

University of Belgrade
Faculty of Philology
Department of Modern Greek Studies

ICGL15

15th International Conference on Greek Linguistics
15-18 September 2022 | Department of Modern Greek Studies

The confluence of Sava and Danube rivers

Photograph by: Nenad Sekulić

Poster made by: Marko Jović

icgl15.fil.bg.ac.rs

Organizing Committee / Οργανωτική Επιτροπή

Dmitrović Dina, Faculty of Philology, University of Belgrade
Elaković-Nenadović Ana, Faculty of Philology, University of Belgrade
Lampropoulou Martha, Faculty of Philology, University of Belgrade
Milojević Ivana, Faculty of Philology, University of Belgrade
Mutavdžić Predrag, Faculty of Philology, University of Belgrade
Rađenović Anka, Faculty of Philology, University of Belgrade
Stojičić Vojkan, Faculty of Philology, University of Belgrade, Chair
Vulović Ljiljana, Faculty of Philology, University of Belgrade

Secretarial Support / Γραμματειακή Υποστήριξη

Bačić Ćosić Maja, Faculty of Philology, University of Belgrade
Kostić Antonina, Faculty of Philology, University of Belgrade
Milanović Aleksandra, University of Belgrade
Tkalac Dragana, Faculty of Philology, University of Belgrade

Scientific Committee / Επιστημονική Επιτροπή

Dželebdžić Dejan, Faculty of Philosophy, University of Belgrade
Elaković-Nenadović Ana, Faculty of Philology, University of Belgrade
Kostić-Pahnoglou Tamara, Faculty of Philosophy, University of Niš
Mutavdžić Predrag, Faculty of Philology, University of Belgrade
Radulović Ifigenija, Faculty of Philosophy, University of Novi Sad
Rađenović Anka, Faculty of Philology, University of Belgrade
Stojičić Vojkan, Faculty of Philology, University of Belgrade
Todorović Darko, Faculty of Philosophy, University of Belgrade

Invited Speakers / Προσκεκλημένοι Ομιλητές

Ζωή Γαβριλίδου

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Κώστας Κανάκης

Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Ελένη Καραντζόλα

Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Σταυρούλα Τσιπλάκου

Ανοιχτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Plenary Sessions / Συνεδρίες Ολομέλειας

Teaching Greek as a Heritage language

Zoe Gavriilidou

Democritus University of Thrace

zoegab@otenet.gr

In the last twenty years, important distinctions have been documented in the international scientific community, such as the differentiation between a Heritage Language (HL) and second/foreign language (Kagan & Dillon 2008; Gavriilidou & Mitits 2019, 2021; Montrul 2012) as well as the distinction between a heritage language speaker and a heritage language learner (Kisselev, Dubinina & Polinsky 2020). This trend stems from the wish to build an educational system that responds to the needs of cultural communities and national language needs but also to train citizens to be professionally functional in both English and an additional language (Brecht & Ingold 2002). This invited presentation reports on the development of a new community-based curriculum for Greek heritage language learners in the U.S. The new curriculum is aligned with the ACTFL World Readiness Standards but, at the same time, it introduces several innovations to address the challenges in HL learning pedagogy as to: (a) the Greek heritage learners' skills and competencies (communicative and academic), (b) their plurilingual, dialectical, and pluricultural awareness, (c) the needs-oriented macro- and micro-approaches applied in HL teaching, and (d) the detailed syllabi descriptors from Pre-Kindergarten to K8 (Intermediate Mid to High). First, we offer a detailed literature review on HL speakers' needs and characteristics and the current trends in HL instruction. We then continue with a detailed overview of current curricula for teaching Greek. Finally, we present the development stages, characteristics and novelties of *The Curriculum for Teaching Greek as a Heritage Language: A Framework for Teachers* which was funded by the Greek Orthodox Archdiocese of America (Gavriilidou et al 2019; Gavriilidou & Mitsiaki 2022; Γαβριηλίδου κ.ά. 2022).

Key words: Greek Heritage Language, Heritage Speakers, Heritage Language Programs, Syllabus, spoken corpus

References

- Brecht, R. D., & Ingold, C. W. (2002). *Tapping a national resource: Heritage languages in the United States*. ERICDigest (No. ED464515).
- Gavriilidou, Z., Mitits, L., Mavrommatidou, S., Chatzipapa, E., Dourou, Ch. (2019). The compilation of Greek heritage language corpus (GHLC): a language resource for spoken Greek by Greek communities in the U.S. and Russia. *European Journal of Language Studies*, 6 (1), 61-74.
- Gavriilidou, Z. & L. Mitits (2019). Profiling Greek Heritage Language Speakers in U.S.A. and Russia, *European Journal of Language Studies*, 6(1), 28-42.
- Gavriilidou, Z. & Mitits, L. (2021). The Socio-linguistic Profiles, Identities, and Educational Needs of Greek Heritage Language Speakers in Chicago, *Journal of Language and Education* 7(1), 80-97. <https://doi.org/10.17323/jle.2021.11959>
- Gavriilidou, Z. & Mitsiaki M. (2022). *The Curriculum for Teaching Greek as a Heritage Language: A Framework for Teachers*, 2KProject.

- Γαβριηλίδου, Ζ., Μητσιάκη, Μ., Μίτιτς, Λ., Κρομμύδα, Α., Κουλαρμάνης, Α. (2022). Πρόγραμμα Σπουδών για την Ελληνική ως Γλώσσα Πολιτισμικής Κληρονομιάς στις ΗΠΑ, Στο Γαβριηλίδου, Ζ., Μαθιουδάκης, Ν., Μητσιάκη, Μ., Φλιάτουρας, Α. (Επιμ.), *Γλωσσανθοί: Μελέτες αφιερωμένες στην Πηνελόπη Καμπάκη-Βουγιουκλή, Επιστημονική Επετηρίδα της Σχολής Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών*, τ. 1ος, Ηρόδοτος Αθήνα, σσ. 69-83.
- Kagan, O., & Dillon, K. 2008. Issues in heritage language learning in the United States. *Encyclopedia of language and education*, 2(4).
- Kisselev, O., Dubinina, I., & Polinsky, M. (2020). Form-Focused Instruction in the Heritage Language Classroom: Toward Research-Informed Heritage Language Pedagogy. *Frontiers in Education*, 5, 53.
- Montrul, S. A. (2012). Is the heritage language like a second language? *Eurosla Yearbook*, 12(1), 1-29.

Συγκρουσιακά γλωσσικά τοπία και χρονοτοπικοί ενδείκτες: Αθήνα και Βελιγράδι

Κώστας Κανάκης
Πανεπιστήμιο Αιγαίου
kkan@aegean.gr

Η εθνογραφική στροφή που επικράτησε στην έρευνα του γλωσσικού τοπίου (ΓΤ) την τελευταία δεκαετία (βλ. Blommaert 2013, Blommaert & Maly 2014, Shohamy 2019, Peck κ.ά. 2019, Canakis 2021) και η συμπερίληψη του ευρύτερα σημειωτικού τοπίου (Jaworski & Thurlow 2010) στη σχετική ερευνητική παραγωγή είχε ως αποτέλεσμα την ανάδειξη του καίριου ρόλου του ΓΤ στη συμβολική συγκρότηση του δημόσιου χώρου αλλά και την ανάδειξη του ως τομέα αιχμής της σύγχρονης κοινωνιογλωσσολογικής έρευνας. Οι έννοιες της διεκδίκησης (Martín Rojo 2016, Canakis 2017), της διαπραγμάτευσης (Blackwood κ.ά. 2016) και της σύγκρουσης (Rubdy & Ben Said 2015, Canakis υπό έκδοση) στο ΓΤ συνδυάστηκαν με την διερεύνηση του χρονοτόπου (Blommaert 2015, 2017, Blommaert & De Fina 2016, Canakis 2021, Κανάκης 2022) από εθνογραφική σκοπιά και διαμόρφωσαν μια νέα οπτική για τη διερεύνηση του πολιτικού λόγου στον δημόσιο χώρο.

Βασιζόμενος σε αυτό το θεωρητικό υπόβαθρο, σε αυτή τη μελέτη θα εστιάσω σε συγκρουσιακές όψεις του ΓΤ της Αθήνας και του Βελιγραδίου από το 2009 ως σήμερα, αντλώντας από την εθνογραφική έρευνά μου σε αυτές τις δύο Βαλκανικές πρωτεύουσες (βλ. ενδεικτικά Canakis 2017, 2018, Canakis & Kersten Pejanić 2016, Κανάκης 2022) και συμπληρώνοντάς την υπό το πρίσμα πρόσφατων ερευνητικών ευρημάτων.

Συγκεκριμένα, ως προς την Αθήνα, θα εστιάσω σε ζητήματα εννοιολόγησης της ιδιότητας του πολίτη όπως εγγράφονται στο ΓΤ με αφορμή την πολιτικοκοινωνική επικαιρότητα, το φύλο ή/και τη σεξουαλικότητα και την εθνότητα, το μεταναστευτικό/προσφυγικό ζήτημα αλλά και τη διαχείριση της πρόσφατης πανδημίας του κορονοϊού. Όσον αφορά το Βελιγράδι, το ενδιαφέρον μου θα στραφεί κυρίως σε ζητήματα εθνικής ταυτότητας που προέκυψαν μετά τη διάλυση της πρώην Γιουγκοσλαβίας και αφορούν, τελικά, στη νοηματοδότηση του (νέου) εθνικού σερβικού υποκειμένου και τον συμβολικό επαναπροσδιορισμό του *srpsino* (σερβικότητας). Η διαχείριση του διπλού αλφαριθμητισμού και της εδραιωμένης διγραφίας στη Σερβία, που συνδυάζεται όχι μόνο με πολιτικές τοποθετήσεις αλλά, αναπάντεχα, και με τον έμφυλο και σεξουαλικό αυτό- και ετερο-προσδιορισμό (μεταξύ άλλων), θα καταδείξει τις πολύπλοκες διαδρομές της ενδεικτικότητας στο σημειωτικό τοπίο υπογραμμίζοντας την γνωσιακά διαμεσολαβημένη σχέση μεταξύ γλώσσας και κοινωνίας (van Dijk 2014).

Παρότι το υλικό προσφέρεται για μια συγκριτική προσέγγιση, ο στόχος μου εδώ είναι διαφορετικός. Μέσα από την εξέταση του εθνογραφικά συλλεγμένου υλικού, θα επιχειρήσω να δείξω τη στενά χρονοτοπική οργάνωση του λόγου (βλ. Blommaert & De Fina 2016) αλλά και τον ιστοριοποιημένο (παρά σταθερό ή άχρονο) και δυναμικό χαρακτήρα των ενδεικτικών σχέσεων στο ΓΤ. Υπό αυτή την οπτική, θα υποστηρίξω ότι τα σημεία του ΓΤ, συγκρουσιακά ή μη, αποτελούν βασικούς χρονοτοπικούς ενδείκτες με κοινωνιογλωσσολογική συνάφεια, όπου και αν απαντούν.

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Blackwood, R., Lanza, E. & Woldemariam, H. (επιμ.). 2016. *Negotiating and Contesting Identities in Linguistic Landscapes*. London: Bloomsbury.
- Blommaert, J. 2013. *Ethnography, Superdiversity, and Linguistic Landscapes: Chronicles of Complexity*. Bristol: Multilingual Matters.
- Blommaert, J. 2015. "Chronotopes, Scales, and Complexity in the Study of Language in Society." *Annual Review of Anthropology* 44: 105-116.

- Blommaert, J. 2017. "Mobility, Contexts, and the Chronotope." *Language in Society* 46: 95-99.
- Blommaert, J. & De Fina, A. 2016. "Chronotopic Identities: On the Time-Space Organization of Who We Are." *Tilburg Papers in Culture Studies* 153. Accessed March 13, 2020. Διαθέσιμο στο: <https://research.tilburguniversity.edu/en/publications/chronotopic-identities-on-the-timespace-organization-of-who-we-ar>
- Blommaert, J. & Maly, I. 2014. "Ethnographic Linguistic Landscape Analysis and Social Change: A Case Study." *Tilburg Papers in Culture Studies* 100. Accessed March 13, 2020. Διαθέσιμο στο: <https://research.tilburguniversity.edu/en/publications/ethnographic-linguistic-landscape-analysis-and-social-change-a-ca>
- Canakis, C. 2017. "The Linguistic Landscape of Stadiou Street in Athens: An Ethnographic Approach of the Linguistic Appropriation of Contested Space." *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα* 37. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, 165-180.
- Canakis, C. 2018. "Contesting Identity in the Linguistic Landscape of Belgrade: An Ethnographic Approach." *BELLS -Belgrade English Language and Linguistics Studies* 10: 229-258.
- Canakis, C. 2021. "Indexing chronotopes: An ethnographic approach of the changing linguistic landscape of Mytilene." Στο Θ. Μαρκόπουλος κ.ά. (επιμ.), *Proceedings of the 14th International Conference on Greek Linguistics*. Patras: University of Patras, 221-236.
- Canakis, C. Υπό έκδοση. "Intertextual aggression in inscribing solidarity towards refugees in the LL of Mytilene." In C. Canakis (επιμ.), *Contemporary Perspectives on Aggression and Conflict in the Linguistic Landscape of the Mediterranean. Journal of the Language of Aggression and Conflict* (ειδικό τεύχος).
- Canakis, C., & Kersten-Pejanić R. 2016. "Spray-Canned Discourses: Reimagining Gender, Sexuality, and Citizenship through Linguistic Landscapes in the Balkans." Στο S. Goll, M. Mlinarić & J. Gold (επιμ.), *Minorities under Attack: Othering and Right-Wing Extremism in Southeast European Societies*. Wiesbaden: Otto Harrassowitz, 129-159.
- Jaworski, A. & Thurlow, C. 2010. "Introducing Semiotic Landscapes." Στο A. Jaworski & C. Thurlow (επιμ.), *Semiotic Landscapes: Language, Image, Space*. London & New York: Continuum, 1-40.
- Κανάκης, Κ. 2022. «Γλώσσα, κρίση και δημόσιος λόγος: Γλωσσικό τοπίο και πανδημία». *AWPEL* 3: 324-350. <https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/awpel/article/view/30655/23553>
- Martín Rojo, L. (επιμ.). 2016. *Occupy: The Spatial Dynamics of Discourse in Global Protest Movements*. Amsterdam: John Benjamins.
- Peck, A., Stroud, C. & Williams, Q. (επιμ.). 2019. *Making Sense of People and Place in Linguistic Landscapes*. London: Bloomsbury.
- Rubdy, R. & Ben Said, S. (επιμ.) 2015. *Conflict, Exclusion and Dissent in the Linguistic Landscape*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Shohamy, E. 2019. "Linguistic Landscape after a Decade: An Overview of Themes, Debates and Future Directions." Στο M. Pütz & N. Mundt (επιμ.), *Expanding the Linguistic Landscape: Linguistic Diversity, Multimodality and the Use of Space as a Semiotic Resource*. Bristol: Multilingual Matters, 25-37.
- van Dijk, T. A. 2014. "Discourse-cognition-society: Current state and prospects of the socio-cognitive approach to discourse." Στο C. Hart & P. Cap (επιμ.),

Contemporary Studies in Critical Discourse Analysis. London: Bloomsbury, 121-146.

Τι γνωρίζουμε για και τι μπορούμε να μάθουμε από την πρώιμη νέα ελληνική;

Ελένη Καραντζόλα

Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών, Παν/μιο Αιγαίου

karantzola@aegean.gr

Αν και η ελληνική γλώσσα είναι από τις καλύτερα τεκμηριωμένες και μελετημένες στη διάρκεια της μακρόχρονης ιστορίας της, δεν λείπουν περίοδοι με περιορισμένες μαρτυρίες για την εξέλιξή της καθομιλούμενης, με χαρακτηριστικότερη ίσως τη «σιωπηλή χιλιετία» (Jeffreys 1996), την περίοδο δηλαδή από τους τελευταίους αιγυπτιακούς παπύρους τον 7^ο μ.Χ. αι. έως και την κρητική αναγεννησιακή γραμματεία του 17^{ου}. Λόγω της υιοθέτησης από τον 4^ο αιώνα και μετά ως προτύπου για τον γραπτό λόγο, της κλασικής αττικής, η απόσταση μεταξύ ομιλούμενων και γραφόμενων ποικιλιών διευρύνθηκε κατά τη βυζαντινή περίοδο. Μετά την εμφάνιση έμμετρων δειγμάτων χρήσης ποικιλιών που αφίστανται από την κυρίαρχη αρχαϊζουσα/αττικίζουσα κατά την Κομνήνεια και Παλαιοιολόγεια περίοδο, η συγγραφή πεζών κειμένων σε «κοινή» γλώσσα πυκνώνει στο γύρισμα από τον 15^ο στον 16^ο αιώνα. Η εξέλιξη αυτή συστοιχίζεται με την έλευση των καθομιλούμενων γλωσσών της Ευρώπης στο προσκήνιο, στη θέση των «ιερών» γλωσσών, που έχει χαρακτηριστεί ως «πρώτη οικογλωσσική επανάσταση» (Baggioni 1997, 95-120), καθώς και με τη μαζική γραμματικοποίησή τους [grammatisation] (Auroux 1994), τον εξοπλισμό τους δηλαδή με τι βασικές τεχνολογίες του γραπτού λόγου (λεξικά, γραμματικές, ορθογραφικούς και υφολογικούς οδηγούς). Με τη σημαντική αυτή τομή στην κοινωνική ιστορία των γλωσσών, οι καθομιλούμενες ποικιλίες –μεταξύ των οποίων και η δημώδης ελληνική– δεν περιορίζονται πλέον μόνο στην ποίηση ή σε κάποιες διοικητικές χρήσεις, αλλά εκτείνονται σε όλο το φάσμα του πεζού λόγου (Κακουλίδη-Πάνου, Καραντζόλα & Τικτοπούλου, υπό έκδ.).

Παρά το γεγονός, ωστόσο, ότι από τις αρχές του 16ου αι. αυξάνεται ραγδαία ο αριθμός και το είδος των κειμένων που γράφονται ή μεταφράζονται σε δημώδη γλώσσα, οι γνώσεις μας για αυτήν τη φάση της ελληνικής γλώσσας παραμένουν –αδικοιολόγητα– περιορισμένες. Εκτενή στοιχεία, με βάση πρωτογενή δεδομένα, για την (όψιμη) μεσαιωνική (12^{ος}-15^{ος}) και πρώιμη νέα ελληνική (16^{ος}-17^{ος}) παρέχει η πρόσφατα εκδομένη *The Cambridge Grammar of Medieval and Early Modern Greek* (Holton, Horrocks, Janssen, Lendari, Manolesou & Tufexis 2019). Μια τέτοια «δυναμική συγχρονία», μπορεί επιπλέον να μας επιτρέψει να παρακολουθήσουμε την πορεία από την εμφάνιση των νεωτερικών στοιχείων, στην κατάσχεσή τους (σε σχέση με τα παλαιότερα) και τη γενίκευσή τους. Σε πιο θεωρητικό επίπεδο, η δυνατότητα συστηματικής διερεύνησης του φαινομένου της γλωσσικής ποικιλότητας [variation], μέσα από την ανάλυση της συχνότητας εμφάνισης των παραλλαγών [variants] μιας μεταβλητής [variable], μπορεί να δια φωτίσει τη σύνθετη σχέση μεταξύ ποικιλότητας και αλλαγής στις φυσικές γλώσσες.

Με δεδομένο ότι γλωσσική αλλαγή εξελίσσεται με διαφορετικό ρυθμό στα διάφορα επίπεδα ανάλυσης της γλώσσας (φωνολογικό, μορφολογικό, συντακτικό, λεξιλογικό) και στα διάφορα επιμέρους υποσυστήματα (π.χ. ονοματικό vs. ρηματικό) ή και σε κατηγορίες φαινομένων, παρουσιάζεται μια δέσμη μεταβλητών με τιμές (+παλαιό/αρχαϊκό) και (+νεωτερικό), από όλα τα επίπεδα γλωσσολογικής ανάλυσης, προκειμένου να προσδιοριστεί ο δημωδέστερος ή λογιότερος χαρακτήρας ενός κειμένου (ή συγγραφέα). Ο προσδιορισμός κειμένων / συγγραφέων η γλώσσα των οποίων βάσιμα μπορεί να θεωρηθεί πιο κοντά στις καθομιλούμενες ποικιλίες της εποχής, ανοίγει τον δρόμο για την ενδελεχή γλωσσολογική ανάλυση εκτενέστερων κειμένων, μέσα από την οποία αναμένεται να καθοριστούν τα όρια της ενδο-συγγραφικής ποικιλίας, αλλά και να αναδειχθούν επιπλέον γλωσσικά χαρακτηριστικά

του προφορικού λόγου. Παράλληλα, η συγκριτική εξέταση των μεταβλητών με ή χωρίς τοπικό χαρακτήρα, μπορεί να μας βοηθήσει να διαμορφώσουμε εικόνα για την *διατοπική* ποικιλότητα, αλλά και για το σύνολο του πεζού λόγου της εποχής και τη διαμόρφωση μιας «υπερτοπικής» γραπτής κοινής.

Λέξεις κλειδιά: πρώιμη νέα ελληνική, δημώδης ελληνική, γλωσσική αλλαγή, ποικιλότητα

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Baggioni, Daniel. 1997. *Langues et nations en Europe*. Παρίσι: Editions de Payot & Rivages.
- Holton, David, Geoffrey Horrocks, Marjolijne Janssen, Tina Lentari, Io Manolesso & Notis Toufexis. 2019. *The Cambridge Grammar of Medieval and Early Modern Greek*. 4 τόμ. Cambridge: Cambridge University Press.
- Jeffreys, Michael. 1996. «The Silent Millenium: Thoughts on the evidence for spoken Greek between the last papyri and Cretan drama». Στο *Φιλέλλην. Studies in honour of Robert Browning*, επιμ. C. N. Constantinides, N. M. Panagiotakes, E. Jeffreys & A. D. Angelou, 133-149. Βενετία: Istituto Ellenico.
- Κακουλίδη-Πάνου, Ε., Ε. Καραντζόλα & Κ. Τικτοπούλου. Υπό έκδ. *Δημώδης πεζός λόγος του 16ου αιώνα*. Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης & Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Dialect levelling, koineization, bidialectal acquisition: notes from Cyprus

Stavroula Tsiplakou

Open University of Cyprus

stavroula.tsiplakou@ouc.ac.cy

This paper examines processes of levelling and *koiné* formation in Cypriot Greek, with special focus on instances of ‘arrested convergence’ to Standard Greek, the ‘H’ variety in the diglossic context of Cyprus. In recent research a strong claim has been put forward for the levelling of local varieties and the concomitant emergence of a Cypriot Greek *koiné*, a variety that is arguably still young but, interestingly, already quite coherent (Tsiplakou et al. 2006, 2016; Cerruti & Tsiplakou 2020) as regards central aspects of its phonology and morphosyntax. On the sociolinguistic side, the argument has been made that the *koiné* is by now a (c)overt prestige variety (Rowe & Grohmann 2013), and this for a complex host of reasons, not least among which is the fact that the *koiné* is (perceived as) structurally mixed due to prolonged and dense contact with Standard Greek, and the nature of the mix is such that it allows for both local and Standard-like features to co-occur in a form of a sociolinguistically driven ‘compromise’ that allows for the survival and the visibility of both (Tsiplakou 2014a, b). I explore some of the reasons why full convergence of the *koiné* with Standard Greek is ‘arrested’ and why certain dialect features which are purportedly marked and/or perceived as ‘odd’ or exceptional have found their way into the *koiné*. The paper synthesizes previous and ongoing work targeting a variety of phenomena which at first blush may invite different explanations:

- (i) the semantic and pragmatic properties of the innovative Past Perfect (Tsiplakou et al. 2019), which point to the fact that the pragmatic import of the latter *qua* focalizer in narratives allows for its perception as a *bona fide* Cypriot structure, and which may also relate to its fuller couching in Cypriot phonology and morphology than the also innovative Present Perfect;
- (ii) the survival and spread of ‘shibboleths’ such as the palatal [j] in lieu of Standard-like [ʎ] (cf. Pappas 2015) or the preservation of old ones, a typical case being basilectal [ç] as opposed to *koiné* [ʃ] (Tsiplakou & Kontogiorgi 2016; Tsiplakou & Armostis 2020), both instances of resistance to levelling associated with (local) identity issues, but different in that the latter is lexically constrained;
- (iii) the different behaviour of focus clefts and pronominal object clitics vis-a-vis levelling and convergence to Standard Greek. Syntactic focusing and object clitic placement are structurally different in Standard and Cypriot Greek. As regards focusing, clefting is the Cypriot syntactic focusing strategy *par excellence* (Grohmann et al. 2006) while focus movement, the Standard Greek syntactic strategy for focusing, is largely unattested in the acrolectal production of bilectal speakers. As regards pronominal object clitics, ‘clitic-second’ effects are generally pervasive in the dialect, while Standard Greek displays preverbal clitics with finite verb forms. Of particular interest therefore are cases of unexpected proclisis or exceptional clitic placement in the immediately preverbal position in Cypriot Greek acrolectal/Standard-like production in matrix clauses (Grohmann et al. 2021; Leivada et al. 2017; Papanicola 2021; Papanicola & Armostis 2021; Pappas 2014, Tsiplakou et al. 2016), especially when compared to ‘residual clefting’ data, also in acrolectal/standard-like production (Tsiplakou 2014a, b, 2017, 2019). The two sets of data invite an approach whereby aspects of the syntax of the target variety which relate to the syntax-discourse interface have strong effects on its acquisition, while structural aspects of the target variety which arguably pertain to

narrow syntax, e.g. clitic placement, are fully acquired and even seep into the syntax of the first variety (Sorace 2011; Tsimpli & Sorace 2006).

Overall, such data help reveal aspects of the intricate interplay of structural and sociolinguistic factors which accounts for the complexity of the processes of *koiné* formation and/or levelling and de-dialectalization.

References

- Cerruti, Massimo & Stavroula Tsiplakou. 2020. Introduction. In Massimo Cerruti & Stavroula Tsiplakou (eds.), *Intermediate language varieties. Koinai and regional standards in Europe*. Studies in Language Variation 24, 1-29. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Grohmann, Kleanthes K., Maria Kambanaros, Evelina Leivada & Natalia Pavlou. 2021. On “free” grammatical variation in a mixed lect: Clitic placement in Cypriot Greek. *Zeitschrift für Sprachwissenschaft* 39(3). 275–298.
- Grohmann Kleanthes K., Phoevos Panagiotidis & Stavroula Tsiplakou. 2006. Some properties of wh- question formation in Cypriot Greek. In Mark Janse, Brian D. Joseph & Angeliki Ralli (eds.), *Proceedings of the 2nd International Conference on Modern Greek Dialects and Linguistic Theory*, 83-98. Patras: University of Patras.
- Leivada, Evelina, Eleni Papadopoulou & Natalia Pavlou. 2017. Grammatical hybridity in a non-standard variety and its implications for Universal Grammar. A spontaneous speech corpus study. *Frontiers in Psychology* 8: 1260.
- Papanicola, Evanthi. 2021. *Η θέση των κλιτικών στη σύγχρονη κοινή κυπριακή: δομικές και κοινωνιογλωσσολογικές παράμετροι* [Clitic placement in the contemporary Cypriot Greek Koiné: Structural and sociolinguistic parameters]. PhD. Thesis, Open University of Cyprus.
- Papanicola, Evanthi & Spyros Armostis. 2021. Clitic placement in Cypriot Greek. In Theodoros Markopoulos, Christos Vlachos, Argiris Archakis, Dimitris Papazachariou, George J. Xydopoulos & Anna Roussou (eds.), *Proceedings of the 14th International Conference on Greek Linguistics*, 1013–1026. Patras: University of Patras.
- Pappas, Panayiotis A. 2014. Exceptional clitic placement in Cypriot Greek: Results from an MET Study. *Journal of Greek Linguistics* 14. 190-211.
- Pappas, Panayiotis A. 2015. The reallocation of [j] in Cypriot Greek. *Dialectologia* 15.159-179.
- Rowe, Charley & Grohmann, Kleanthes K. 2013. Discrete bilectalism: Towards co-overt prestige and diglossic shift in Cyprus. *International Journal of the Sociology of Language* 224. 119-142.
- Sorace, Antonella. 2011. Pinning down the concept of “interface” in bilingualism. *Linguistic Approaches to Bilingualism* 1(1). 1-33.
- Tsimpli, Ianthi & Antonella Sorace. 2006. Differentiating interfaces: L2 performance in syntax–seman- tics and syntax–discourse phenomena. In *Proceedings of the 30th Annual Boston University Conference on Language Development*, 653-664. Somerville, MA: Cascadilla Press.
- Tsiplakou, Stavroula. 2014a. How ‘mixed’ is a mixed system? The case of the Cypriot Greek koiné. *Linguistic Variation*. Special Issue: Three Factors and Beyond, Vol. 1 : Socio-Syntax and Language Acquisition.161-178.
- Tsiplakou, Stavroula. 2014b. Does convergence generate stability? The case of the Cypriot Greek koiné. In K. Braunmüller, S. Höder & K. Köhl (eds), *Stability and*

- divergence in language contact. Factors and Mechanisms*, 165-177. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Tsiplakou, Stavroula. 2017. Imperfect acquisition of a related variety? Residual clefting and what it reveals about (gradient) bidialectalism. *Frontiers in Communication* 2. 10.3389/fcomm.2017.00017
- Tsiplakou, Stavroula. 2019. Διαφορές στην κατάκτηση των δομών εστίασης και της σύνταξης των κλιτικών: κατανοώντας τον διδαλεκτισμό [Differences in the acquisition of focus structures and the syntax of clitics: Understanding bidialectalism]. *Studies in Greek Linguistics* 39. 985–998. Thessaloniki: Institute for Modern Greek Studies - Manolis Triantafyllidis Foundation.
- Tsiplakou, Stavroula & Spyros Armostis. 2020. Survival of the oddest. In Massimo Cerruti & Stavroula Tsiplakou (eds.), *Intermediate language varieties. Koinai and regional standards in Europe* (Studies in Language Variation 24), 203–230. Amsterdam & Philadelphia, PA: John Benjamins.
- Tsiplakou, Stavroula, Spyros Armostis, Spyridoula Bella, Dimitris Michelioudakis & Amalia Moser. 2019. The Past Perfect in Cypriot and Standard Greek: Innovation because of or irrespective of contact? In Juan A. Villena Ponsoda, Francisco Díaz-Montesinos, Antonio M. Ávila-Muñoz & Matilde Vida-Castro (eds.), *Proceedings of the 9th International Conference on Language Variation in Europe, University of Malaga, Spain, 6-9 June 2017*, 232-243. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Tsiplakou, Stavroula, Spyros Armosti & Dimitris Evripidou. 2016. Coherence ‘in the mix’? Coherence in the face of language shift in Cypriot Greek. *Lingua* 172-173: 10-25.
- Tsiplakou, Stavroula & Marilena Kontogiorgi. 2016. Διαδικασίες διαλεκτικής ισοπέδωσης στη σύγχρονη κυπριακή. [Aspects of dialect leveling in present-day Cypriot Greek]. *Studies in Greek Linguistics* 36, 451-464. Thessaloniki: Institute for Modern Greek Studies - Manolis Triantafyllidis Foundation.
- Tsiplakou, Stavroula, Andreas Papapavlou, Pavlos Pavlou & Marianna Katsoyannou. 2006. Levelling, koineization and their implications for bidialectism. In F. Hinskens (ed.), *Language Variation – European Perspectives. Selected Papers from the 3rd International Conference on Language Variation in Europe (ICLaVE 3), University of Amsterdam, 23-25 June 2005*, 265-276. Amsterdam: John Benjamins.

Oral presentations / Προφορικές ανακοινώσεις

Double comparatives are more stronger! Evidence from Greek

Artemis Alexiadou^{1,2}, Foteini Karkaletsou¹ & Despina Oikonomou¹

¹Humboldt Universität zu Berlin, ²Leibniz-ZAS

artemis.alexiadou@hu-berlin.de, karkalef@hu-berlin.de, despina.oikonomou@hu-berlin.de

Introduction Unlike other comparative constructions, double comparatives (DCs) have received limited attention in formal linguistics (Corver 2005, González-Díaz 2006, Wood 2012, Makri 2018). In traditional grammars, DCs, as in the Greek examples in (1), are treated as grammatical mistakes despite the fact that they appear across different languages and diachronic stages.

- (1) a. ...είναι πιο μεγαλύτερος γκαφατζής.
          ‘is more greater blanderer.’
      b. ‘Ο,τι καλύτερο υπάρχει...
          whatever betterer exists...

In this paper, we investigate the meaning of DCs focusing on their differences from regular Single Comparatives (SCs, synthetic and analytic). We argue that DCs in contrast with SCs are always *evaluative* (in the sense of Rett 2008) as part of their meaning, i.e. DCs involve comparison among degrees which exceed the contextual standard. **Corpus Data:** This line of analysis is corroborated by our findings in the i) Corpus of Modern Greek, ii) Corpus of Greek Texts and iii) Hellenic National Corpus. We find 75 instances of DCs out of which the 53 instances appear in contexts which suggest that the scale of comparison is set at a relatively high threshold; 26/76 instances are *superlative constructions* (e.g. *ta pio tahitera* ‘the most faster’), 15/76 involve *EVEN* (e.g. *akomi pio fthinotero* ‘even more cheaper’), 12/76 appear with an intensifier (e.g. *MUCH*) or in a context indicating *evaluativity*. For 22/76 DCs, the evaluativity inference is not enforced by the context but still it is consistent with it. **Analysis** We capture the *evaluativity* inference by suggesting that DCs are semantically more complex than SCs contra Corver (2005). Crucially, following Corver (1997), Caha (2016), de Clercq & Wyngaerd (2017), and Makri (2018) for Greek, we assume that comparative morphology is split into two heads (2a). Building on Rett’s (2008) account of *evaluativity* we argue that the embedded comparative morpheme *-ter-DC* is reanalysed as an *EVAL*-operator which introduces a comparison with a contextual standard (2b). The matrix comparative operator contributes a regular comparative meaning (Rett 2008). Consequently, the sentence in (3a) conveys an evaluative comparison between two degrees of tallness that exceed the *Standard_c*, i.e. encoding that both Nikos and Antonis are tall, as shown by the infelicitous continuation. Crucially, the continuation is licensed after a SC-construction (3c) (cf. Rett 2008, Moraccini 2017).

- (2) a. [_{Comp1P} *pjo/-ter-* [_{Comp2P} *-ter-DC* [_{aP} a]]] \
- b. $\llbracket ter_{DC} \rrbracket^c = \lambda D_{\langle d,t \rangle} . \lambda d . D(d) \wedge d > Standard_c$
- (3) a. O Nikos ine pio psiloteros apo ton Antoni. #But both of them are short.
      b. $max(\lambda d . tall(Nick, d)) > max(\lambda d' . tall(Anton, d') \wedge d' > Standard_{tall}$
      c. O Nikos ine pio psilos apo ton Antoni. $\forall$ But both of them are short.

The present analysis is further supported by the interpretation we get with *ligotero*-DCs. In most instances the two compared properties are of a relatively high degree (e.g. *Νίκησε ο λιγότερο χειρότερος* ‘The least worse won’). Under the proposed analysis this

intuition is derived by the meaning of *-ter-DC* in (2b). The present account can be extended to English DCs which also exhibit a preference for evaluative contexts (see González-Díaz 2006).

Key words: Double Comparatives, Evaluativity, Synthetic/Analytic Comparatives, Greek

References

- Caha, P. (2017). Explaining Bobaljik's root suppletion generalization as an instance of the adjacency condition (and beyond). *Language use and linguistic structure: Proceedings of the Olomouc Linguistics Colloquium 2016*, eds. J. Emonds & M. Janebová, 193–208.
- Corver, N. (1997). Much-Support as a Last Resort. *Linguistic Inquiry* 28(1), 119–164.
- Corver, N. (2005). Double comparatives and the comparative criterion. *Recherches linguistiques de Vincennes* 34, 165–190.
- De Clercq, K. and G. Vanden Wyngaerd (2017). *ABA revisited: Evidence from Czech and Latin degree morphology. *Glossa: a journal of general linguistics* 2(1), 69.
- González-Díaz, V. (2006). On the Nature and Distribution of English Double Periphrastic Comparison. *The Review of English Studies*, 57: 623-664
- Makri, M-M. (2018). Aspects of Comparative Constructions: Comparative Syntax, Semantics & L1-acquisition. PhD dissertation, University of York
- Moracchini, S. (2018). Evaluativity and structural competition. *Proceedings of SALT 28*: 727–746, 2018
- Rett, J. (2008). Degree modification in natural language: State University of New Jersey dissertation
- Wood, Jim. (2012). *Double comparatives*. Yale Grammatical Diversity Project: English in North America. (Available online at <http://ygdp.yale.edu/phenomena/double-comparatives>. Accessed on 2021-01-03). Updated by Tom McCoy (2015) and Katie Martin (2018).

Pic-lex as an instrument of assessing early vocabulary learning in the EAN Project

Thomai Alexiou

Aristotle University of Thessaloniki

thalexiou@enl.auth.gr

It has been proved that development is vital in the successful development of a foreign/second language even by very young learners (Biemiller, 2003; Alexiou, Roghani & Milton, 2019). The number of words a learner knows is considered a decisive factor on future performance in all aspects of language (Webb & Nation, 2017). For this reason, modern curricula now seek to be more precise over the volumes of vocabulary that learners are expected to acquire at all levels (Alexiou, Roghani & Milton 2019). Therefore, measuring vocabulary size systematically is vital both in monolingual and multilingual settings while it can lead us to a much needed model of vocabulary acquisition at an early age.

The particular paper presents an updated version of Pic-lex (Alexiou, 2020), an easy to administer, dyslexia-friendly, theoretically well-founded online testing tool, which is intended for very young learners up to primary age. The test, designed particularly for children can serve as a monitoring tool of vocabulary development while offering an estimate of receptive vocabulary size that can be matched to CEFR levels.

The selection of words is based on updated frequency wordlists and children respond to words by choosing a picture from picture cues.

Preliminary studies have shown promising reliability ($\alpha = .964$) while validity frequency profiles were generated and Friedman test indicated that the effect is general ensuring content validity. The test has demonstrated good concurrent content validity as it produced scores, which correlate with other tests of the same quality and produce equivalent or comparable scores in relation to other tests of the same measure.

This revised version of the test has been enriched with 2 sets of tests (one of the first 5k and the other of the 10k) that are created for the English and the Greek language so as to check native learners' level of vocabulary from preschool to the end of primary school. This revised version has been used as one of the instruments measuring learning outcomes in the EAN Project (www.ean.auth.gr), a funded project for the official introduction of English in preschools in Greece as of 2021. The results will be presented along with a discussion on early language benefits.

Although the entirety of a child's vocabulary knowledge in any language can not be either measured or assessed, receptive vocabulary size tests could also prove to be a convenient and very useful tool for multilingual contexts and/or refugee educational contexts.

Key words: very young learners, vocabulary size, EFL, L2 Greek, assessment

References

- Alexiou, T. (2020). *Pic-lex: Picture Vocabulary size test*.
<https://www.new.enl.auth.gr/piclex/>
- Alexiou, T. (2020). Measuring receptive vocabulary at early ages: Introducing Pic-lex, *Research Papers in Language Teaching and Learning* 11(1), pp. 66-75. Available online at <http://rpltl.eap.gr>
- Alexiou, T., Roghani, S. & Milton, J. (2019). Assessing the Vocabulary Knowledge of Preschool Language Learners. In Prosic-Sandovac, D. and Rixon, S. *Integrating Assessment into Early Language Learning and Teaching Practice*, (pp.207-224) Bristol: Multilingual Matters.

Biemiller, A. (2003). Vocabulary: Needed if more children are to read well. *Reading Psychology*, 24 (3), pp. 323-335, DOI: [10.1080/02702710390227297](https://doi.org/10.1080/02702710390227297)

Webb, S. & Nation P. (2017). *How Vocabulary is Learned*. Oxford: OUP.

www.ean.auth.gr

Is the negative directive *ðe mu les?* ('tell me') a discourse marker? An interactional perspective

Angeliki Alvanoudi
Aristotle University of Thessaloniki
aalvanoudi@enl.auth.gr

The present study examines the functions of the negative directive *ðe mu les?* (NEG PN.1SG.GEN say.2SG.PRS) 'tell me' (lit. 'don't you tell me?') in Greek conversation, drawing on Interactional Linguistics. Data come from approximately 32 hours of audio-recorded informal conversations among friends and relatives (Corpus of Spoken Greek, and personal corpus collected in 2019-2021). The clause *ðe mu les?* is a polar negative interrogative that puts a negated proposition on the conversational table for confirmation or disconfirmation (Bella & Moser 2018) and carries out a directive action, that is, a request whereby the speaker asks the addressee to say something. Prior research (see e.g. Alvanoudi 2019; Maschler 1998; Waltereit 2002) has shown that clauses implementing directive actions may grammaticalize into discourse markers, that is, small words or phrases which routinely occur in oral speech, have little or no propositional meaning, and display textual and interpersonal pragmatic functions (see e.g. Fischer 2006, Maschler 2009, Schiffrin 1987). In the first part of this study, I demonstrate that the negative directive *ðe mu les?* functions as a textual discourse marker that routinely occurs in turn-initial position, is delivered as a distinct prosodic phrase with final non-falling intonational contour and a relatively prosodically unmarked negative marker, projects speaker's further talk and marks a disjunctive topic change, namely it prefaces a topic proffer. This use is visible in the following example:

- 1 A: **ðe mu les?** i erotisis pu kanis sta test moni su,
'Tell me. The questions that you answer when you take the practice tests
on your own,'
2   ine af- aftes [pu benune?]
'are the ones included in the final test?'
3 B: [ine akrivos] i iðjes.
'They are exactly the same.'

In the second part of the study, I consider the possible pathway of the development of the discourse marker *ðe mu les?* from conversational routines, namely pre-sequences (cf. Couper-Kuhlen 2011). I discuss the status of the negative directive *ðe mu les?* as a pragmatic borrowing in the Balkan linguistic area (Tzitzilis forthcoming) and the implications of the synchronic description of the functions of *ðe mu les?* in Greek for the study of this construction from a comparative and areal perspective.

Key words: negative polar interrogatives; discourse markers; disjunctive topic change; interactional linguistics

References

- Alvanoudi, A. (2019). "May I tell you something?": When questions do not anticipate responses. *Text & Talk*, 39(4), 563-587.
Bella, S., & Moser, A. (2018). What's in a first? The link between impromptu invitations and their responses. *Journal of Pragmatics*, 125, 96-110.
Couper-Kuhlen, E. (2011). Grammaticalization and conversation. In H. Narrog & B. Heine (Eds.), *The Oxford handbook of grammaticalization* (pp. 424-437). Oxford: Oxford University Press.

- Fischer, K. (Ed.) (2006). *Approaches to discourse particles*. Amsterdam: Elsevier.
- Maschler, Y. (1998). Rotsè lishmoa kéta? 'Wanna hear something weird/funny' [lit. 'a segment']?': Segmenting Israeli Hebrew talk-in-interaction. In A. H. Jucker & Y. Ziv (Eds.), *Discourse markers: Descriptions and theory* (pp. 13-59). Amsterdam: Benjamins.
- Maschler, Y. (2009). *Metalanguage in interaction: Hebrew discourse markers*. Amsterdam: Benjamins.
- Schiffrin, D. (1987). *Discourse markers*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Tzitzilis, Ch. (forthcoming). Balkan and Anatolian Sprachbund. In Ch. Tzitzilis & G. Papanastasiou (Eds.), *Language contact in the Balkans and Asia Minor*. Thessaloniki: Institute of Modern Greek Studies.
- Waltereit, R. (2002). Imperatives, interruption in conversation, and the rise of discourse markers: A study of Italian *guarda*. *Linguistics*, 40(5), 987-1010.

Θηλυκά επαγγελματικά και ιδεολογίες του φύλου σε κείμενα μαζικής κουλτούρας

Αγγελική Αλβανούδη¹ & Αντώνης Αδάλογλου²

¹Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, ²Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
aalvanoudi@enl.auth.gr, std503611@ac.eap.gr

Η παρούσα εργασία εξετάζει τον ρόλο της γραμματικής στην έμφυλη κατηγοριοποίηση των προσώπων και τις ιδεολογικές της προεκτάσεις εστιάζοντας στην περίπτωση των θηλυκών επαγγελματικών ουσιαστικών. Όπως έχουν δείξει κοινωνιογλωσσολογικές μελέτες για την ελληνική (βλ. Alvanoudi 2015, Γεωργαλίδου & Λαμπροπούλου 2016, Παυλίδου 1985, 2006) και άλλες γλώσσες (Hellinger & Bussmann 2001-2002-2003), το γραμματικό γένος κατασκευάζει το κοινωνικό φύλο στη βάση της ιεραρχίας μέσω της σημασιακής υποβάθμισης των γυναικών και της γενικευτικής χρήσης του αρσενικού γένους. Ειδικότερα, η έρευνα έχει ασχοληθεί με τις αρνητικές συνδηλώσεις που συχνά φέρουν τα θηλυκά επαγγελματικά, δηλαδή ονόματα που δηλώνουν τη θηλυκή εκδοχή μιας ιδιότητας ή ενός τίτλου επαγγέλματος ή αξιώματος (Ιορδανίδου & Μάντζαρη 2005). Στην παρούσα έρευνα εξετάζουμε τα θηλυκά επαγγελματικά της κοινής νεοελληνικής που σχηματίζονται είτε μέσω της χρήσης διγενών επαγγελματικών ονομάτων της καθαρεύουσας (π.χ. *φιλόλογος*) με το άρθρο να διασαφηνίζει το φύλο είτε μέσω της χρήσης των καθαρά αρσενικών επαγγελματικών ουσιαστικών (π.χ. *βουλευτής*) όπου και πάλι το άρθρο γίνεται ο ρυθμιστής του φύλου, και τους παράλληλους θηλυκούς τύπους που αξιοποιούν τα θηλυκά επιθήματα της δημοτικής, όπως *-ίνα* (π.χ. *δικαστίνα*) και *-ισσα* (π.χ. *γιάτρισσα*). Στη γλωσσική χρήση παρατηρείται πραγματολογική ασυμμετρία ανάμεσα στους τύπους των επίκοινων ουσιαστικών και τους παράλληλους θηλυκούς τύπους, καθώς οι πρώτοι αποτελούν ενδείκτες ταυτότητας που προσδίδουν κύρος στο πρόσωπο αναφοράς, ενώ οι δεύτεροι είναι φορτισμένοι με αρνητικές συνδηλώσεις. Αναλύουμε όψεις αυτής της πραγματολογικής ασυμμετρίας σε κείμενα μαζικής κουλτούρας μέσω της Κριτικής Ανάλυσης Λόγου (βλ. Fairclough 1989, Στάμου 2014). Τα δεδομένα της έρευνας προέρχονται από τον έντυπο τύπο, τηλεοπτικές σειρές, εκπομπές/συνεντεύξεις και ειδήσεις, κινηματογραφικές ταινίες, memes, κόμικς, διαφημίσεις και θρησκευτικά κείμενα της χρονικής περιόδου 1998-2020. Από την ανάλυση προκύπτει ότι τα λόγια θηλυκά επαγγελματικά έχουν αυξημένο γόητρο ενώ οι παράλληλοι θηλυκοί τύποι φέρουν σεξουαλικές/υποτιμητικές συνδηλώσεις και σημαδεύονται πραγματολογικά εξαιτίας της χιουμοριστικής ή ειρωνικής χρήσης τους. Η αρνητική αξιολόγηση των θηλυκών επαγγελματωνυμίων στηρίζεται στην ιδεολογία της ανδρικής κυριαρχίας και γυναικείας υποτέλειας και αναπαράγει τον γλωσσικό σεξισμό. **Λέξεις-κλειδιά:** γραμματικό γένος, θηλυκά επαγγελματικά, γλωσσικός σεξισμός, κείμενα μαζικής κουλτούρας, Κριτική Ανάλυση Λόγου

Βιβλιογραφία

- Alvanoudi, A. (2015). *Grammatical gender in interaction: Cultural and cognitive aspects*. Leiden: Brill.
- Γεωργαλίδου, Μ. & Λαμπροπούλου, Σ. (2016). Γραμματικό γένος και γλωσσικός σεξισμός στα έγγραφα της ελληνικής δημόσιας διοίκησης. *Γλωσσολογία* 24, 23-43.
- Fairclough, N. (1989). *Language and power*. London: Longman.
- Hellinger, M. & Bussmann, H. (Eds). (2001-2002-2003). *Gender across languages: The linguistic representation of women and men*. Amsterdam: Benjamins.
- Ιορδανίδου, Α. & Μάντζαρη, Ε. (2005). Τα θηλυκά επαγγελματικά ουσιαστικά: Γλωσσική χρήση και τυποποίηση. Στο *Πρακτικά 5ου Συνεδρίου Ελληνικής*

- Γλώσσας και Ορολογίας, 13-15 Οκτωβρίου* (σσ. 73-87). Λευκωσία–Κύπρος: Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας.
- Παυλίδου, Θ.-Σ. (1985). Παρατηρήσεις στα θηλυκά επαγγελματικά. Στο *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα. Πρακτικά της 5ης Ετήσιας Συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, 2-4 Μαΐου 1984* (σσ. 201-217). Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.
- Παυλίδου, Θ.-Σ. (2006). Γλώσσα-γένος-φύλο: Προβλήματα, αναζητήσεις και ελληνική γλώσσα. Στο Θ.-Σ. Παυλίδου (Επιμ.), *Γλώσσα, γένος, φύλο* (σσ. 15-64). Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών.
- Στάμου, Α. (2014) Η κριτική ανάλυση λόγου: Μελετώντας τον ιδεολογικό ρόλο της γλώσσας. Στο Μ. Γεωργαλίδου, Μ. Σηφianού & Β. Τσάκωνα (Επιμ.), *Ανάλυση λόγου: Θεωρία και εφαρμογές* (σσ. 149-187). Αθήνα: Νήσος.

Exploiting crosscurricularity to teach vocabulary: Content analysis of textbooks of the Greek language as a second/foreign language

Alexandra Anastasiadou¹ & Konstantina Iliopoulou²

¹Regional Directorate of Central Macedonia, ²Aristotle University of Thessaloniki,

^{1,2}Hellenic Open University

alexanastasiadou@yahoo.gr, k.iliopoulou@yahoo.gr

Teaching vocabulary in a second/foreign language (SL, FL) is of utmost significance, since it entails learners from diverse linguistic and cultural origin (Sinatra, 2008). In this vein, relevant research (Vagh, Pan & Mancilla - Martinez, 2009; Stahl & Nagy, 2006) has unearthed that the aforementioned learners exhibit a low level of proficiency, limited linguistic improvement and weak performance in SL/FL (which is the dominant language in the school) compared to their classmates who are native speakers.

In the same line, the criteria of the selection of appropriate vocabulary (Γούτσος, 2006) along with the employed teaching strategies (Nation, 2001) play a pivotal role to the successful acquisition of lexis by the newcomers. Crosscurricularity is an appropriate methodology which boosts the effective learning of vocabulary as it fosters knowledge, either in an intuitive way or in a more systematic way, enhances the students' Multiple Intelligences (Gardner, 1993; Anastasiadou & Iliopoulou, 2017), and promotes differentiated learning (Anastasiadou & Iliopoulou 2020).

Be it intuitive or systematic, learning should activate prior knowledge and experiences of the students in order to be effective. Crosscurricularity contributes to the enrichment of this background knowledge and its transformation into a scientific tool (Clarke & Braun, 2013).

In line with the theoretical background presented so far, the present paper focused on teaching vocabulary with the aim of capitalizing on crosscurricularity in the textbooks of the Greek language as a SL/FL which address six to eight-year- old primary school learners in the Greek elementary education.

The researchers decided to investigate this topic, since the school textbooks constitute a significant and multifaceted component in language acquisition as they manage to instill motivation for learning, communicative autonomy and academic reflection (Bonides, 2004).

More specifically, the following textbooks were put under the lens:

- the Greek language textbook of the 1st grade of primary school [*Καραντζόλα κ. ά.* (2006). *Letters, words, stories, Greek language textbook for the first grade.* Athens: Publishers of state books.] which addresses both Greek students and learners learning Greek as a SL,
- the Greek language textbook of the second grade [*Γαβριηλίδου κ. ά.* (2007). *Travelling in the world of language. Greek language textbook for the second grade.* Athens: Publishers of state books.] which also addresses both Greek students and learners learning Greek as a SL,
- the textbook «Γεια σας 1» [*Βάσσου κ.ά.* (2007). *Hello. Introduction. Student's textbook.* Athens: National and Kapodistrian University of Athens] which is assigned by the Ministry of Education¹ as supplementary material for the six to eight-year- old students.

The aim and scope of the present study was elaborated on and the research questions were articulated. The research methodology used quantitative and qualitative content analysis of the abovementioned books. The results of the current study put forward that crosscurricularity is efficiently incorporated in the two main school textbooks as far as

---

¹ https://www.gdimitrakopoulos.gr/files/dianomi_didakt_vivlion_2018-2019.pdf

the teaching of vocabulary is concerned, but the level of the books is demanding for students of foreign origin.

By contrast, even though the supplementary book «Γεια σας» aims to teach the Greek language as a SL, it does not exhibit adequate crosscurricular activities concerning lexis and focuses mainly on the teaching of the alphabet. Moreover, it abides by the lexical approach to a great extent and centres on the passive rather than the active teaching of vocabulary. Therefore, it is evident that the textbooks which are employed for foreign speakers in the Greek educational system are in need of radical reformation.

Key words: teaching Greek as a SL/FL, teaching vocabulary through crosscurricularity, Content Analysis

References

- Anastasiadou, A. & Iliopoulou, K. (2017). "Crosscurricularity: Its contribution to the promotion of Multiple Intelligences" in the *Proceedings of the Third International Conference "Education Across Borders"* 6-7 October 2016, University of St. Kliment Ohridski in Bitola, Faculty of Education, pp. 590-599, ISBN: 978-9989-100-51-2.
- Anastasiadou, A. & Iliopoulou, K. (2020). "Early foreign language learning: Its contribution to the development of students' cognitive development" in the *Proceedings of the 4th International Conference «Education across borders» - «Education in the 21st century: Challenges and Perspectives»* 19-20/10 University of Western Macedonia, Florina pp. 30-50. Retrieved September 16, 2021, from http://www.edu.uowm.gr/site/content/educbr2018_proceedings.
- Bonides, K. (2004). *Το περιεχόμενο του σχολικού βιβλίου ως αντικείμενο έρευνας: διαχρονική εξέταση της σχετικής έρευνας και μεθοδολογικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Clarke, V., & Braun, V. (2013). *Teaching thematic analysis: Overcoming challenges and developing strategies for effective learning*. Psychologist, British Psychological Society, 26(2).
- Gardner, H. (1993). *Frames of mind: The theory of multiple intelligences* (10 anniversary ed.). New York, NY: Basic Books.
- Γούτσος, Δ. (2006). *Ανάπτυξη λεξιλογίου: Από το βασικό στο προχωρημένο επίπεδο*. Αθήνα: Πατάκης.
- Iliopoulou, K. & Anastasiadou, A. (2014). Redefining schooling: Implementing crosscurricularity to create critical thinkers with viable learning strategies. *Majess Journal*, 2/1 ISSN 1308-0876 (pp. 14-27) DOI: 10.6007/MAJESS/v2-i1/1015.
- Sinatra, R. (2008). Creating a culture of vocabulary acquisition for children living in poverty. *Journal of Children and Poverty*, 14, 173-192.
- Stahl, S.A. & Nagy, W.E. (2006). *Teaching word meanings*. Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Vagh, S.B., Pan, B.A., & Mancilla – Martinez, J. (2009). Measuring growth in bilingual and monolingual children's English productive vocabulary development: the utility of combining parent and teacher report. *Child Development* , 80, 1545-563.

Τυπολογία λαθών σε γραπτά ακαδημαϊκού λόγου

Μαρία Αντωνίου

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
marantoni@eled.duth.gr, adonioum@otenet.gr

Η παρούσα μελέτη επιχειρεί να καταγράψει τα συνηθέστερα λάθη που γίνονται από φοιτητές/-τριες, κατά την σύνταξη εργασιών, στο πλαίσιο πανεπιστημιακών μαθημάτων. Επιχειρείται η αναγνώριση και η κατηγοριοποίηση των συνηθέστερων από τα λάθη παραγωγής, σε βασικά επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης, προκειμένου να αποφευχθούν στο μέλλον. Η μέθοδος που υιοθετείται είναι αυτή της ανάλυσης λαθών που βασίζεται σε σώματα κειμένων από γραπτά των μαθητών (learner corpus-based error analysis). Καταγράφονται δε τα συστηματικά λάθη (errors) και όχι τα εκ παραδρομής (mistakes)] και τα μοτίβα λαθών, τα οποία ενημερώνουν τον διδάσκοντα τόσο για την πρόοδο του μαθητή, τα κενά που πρέπει να καλυφθούν και τα σημεία στα οποία πρέπει να δοθεί έμφαση, όσο και για τις στρατηγικές που ακολουθεί ο μαθητής κατά την παραγωγή του λάθους. Αναφορικά με τις στρατηγικές αυτές έχει ήδη υποστηριχθεί (Ξυδόπουλος, 2004: 528) ότι τα τέτοια λάθη παράγονται όχι λόγω άγνοιας του συστήματος αλλά λόγω γνώσης των μηχανισμών της γλώσσας του (Ξυδόπουλος, 2004: 528). Είναι προφανές ότι τα γλωσσικά λάθη πρέπει να εντοπίζονται, να ελέγχονται και, αν είναι εφικτό, να διορθώνονται (Ξυδόπουλος, 2004: 519). Απώτερος στόχος η κατάλληλη οργάνωση διδακτικού υλικού, ώστε ο μαθητής όχι μόνο να μάθει ότι η επιλογή του ήταν λανθασμένη, αλλά και να κατανοήσει τον κανόνα (Corder, 1974: 170), βελτιώνοντας τη διαδικασία μάθησης.

Τα παραδείγματα αντλήθηκαν από εργασίες που εκπόνησαν οι τεταρτοετείς φοιτητές/-τριες του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης, οι οποίοι/-ες κλήθηκαν να συμπληρώσουν Φύλλα Εργασίας, με διάφορα, παιδαγωγικού-διδακτικού χαρακτήρα, θέματα. Εξετάστηκαν εργασίες ποικίλης έκτασης 45 φοιτητών/τριών, φυσικών ομιλητών της ελληνικής. Ως προς τη συγκρότηση του σώματος των κειμένων, αυτό δεν είναι ηλεκτρονικό σώμα κειμένων. Εντοπίστηκαν λάθη σε επίπεδο *μορφολογίας* (λανθασμένη κλίση ουσιαστικών και επιθέτων: *συνεχείς μορφή, σαφές οδηγίες, ρημάτων: ενσωματώνω, αφηγείται, να τονήσω, να δωθεί*), *σύνταξης* (στίξη, ανολοκλήρωτες/μεγάλες προτάσεις, λάθος πρόθεση, χρήση υποταγμένης σε θέση κύριας πρότασης, ασυμφωνία όρων, λανθασμένη σειρά όρων, σύγχυση τύπων ενεργητικής και παθητικής μετοχής, κλπ.), *λεξιλογίου* (*έχει/είναι προτάσεις, χρήση λέξεων/εκφράσεων προφορικού λόγου, ακόμη και στην περίπτωση των δεικτών συνοχής*). Από την κατηγοριοποίηση των λαθών, προκύπτει ότι στα λάθη αυτά καθοριστικός φαίνεται να είναι ο ρόλος της *αναλογίας* που οδηγεί τον φυσικό ομιλητή να τροποποιήσει γλωσσικά στοιχεία με βάση σχήματα που υπάρχουν ήδη στη γλώσσα του (McMahon, 2005: 115) αλλά και της *ενίσχυσης* (*πιο καλύτερος*), της *υπεργενίκευσης* (κατά το *ο δρόμος > ο ψήφος*), της *υπερδιόρθωσης* (*από ανέκαθεν*). Εξίσου καθοριστικό παράγοντα αποτελεί και η αδυναμία χρήσης λόγου με υψηλή τυπικότητα, απόρροια της μη εξοικείωσης του γράφοντος με τις συμβάσεις του γραπτού ακαδημαϊκού λόγου και της εν γένει έντονης και διαρκούς προφορικότητας του λόγου του.

Λέξεις-κλειδιά: error analysis, academic writing, morphosyntax, vocabulary, cohesion markers

Βιβλιογραφία

Corder, S. P. (1974). Error analysis. Στο J. P. B. Allen & S. Pit Corder (επιμ.). *Edinburgh Course in Applied Linguistics: Vol. 3. Techniques in applied linguistics*. (pp. 122-154). London: Oxford University Press.

- Corder, S. P. (1981). *Error Analysis and Interlanguage*. Oxford: Oxford University Press.
- Θεοδωροπούλου, Μ. & Παπαναστασίου, Γ. (2001). Το γλωσσικό λάθος. Στο Α.-Φ. Χριστίδης (επιμ., σε συνεργασία με τη Θεοδωροπούλου Μ.), *Εγκυκλοπαιδικός οδηγός για τη γλώσσα* (σσ. 199-202). Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
- Θεοφανοπούλου – Κοντού, Δ. (1999). Η ανατομία του λάθους. Στο 1976 – 1996 - *Είκοσι χρόνια από την καθιέρωση της Νεοελληνικής (Δημοτικής) ως επίσημης γλώσσας, Πρακτικά συνεδρίου για την ελληνική γλώσσα* (σσ. 253-259). Αθήνα: Πανεπιστήμιο Αθηνών (Τομέας Γλωσσολογίας) και η Εν Αθήναις Γλωσσική Εταιρεία.
- McMahon, A.M.S. (2005). *Ιστορική γλωσσολογία. Η θεωρία της γλωσσικής μεταβολής*. Μτφ. Μ. Μητσιάκη, Α. Φλιάτουρας. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Μήτσης, Ν. (2019). *Γλώσσα, Γλωσσολογία και Γλωσσική Διδασκαλία*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.
- Μπασλής, Γ.Ν. (2006). *Εισαγωγή στη Διδασκαλία της Γλώσσας*. Αθήνα: Νεφέλη.
- Ξυδόπουλος Γ. (2004). Τι είναι τελικά τα γλωσσικά λάθη; Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα* 24, 519-530. Θεσσαλονίκη: Τομέας Γλωσσολογίας.
- Ξυδόπουλος, Γ.Ι., Αρχάκης, Α. & Τζωρτζάτου, Κ. (2014). Γλωσσική επίγνωση και ορθογραφία: παρατηρήσεις σε γραπτά μαθητών της Δ', Ε' και Στ' τάξης του Δημοτικού σχολείου με Γ1 τη νέα ελληνική. Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα* 34, 327-338. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη].
- Μακρή-Τσιλιπάκου, Μ. (1997). Κρασί ημιαφρώδη και ψωμάκια πλήρης για να έχουμε υγιείς μαλλιά επειδή είναι δυσμενή χρονιά. *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα* 17, 532-546.

Παιγνιώδη πλαίσια ανταγωνισμού και συνεργασίας στο διαδίκτυο: Συνεταιριστικά γλωσσικά παιχνίδια στο Twitter

Βασίλειος Αργύρης

Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

vargyris@phil.uoa.gr

Η ανακοίνωση έχει ως αντικείμενο την παιγνιώδη επικοινωνία στο διαδίκτυο. Πιο συγκεκριμένα, εξετάζει μια ιδιαίτερη μορφή γλωσσικής διεπίδρασης με παιγνιώδη χαρακτηριστικά, η οποία είναι πολύ διαδεδομένη, όπως θα υποστηρίξουμε, στις κοινότητες λόγου που σχηματίζονται σε συμμετοχικούς ιστότοπους ή κοινωνικά δίκτυα σαν το Twitter, και την οποία θα ονομάσουμε *συνεταιριστικό γλωσσικό παιχνίδι* ή, για συντομία, *συνεταιρισμό*.

Ο όρος γλωσσικό παιχνίδι αναφέρεται σε εκούσιες παρεκκλίσεις από την ομαλή διατύπωση που μετασχηματίζουν τη μορφή και σημασία μιας φράσης, μιας λέξης ή και ενός μόνο γράμματος, οδηγώντας σε αντισυμβατικές και μη αναμενόμενες εκφραστικές επιλογές (Σετάτος, 1997, σ. 97). Λογοπαίγνια, νεολογισμοί, εναλλαγές ύφους ή κώδικα, ρίμες και άλλες επαναληπτικές δομές, όπως παρήχηση ή παραλληλισμός, είναι μερικές από τις πιο συνηθισμένες παιγνιώδεις χρήσεις της γλώσσας. Αν και αυτές μπορεί να εμφανιστούν σε κάθε επικοινωνιακή κατάσταση, εδώ θα επικεντρωθούμε σε περιπτώσεις όπου οι παιγνιώδεις χρήσεις επηρεάζουν, εκτός από το μορφοφωνολογικό - σημασιολογικό, και το πραγματολογικό επίπεδο, κατασκευάζοντας ένα *παιγνιώδες πλαίσιο* (Goffman, 1974) που δίνει συνολικά στη διεπίδραση χαρακτήρα παιχνιδιού και ρυθμίζει, όσο διαρκεί, την παραγωγή και πρόσληψη του λόγου.

Ένα τέτοιο πλαίσιο παρουσιάζεται, κατά την οπτική μας, στο συνεταιριστικό γλωσσικό παιχνίδι. Εκεί οι διαδικτυακοί χρήστες συμμετέχουν με επάλληλες αναρτήσεις σε μια πολυφωνική επίδειξη γλωσσικής δημιουργικότητας αξιοποιώντας διαδραστικά εργαλεία όπως η *ετικέτα δέσης* (hashtag), ένας δείκτης ταξινόμησης του ψηφιακού λόγου (Zappavigna, 2011, σ. 789), που ενώνει τις ατομικές παραγωγές σε ένα κειμενικό συνεχές προσφέροντας τη θεματική εστίαση και το επιτελεστικό μοτίβο του συνεταιρισμού. Για παράδειγμα, η ετικέτα *#λογοτεχνικασικουελ* προσκαλεί σε διακειμενικό παιχνίδι με τίτλους γνωστών λογοτεχνικών έργων, όπου η παράφραση του πρωτότυπου καταλήγει σε μια επικαιροποιημένη εκδοχή του με χιουμοριστικό πρόσημο (π.χ. «Η αβάσταχτη ελαφρότητα του τουίτερ» ή «100 χρόνια μνημόνια»)¹. Κάθε συνεταιρισμός έχει μια συνεργατική διάσταση, καθώς οι ομιλητές λειτουργούν ως συμπαίκτες με κοινή στοχοπροσήλωση, αλλά και μια ανταγωνιστική διάσταση, καθώς προϋπόθεση για το παιχνίδι είναι να υπάρχει αντίπαλος, και η περιπαικτική διάθεση των 'συνεταίρων' έχει πάντα συγκεκριμένο αποδέκτη (κάποιον κοινωνικό χώρο, κάποια άποψη ή ιδεολογία, κάποιο δημόσιο πρόσωπο).

Η μελέτη μας θα συνδυάσει κριτικά την πλαισιακή θεώρηση της ανθρώπινης διεπίδρασης με τη σύγχρονη ερμηνευτική μεθοδολογία της *ανάλυσης του ηλεκτρονικά διαμεσολαβημένου λόγου* (computer-mediated discourse analysis, Herring, 2019), και ιδιαίτερα του χιουμοριστικού (βλ. Tsakona & Chovanec, 2018), για να εξετάσει τη δομή και το περιεχόμενο των συνεταιριστικών παιχνιδιών. Αντλώντας κειμενικά δεδομένα από την ελληνόφωνη κοινότητα του Twitter, θα διακρίνει τα επιμέρους είδη συνεταιρισμού που πραγματώνονται εκεί, και θα διερευνήσει τους κανόνες της γλωσσικής επιτέλεσης, την πραγματολογική λειτουργία αλλά και τον ευρύτερο αντίκτυπο του παιχνιδιού στις λογοθετικές πρακτικές της κοινότητας. Προσεγγίζοντας τον συνεταιρισμό ως διυποκειμενική πράξη που υποστηρίζει τόσο τον ανταγωνισμό όσο και τη συνεργασία, θα επιχειρηματολογήσουμε ότι το γλωσσικό παιχνίδι δεν προσφέρει

¹ Πηγή: <https://twitter.com/hashtag/λογοτεχνικασικουελ?src=hash>

μόνο εφήμερη διασκέδαση, αλλά έχει και πάγια πρακτική χρησιμότητα για τον ψηφιακό γραμματισμό, την αυτο-παρουσίαση και την κοινωνικοποίηση του διαδικτυακού χρήστη. Αυτή η προσέγγιση θέτει σε αμφισβήτηση στερεοτυπικές αντιλήψεις για τον κυβερνοχώρο ως ένα εγγενώς τοξικό επικοινωνιακό περιβάλλον, επισημαίνοντας τη δυνατότητα που προσφέρει το παιγνιώδες πλαίσιο για προσωπική έκφραση, φιλική επαφή και συλλογική δράση μέσα στο υβριδικό κοινωνικό τοπίο του τεχνοπολιτισμού.

Λέξεις-κλειδιά: γλωσσικό παιχνίδι, παιγνιώδες πλαίσιο, ανάλυση ηλεκτρονικά διαμεσολαβημένου λόγου, Twitter

Βιβλιογραφία

- Goffman, E. (1974). *Frame analysis: An essay on the organization of experience*. New York: Harper & Row.
- Herring, S. C. (2019). The coevolution of computer-mediated communication and computer-mediated discourse analysis. In P. Bou-Franch & P. Garcés-Conejos Blitvich (Eds.), *Analyzing digital discourse* (pp. 25-67). London: Palgrave Macmillan.
- Σετάτος, Μ. (1997). Η παιγνιώδης χρήση της γλώσσας. *Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία/Journal of Applied Linguistics*, 13, 85-98.
- Tsakona, V., & Chovanec, J. (Eds.) (2018). *The dynamics of interactional humor: Creating and negotiating humor in everyday encounters*. Amsterdam: John Benjamins.
- Zappavigna, M. (2011). Ambient affiliation: A linguistic perspective on Twitter. *New Media & Society*, 13(5), 788-806.

Clitic doubling and Differential Object Marking in L1 and L2 Romanian

Simeon Argyropoulos

Aristotle University of Thessaloniki

sargyr@lit.auth.gr, symeonargyropoulos@yahoo.com

The main goals of this paper are to examine C(litic) D(oubling) in correlation with D(ifferential) O(bject) M(arking) in Romanian as an L1, their interpretative effects as well as to explore the native speakers' attitude in relation to their use.

CD, which is the co-occurrence of a clitic pronoun with its co-referential DP-Double in the same structure, these elements agreeing in ϕ -features and case, can be found, among others, in Romance languages (like Romanian (cf. Academia Română (2008)) and Spanish (cf. Leonetti (2007, 2008)) and in Balkan languages (like Modern Greek and others, cf. Callulli & Tasmowski (2008)). The DOM marker in Romanian is *pe* and it is always placed before the direct object (cf. Malchukov (2008), Von Heusinger & Chiriacescu (2011)).

CD and DOM in Romanian can be obligatory, optional or ungrammatical depending on the type of the direct object. On the other hand, in MG, DOM is not instantiated, whereas CD is generally optional, except from a few environments (cf. Anagnostopoulou 1999, Kallulli 2000). In the theoretical background, we will present the distribution of CD in M(odern) G(reek), for comparison purposes between the two languages¹.

We compare the distribution of CD in MG and Romanian to pinpoint the similarities and differences in the environments that accept this mechanism between the two languages and the features involved. For example, the animacy and differential stability/specificity features play a role for the distribution of CD/DOM in Romanian, but not in MG. This comparison is helpful, since it offers insights for our predictions regarding the acquisition of CD/DOM in Romanian as an L2 by Greek native speakers. In this respect, the results from the experiment we conducted for this study are also quite informative, because they show the attitude of Romanian natives in relation to the use of CD/DOM and, based on them, we can better account for the performance of non-native speakers.

We conducted an online self-paced reading task in order to explore the way native speakers process structures involving CD/DOM in Romanian. Forty nine native speakers of Romanian participated in this task. All sentences were preceded by a context. The direct object dictated the use of CD/DOM in these structures; CD/DOM are either obligatory or illicit²: CD and DOM are obligatory with proper names as DO (condition 1); CD is obligatory when the DO is in preverbal position (Clitic left dislocation, condition 3); DOM is obligatory when we use a [+human] pronoun, such as the interrogative pronoun *cine* „who” (condition 4) and CD/DOM are illicit when we use an inanimate DO (condition 2). All experimental sentences had one grammatical and one ungrammatical version.

In all conditions mentioned above, the results showed that the participants performed as anticipated from the literature and they did not get influenced by the context given. Moreover, the ungrammatical conditions yielded longer RTs as compared to the

---

¹ This paper is a part of a wider project regarding the acquisition of CD/DOM in Romanian as an L2 by Greek native speakers. This research is co-financed by Greece and the European Union (European Social Fund- ESF) through the Operational Programme «Human Resources Development, Education and Lifelong Learning» in the context of the project “Strengthening Human Resources Research Potential via Doctorate Research” (MIS5000432), implemented by the State Scholarships Foundation (IKY).

² We provided the context in this experiment to see if the participants use it to judge the sentences and for reasons of symmetry to other experiments of this study, where we used structures with optional CD/DOM

grammatical ones, indicating processing load upon encountering the ungrammaticality online; the only exception was the clitic left dislocation structure where the reading times provided had no statistical significance between the grammatical and the ungrammatical version.

This can be explained, among others, by the fact that this structure is marked in Romanian and it is not the default one, so it is not used as often as the rest of the structures.

Key words: Clitic Doubling, Differential Object Marking, self-paced reading task, Romanian, Modern Greek

References

- Academia Română. (2008). *Gramatica limbii române, vol. II, Enunțul*. București: Editura Academiei Române.
- Aissen, J. (2003). Differential Object Marking: Iconicity vs Economy. *Natural Language and Linguistic Theory*, 21, 435-483.
- Bossong, G. (1991). Differential Object Marking in Romance and Beyond. In D. Kibbee, & D. Wanner (Ed.), *New analyses in Romance Linguistics* (pp. 143-170). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- Kallulli, D., & Tasmowski, L. (2008). *Clitic Doubling in the Balkan Languages*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- Leonetti, M. (2007). Clitics do not encode specificity. *Proceedings of the Workshop Definiteness, Specificity and Animacy in Ibero-Romance languages, Arbeitspapier*, 122, 111-139.
- Leonetti, M. (2008). Specificity in Clitic Doubling and in Differential Object Marking. *Probus*, 20 (1), 33-66.
- Malchukov, A. (2008). Animacy and asymmetries in differential object marking. *Lingua*, 118, 203-221.
- Von Heusinger, K., & Chiriacescu, S. (2011). Pe-marked definite NPs in Romanian and discourse prominence. *Proceedings of the V NEREUS International Workshop "Mismatches in Romance"*, *Arbeitspapier* 125 (pp. 33-54). Konstanz: Fachbereich Sprachwissenschaft, Universität Konstanz.
- Von Heusinger, K., & Onea Gaspar, E. (2008). Triggering and blocking effects in the diachronic development of DOM in Romanian. *Probus*, 20, 67-110.

Using phonological data for restoring missing musical notes in a fragmented ancient Greek music score: the case of the second Delphic Hymn inscription (128–105 BCE)

Spyros Armostis
University of Cyprus
armostis@ucy.ac.cy

The three Ancient Greek pitch accents, namely *oxeîa*, *bareîa*, and *perispōménē*, were usually reflected in the melody of ancient Greek musical compositions (cf. Devine & Stephens, 1994; Allen, 1987): a syllable with an *oxeîa* received a note that was never lower than the notes of flanking unaccented syllables; a syllable with a *perispōménē* was usually sung with a melism consisting of a high note and a low note; a syllable with a *bareîa* received a low note and the melody was allowed to drop again only after the next *oxeîa* or *perispōménē* (cf. West, 1994). These correspondences between pitch accents and melody were followed in many extant music scores, but especially in two hymns discovered at Delphi in 1893 in several stone fragments. These fragments came from the south outer wall of the Athenian treasury at Delphi and were reassembled after various attempts. The resulting texts are two paeans to Apollo accompanied by *parasēmantikē*, i.e. the musical notation consisting of a complex set of letter-like musical symbols placed over each syllable of the text. We are able to transform *parasēmantikē* of a given score to modern musical notation thanks to a number of ancient musical treatises, and especially that of Alypius. In this study, I examine the second Delphic hymn by composer Limenios dated between 128 and 105 BCE (Pöhlmann & West, 2001; Hagel, 2009). Certain parts of the hymn are missing due to stone damage; even though the text has been reconstructed to a good degree, the musical notation above the text still contains lacunae. I propose a novel method for restoring such gaps in melody by relying on the phonology of Ancient Greek pitch accents of the corresponding text below the lacunae. By taking two lacunae as a case study, I derived the paeon's musical scale and assigned a numerical integer value (1, 2, 3 etc.) to each note by ranking them by ascending pitch. Having converted notes to numbers, I was then able to apply the abovementioned correspondences between pitch-accent prosody and melody in the form of an algebraic chain of (in)equations for each lacuna: e.g., $4 = \acute{4} > x_1 = x_2 = x_3 = \acute{x}_4 > 2$, $x \in \mathbb{N} \cap [1,6]$ (the constants correspond to extant notes and the x variables to missing ones; $\acute{4}$ and $\acute{x}_4$ correspond to syllables with *oxeîa*). The results showed that for each two lacunae, the chain of (in)equations had one unique solution, which means that only a sequence of specific notes satisfies the conditions posed by the prosody–melody correspondences (in the example above, $x_{1-4} = 3$, which is equivalent to modern *la*). This method resulted in the restoration of five missing notes in total in the two lacunae under investigation, something that allows us to have a less fragmented understanding of the Paeon's musical composition. This technique has promising applications to other fragmented ancient Greek music scores.

Key words: Ancient Greek Music, Limenios Paeon, Ancient Greek prosody, musical note restoration, prosody-melody correspondence

References

- Allen, W. S. (1987). *Vox Graeca: The Pronunciation of Classical Greek*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Devine, A.M., & Stephens, L. D. (1994). *The prosody of Greek speech*. New York: Oxford University Press.

- Hagel, S. (2009). *Ancient Greek Music: A New Technical History*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Pöhlmann, E. & West, M. L. (2001). *Documents of Ancient Greek Music*. Oxford: Clarendon Press.
- West, M. L. (1992). *Ancient Greek Music*. Oxford: Clarendon Press.

Μιλώντας για την κατάθλιψη: βίωμα και μη κυριολεκτική γλώσσα

Ευθυμία Αποκατανίδου

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

mia.apokatanidis@gmail.com

Στην ανακοίνωση αυτή παρουσιάζονται και αναλύονται τα δεδομένα μιας έρευνας που έχει ως στόχο να καταγράψει και να μελετήσει, με βάση τη Θεωρία της Εννοιακής Μεταφοράς (Lakoff & Johnson 1980, 1999 · Lakoff 1993), τις μη κυριολεκτικές πραγματώσεις του εννοιακού πεδίου της κατάθλιψης στα ελληνικά. Η μελέτη αυτή εντάσσεται στις έρευνες που εξετάζουν τη μη κυριολεκτική εννοιοποίηση της κατάθλιψης, μιας κλινικής οντότητας που χαρακτηρίζεται από πολλαπλές συναισθηματικές και συμπεριφορικές συνιστώσες, με βάση την προσωπική μαρτυρία – κυρίως συνεντεύξεις με υποκείμενα (Charteris-Black 2012· Pritzker 2007), ψυχοθεραπευτικές συνεδρίες (McMullen et al. 2002 · Levitt et al. 2000) και μελέτες περίπτωσης από αυτοβιογραφικά έργα συγγραφέων σε κατάθλιψη (Schoeneman et al. 2004· Demjén 2011). Μεθοδολογικά διαφοροποιείται από αυτές ως προς το ότι τα δεδομένα αντλούνται από ένα Σώμα Κειμένων που έχει κατασκευαστεί για τις ανάγκες της έρευνας και περιλαμβάνει δημοσιευμένα στο διαδίκτυο κείμενα και ημερολόγια, καθώς και προσωπικές καταθέσεις σε fora, από υποκείμενα που έχουν βιώσει την κατάθλιψη και μιλούν εκ των υστέρων για το βίωμά τους (βλ. και Coll-Florit et al. 2021). Η έρευνα αυτή διαφοροποιείται από όλες τις προαναφερθείσες και σε επίπεδο ανάλυσης κατά το ότι εξετάζεται και ο ρόλος της μετωνυμίας στην παραγωγή αυτού του είδους λόγου. Τα αποτελέσματα της έρευνας συζητιούνται σε σχέση με τα αποτελέσματα των αντίστοιχων ξενόγλωσσων ερευνών.

Λέξεις-κλειδιά: κατάθλιψη, μεταφορά, μετωνυμία, μη κυριολεκτική γλώσσα

Βιβλιογραφία

- Charteris-Black, J. (2012). Shattering the Bell Jar: Metaphor, Gender and Depression, *Metaphor and Symbol*, 27(3), 199-216.
- Coll-Florit, M., Climent, S., Sanfilippo, M. & Hernández, E. (2021). Metaphors of Depression. Studying First Person Accounts of Life with Depression Published in Blogs, *Metaphor and Symbol*, 36(1), 1-19.
- Demjén, Z., (2011). Motion and conflicted self metaphors in Sylvia Plath's 'Smith Journal'. *Metaphor and the Social World*, 1(1), 7-25.
- Lakoff, G. & M. Johnson. (1980). *Metaphors We Live by*. Chicago, IL: The University of Chicago Press.
- Lakoff, G. (1993). The contemporary theory of metaphor. In A. Ortony (Ed.). *Metaphor and thought* (pp. 202-251). Cambridge University Press.
- Levitt, H., Korman, Y., & Angus, L. (2000). A metaphor analysis in treatments of depression: Metaphor as a marker of change. *Counselling Psychology Quarterly*, 13(1), 23-35.
- McMullen, L. M., & Conway, J. B. (2002). Conventional metaphors for depression. In S. R. Fussell (Ed.). *The verbal communication of emotions* (pp. 167-181). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Pritzker, S. E. (2007). Thinking hearts, feeling brains: Metaphor, culture and the self in Chinese narratives of depression. *Metaphor and Symbol*, 22(3), 251-274.
- Schoeneman, T. J., Schoeneman, K. A., & Stallings, S. (2004). "The black struggle": Metaphors of depression in Styron's darkness visible. *Journal of Social and clinical Psychology*, 23(3), 325-246.
- Semino, E. (2008). *Metaphor in discourse*. Cambridge: Cambridge University Press.

Κείμενα σε διαλεκτικό και ιδιωματικό λόγο στη διδασκαλία του ιστορικού μαθήματος -ένα διδακτικό παράδειγμα

Σοφία Αυγέρη

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

pekavou@helit.duth.gr

Η ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα εξοβελίζει συστηματικά και διαχρονικά τη γλωσσική διαφοροποίηση από τη σχολική ζωή. Παρά το γεγονός ότι τις τελευταίες δεκαετίες η κοινωνική διαλεκτολογία έχει καταρρίψει τις κύριες γλωσσολογικές και κοινωνιογλωσσολογικές αρχές, στις οποίες στηρίζεται η σημερινή αντιμετώπιση των διαλέκτων από το πρόγραμμα, στη νεοελληνική εκπαίδευση η πρότυπη γλώσσα βρίσκεται στο επίκεντρο της διδασκαλίας με όλες τις διαφορετικές διαλεκτικές ποικιλίες σε περιθωριακή θέση..

Ωστόσο, η ελληνική και διεθνής βιβλιογραφία ήδη από τα μέσα της δεκαετίας του 1990 αναγνώριζε την ανάγκη διδακτικής αξιοποίησης αυθεντικών κειμένων από την τοπική κοινωνία και τις ευρύτερες κοινότητες. Το Σχολείο μπορεί να επιλέξει στην επικοινωνία του με την ευρύτερη κοινωνία τον διαλογικό τρόπο, που αναγνωρίζει την ποικιλία των κειμενικών επιλογών των μαθητών από ποικίλες κοινότητες. Σε αυτή την κατεύθυνση, η δημιουργία κατάλληλων σχολικών εγχειριδίου θεωρείται καθαριστικό βήμα, όπως και η παραγωγή επιπρόσθετου εκπαιδευτικού υλικού. Στο ερευνητικό αυτό πλαίσιο έχει ξεκινήσει τα τελευταία χρόνια και η συζήτηση γύρω από τη σημασία της εισαγωγής στη διδασκαλία της Ιστορίας κειμένων σε διαλεκτικό και ιδιωματικό λόγο στα πλαίσια του γλωσσικού και ιστορικού γραμματισμού.

Στη συγκεκριμένη ανακοίνωση θα παρουσιασθούν συνοπτικά τα κύρια διδακτικά και παιδαγωγικά οφέλη της ενσωμάτωσης υλικού σε διαλεκτικές ποικιλίες στη διδασκαλία του ιστορικού μαθήματος. Αυτά σχετίζονται με τη σημασία της εισαγωγής των προσωπικών αφηγήσεων στη διδασκαλία του ιστορικού μαθήματος, τη διασύνδεση με τις στρατηγικές και τους στόχους της πολυπολιτισμικής εκπαίδευσης, την ανάπτυξη μιας σειράς δεξιοτήτων και την εμπλοκή της Προφορικής, Τοπικής Ιστορίας, της Εθνογραφίας και της Οικογενειακής Ιστορίας στο Σχολείο κ.α..

Ακόμη, γίνεται εκτενής αναφορά στη σημασία της αξιοποίησης της λογοτεχνίας σε διαλεκτικές ποικιλίες στη διδασκαλία της σύγχρονης ελληνικής Ιστορίας, παρουσιάζονται λογοτεχνικά έργα στα θρακιώτικα, θεσπρωτικά και αρβανίτικα που υπηρετούν αυτούς τους στόχους καθώς και σχετικά διδακτικά παραδείγματα για τη διδασκαλία της σύγχρονης ελληνικής Ιστορίας σε ΓΕΛ και ΕΠΑΛ.

Λέξεις-κλειδιά: διδακτική Ιστορίας, λογοτεχνία σε διάλεκτο, ιστορικά παραθέματα σε διαλεκτικές ποικιλίες

Βιβλιογραφία

- Αποστολίδου, Β. (2000). *Ιστορία και μυθιστόρημα*. Στο: Β. Αποστολίδου (Επιμ.), *Διαβάζοντας λογοτεχνία στο σχολείο: μια νέα πρόταση διδασκαλίας* (σελ.323-327).
- Common, L. (1986). Students, stories and the social studies. *The Social Studies*, 77 (3), 246-248.
- Cummins, J. (2009). Παιδαγωγική των πολυγραμματισμών: Εννοιολογικό πλαίσιο για την προαγωγή της σχολικής επίδοσης σε γλωσσικά και πολιτισμικά διαφορετικούς μαθητές, Στο Α. Ανδρούσου & Ν. Ασκούνη, (Επιμ.), *Πολιτισμική ετερότητα και ανθρώπινα δικαιώματα. Προκλήσεις για την εκπαίδευση*. Αθήνα: Μεταίχμιο

- Δημητρίου, Σ. (2015). *Ν' ακούω καλά τ' όνομά σου*. Αθήνα: Πατάκη θήνα: Τυπωθήτω
- Δημητριάδου-Εφραιμίδου, Ε. (2020). *Γκέρα*. Θεσσαλονίκη: Σαιξπηρικών
- Levstik, L. (1989). Historical Narrative and the Young Reader. *Theory into Practice*, τ.28 (2), 114-119
- Μαυροσκούφης, Δ. (2005). *Αναζητώντας τα ίχνη της Ιστορίας: ιστοριογραφία, διδακτική μεθοδολογία και ιστορικές πηγές*. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης
- Παπαμάρκου, Δ. (2014). *Γκιακ*. Αθήνα: Αντίποδες
- Wondimu, T. (2015). The Use of Dialects in Education and Its Impacts on Students' Learning and Achievements. *Education Journal*. τ. 4, 263-269

Συχνά λάθη τονισμού στην γενική πληθυντικού σερβόφωνων φοιτητών της Νέας Ελληνικής ως ξένης γλώσσας

Maja Bacic Cosic & Antonina Kostic

Πανεπιστήμιο Βελιγραδίου

maya.bacic@hotmail.com, antonina.irini@gmail.com

Η παρούσα εισήγηση έχει ως σκοπό να μελετήσει τις ιδιαιτερότητες και τα μοτίβα τονισμού των ουσιαστικών στην γενική πληθυντικού στο μονοτονικό σύστημα της Νέας Ελληνικής γλώσσας και να εξετάσει τον βαθμό που οι ιδιαιτερότητες αυτές δυσκολεύουν τους σερβόφωνους φοιτητές κατά την εκμάθησή της. Συγκεκριμένα, το τονικό σημάδι άλλοτε παραλείπεται και άλλοτε σημειώνεται σε λάθος συλλαβή (Σαραφίδου & Ζερδελή, 2007:743), κάτι που παρατηρείται και σε γραπτά Ελλήνων μαθητών (Αναγνωστοπούλου & Κανταρτζή, 2008). Από την άλλη, η γενική πτώση στην ελληνική χρησιμοποιείται λιγότερο στον καθημερινό λόγο σε σύγκριση με τη χρήση της γενικής στη σερβική γλώσσα, ενώ στην ελληνική χαρακτηριστική είναι και η μη εύχρηστη χρήση ορισμένων ουσιαστικών στη γενική πληθυντικού. Οι προαναφερόμενοι αλλά και άλλοι παράγοντες φαίνεται να οδηγούν ορισμένες φορές τους αλλόγλωσσους να μη παράγουν τη σωστή μορφή ουσιαστικών σ' αυτή την πτώση (Μητσιάκη & Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, 2019; Χατζησάβας 1992; Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, 2003). Ο σκοπός της εργασίας αυτής είναι να διερευνήσει την επίγνωση του τονικού συστήματος σε σχέση με τη γενική πτώση και να εντοπίσει τα σημεία που μπορούν να δημιουργήσουν γλωσσική ανασφάλεια στους σερβόφωνους ομιλητές της Νέας Ελληνικής. Στο εμπειρικό μέρος εξετάζονται τα λάθη ενός αριθμού φοιτητών του δευτέρου έτους προπτυχιακών σπουδών σε σχέση με τον τονισμό στην γενική πληθυντικού ουσιαστικών στο αρσενικό, θηλυκό και ουδέτερο γένος. Συγκεκριμένα, ζητήθηκε από τους φοιτητές να αναγνωρίσουν τον σωστό τονισμό ορισμένων ουσιαστικών στη γενική πληθυντικού, μέσω ασκήσεων στην πλατφόρμα Moodle. Οι εξεταζόμενοι άκουγαν σύντομες ηχογραφήσεις των λέξεων και επέλεγαν τον τονισμό που θεωρούσαν σωστό. Στο συγκεκριμένο επίπεδο (A2 σύμφωνα με το ΚΕΠΑ), οι φοιτητές αναμένεται να έχουν αποκτήσει επίγνωση των κανόνων τονισμού και της κλίσης των ουσιαστικών στα οποία εξετάζονται. Η μελέτη και η ανάλυση των αποτελεσμάτων του δείγματός μας, συνοδεύονται και από ενδεικτικές ασκήσεις και διδακτικές προτάσεις που θα μπορούσαν να βελτιώσουν την απόδοσή τους σε αυτό το πεδίο.

Λέξεις-κλειδιά: τονισμός, γενική πτώση, Νέα Ελληνική ως ξένη γλώσσα

Βιβλιογραφία

- Αναγνωστοπούλου, Μ., & Κανταρτζή, Ε. (2008). Τα ορθογραφικά λάθη των μαθητών/τριών του Δημοτικού Σχολείου στη γραπτή έκφραση. Στο Α. Τριλιανός, & Ι. Καράμνηας, (Επιμ.), *Ελληνική Παιδαγωγική & Εκπαιδευτική Έρευνα* (Πρακτικά Συνεδρίου, Τόμος Β, σελ. 995-1004). Αθήνα: Ατραπός.
- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. (2003). Η μορφολογική δομή της νέας ελληνικής και η διδακτική της. *Γλωσσολογία* 15, 25–34.
- Κατσούδα, Γ. (2009). Ο σχηματισμός του πληθυντικού αριθμού των μετοχών ηγούμενη, εφαπτομένη, προϊσταμένη, συνισταμένη, υφισταμένη: συμπεράσματα και εφαρμογές. Στο: *Selected Papers from the 18th ISTAL* (457-465). Thessaloniki: Monochromia Publishing.
- Μητσιάκη, Μ., Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. (2019). Υπερδιορθώνοντας τη γενική πληθυντικού: μια περίπτωση γλωσσικής ανασφάλειας; *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα* 39, 651-670.

- Τσόκα, Ο. (2019). Ο σχηματισμός της γενικής πληθυντικού των θηλυκών ουσιαστικών: η περίπτωση των θηλυκών σε -ίνα. *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα* 39, 1187-1202.
- Χατζησάβας, Α. (1992). Το βασικό λεξιλόγιο της ελληνικής. Στο: *Πρακτικά του Διεθνούς Συμποσίου για τη Σύγχρονη Ελληνική Γλώσσα* (71–88). Αθήνα: ΟΕΔΒ.
- Αποστολούδα, Β. (2012). *Ο τονισμός των ουσιαστικών της ελληνικής: μια πειραματική προσέγγιση*. Μεταπτυχιακή εργασία. Θεσσαλονίκη: ΑΠΘ.
- Κουτσοιρά, Α. (2016). *Διερεύνηση ζητημάτων μορφολογικής ποικιλίας σε εγχειρίδια της κοινής νεοελληνικής και σε ηλεκτρονικά σώματα κειμένων (corpus)*. Μεταπτυχιακή εργασία. Πάτρα: Πανεπιστήμιο Πατρών.
- Revithiadou, A. (1999). *Headmost accent wins: Head dominance and ideal prosodic form in lexical accent systems*. Doctoral dissertation. The Hague: Holland Academic Graphics.
- Σαραφίδου, Τ. & Ζερδελή, Σ. (2007). Η εκμάθηση της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας από μαθητές της μουσουλμανικής μειονότητας της Θράκης. *Δ.Π.Θ*, 736-748. Διαθέσιμο στο: https://www.frl.auth.gr/sites/congres/Interventions/GR/sarafidou_zerdeli.pdf

How young Greek adults with autism prosodically mark Focus

Dafni Bagioka¹ & Yiya Chen²

¹University of Patras; ²Leiden University

bagioka.d@upatras.gr, yiya.chen@hum.leidenuniv.nl

Introduction One aspect that heavily impacts the social communication of people with Autism Spectrum Disorder (ASD) is abnormal prosody (i.e. atypical prosodic patterns). Previous studies of children have shown heterogeneity on acoustic properties with regard to the prosodic encoding of information structure, even in individuals with ASD and high/moderate language abilities (Edelson et al., 2007; Fusaroli et al., 2017; McCann & Peppé, 2003). There are very few studies (DePape et al., 2012; Krüger et al., 2018) focusing exclusively on adolescents and adults with ASD and high/moderate language abilities, showing their reduced ability to mark information structure via acoustic measures, in comparison with neurotypicals. This study is concerned with how Greek-speaking individuals with ASD and different language abilities mark (aspects of) information structure through answering wh-questions.

The experiment Thirty native speakers of Greek (16-27 years old) took part in a question-answer task. They are 20 ASD (10 with high (High-A), and 10 with moderate (Mod-A) language skills) and 10 neurotypical speakers (NT). ASD participants were matched on age and gender with NT and High-A were also matched on language skills with NT. The answer-question task consisted of three twelve-question blocks for each of the three information structure conditions of our interest: Wide focus (WF), Narrow Focus Subject (FS) and Narrow Focus Object (FO). In addition, we included 6 fillers for each block. Each block of the 12 test questions employed the same verbs and characters. Verbs and characters were pseudorandomized within blocks, so that they did not appear in consecutive sentences.

1833 out of a total of 2160 items were analyzed, as the rest 327 (15%) were either poorly recorded or contained a disfluent answer. Statistical analysis was carried out in R. Linear mixed effects (LME) analysis was performed for each variable of interest at word and syllable level. The fixed factors included were Gender (Female vs. Male), Group (0:NT vs. 1:High-A vs. 2:Mod-A), Subject/Object (Object vs. Subject) and Condition (0:WF vs. 1:FS vs. 2:FO) and some of their theoretically motivated two-way interactions. We extracted the F0 (maximum, minimum and range/span) and duration of the subject and the object nouns of the participants' response sentences were measured at word and syllable level (the first stressed syllable of the subject and object).

Results and Discussion It was found that there are some differences in the way ASD mark information structure compared to NT, depending on their language skills. Specifically, all ASD participants exhibited longer duration at word level compared to NTs. However, only Mod-A were found to differ from the NT group on other properties: a) F0max of FS at word level, b) F0max at syllable level and c) F0min of the Object at syllable level. Gender differences were also found, but future work should aim to replicate these results in a larger sample. Upcoming analysis will reveal whether there are intonational differences among the groups on pitch contour (e.g., tones used and their alignment with the syllable/word). Results suggest that it is important for speech therapists to understand the details of prosodic use in different ASD subgroups before applying intervention.

Key words: autism, focus, prosodic marking

References

- DePape, A. M. R., Chen, A., Hall, G. B., & Trainor, L. J. (2012). Use of Prosody and Information Structure in High Functioning Adults with Autism in Relation to Language Ability. *Frontiers in Psychology*, 3(72). <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2012.00072>
- Edelson, L., Grossman, R., & Tager-Flusberg, H. (2007). Emotional prosody in children and adolescents with autism. Poster session presented at the annual international meeting for Autism Research, Seattle, WA.
- Fusaroli, R., Lambrechts, A., Bang, D., Bowler, D. M., & Gaigg, S. B. (2017). “Is voice a marker for Autism spectrum disorder? A systematic review and meta-analysis”: Vocal production in ASD. *Autism Research*, 10(3), 384–407. <https://doi.org/10.1002/aur.1678>
- Krüger, M., Cangemi, F., Vogeley, K., & Grice, M. (2018). Prosodic Marking of Information Status in Adults with Autism Spectrum Disorders. 9th International Conference on Speech Prosody 2018, 182–186. <https://doi.org/10.21437/SpeechProsody.2018-37>
- McCann, J., & Peppé, S. (2003). Prosody in autism spectrum disorders: A critical review. *International Journal of Language & Communication Disorders*, 38(4), 325–350. <https://doi.org/10.1080/1368282031000154204>

The relativizer *pu* as a pronoun

Konstantina Balasi

University of Patras

k.balasi@upnet.gr

Traditional analyses assume that the relativizer *that* is a complementizer and not a (relative) pronoun (e.g., Klima 1964; Kayne 1975). However, recent approaches argue in favor of treating relativizing complementizers as pronouns (Manzini and Savoia 2003, 2011; Kato and Nunes 2009; Kayne 2010; Rinke and Aßmann 2017; Poletto and Sanfelici 2018 etc., see also Christidis 1986). In the present paper, I follow the second approach and argue that the relativizer *pu* in Greek is a pronoun, very much like the relative pronoun *o-opios*. In particular, I will argue that in Greek restrictive relative clauses (RC), the relative pronoun *o-opios* functions as a determiner specified for individuals, whereas relative *pu* is a nominal that can either be related with individual nominals or with a predicative reading, namely the properties these individuals have. Consider the example in (1) where the head of the RC is modified by the demonstrative “ekino”. Demonstratives, like definites, have a specific interpretation. With *to-opio* the interpretation we get is that of a typical RC, e.g., there was a particular book on the desk that was given. Its reference is restricted to a particular individual. With *pu* though, a swift in the interpretation may occur: the RC may not only refer to a specific individual but also to the property that the object on the desk has, namely being a book. The superlative (2) and predicative (3) constructions where only a property-denotation arises, further support this claim.

(1) Edhosa   ekino   to vivlio   pu/ to opio   itan   sto γραφίο
gave.1s   that.dmstr   the book.acc   that/which.acc   was.3s   on-the desk
“I gave that book that was on the desk”

(2) To Joker   ine   i kaliteri tenia   pu/*tin opia   idha
“The Joker is the best movie I have ever seen”

(3) Ine   o ithopios   pu/*ton opio   oli   ayapun
“He is such an actor that everyone loves”

The next question regards the position and the properties the relative head (RH) and *pu* have in the RC construction. In this paper, I argue in favor of a modified version of the head-external analysis (HEA) of RCs (Chomsky 1977, also Sauerland 2003). In particular, I assume that the head noun merges externally as an argument in the main clause (as in matching accounts). However, instead of an adjunction structure, I assume, as in raising accounts (Kayne 1994, Bianchi 1999), that the RC is the complement of the external nominal head. The RH selects *pu*. In case of an individual interpretation, the RH directly selects *pu*. In case of a property-denoting interpretation, the RH appears in a projection above *pu* (cf. ForceP in Aoun and Li 2003), specified for predication relations. Assuming that the embedded proposition contains a variable, I further show that the latter is bound by *pu*, -- a λ -operator -- that scopes over the RC (in the sense of Adger and Ramchand 2005).

Key words: relative clauses, *pu* relativizer, pronoun

References

Adger, D., & Ramchand, G. (2005). Merge and Move: Wh-dependencies revisited. *Linguistic Inquiry*, 36, 161–193.

- Aoun, J., & Li, Y.-h. A. (2003). *Essays on the Representational and Derivational Nature of Grammar. The Diversity of Wh-Constructions*. Linguistic Inquiry Monographs 40. Cambridge, MA: MIT Press.
- Bianchi, V. (1999). *Consequences of Antisymmetry: Headed Relative Clauses*. Berlin: Mouton de Gruyter
- Chomsky, N. (1977). On wh-movement. In P. W. Culicover, T. Wasow, & A. Akmajian (Eds.), *Formal Syntax*, 71-132. New York: Academic Press.
- Christidis, A.-Ph., (1986). The morpheme ‘pu’ as a definite clause nominalizer. *Studies in Greek Linguistics* 7, 134–148 (in Greek).
- Kato, M., & Nunes, J. (2009). A uniform raising analysis for standard and nonstandard relative clauses in Brazilian Portuguese. In J. Nunes (Ed.), *Minimalist Essays on Brazilian Portuguese*, 93–120. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins. DOI: <https://doi.org/10.1075/la.142.07kat>
- Kayne, R. S. (1994). *The Antisymmetry of Syntax*. Linguistic Inquiry Monographs 25. Cambridge, MA: MIT Press.
- Manzini, M. R. & Savoia, L. M. (2003). The nature of complementizers. *Rivista di Grammatica Generativa* 28, 87–110.
- Poletto, C., & Sanfelici, E. (2018). On relative complementizers and relative pronouns. *Linguistic Variation*, 18, 265–298, DOI: <https://doi.org/10.1075/lv.16002.pol>
- Rinke, E., & Aßmann, E. (2017). The syntax of relative clauses in European Portuguese. Extending the determiner hypothesis of relativizers to relative *que*. *Journal of Portuguese Linguistics*, 16: 4, 1–26, DOI: <https://doi.org/10.5334/jpl.172>
- Sauerland, U. (2003). Unpronounced heads in relative clauses. In K. Schwabe & S. Winkler (Eds.), *The interfaces: deriving and interpreting omitted structures*, 205–226. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.

Prosodic variation due to grouping and speech rate

Mary Baltazani¹ & Katerina Nicolaidis²

¹University of Oxford, ²Aristotle University of Thessaloniki

mary.baltazani@phon.ox.ac.uk, knicol@enl.auth.gr

Interfaces between prosodic organisation and other linguistic domains (lexicon, syntax) have been established cross-linguistically (Féry et al., 2011; Nespor & Vogel, 1986). Prosody provides information during the processing of the syntactic structure of utterances as shown in studies on adult sentence processing and infant language acquisition (e.g., Nazzi et al., 2000). Less work has been done on these issues for Greek (e.g., Kainada, 2010, 2014; Katsika, 2014; Papadopoulou & Clahsen, 2003; Tserdanelis, 2002). This study examines how different groupings of constituents in segmentally identical utterances are marked by pitch, segmental lengthening and pausing. It also examines the influence of speech rate on these parameters in order to study differences in their control under different temporal conditions.

Five speakers produced coordinated structures of the type “A and B and C”, (A, B, C = proper name, e.g., [mina ce nina ce lina]) in three different groupings/bracketings: (ABC), A(BC), (AB)C, in comfortable/normal and fast speaking rates and 5 repetitions. The proper names were disyllabic or trisyllabic, with stress on the penultimate or antepenultimate syllable. Measurements included sentence, word, syllable, segment duration, and F0 scaling and alignment of the L and H tones of the first and second word.

Preliminary results showed that bracketing and speech rate affected all measures. Shorter sentence duration across groupings in fast rate indicated temporal compression with (ABC) < A(BC) < (AB)C in normal speaking rate but (ABC) < A(BC) = (AB)C in fast rate. Words were longer before a phrase boundary than phrase medially, i.e., A in A(BC), and B in (AB)C. Speech rate induced temporal compression in word duration, with the least compression found in the final word, suggesting strong influence of the utterance-final boundary, and the largest compression in the second word, indicating that phrase-medial position is more susceptible to temporal reduction than initial and final positions. Pre-boundary lengthening extended beyond the phrase-final syllable, back to the stressed syllable, even in antepenultimate position (cf. Kainada, 2010) with vowels lengthened more than onset consonants and the final syllable lengthened more than the stressed one. Regarding pitch, F0 peaks were higher and aligned later before a phrase boundary compared to phrase-internal peaks, indicating that the former are H- phrase accents, while the latter are the peaks of L*+H pitch accents (Arvaniti & Baltazani, 2005). In fast rate, there was less distance between the L and H tones in each word, i.e., the L tone aligned later and the H tone aligned earlier in comparison to their counterparts in normal speech rate. These results suggest differences in timing coordination of phrase accents in fast rates of production. More notably, no difference in peak scaling was found between normal and fast speech rates, that is, F0 reached its target despite the compression found at the segmental/word level in fast rates.

Overall these results suggest that the markers for the presence of phrase boundaries are differentially regulated depending on the temporal demands imposed on production.

Key words: intonation, boundaries, speech rate, duration, Greek

References

- Arvaniti, A., and M. Baltazani. (2005). Intonational analysis and prosodic annotation of Greek spoken corpora. In S.-A. Jun (Ed.), *Prosodic Typology: The Phonology of Intonation and Phrasing*, 84–117. Oxford University Press.

- Féry, C., Hörnig, R., and Pahaut, S. (2011). Correlates of Phrasing in French and German from an Experiment with Semi-Spontaneous Speech. In C. Gabriel and C. Lleó (Eds.) *Intonational Phrasing in Romance and Germanic*, Amsterdam: John Benjamins, 11–41.
- Kainada, E. (2010). Pre- and post-boundary lengthening in Modern Greek. In *Proceedings of ISCA Tutorial and Research Workshop on Experimental Linguistics 2010*, pp. 69–72, EKPA, Athens.
- Kainada, E. (2014). F0 alignment and scaling as markers of prosodic constituency. *Proceedings of the 11th ICGL*, Rhodes, pp. 580–590.
- Katsika, A., J. Krivokapić, C. Mooshammer, M. Tiede, L. Goldstein. (2014). The coordination of boundary tones and its interaction with prominence. *Journal of Phonetics* 44, 62–82, ISSN 0095-4470, <https://doi.org/10.1016/j.wocn.2014.03.003>
- Nazzi, T., Kemler Nelson, D.G., Jusczyk, P.W., and Jusczyk, A.M. (2000). Six-month-olds' detection of clauses embedded in continuous speech: effects of prosodic well-formedness. *Infancy* 1, 123–147.
- Nespor, M., and Vogel, I. (1986). *Prosodic Phonology*. Dordrecht: Foris.
- Papadopoulou, D. & Clahsen, H. (2003). Parsing strategies in L1 and L2 sentence processing: a study of relative clause attachment in Greek. *Studies in Second Language Acquisition*, 25, 501–528.
- Tserdanelis, G. (2002). Phonetic variation in syntactically ambiguous sentences. *Studies in Greek Linguistics*, 23, 931–942.

Teachers' beliefs about multilingual students' self-assessment in L2 learning

Olympia Blatsioti¹, Thomais Rousoulioti², Antonios Ventouris² & Dimitra Tsalta¹

¹Ministry of Education of Greece, ²Aristotle University of Thessaloniki

bibi.blatsioti@yahoo.gr, thomaisr@itl.auth.gr, ventouris@itl.auth.gr,
dhmhtra_ftw@hotmail.com

Assessment is recognized as an indispensable and integrated component of the educational field, having as final goal the evaluation of the performance and the progress of the students (Brown & Harris, 2014). The assessment process is particularly sensitive, complex and demanding, when it comes to the second or foreign language (L2) and concerns multilingual students who attend the national school system (Ross, 2006). According to Andrews (2016) and Butler & Lee (2010) the contemporary student-centered pedagogical orientation combined with the ever-increasing needs for more authentic, fair, individualized and differentiated evaluation had a determinative impact to assessment practices. The implementation of alternative evaluation methods, as self-assessment, could probably contribute to this procedure.

On the basis of the aforementioned reflection, the present research examines teachers' beliefs related to the implementation of self-assessment in the context of teaching Greek as L2. The aim of the study is to explore the beliefs of Greek language teachers in Intercultural public schools in Greece on the use of self-assessment for the formative assessment of multilingual students.

The main research questions are:

1. Does the use of self-assessment improve students' performance?
2. Which is the impact of self-assessment on students' progress?
3. Does self-assessment lead to students' personal development?

The research sample consists of 124 teachers who answered an e-questionnaire. Then, a representative sample of them was interviewed. Research results, according to the answers of the participants, showed that the majority of teachers develop a positive attitude towards self-assessment and recognize its multiple benefits. Self-assessment serves contemporary student-centered pedagogical orientation and autonomous learning (Gardner, 2000). Self-assessment also enhances students' performance-including some latent aspects of learning-motivation and metacognitive skills (Oscarson, 1989). However, teachers continue to raise questions on the practicality, the validity, the reliability, and the usefulness of this method. This is the reason they do not implement it to a large extent, although self-assessment improves students' performance (Panadero et al. 2017).

Key words: alternative, self-assessment, teaching Greek, second/foreign language, teachers' beliefs.

References

- Andrews, C. D. (2016). Student Self-Assessment: Teachers' Definitions, Reasons and Beliefs. *All theses and Dissertations*, 6393, BYU Scholars Archive Citation. Retrieved September, 27, 2020 from https://www.researchgate.net/publication/318927776_Student_selfassessment_Teachers_definitions_reasons_and_beliefs
- Brown, G. T. L. & Harris, L. R. (2014). The future of self-assessment in classroom practice: Reframing self-assessment as a core competency. *Frontline Learning Research*, 3, 22-30. Retrieved October, 28, 2020 from

https://www.researchgate.net/publication/261913698_The_future_of_self-assessment_in_classroom_practice_Reframing_self-assessment_as_a_core_competency

Butler, Y. G. & Lee, J. (2010). The effects of self-assessment among young learners of English. *Language Testing*, 27(1), 5-31. Retrieved September, 3, 2020 from <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.1009.7064&rep=rep1&type=pdf>

Gardner, D. (2000). Self-assessment for autonomous language learners. *Links & Letters*, 7, 49-60. Retrieved September, 17, 2020 from <https://core.ac.uk/download/pdf/38997684.pdf>

Oscarson, M. (1989). Self-assessment of Language Proficiency: Rationale and Application. *Language Testing*, 6 (1): 1-13.

Panadero, E., Jonsson, A. & Botella, J. (2017). Effects of self-assessment on self-regulated learning and self-efficacy: Four meta-analyses. *Educational Research Review*, 22, 74-98. Retrieved August, 31, 2020 from <https://doi.org/10.1016/j.edurev.2017.08.004>

Ross, J. A. (2006). The Reliability, Validity and Utility of Self-Assessment. *Practical Assessment Research & Evaluation*, 11(10), 1-13. Retrieved September, 21, 2020 from

<https://scholarworks.umass.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1196&context=pars>

Dialectometry challenging dialectal classifications: the case of Cappadocian Greek

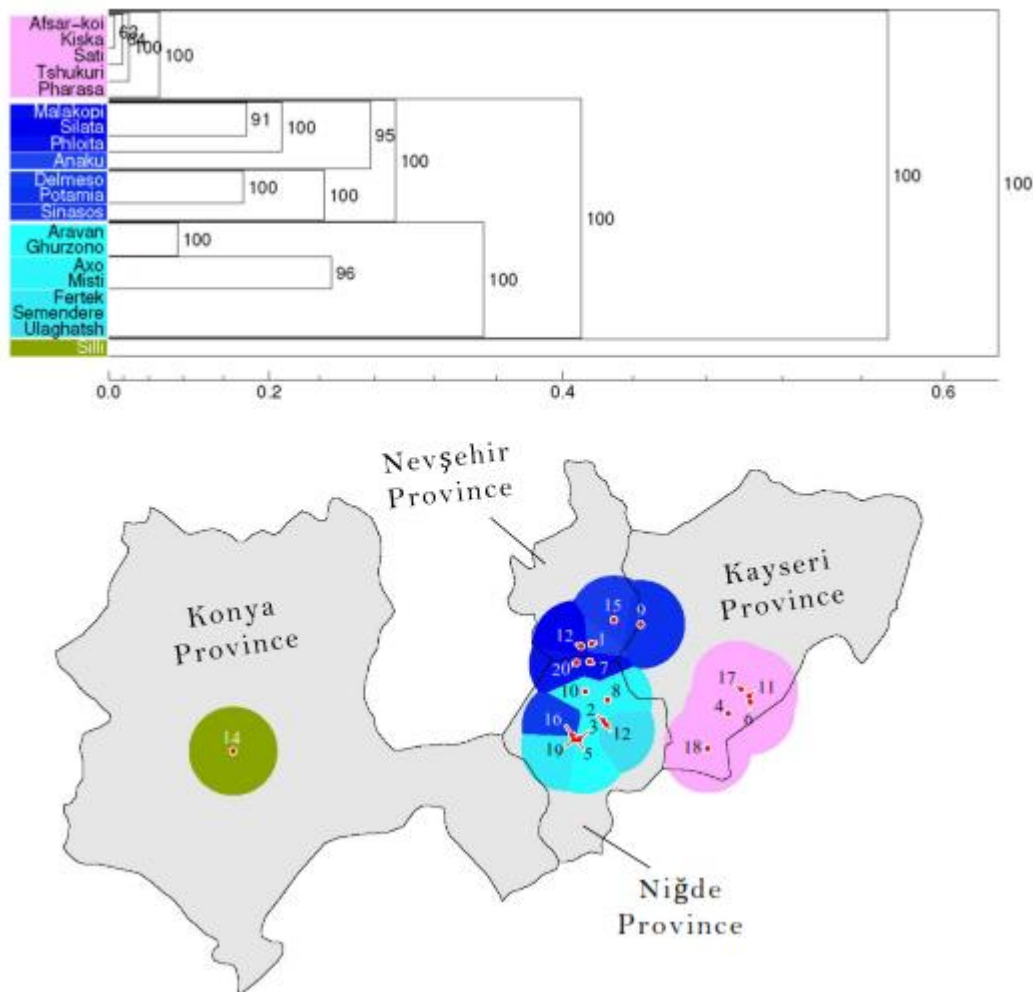
Stavros Bompolas¹ & Dimitra Melissaropoulou²

¹University of Patras, ²Aristotle University of Thessaloniki

s.bompolas@upnet.gr, dmelissa@itl.auth.gr

This paper reports on the first dialectometric approach to the geo-linguistic variation of Cappadocian Greek, an Asia Minor Greek variety spoken for many centuries in intense contact with Turkish. Cappadocian Greek exhibits remarkable variation among its different communities and/or proposed dialectal zones (Dawkins 1916: 209, 211; Janse 2008: 191, forthcoming), reflecting different degrees of shared archaisms and/or innovations (Karatsareas 2011: 28 ff.).

The study of dialectal boundaries has been central for Greek dialectology (Kontossopoulos 1994; Tzitzilis 2000; Trudgill 2003), adopting mainly isogloss methods which have been subject to heavy criticism (Wikle & Bailey 2010: 256-259; Mathussek 2016). Recently, modern dialectology, via the quantification of language data and the use of statistical/computational methods, has been able to measure linguistic distances and (sub-)grouping in a more precise way (Wieling & Nerbonne 2015). In this vein, we study the aggregate distances among twenty –given the data availability– Greek-speaking communities of the Cappadocian plateau (including Pharasiot and Silliot for comparative purposes) based on 233 phenomena (5,402 instances) of phonological and morphological nature.

Figure 1: Above: Clustering with noise (=0.2), limit (=60%) and method (=group+weighted average). Below: Stochastic clustering followed by MDS. Graph

colors correspond to the map colors. Numbers are found as superscripts to the corresponding in-text placenames.

Figure 1 shows that the two-way split between northern (dark-blue-colored) and southern (light-blue-colored) Cappadocian is stable (=100% for each group), in line with the established literature claims (Dawkins 1916: 209, 211; Janse 2008: 191, forthcoming). The resulting classification is mostly geographic, apart from the sub-variety of Delmeso¹⁶, which is geographically southern, but dialectologically northern (Dawkins 1916: 211-212). Interestingly, while the varieties of Misti⁸ and Axo¹⁰ do constitute a separate dialect sub-group (=96%), they do not establish a transitional zone between the two major groups, as proposed by Dawkins (1916: 211) and Janse (2008: 191, forthcoming). They could be viewed better as a sub-group of South Cappadocian. Furthermore, although the proposed partition between eastern-western zones holds for North Cappadocian (=100% and 95%, respectively), the southern group does not exhibit this clear-cut dichotomy. Remarkably, the varieties of Fertek¹⁹, Ulaghatsh¹² and Semendere² are separate entities within South Cappadocian. Moreover, our results align with the dominant dialectological assumption that Pharasiot (pink-colored) and Silliot¹⁴ are distinct entities compared to Cappadocian. Shorter cophenetic distances between Cappadocian and Pharasiot confirm the assumption that they both lie at the core of the Asia Minor Greek, while Silliot constitutes a more peripheral member (Dawkins 1916: 213 ff.; Janse 2008: 191; Karatsareas 2011: 40 ff.; Bağrıaçık 2018: 4-6).

The implementation of such a dialectometric approach is advantageous in that the areal distribution of language varieties is not pre-structured by linguistic assumptions underlying the selection of isoglosses, but it is generated from a huge set of data in which variation in a single area is taken into account. We aspire that additional research of the syntactic and lexical features will not only verify or counterargue the classifications of traditional dialectology, but also recognize further and deeply entrenched patterns (Scherrer & Stoeckle 2016).

Key words: dialectometry, dialectal classification, Cappadocian Greek, Asia Minor Greek

References

- Bağrıaçık, Metin. 2018. Pharasiot Greek: word order and clause structure. Ghent: Ghent University PhD thesis.
- Dawkins, Richard MacGillivray. 1916. *Modern Greek in Asia Minor: a Study of the Dialects of Silli, Cappadocia and Phárasa with Grammar, Texts, Translations and Glossary*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Janse, Mark. 2008. Clitic doubling from Ancient to Asia Minor Greek. In Dalina Kallulli & Liliane Tasmowski (eds.), *Clitic Doubling in the Balkan Languages*, 165-202. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Janse, Mark. forthcoming. Cappadocian. In Christos Tzitzilis (ed.), *I elliniki glossa ke i dialekti tis* [The Greek language and its dialects]. Thessaloniki: Institouto Neoellinikon Spoudon (Manolis Triantafyllides Foundation).
- Karatsareas, Petros. 2011. A study of Cappadocian Greek nominal morphology from a diachronic and dialectological perspective. Cambridge: University of Cambridge PhD thesis.
- Kontossopoulos, Nikolaos. 1994. *Dialekti ke Idiomata tis Neas Ellinikis* (Dialects and Idioms of Modern Greek). Athens: Ekdosis Grigori.
- Mathussek, Andrea. 2016. On the problem of field worker isoglosses. In Marie-Hélène Côté, Remco Knooihuizen & John Nerbonne (eds.), *The future of dialects*, 99-116. Berlin: Language Science Press.

- Scherrer, Yves & Philipp Stoeckle. 2016. A quantitative approach to Swiss German – Dialectometric analyses and comparisons of linguistic levels. *Dialectologia et Geolinguistica* 24(1). 92-125.
- Trudgill, Peter. 2003. Modern Greek dialects: A preliminary classification. *Journal of Greek Linguistics* 4. 45-63. Tzitzilis, Christos. 2000. Neoellinikes dialekti ke neoelliniki dialektologia (Modern Greek dialects and Modern Greek dialectology). In Anastasios-Foivos Christidis et al. (eds.), *I elliniki glossa ke i dialekti tis* (The Greek language and its dialects), 15-22. Athens: Greek Ministry of Education and Religious Affairs & Centre for the Greek Language.
- Wieling, Martijn & John Nerbonne. 2015. Advances in Dialectometry. *Annu. Rev. Linguist* 1. 243-264.
- Wikle, Tom A. & Guy Bailey. 2010. Mapping North American English. In Alfred Lameli, Roland Kehrein & Stefan Rabanus (eds.), *Language and Space: An International Handbook of Linguistic Variation* (Volume 2: Language Mapping. Part I. Part II: Maps), 253-268. Berlin, Boston: De Gruyter Mouton.

Εφαρμογή και Αξιολόγηση ενός Εξ αποστάσεως Επιμορφωτικού Προγράμματος για Εκπαιδευτικούς της Ελληνικής Γλώσσας σε Δίγλωσσα Εκπαιδευτικά Περιβάλλοντα

Σπυρίδων Μπούρας¹, Ελένη Γρίβα¹ & Παναγιώτης Μπάρκας²

¹Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, ²Πανεπιστήμιο Αργυροκάστρου
sbouras@uowm.gr, egriva@uowm.gr, panajotbarka@yahoo.gr

Στο σύγχρονο εκπαιδευτικό περιβάλλον, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση αποτελεί μια διαρκή και συνεχώς εξελισσόμενη διαδικασία η οποία συμβάλει στη δημιουργία περιβαλλόντων που ακυρώνουν οποιουσδήποτε χρονικούς και χωρικούς προσδιορισμούς (Μπούρας & Γρίβα, 2020). Σε ένα τέτοιο πλαίσιο η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών αποτελεί μια «πρόκληση» για τους εκπαιδευτικούς (Sert, 2021). Η αξιολόγηση μάλιστα στο πλαίσιο του προγραμμάτων επιμόρφωσης είναι κομβικής σημασίας προκειμένου να διασφαλιστεί ο υψηλός βαθμός αποδοτικότητας των προγραμμάτων παρέχοντας με αυτόν τον τρόπο το επιστημονικό πλαίσιο για την αποτελεσματικότητα και τη βελτίωση των αξιολογούμενων αντικειμένων (Alsalamah & Callinan, 2021).

Στην παρούσα εργασία παρουσιάζεται η εφαρμογή και η αξιολόγηση ενός 6μηνου εξ αποστάσεως προγράμματος εκπαιδευτικών που διδάσκουν την ελληνική γλώσσα σε δίγλωσσα/διαπολιτισμικά περιβάλλοντα. Στόχος του προγράμματος ήταν οι εκπαιδευτικοί που διδάσκουν την ελληνική γλώσσα σε δίγλωσσα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα να καταρτιστούν σε καινοτόμα εργαλεία διαχείρισης του συγκεκριμένου εκπαιδευτικού περιβάλλοντος καθώς και σε νέες σύγχρονες μεθόδους στη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας. Αναλυτικότερα, πραγματοποιήθηκε εξ αποστάσεως κατάρτιση, σε σύγχρονα και ασύγχρονα περιβάλλοντα μέσα από ειδική εκπαιδευτική πλατφόρμα. Σύμφωνα με τη χαρτογράφηση των αναγκών των εκπαιδευτικών που διδάσκουν την ελληνική γλώσσα σε δίγλωσσα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα και με βάση τις προδιαγραφές που υπαγορεύονται από τη διεθνή βιβλιογραφία, σχεδιάστηκαν 10 Θεματικές Ενότητες με σύγχρονες μεθόδους διδασκαλίας της νεοελληνικής γλώσσας. Η κάθε Θεματική Ενότητα αποτελούνταν από 3 εκπαιδευτικές υποενότητες: στην 1 η υποενότητα περιλαμβάνονταν διαδραστικά βίντεο όπου παρουσιαζόταν το υλικό και ενδεικτικές δραστηριότητες για τους εκπαιδευτικούς, στη 2η υποενότητα υπήρχε ποικιλία πολυθεματικών δραστηριοτήτων στις οποίες εμπλέκονται οι εκπαιδευτικοί/επιμορφούμενοι ενεργά μέσα από την πλατφόρμα, ενώ στην 3η και τελευταία υποενότητα οι εκπαιδευτικοί κατασκεύαζαν/δημιουργούσαν οι ίδιοι για την τάξη τους ένα δείγμα υλικού που θα χρησιμοποιούσαν στο γλωσσικό μάθημα. Για την αξιολόγηση του προγράμματος εφαρμόσαμε έναν συνδυασμό διαφορετικών μοντέλων αξιολόγησης α) το μοντέλο αξιολόγησης του Guskey (2000) και β) τη διαδικασία αξιολόγησης που προτείνει ο Stake (1967) με στόχο την επίτευξη πληρότητας στη συλλογή και ανάλυση των δεδομένων. Για την όχι μόνο άμεση και ενεργό εμπλοκή των συμμετεχόντων αλλά και την ανάπτυξη μιας αναστοχαστικής διαδικασίας αξιοποιήθηκαν τρεις μορφές αξιολόγησης που πραγματοποιήθηκαν σε διαφορετικά στάδια του προγράμματος: α) Αρχική Αξιολόγηση, β) Διαμορφωτική Αξιολόγηση, γ) Τελική Αξιολόγηση.

Για τη συλλογή των δεδομένων ακολουθήθηκε μια πολύ-μεθοδολογική προσέγγιση αξιοποιώντας διαφορετικά ερευνητικά εργαλεία: α) ερωτηματολόγια και β) συνεντεύξεις με τους εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν στο πρόγραμμα.

Από τα αποτελέσματα της έρευνας καταδείχθηκε η αποτελεσματικότητα του επιμορφωτικού προγράμματος και αναδείχθηκε η ενεργή εμπλοκή των εκπαιδευτικών σε όλα τα στάδια του προγράμματος προσδίδοντας έναν ολιστικό χαρακτήρα στη διαδικασία της αξιολόγησης (Griva & Bouras, 2018). Όπως φάνηκε, μέσα από το

συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα αναπτύχθηκε ένα ειδικό πλαίσιο προκειμένου οι εκπαιδευτικοί να βελτιώσουν τις ψηφιακές τους δεξιότητες αλλά και να καταρτιστούν σε καινοτόμα εργαλεία διαχείρισης του εκπαιδευτικού υλικού και της τάξης τους καθώς και σε νέες σύγχρονες μεθόδους στη διδασκαλία της νεοελληνικής γλώσσας. Εν κατακλείδι, μέσα από την αξιολόγηση του επιμορφωτικού προγράμματος αναδείχθηκε ένα ολοκληρωμένο εκπαιδευτικό περιβάλλον που άπτονταν της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε ένα πλαίσιο αμφίδρομης αλληλεπίδρασης προσδίδοντας έναν ανατροφοδοτικό και βελτιωτικό χαρακτήρα της διαδικασίας (Shernoff et al., 2020) σε όλη της διάρκεια του προγράμματος για εκπαιδευτικούς της ελληνικής γλώσσας. **Λέξεις-κλειδιά:** ελληνόγλωσση εκπαίδευση, επιμόρφωση, εκπαιδευτικοί ελληνικής γλώσσας, δίγλωσσα μαθησιακά περιβάλλοντα

Βιβλιογραφία

- Alsalamah, A. & Callinan, C. (2021). Adaptation of Kirkpatrick's Four-Level Model of Training Criteria to Evaluate Training Programmes for Head Teachers. *Education. Sciences*, 11, 116.
- Griva, E. & Bouras, S. (2018). Upporting in-service training of Language teachers in the modern European Education Environment. *Internationalization of higher education in Ukraine: challenges and perspectives*, 18-19 April 2018, 227-229. Mariupol: Ukraine. Retrieved from: https://drive.google.com/file/d/12ciHLSZVFRudPiwYLB9xOLcu34d0_ZyG/view
- Μπούρας, Σ. & Γρίβα, Ε. (2020). Εξ αποστάσεως Επιμόρφωση στη Σύγχρονη Εποχή: Η Εφαρμογή Ενός Ψηφιακού Προγράμματος Σε Διαπολιτισμικό Πλαίσιο. Παρουσιάστηκε στο Διεθνές Συνέδριο “*Phenomenon of Post Globalization Culture*”, 27 Νοεμβρίου 2020.
- Sert, O. (2021). Transforming CA Findings into Future L2 Teaching Practices: Challenges and Prospects for Teacher Education. In: *Classroom-based Conversation Analytic Research: Theoretical and Applied Perspectives on Pedagogy*, 259-279.
- Shernoff, E.S., Von Schalscha, K., Gabbard, J.L., Delmarre, A., Frazier, S., Buche, C. & Lisetti, C. (2020). Evaluating the usability and instructional design quality of Interactive Virtual Training for Teachers (IVT-T). *Educational Technology Research Development*, 68, 3235–3262

Εννοιακά μοντέλα περιγραφής της ‘ρομαντικής αγάπης’: αντιπαραβολική μελέτη της ελληνικής και της ρωσικής

Φρειδερίκος Βαλετόπουλος¹ & Ελένη Μότσιου²

¹Université de Poitiers, ²Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
fvaletop@univ-poitiers.fr, emotsiou@uth.gr

Μπορούμε να προσεγγίσουμε τη φύση της *αγάπης* περιγράφοντάς την γλωσσικά; Στην εργασία των Motsiou & Valetopoulos (2020/υπό δημοσ.) επιχειρήθηκε αντιπαραθετική λεξικογραφική ανάλυση περιεχομένου των ερμηνευμάτων των λεξημάτων *любовь/αγάπη* (ρωσικά και ελληνικά) αντλώντας υλικό από λεξικά και σώματα κειμένων: σκοπός ήταν να αναδειχθούν κοινά θέματα με βάση τα οποία ορίζονται οι βασικοί άξονες των υπερερμηνευμάτων (δηλ. των κοινών στοιχείων των ορισμών των δυο λεξημάτων) και τα βασικά σημασιακά χαρακτηριστικά τους τα οποία αναδεικνύουν τα σημαντικότερα είδη *αγάπης* για την κάθε γλώσσα (π.χ. η γονεϊκή αγάπη, η προτίμηση σε/ενασχόληση με κάτι, η ρομαντική αγάπη κτλ.). Η ίδια διαδικασία ακολουθήθηκε και για τα συχνότερα λεξήματα που περιγράφουν παραπλήσια συναισθήματα σε κάθε γλώσσα (δηλ. λεξήματα που μοιράζονται, με κάποιες διαφοροποιήσεις, τα βασικά χαρακτηριστικά της *αγάπης* π.χ. *влюбленность/έρωτας*, *страсть/πάθος*), με σκοπό να οριστεί έτσι ένα ευρύτερο λεξικοσημασιολογικό πεδίο για την *ΑΓΑΠΗ/ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΚΟΛΛΗΣΗ*.

Εξειδικεύοντας και εστιάζοντας στην παρούσα μελέτη στην έννοια της *ρομαντικής αγάπης* (romantic love, βλ. Sternberg 1986, Kövecses 1991, Lomas 2018), που εμφανίζει ως απαραίτητα τα χαρακτηριστικά της συναισθηματικής εγγύτητας και στοργής, θα εξετάσουμε τα επίθετα και τα ρήματα που συνοδεύουν το λέξημα *αγάπη* στις δυο γλώσσες και σχηματίζουν συμβατικοποιημένες λεξικές ενότητες, για παράδειγμα *πλημμυρίζω με αγάπη*, *пылать любовью к кому-то* (φλέγομαι από αγάπη για κάποιον). Η φύση αυτών των λεξικών συνόλων είναι ως επί το πλείστον μη κυριολεκτική, κάτι που αποτελεί τον κατεξοχήν τρόπο εννοιοποίησης και πραγμάτωσης της βίωσης των συναισθημάτων μέσα από τη γλώσσα (Kövecses 1990, 2000, Gibbs et al. 2002 κ.ά.).

Η μελέτη μας έχει ως βασική υπόθεση ότι οι νοητικοσυναισθηματικές διαδικασίες, αν και εμφανίζουν ομοιότητες διαγλωσσικά αφού καθορίζονται βιολογικά, επηρεάζονται σημαντικά και από τις διαφορετικές κοινωνικοπολιτισμικές δομές αποτελώντας τελικά μέρος τους (Kövecses 2000), κάτι που φαίνεται και από την αντιπαραθετική μελέτη όρων που εκφράζουν συναίσθημα (π.χ. Harkins & Wierzbicka 2001, Pavlenko 2002, Gavrilidou et al. 2014, κ.ά.).

Ο στόχος της έρευνάς μας είναι να προσεγγίσουμε τις συναισθηματικές εμπειρίες και τις *εννοιοποιήσεις* και των ομιλητών των δυο γλωσσών στο πεδίο της *ρομαντικής αγάπης*, σε επίπεδο αφαίρεσης από τη χρήση. Εφαρμόζοντας μεθοδολογικά κυρίως το γνωσιακό πλαίσιο και τα εργαλεία που έχουν προταθεί από τον Kövecses (1990, 2000) και αξιοποιώντας ως δεδομένα τα συμβατικοποιημένα λεξικά σύνολα που αντλούνται από λεξικά και σώματα κειμένων, επιχειρούμε να αναδείξουμε και να συγκρίνουμε στα ρωσικά και τα ελληνικά εκείνα τα *εννοιακά μοντέλα* που δομούν τη *ρομαντική αγάπη*.

Στην παρουσίασή μας, θα επικεντρωθούμε στα σύνθετα αυτά μοντέλα, που γειώνονται στην ανθρώπινη εμπειρία και τις κοινωνικοπολιτισμικές ιδιαιτερότητες, και τελικά μας αποκαλύπτουν όψεις των προεπιστημονικών θεωριών για την αγάπη (naïve/folk theories) στις δυο γλώσσες, καθώς χρησιμοποιούνται από τους ομιλητές προκειμένου να ερμηνεύσουν και να οργανώσουν τις συναισθηματικές εμπειρίες τους. Για παράδειγμα, στα ρωσικά, σε σχέση με τα ελληνικά, φαίνεται να υπερισχύουν μη κυριολεκτικά στοιχεία που παραπέμπουν στη *φωτιά* (*горячая любовь* ‘καυτή αγάπη’) ενώ η ελληνική φαίνεται να προτιμά στοιχεία που παραπέμπουν σε *περίεχον που γεμίζει* (*γεμάτος αγάπη* κτλ.). Από την άλλη, μπορούμε να δούμε ότι και στις δύο γλώσσες η

ρομαντική αγάπη έχει σχέση με τις αισθήσεις (αγάπη με την πρώτη ματιά, *любовь с первого взгляда*) ενώ μερικές φορές η έντασή της έχει αρνητικές επιπτώσεις (υποφέρει από αγάπη, *страдать от любви*).

Λέξεις-κλειδιά: ρομαντική αγάπη, εννοιακά μοντέλα, ελληνικά, ρωσικά

Βιβλιογραφία

- Gavriilidou, Z., X. Blanco & P.A. Buvet (2014). Etude contrastive des metaphors conceptuelles en grec en français et en espagnol: le cas des affects. Στο Z. Gavriilidou & A. Revithiadou (επιμ.), *Mélanges offerts à Anna Anastassiades-Synéonides à l'occasion de sa retraite*, 112-126. Κομοτηνή, Saita Publications. [http://ikee.lib.auth.gr/record/269166/files/Meletes_A_Anastasiadi.pdf].
- Gibbs, R.W., J.S. Leggitt, & E.A. Turner (2002). What's special about figurative language in emotional communication? In S.R. Fussell (Ed.), *The verbal communication of emotions: Interdisciplinary perspectives*, 129–149. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Harkins, J. & A. Wierzbicka (2010). *Emotions in Crosslinguistic Perspective*. De Gruyter Mouton.
- Köveeses, Z. (1990). *Emotion concepts*. New York: Springer-Verlag.
- Kövecses, Z. (2000). *Metaphor and Emotion: Language, Culture, and Body in Human Feeling*, Cambridge, Cambridge University Press.
- Kövecses, Z. (1991). A linguist's quest for love. *Journal of Social and Personal Relationships*, 8, 77–97.
- Lomas, T. (2018). The flavours of love: A cross-cultural lexical analysis. *Journal for the Theory of Social Behaviour*, 48(1), 134-152. doi.org/10.1111/jtsb.12158
- Motsiou, E. & Valetopoulos, F. (2020). 'Αγάπη' et 'Любовь': une approche contrastive entre le grec et le russe. Παρουσίαση στο συνέδριο S. Boskovic, E. Lamprou & F. Valetopoulos (επιμ.), *Amour et Haine : approches interdisciplinaires*.
- Pavlenko, A. (2002). Emotions and the body in Russian and English. [Pragmatics & Cognition](#), Volume 10, Issue 1-2, 207-241.
- Sternberg, R. J. (1986). A triangular theory of love. *Psychological Review*, 93, 119–135.

**Πραγματογλωσσικό εισαγόμενο και διδασκαλία της ΝΕ/Γ2:
Οι ερωτήσεις μερικής άγνοιας υπό το πρίσμα του ανισομορφισμού μορφής-
σημασίας**

Φλώρα Βλάχου

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
flovlachou@phil.uoa.gr, flora.vlachou@gmail.com

Η καλλιέργεια της πραγματολογικής ικανότητας (Kasper 1997, Bardovi-Harlig 2013) στη δεύτερη γλώσσα (Γ2) συνιστά ενδεχομένως τη δυσκολότερη πρόκληση που αντιμετωπίζουν οι μαθητές, και σε αυτό συμβάλλει εν μέρει ο ανισομορφισμός μεταξύ μορφής και σημασίας (Κανάκης 2007). Αυτό σημαίνει ότι κάθε γλωσσικός τύπος επιτελεί διαφορετικές επικοινωνιακές λειτουργίες ανάλογα με το περιβάλλον χρήσης του και το αντίστροφο. Οι μαθητές της Γ2 καλούνται αφενός να συσχετίζουν τους γλωσσικούς τύπους με τη σημασία που φέρουν σε ορισμένο συμφραστικό πλαίσιο (πραγματογλωσσική ικανότητα), αφετέρου να αποκτήσουν επίγνωση της χρήσης ή της αποφυγής των τύπων αυτών με βάση τις κοινωνιοπραγματολογικές παραμέτρους επικοινωνίας στη Γ2 (Cohen & Ishihara 2013). Σε αυτό το πλαίσιο, η παρούσα ανακοίνωση επιχειρεί να συνεισφέρει στην ανάπτυξη της πραγματολογικής συνείδησης των μαθητών της ΝΕ/Γ2 ως εξής: Εξετάζουμε τον ανισομορφισμό των ερωτηματικών προτάσεων ως προς τον πολυλειτουργικό ρόλο τους (Athanasiadou 1991, Larsen-Freeman 2003, Thomas 1995) και παρουσιάζουμε μια στοχευμένη διδακτική παρέμβαση (Taguchi 2015) που διαμορφώνει το πραγματολογικό κριτήριο των μαθητών στη γλώσσα-στόχο.

Πιο συγκεκριμένα, μελετάμε τις ευθείες ερωτήσεις μερικής άγνοιας (*wh-questions*), που αποτελούν χαρακτηριστικό παράδειγμα της μη αμφιμονοσήμαντης σχέσης μεταξύ τύπου-σημασίας, σε σχόλια (*tweets*) χρηστών στο ελληνικό Twitter. Εξετάζουμε τις προτάσεις με τα ερωτηματικά *τι* (π.χ. *τι όχι; τι; όχι; , τι δεν καταλαβαίνεις;/κατάλαβες;*), *πόσο* (π.χ. *πόσο μυαλό θέλει;*), *πώς* (π.χ. *πώς όχι; πώς δεν...; πώς να....;*) και το αυτόνομο ερωτηματικό *γιατί* (Παυλίδου & Καραφώτη 2015). Όπως προκύπτει, οι ερωτήσεις-στόχος δεν συνιστούν αμιγώς αιτήματα προς απάντηση (προτιμώμενη δομή, Yule 2006/1996), αλλά επιτελούν έμμεσες γλωσσικές πράξεις. Με αυτά τα δεδομένα, κατασκευάζουμε πραγματολογικά προσανατολισμένες δραστηριότητες (Bella 2012α, 2012γ, 2014α) για το αρχάριο επίπεδο στις οποίες οι δομές-στόχος αποτελούν το αυθεντικό γλωσσικό εισαγόμενο. Μέσω της παρέμβασης, πρώτον, εξασκούμε τους μαθητές στη σύνδεση των γλωσσικών δομών-στόχου με ορισμένες κατηγορίες γλωσσικών πράξεων. Δεύτερον, καθοδηγούμε τους μαθητές να παρατηρούν την πραγματολογική συμπεριφορά των φυσικών ομιλητών σε σχέση με τις δομές-στόχο. Τέλος, αναλύουμε τους περικειμενικούς παράγοντες που υπαγορεύουν τη χρήση των δομών-στόχου και τις συνακόλουθες συμβάσεις που διαμορφώνονται κατά τη διεπίδραση.

Τα δεδομένα μας προέρχονται από το περιβάλλον του Twitter, ένα σχετικά πρόσφατα αναδυόμενο πεδίο γλωσσικής έρευνας (Sifianou & Bella 2019), του οποίου η υβριδική φύση καθορίζει σημαντικά τις γλωσσικές επιλογές και λειτουργίες (Scott 2018, Zappavigna 2011, 2012). Η άντληση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε μέσω του μηχανισμού αναζήτησης που παρέχει το ίδιο το μέσο (*Twitter API*). Για την ανάλυση των δεδομένων αξιοποιήθηκαν τα μεθοδολογικά εργαλεία της Ανάλυσης Συνομιλίας και το θεωρητικό πλαίσιο της Πραγματολογίας (Crystal 1997).

Λέξεις- κλειδιά: *ερωτήσεις μερικής άγνοιας, ανισομορφισμός, γλωσσικές πράξεις*

Βιβλιογραφία

- Athanasiadou, A. (1991). The discourse function of questions. *Pragmatics*, 1(1), 107-122.
- Bardovi-Harlig, K. (2013). Developing L2 pragmatics. *Language Learning*, 63(1), 68-86.
- Bella, S. (2012α). Pragmatic development in a foreign language: A study of Greek FL requests. *Journal of Pragmatics*, 44, 1917-1947.
- Bella, S. (2012γ). Pragmatic awareness in a second language setting: The case of L2 learners of Greek. *Multilingua*, 31, 1-33.
- Παυλίδου, Θ.-Σ. & Καραφώτη, Ε. (2015). Το αυτόνομο ερωτηματικό γιατί και οι λειτουργίες του στη διεπίδραση. Στο Θ.-Σ. Παυλίδου (επιμ.), *Ελληνική γλώσσα και προφορική επικοινωνία* (σσ. 81-97). Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών. [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη].
- Sifianou, M. & Bella, S. (2019). Twitter, Politeness, Self-Presentation. Στο P. Bou-Franch & P. Garces-Conejos Blitvich (eds.), *Analyzing Digital Discourse* (σσ. 341-365). Switzerland: Palgrave Macmillan.
https://doi.org/10.1007/978-3-319-92663-6_12
- Taguchi, N. (2015). Instructed pragmatics at a glance: Where instructional were, are and should be going, *Language Teaching*, 48(1), 1-50.
<https://doi.org/10.1017/S0261444814000263>
- Zappavigna, M. (2011). Ambient affiliation: A linguistic perspective on Twitter. *New Media & Society*, 13(5), 788-806.
- Zappavigna, M. (2012). *Discourse of Twitter and social media: How we use language to create affiliation on the web*. London: Continuum International.

Polydefinites: When Restrictive Interpretation Fails

Stergios Chatzikyriakidis

Department of Philosophy, School of Philology, University of Crete; Centre for Linguistic Theory and Studies in Probability, Gothenburg, Sweden

stergios.chatzikyriakidis@uoc.gr

Polydefinites have been claimed in the literature to give rise to a restrictive interpretation (Kolliakou, 1994; Lekakou and Szendrői, 2012; Chatzikyriakidis, 2015, among others). However, a number of exceptions and apparent violations of this behaviour have also been noted by a number of researchers (Manolessou, 2000; Panagiotidis and Marinis, 2011; Lekakou and Szendrői, 2012; Chatzikyriakidis, 2015). In this talk, I take up the task of providing a categorization along with an explanation of these restrictive interpretation failures.

1. The case of *eksipnos*

The first case to be discussed involves the adjective *eksipnos* and apparent violations of restrictive interpretation associated with it, as shown below:

1) O eksipnos o aderfos mu pige telika the smart the brother my went finally
“My wise-ass brother went in the end.”

Besides the non-restrictive interpretation, the adjective noun pair in the above example is furthermore non-compositional. I will show that upon closer look cases like these consist of epithets and their antecedents, rather than polydefinites. In this respect, the violation is only apparent.

2. Topic-shift signalling

Other apparent violations of the restrictive polydefinite interpretation include cases like the one shown below:

2) *Context: George had three small cats that he loved and never parted with them.*

Parola afta, mia mera i mikres i gates to skasan however one day the small the cats
it ran ‘However, one day the small cats ran away’.

One can make sense of the above examples by assuming that polydefinites can be used in order to signal a topic-shift. In this sense, 2) is a clear example of topic-shift, the adverbial *mia mera* ‘one day’ being a prototypical example of an expression that can be used to signal topic-shift (Costermans and Bestgen, 1991, Zwaan, 1996)

3. Low Accessibility of the Referent

Consider the following examples:

3) Ta megala ta ktiria pu su elega ine afta edo the big the buildings that
you told are these here

‘The big buildings I was telling you about are these ones.’

4) To mikro to laptop pu agorasa ekane tin dulia the small the laptop that bought did
the work ‘The small laptop I bought did the job.’

Taking a closer look at examples 5) and 6), we notice that the DPs involved in the polydefinite are in fact long DPs, in the sense that they involve extra modifiers and not the adjective alone. Furthermore, notice that dropping the extra modifiers makes the sentences infelicitous on a non-restrictive reading:

5) Ta megala ta ktiria ine afta edo the big the buildings are these here ‘The big buildings are these ones.’

6) To mikro to laptop ekane tin dulia the small the laptop did the work ‘The small laptop did the job.’

A number of other cases like *ton lefko ton pirgo* ‘white tower’ are going to be discussed,

as well as cases that resist any categorization. Directions for the experimental testing of these hypotheses are also going to be discussed.

Key words: Polydefinites, Greek Syntax, Non-restrictive Interpretation, Accessibility, Epithets

References

- Chatzikyriakidis, S. (2015). Polydefinites in Modern Greek: the missing link. In *proceedings of the 11th International Conference on Greek Linguistics*. Rhodes, Greece.
- Costermans, J. and Bestgen, Y. (1991). The role of temporal markers in the segmentation of narrative discourse. *Cahiers de psychologie cognitive*, 11(3):349–370, 1991.
- Kolliakou, D. (2004). Monadic definites and polydefinites: their form, meaning and use. *Journal of linguistics*, 40(2), 263-323.
- Lekakou, M., & Szendrői, K. (2012). Polydefinites in Greek: Ellipsis, close apposition and expletive determiners¹. *Journal of Linguistics*, 48(1), 107-149.
- Manolessou, I. (2000). *Greek noun phrase structure: A study in syntactic evolution* (Doctoral dissertation, University of Cambridge).
- Phoevos Panagiotidis, E., & Marinis, T. (2011). Determiner spreading as DP-predication. *Studia Linguistica*, 65(3), 268-298.
- Zwaan, R. A. (1996). Processing narrative time shifts. *Journal of Experimental Psychology: Learning, memory, and cognition*, 22(5), 1196.

Literary aspects of the Greek demotic movement

Fotiny Christakoudy

Sofia University Saint Kliment Ohridski

fotiny_christakoudy@hotmail.com

At the beginning of the demotic movement in the last quarter of the 19th c. stood the defence of the right to existence and development of the spoken form of the Greek language, as opposed to the official *katharevousa* language. During this period of active changes under the Liberal Party's governance, besides significant socioeconomic changes, we are also witnessing a turbulent development of the cultural life. This is the very moment when the language question evolved from a purely linguistic controversy into a reaction towards the whole archaic tradition. The reaction was manifested in the form of a reformation movement calling for the return of literature, art, politics and social life to their modern Greek roots, whose culmination, with regards to literature, are the achievements of Symbolism (underlying the work of the 1890s poetic generation) and Modernism in art. Undoubtedly, Greek poets from the 1890s generation faced the responsible task not only to realize the artistic requirements of Symbolism, which came to crown with refinement and sophistication a language with a long-lasting literary development like the French, but also to refurbish *dimotiki* and to attain its perfect poetic sound. Parnassism and Symbolism helped demoticism to gain an aesthetic focus. Both of these modernist literary movements have a profoundly fruitful impact on the evolution of the poetic form – something that had not been achieved during Greek Romanticism.

Key words: Greek diglossia, demotic movement, poetic modernism, Symbolism

References

- Ferguson, C. (1959). Diglossia. *Word*, 15, 325–40.
- Καραντώνης, Α. (1990). *Α' Εισαγωγή στη νεότερη ποίηση. Β' Γύρω από τη σύγχρονη ελληνική ποίηση*. Αθήνα: Παπαδήμας Δημ. Ν.
- Μπαμπινιώτης, Γ. (2002). *Συνοπτική ιστορία της ελληνικής γλώσσας* (γ έκδοση). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Σταυρίδη-Πατρικίου, Ρ. (2000). Οι προσδοκίες του δημοτικισμού. Στο Κ. Τσίχλη-Αρώνη (επιμ.). *Ο Χαρίλαος Τρικούπης και η εποχή του* (σσ. 488-498). Αθήνα: Παπαζήσης.
- Τριανταφυλλίδης, Μ. (1963). *Άπαντα* (vol.5). Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών.

Syntactic, morphological and lexical integration during sentence comprehension in Greek adult speakers and children of typical and atypical reading development

Theophano Christou¹, Maria Mastropavlou², Michaela Nerantzini¹, Marika Lekakou² & Victoria Zakopoulou²

¹University of Patras, ²University of Ioannina

Theophano_christou@hotmail.com, mmastrop@uoi.gr, nmixaela@gmail.com,
mlelakou@uoi.gr, vzakop@uoi.gr

The effect of linguistic complexity on sentence comprehension has been well documented cross-linguistically, while increased complexity has been found to cause slower reading speed (Gibson & Warren 1998; Ferreira 1991). Additionally, syntactic complexity has also been found to affect acquisition by typically developing children, as well as children with atypical language acquisition (Bentin, Deutch & Liberman, 1990; Ferreira 1991). The present study aims to explore the way the complexity of different types of embedding affects sentence comprehension by Greek-speaking adults and children of two levels of reading ability, as well as children with compromised reading skills. Specifically, the study investigates the role of syntactic skills, as well as morphological and lexical integration during sentence processing in center-embedded and right-branched subject and object relative clauses, introduced by relative pronouns and the complementiser *pu* (=that), adverbial (temporal) clauses with *otan* (=when), *afu* (=after), *prin* (=before) and *eno* (=as), and complement clauses with *an* (=whether), factive *pu* (=that) and *oti* (=that).

The sentences were presented in a self-paced reading task, administered to Greek adult native speakers, 7-year-old children (Beginning Readers), 9-11-year-old children with reading difficulties (RDs) and age-matched children with no reading difficulties. Preliminary results indicate that older children and adults present similar reading times with each other but faster than both beginning readers and children with reading difficulties. Children with RDs and BRs seem to face greater difficulties processing the critical regions of the test sentences (e.g. the relative pronoun or the complementiser in complement clauses) by marking greater slow-downs in these regions compared to the rest of the sentence regions than the other two groups. Additionally, the BR and RD groups exhibit similar difficulties in processing structures of increased syntactic complexity (i.e. subject vs. object relative clauses), as well as difficulties in morphological integration (i.e. relative clauses with pronouns as opposed to those with *pu*). Interestingly, differences between BRs and RDs also show that BRs have greater difficulties integrating lexical information, compared to all other groups.

The results are analyzed and discussed with respect to the role of syntax, morphology and the lexicon in sentence comprehension, as well as to the way these skills are acquired during typical and atypical reading development.

Key words: Syntax, sentence comprehension, complexity, processing, Reading Difficulties

References

- Bentin, S., Deutsch, A., & Liberman, I. Y. (1990). Syntactic competence and reading ability in children. *Journal of Experimental Child Psychology*, 48, 147–172.
- Ferreira, F. 1991. Effects of length and syntactic complexity on initiation times for prepared utterances. *Journal of Memory and Language*. 30:210–233.
- Gibson, E., Warren, T., 1998. *Discourse reference and syntactic complexity*. Manuscript, MIT, Cambridge, MA

Το χιούμορ στη Γ2: Ανατρέποντας τις φαντασιακές κατασκευές μαθητών/τριών της ελληνικής

Σπυριδούλα Γαστεράτου

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

spyridoulagast@gmail.com

Τις τελευταίες δεκαετίες η έρευνα στο πεδίο της εφαρμοσμένης γλωσσολογίας και κυρίως της κοινωνιογλωσσολογίας στρέφει το ενδιαφέρον της στη χρήση του χιούμορ σε μία δεύτερη γλώσσα (στο εξής Γ2) αναδεικνύοντας ένα σύνολο λειτουργιών του που σχετίζονται τόσο με τη γλωσσική διδασκαλία και εκμάθηση όσο και με την ενίσχυση της κοινωνιογλωσσικής επίγνωσης και της κατασκευής ταυτοτήτων των ομιλητών/τριών μίας Γ2 (βλ. ενδεικτικά Bell 2002, 2007, 2009, Pomerantz & Bell 2011, Bell & Pomerantz 2016). Καίριο γνώρισμα του χιούμορ, και καθοριστικό για τις ανάγκες της παρούσας μελέτης, είναι η γνωσιακή αντίθεση στην οποία στηρίζεται και την οποία αναδεικνύει. Σύμφωνα με τη Γενική Θεωρία για το Γλωσσικό Χιούμορ του S. Attardo (2001, ΓΘΓΧ), πυρήνας του χιούμορ είναι η ασυμβατότητα, δηλαδή η διάψευση των προσδοκιών των ομιλητών/τριών, καθώς αυτοί/ές αναγνωρίζουν στην πραγματικότητα γύρω τους ή στην επικοινωνιακή τους περίσταση χαρακτηριστικά που είναι διαφορετικά, ανατρεπτικά ή και παραβιαστικά της κανονικότητας.

Συγκεκριμένα, στόχος της παρούσας μελέτης είναι να εξετάσει πώς οι μαθητές/τριες της ελληνικής ως Γ2 χρησιμοποιούν το χιούμορ στον γραπτό αφηγηματικό λόγο με στόχο την ανάδειξη των προσδοκιών τους αλλά και ποιος είναι ο ρόλος του χιούμορ στην ανατροπή και τη διάψευση αυτών. Αξιοποιώντας τη ΓΘΓΧ, στην παρούσα ανακοίνωση θα υποστηρίξουμε ότι οι μαθητές/τριες του δείγματός μας επιστρατεύουν το χιούμορ στον αφηγηματικό λόγο με στόχο την ανάδειξη της διάψευσης των προσδοκιών τους οι οποίες σχετίζονται αφενός με την «κατάλληλη» και «αποδεκτή» γλωσσική χρήση της ελληνικής γλώσσας και αφετέρου με την αναμενόμενη και «αποδεκτή» συμπεριφορά των μελών της ελληνικής κοινότητας. Παράλληλα, ακολουθώντας την έννοια της φαντασίας από το έργο του Wegner (1998) και της Norton (2001), θα συνδέσουμε τη χρήση του χιούμορ από τους/τις μαθητές/τριες του δείγματός μας με τη ματαίωση των φαντασιακών κατασκευών τους σχετικά με το τι θα τους προσφέρει η γνώση της ελληνικής γλώσσας, τι ταυτότητες θα έχουν τη δυνατότητα να κατασκευάσουν μέσω αυτής ως ομιλητές/τριες της αλλά και ως νέα μέλη μίας συγκεκριμένης γλωσσοπολιτισμικής κοινότητας. Με άλλα λόγια, θα υποστηρίξουμε ότι για τους/τις μαθητές/τριες η ελληνική κοινότητα, αλλά και η γνώση της ελληνικής γλώσσας αποτελούν φαντασιακές κατασκευές, η ανατροπή των οποίων αναπαρίσταται με χιουμοριστικό τρόπο στις αφηγήσεις τους.

Το υλικό μας αποτελείται από 150 γραπτές χιουμοριστικές αφηγήσεις ενήλικων μαθητών/τριών της ελληνικής ως Γ2. Η ανάλυση των αφηγήσεων εστιάζει στη χρήση του χιούμορ από τους/τις μαθητές/τριες ως μέσου ανάδειξης της ανατροπής των φαντασιακών τους κατασκευών και διακρίνει δύο κατηγορίες. Στην πρώτη κατηγορία οι φαντασιακές κατασκευές των μαθητών/τριών σχετίζονται με την «αποδεκτή» χρήση της ελληνικής γλώσσας, ενώ στη δεύτερη οι φαντασιακές κατασκευές αναφέρονται στις αναμενόμενες συμπεριφορές των μελών της ελληνικής κοινότητας. Επιπλέον, μέσα από την ανάλυση αναδεικνύεται ο ρόλος του χιούμορ στην ενίσχυση της κοινωνιογλωσσικής επίγνωσης των μαθητών/τριών της ελληνικής ως Γ2, καθώς μέσω αυτού εντοπίζουν τις αποκλίσεις της κοινότητας-υποδοχής από τις κοινότητες-προέλευσης αλλά κυρίως τις αποκλίσεις της από τις φαντασιακές τους κατασκευές.

Λέξεις-κλειδιά: Χιούμορ, Γ2, ΓΘΓΧ, φαντασιακές κατασκευές

Βιβλιογραφία

- Attardo, S. (2001). *Humorous Texts: A Semantic and Pragmatic Analysis*. Berlin: Mouton de Gruyter.
- Bell, D. N. (2002). *Using and understanding humor in a second language: A case study*. Unpublished doctoral dissertation, University of Pennsylvania, Philadelphia.
- Bell, D. N. (2007). Safe territory? The humorous narratives of bilingual women. *Research on Language and Social Interaction* 40 (2/3), 199-225.
- Bell, D. N. (2009). Learning about and through humor in the second language classroom. *Language Teaching Research* 13 (3), 241–258.
- Bell, N., & Pomerantz, A. (2016). *Humor in the Classroom: A Guide for Language Teachers and Educational Researchers*. New York: Routledge.
- Norton, B. 2001. Non-participation, imagined communities, and the language classroom. In M. Breen, (Ed.) *Learner contributions to language learning: New directions in research* (pp. 159–171). Harlow, England: Pearson Education.
- Pomerantz, A., & Bell, D. N. (2011). Humor as safe house in the foreign language classroom. *The Modern Language Journal* 95, Supplementary Issue, 148–161.
- Wenger, E. (1998). *Communities of practice: Learning, meaning, and identity*. Cambridge: Cambridge University Press.

Expletive vs. non-expletive uses of the definite article in L2 Greek

Terpsi Danavassi

Aristotle University of Thessaloniki

terpsith@enl.auth.gr

The definite article, as opposed to the indefinite, can be used as an expletive, i.e. in syntactic contexts where no definiteness is conveyed, such as with proper names, generics, nominalised clauses and demonstratives. Expletive definite articles have been defined as semantically empty place holders with a purely syntactic function (Longobardi 1994; Penner 1993; Penner & Weissenborn 1996; Vergnaud & Zubizarreta 1992). Such redundant uses of the definite article have led theorists to conclude that the definite article is a semantically empty category, unnecessary for referential interpretation and not a bearer of the referential index of the noun phrase (Alexiadou *et al.* 2007; Giusti 1997, 2002; Lekakou and Szendroi 2012).

It has been suggested that in Greek, a language with a full article system, the definite article is a cluster “of agreement and case features, which are uninterpretable at LF”, unlike the indefinite article which carries the interpretable feature of definiteness (Tsimpli & Mastropavou 2008). In a previous study (Author & Author 2019) we tested the Interpretability Hypothesis in the acquisition of Greek definite and indefinite articles in oral data from post-pubertal learners of Greek at two different proficiency levels from a variety of L1s (articleless or with a full article system). Results showed that the definite article triggered more L1 and developmental effects compared to the indefinite.

In the present study I further investigate the expletive status of the definite article in oral data produced by 24 L1 Georgians, 24 L1 English and 24 L1 Albanian adults who had lived in Greece for a long time and were first exposed to Greek after puberty with a view to looking into potentially different effects triggered by expletive and non-expletive uses of the definite article and a possibly more demanding acquisition pattern of the former. Georgian has no articles, save for a numerical sometimes used as an indefinite article. In English there are both definite and indefinite articles, yet no expletive uses of the definite article. In Albanian there are definite and indefinite articles as well as expletive uses of the definite article. In order to explore developmental effects, I further divided the participants into two groups of Greek language proficiency (intermediate and advanced/very advanced) based on results from an independent Greek proficiency test.

Data were collected through two types of oral tasks: oral production and sentence repetition (cf. Agathopoulou, Papadopoulou & Sismanidou 2011). Results indicate no correlation between correct performance at the definite article and expletiveness pointing towards an inherently expletive and semantically deficient Greek definite article.

Key words: L2 Greek adults, expletive definite determiners, feature interpretability

References

- Agathopoulou, E., Papadopoulou, D., & Sismanidou, I. (2011). Determiners in adult L2 Greek: what they tell us about the learnability of uninterpretable features. In Z. Gavrilidou, A. Efthymiou, E. Thomadaki & P. Kambakis-Vougiouklis (Eds.), *Selected papers of the 10th ICGL*. Komotini/Greece: Democritus University of Thrace (pp. 103-113).
- Alexiadou, A., Haegeman, L., & Stavrou, M. (2007). *Noun phrase in the generative perspective*. Berlin: Mouton de Gruyter.
- Giusti, G. (1997). The categorial status of determiners. In L. Haegeman (Ed.), *The new comparative syntax* (pp.95–124). London: Longman.

- Giusti, G. (2002). The functional structure of noun phrases. A bare phrase structure approach. In G. Cinque (Ed.), *Functional structure in DP and IP: The cartography of syntactic structures* (Vol. 1, pp. 54–90). Oxford: Oxford University Press.
- Lekakou, M. & Szendrői, K. (2012). Polydefinites in Greek: ellipsis, close apposition, and expletive determiners. *Journal of Linguistics* 48(1): 107–149.
- Longobardi, G. (1994). Reference and proper names: a theory of N-Movement in syntax and logical form. *Linguistic Inquiry* 25: 609–65.
- Penner, Z. (1993). The earliest stage in the acquisition of the Nominal Phrase in Bernese Swiss German: Syntactic bootstrapping and the architecture of language learning. *Arbeitspapier 30*. Universität Bern, Institut für Sprachwissenschaft.
- Penner, Z. & Weissenborn, J. (1996). Strong continuity, parameter setting and the trigger hierarchy. In H. Clahsen (Ed.), *Generative perspectives on language acquisition: Empirical findings, theoretical considerations, crosslinguistic comparisons* (pp. 161–200). Amsterdam: John Benjamins.
- Tsimpli, I.M. & Mastropavlou, M. (2008). Feature interpretability in L2 acquisition and SLI: Greek clitics and determiners. In J. Liceras, H. Zobl & H. Goodluck (Eds), *The Role of Formal Features in Second Language Acquisition* (pp.142-183). London: Routledge.
- Vergnaud, J.R. & Zubizarreta, M.L. (1992). The definite determiner and the inalienable constructions in French and in English. *Linguistic Inquiry* 23: 595–652.

Λεκτικές περιγραφές των παιδιών προσφύγων στον τοπικό τύπο της Μυτιλήνης και της Χίου τα έτη 2015-16

Ελένη Δερβένη & Νικολέττα Τσιτσανούδη – Μαλλίδη
Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
ederverni@uoi.gr, nitsi@uoi.gr

Σε μία εποχή κατά την οποία η Ελλάδα γνωρίζει μία αυξημένη είσοδο μεταναστών και προσφύγων, σε συνδυασμό α. με την εμφάνιση φαινομένων ρατσιστικής ρητορικής και εκδηλώσεων βίας, και β. την εντεινόμενη οικονομική κρίση, εκτιμάται ότι παρουσιάζει ενδιαφέρον η αφήγηση των ΜΜΕ σε συνάρτηση με την παιδική προσφυγική ηλικία. Επιπλέον, μολονότι η δημοσιογραφική κάλυψη της προσφυγικής κρίσης έχει τύχει αντικείμενο ευρείας μελέτης στο πλαίσιο αρκετών θεωρητικών και εμπειρικών ερευνών, οι απεικονίσεις των παιδιών των προσφύγων δεν έχουν μελετηθεί επισταμένως έως σήμερα. Άλλωστε και ευρύτερα τα παιδιά σε περιόδους κρίσεων δεν «φωτίζονται» επαρκώς, δεδομένου ότι πρωτίστως προβάλλονται οι κοινωνίες των ενηλίκων.

Η εργασία ασχολείται με τις γλωσσικές απεικονίσεις των παιδιών των προσφύγων κατά τα έτη 2015-2016 στα τοπικά μέσα ενημέρωσης δύο νησιών της Ελλάδας, τα οποία δέχθηκαν τα τελευταία χρόνια έναν μεγάλο αριθμό προσφύγων, της Χίου και της Μυτιλήνης. Συγκεντρώνει δεδομένα από τις εφημερίδες *Δημοκράτης της Μυτιλήνης* και *Πολίτης της Χίου*, λόγω της εύλογης κρισιμότητας του γεωγραφικού κριτηρίου. Τα δύο νησιά λειτούργησαν ως πύλες εισόδου χιλιάδων προσφύγων και μεταναστών και η βιωματική ένταση των γεγονότων προσδιόρισε σε μεγάλο βαθμό την καταγραφή και μετάδοσή τους. Για την ανάλυση των δεδομένων, χρησιμοποιούνται οι βασικές αρχές της *Κριτικής Ανάλυσης Λόγου*, σύμφωνα με την οποία η γλωσσική υπόσταση εμφανίζεται σχεδόν πάντοτε προ-παρασκευασμένη, δηλαδή οργανωμένη και προετοιμασμένη από τις κυρίαρχες ιδεολογίες και το ευρύτερο κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον.

Καταγράφεται περιορισμένος αριθμός αναφορών σε παιδιά πρόσφυγες ως ανήλικα θύματα της προσφυγικής κρίσης, διότι στο επίκεντρο του κάθε συμβάντος, εκεί όπου παρατηρείται αθρόα προσέλευση προσφύγων και αναταράσσεται η τοπική κοινωνία, οι γλωσσικές αναπαραστάσεις υπηρετούνται μέσω ενός πολύ έντονου και σημασιολογικά ιδιαίτερα επιβαρυνμένου γλωσσικού ρεπερτορίου (π.χ. 'ανεξέλεγκτη εισροή', 'υγειονομική βόμβα', 'χάος', 'ζούμε σε μια κόλαση', 'ορατή η κοινωνική έκρηξη', 'μη αναστρέψιμη κατάσταση').

Συμπερασματικά, το τοπικό πλαίσιο με εστίαση στα νησιά της Μυτιλήνης και της Χίου σχετίζεται σοβαρά με το φαινόμενο της αποσιώπησης ή της μη προβολής των θεμάτων που αφορούν στην παιδική ηλικία. Στον λόγο των νησιωτικών εφημερίδων για το προσφυγικό-μεταναστευτικό ζήτημα απουσιάζει σταθερά η φωνή των παιδιών και παρατηρείται σε γενικές γραμμές μία έντονη ρητορική, ένας εκρηκτικός λόγος, που ενδεχομένως υποκινεί φοβικά σύνδρομα και τροφοδοτεί με ιδεολογικά φορτισμένους όρους τους αναγνώστες του.

Λέξεις-κλειδιά: λεκτικές περιγραφές, παιδιά-πρόσφυγες, τοπικός τύπος

Βιβλιογραφία

- Γεωργακοπούλου, Α. & Γούτσος, Δ. (1999). *Κείμενο και Επικοινωνία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Δερβένη, Ε. (2020). *Απεικονίσεις παιδιών προσφύγων σε σύγχρονα μέσα ενημέρωσης*. Διδακτορική Διατριβή. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων: Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών.

- Fairclough, N. (2003). *Analyzing Discourse: Textual Analysis for Social Research*. London: Routledge.
- Πολίτης, Π. (2001). Μέσα Μαζικής ενημέρωσης: το επικοινωνιακό πλαίσιο και η γλώσσα τους. Στο Α. Φ. Χρηστίδης (Επιμ.), *Εγκυκλοπαιδικός Οδηγός για τη Γλώσσα*, (σσ.114-120). Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. Ανακτήθηκε από http://www.greek-language.gr/greekLang/studies/guide/thema_b10/index.html
- Τσιτσανούδη – Μαλλίδη, Ν. (2021). «Παιδιά προσφύγων και ΜΜΕ. Γλωσσικές περιγραφές και κλίμακες έντασης». Στο Ν. Τσιτσανούδη – Μαλλίδη & Δ. Βαρδαβάς (επιμ.) *Γλώσσα, Ηθική και Ιδεολογία στα ΜΜΕ*. Αθήνα: Πεδίο, 45-61.

Syntactic function of the attributive participle in the Lycurgus' oratory

Ana Elakovic-Nenadovic

University of Belgrade

aelakovic@yahoo.com

In this paper, we will be examining the role of the attributive participle in Lycurgus' sole surviving speech *Against Leocrates* (*Katà Λεωκράτους εἰσαγγελία*), where he condemned Leocrates, the wealthy Athenian citizen, for his betrayal. We shall give a detailed analysis of the syntactic but also semantic function of this kind of participles which is often in use in Lycurgus' oratory. Our main hypothesis is that the main role of these participles is to express the intensity of the action as well as to point out the gravity and consequences of non obeying the law and customs by the accused Leocrates. Special attention will also be dedicated to the possibilities of translation of this kind of participles in Serbian, Modern Greek and some other modern languages.

Key words: attributive participle, oratory, Lycurgus, *Against Leocrates*, translation

References

- Elaković-Nenadović, A., Stojičić, V. (2015). Ο ρόλος της Αρχαίας Ελληνικής γλώσσας στη διδασκαλία της Νέας Ελληνικής στο Πανεπιστήμιο του Βελιγραδίου. Στο: Πρακτικά Πέμπτου Παγκόσμιου Συνεδρίου Νεοελληνικών Σπουδών „Συνέχειες, ασυνέχειες, ρήξεις στον ελληνικό κόσμο (1204-2014): οικονομία, κοινωνία, ιστορία, λογοτεχνία“ (823-838). Αθήνα: EENS. ISBN 978-618-81771-3-0. (доступно на сайту http://www.eens.org/EENS_congresses/2014/elakovic-nenadovic_ana_and_stojicic_vojkan.pdf)
- Elaković-Nenadović, A. (2017). The Function of Historical Examples in Lycurgus' Oratory. *Istraživanja*, 28. Novi Sad: Filozofski fakultet, 42-51. UDK: 821.14'02.09-5, doi: 10.19090/i.2017.28.42-51.
- Elaković-Nenadović, A. (2017). The Role of Poetry in Lycurgus's Speech Against Leocrates. *Studia classica anniversaria*. Skopje: Institute for Classical Studies, Faculty of Philosophy, 147-156. UDC: 808.51, ISBN: 978-608-238-133-6.
- Στόιτσιτς, Β., Λαμπροπούλου, Μ., Ελάκοβιτς-Νενάντοβιτς, Α. (2020). Η απεικόνιση της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας του 1999 στον Ελληνικό Τύπο της Εποχής. *Glossologia: a Greek annual for General and Historical Linguistics*, 28. Αθήνα: Πανεπιστήμιο Αθηνών, 81-96

Verbal doublets in Standard Modern Greek

Angeliki Efthymiou¹ & Nikos Koutsoukos²

¹*Democritus University of Thrace*, ²*University of Patras*, ²*Hellenic Open University*
aefthym@eled.duth.gr, nkoutsoukos@upatras.gr

In this paper, we examine verbal doublets in Modern Greek. Generally, doublets can be described as pairs of morphologically complex formations which have the same formal make-up and are in competition (cf. Szymanek 2005). In our study, we examine pairs of verbs that have one (and the same) base and one (but distinct) verbalizer. The semantic overlap between the two formations can be a matter of degree ranging from full (or almost full) semantic overlap (see examples in 1) to little (or no) semantic overlap (see examples in 2).

(1) Doublets with semantic overlap

Τσιμεντ-άρ(ω)_V [tsimedáro] ‘(to) cement’ < τσιμέντο_N [tsimédo] ‘cement’

STEM-VERBALIZER.INFLECTION

Τσιμεντ-ών(ω)_V [tsimedóno] ‘(to) cement’ < τσιμέντο_N [tsimédo] ‘cement’

STEM-VERBALIZER.INFLECTION

(2) Doublets with no semantic overlap

Ψαρ-εύ(ω)_V [psarévo] ‘(to) fish’ < ψάρι_N [psári] ‘fish’

STEM-VERBALIZER.INFLECTION

Ψαρ-ών(ω)_V [psaróno] ‘confuse’ < ψάρι_N [psári] ‘fish’

STEM-VERBALIZER.INFLECTION

Verbalizers belong to the same morphological paradigm (have the same function) and should – in principle – contribute the same semantics to the formation in which they participate. However, in verbal doublets there is structural paradox. In some cases, we find two distinct formations with the same formal make-up and similar meaning (pleonasm at the paradigmatic level), while in some other cases two distinct formations with the same formal make-up but different meanings.

Doublets are attested in both word formation and inflection. For example, doublets can be attested in several cells of the inflectional paradigm creating overabundance (see Thornton 2021). Doublets can be also created by word-formation processes which are in competition (cf., among others, among others, Gardani *et al.* 2019). One of the most intriguing questions is the definition of “true” doublets and the competition between the formations (cf. Fradin 2019). In Greek literature, verbal doublets have been a matter of discussion mainly from the diachronic point of view (cf., among others, Katsouda 2007 and Papanastasiou 2007), while Setatos (1969) examines the semantic and pragmatic differences between verbs that belong to the same verbal pair.

The aim of this paper is to provide a synchronic analysis of verbal doublets in Standard Modern Greek including both the formal and semantic aspects of the formations. To this aim, we collected 139 verbal doublets from the available online dictionaries and from online sources (such as blogs and websites). In these formations, we analyzed (a) the lexical category of the base, (b) the type of the formal structure (prefixation, suffixation, parasynthetic formations), and (c) the semantic overlap of the verbal formations. We provide some quantified (statistical) results about these features. These results give new impetus to the discussion about the polysemy and semantic (under)specification of the verbalizers (cf., among others, Charitonidis 2005, Ralli 2005, Efthymiou 2011, 2018) and their productivity (Efthymiou *et al.* 2012).

Key words: verbal doublets, verbalizers, competition, polysemy, semantic (under)specification

References

- Charitonidis, C. (2005). *Verb derivation in Modern Greek: alternation classes, conceptual structures, semantic fields*. Frankfurt am Main: Peter Lang Publishing
- Efthymiou, A. (2011). The semantics of verb forming suffixes in Modern Greek. In *Proceedings of the 19th international symposium of theoretical and applied linguistics* (pp. 174-184). Thessaloniki: Aristotle University of Thessaloniki.
- Efthymiou, A. (2018). Ο σχηματισμός των ρημάτων στη νέα ελληνική [Verb derivation in Modern Greek]. Thessaloniki: Epikedro.
- Efthymiou, A., Fragaki G. & A. Markos (2012). Productivity of verb-forming suffixes in Modern Greek: a corpus-based study. *Morphology*, 22 (4), 515-543.
- Fradin, B. (2019). Competition in derivation: What can we learn from French doublets in *-age* and *-ment*? In F. Rainer, F. Gardani, W. U. Dressler & H. C. Luschützky (eds.) *Competition in Inflection and Word Formation* (pp. 67-94). The Netherlands: Springer.
- Gardani, F., Rainer, F. & H. C. Luschützky (2019). Competition in Morphology: A historical outline. In F. Rainer, F. Gardani, W. U. Dressler & H. C. Luschützky (eds.), *Competition in Inflection and Word-Formation* (pp. 3-38). The Netherlands: Springer.
- Katsouda, G. (2007). *Ρηματικοί μεταπλασμοί* (Μεταδομήσεις ενεστωτικού και αοριστικού θέματος) [Verbal recharacterizations (restructuring of the present and aorist stem)]. Athens: Sophia Saripolou Library.
- Papanastasiou, G. (2007). Morphology: from Classical Greek to the Koine. In A.-F. Christidis (ed.), *A history of Ancient Greek. From the beginnings to Late Antiquity* (pp. 610-617). Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Ralli, A. (2005). *Μορφολογία* [Morphology]. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.
- Setatos, M. (1969). Τα ετυμολογικά σημασιολογικά ζεύγη λόγιων και δημοτικών λέξεων της Κοινής Νέας Ελληνικής [Etymological and semantic doublets of learned and demotic words in Standard Modern Greek]. PhD Dissertation. Aristotle University of Thessaloniki.
- Szymanek, B. (2005). The latest trends in English word-formation. In P. Štekauer & R. Lieber (Eds.), *Handbook of word formation* (pp. 429-448). Dordrecht: Springer.
- Thornton, A. (2021). Overabundance in Morphology. In R. Lieber (ed.), *The Oxford Encyclopedia of Morphology*. Oxford: Oxford University Press.

Online sources

- Dictionary of Standard Modern Greek [Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής] (2nd online revised edition n.d.) Thessaloniki: INS (Manolis Triadafilidis foundation). http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/digital_b.html
- Reverse dictionary of Modern Greek* [Αντίστροφο λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής] Anastasiadis-Symeonidis, A. 2002. Thessaloniki: INS (Manolis Triadafilidis Foundation), Aristotle University of Thessaloniki.

Folk perceptions of linguistic variation in Cyprus

Constantina Fotiou

University of Cyprus

cfotio01@ucy.ac.cy

Older studies on Cypriot Greek argued for the presence of geographical dialect zones, with Kontosopoulos (1970) claiming for the existence of eighteen such zones, and Newton (1972) discussing the presence of “four main linguistic regions: Central Cyprus, North Paphos, South Paphos and Karpas” (p. 132). Today, the main argument in the literature is that there has been a change from a geographical dialect continuum to a register continuum (e.g., Tsiplakou et al., 2006, Tsiplakou & Armostis, 2020), and that a pancyriot koine has been formed (Tsiplakou et al., 2016, Terkourafi, 2005). Interestingly, however, while speakers of CG are aware of the different registers within the dialect (Tsiplakou et al., 2016), many speakers also seem to discuss the existence of geographical dialect zones in Cyprus today.

This paper presents the results of the first study within a perceptual dialectology framework (Preston 2013) in Greek-speaking Cyprus. Thirty participants from three age groups of equal size took part in a sociolinguistic interview. As part of the language module part of the interview, the participants discussed their beliefs about regional variation in Cyprus before they were presented with a map of Cyprus with no other information marked on it apart from the island’s main cities. Following Garrett et al. (2003), they were then asked to outline the areas which depict the main regions within Cyprus where different dialects are noted. Subsequently, they were invited to justify their answers by naming the linguistic features each area uses differently before choosing the area they believe enjoys prestige in the community.

The study aims to answer these questions:

1. What dialect regions do Nicosia residents perceive to exist in Cyprus?
2. What linguistic characteristics do they attribute to each region?
3. Which region is believed to enjoy prestige at the expense of others?
4. What implications do the findings of this study have for studies on language variation and change in this community?

The maps drawn by the majority of participants as well as their metalinguistic comments on language variation confirm the observation that many people believe in the existence of geographical dialect zones in Cyprus today. Now, even though most of them are eager to put forward this claim, when it comes to justifying it by naming the linguistic characteristics they attribute to each region this becomes a challenging task. In fact, for a small number of participants regional variation does not truly exist in Cyprus—some even refused to draw the map. All these are, of course, indications and the result of levelling.

But there are two claims that unify all participants in their responses: the claim that Pafos is the region in which people speak very differently from others on the island, and that the variety spoken in Nicosia is the prestigious one. These claims have interesting implications for our understanding of language variation and change in this community.

Key words: perceptual dialectology, linguistic variation, leveling, Cypriot Greek

References

- Garrett, P., Coupland, N., & Williams, A. (2003). *Investigating Language Attitudes: Social Meanings of Dialect, Ethnicity and Performance*. University of Wales Press.

- Kontosopoulos, N. (1970). Συμβολή εις την μελέτην της κυπριακής διαλέκτου [A contribution to the study of the Cypriot dialect]. *Επετηρίς του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών* [Yearbook of the Scientific Research Center], 3, 87–109.
- Newton, B. (1972). *Cypriot Greek: Its phonology and inflections*. The Hague.
- Preston, D. R. (2013). Language with an Attitude. In *The Handbook of Language Variation and Change* (pp. 157–182). John Wiley & Sons, Ltd.
<https://doi.org/10.1002/9781118335598.ch7>
- Terkourafi, M. (2005). Understanding the present through the past: Processes of koineisation in Cyprus. *Diachronica*, 22(2), 309–372.
- Tsiplakou, S., & Armostis, S. (2020). Survival of the ‘oddest’? Levelling, shibboleths, reallocation and the emergence of intermediate varieties. In M. Cerrutu & S. Tsiplakou (Eds.), *Intermediate Language Varieties: Koinai and regional standards in Europe* (pp. 203–230).
- Tsiplakou, S., Armostis, S., & Evripidou, D. (2016). Coherence ‘in the mix’? Coherence in the face of language shift in Cypriot Gree. *Lingua*, 172–173, 10–25.
- Tsiplakou, S., Papapavlou, A., Pavlou, P., & Katsoyannou, M. (2006). Levelling, koineization and their implications for bidialectism. *Language Variation – European Perspectives. Selected Papers from the 3rd International Conference on Language Variation in Europe (ICLaVE 3) University of Amsterdam, 23-25 June 2005*, 265–276.

Intensifying adjectives and adverbs in Greek: A corpus-based study

Georgia Fragaki

University of the Peloponnese

g.fragkaki@uop.gr

The aim of this paper is to investigate the meaning and use of six Greek adjectives and their related adverbs, namely *trelós, trelí, treló - trelá* ‘crazy’, *foverós, foverí, foveró - foverá* ‘terrible’, *tromerós, tromerí, tromeró - tromerá* ‘terrible, horrible’, *apísteftos, apístefti, apístefto - apístefta* ‘unbelievable’, *katapliktikós, katapliktikí, katapliktikó - katapliktiká* ‘amazing, wonderful’, *trajikós, trajicí, trajikó - trajiká* ‘tragic’. These adjectives are polysemous, since they may have a descriptive or an intensifying meaning. The latter seems to have been developed through a delexicalization/grammaticalization process and/or under the influence of other parameters (e.g. language contact, see Gavriilidou 2013: 53-57, Giry-Schneider 2005). In a corpus-based categorization of Greek adjectives (Fragaki 2010, 2011) adjectives which are dominantly used as intensifiers and have no discernible descriptive (or other) meaning in their context of use are characterized as intensifying (e.g. *apólitos* ‘absolute’, *áyrios* literary ‘wild’, mainly used as ‘extreme’), belonging to a separate sub-category of evaluative adjectives. Gavriilidou (2013), on the other hand, follows a more semantically oriented approach and distinguishes between inherently intensifying adjectives and adverbs in Greek (e.g. *foverós - foverá* and *tromerós - tromerá* ‘terrible, horrible’) and those which develop an intensifying meaning depending on context (e.g. *apísteftos* ‘unbelievable’). The proposed distinction is significant as a starting point, but remains to be confirmed with reference to empirical data. A study based on corpora can offer quantitative and qualitative evidence on the position of each adjective and adverb in the continuum of delexicalization/grammaticalization. In addition, the analysis of data coming from more than one synchrony may shed light on the development of intensifying meanings across time.

In this paper I follow such a corpus-based approach, attempting a quantitative analysis of the different meanings and uses of the adjectives and adverbs studied, along with a qualitative analysis of their collocations and semantic prosody (cf. Partington 2004). I combine evidence from synchronic and diachronic data (cf. Partington 1993), coming from the *Corpus of Greek Texts* (CGT), a reference corpus of Greek comprising approx. 30 million words from 1990 to 2010, and the *Diachronic Corpus of Greek Texts of the 20th century* (Greek Corpus 20) comprising approx. 4 million words from 1900 to 1989. Findings are comparative, identifying similarities and differences between adjectives and their related adverbs, genre-sensitive, attending to particular preferences in specific genres, and time-sensitive, pointing to developments regarding the intensifying meanings of adjectives and adverbs and their frequency of use.

Key words: adjectives, adverbs, corpus-based, intensification, recent language change

References

- Fragaki, G. (2010). The evaluative role of the adjective and its use as a marker of ideology: a study based on journalistic corpora. Unpublished PhD, National and Kapodistrian University of Athens. [In Greek]
- Fragaki, G. (2011). Evaluative adjectives in a corpus of Greek opinion articles. In M.L. Carrió Pastor & M.A. Candel Mora (eds), *Las tecnologías de la información y las comunicaciones: Presente y futuro en el análisis de corpora. Actas del III Congreso Internacional de Lingüística de Corpus* (pp.169-176). Valencia: Universitat Politècnica de València.

- Gavriilidou, Z. (2013). *Aspects of intensification in Modern Greek*. Thessaloniki: Kyriakidis. [In Greek]
- Giry-Schneider, J. (2005). Les adjectifs intensifs: Syntaxe et sémantique. *Cahiers de lexicologie*, 86(1), 163-178.
- Partington, A. (1993). Corpus evidence of language change: The case of the intensifier. In M. Baker, G. Francis & E. Tognini-Bonelli (eds) *Text and Technology: in Honour of John Sinclair* (pp. 177-192). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Partington, A. (2004). "Utterly content in each other's company". Semantic prosody and semantic preference. *International Journal of Corpus Linguistics*, 9(1), 131-156.

The role of working memory, short-term memory, speed of processing, and education in verb-related morphosyntactic production: Evidence from Greek

Valantis Fyndanis¹, Elvira Masoura², Efpraxia Chatziadamou², Ifigeneia Dosi³,
Sonia Malefaki⁴ & David Caplan⁵

¹Cyprus University of Technology & University of Oslo, ²Aristotle University of Thessaloniki, ³Democritus University of Thrace, ⁴University of Patras, ⁵Massachusetts General Hospital

c.fyndanis@cut.ac.cy, emasoura@psy.auth.gr, efpraxiac@psy.auth.gr,
dosi.if@gmail.com, smalefaki@upatras.gr, dcaplan@partners.org

Introduction

Recent evidence suggests that Working Memory (WM) is critically involved in verb-related morphosyntactic production. Fyndanis, Arcara, Christidou and Caplan (2018) found that verbal WM affects verb-related morphosyntactic production, and interacts with the production of grammatical Aspect, Tense/Time Reference, and subject-verb Agreement. Fyndanis et al. (2018), however, assessed their participants with language and verbal WM tasks only. Their study, therefore, did not address whether other related cognitive capacities or education matter. The present study follows up on Fyndanis et al.'s study and investigates the relationship between verb-related morphosyntactic production and verbal WM, visuospatial WM, verbal short-term memory (STM), visuospatial STM, speed of processing (SOP), and education.

Methods

Eighty healthy middle-aged and older native speakers of Greek (*Mean Age* = 60.1 years; *SD* = 4.19 years; *Mean Education* = 13.09 years; *SD* = 4.53 years) were administered the sentence completion task reported in Fyndanis et al. (2018), and cognitive tasks tapping into verbal STM (digit forward span task), visuospatial STM (block recall task), verbal WM (digit backwards span task), visuospatial WM (block recall backwards task), and SOP (Greek version of the Digit-Symbol subtest from the **Wechsler Adult Intelligence Scale-Fourth Edition**; Stogiannidou, 2012). The sentence completion task included 192 experimental items and tested three verb-related morphosyntactic categories: grammatical Aspect, Tense/Time Reference, and subject-verb Agreement. The dataset was analyzed by using generalized linear mixed-effects models.

Results

Grammatical Aspect elicited significantly worse performance than Tense/Time Reference and subject-verb Agreement (76.52%, 95.23%, and 98.67% correct, respectively). There were main effects of verbal WM, verbal STM, and education. Overall, the greater the verbal STM and WM capacity, and the higher the educational level, the better the performance on verb-related morphosyntactic production. Moreover, a significant interaction between verbal WM and morphosyntactic categories emerged, with verbal WM affecting grammatical Aspect more than Tense/Time Reference and subject-verb Agreement.

Discussion

That verbal WM and verbal STM (but not visuospatial STM/WM) are critically involved in verb-related morphosyntactic production suggests that this aspect of language performance is predominantly supported by domain-specific (and not domain-general) memory resources. The main effects of verbal WM and verbal STM suggest that both the processing and storage components of WM are relevant to verb-related morphosyntactic production. That only verbal WM interacts with the production of grammatical Aspect, Tense/Time Reference and subject-verb Agreement indicates that grammatical Aspect is computationally more demanding than Tense/Time Reference and subject-verb Agreement. Results largely replicate Fyndanis et al.'s (2018) results,

and also show that education is critically involved in verb-related morphosyntactic production, comparably affecting grammatical Aspect, Tense/Time Reference and subject-verb Agreement.

Key words: morphosyntactic production, working memory, short-term memory, speed of processing, education

References

- Fyndanis, V., Arcara, G., Christidou, P., & Caplan, D. (2018). Morphosyntactic production and verbal working memory: Evidence from Greek aphasia and healthy aging. *Journal of Speech, Language and Hearing Research*, 61, 1171–1187.
- Stogiannidou, A. (2012). Wechsler, D. Greek scale of adult intelligence, WAIS IV. In A. Stalikas, P. Roussi, & S. Triliva (Eds.), *Psychometric tools in Greece*. Athens: Pedio (in Greek).

Ο Ελληνισμός του Καυκάσου, της Αζοφικής και της Κριμαίας και αινίγματα στις τοπικές ελληνικές διαλέκτους ως δείγμα του προφορικού λόγου

Αικατερίνη Ζουραβλιόβα
Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
arappou@uowm.gr

1. Ελληνική Διασπορά στο εξωτερικό. Ιστορικά στοιχεία των Ελλήνων της πρώην Σοβιετικής Ένωσης.
  2. Γεωγραφικά στοιχεία των Ελλήνων της πρώην Σοβιετικής Ένωσης
Τρεις βασικές περιοχές:
    - 2.1. Καύκασος:
Υπερκαυκασία: Γεωργία, Αρμενία, Αζερμπαϊτζάν,
Βόρειος Καύκασος: Κρασνοντάρ και τα περίχωρά, Σταυρούπολη και τα περίχωρά, Αμπχαζία (Σόχουμ), Ατζαρία της Γεωργίας (Βατούμ, Ντάγβα, Κομπουλέτι, Άτσκβα).
    - 2.2. Μαριούπολη και τα περίχωρά στην Αζοφική θάλασσα της ΝΑ Ουκρανίας (η πόλη Μαριούπολη με Σαρτανά, περιοχές Βελικονοβοσιόλοβσκι, Πριμόρσκι, Βολοντάρσκι, Σταρομπέσεβσκι), Βολνοβάχα, Ντονιέτσκ κ.ά.
    - 2.3. Κριμαία της Ρωσικής Ομοσπονδίας: Συμφερούπολη (με χωριά Πόντος, Ακρόπολη), Σεβαστούπολη, Γιάλτα, Θεοδοσία, Κερτς, Ευπατορία, Καρατσόλ' κ.ά.
  3. Γλωσσικά στοιχεία. Τρεις ελληνικές διάλεκτοι:
    - 3.1. Ποντιακή διάλεκτος (ΠΔ):
Γεωργία (χωριά Σάντα, Κιουμπάτι, Μπολσάγια και Μάλαγια Ιραγά, Ιβάνοβκα, Νέο Χαραμπά, Τετριτσκάρο), Αρμενία (χωριά Αλαβερντί, Μεντάν, Σαμλούκ), Αζερμπαϊτζάν (Μπακού, Μεχμανά), Κριμαία (χωριά Ακρόπολη, Πόντος), Ουκρανία (χωριό Ανατόλ) Ρωσία (Ροστόβ-Ντον).
    - 3.2. Μαριουπολίτικη διάλεκτος (ΜΔ) στην Ουκρανία με πέντε υποδιαλέκτους:
      - 3.2.1. Καράκουμπα (χωριά Νόβαγια Καράκουμπα, Στάραγια Καράκουμπα, Μουγάσου).
      - 3.2.2. Σαρτανά (χωριά Σαρτανά, Τσουρμαλίκ, Μακεντόνοβκα, Βυζάντιο)
      - 3.2.3. Ουρζούφ-Γιάλτα (χωριά Ουρζούφ και Γιάλτα),
      - 3.2.4. Μπολσόι Γιανισόλ (χωριά Μπολσόι Γιανισόλ, Κωνσταντινόπολ, Στύλα)
      - 3.2.5. Μάλι Γιανισόλ (χωριά Μάλι Γιανισόλ, Τσάρνταχλου, Κυριάκοβκα, Τρούζενκα).
- Σημείωση:
Η Μαριουπολίτικη διάλεκτος παρουσιάζεται ως ανεξάρτητη ελληνική διάλεκτος στο ίδιο επίπεδο με την καππαδοκική, ποντιακή, νότιο ιταλική και τσακωνική.
- 3.3. Θρακιώτικο ιδίωμα (ΘΙ) του χωριου Καρασόλ', περιοχή Μπελογόρσκ (Κριμαία).
  4. Συγκριτικός πίνακας αινιγμάτων στα ποντιακά, μαριουπολίτικα και θρακιώτικα.

1ο αίνιγμα

NE: Με ένα κουτάλι βούτυρο όλο τον κόσμο αλείφω (ήλιος).

4.1. ΠΔ: Με τ έναν χουλάρ βούτυρον τον κόσμο όλον γιαγλώνω.
[me t énan hulár vútiro ton kózmo ólon jaylóno]

4.2. ΜΔ: Μιν του ένα χουλάρ βούτουρου όλου τουν κόσμου γλείφτου.

[mín du éna hulár vúturu ólu tun gózmú glíftu]

4.3. ΘΙ: Με ένα κουτάλ' βούτυρ βούλ' κόσμο αλείφω.

[me éna kutál' vútir vul' kózmo alífo].

2ο αίνιγμα

ΝΕ: Πάνω πετάει – πουλάκι δεν είναι,
Κάτω πετάει – πουλάκι δεν είναι,
Άρματα φοράει και άνθρωπος δεν είναι (μέλισσα)

ΠΔ: Απάν πετά, πουλίν κ' εν,
Αφκά πετά, πουλίν κ' εν,
Άρματα φορεί κ' ι άνθρωπος κ' εν.

ΜΔ: Πάνου πιτά- πουλίτς τσεν,
Κάτου πιτά – πουλίτς τσεν,
Άρματα φουρέν τσι άθραπους τσεν.

3ο αίνιγμα

ΝΕ: Θεός δεν είμαι, άγιος δεν είμαι και όλοι μένα πιστεύουν (ζυγαριά)

ΠΔ: Θεός κ' είμι, άγιος κ' είμι κι ουλ εμέν πιστεύνε.

ΜΔ: Θιός τσείμουν, άγιος τσείμουν τσι ούλπα πιστεύουμιν.

5. Λεξικό και γλωσσικά σχόλια.

βούτυρον, πουλίν, όλον, προσθήκη τελικού [v] (ΠΔ)
γιαγλώνω 'αλείφω' (ΠΔ), ποντ. γιαγλώνω < γιάγλος 'λίπος' (Π 1,224)
πιτά < πετάει, πάνου < πάνω, όλου < όλο: σίγηση [e] > [i] , [o] > [u] (ΜΔ)
βούλ' (ΘΙ): προσθήκη του [v] στην αρχή της λέξης, ουράνωση [I']: κορτσέλ',
κουτάλ',
βούτυρ, αποβολή του άτονου [u] < [o]
τσ είμουν 'δεν είμαι', τσι (< ουκί) 'δεν', πουλίτς < πουλάκι, πληθ. πουλίτς:
ουράνωση [k] > [ts] > [č] (ΜΔ)
κ'εν < ιων. ουκί 'δεν είναι' (ΠΔ) (ΑΑ 4539)
άρματα 'όπλα', < μεσν. άρμα < λατ. arma

Λέξεις-κλειδιά: Διάλεκτος, Γλωσσογεωγραφικά στοιχεία, Ιστορικά στοιχεία,
Νεοελληνικές διάλεκτοι

**Μεταφραστικές προκλήσεις στην ισπανική απόδοση
σύνθετων λέξεων της ΟΔΥΣΕΙΑΣ του Ν. Καζαντζάκη**

Maila García Amoros & Νίκος Μαθιουδάκης

Universidad de Granada

maila_gr@yahoo.es, nikosmathioudakis@gmail.com

Ο Νίκος Καζαντζάκης, το 1938, εκδίδει το μεγαλειώδες έπος του ΟΔΥΣΕΙΑ, όπου μέσα από τους 33.333 στίχους του ο λογοτέχνης αναδεικνύεται ένας «λαϊκός γλωσσολόγος», ένας εραστής της ελληνικής γλώσσας, ο οποίος αναδεικνύεται ως ένας ιδιότυπος «λεξιδημιουργός» και «γλωσσοποιός». Στο επικό του ποίημα υποστηρίζεται πως ο ποιητής εγκιβώτισε 5.145 αθησαύριστες λέξεις – εν δυνάμει ποιητικοί νεολογισμοί –, οι περισσότερες από τις οποίες είναι σύνθετες και πολυσύνθετες λέξεις (Μαθιουδάκης 2020).

Η ΟΔΥΣΕΙΑ, ως ένα ιδιαίτερα πολυσύνθετο λεξιλογικό μωσαϊκό, αποτελεί πραγματική πρόκληση κατά τη διαδικασία της μετάφρασης ή/και της απόδοσης τόσο των λέξεων όσο και των ιδεών της σε μια άλλη γλώσσα. Καθώς η θέση της στη λογοτεχνία είναι εξέχουσα στην καθημερινή ζωή και ο ρόλος της κυρίαρχος στη διακίνηση και ανταλλαγή ιδεών, ο Γραμμενίδης (2009) υποστηρίζει πως η λογοτεχνική μετάφραση είναι ένας μηχανισμός ανταλλαγής και πολιτισμικής επαφής και συνιστά το σημείο σύγκλισης των γλωσσών (πρβ. Γραμμενίδης et al. 2015 και Δημητρούλια & Κεντρωτής 2015).

Η παρούσα μελέτη ασχολείται με τις ιδιαιτερότητες της λογοτεχνικής γλώσσας του Καζαντζάκη, η οποία αποκαλύπτεται ως πρωτότυπα παραγωγική, όπως εντοπίζονται στα γλωσσολογικά στοιχεία που χαρακτηρίζουν την ΟΔΥΣΕΙΑ (Mathioudakis & Karasimos 2014). Συγκεκριμένα, γίνεται συγκριτική μελέτη των σύνθετων (και πολυσύνθετων) λέξεων του πρωτότυπου ποιήματος με την ισπανική του απόδοση από τον Miguel Castillio Didier (1975), η οποία είναι και η μοναδική μετάφραση του έργου που κυκλοφορεί στον ισπανόφωνο κόσμο.

Στην αρχή της έρευνας σημειώνονται τα συνθετικά στοιχεία των αθησαύριστων λέξεων που αποτελούν το ιδιότυπο ποιητικό λεξιλόγιο του συγγραφέα. Στη συνέχεια, καταλογραφούνται οι αντίστοιχες αποδόσεις στην ισπανική γλώσσα σε επίπεδο νοήματος, όπως αυτό περιορίζεται μονολεκτικά ή περιφραστικά. Τέλος, ακολουθώντας έρευνες που ασχολούνται με τα α' συνθετικά λέξεων ή/και τα προθήματα (πρβ. Αναστασιάδη-Συμεωνίδη 1996 2005 2008, καθώς και των Γαβριηλίδου & Ευθυμίου 2002 2003 κ.ά.) κυρίως στην ελληνική γλώσσα, που αποτελεί τη γλώσσα του πρωτότυπου έργου, παρατηρούμε τις σημαντικές πληροφορίες του φαινομένου της σύνθεσης, που αναδεικνύονται κατά τις μορφολογικές διαδικασίες δημιουργίας νέων λέξεων, και εστιάζουμε στους τρόπους με τους οποίους οι καζαντζακικοί ποιητικοί νεολογισμοί μεταπλάθονται στα ισπανικά. Κύριος στόχος μας είναι ο εντοπισμός και η κατηγοριοποίηση των μεταφραστικών τεχνικών που χρησιμοποιούνται για τη απόδοση ενός τόσο ιδιαίτερου μορφολογικά ιδιοσυγκρασιακού λεξιλογίου, όπως αυτό που χρησιμοποιείται από τον Καζαντζάκη στην ΟΔΥΣΕΙΑ του.

Λέξεις-κλειδιά: Μεταφραστικές τεχνικές, μεταφρασιολογία, υφολογία, σύνθετες λέξεις, ΟΔΥΣΕΙΑ, Νίκος Καζαντζάκης

Βιβλιογραφία

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Ά. 1996. Η νεοελληνική σύνθεση. Στο *Ζητήματα νεοελληνικής γλώσσας-Διδακτική προσέγγιση*, εκδ. Γ. Κατσιμαλή & Φ. Καβουκόπουλος. Ρέθυμνο: Τομέας Γλωσσολογίας Τμήματος Φιλολογίας Πανεπιστημίου Κρήτης, σσ. 97-120.

- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. 2005. Τα στοιχεία πετρο- και λιθο- στην ελληνική ορολογία. Στο *Πρακτικά 5ου Συνεδρίου για την Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία*. Αθήνα: ΕΛΕΤΟ.
- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. 2008. Το μόρφημα θεο- στην ελληνική. Στο *Γλώσσας χάριν – Τιμητικός τόμος Γ. Μπαμπινιώτη*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, σσ. 99-113.
- Γαβριηλίδου, Ζ. & Ευθυμίου, Α. 2003. Το νεοελληνικό πρόθημα πολυ-. Στο *Πρακτικά του 15ου Διεθνούς Συμποσίου του Τμήματος Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Α.Π.Θ., 4-6 Μαΐου 2001*, σσ. 152-165.
- Γραμμενίδης, Σίμος. 2009. *Μεταφράζοντας τον Κόσμο του Άλλου*. Αθήνα: Δίαυλος.
- Γραμμενίδης, Σ., Δημητρούλια, Ξ., Κουρδής, Ε., Λουπάκη, Ε. & Φλώρος, Γ. 2015. *Διεπιστημονικές προσεγγίσεις της μετάφρασης* [Ηλεκτρονικό βιβλίο]. Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. [Διαθέσιμο στο <http://hdl.handle.net/11419/3899>].
- Δημητρούλια, Ξ., Κεντρωτής, Γ., 2015. *Λογοτεχνική μετάφραση-θεωρία και πράξη* [Ηλεκτρονικό βιβλίο]. Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. [Διαθέσιμο στο <http://hdl.handle.net/11419/5252>].
- Ευθυμίου, Α. 2002. Σημασιολογικές παρατηρήσεις για τα νεοελληνικά προθήματα ξε-, εκ, απο-. Στο *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα-Πρακτικά της 22ης Συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας Α.Π.Θ., 27-29 Απριλίου 2001*, σσ. 199-209.
- Mathioudakis, N. & Karasimos, A. 2014. Dialectic and Idiomatic Aspects in Odyssey by Nikos Kazantzakis. Στο G. Kotzoglou, K. Nikolou, E. Karantzola, K. Frantzi, I. Galantomos, M. Georgalidou, V. Kourti-Kazoullis, Ch. Papadopoulou & E. Vlachou (επιμ.), *Selected Papers of the 11th International Conference on Greek Linguistics (11th ICGL)*, σσ. 1070-1088. Ρόδος/Ελλάδα: Πανεπιστήμιο Αιγαίου.
- Μαθιουδάκης, Ν. 2020. *Η ΟΔΥΣΣΕΙΑ των λέξεων, Νεολογικά αθησαύριστα στο έπος του Νίκου Καζαντζάκη*. Αθήνα: Κάπα Εκδοτική.

The intriguing realization of place of articulation of fricatives in phonological disorders in Greek: A case study

Maria Gatsou & Kappa Ioanna

University of Crete

philp0858@philology.uoc.gr, kappa@uoc.gr

The present case study investigates the realization of Place of Articulation (PoA) of fricatives in the speech of a child (age 4;6 years), diagnosed with phonological disorders. The relevant Greek L1 data are drawn from the study of Fotoglou (2015), who mentions that the child cannot perceive the phonemic contrasts, resulting in mistaken realizations of coronal and labial fricatives and that the child is not handicapped and does not have a Specific Language Impairment diagnosis.

The data in (1) demonstrate that the target [$\pm$ voice] DORSAL fricatives /x/ and /ɣ/ are faithfully realized as onsets in (un)stressed syllables, in word initial and medial position in the child's system. The data in (2, 3) show that the child cannot faithfully realize the PoA of (target) fricatives that are produced at the front region of the oral cavity, namely the non-back, non-strident CORONALS and the LABIALS, either in a perceptually strong or in a weak position (stressed/initial or unstressed/medial syllable, respectively). Specifically, when the target LABIAL fricative is [-voiced] (unmarked value for voicing in obstruents), the realized segment is neutralized to the least-marked PoA, namely the CORONAL one (2); when the target non-strident CORONAL fricative is [+voiced] (marked value for voicing), it is realized by the child as a LABIAL one (3).

DATA

Target word	Child's output	Gloss
1) DORSAL fricatives	→ DORSAL fricatives	
a)[ma.'çe.ri]	[ma.'çe.li]	'knife' NEU.NOM.SG
b)[xo.'dri]	[xo.'dri]	'fat' FEM.NOM.SG
c)['ɣra.ma]	['ɣa.ma]	'letter' NEU.NOM.SG
2) [-voice] LABIAL fricative	→ [-voice] CORONAL fricative	
a)[fe'ga.ri]	[θe'ga.li]	'moon' NEU.NOM.SG
b)[fo'tça]	[θo'tça]	'fire' FEM.NOM.SG
c)['si.ne.fo]	['si.ne.θo]	'cloud' NEU.NOM.SG
3) [+voice] CORONAL fricative	→ [+voice] LABIAL fricative	
a)['ro.ða]	['lo.va]	'wheel' FEM.NOM.SG
b)[kli.'ði]	[ci.'vi]	'key' NEU.NOM.SG
c)[ðel.'fi.ni]	[ve.'ði.ni]	'dolphin' NEU.NOM.SG

The child's outputs in (2, 3) show clear evidence that the child cannot produce target front fricatives with co-occurring features such as marked [voice], unmarked PoA, and vice versa faithfully. We argue that the realization of PoA of a target non-back, non-strident CORONAL or LABIAL fricative, is related to the value of the supralaryngeal feature [voice] of the target fricative. (Un)markedness in voicing seems to determine the realization of the (un)marked PoA, respectively, resulting in fricative segments that share (un)markedness in [voice] and PoA features. That is, "if [-voice] then [CORONAL]" and "if [+voice] then [LABIAL]". We claim that the child's incapacity to realize the featural combinations [$\pm$ voice] and PoA of the target non-back fricatives is due to a constraint

interaction, specifically between a constraint that demands faithfulness to the [+continuant] feature (Prince & Smolensky 1993/2004) and the emergent segmental markedness constraints on distinctive features and on feature combinations, such as the Feature-Cooccurrence Constraints [FCCs] (e.g. Levelt & van Oostendorp 2007, Veer 2007), which are activated for fricatives; the FCCs *[-voice, LABIAL], which forbids unvoiced LABIALS and *[+voice, CORONAL], forbidding voiced CORONALS.

Key words: phonological disorders, Feature-Cooccurrence, constraint interaction

References

- Fotoglou, E. (Φώτογλου, Αικ.) (2015). Μελέτη τεσσάρων περιπτώσεων παιδιών με φωνολογικές διαταραχές ηλικίας 4.7 έως 5.7 ετών μετά από παρέμβαση με την παραδοσιακή αρθρωτική προσέγγιση. Πτυχιακή εργασία. Πάτρα: Πανεπιστήμιο Πατρών. Available at <http://repository.library.teiwest.gr/xmlui/handle/123456789/4266>.
- Levelt, C. and M. van Oostendorp (2007). Feature co-occurrence constraints in L1 acquisition. *Linguistics in the Netherlands*, 162–172.
- Prince, A., & P. Smolensky (1993). *Optimality Theory: Constraint interaction in generative grammar*. Ms., Rutgers University and University of Colorado, Boulder. Prince, A., & P. Smolensky (2004). *Optimality Theory*. Malden, MA, and Oxford:
- Blackwell. Veer, B.M. van 't (2007). *Building a phonological inventory: feature co-occurrence constraints in acquisition*. PhD Leiden University. Available at <http://hdl.handle.net/1887/30242>.

Greek Russian heritage speakers “tell their stories”: A corpus-based approach on oral narratives

Zoe Gavriilidou & Maria Mitsiaki

Democritus University of Thrace

zoegab@otenet.gr, mmitsiaki@helit.duth.gr

In the last two decades there has been an explosion of research on heritage languages (HL, a.o. Valdés, 1999, O’Grady et al., 2001; Cummins, 2005; Montrul, 2008, 2016; Montrul et al., 2012; Polinsky, 2006, 2011; Schmid, 2011; Polinsky & Scontras, 2019; Gavriilidou & Mitits, 2020). However, just a few HSs corpora have been compiled so far (a.o. Potowski, 2003; Ming & Tao, 2009, Johannessen, 2015) which can help us grasp the bigger picture of the speakers’ performance and at the same time function as a window to heritage language competence.

This paper reports on empirical data drawn from the interviews conducted with 37 Russian Heritage Speakers (HSs, 22 from St. Petersburg and 15 from Moscow) of Greek, in order to reveal aspects of their oral narrative production. The study is part of a wider research project which resulted in the Greek Heritage Language Corpus (GHLC, <http://synmorphose.gr/index.php/el/projects-gr/ghlc-gr-menu-gr/ghlc-outline>). The GHLC sought to compile, annotate and analyze authentic spoken data (narrative and argumentative) from Greek HSs in Russia and the US.

Our objective in this work is three-fold:

- (1) to profile the Greek Russian HSs in terms of their demographics and biographical variables, i.e. manner and length of exposure to the baseline language (Benmamoun, Montrul & Polinsky, 2013), language learning history, self-rated proficiency, language use, and language learning motivational profile (see also Gavriilidou & Mitits, 2019),
- (2) to explore the structure of their narratives and quantify the main deviations from the monolingual (Greek) standard, and
- (3) to correlate the Greek Russians’ heritage language proficiency, as reflected in their performance, with their biographical details in order to reach a deeper understanding of the situational factors that may be responsible for deviations from expected native-like mastery.

The research methodology unfolds over a sequence of 6 steps. First, we delivered an electronic background questionnaire adapted from NHLRC (2018) to capture the demographic profiles of Greek HSs living in St. Petersburg and Moscow. Second, we selected the material for eliciting narratives, i.e. a short story-based silent film taking place in the countryside. Third, we interviewed each subject individually asking them to retell the story (as they watched) in their own words both in Greek (HL) and in Russian (controls, dominant language). Fourth, each session was recorded and transcribed using CA transcription. Fifth, descriptive and inferential quantitative measures were applied both to the biographical details (age, sex, years of schooling in Greece, etc.) and the structural properties of narrations (cf, Polinsky, 2008), i.e. overall length of the narrative (number of clauses in the narrative) and the MLU in words (both in Greek and in Russian). Finally, we detected, recorded and analyzed the deviations spotted in the Greek Russian HSs’ performance as compared to the native speakers’ performance.

The results reveal significant differences in the performance of Greek Russians between the heritage and the dominant language in terms of utterance length and number of clauses (shorter ones for the heritage language). Moreover, they unfold specific features of the Greek Russians’ heritage language. Most of the deviations are considered to be morphosyntactic, such as:

- case marking (see also Polinsky, 2008), i.e. the nominative form is used predominantly for both the main arguments (subject and object, see example 1)

- aspect, i.e. the perfective aspect is overgeneralized (see also Παπαδοπούλου, 2005), it appears also in cases where the imperfective aspect should be used (see example 2).
- tense switching (see also Polinsky, 2008), i.e. the informants switch between the past and the present tense without an emphasis on tense sequencing (see example 3).
- grammatical gender, gender, case, and number agreement (see examples in 4).

(1) τώρα βλέπω ένας άντρας
now I see a-NOM man-NOM

(2) ο άντρας συνεχίζει να μαζεύει τα ↑ αχλάδια
the man keeps pick-PERF the peers

(3) ε πήρε αυτό τα φρούτα και: φεύγει (.) ο ↑ αγόρι (PAST-PRESENT)

(4a) ήρθε (.) ο αγόρι
come-PAST the-MASC boy-NEU

(4b) αυτός πήρε αυτό το φρούτα
he take-PAST this-SG fruit-PL

(4c) ήρθε τρία αγόρια
came-SG three boy-PL

Lexical deviation is also prevailing in the corpus. In many cases, the informants have a hard time in accessing and retrieving specific lexical items. For instance, they replace hyponyms (*scarf*) with hypernyms (*cloth for head*), having thus recourse to periphrasis. Finally, in few cases phonological deviations are obvious in the HSs' performance, e.g. [povilato], [pavilato] instead of [poðilato] 'bicycle'.

Such empirical observations allow the comparison of the heritage language to the monolingual standard and thus -when correlated to the informants' biographical details- they shed new light to the key triggers for deviation, i.e. transfer, language attrition, and divergent attainment (Polinsky & Scontras, 2019)

Key words: heritage language, oral narrative, biographical details, deviations, Greek Russians, quantitative measures

References

- Benmamoun, E., Montrul, S. & Polinsky, M. (2013). Heritage Languages and Their Speakers: Opportunities and Challenges for Linguistics. *Theoretical Linguistics*, 39 (3-4): 129-181.
- Cummins, J. (2005). A proposal for action: Strategies for recognizing heritage language competence as a learning resource within the mainstream classroom. *Modern Language Journal*, 585-592.
- Gavriilidou, Z., & Mitits, L. (2020). Loanblends in the speech of Greek heritage speakers: a corpus-based lexicological approach. *Proceedings of the XIX EURALEX Congress: Lexicography for Inclusion*, Vol. I (pp. 351-360), Democritus University of Thrace.
- Gavriilidou, Z., & Mitits, L. (2019). Profiling Greek heritage language speakers in the USA and Russia. *European Journal of Language Studies* Vol, 6(1).
- Johannessen, J. B. (2015). The corpus of American Norwegian speech (CANS). *Proceedings of the 20th Nordic Conference of Computational Linguistics (NODALIDA 2015)*, pp. 297-300.

- Ming, T., & Tao, H. (2008). Developing a Chinese heritage language corpus: Issues and a preliminary report. In He & Xiao (Eds.), *Chinese as a heritage language: Fostering rooted world citizenry*, 167-188.
- Montrul, S. (2008). Second language acquisition welcomes the heritage language learner: Opportunities of a new field. *Second Language Research* 24: 487-506.
- Montrul, S. (2016). *The Acquisition of Heritage Languages*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Montrul, S., & Ionin, T. (2012). Dominant language transfer in Spanish heritage speakers and second language learners in the interpretation of definite articles. *The Modern Language Journal*, 96(1), 70-94.
- National Heritage Language Resource Center (NHLRC), Retrieved on 16/12/2018 from nhlrc.ucla.edu/
- O'Grady, W., Lee, M., & Choo, M. (2001). The acquisition of relative clauses by heritage and non-heritage learners of Korean as a second language: A comparative study. *Journal of Korean Language Education*, 12(2), 283-294.
- Παπαδοπούλου, Δ. (2005). Η παραγωγή της όψης από σπουδαστές της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας. *Journal of Applied Linguistics*, 21, 39-54.
- Polinsky, M. (2006). Incomplete acquisition: American Russian. *Journal of Slavic Linguistics* 14, 191-262.
- Polinsky, M. (2008). Heritage language narratives. In D. Brinton, O. Kagan & S. Bauckus (Eds.), *Heritage language education: A new field emerging*, pp. 149-164. New York: Routledge.
- Polinsky, M. (2011). Reanalysis in adult heritage language: New evidence in support of attrition. *Studies in second language acquisition*, 33(2), 305-328.
- Polinsky, M., & Scontras, G. (2019). Understanding heritage languages. *Bilingualism: Language and Cognition*, 22(5), 1-17.
- Potowski, K. (2003). Chicago's Heritage Language Teacher Corpus: A model for improving Spanish teacher development. *Hispania*, 86 (2), 302-311.
- Schmid, M. (2011). *Language attrition*. New York: Cambridge University Press.
- Valdés, G. (1999). Heritage language students: Profiles and possibilities. *Heritage languages in America: Preserving a national resource*, 37-80.

The contribution of constructions to semantic maps: Evidence from the polysemy of motion verbs

Thanasis Georgakopoulos¹ & Kiki Nikiforidou²

¹Aristotle University of Thessaloniki, ²National & Kapodistrian University of Athens
ageorgakopoulos@enl.auth.gr, vnikifor@enl.uoa.gr

Semantic maps have emerged as a powerful, theory-neutral, methodological tool for representing meaning connections cross-linguistically. Initially focusing on representing meaning relations of grammatical morphemes (e.g. Anderson, 1982, Haspelmath, 1997, Croft, 2001), the model has extended to capturing connections in the lexical domain as well (e.g. Francois, 2008; Perrin, 2010). Although the cross-linguistic polysemy of grammatical morphemes has dominated the semantic map literature, such studies have only implicitly dealt with grammatical constructions. It is not till very recently that an explicit attempt to integrate semantic maps with construction grammar has been actually made (Traugott, 2016; see also Koptjevskaja-Tamm, 2022-to appear).

While Traugott's concern is to investigate the possible usefulness of semantic maps to the diachronic development (constructionalization) of the modals, in the present work we start from the other direction, exploring the possibility that lexical and grammatical constructions may inform the building of semantic maps and the description of nodes at the appropriate level of generality or detail. Drawing on data of lexical and (semi)-grammatical polysemy that involves motion verbs (on semantic maps and motion verbs, see Wälchli & Cysouw, 2012), we show that the occurrence of particular meanings systematically correlates with specific morpho-syntactic, prosodic and pragmatic features which can only be analyzed as lexical or grammatical constructions. First, we focus on the polysemy of the Greek verb *bainō* (Georgakopoulos et al., 2020), showing how both its synchronic and diachronic polysemies are meaningfully analyzed in terms of clusters of co-occurring features. For instance, the preference of *bainō* for perfective aspect in the 'go somewhere' sense and in some historical periods, is a feature that could plausibly appear in the relevant node of a semantic map, especially if the correlation also holds for other languages. Similarly, the morpho-syntactic features of associated with the 'start/set out' sense of the verb (an extension also found in other languages) indeed condition the meaning, which can only emerge in the given morpho-syntactic context. We then turn to more grammatical (schematic) polysemy associated with the verb *erxome* 'come' and its hortative and challenging meanings in Greek and other languages (e.g. *Ela pies ton kafe su*, *Ela (tora/more)*, *ti kathese ke les?*). Again, we show that these meaning extensions from the literal motion sense appear only with restricted morpho-syntax and special discourse-pragmatic features (Nikiforidou et al., 2014); ignoring those in cross-linguistic or language-specific (purely) semantic mappings underplays the complexity of the data.

While the need to integrate morpho-syntactic information into semantic maps has been noted early on (Croft, 2001), a precise formula for the integration has yet to be worked out; our data further suggest that relevant information need on occasion include pragmatic features. In this paper, we attempt to contribute in this direction by exploiting the representations for lexical and grammatical constructions developed in earlier works. Such multi-layered templates of features, representing constructions, emerge as plausible, descriptively-adequate candidates for the nodes in semantic maps.

Key words: Construction grammar, motion verbs, polysemy, semantic maps

References

- Anderson, L. B. (1982). The 'perfect' as a universal and as a language-particular category. In P. J. Hopper (Ed.), *Tense-aspect: Between semantics & pragmatics* (pp. 227–264). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
<https://doi.org/10.1075/tsl.1.16and>
- Croft, W. (2001). *Radical construction grammar. Syntactic theory in typological perspective*. Oxford: Oxford University Press.
- François, A. (2008). Semantic maps and the typology of colexification: Intertwining polysemous networks across languages. In M. Vanhove (Ed.), *From polysemy to semantic change. Towards a typology of lexical semantic associations* (pp. 163–215). John Benjamins: Amsterdam/Philadelphia.
- Georgakopoulos, T., E.-S. Lincke, K. Nikiforidou, A. Piata (2020). On the polysemy of motion verbs in Ancient Greek and Coptic: Why lexical constructions are important. *Studies in Language*, 44(1), 27-69. DOI: <https://doi.org/10.1075/sl.18047.geo>
- Haspelmath, M. (1997). *Indefinite pronouns*. Oxford: Oxford University Press.
- Koptjevskaja-Tamm, M. (2022-to appear). Semantic maps and Temperature: capturing the lexicon-grammar interface across languages. In T. Georgakopoulos & S. Polis (Eds.), *The future of mapping: new avenues for semantic maps research*. Special issue in *Zeitschrift für Sprachwissenschaft*.
- Nikiforidou, K., S. Marmaridou, G. Mikros (2014). What's in a dialogic construction? A constructional approach to polysemy and the grammar of challenge. *Cognitive Linguistics*, 25(4), 655-699.
- Perrin, L.-M. (2010). Polysemous qualities and universal networks, invariance and diversity. *Linguistic Discovery*, 8(1), 259–280.
<https://doi.org/10.1349/ps1.1537-0852.a.353>
- Traugott, E. C. (2016). Do semantic modal maps have a role in a constructionalization approach to modals? *Constructions and Frames*, 8(1), 98–125.
<https://doi.org/10.1075/cf.8.1.07tra>
- Wälchli, B., & Cysouw, M. (2012). Lexical typology through similarity semantics: Toward a semantic map of motion verbs. *Linguistics*, 50(3), 671–710.
<https://doi.org/10.1515/ling-2012-0021>

Η έννοια της Αντίθεσης στην πληροφοριακή δομή της Ελληνικής – συγκριτική ανάλυση

Μιχάλης Γεωργιαφέντης & Αγγελική Τσόκογλου

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

michgeo@enl.uoa.gr, angtsok@gs.uoa.gr

Στην ανακοίνωση αυτή εξετάζουμε την έννοια της Αντίθεσης και τη σχέση της με τις δύο βασικές έννοιες της Πληροφοριακής Δομής, την εστία και το θέμα, με σκοπό να ερευνήσουμε τη συμπεριφορά της Ελληνικής ως προς τα διάφορα είδη Αντίθεσης (βλ. Georgiades & Tsokoglou 2020, Georgiou 2020) σε σύγκριση με άλλες γλώσσες (Φινλανδική, Ουγγρική, Ιταλική, Ισπανική, Γερμανική, Αγγλική κ.ά.) για τις οποίες υπάρχουν σχετικές αναλύσεις (βλ. ενδεικτικά Molnár & Winkler 2010, Repp 2010, Sudhoff 2010).

Από τα δεδομένα προκύπτει ότι οι γλώσσες παραμετροποιούνται αναφορικά με τον τρόπο πραγμάτωσης της Αντίθεσης, τόσο σε συντακτικό επίπεδο ως προς τη θέση της, την υποχρεωτικότητα της μετακίνησης της αντιθετικής φράσης και τη σχέση της με τη θέση του ρήματος της πρότασης, όσο και σε φωνολογικό επίπεδο ως προς τον τονισμό (βλ. ενδεικτικά Skopeteas 2016 για την Ελληνική και Kiss 1998, Zubizarreta 1998, Breul 2004, μεταξύ πολλών άλλων).

Αρχικά, εφαρμόζοντας διαγνωστικά κριτήρια (π.χ. επισημάνση, κυρίαρχη αντίθεση, μέλος ενός συνόλου, περιορισμένο σύνολο εναλλακτικών στοιχείων, ρητή ή υπόρρητη δήλωση εναλλακτικών επιλογών), εντοπίζουμε τα περιβάλλοντα στα οποία εμφανίζονται αντιθετικές δομές. Περαιτέρω, αναφερόμαστε στη σχέση της Αντίθεσης με την εστία και το θέμα, διακρίνοντας δύο είδη, την αντιθετική εστία και το αντιθετικό θέμα. Ειδικότερα, εστιάζουμε στα εξής:

(α) Στη συντακτική πραγμάτωση της αντιθετικής εστίας, καθώς και στους μηχανισμούς που εμπλέκονται στην παραγωγή της (1), διερευνώντας αν η Ελληνική καταφεύγει σε μηχανισμό μετακίνησης στην αριστερή περιφέρεια σε θέση δίπλα στο ρήμα (όπως έχει υποστηριχθεί για την Ουγγρική) (2α) ή χωρίς να απαιτείται γειτνίαση με το ρήμα (όπως στη Φινλανδική) (2β):

(1) α. Ο ΓΙΑΝΝΗΣ έφαγε την τούρτα (όχι ο Νίκος).

β. Ο Γιάννης έφαγε ΤΗΝ ΤΟΥΡΤΑ (όχι τον μπακλαβά).

(2) α. ΤΗΝ ΤΟΥΡΤΑ έφαγε ο Γιάννης (όχι τον μπακλαβά).

β. Έφαγε την τούρτα Ο ΓΙΑΝΝΗΣ (κανείς άλλος).

(β) Στην πραγμάτωση του αντιθετικού θέματος, παραβάλλοντας τις αντιθετικές δομές με τη θεματοποίηση (3) και τη δεξιά εκτόπιση (4) και λαμβάνοντας υπόψη τον ρόλο του τονισμού, δηλαδή την ύπαρξη του επιτονικού θέματος και τη συνύπαρξή του με την εστία (όπως στην Αγγλική και τη Γερμανική) (5):

(3) Ποιος έφαγε τις σοκολάτες;

Τη LACTA, την έφαγε το Γιώργος.

(4) Ποιος έφαγε τις σοκολάτες;

Την έφαγε ο Γιώργος τη LACTA.

(5) ΤΗΝ ΤΟΥΡΤΑ την έφαγε ο Γιάννης.

ΤΟΝ ΜΠΑΚΛΑΒΑ η Μαρία.

Επίσης, στην αποσαφήνιση της έννοιας της Αντίθεσης και της σχέσης της με την εστία και το θέμα, συμβάλλει η διάκριση αφενός του σημασιολογικού και πραγματολογικού επιπέδου (ανοικτό ή κλειστό εναλλακτικό σύνολο) και αφετέρου των χαρακτηριστικών [+/- εξαντλητικό] και [+/- αποκλειστικό] (βλ. Molnár 2001).

Τέλος, διερευνούμε κατά πόσο είναι απαραίτητη στην Ελληνική η προβολή Kontrast στην πρόταση, λαμβάνοντας επιπροσθέτως υπόψη τη συμπεριφορά συγκεκριμένων επιφωνηματικών μορίων ως δεικτών Αντίθεσης. Η ύπαρξη προβολής Kontrast, η οποία έχει υποστηριχθεί από τη Molnár (2001, 2006) για συγκεκριμένες γλώσσες (π.χ. Φινλανδική), και διευρύνει την εκτεταμένη αριστερή περιφέρεια (βλ. Rizzi 1997), οδηγεί σε διαφορετική ταξινόμηση των κατηγοριών της πληροφοριακής δομής με την ανάλογη συντακτική αναπαράσταση.

Λέξεις-κλειδιά: πληροφοριακή δομή, Αντίθεση, αντιθετική εστία, αντιθετικό θέμα, Ελληνική

Βιβλιογραφία

- Breul, C. (2004). *Focus Structure in Generative Grammar: An Integrated Syntactic, Semantic and Intonational Approach*. Amsterdam: John Benjamins.
- É. Kiss, K. (1998). Identificational focus versus information focus. *Language* 74 (2): 245-273.
- Georgiamentis, M. & A. Tsokoglou (2020). Focus types: A cross-linguistic study of clause and information structure. Στο M. Georgiamentis, G. Giannouloupoulou, M. Koliopoulou & A. Tsokoglou (επιμ.), *Contrastive Studies in Morphology and Syntax*. London: Bloomsbury Publishing, 191-209.
- Georgiou, R. (2020). Information structure and contrastive topics in Greek. *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα* 40: 93-104.
- Molnár, V. (2001). Contrast from a contrastive perspective. Στο I. Kruijff-Korbyová & M. Steedman (επιμ.), *Workshop Proceedings of the 13th European Summer School in Logic, Language and Information (ESSLI 2001)* Helsinki: The University of Helsinki, 99-114.
- Molnár, V. (2006). On different kinds of contrast. Στο V. Molnár & S. Winker (επιμ.), *The Architecture of Focus*. Berlin: Mouton de Gruyter, 197-233.
- Molnár, V. & S. Winkler (2010). Edges and gaps: Contrast at the interfaces. *Lingua* 120 (6): 1392-1415.
- Repp, S. (2010). Editorial. Defining ‘contrast’ as an information-structural notion in grammar. *Lingua* 120 (6): 1333-1345.
- Skopeteas, S. (2016). Information structure in Modern Greek. Στο C. Féry & S. Ishihara (επιμ.), *The Oxford Handbook of Information Structure*. Oxford: Oxford University Press, 686-708.
- Zubizarreta, M.L. (1998). *Prosody, Focus, and Word Order*. Cambridge, Mass.: The MIT Press.

Polarity Items *poly-* and *psilo-*: An allomorphic behavior

Mina Giannoula

University of Chicago

minagian@uchicago.edu

The bound degree modifiers *poly-* ‘much’ and *psilo-* ‘a little’ display polarity-sensitive behaviors: while *poly-* ‘much’ functions as a *Negative Polarity Item (NPI)* occurring only in negative environments (Delveroudi & Vassilaki 1999), *psilo-* functions as a *Positive Polarity Item (PPI)* appearing only affirmative contexts. This paper is an attempt to explain their licensing through Agreement, providing a syntactic account that takes the licensing of both degree modifiers as one.

Giannoula (2020, 2021) argues that the bound degree modifier *poly-* is an NPI, since it appears only in negative environments:

- (1) a. I Ioanna dhen **poly-** ipie sto parti.
the Joanne not much-drank.3SG at-the party
‘Joanne didn’t drink much at the party.’
b. I Ioanna **poly-** ipie sto parti.
the Joanne much-drank.3SG at-the party
‘Joanne drank much at the party.’

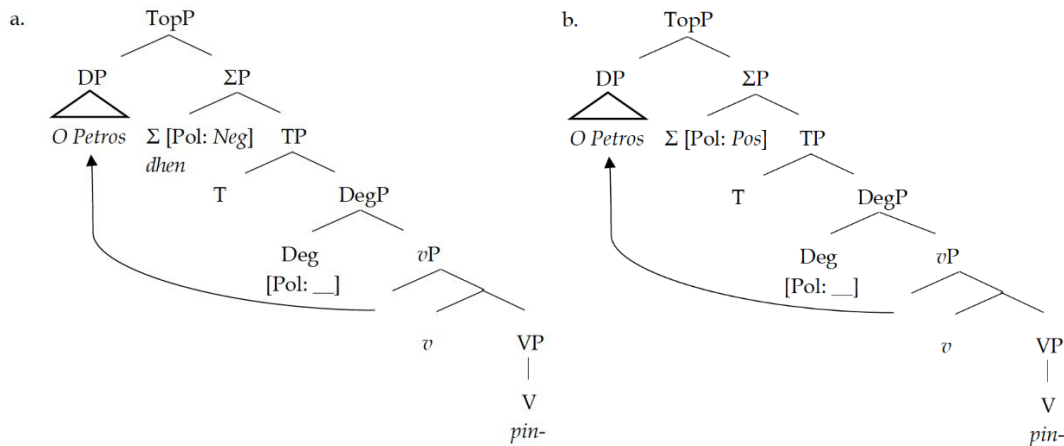
On the other hand, the bound degree modifier *psilo-* is marked as a *Positive Polarity Item (PPI)* occurring only in positive contexts:

- (2) a. I Ioanna **psilo-** ipie sto parti.
the Joanne a-little-drank.3SG at-the party
‘Joanne drank a little at the party,’
b. *I Ioanna dhen **psilo-** ipie sto parti.
the Joanne not a-little-drank.3SG at-the party
‘*Joanne didn’t drink a little at the party.’

A careful look at (1a) and (2a) reveals that the sentences have the same meanings: the amount of Joanne’s drinking is only a little. In the *poly-*sentence (1a), the amount of Joanne’s drinking is less than adequately. In the *psilo-*sentence (2b), Joanne drank only a little at the party. Assuming a degree scale, both degree modifiers are at the same position of the scale. The difference is only related to the environments which the modifiers choose to appear to: while *poly-* needs to be under the scope of the negative operator, *psilo-* does not.

Giannakidou (2000, 2007) argues for a [*Pol:*_] syntactic feature polarity items have that needs to be valued under Agree with a c-commanding ‘licensor’. I argue that the licensing of *poly-* and *psilo-* can be captured under an analysis, in the spirit of Merchant (2013) for English polarity items. Given that *poly-* and *psilo-* have the same meaning while in different syntactic contexts, I propose the syntactic analysis in (3) for the licensing of both polarity items and the lexical insertion rules in (4):

(3)

(4) *Lexical Insertion rules*

- a. [Cat [Deg]; Infl [Pol: Neg]] → *poly-*
 b. [Cat [Deg]; Infl [Pol: Pos]] → *psilo-*

The features in (4) are formed in syntax, and given the lexical insertion rules, match with the appropriate morphological realizations. The position of *Deg* in the Degree Phrase is materialized either as *poly-* when with the negative [Pol: Neg] feature, or as *psilo-* when with the positive [Pol: Pos] feature. Thus, since a *poly*-sentence has the same meaning with its corresponding *psilo*-sentence, the two bound elements exhibit just an allomorphic behavior.

Key words: polarity items, bound degree modifiers, licensing, syntactic feature

References

- Delveroudi, R., & Vassilaki, S. (1999), Préfixes d'intensité en grec moderne : para-, kata-, poly- et olo-, in Deschamps Alain & Guillemin-Flescher Jacqueline (eds.), *Les Opérations de Détermination : Quantification/Qualification*, Paris: Ophrys, 149-167.
- Giannakidou, A. (2000). Negative . . . concord?, *Natural Language and Linguistic Theory* 18(3): 457–523.
- Giannakidou, A. (2007). The landscape of EVEN. *Natural Language and Linguistic Theory* 25: 39-81.
- Giannoula, M. (2020). POLY and a novel NPI analysis, *Proceedings of 14th International Conference on Greek Linguistics*, University of Patras.
- Giannoula, M. (2021). Two MUCHes in Greek. In Formal Approaches to Number in Slavic and Beyond. Language Science Press.
- Merchant, J. (2013). Polarity items under ellipsis. 2013. In Lisa Lai-Shen Cheng and Norbert Corver (eds.), *Diagnosing Syntax*. Oxford University Press: Oxford, 441-462.

Ancient Greek valency patterns and alternations

Inglese Guglielmo & Chiara Zanchi

Università degli Studi di Pavia

guglielmo.inglese@kuleuven.be, chiara.zanchi01@unipv.it

The study of transitivity-related phenomena has received much attention in typology, historical linguistics, theoretical syntax, and also in Ancient Greek (AG) linguistics (see *inter alia* Lavidas 2009; Allan 2014; Conti 2014a, 2014b; Coulter 2014; Luraghi & Mertyrus *forthc.*). Concerning AG, scholars have focused on case marking and argument structure constructions (e.g. Sausa 2015; Luraghi & Zanchi 2018; Viti 2017; Luraghi 2020), on valency changing operations (e.g. Sausa 2016; Inglese & Zanchi 2020; Luraghi et al. *forthc.*), and on the interplay of the two (Conti 1998). However, these phenomena have not been treated together in a general picture of how valency alternations work in AG.

We aim to fill this gap by applying the *Valency Patterns Leipzig* (ValPaL) method to AG (for similar approaches to Gothic and Old Irish, Roma *forthc.*; Zanchi & Tarsi *forthc.*). The ValPaL project offers a crosslinguistic investigation of argument structure properties of 80 core verbs. The ValPaL verbs are selected for their semantics, basicness, and assumed representativeness of the entire verbal lexicon (Malchukov et al. 2015: 27–130). ValPaL is rooted in Levin's (1993) assumption that syntactic diagnostics allow for a more accurate semantic classification of verbs, as verbs that partake in the same valency patterns and alternations can be regarded as belonging to the same valency class (Levin 1993).

Valency alternations are divided into two groups: (i) coded alternations, which receive explicit marking (e.g. AG passives, (1)); (ii) uncoded alternations, for which this condition does not apply (e.g. AG partitives, cf. Napoli 2010; Conti & Luraghi 2014, (2)). Alternations are stored in the database as coding frames, which in AG essentially represent case marking and verbal morphology (especially agreement and voice).

For our analysis, we selected a corpus of AG prose, including orators, historians and the Platonic corpus. Since we could not rely on speakers' judgements to detect the most basic AG verbs whose semantics best approximate the 80 ValPaL verb meanings, basic verbs were chosen owing to an interplay of criteria, including morphological simplicity, frequency, and diachronic stability (on similar methodological challenges, Inglese *forthc.*, Zanchi & Tarsi *forthc.*). Balancing between meanings not lexicalized in AG and meanings showing multiple correspondents, we obtained a sample of 83 verbs. For each of them, we manually analyze all available occurrences in the corpus, up to 150 tokens. For verbs whose token frequency exceeds this limit, we restrict our analysis to a random sample of 150 occurrences.

The main goal of our study is to describe AG valency patterns of impersonal, one-place, two-place, and three-place predicates. For each verb, we describe and analyze coded and uncoded valency alternations of the types in (1) and (2), as well as other argument rearranging operations. We will compare the AG valency patterns with those of the modern IE languages in the ValPaL database and frame our findings within an up-to-date picture of diachronic changes affecting valency phenomena in AG and ancient IE languages (Luraghi 2012, *forthc.*; Cennamo et al. 2015; Plank & Lahiri 2015; Inglese *forthc.*; Zanchi & Tarsi *forthc.*).

Examples

- (1) Coded alternation: CUT τέμνω
a. Coding frame: P-acc A-Ø V.act.subj[A] (active voice)

ἦν τὴν γῆν αὐτῶν τέμνωμεν

‘...if (we) cut (=destroy) their land.’ (Thuc. 1.81.6)

b. Coding frame: P-nom V.mid.subj[P] (passive voice)

ὥς αὐτῶν ἡ γῆ ἐτέμνετο

‘...as their land was cut (=destroyed).’ (Thuc. 2.21.3)

(2) Uncoded alternation: EAT ἔφαγον:AOR (ἐσθίω:PRS)

a. Coding frame: A-nom P-acc V.act.subj[A] (accusative second argument)

ἐνταῦθα καὶ τὸν ἐγκέφαλον τοῦ φοίνικος πρῶτον ἔφαγον οἱ στρατιῶται

‘Here also the soldiers **ate** for the first time **the crown** of the palm.’ (X. An.

2.3.16)

b. Coding frame: A-nom P-gen V.act.subj[A] (partitive genitive second argument)

καὶ τῶν κηρίων ὅσοι ἔφαγον τῶν στρατιωτῶν πάντες ἄφρονες τε ἐγίνοντο

‘The soldiers who ate of the honeycomb all went off their heads.’ (X. An. 4.8.20)

Websites

ValPaL = Valency Patterns Leipzig database: <http://valpal.info/about/database>

Key words: Ancient Greek; valency; argument structure; transitivity; verb alternations

References

- Allan, Rutger. 2014. Passive (Syntax). In Georgios Giannakis et al. (eds.), *Encyclopedia of Ancient Greek Language and Linguistics*. Leiden: Brill.
- Cennamo, Michela, Thórhallur Eythórsson & Jóhanna Barðdal. 2015. Semantic and (morpho)syntactic constraints on anticausativization: Evidence from Latin and Old Norse-Icelandic. *Linguistics* 53(4). 677–729.
- Conti, Luz. 1998. Zum Passiv von griechischen Verben mit Gen. bzw. Dat. als zweitem Komplement. *Münchener Studien zur Sprachwissenschaft (MSS)* 58: 13–50.
- Conti, Luz. 2014a. Transitivity. In Georgios Giannakis et al. (eds.), *Encyclopedia of Ancient Greek Language and Linguistics*. Leiden: Brill.
- Conti, Luz. 2014b. Non-Canonical Subjects. In Georgios Giannakis et al. (eds.), *Encyclopedia of Ancient Greek Language and Linguistics*. Leiden: Brill.
- Conti, Luz & Silvia Luraghi. 2014. The Ancient Greek partitive genitive in typological perspective. In Silvia & Tuomas Huomo (eds.), *Partitive cases and related categories*, 443–476. Berlin: de Gruyter.
- Coulter, George. 2014. Verbal Valency. In Georgios Giannakis et al. (eds.), *Encyclopedia of Ancient Greek Language and Linguistics*. Leiden: Brill.
- Hellan, Lars, Andrej Malchukov & Michela Cennamo (eds.). 2017. *Contrastive Studies in Verbal Valency*. Amsterdam: John Benjamins.
- Inglese, Guglielmo. Forthcoming. Anticausativization and basic valency in Latin. In Silvia Luraghi, & Elisa Roma (eds.), *Transitivity and Valency Patterns*. Berlin: De Gruyter.
- Inglese, Guglielmo & Chiara Zanchi. 2020. Reciprocal constructions in Homeric Greek: A typological and corpus-based approach. *Folia Linguistica Historica*.
- Lavidas Nikolaos. 2009. *Transitivity alternations in diachrony: changes in argument structure and voice morphology*. Cambridge: Cambridge Scholars.
- Levin, Beth. 1993. *English verb classes and alternations*. Chicago: Chicago University Press.
- Luraghi, Silvia. 2004. Null objects in Latin and Greek and the relevance of linguistic typology for language reconstruction. In Karlene Jones-Bley, Martin E. Huld,

- Angela Della Volpe & Miriam Robbins Dexter (eds.), *Proceedings of the 15th Annual UCLA Indo-European conference*, 234–256. Washington DC: Institute for the Study of Man.
- Luraghi, Silvia. 2012. Basic valency orientation and the middle voice in Hittite. *Studies in Language* 36(1). 1–32.
- Luraghi, Silvia. 2020. *Experiential verbs in Homeric Greek*. Leiden: Brill.
- Luraghi, Silvia. Forthc. a. *Basic valency orientation, the anticausative alternation, and voice in PIE*.
- Luraghi, Silvia & Chiara Zanchi. 2018. Double accusative constructions and ditransitives in Ancient Greek. In Agnes Korn & Andrej Malchukov (eds.), *Ditransitive Constructions in a Cross-Linguistic Perspective*, 25–47. Wiesbaden: Reichert.
- Luraghi, Silvia, Guglielmo Inglese & Daniel Kölligan. Forthcoming. The passive voice in ancient Indo-European languages: inflection, derivation, periphrastic verb forms. *Folia Linguistica Historica*.
- Luraghi, Silvia & Dionysios Mertyrus. Forthcoming. Basic valency in diachrony: from Ancient to Modern Greek. In Silvia Luraghi & Elisa Roma (eds.), *Transitivity and Valency Patterns*. Berlin: De Gruyter.
- Malchukov, Andrej & Bernard Comrie (eds.). 2015. *Valency Classes in the World's Languages*. Berlin: de Gruyter.
- Napoli, Maria. 2010. The case for the partitive case: The contribution of Ancient Greek. *Transactions of the Philological Society* 108(1). 15–40.
- Nichols, Johanna, David A. Peterson & Jonathan Barnes. 2004. Transitivity and detransitivising languages. *Linguistic Typology* 8(2). 149–211.
- Plank, Frans & Aditi Lahiri. 2015. Microscopic and macroscopic typology: Basic valence orientation, more pertinacious than meets the naked eye. *Linguistic Typology* 19(1). 1–54.
- Roma, Elisa. Forthcoming. Valency Patterns of Old Irish verbs: finite vs. non-finite syntax. In Silvia Luraghi, Michela Cennamo and Elisa Roma (eds.), *Transitivity and Valency Patterns*. Berlin: De Gruyter.
- Sausa, Eleonora. 2015. *Argument structure constructions in Homeric Greek. A study on bivalent verbs*. Pavia: Università di Pavia Ph.D. dissertation.
- Sausa, Eleonora. 2016. Basic valency orientation in Homeric Greek. *Folia Linguistica Historica* 37. 205–238.
- Viti, Carlotta. 2017. Semantic and cognitive factors of argument marking in ancient Indo-European languages. *Diachronica* 34(3). 368–419.
- Zanchi, Chiara & Matteo Tarsi. Forthcoming. Valency patterns and alternations in Gothic. In Silvia Luraghi & Elisa Roma (eds.), *Transitivity and Valency Patterns*. Berlin: De Gruyter.

«Μανθάνο ότι όργανα της Ιταλικής κατοχής...»: Κριτική ανάλυση του διεκτραγωδητικού λόγου των δασκάλων

Θεμιστοκλής Γκόγκας

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

thegogas@uoi.gr

Από τον καιρό της Οθωμανικής κυριαρχίας στις περιοχές της σημερινής Νότιας Αλβανίας λειτουργούσαν ελληνικά σχολεία. Οι δάσκαλοι των σχολείων κατά κύριο λόγο προέρχονταν από τις ελληνικές κοινότητες της Αλβανίας και, σε μικρότερο βαθμό, από το Βασίλειο της Ελλάδας. Η λειτουργία των σχολείων αυτών συνεχίστηκε και στη διάρκεια του Αυτονομιακού Αγώνα της Β. Ηπείρου (1914), αλλά και μετέπειτα, μέχρι την παγίωση των συνόρων (1921). Ενώ, αρχικά, την μισθοδοσία των δασκάλων κατέβαλλε το Ελληνικό κράτος, η έναρξη του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου και η γαλλο-ιταλική κατοχή (1916) διέκοψε τις οικονομικές εισροές και περιέστειλε την εκπαιδευτική δραστηριότητα. Αυτό είχε ως συνέπεια οι δάσκαλοι να βρεθούν σε απόγνωση και, μέσω επιστολών και αιτήσεων προς τις Ελληνικές αρχές, να διεκδικούν την καταβολή των αποδοχών τους. Στα κείμενα αυτά οι δάσκαλοι διεκτραγωδούν τη δεινή κατάσταση στην οποία περιήλθαν, ενώ τονίζουν την ένδεια, προβάλλοντας ατομικές και οικογενειακές ανάγκες, ως απόπειρα συγκινησιακής φόρτισης. Κύριο χαρακτηριστικό των κειμένων αυτών είναι μια αδέξια προσπάθεια συμμόρφωσης των συντακτών τους με τους κανόνες της υπηρεσιακής γλώσσας, χωρίς να ελλείπουν και οι γλωσσικές ακρότητες. Παράλληλα εντοπίζονται ιδιαίτερα εκφραστικά σχήματα, ιδιωτισμοί, καθώς και ανορθογραφίες. Στα κείμενα είναι προφανής η διάσταση μεταξύ υπηρεσιακής και ατομικής/κοινοτικής κουλτούρας, κάτι που αποτυπώνεται στον γραπτό λόγο.

Στην παρούσα ανακοίνωση θα εξετάσουμε τον γραπτό λόγο των Ελλήνων δασκάλων, όπως αποτυπώνεται στα συγκεκριμένα ιδιόγραφα κείμενα. Η εξέταση επικεντρώνεται, κυρίως, σε δύο σημεία κάθε επιστολής ή αίτησης: το εισαγωγικό, όπου ο συντάκτης αποπειράται να προσεγγίσει το ύφος των υπηρεσιακών κειμένων της εποχής και το καταληκτικό, όπου τονίζεται η ένδεια και προβάλλονται οι ατομικές ή οικογενειακές ανάγκες. Η προσέγγιση επιχειρείται με τα εργαλεία της κριτικής ανάλυσης λόγου, εστιάζοντας στην επισκόπηση της προβολής του ήθους του ομιλητή, καθώς και ανάλυση επιχειρηματολογίας και εξέταση της κουλτούρας επιχειρηματολογίας (argument culture). Ειδικότερα ζητήματα που θα σχολιαστούν είναι η θεματολογία του λόγου (discourse) περί πενίας και δυστυχίας, οι γλωσσικές επιλογές που συγκροτούν την περιγραφή της τραγικής κατάστασης και η συσχέτισή τους με το προφίλ των συγγραφέων.

Η ανακοίνωση βασίζεται σε αδημοσίευτο αρχειακό υλικό, που προέρχεται από το «Αρχείο Εκπαιδευτικών Βορείου Ηπείρου», της Μητρόπολης Ιωαννίνων.

Λέξεις-κλειδιά: Εκπαίδευση Ελληνικών Κοινοτήτων Αλβανίας, Κριτική Ανάλυση Λόγου, Argument Culture, Κοινωνιογλωσσολογία

Βιβλιογραφία

- Billig, Michael (2003). Critical Discourse Analysis and the Rhetoric of Critique. In G. Weiss, R. Wodak (Ed.), *Critical Discourse Analysis, Theory and Interdisciplinarity* (pp. 35-46). Lancaster: Palgrave Macmillan.
- Billig, M. (2008). The language of critical discourse analysis: the case of nominalization. *Discourse and Society*, 19 (6), 783–800.
- Gogas, Th. (2010). Indispensable or not? Greek female teachers in South Albania in the interwar period (1918-1940). *Poliphilos*, 1, 99-115.

- Fisher, B.J. (1985). Italian Policy in Albania. *Balkan Studies*, 26(1), 101-112.
- Fairclough, N. (2003). *Analysing Discourse: Textual Analysis for Social Research*. London and New York: Routledge.
- Fairclough, N. (2010). *Critical Discourse Analysis. The Critical Study of Language*. London and New York: Routledge.
- Fairclough N. & Wodak, R. (1997). Critical Discourse Analysis. In T. A. Van Dijk (Ed.), *Discourse as Social Interaction* (pp. 257-284). London: Sage.
- Kostanick, H.L. (1974). The Geopolitics of the Balkans. In: Ch. Jelavich & B. Jelavich (Eds.) *The Balkans in Transition* (pp. 1-55). Hamden: Archon Books.
- Sinclair, J. and Coulthard, M. (1975). *Towards an analysis of discourse*. London: Oxford University Press.
- Stickney, E.P. (1926) *Southern Albania or Northern Epirus in European International Affairs, 1912–1923*. Stanford: Stanford University Press.

Η ενίσχυση των δεξιοτήτων της παραγωγής προφορικού λόγου και του λεξιλογίου στην διδασκαλία και εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας ως ξένης με τη χρήση εργαλείων Web 2

Αργυρούλα Δήλιου & Τιμολέων Θεοφανέλλης

Πανεπιστήμιο Αιγαίου

ardil@aegean.gr, ttheo@env.aegean.gr

Τα τελευταία κυρίως χρόνια η χρήση των υπολογιστών και των διαδικτυακών εργαλείων έχει μπει δυναμικά στη διαδικασία διδασκαλίας και μάθησης συμπεριλαμβανομένου και του πεδίου της διδασκαλίας της γλώσσας ως ξένης, μιας και, όπως δείχνουν οι σχετικές μελέτες, ενισχύουν το κίνητρο και τη συνεργασία, διευκολύνουν την πρόσκτηση και βελτιώνουν την ανάπτυξη όλων των δεξιοτήτων της παραγωγής προφορικού και γραπτού λόγου. Η τεχνολογία προχωράει πολύ γρήγορα και νέα διαδικτυακά εργαλεία, που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στη διδασκαλία της γλώσσας ως ξένης εμφανίζονται συνεχώς, με αποτέλεσμα η παρακολούθηση των εξελίξεων να είναι δυνατή περισσότερο στους ειδικούς. Οι δάσκαλοι της γλώσσας ως ξένης βρίσκονται μπροστά σε νέες προκλήσεις. Από τη μια τα νέα διαδικτυακά εργαλεία ως πηγές ελεύθερης πρόσβασης, που μπορούν να αξιοποιηθούν με ποικίλους στόχους και είναι εύκολα στη χρήση τους αποτελούν τον πολυτιμότερο βοηθό τους, από την άλλη καλούνται σε μια συνεχή αξιολόγηση του κάθε εργαλείου προκειμένου να διαλέξουν εκείνο που ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της ομάδας τους και των διδακτικών τους στόχων.

Στην παρούσα μελέτη παρουσιάζονται και περιγράφονται εργαλεία των Web 2 (<https://www.makebeliefscomix.com/>, voicethread κ.ά., όπως εφαρμόστηκαν κατά τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας ως ξένης σε ομάδες ενηλίκων σε επίπεδα A1-B1, με στόχο την ενίσχυση, ανάπτυξη, βελτίωση της δεξιότητας της κατανόησης και παραγωγής προφορικού λόγου, καθώς και της κατάκτησης του λεξιλογίου. Παρουσιάζονται πρακτικές εφαρμογές τους, δείγματα των δραστηριοτήτων και η αξιολόγησή τους.

Βιβλιογραφία

- Celce-Murcia, M. "An Overview of Language Teaching. Methods and Approaches" in: Celce-Murcia M., Brinton, D., Snow M.A. (2014) *Teaching English as a Second or Foreign Language*. National Geographic Learning
- David W. Wilson Washington State University, Xiaolin Lin Washington State University, Phil Longstreet, Saonee Sarker ss
- Web 2.0: A Definition, Literature Review, and Directions for Future Research in: Association for Information Systems AIS Electronic Library (AISeL) AMCIS 2011
- Gruba, P. "Computer Assisted Language Learning (CALL), in: Davies, A. & Elder, G. (2004) *The handbook of Applied Linguistics*" (2004) Blackwell publishing, p. 623-648
- Muhammad Mooneeb Ali, Muhammad Asim Mahmood, Muhammad Nadeem Anwar, Lubna Akhlaq Khan "Pakistani Learners. Perceptions Regarding Mobile Assisted Language Learning in ESL Classroom." *In International Journal of English Linguistics; Vol. 9, No. 4; 2019 ISSN 1923-869X E-ISSN 1923-8703* Published by Canadian Center of Science and Education, p. 386-398
- Nguyen Thi Van Lam (2011) Project-based learning in teaching English as a foreign language in: VNU Journal of Science, Foreign Languages 27 (2011) 140-146
- Levy, M. (1997) *Computer-assisted language learning: context and contextualization*. Oxford: Oxford University Press

- Robin, B. (2006). The Educational Uses of DigitalStorytelling. In C. Crawford et al. (Eds.), Proceedings of Society for Information Technology & Teacher Education International Conference 2006: (pp.709-716). Chesapeake, VA: AACE. Retrieved from <http://digitalliteracyintheclassroom.pbworks.com/f/Educ-Uses-DS.p>
- Shawcross Philip, Technology in language teaching in: <https://www.elthillside.com/sites/default/files/articles/Technology%20in%20language%20teaching.pdf>
- Jaroslav, Krajka (2007) *Language teaching in the Internet - Assisted Environment – Issues in the use of the Web as a teaching medium*. Maria Curie-Skłodowska University Press. Lublin
- Using WEB 2.0 tools to engage learners in:
https://www.collegestar.org/modules/using-web-2-0-tools-to-engage-learners?fbclid=IwAR2-6HRRVHmdoE7V32AvET4wLg5rl8DofKcrGPOhl67u_X6m5E2gFNsf_PM

Greek as a Language of Intimacy: The Code-switching in Cicero's Letters to His Brother Quintus

Dragana Dimitrijević

University of Belgrade

dragana_dim77@hotmail.com

It has long been recognized that Cicero sprinkled his basically Latin letters with Greek, but only recently the use of Greek in Cicero's letters has been defined as part of the code-switching (Adams 2003). Having in mind that problems of terminology continue to plague the study of language contact phenomena, including the term 'code-switching', it seems necessary to give a definition from the outset. Here I follow the definition which says that the code-switching is the alternate use by bilinguals of two or more languages in the same conversation (Milroy & Muysken 1995: 7). The results of interpretations of the Ciceronian data suggest that Cicero's code-switching was triggered by certain topics, but only when the addressee had the social, educational and personal background to appreciate the use of Greek. It means that Cicero's code-switching is, at least partly, socially determined. Furthermore, it is most marked in letters to particular intimates, to his friend Atticus, brother Quintus, and freedman Tiro. By contrast, in more formal or official letters of the type found in the *Ad Familiares* it is absent or rare, particularly if Cicero was not on easy terms with the addressee, and it is also the case with other members of Roman elite in different periods (Dimitrijević 2006). There is at least one obvious reason for this distribution. In Rome the public attitude toward Greek was ambivalent. Thus, code-switching into Greek by Cicero and other upper-class Romans has often been spoken of as a language of intimacy (Adams 2003: 309).

The aim of this paper is to examine the nature and motivation of code-switching in Cicero's letters to his brother Quintus, as well as the part played by language choice in the construction and/or perception of individual identities. The code-switching in Cicero's letters to Quintus is a form of accommodation to the role which the addressee was attempting to play. Thus, Cicero accommodated his use of Greek to the identity which he knew his brother liked to adopt. In most cases Cicero employs just one Greek word within the boundaries of a Latin sentence or clause, and sometimes even within the same phrase. Following the classification of Poplack (1980), who classified code-switching into three types (tag-switching, inter-switching and intra-switching), it seems that the code switching in Cicero's letters to his brother Quintus could be defined as an example of 'intra-sentential', i.e. 'intra-phrasal' code-switching. Poplack describes switching of this type as 'intimate', since a code-switched segment, and those around it, must conform to the underlying syntactic rules of two languages which bridge constituents and link them grammatically (Poplack 1980: 589). It turns out that Cicero's switching with a quotation from Greek literature should be regarded as a way of flattering 'a bigger man's younger brother' (Shackleton Bailey 1980: 5) by assuming his knowledge of most important Greek authors and his ability to catch a point from one or two Greek words. In the same time Cicero is parading his knowledge of such matters before his brother and constructing his own *persona*.

Key words: Cicero, brother Quintus, letters, Greek language, code-switching.

References

- Adams, J. N. 2003. *Bilingualism and the Latin Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Dimitrijević, D. 2006. Greek Quotations in a Pliny's Letter to Tacitus (Ep. 1.20). *Примењена лингвистика: Linguistique appliquée* 7, 344-348.

- Milroy, L., Muysken, P. 1995. Introduction: Code-Switching and Bilingualism Research. In Milroy, L., Muysken, P. (eds.) 1995. *One speaker, two languages: Cross-disciplinary perspectives on code-switching*. Cambridge: Cambridge University Press, pp. 1-15.
- Poplack, S. 1980. 'Sometimes I'll start a sentence in English y termino en Español': Toward a typology of code-switching. *Linguistics* 18, 581-618.
- Shackleton Bailey, D. R. (ed.) 1980. *Cicero: Epistulae ad Quintum fratrem et M. Brutum*. Cambridge: Cambridge University Press.

**“Μεταχειρίζονται Καθαρεύουσα εκεί, εμείς εδώ πιο λαϊκή γλώσσα
μεταχειριζόμαστε:” Conflicting Ideologies of Istanbul Greek**

Matthew John Hadodo

University of Bern

Matthew.hadodo@unibe.ch

A critical way of understanding how speakers connect their speech to social meaning is via metapragmatic discourse (Silverstein, 1976, 2003). Metapragmatics can be understood as how speakers' discourse connects ideologies to language forms via indexical relationships, and how individual social interactions reinforce macro-level social contexts, while macro-level contexts (i.e., ideologies around large social categories) reinforce indexical properties in local interactions. This paper analyzes speakers' metapragmatic discourse of Istanbul Greek (IG) to address issues of language ideologies in minoritized language communities.

IG is a contact variety of Greek as spoken by the few remaining IG speakers indigenous to Istanbul. Little descriptive research has been done on the dialect, but some literature describes aspects of IG linguistic structure including phonology (e.g., Papadopoulos, 1975) and the lexicon (Zahariadis, 2014) as having incorporated more elements from Katharevousa than contemporary Standard Modern Greek (SMG). Elements of IG have contributed to the historic development of SMG (Mackridge, 1985; Ralli, 2012). However, IG also has been influenced by other languages' structures, including Turkish, French and other minoritized community languages of Istanbul, while also undergoing other internal change absent in SMG. As a result, IG contains many borrowings and influences from other languages (e.g., Turkish lexicon and constituent order) in addition to certain archaisms and elements of Katharevousa (e.g., nominal declensions).

Consequently, different IG speakers attend to different types of dialectal features when evaluating their variety. Interviews with over 100 members of the IG community ranging across ages, genders, education levels, and other important social demographics show that speakers attending to ideologies of linguistic purity reference contact-related features as having denigrated the variety, whereas those who positively evaluate cosmopolitanism use the same features to reinforce IG sophistication. On the other hand, IGs may invoke their maintenance of perceived archaisms and Katharevousa to appeal to IG being more “correct” than SMG. Similarly, IGs have both positive and negative attitudes toward SMG depending on what sort of ideological frameworks they attend to. Perhaps most interestingly is that despite more attested Katharevousa forms in IG, many IG speakers insecure of their language use view SMG as being more “Katharevousa-like” due to the absence of specific contact-induced change. These, among other aspects of the historical development of IG, yield contrasting and occasionally conflicting language ideologies that showcase how language production does not necessarily directly correspond to attitudes of language use.

Key words: Istanbul Greek dialect; Metapragmatic discourse; Language ideologies; Language attitudes; Katharevousa

References

- Mackridge, P. (1985). *The Modern Greek Language: A Descriptive Analysis of Standard Modern Greek*. Oxford University Press.
- Papadopoulos, A. (1975). *The Phonology of MGK: Athenian Greek and Istanbul Greek* (master's thesis). Retrieved from Boğaziçi University.
- Ralli, A. (2012). Greek. *Revue belge de Philologie et d'Histoire*, 90(3), 939-966.

- Silverstein, M. (1976). Shifters, Linguistic Categories, and Cultural Description. *Meaning in Anthropology, 1*, 1-55.
- Silverstein, M. (2003). Indexical Order and the Dialectics of Sociolinguistic Life. *Language and Communication, 23*, 193-229.
- Zahariadis, N. (2014). *Lexiko tou Konstantinupolitikou Idiomatos*. Athens: Gavrilidis Publishing.

Στάσεις και απόψεις εκπαιδευτικών διαπολιτισμικών σχολείων σχετικά με τις παραγωγικές δεξιότητες δυσλεξικών αλλόγλωσσων μαθητών της ελληνικής

Κωνσταντίνα Ηλιοπούλου¹ & Χρυσούλα Τελέγκα²

¹Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, ²Πανεπιστήμιο Λευκωσίας
kiliopoulou@edlit.auth.gr, sissy.tel@hotmail.com

Σύγχρονες έρευνες, εργαστηρίου και πεδίου, έχουν καταρρίψει κραταιούς μύθους γύρω από τη δυσλεξία και έχουν συνδράμει στην αλλαγή αντιλήψεων προς όφελος της διάγνωσης, της αντιμετώπισης και, πρωτίστως, της εκπαιδευτικής και κοινωνικής ένταξης των δυσλεξικών παιδιών. Η διαπίστωση αυτή κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική, δεδομένου ότι ερευνητικά δεδομένα καταδεικνύουν πως ο τρόπος με τον οποίο οι εκπαιδευτικοί αντιλαμβάνονται τους μαθητές με δυσλεξία θεωρείται κρίσιμος για την πρόοδο και τη συμπεριφορά τους (Πολυχρόνη & Αντωνίου, 2010). Πολύ περισσότερο δε όταν πρόκειται για αλλόγλωσσους μαθητές που διδάσκονται μια δεύτερη/ξένη γλώσσα (Γ2) (Nijakowka, 2010).

Με έμφαση στην ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα, το τρέχον εκπαιδευτικό σύστημα επικεντρώνει το ενδιαφέρον της εκπαιδευτικής κοινότητας στην εκμάθηση της μητρικής γλώσσας από δυσλεξικούς μαθητές (Φράγκου, 2016), ενώ την ίδια στιγμή είναι ιδιαίτερα ισχνός ο αριθμός επιστημονικών ερευνών εύρους στη θεματική της διδασκαλίας της ελληνικής ως Γ2 σε δυσλεξικά παιδιά με μεταναστευτικό και προσφυγικό προφίλ στην Ελλάδα. Είναι όμως γνωστό, ότι οι μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες αποτελούν μία ευρεία ανομοιογενή ομάδα και εμφανίζουν ιδιαιτερότητες στις περιοχές της αντίληψης, της γλώσσας, της μνήμης, της προσοχής, της μεταγνώσης, της αυτορρύθμισης, των κινήτρων, της συμπεριφοράς, των κοινωνικών δεξιοτήτων και της συναισθηματικής εξέλιξης (Παντελιάδου & Μπότσας, 2007: 21). Είναι σημαντικό, συνεπώς, να εντοπιστούν οι δυσκολίες αυτές όσο το δυνατό νωρίτερα, έτσι ώστε να βοηθηθούν οι μαθητές έγκαιρα μέσω της προσαρμογής της διδασκαλίας στις δικές τους ανάγκες.

Υπό το πρίσμα αυτό, η παρούσα έρευνα εξετάζει τις στάσεις και τις απόψεις εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που υπηρετούν σε διαπολιτισμικά σχολεία της επικράτειας αναφορικά με τις παραγωγικές δεξιότητες προφορικού και γραπτού λόγου των δυσλεξικών (Kormos & Smith, 2012) αλλόγλωσσων μαθητών της ελληνικής. Η έρευνα διεξήχθη κατά τα σχολικά έτη 2017-2018 και 2018-2019. Ως μέσα συλλογής των δεδομένων επιλέχθηκαν (α) το ερωτηματολόγιο με ερωτήματα κλειστού τύπου και 5βαθμη κλίμακα Likert (β) η ημιδομημένη συνέντευξη κατά μόνας με ερωτήσεις ανοιχτού τύπου προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα μεγαλύτερης εμβάθυνσης.

Η έρευνα κατέδειξε ομοφωνία των υποκειμένων της έρευνας ως προς τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι αλλόγλωσσοι μαθητές, αλλά κατέγραψε αντικρουόμενες απόψεις ως προς τη διαχείριση της δυσλεξίας, με αποτέλεσμα τη χαμηλή αίσθηση επάρκειάς τους να αντιμετωπίσουν δυσλεκτικούς μαθητές στην τάξη κατά την κατανόηση και παραγωγή γραπτού λόγου.

Λέξεις-κλειδιά: Ελληνική ως Γ2, Δυσλεξία, Παραγωγικές Δεξιότητες, Στάσεις εκπαιδευτικών

Βιβλιογραφία

- Παντελιάδου, Σ. & Μπότσας Γ. (Επιμ.). (2007). *Μαθησιακές Δυσκολίες: Βασικές έννοιες και χαρακτηριστικά*. Βόλος: Εκδόσεις Γράφημα.
- Πολυχρόνη, Φ. & Αντωνίου, Α. Σ. Αντιλήψεις εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για τις μαθησιακές δυσκολίες. Στο Πρακτικά του

δεύτερου πανελλήνιου συνέδριου ειδικής αγωγής, Αθήνα, 15-18 Απριλίου 2010, τ. Γ' (34-51).

- Φράγκου, Ευ. & Οικονομίδη, Αγ. (2016). Διδασκαλία της Ξένης Γλώσσας σε παιδιά με Δυσλεξία: Κατανόηση της Δυσλεξίας και Καλές Πρακτικές Συνεργατικής Διδασκαλίας Ξένων Γλωσσών. Στο Αλεξανδράτος Γ., Τσιβάς Αρ., Αρβανίτη-Παπαδοπούλου Τ. (επιμ.) *Πρακτικά Εισηγήσεων του 2ου Επιστημονικού Συνέδριου Πανελλήνιας Ένωσης Σχολικών Συμβούλων*. Θεσσαλονίκη, 27-29 Μαρτίου 2015, τ. Β (813-824).
- Kormos, J., & Smith, A.M. (2012). *Teaching languages to students with specific learning differences*. Bristol: Multilingual Matters.
- Nijakowska, J. (2010). *Dyslexia in the Foreign Language Classroom*. Series: Second Language Acquisition. Bristol: Multilingual Matters.

Methodological principles and practices in teaching Greek as a second/foreign language: The contribution of literature in language teaching procedure

Sofia K. Zerdeli

D.U.Th.

sofzerd@gmail.com

Nowadays, the teaching of a second/foreign language is one of the most important issues of concern to the scientific community, as most modern societies are multicultural and characterized by the existence of multilingualism. As a result, many schools accommodate students who are bilingual and who have special educational needs compared to students who are taught their mother tongue.

The difficulties encountered by foreign language students or students of religious minorities are due to the fact that learning a second language (specifically Greek) is significantly different from their mother tongue, as it has a completely different phonetic and sound system from it. The allophone child, who is required to learn Greek from school textbooks as a foreign language and to understand its structure, aiming at the formation of sentences through a selected basic vocabulary, does not always adequately acquire the second language. Inadequacy in language utilization makes it difficult for the child to become a competent listener and speaker of the second / foreign language and to gradually integrate into the social environment in which he or she lives.

Acquiring a second language is a very demanding issue, and literature can play a key role in it. However, the role of literature, its place and contribution to language teaching have not, in our opinion, been studied sufficiently. Most language books consist of very few literary texts and, on the other hand, studies that conclude systematic research on teaching these texts do not exist -at least in Greek bibliography.

Thus, the purpose of the present study was to investigate how and to what extent literature is utilized in the teaching of languages, through literary texts, to record the attitudes and views of teachers regarding the effectiveness of the co-examination of literary and non-literary text in the High School and Lyceum in relation to the objectives of the subjects, based on the reformed Curricula.

In our research was used a qualitative methodology. The choice of this methodology was mainly based on the fact that in the research the aim was not to draw general conclusions, but specific ones related to a specific group : Teachers of Intercultural Schools of the Prefecture of Rodopi in Greek Educational System. As a tool of compiling the data of the research was selected the interview.

Specifically, in the framework of our research, the use of semi-structured interview was chosen. A total of 15 teachers participated in the research and took part in the semi-structured interviews that took place.

The interview guide was created with a total of 27 open-ended questions and five additional closed-ended questions, related to the demographic characteristics of the interviewees. With the use of the interview our aim was to research at length how literary texts are linked to possible ways of their exploitation by the teachers during teaching and learning the Greek language as second/ foreign language as well attitudes and views of the teachers in unified evaluation of students in Greek Language and Literature

References

Apostolidou, V. & Chontolidou, E. (eds.) (2002). *Literature and Education*. Print, Giorgos Dardanos. (in Greek)

- Baynham, M. (1990). *Literacy practices*, (trns. M. Arapopoulou). Metaxmio. (in Greek).
- Bredella, L. (1996). *Challenges of literary texts in the foreign language classroom*. Tübingen: Gunter Narr.
- Brumfit, C. (Ed.) (1991). *Assessment in Literature Teaching*. Basingstoke: Macmillan.
- Brumfit, C. (1983). *Teaching Literature Overseas: Language-Based Approaches*. Oxford; New York: Pergamon Press.
- Carter, R. & MacRae, J. (1996). *Language, Literature and the Learner: Creative Classroom Practice*. London: New York: Longman.
- Carter, R. & Long, M.N. (1991). *Teaching Literature*. Essex: Longman.
- Carter, R. (1998). *Vocabulary: Applied Linguistic Perspectives*. 2nd ed. London: Routledge.
- Carter, R. & Brumfit, C. (1986). *Literature and Language Teaching*. Oxford; New York: Oxford University Press.
- Carter, R., Walker, R. & Brumfit, C. (1989). *Literature and Learner: Methodological Approaches*. Oxford: Oxford University Press.
- Carter, R. (1988). *Vocabulary and Language Teaching*. London: New York: Routledge.
- Cook, V. (1991). *Second Language Learning and Language Teaching*, Edward Arnold.
- Creswell, J. (2015). *Educational Research Planning, Conducting, and Evaluating Quantitative and Qualitative Research*. New York Pearson.
- Giagounidis, P. (2004). The teaching of the Greek language as a foreign or as a second language for foreign language / returning students. A comparative approach. In: T. Sarafidou (ed.), *Bilingualism and Education, Proceedings of the 4th Scientific Conference on the Greek Language*. Xanthi: DUTH. (in Greek).
- Hall, G. (2005). *Literature in Language Education*. Hampshire: Palgrave Macmillan.

**Σύντομη παραμονή στην Ελλάδα για σπουδές:
ο ρόλος της βιωμένης εμπειρίας στην εκμάθηση της Ελληνικής ως Γ2**

**Μαρία Ιακώβου¹, Μαρία Ανδριά², Αθανασία Γκούμα¹ & Παναγιώτης
Παναγόπουλος¹**

^{1,2}*Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, ²Universitat de Barcelona*
mariak@phil.uoa.gr, mandria@phil.uoa.gr, nasiagkouma@ill.uoa.gr,
p.panagopoulos@phil.uoa.gr

Το μαθησιακό περιβάλλον κατέχει σημαντική θέση στο πεδίο έρευνας της Κατάκτησης Δεύτερης Γλώσσας (Collentine & Freed, 2004). Ένα μαθησιακό περιβάλλον με ιδιαίτερο ενδιαφέρον τις τελευταίες δεκαετίες είναι αυτό που δημιουργεί η σύντομη παραμονή των μαθητών στη χώρα της γλώσσας-στόχου για σπουδές (Study Abroad) (Pérez-Vidal, 2014· Sanz & Morales-Front, 2018). Το συγκεκριμένο περιβάλλον έχει θεωρηθεί ιδιαίτερα αποτελεσματικό για τη γλωσσική ανάπτυξη σε μία ξένη γλώσσα (Γ2), λόγω της ποσότητας και της ποιότητας του γλωσσικού εισαγομένου που προσφέρει σε σχέση με τα παραδοσιακά περιβάλλοντα τάξης. Μελέτες έχουν δείξει ότι η σύντομη παραμονή λόγω σπουδών ενδέχεται να οδηγήσει όχι μόνο σε βελτίωση του γλωσσικού επιπέδου, αλλά και σε αλλαγές στα κίνητρα, τις στάσεις και τη διαπολιτισμική επίγνωση των μαθητών της Γ2 (Amuzie & Winke, 2009· Tragant, 2012). Σε μία προσπάθεια να συνδυαστεί η μελέτη των πιθανών αλλαγών τόσο σε γλωσσικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο στάσεων, ο στόχος της συγκεκριμένης έρευνας είναι διπλός: (1) να μελετήσει τον αντίκτυπο που έχει η σύντομη παραμονή λόγω σπουδών στη χώρα της γλώσσας-στόχου για την ανάπτυξη της παραγωγής γραπτού λόγου στη Γ2, και (2) να εξετάσει μέσα από τα γραπτά κείμενα των μαθητών της Γ2 τον τρόπο με τον οποίο οι ίδιοι βλέπουν τη μαθησιακή τους εμπειρία αναστοχαζόμενοι τη σημασία του μαθησιακού περιβάλλοντος για τη γλωσσική τους ανάπτυξη. Γίνεται προσπάθεια να συνδεθούν με το περιβάλλον σύντομης παραμονής για σπουδές στην Ελλάδα η γλωσσική εξέλιξη των μαθητών και ο αναστοχασμός τους, ζητήματα που κινούνται σε διαφορετικά επίπεδα ανάλυσης, φορμαλιστικό η πρώτη και εννοιολογικό ο δεύτερος. Στην παρούσα έρευνα συμμετείχαν 42 (n=42) ενήλικοι μαθητές εγγεγραμμένοι σε ένα εντατικό θερινό πρόγραμμα έξι εβδομάδων σε ένα κέντρο γλωσσών στην Αθήνα με διαφορετικά επίπεδα γλωσσομάθειας (από αρχάριο έως προχωρημένο) και καταγωγή από διαφορετικές χώρες. Το βασικό ερευνητικό εργαλείο ήταν μία γραπτή παραγωγή λόγου, το θέμα της οποίας σχεδιάστηκε ειδικά με σκοπό να εκμαιεύσει τον αναστοχασμό των μαθητών ως προς τη μαθησιακή τους εμπειρία στην Ελληνική ως Γ2 εντός και εκτός Ελλάδας. Η έρευνα ακολουθεί έναν σχεδιασμό δύο φάσεων (pre- and post-test design) με το γλωσσικό εργαλείο να δίνεται στην αρχή και στο τέλος του θερινού προγράμματος. Στόχος ήταν να μελετηθούν, μέσω της ίδιας γραπτής δραστηριότητας, πιθανές αλλαγές στις δύο προαναφερθείσες μεταβλητές, γλωσσικό επίπεδο και αναστοχασμό, ως αποτέλεσμα της βιωμένης εμπειρίας τους στην Ελλάδα. Επιπλέον, χρησιμοποιήθηκαν δύο ερωτηματολόγια (πριν και μετά), με σκοπό να ληφθούν πληροφορίες για το γλωσσικό υπόβαθρο των μαθητών, αλλά και για τα κίνητρα και τις στάσεις τους πριν και μετά τη σύντομη παραμονή τους στην Ελλάδα. Τα δεδομένα αναλύθηκαν τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά. Η γλωσσική εξέλιξη των μαθητών μετρήθηκε μέσω του σχήματος «Πολυπλοκότητα-Ακρίβεια-Ευχέρεια», (Complexity, Accuracy, Fluency, CAF) (Housen, Kuiken, & Vedder, 2012) ενώ ο αναστοχασμός εξετάστηκε μέσω μιας θεματικής ανάλυσης περιεχομένου (content analysis) των συγκεκριμένων γλωσσικών παραγωγών. Η μελέτη καταλήγει υπογραμμίζοντας την αποτελεσματικότητα της βιωμένης εμπειρίας στη Γ2 για την επίτευξη όχι μόνο υψηλότερων επιδόσεων σε σχέση με τη γλωσσική ανάπτυξη, αλλά και για την απόκτηση επίγνωσης από την πλευρά των μαθητών για τον

ρόλο που διαδραματίζει το μαθησιακό περιβάλλον (φυσική έκθεση/ γλωσσική διδασκαλία) στην κατάκτηση της γλώσσας-στόχου.

Λέξεις-κλειδιά: *study abroad, Greek as Second/Foreign language, meta-reflection, second language development, CAF*

Βιβλιογραφία

- Amuzie, G., & Winke, P. (2009). Changes in language learning beliefs as a result of study abroad. *System*, 37, 366-79.
- Collentine, J., & Freed, B. (2004). Introduction. Learning context and its effects on second language acquisition. *Studies in Second Language Acquisition*, 26, 227-248.
- Housen, A., Kuiken, F., & I. Vedder (Eds.) (2012). Dimensions of L2 performance and proficiency. Complexity, accuracy and fluency in SLA. Amsterdam, The Netherlands: John Benjamins.
- Tragant, E. (2012). Change or stability in learners' perceptions as a result of a study abroad. In C. Muñoz (Ed.), *Intensive exposure experiences in second language learning* (pp. 161-192). Bristol, UK: Multilingual Matters.
- Pérez-Vidal, C. (Ed.) (2014). *Language acquisition in study abroad and formal instruction contexts*. Amsterdam, The Netherlands: John Benjamins.
- Sanz, C., & Morales-Front, A. (Eds.) (2018) *The Routledge handbook of study abroad research and practice*. New York, NY: Routledge.

Impoliteness in Context: Gender and Power Effects on (Im)politeness Judgements of Greek-Speaking Adults

Katerina Iliopoulou¹ & Nikos Vergis²

¹University of Crete, ²Hellenic Open University

philp0892@philology.uoc.gr, vergis.nikolaos@ac.eap.gr

Standard models of politeness (Brown & Levinson 1978/1987) take contextual factors such as *power*, *distance* and *imposition* as determining the linguistic strategy that speakers will adopt in communicating politeness. While experimental studies have assessed these factors in the past (see Holtgraves & Bonnefon 2017 for an overview), more recent work (Chalupnik, Christie, & Mullany 2017, Mills 2003) has stressed the importance of *gender* in shaping judgments of im/politeness. One of the basic predictions in this line of research is that women are expected to use *indirectness* and stereotypically polite discourse, especially when addressing males, as directness is deemed deviant in female interlocutors. However, since gender constitutes a variable that may feed into power, it is not clear how power and gender interact in modulating perceptions of interpersonal significance (Carli 1999).

The present study investigates how gender and power affect (im)politeness assessments in speakers of Greek when direct and conventionally indirect requests are used. We conducted a web-based experiment (PsyToolkit; Stoet, 2010, 2017), asking Greek-speaking adults (N=52) to evaluate 20 utterances for both their politeness (ranging 0-5) and their impoliteness (0-5). The utterances were presented in different contexts where we manipulated (i) level of indirectness (2 levels: direct (imperative) versus conventionally indirect requests ('can you'-questions)), (ii) gender (4 levels: male/female speaker-male hearer versus male/female speaker-female hearer), and relative social power (2 levels: High to Low versus Low to High). Participants were asked if they identify as male or female. Accordingly, a different set of experimental questions and fillers (different addressee gender) was presented. Participants, who were always in the role of the addressee with either low or high status, read 80 short scenarios (40 fillers) (see sample scenario below).

Sample experimental scenario for: male participants, higher power male speaker -direct request (originally in Greek)

You are a student (masc.) and you have visited your professor's (masc.) office to check your paper. While you are chatting, the professor (masc.) says: "Close the window".

Not polite   0 1 2 3 4 5   Very polite

Not impolite 0 1 2 3 4 5   Very impolite

Statistical analysis (Linear Mixed Effect Models) revealed a significant main effect of level of indirectness ($p < .001$), in line with the literature, and an interaction of speaker status and indirectness ($p < .001$). Further analysis showed a significant difference ($<.05$) between high and low status when speakers use direct forms, but a marginally significant difference (.07) between high and low status when indirect forms are used: in both cases, lower status speakers are perceived as less polite than high status speakers when using the same forms. This confirms previous findings and claims. However, there was no effect of gender, a finding that diverges from what is supported in the relevant literature. This needs to be explored further in terms of whether gender can be subsumed under power.

Key words: (im)politeness, power, gender, (in)directness

References

- Bonnefon, J. F., & Holtgraves, T. M. (2017). Experimental approaches to linguistic (im) politeness. *Palgrave handbook of linguistic (im) politeness*.
- Brown, P. & Levinson, S. C. (1978/1987) Universals in language use: Politeness phenomena. In Goody, E., (ed.), *Questions and Politeness: Strategies in Social Interaction*, pages 56–311, Cambridge. Cambridge University Press.
- Carli, L.L. 1999. Gender, Interpersonal Power, and Social Influence. *Journal of Social Issues* 55 (1): 81–99.
- Chalupnik M., Christie C., Mullany L. (2017). (Im)politeness and Gender. In: Culpeper J., Haugh M., Kádár D. (eds) *The Palgrave Handbook of Linguistic (Im)politeness*. Palgrave Macmillan, London. https://doi.org/10.1057/978-1-137-37508-7_20
- Mills, S. (2003). *Gender and politeness*. Cambridge University Press.
- Stoet, G. (2010). PsyToolkit - A software package for programming psychological experiments using Linux. *Behavior Research Methods*, 42(4), 1096-1104.
- Stoet, G. (2017). PsyToolkit: A novel web-based method for running online questionnaires and reaction-time experiments. *Teaching of Psychology*, 44(1), 24-31.

Not all rhymes are created equal: Phonological (dis)similarity in imperfect rhymes of Greek rap lyrics

Katerina Iliopoulou

University of Crete

philp0892@philology.uoc.gr

This study investigates rap rhyme. In poetic language, perfect rhyme is the default type, e.g. [a.'stio]-[erya.'lio], namely identical base and a rhyme (*rhyme fellows*), where **-io** is the *rhyme domain*. The imperfect rhyme (IR) defines two not completely identical rhyme fellows, e.g. ['mi.ti]-['li.ci] with identical vowels and intervocalic consonants differing in feature(s). IR can reveal perceptual distance, shed light on the phonetic vs. phonological nature of perception and refine the use of similarity measures in psycholinguistics, especially in oral traditions (e.g. rap music), as rappers try to minimize differences, and phoneme similarity judgments are based on differences assessment (Bailey & Hahn, 2005). Imperfect rap rhyme has been studied in American English (Katz, 2008, 2015), Japanese (Kawahara, 2007; Tsujimura & Davis, 2008) and Dutch rap (Schelde, 2020), concluding that phonological and phonetic similarity guide the types and frequency of IR, while noting language-specific differences (e.g. voicing divergence is marked only in Dutch).

Our study investigates the rhyme in 42 Greek rap songs from 25 different artists. (Mis)matching features were pinpointed and phonologically transcribed and analyzed in 182 IR pairs, while perfect rhyme is the dominant pattern ($\approx 87\%$). Perfect rhyme is attainable to a great extent in Modern Greek (MG), due to its 5-vowel system, syllable timing, lexical stress (e.g. Revithiadou, 1999), and a large proportion of open syllables (89.1%; cf. Protopapas *et al.*, 2012), native final coda restricted to [s]/[n] (e.g. Kappa, 1995), and native medial coda restricted to [n]/[l]/[r] (e.g. Pagoni, 1993). We investigate mismatches between intervocalic consonants, in the penultimate/antepenultimate, in post-stress position, while the onset of the stressed syllable is irrelevant, e.g. [to.'ma.ri.mu]-[ce.'fa.li.mu].

The data show that perceived similarity is in reverse proportion to the number of mismatching distinctive features (75.6% of IR mismatches in only one feature, according to our statistical analysis). However, mismatches in one distinctive feature are not equally accepted; PoA mismatch ([pa.da]-[fra.ga]) is the preferred pattern in IR (42%), mainly allowed between CORONALS and LABIALS (63.26% of PoA mismatches). Manner of Articulation (MoA) mismatches in 26.9% of the one-feature mismatches, mainly between OBSTRUENTS (32.26%) (e.g. ['treɣis]-['blecis] and LIQUIDS (25.8%) (e.g. ['si.no.la]-['si.no.ra]). Finally, *mismatches in voicing* appear to be the most marked ones, as they are considerably avoided (4.3% -5 rhyming pairs, mainly in fricatives), e.g. [gre.'mi.zo]-['zvi.so].

Concluding, IR reveals that the acceptability of mismatches between *phonological neighbors* is gradient in MG, in line with cross-linguistic research. Mismatches, when accepted, tend to require similar MoA, and front consonants. Mismatch in voicing is highly avoided in Greek rap, which is indicative of perceptual salience, unlike findings in Japanese (Kawahara, 2007) and American English (Katz, 2015), but resembling patterns found in Dutch (Schelde, 2020).

Key words: Rap rhyme, distinctive features, perceptual similarity, phonological perception

References

Bailey, T. M., & Hahn, U. (2005). Phoneme similarity and confusability. *Journal of*

- Memory and Language*, 52(3), 339–362.
<https://doi.org/10.1016/j.jml.2004.12.003>
- Kappa, I. (1995). *Silbenphonologie im Deutschen und Neugriechischen* [Syllable phonology in German and Modern Greek]. Ph.D. dissertation (unpublished). University of Salzburg.
- Katz, J. (2008). Towards a Generative Theory of Hip-Hop. *Music, Language and the Mind*, Tufts, Medford MA. 1-24.
- Katz, J. (2015). Hip-hop rhymes reiterate phonological typology. *Lingua*, 160, 54–73. <https://doi.org/10.1016/j.lingua.2015.03.005>
- Kawahara, S. (2007). Half rhymes in Japanese rap lyrics and knowledge of similarity. *Journal of East Asian Linguistics*, 16(2), 113–144. <https://doi.org/10.1007/s10831-007-9009-1>
- Pagoni, Stamatia (1993). *Modern Greek phonological variation: A government phonology approach*. Ph.D. dissertation, UCL (University College London).
- Protopapas, A., Tzakosta, M., Chalamandaris, A., & Tsiakoulis, P. (2012). IPLR: an online resource for Greek word-level and sublexical information. *Language Resources and Evaluation*, 46(3), 449–459. <https://doi.org/10.1007/s10579-010-9130-z>
- Revithiadou, A. (1999). *Headmost Accent Wins: Head Dominance and Ideal Prosodic Form in Lexical Accent Systems*. PhD dissertation. Leiden Universiteit/Holland Institute of generative Linguistics (HIL).
- Schelde, J. Van Der. (2020). *Phonological and phonetic similarity as underlying principles of imperfect rhyme*. University of Amsterdam.
- Tsujimura, N., & Davis, S. (2008). Rhyme and the Reinterpretation of Hip Hop in Japan. *Global Linguistic Flows: Hip Hop Cultures, Youth Identities, and the Politics of Language*, 2006, 157–171.

Μας εκτίθει ο απελθείς υπουργός: η ολέθρια γοητεία της λόγιας μορφολογίας

Anna Iordanidou¹, Yannis Galanopoulos¹, Tatiana Galanopoulou-Milivojevic²

¹University of Patras, ²Hellenic Open University

A.Iordanidou@upatras.gr, jgalan@upatras.gr, tagalan@icloud.com

Στην παρούσα εργασία θα ασχοληθούμε με την αποκλίνουσα χρήση λόγιων σχηματισμών που παρουσιάζουν υψηλό επίπεδο μορφολογικής δυσκολίας και οι οποίοι άλλοτε εντάσσονται και άλλοτε δεν εντάσσονται στο σύστημα της κοινής νεοελληνικής αλλά φαίνεται ότι σε κάθε περίπτωση χρησιμοποιούνται από τους ομιλητές γιατί εκλαμβάνονται ως φορείς γλωσσικού κύρους. Από τις σχετικές έρευνες και μελέτες προκύπτει ότι οι λόγιοι σχηματισμοί στη νέα ελληνική γλώσσα απαντώνται συχνά σε ενημερωτικά/πληροφοριακά κείμενα του Διαδικτύου, και γενικά σε κείμενα τα οποία χαρακτηρίζονται επίσημου ύφους, αν και δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις όπου λέξεις και φράσεις με λόγια μορφολογία χρησιμοποιούνται και στον προφορικό λόγο, κυρίως σε επίσημο ύφος.

Βασική κατηγορία λόγιων σχηματισμών που δεν εντάσσονται στο σύστημα της νέας ελληνικής αποτελούν οι αρχαιοελληνικές μετοχές ενεστώτα σε -ων, -ουσα, -ον και αορίστου σε -ας, -ασα, αν ενεργητικής φωνής (π.χ. *ο συμμετέχων στο πρόγραμμα, ο αφυπηρετήσας καθηγητής*), καθώς και οι μετοχές αορίστου σε -είς, -είσα, -έν παθητικής φωνής (π.χ. *οι συλληφθέντες από την αστυνομία απεργοί*). Οι μετοχές σε -ων παρουσιάζουν κλίση παρόμοια με των επιθέτων σε -ων, -ουσα, -ον (*ενδιαφέρων, ουσα, ον*) της σχολικής γραμματικής και σε μεγάλο βαθμό λειτουργούν ως επίθετα ή ουσιαστικά, ενώ οι μετοχές ενεργητικού και παθητικού αορίστου συνιστούν μεμονωμένα κλιτικά παραδείγματα. Στην παρούσα εργασία σε πρώτο στάδιο θα γίνει καταγραφή των εμφανίσεων των μετοχών αυτής της κατηγορίας στα τρία σημαντικότερα λεξικά της σύγχρονης ελληνικής (Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής, Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας και Χρηστικό Λεξικό της Νεοελληνικής Γλώσσας) και σε δεύτερο στάδιο θα καταγραφούν με αξιοποίηση κυρίως του Διαδικτύου ως σώματος κειμένων (Web as Corpus) οι πλέον διαδεδομένες αποκλίσεις στη χρήση μορφολογικών τύπων της συγκεκριμένης κατηγορίας, όπως π.χ. *η επιβλέπων καθηγήτρια, το γραφείο του διδάσκοντα, ό,τι είπε ο προλαλήσαντας, των συλληφθέντων γυναικών*.

Από την επεξεργασία και τη μελέτη του γλωσσικού υλικού επιχειρείται α) να εντοπιστούν τα είδη και το εύρος των μορφολογικών αποκλίσεων, σε συνάρτηση με το κειμενικό είδος και το ύφος του κειμένου, και β) να διερευνηθεί σε ποιον βαθμό για τους τύπους που δεν εντάσσονται στο σύστημα της κοινής νεοελληνικής υπάρχουν διαθέσιμοι εναλλακτικοί τύποι ή εναλλακτικές δομές, όπως π.χ. στην περίπτωση των αρχαιοελληνικών μετοχών παθητικού αορίστου είναι οι μετοχές παθητικού παρακειμένου και οι αναφορικές προτάσεις.

Λέξεις-κλειδιά: λόγια μορφολογία, κοινή νεοελληνική, γλωσσικό κύρος, επίσημο-ανεπίσημο ύφος

Βιβλιογραφία

- Ιορδανίδου, Α. (2019). Γλωσσική ποικιλία και τυποποίηση: η περίπτωση της νέας ελληνικής. Στο Α. Αρχάκης, Ν. Κουτσούκος, Γ. Ι. Ξυδόπουλος, Δ. Παπαζαχαρίου (επιμ.) *Γλωσσική ποικιλία. Μελέτες αφιερωμένες στην Αγγελική Ράλλη*. Αθήνα: Κάπα Εκδοτική, σ. 129- 144.
- Ιορδανίδου, Α. (2020). «Τα σταλθέντα ή τα σταλμένα μηνύματα;» – απολιθώματα των αρχαίων μετοχών στα σύγχρονα λεξικά και στα σώματα κειμένων. Στο Ζ. Gavrilidou, Μ. Mitsiaki, Α. Fliatouras (ed.), *Proceedings of XIX EURALEX*

- Congress: Lexicography for Inclusion*, vol. I, Democritus University of Thrace, 151-156. [<https://euralex2020.gr/proceedings/>]
- Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής* (1998). Θεσσαλονίκη: Α.Π.Θ., Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη. [http://www.greeklanguage.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/index.html] Μπαμπινιώτης, Γ. (2019). *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας*, Ε΄ έκδοση. Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας.
- Φιλίππακη-Warburton Ει., Γεωργιαφέντης Μ., Κοτζόγλου Γ. & Μ. Λουκά (2009). *Γραμματική Ε΄ & Στ΄ Δημοτικού*. Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής. Ανάδοχος Συγγραφής: Εκδόσεις Πατάκη. [http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2009/Grammatiki_EST-Dimotikou_html-apli/]
- Φλιάτουρας, Α. & Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. (2019). *Το λόγιο επίπεδο στη σύγχρονη νέα ελληνική: Θεωρία, ιστορία, εφαρμογή*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.
- Χρηστικό Λεξικό της Νεοελληνικής Γλώσσας* (2014). (Σύντ. & Επιμ.: Χρ. Χαραλαμπίδης). Αθήνα: Ακαδημία Αθηνών & Εθνικό Τυπογραφείο.

A Constructional Approach to *έχω να* ('have to') Constructions and Variability

Dimitra Ioannou

National and Kapodistrian University of Athens

dioannos@gmail.com

Previous research on the Greek *έχω να* constructions mainly focuses on the “perfective” construction (*έχω να φάω σοκολάτα 5 μήνες*) (Iatridou 2006; Iatridou 2014), while its “non-perfective” counterpart (*έχω να πάω στο μάθημα το απόγευμα*) has been noted as “a semi-conventionalized development of ‘generalized auxiliary’ that carries certain modal nuances” (Tsangalidis 1997: 146) and analyzed as part of the Greek auxiliary system (Moser 1988; Moser 1993).

The current study aspires to bring new insights to the analysis of the latter construction, contributing with new evidence derived from corpora. What previous analyses have underplayed is the importance of the lexical, syntactic, and pragmatic context in which the construction occurs. While decontextualized analysis attributes essentially one meaning to a constant-invariable form, an empirically-grounded, constructional account (Hilpert 2008; Boogaart 2009; Nikiforidou, Marmaridou & Mikros 2014) reveals important aspects of the pattern(s) at hand and more than one meanings which only emerge in particular morph-syntactic and discourse-pragmatic clusters. Consequently, on constructional, corpus-based framework the focus from abstract patterns and meanings has shifted to “relatively specific and concrete ‘low-level’ constructions that can be observed in actual language use” (Boogaart 2009: 231).

The aim of this paper is to explore the different environments in which the construction occurs and highlight the ‘low level’ synchronic variability. For this purpose, data are extracted from the Corpus of Greek Texts (Goutsos 2010). Since the components of the construction are not necessarily sequential, all instances, that contain the lemma *έχω* and the word *να* within a 5-word range, were manually examined and annotated (excluding all instances of irrelevant constructions). The instances display varying degrees within the spectrum of specificity:

- (1) Έχεις άραγε μητέρα να σε φροντίσει;
- (2) Έχετε λίγα δευτερόλεπτα να πείτε τον τελευταίο λόγο...
- (3) Ο σύγχρονος Έλληνας έμπορος μπορεί να έχει πρόβλημα να προμηθευτεί την πραμάτεια του.
- (4) Και έχει ακόμη να δώσει πολλά.
- (5) Έχει καταρχάς να διεκδικήσει υποδομές οι οποίες βρίσκονται...
- (6) Έχω να φροντίσω για την κηδεία του καημένου...

Instances such as (1) and (2) preserve *έχω*’s lexical meaning (possession), while instances like (6) are more grammatical and convey the notion of obligation. Although, earlier work focused only on sentences like (6), there is no principled way to isolate them, since similarity in form (evident in all (1)-(6)) suggests that all these instances belong to the same family of constructions. Moreover, the vast majority of corpus data (more than 80%) is semantically concentrated in the middle of the continuum. Intermediate cases like (3), (4) and (5), in which *έχω*’s meaning is more bleached, are pervasive throughout the data.

The present work attempts therefore to identify and systematize the morpho-syntactic and pragmatic parameters that correlate with each meaning above taking into account the contribution of *να* which should be constant in all cases. Researching such forms in

the corpus allows us to identify preferred correlations of features and senses, which, I suggest, should be analyzed as (semi) grammatical constructions.

Key words: constructions, construction grammar, polysemy, light verbs, synchronic variability

References

- Boogaart, Ronny. (2009). Semantics and Pragmatics in Construction Grammar: The Case of Modal Verbs. In Alexander Bergs & Gabriele Diewald (eds.), *Contexts and Constructions* (pp. 213–41). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- Goutsos, Dionysis. (2010). The Corpus of Greek Texts: A Reference Corpus for Modern Greek. *Corpora* 5(1), 29–44.
- Hilpert, Martin. (2008). *Germanic Future Constructions. A usage-based approach to language change*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- Iatridou, Sabine. (2006). A Free-Choice Item Hidden in Verbal Morphology. *Glossologia* 17, 11–41.
- Iatridou, Sabine. (2014). About Determiners on Event Descriptions, about Time being like Space (when we talk), and about one Particularly Strange Construction. *Natural Language Semantics* 22(3), 219–263.
- Moser, Amalia. (1988). *The History of the Perfect Periphrases in Greek*. University of Cambridge: Doctoral Dissertation.
- Moser, Amalia. (1993). Γραμματικοποίηση και Βοηθητικά Ρήματα [Grammaticalization and Auxiliaries]. *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα* 14, 161–175.
- Nikiforidou, Kiki, Sophia Marmaridou & George K. Mikros. (2014). What's in a Dialogic Construction? A Constructional Approach to Polysemy and the Grammar of Challenge. *Cognitive Linguistics* 25(4), 655–699.
- Tsangalidis, Anastasios. (1997). *Will and Tha: A Comparative Study of the category of future*. Aristotle University of Thessaloniki: Doctoral Dissertation.

Language Permeability in a Contact Situation: Hybridization in a Greek-speaking Enclave

Brian Joseph & Rexhina Ndoci

The Ohio State University

joseph.1@osu.edu, ndoci.1@osu.edu

How bilingual speakers view their two languages can be an ideological matter, determined by the degree of separation evident in their language use. We explore here the situation with Greek of Southern Albania (SAGrk) where Greek speakers are bilingual in Greek and Albanian but use the languages in a way that suggests that no clear and distinct boundaries exist between the two. Rather, the elements of the two languages co-exist in a way that yields forms with a mixed character. Such “hybrid” linguistic behavior is evident at all levels of analysis, e.g. lexicon (via borrowings), syntax (e.g. γκρόπα βαθέα ‘deep hole’, with Albanian NOUN-ADJ word order), and discourse (via code-switching), but SAGrk also has it in morphology e.g. *ma kalitera* = *πιο καλύτερα*, with *ma* being the Albanian equivalent of *πιο*), semantics (e.g. μηχανή ‘car’, versus ‘apparatus’ elsewhere in Greek, due to the similarity with Albanian *makinë* ‘car’), and phraseology (έχω μπει για 80, cf. Albanian *kam hyrë për 80* ‘I have entered for 80’). These specific hybrid instantiations are common in such bilingual ecologies; thus while interesting, they do not shed new light on the nature of language contact. However, SAGrk also has an uncommon type of hybridity showing the effects of the bilingual contact on the phonological representations of lexemes. We discuss here this more unusual hybridization, and other related phonological evidence, considering also the ideological implications of this behavior.

In particular, hybridized phonological representations occur in which Greek words and Albanian words that are similar in form and meaning — in some instances even completely parallel to one another — are blended, giving a form that intertwines elements of a Greek representation with Albanian elements, and vice versa. For example, in an Albanian frame utterance, the word [ði'plomə] ‘diploma’ occurs, with Greek fricative [ð] but Albanian stress and ending (cf. Standard Modern Greek δίπλωμα with [ð]), replacing the expected Albanian plosive [d]; similarly, in a Greek frame utterance, [ˈdafni] ‘laurel’ occurs, with Albanian plosive [d], from Albanian *dafinë*, replacing the expected Greek fricative [ð] (cf. Standard Modern Greek δάφνη). Thus, Albanian influences the speakers’ Greek, and Greek influences their Albanian, further exemplifying how intertwined the two linguistic systems are.

Such phonological mixing reflecting permeable language boundaries is seen also in shared sound changes. For instance, throughout SAGrk voiceless sibilant-plosive clusters [st] reduce to [s] (e.g. [stari] ‘wheat’ becoming [sari], [istera] ‘later’ becoming [isera]), and the same change is extended into local Albanian, e.g. *pasaj* for *pastaj* ‘after’. Similarly, [rn] becomes [r] or [r] in both, e.g. [kerao] (< [kernao] ‘treat’) and Albanian [furə] ‘bakery’, from Greek φούρνος.

This language mixing points to considerable linguistic fluidity and permeability of code boundaries. Interestingly, it is at odds with overt ideological statements about their languages, showing an evident awareness of distinctions between codes. Moreover, if SAGrk is a “mixed language”, it differs from one like Michif (with French nouns and Cree verbs) and Media Lengua (with Spanish vocabulary and Quechua grammar) where the linguistic division of labor is more discrete

Key words: language contact, bilingualism, hybridization, sound change

Η γλώσσα της διοίκησης κατά την Επανάσταση του 1821: Η περίπτωση των Αρχείων της Ελληνικής Παλιγγενεσίας

Μαρία Καμηλάκη
Βιβλιοθήκη της Βουλής
m.kamilaki@parliament.gr

Στις αρχές του 19ου αιώνα η γλωσσική κατάσταση στην οθωμανοκρατούμενη Ελλάδα χαρακτηριζόταν από έντονη ποικιλότητα: αφενός, η έλλειψη υπερτοπικής Κοινής, η παρουσία κατά τόπους ιδιωμάτων και η εκτεταμένη διγλωσσία ετερόγλωσσων ομιλητών (αρβανιτόφωνων, βλαχόφωνων κ.ο.κ.) διαμόρφωναν μια σύνθετη κοινωνιογλωσσική κατάσταση· αφετέρου, η πολυεπίπεδη διαστρωμάτωση ανάμεσα σε παραλλαγές της λόγιας γραφομένης και της δημώδους ομιλουμένης συσπείρωνε τους εκπροσώπους του Νεοελληνικού Διαφωτισμού σε διάφορες (συχνά αντικρουόμενες) ιδεολογίες αναφορικά με το ποια ποικιλία έμελλε να αποτελέσει αποτελεσματικότερο όχημα διάδοσης της παιδείας και των εθνεγερτικών ιδεών.

Με την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης το 1821, η ανάγκη διατύπωσης καταστατικών κειμένων όπως οι διακηρύξεις των Εθνικών Συνελεύσεων και τα Συντάγματα, αλλά και σύνταξης των αποφάσεων του Βουλευτικού και του Εκτελεστικού, της αλληλογραφίας μεταξύ ιδιωτών και Διοίκησης κ.ο.κ., οδήγησε στη διαμόρφωση ενός γραπτού ύφους εξαρχαϊσμένου, απομακρυσμένου από τις προφορικές ποικιλίες της εποχής, εν πολλοίς καταγεγραμμένου με τη διαμεσολάβηση των γραμματικών, λογίων, Φαναριωτών και λοιπών εχόντων γραμματειακές γνώσεις, σε αντίθεση με τους ίδιους τους Αγωνιστές.

Σε αυτό το πλαίσιο, στόχος της παρούσας μελέτης είναι να διερευνήσει τη γλώσσα της διοίκησης κατά την Ελληνική Επανάσταση του 1821, όπως αυτή αντικατοπτρίζεται στην εμβληματική συλλογή των Αρχείων της Ελληνικής Παλιγγενεσίας, που απόκειται στη Βιβλιοθήκη της Βουλής. Πρόκειται για ένα υπο-ερευνημένο υπό γλωσσολογική οπτική πεδίο, πλην όμως εξαιρετικά ενδιαφέρον, καθώς στα έγγραφα που περιλαμβάνονται στο εν λόγω κειμενικό σώμα αποτυπώνεται η προσπάθεια των Επαναστατημένων για τη θεμελίωση ενός σύγχρονου αστικού κράτους δυτικού τύπου.

Επιμέρους θέματα που θα μας απασχολήσουν είναι ο γλωσσικός δανεισμός στο πεδίο της διοικητικής ορολογίας, τα φορμουλαϊκά στοιχεία, η ανάμειξη διαφορετικών επιπέδων ύφους (register-mixing), καθώς και η πολυφωνικότητα ως βασική συνιστώσα των υπό ανάλυση κειμένων.

Λέξεις-κλειδιά: γλώσσα της διοίκησης, πολυφωνικότητα, Ελληνική Επανάσταση 1821, Αρχεία Ελληνικής Παλιγγενεσίας

Βιβλιογραφία

- Καζάζης, Ι. Ν. (1999). Ο λόγος των αγωνιστών. Στο Μ. Ζ. Κοπιδάκης (επιμ.), *Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας* (σ. 244-245). Αθήνα: Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο.
- Καμηλάκη, Μ. (2021). Το γλωσσικό αποτύπωμα της Εθνικής Παλιγγενεσίας. Στο Θ. Κουτσογιάννης & Μ. Καμηλάκη (επιμ.), *Αντικρίζοντας την Ελευθερία! Στη Βουλή των Ελλήνων, δύο αιώνες μετά*. Κατάλογος Έκθεσης (σ. 272-283). Αθήνα: Βουλή των Ελλήνων.
- Mackridge, P. (2014). *Γλώσσα και εθνική ταυτότητα στην Ελλάδα, 1766-1976* (μτφρ. Γ. Κονδύλης). Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.
- Σιμόπουλος, Κ. (1998²). *Η γλώσσα και το Εικοσιένα. Λογιώτατοι, Φαναριώτες, κοτζαμπάσηδες, τίτλοι, αξιώματα και προσαγορεύσεις*. Αθήνα: Εκδόσεις Στάχυ.

- Στάμου Α.Γ. (2008). Η πολυφωνικότητα του οικοτουριστικού λόγου: Μια Κριτική Ανάλυση Λόγου της ταξιδιωτικής δημοσιογραφίας στο περιοδικό *Γεωτρόπιο*. Στο Π. Πολίτης (επιμ.), *Ο λόγος της μαζικής επικοινωνίας: Το ελληνικό παράδειγμα* (σ. 138-158). Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Ιδρύματος Μανόλη Τριανταφυλλίδη.
- Σταυρίδη-Πατρικίου, Ρ. (1999). *Γλώσσα, εκπαίδευση και πολιτική*. Αθήνα: Ολκός.
- Φραγκουδάκη Α. (2001). *Η Γλώσσα και το Έθνος*. Αθήνα: Εκδόσεις Αλεξάνδρεια.
- Χόρροκς, Τζ. (2006). *Ελληνικά: Ιστορία της γλώσσας και των ομιλητών της* (εισαγωγή-μετάφραση Μ. Σταύρου & Μ. Τζεβελέκου). Αθήνα: Εστία.

Διδακτική/ερευνητική πρόταση εν μέσω COVID19: Αξιολόγηση λογιότητας και κωμικότητας με την ράβδο V&V

Πηνελόπη Καμπάκη Βουγιουκλή
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
pekavou@helit.duth.gr

Σε αυτή τη εργασία περιγράφεται η πιλοτική εφαρμογή μιας πλήρους διδακτικής πρότασης που αφορά τη διεξαγωγή έρευνας από φοιτητές στην περίοδο της κρίσης του COVID 19. Συγκεκριμένα, οι φοιτητές, και στο πλαίσιο του μαθήματος επιλογής 'Γλώσσα και μαθηματικά μοντέλα' έπρεπε να διεξαγάγουν έρευνα πεδίου χρησιμοποιώντας τη ράβδο V&V (Καμπάκη Βουγιουκλή, 2011), ένα νέο στατιστικό εργαλείο εναλλακτικό των κλιμάκων Likert, προκειμένου να διερευνήσουν απόψεις ανθρώπων διαφορετικής μόρφωσης και ηλικίας όσον αφορά α) τη λογιότητα ορισμένων λέξεων/φράσεων, και β) την κωμικόγλωσσα του Φατσέα του σίριαλ «Το καφέ της Χαράς». Οι φοιτητές εργάστηκαν κατά μόνους, οι μισοί με το λόγιο επίπεδο- κατάλοιπο του Γλωσσικού Ζητήματος στην Ελλάδα στο 'υψηλό επίπεδο', ενώ οι άλλοι μισοί ασχολήθηκαν με την κωμικόγλωσσα του Φατσέα, μια τεχνητή, κατασκευασμένη ή σχεδιασμένη γλώσσα. Τέλος, όσον αφορά το στατιστικό εργαλείο, εναλλακτικό των κλιμάκων Likert, δηλαδή τη ράβδο V&V, είναι ένα δίπολο εμπνευσμένο από τη θεωρία των ασαφών συνόλων, όπου 0=απολύτως αρνητικό, και 1=απολύτως θετικό., άρα άπειρος αριθμός απαντήσεων. Τα πλεονεκτήματα συμπεριλαμβάνουν ταχύτητα συμπλήρωσης, επειδή δεν χρειάζεται διευκρίνιση ή επεξήγηση ειδικών όρων που δημιουργούν σύγχυση για την απάντηση του ερωτηματολογίου και δυνατότητες πολλαπλών επεξεργασιών επειδή η ράβδος μπορεί να τεμαχιστεί σε όσα κομμάτια επιθυμούμε κάθε φορά κι όχι μόνο μία όπως επιβάλλει η χρήση της Likert. Η πρόκληση των φοιτητών /ερευνητών ήταν να βρουν πληροφορητές/τριες διαφορετικού ηλικιακού και μορφωτικού επιπέδου και να τους εξηγήσουν τι ήθελαν και μάλιστα διαδικτυακά και με ένα καινούργιο εργαλείο. Έτσι για κάθε ερώτηση,, ο ερευνητής/τρια διάβαζε τη φράση στον/στην πληροφορητή/τρια και μετακινούσε την κουκίδα του προγράμματος Adobe Flash Reader κατά μήκος της ράβδου μέχρι να τον/την σταματήσουν. Η διαδικασία, αν και επίπονη, εξασφάλιζε την αξιοπιστία της συλλογής. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι όλοι κατόρθωσαν να ολοκληρώσουν τις έρευνές τους με πολύ ενδιαφέροντα συμπεράσματα.

Λέξεις-κλειδιά: Διδασκαλία/έρευνα εν μέσω COVID, Ράβδος V&V, Λογιότητα / κωμικότητα

Βιβλιογραφία

- Καμπάκη-Βουγιουκλή, Π., (2011). *Μαθήματα Γλωσσολογίας κατά παράδοση*. Εκδ. Σπανίδη, Ξάνθη.
- Καμπάκη-Βουγιουκλή, Π., Φλιάτουρας, Α. (2018). Η ανάλυση του βαθμού λογιότητας στη σύγχρονη Κοινή Νεοελληνική με βάση το μεθοδολογικό εργαλείο της ράβδου V&V. Στο Φλιάτουρας, Α., Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. (επιμ.) *Το λόγιο επίπεδο στη σύγχρονη Νέα Ελληνική: Θεωρία, ιστορία, εφαρμογή. Από τον οίκο στο σπίτι και τ'ανάπαλιν...* . Εκδ. Πατάκη, Αθήνα (σσ. 218-246)
- Φλιάτουρας, Α. & Θ. Κούκος (2017). Τα Φατσέικα ως περίπτωση παικτικής νεολογίας στην ελληνική γλώσσα- Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.

The syntax of existential constructions in Greek

Anna Kampanarou

University of Crete

annakamp@gmail.com

This talk aims to present and explain the distribution of existential sentences in Greek. The term *existential* refers to “a specialized or non-canonical construction which expresses a proposition about the existence or the presence of someone or something” (McNally 2011). Under this definition, Greek has three types of sentences that qualify as existentials: one headed by *exo* ‘have’ (1), a second using *ime* ‘be’ (2) and a third with *iparxo* ‘exist’ (3), as originally pointed out in Delveroudi (1992).

1. Exi kati markadouris sto trapezi.

have.3SG some markers.ACC. on.the table

2. Ine kati markadori sto trapezi.

be.3PL some markers.NOM. on.the table

3. Iparxun kati markadori sto trapezi. exist.3PL some markers.NOM.
on.the table ‘There are some markers on the table.’

In the first part of the talk the three existential constructions are compared with each other and contrasted with locative sentences (4) as well as English existentials, namely *there-be* sentences as in *There are some markers on the table*.

4. I markadori ine sto trapezi. the markers.NOM be.3PL on.the table ‘The markers are on the table.’

The comparison emphasizes on (dis)similarities in a) the case pattern (nominative vs accusative case marking on the non-locative nominal) and subsequently the verb-agreement pattern, b) the Definiteness effect, i.e. the restriction on definite noun phrases, and c) the obligatoriness of an overt locative argument. These are considered sufficient evidence that the structure laying underneath existentials is not unified and multiple structures must be assumed instead.

In the second part of my talk, I add to Kampanarou (2021) and show that, despite the multiplicity of structures, all existentials share a p(reposition)-headed small clause, yet the argument configuration within it differs among sentences. In the spirit of Harley (1995,2002), I argue for two possible argument arrangements: in (2) and (4) a *typical p-structure* (5a) in which the Theme c-commands the Location is in use, whereas in (1) and (3) a *reversed p-structure* where the Location c-commands the Theme (5b) is used instead. The choice between the two can indeed explain the (dis)similarities in (b) and (c) above.

5. a. [pP NP_{THEME} [p' p PP_{LOCATION}]]

b. [RpP PP_{LOCATION} [Rp' Rp NP_{THEME}]]

Then, I adopt insights from Myler (2016) and assume that the structures are differentiated also on the basis of Voice: *exo* appears only under transitive Voice, *ime* as a deponent involves an idiosyncratic version of non-Active Voice (Alexiadou 2019), while *iparxo* as an unaccusative totally lacks Voice. This variation has significant implications with respect to the realization of the higher argument and the case marking asymmetry mentioned in (a).

Key words: existentials, locative, be, have, preposition

References

Alexiadou, A. (2019). A form-function mismatch? The Case of Greek Deponents’. In

- J. Brown, A. Schmidt & M. Wierzba (eds) *Of trees and birds: a Festschrift for Gisbert Fanselow* (pp.107-118). Potsdam: Universitätsverlag.
- Delveroudi, R.(1992). The Modern Greek existential predicate: ine, exi, iparxi. Greek title: Τα υπαρκτικά ρήματα στα νέα ελληνικά: είναι, έχει, υπάρχει (Ta iparktika rimata sta nea elinika: ine, exi, iparxi). *Studies in Greek linguistics 13*. Proceedings of the 13th Annual Meeting of the Department of Linguistics, School of Philology, Faculty of Philosophy, A.U.Th, 429-446.
- Harley, H. (1995). Subjects, events, and licensing. Ph.D. thesis, MIT.
- Harley, H. (2002). Possession and the double object construction. *Yearbook of Linguistic Variation*, 2, 29-68
- Kampanarou, A. (2021). *Revisiting and revising the Possessors as Locations hypothesis*. Paper presented at Working on Linguistics 1 @UoC. University of Crete, Rethymnon.
- McNally, L. (2011). Existential sentences. In C. Maienborn, K. von Stechow & P. Portner (eds.) *Semantics: An International Handbook of Natural Language Meaning*, 2 (pp.1829–48). Berlin: de Gruyter.
- Myler, N. (2018). Complex copula systems as suppletive allomorphy. *Glossa: a journal of general linguistics* 3(1): 51, 1–43.

Developing expository writing skills in Modern Greek: Focus on noun phrases and lexical complexity

Vicky Kantzou

University of Athens

vickykantzou@hotmail.com

Expository texts' primary objective is to convey information. They are of enormous importance in education, and have, thus, attracted a lot of research attention in recent years. Expository text production is a cognitively challenging task requiring language users to express abstract thoughts and use complex language.

Focusing on syntactic complexity, previous research for Modern Greek has indicated that complexity within the clause, as measured by clause length, is impacted by both text type and age. Furthermore, expository texts on different topics and with different macrostructure can follow diverging developmental trajectories as far as clause length is concerned (Kantzou, 2019; Kantzou, 2020). Aiming to shed some light on the syntactic complexity within the clause, this study focuses on the noun phrase. Studies from other languages have identified age-related differences in the structure of noun phrases, the complexity of which increases with age in both narrative and expository texts, but the increase is more prominent in written expositions, especially from high school up (Ravid & Berman, 2010). This study investigates noun dependent genitives, a structure that covers a wide range of functions in Modern Greek (Holton, Mackridge & Philippaki-Warburton, 2012). Two written expository texts and one narrative produced by children and adolescents aged 10, 13 and 16, as well as young adults aged 23-35 years have been elicited and digitized. Subsequently, three indices were calculated: a) noun dependent genitives per clause (including weak pronouns in genitive), b) noun-dependent noun phrases per clause (excluding weak pronouns in genitive), and c) number of subjective/objective genitives per clause.

Furthermore, this study focuses on lexical complexity. This concept has been operationalized and investigated as word length, since it has been shown that more common words tend to be shorter, while longer words are not only rarer but also structurally and conceptually more complex (Lewis & Frank, 2016; for Greek, Mikros et al. 2005).

Data analyses indicates that noun phrase structure is a key aspect of syntactic development for all texts studied, verifying findings from other languages. As age increased, so did the use of noun dependent noun phrases in genitive. Another important finding with regard to the expository texts, was that their use was impacted by text topic. As for lexical complexity, results suggest that learners used longer words as age increased in all three texts. However, one of the expository texts elicited longer words than the other texts. These findings and the correlation between the various indices investigated will be discussed in this presentation.

Key words: language development, expository texts, syntactic complexity, lexical complexity

References

- Holton, D., Mackridge, P., & Philippaki-Warburton, I. (1997). *Greek: A comprehensive grammar of the modern language* (2nd ed). London: Routledge.
- Kantzou, V. (2019). The development of productivity and syntactic complexity in Modern Greek expository and narrative texts. *International Journal of Literacies*, 26(2), 1-18. <http://doi.org/10.18848/2327-0136/CGP>

- Kantzou, V. (2020). Η ανάπτυξη της συντακτικής πολυπλοκότητας σε γραπτά πληροφοριακά κείμενα [The development of syntactic complexity in written expository texts]. *Studies in Greek Linguistics*, 40, pp. 177-186. Thessaloniki: Institute for Modern Greek Studies. Available at: http://www.ins.web.auth.gr/images/MEG_PLIRI/MEG_40_177_186.pdf
- Lewis, M. L., & Frank, M. C. (2016). The length of words reflects their conceptual complexity. *Cognition*, 153, 182-195. <http://doi.org/10.1016/j.cognition.2016.04.003>
- Mikros, G., Hatzigeorgiu, N., & Carayannis, G. (2005). Basic quantitative characteristics of the Modern Greek language using the Hellenic National Corpus. *Journal of Quantitative Linguistics*, 12(2-3), 167-184. <https://doi.org/10.1080/09296170500172478>
- Ravid, D. & Berman, R. A. (2010). Developing Noun Phrase Complexity at School Age: A Text-Embedded Cross-Linguistic Analysis. *First Language* 30(1), 3–26. <https://doi.org/10.1177/0142723709350531>

The apprenticeship of observation in the context of teaching Greek as L2

Vicky Kantzou^{1,3} & Christina Maligkoudi^{2,3}

¹National and Kapodistrian University of Athens, ²Aristotle University of Thessaloniki,

³Hellenic Open University

kantzou.vasiliki@ac.eap.gr, maligkoudi@smg.auth.gr

Beliefs about SLA (second language acquisition) have been broadly defined by Kalaja and Barcelos (2003:1) “as opinions and ideas that learners (and teachers) have about the task of learning a second/foreign language”. Beliefs are dynamic, socially constructed, and experience based (Barcelos & Kalaja, 2003), while they have been found to influence teachers’ decisions and educational practices (Pajares, 1992; Woods, 1996). A significant factor shaping teachers’ beliefs is their own learning experiences, known as the “apprenticeship of observation” (Lortie, 1975; Borg, 2004). Before entering their professional field, teachers have the opportunity to observe their future colleagues in action for a long period of time. This partial exposure to the educational procedure may be the source of ready-made strategies, conceptions about the learning process itself and opinions on what works and what does not work. However, these were formed before acquiring a pedagogical framework that would allow them to analyse and evaluate them. This qualitative study attempts to explore the beliefs of ten educators working in Greek multicultural classrooms regarding their educational practices. The focal educators were students of the Postgraduate Programme “Current trends in Linguistics for Teachers” offered by the Hellenic Open University. In the context of the module “Multilingualism and Language Education”, they were asked for their final essay to reflect on their own L2 learning experiences as students. The present study is based on semi-structured interviews with them, aiming to explore their reflections on their own educational backgrounds and whether these reflections have defined their teaching practices and approaches. Furthermore, selected extracts from their essays based on reflective writing are used as additional data material in order to shed more light on their apprenticeship of observation. Preliminary results verify that teachers’ prior learning experiences influence their teaching practices. Moreover, the reflective process of examining and evaluating their own beliefs has helped them to redefine the appropriateness of their teaching methods and their attitudes towards L2 students.

Key words: apprenticeship of observation, Greek as L2, second language acquisition

References

- Barcelos, A.M. F. (2003). Conclusion: Exploring possibilities for future research on beliefs about SLA. In P. Kalaja & A. M. F. Barcelos (Eds.), *Beliefs about SLA: New research approaches* (pp. 231–238). Dordrecht: Kluwer.
- Borg, M. (2004). The apprenticeship of observation. *ELT journal*, 58(3), 274-276.
- Boyd, A., Gorham, J.J., Justice, J.E. & Anderson, J.L. (2013). Examining the Apprenticeship of Observation with Preservice Teachers: The Practice to Facilitate Autobiographical Reflection and Critique. *Teacher Education Quarterly*, 40(3), 27-49.
- Kalaja, P., & Barcelos, A. M. F. (2003). Introduction. In P. Kalaja & A. M. F. Barcelos (Eds.), *Beliefs about SLA: New research approaches* (pp. 1–33). Dordrecht: Kluwer.
- Lortie, D. C. (1975). *Schoolteacher: A Sociological Study*. Chicago, IL: The University of Chicago Press.
- Pajares, M. F. (1992). Teachers’ beliefs and educational research: Cleaning up a messy construct. *Review of Educational Research*, 62, 307–332.

Woods, D. (1996). *Teacher cognition in language teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.

On the realization of falling sonority clusters in child Greek: A case study

Ioanna Kappa

University of Crete

kappa@uoc.gr

In this case study, we investigate the realization and the syllabification of falling (non-rising) sonority clusters [FRICATIVE+STOP] in child Greek, in word initial and medial position, in the *early intermediate phase* of acquisition, which follows the initial stage of CV syllables. For the purposes of this study, we analyze naturalistic production data of a child acquiring Greek as L1 (age range:1;07.05-2;04.17. The relevant data are drawn from the Phonological Database: Tzakosta & University of Leiden (2004). At the beginning of the intermediate phase (ages:1;07.05-2;0), the child exhibits the following realizations: a FRICATIVE in Coda-final position (first realization, 1;07.05); later on, initial branching (rising sonority) Onsets [STOP+LATERAL LIQUID] start to emerge (first realization, 1;10.04) and then, a SONORANT (LIQUID [l]) as medial Coda (first realization, 1;11.07). The child does not yet realise any falling sonority [FRICATIVE+STOP] Clusters, e.g. [ft, xt, st, sk, sp], in word initial position (1a-e) and, up to the age of ~1;08, in medial position too (1f-h); in the child's productions it is observed the widely attested pattern of reduction to the less sonorous STOP consonant.

(1)	Target (adult like)	Child's output	Gloss	Age
a)	['stoma]	['toba]	mouth	1;10,18
b)	['spiti]	['piti]	house	1;08.10/2;03.20
c)	['skupa]	['kupa]	broom	2;01.01
d)	['ftani]	['tani]	enough!	1;07.05
e)	['xtena]	['tena]	comb	1;07.14/2;03.20
f)	[le'fta]	[le'ta]	money	1;07.05
g)	['asto]	['ato]	leave (it)!	1;07.14
h)	[o'xto]	[o'to]	eight	1;07.05

RESEARCH QUESTIONS

(i) How does the syllabic structure develop in the case of *word initial and medial* [FRIC+STOP] sequences?

(ii) What does the variation in the children's productions/syllabifications reveal about the process of acquisition?

DISCUSSION. The reduction of [FRIC+STOP] Clusters word-initially suggests that the child does not have enough positive evidence of extrasyllabic consonants and cannot prosodically license them at the syllable left-edge (see Goad & Rose, 2004). In word-initial position, it seems that rising sonority clusters are acquired earlier in Greek, while falling sonority word-initial clusters are acquired later on, i.e. ACQUISITION ORDER: [STOP/FRIC+SONORANT] > [FRIC+STOP] (for similar results in Greek child speech, see Sanoudaki 2007). Our data show that, after the age of 1;08, *word-medial* target [FRICATIVE+STOP] sequences (772 tokens) are realized as follows:

(i) Deletion of the FRICATIVE and realization of the less sonorous STOP in (medial) Onset position (573/772 tokens, ~ 73.98%), as in (1f-h).

(ii) Realization of the target medial [FRICATIVE+STOP] Cluster (199/772 tokens, ~ 25.77%), e.g. [afto] "this" age 1;08.10, [oxto] "eight", age 2;02.24.

(iii) Epenthesis (rarely, only 2/772 tokens, ~ 0.25%, e.g. target [afto], output: [apəto]).

PROPOSAL. We claim that onsets with extrasyllabiity, namely Adjunct plus Onset, may be realized if and only if they are prosodically licensed. The medial sequences of [FRICATIVE+STOP] start to be realized under the condition that the FRIC is licensed under the preceding CODA; the FRIC, being weaker, forms a good syllable contact with the following -stronger- STOP (see *contact/preference laws*, Vennemann 1988). The realization of the FRIC entails that the child already realizes final Codas. The realization of [FRICATIVE+STOP] clusters in our data indicates the acquisition order: *Word internally* > *Word initially*.

Key words: phonological acquisition, falling sonority clusters, acquisition order

References

- Goad, H. & Y. Rose. 2004. Input elaboration, head faithfulness, and evidence for representation in the acquisition of left-edge clusters in West Germanic. *Constraints in phonological acquisition*, (Eds.) R. Kager, J. Pater & W. Zonneveld, (109-157). Cambridge: Cambridge University Press.
- Sanoudaki, I. 2007. *A CVCV model of consonant cluster acquisition: evidence from Greek*. PhD Dissertation. University College London
- Tzakosta, M. 2004. *Multiple Parallel Grammars in the Acquisition of Stress in Greek L1*. Ph.D. Dissertation. University of Leiden/ULCL. LOT Dissertation Series, no 93.
- (<http://www.lotpublications.nl/index3.html>)
- Vennemann, T. 1988. *Preference laws for syllable structure*. Berlin: Mouton de Gruyter.

Η προσφώνηση στα συνθήματα δρόμου: Μια πρώτη διερεύνηση

Ράνια Καραχάλιου
Πανεπιστήμιο Πατρών
karahaliou@upatras.gr

Στόχος της ανακοίνωσης είναι η διερεύνηση του προσφωνητικού φαινομένου στα συνθήματα δρόμου, δηλαδή στο είδος των γκράφιτι που έχουν ως κύριο σημειωτικό πόρο τον λόγο και εμφανίζουν ποικίλη θεματολογία όπως ερωτική, αθλητική, υπαρξιακή, πολιτική κ.λπ. Πιο συγκεκριμένα, επικεντρώνω το ενδιαφέρον μου α) στις *ευθείες προσφωνήσεις* (direct vocatives), οι οποίες δηλώνουν τον/την αποδέκτη/τρια του εκφωνήματος και εκφέρονται αποκλειστικά με κλητική πτώση και β) στις *πλάγιες προσφωνήσεις* (indirect vocatives), που αφορούν την αυτοέκφραση και κωδικοποιούν στάσεις και συναισθήματα (Stavrou 2014: 308–311). Ως τώρα, οι προσφωνήσεις στην ελληνική γλώσσα έχουν μελετηθεί στο επικοινωνιακό πλαίσιο των ραδιοφωνικών/τηλεοπτικών εκπομπών (Μακρή-Τσιλιπάκου 1984), της λαϊκής αγοράς (Πέτριτς 1989), των καθημερινών συνομιλιών (Tsakona 2014, Καραχάλιου 2018), των επαγγελματικών συναλλαγών (Tsakona & Sifianou 2019), καθώς και σε διαδικτυακές συνομιλίες στο YouTube και στο Facebook (Vasilaki 2020). Επομένως, ο προσανατολισμός μου στα συνθήματα δρόμου θα συμβάλει στην ευρύτερη κατανόηση του προσφωνητικού φαινομένου. Ειδικότερα, κινούμενη στο πλαίσιο της Ποικιλικής Πραγματολογίας (Variational Pragmatics, Aijmer 2013), επιχειρώ να εξετάσω

- τα είδη των προσφωνήσεων που εμφανίζονται ανά κατηγορίες συνθημάτων δρόμου, και ανά στόχο (μέλη της έσω-ομάδας ή της έξω-ομάδας, όπου υφίσταται η διάκριση),
- τις γλωσσικές πράξεις (speech acts, Austin 1962/1975) που επιτελούν τα συνθήματα με τις προσφωνητικές εκφράσεις.

Το υλικό μου περιλαμβάνει περίπου 670 συνθήματα από την πόλη της Πάτρας, τα οποία καταγράφηκαν την άνοιξη του 2019. Αξιοποιώντας τη διάκριση των προσφωνήσεων των Biber κ.ά. (1999: 1108–1109) και την ταξινόμηση των γλωσσικών πράξεων, διαπιστώνω ότι:

- στα ερωτικά συνθήματα, κυριαρχούν οι ευθείες προσφωνήσεις στοργής με/χωρίς κτητική αντωνυμία (π.χ. μικρή μου, ματάκια μου), μικρών ονομάτων (π.χ. Αριστέα, Μυρσίνη, Γιάννη) ή/και υποκοριστικών (π.χ. Τζινάκι μου, Λιάκο) και οι εκφραστικές γλωσσικές πράξεις
- στα αθλητικά συνθήματα, υπερσχύουν i. ως προς την έξω-ομάδα, ευθείες προσφωνήσεις οπαδικών ανθρωπωνύμων (π.χ. γαύροι, βαζέλες) και επωνύμων χωρίς τίτλο (π.χ. Κούγια), ii. ως προς την έσω-ομάδα μετωνυμικά ονόματα ομάδων ή ακρωνύμια (π.χ. Παναχαϊκάρια, ΠΓΕ), ενώ κυριαρχούν οι εκφραστικές και κατευθυντικές γλωσσικές πράξεις
- στα υπαρξιακά συνθήματα, συναντώνται οι πλάγιες προσφωνήσεις αφηρημένων εννοιών (π.χ. ζωή, ύπαρξις) και οι εκφραστικές γλωσσικές πράξεις
- στα πολιτικά συνθήματα, υπερσχύουν i. ως προς την έξω-ομάδα, οι ευθείες προσφωνήσεις ιδεολογικών ανθρωπωνύμων αρνητικού φορτίου (π.χ. φασίστες, ρατσιστές, σεξιστές) ii. ως προς την έσω-ομάδα, τα σωματικά ανθρωπωνύμια με άξονα τη σεξουαλικότητα (π.χ. γκέι, τρανς, λεσβίες) και τα μικρά ονόματα (π.χ. Θέμη, Σάκη, Σπύρο), ενώ κυριαρχούν οι βεβαιωτικές, οι δεσμευτικές και οι κατευθυντικές γλωσσικές πράξεις.

Συμπερασματικά, βάσει της ανάλυσης, αναδεικνύεται ότι οι διαφορετικές θεματικές κατηγορίες συνθημάτων δρόμου ευνοούν τη χρήση συγκεκριμένων ειδών προσφωνήσεων. Παράλληλα, στην περίπτωση των αθλητικών και των πολιτικών συνθημάτων, το είδος της προσφώνησης δείχνει να εξαρτάται από το αν ο/η αποδέκτης/τρια ανήκει στην έσω- ή έξω-ομάδα.

Λέξεις-κλειδιά: προσφώνηση, συνθήματα δρόμου, γλωσσικές πράξεις

Βιβλιογραφία

- Aijmer, K. (2013). *Understanding pragmatic markers: A variational pragmatic approach*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Austin, J.L. (1962/1975). *How to do things with words*. Oxford: Oxford University Press.
- Biber, D., Johansson, S., Leech, G., Conrad, S. & Finegan, E. (1999). *Longman Grammar of Spoken and Written English*. London: Longman.
- Καραχάλιου, Ρ. (2018). *Η προσφώνηση στις συνομιλιακές αφηγήσεις*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ιδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη).
- Μακρή-Τσιλιπάκου, Μ. (1984). Απόπειρα περιγραφής της νεοελληνικής προσφώνησης. *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα: Πρακτικά της 4ης Ετήσιας Συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης*, 219–239. Θεσσαλονίκη: Εκδοτικός Οίκος Αφών Κυριακίδη.
- Πέτριτς, Α. (1989). Η προσφώνηση ως επικοινωνιακή στρατηγική. *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα*, 9, 581-598.
- Stavrou, M. (2014). About the vocative. Στο L. Schurcks, A. Giannakidou & U. Etxeberria (επιμ.). *The Nominal Structure in Slavic and Beyond* (σσ. 299-342). Berlin/Boston: De Gruyter Mouton.
- Tsakona, V. (2014). First names as address terms among intimates: Some preliminary remarks. Στο Μ. Christodoulidou (επιμ.). *Greek Talk-in-Interaction* (σσ. 37-66). Cambridge: Cambridge Scholars Publishing.
- Tsakona, V., & Sifianou, M. (2019). Vocatives in service encounters: evidence from Greek. *Acta Linguistica Hafniensia*, 51(1), 60-89.
- Vasilaki, M. (2020). Dear friends, traitors and filthy dogs: Vocatives and impoliteness in online discussions of the Greek crisis. *Journal of Language Aggression and Conflict*, 8(2), 288-320.

Διδακτικές προτάσεις καλλιέργειας της διαπολιτισμικής επίγνωσης – επικοινωνίας μέσα από το γλωσσικό υλικό «Γνωρίζω τον τόπο μου – Μιλώ για τον δικό μου»

Αγγελική Κεφαλά¹ & Ελένη Γρίβα²

¹Πανεπιστήμιο Βελιγραδίου, ²Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

angekefa@outlook.com.gr, egrivaeft@gmail.com

Ένας από τους σημαντικούς στόχους της εκμάθησης μιας δεύτερης ή ξένης γλώσσας αποτελεί η ανάπτυξη των επικοινωνιακών δεξιοτήτων. Όμως η επικοινωνία έχει πολιτισμικές αποχρώσεις, καθώς μπορεί να αποκωδικοποιηθεί και να γίνει κατανοητή εάν γίνει αντιληπτό/κατανοητό το πολιτισμικό πλαίσιο εντός του οποίου λαμβάνει χώρα (Γρίβα & Κωφού, 2020). Η απόκτηση και η καλλιέργεια διαπολιτισμικών ικανοτήτων κρίνεται απαραίτητη, αφού αποτελεί βασικό εκπαιδευτικό και πολιτισμικό εφόδιο για τους ενεργούς πολίτες του 21ου αιώνα (Deardorff, 2006). Οι δίγλωσσοι, δηλαδή, ομιλητές αναμένεται να διαμορφώσουν την προσωπική τους ταυτότητα με τέτοιο τρόπο, ώστε να μπορούν να «κινηθούν» σε δύο γλώσσες και δύο πολιτισμούς. Παράγοντες που εν μέρει επηρεάζουν τη διαμόρφωση αυτής της νέας ταυτότητας είναι ο νέος τόπος και η κοινότητα υποδοχής της οποίας είναι μέλος το άτομο (Ιακώβου, Καραβά & Μιτσικοπούλου, 2021). Με άλλα λόγια, σε ένα περιβάλλον γλωσσικής διδασκαλίας, οι μαθητές θα πρέπει να αναπτύξουν τη διαπολιτισμική επίγνωση η οποία συνδέεται με την κατανόηση του δικού μας πολιτισμού, των άλλων πολιτισμών, αλλά και την αντίληψη για τις συγκλίσεις και αποκλίσεις ανάμεσα σε αυτούς τους πολιτισμούς (Griva & Zorbas, 2018 □ Rader, 2018). Για τον λόγο αυτό η διδασκαλία μιας δεύτερης/ξένης γλώσσας του θα πρέπει να στοχεύει στην καλλιέργεια της διαπολιτισμικής επίγνωσης και της διαπολιτισμικής επικοινωνιακής ικανότητας. Σκοπός αυτής της εργασίας είναι να παρουσιαστούν διδακτικές προτάσεις για την καλλιέργεια της διαπολιτισμικής επίγνωσης – επικοινωνίας μέσα από δραστηριότητες του γλωσσικού υλικού για την ελληνική ως δεύτερη/ξένη γλώσσα «Γνωρίζω τον τόπο μου – Μιλώ για τον δικό μου». Πιο συγκεκριμένα, το υλικό που θα παρουσιαστεί αποτελείται από εννέα κύριες θεματικές ενότητες και απευθύνεται σε ενηλίκους πρόσφυγες που διαμένουν στα κέντρα φιλοξενίας της Περιφερειακής Ενότητας Σερρών και μαθαίνουν την ελληνική γλώσσα. Στο τέλος κάθε θεματικής ενότητας υπάρχει μια υποενότητα με τίτλο «Μιλώ στους συμμαθητές μου για τον τόπο μου». Μέσα από τις δραστηριότητες αυτής της υποενότητας, δίνεται η ευκαιρία στους μαθητευόμενους να επικοινωνήσουν, να αλληλοδράσουν, να αναφερθούν στον δικό τους τόπο, να παρουσιάσουν τις δικές τους εμπειρίες, τα δικά τους έθιμα και να τα συγκρίνουν με αυτά των συμμαθητών τους και των κατοίκων της περιοχής που διαβιών. Έτσι, μέσα από την ενεργό εμπλοκή των μαθητευόμενων σε αυτού του τύπου τις δραστηριότητες, δίνεται η δυνατότητα να γνωρίσουν τους άλλους πολιτισμούς, να αναγνωρίσουν στοιχεία των άλλων πολιτισμών που διαφέρουν από τα αντίστοιχα του δικού μας πολιτισμού και να καλλιεργήσουν την ενσυναίσθηση. Στην εργασία παρουσιάζεται μια ποικιλία από αυτές τις δραστηριότητες και γίνονται διδακτικές προτάσεις αξιοποίησής τους σε περιβάλλον διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας, με σκοπό την καλλιέργεια ικανών διαπολιτισμικών ομιλητών.

Λέξεις-κλειδιά: ελληνική ως δεύτερη/ξένη, διαπολιτισμική επίγνωση-επικοινωνία, γλωσσικό υλικό, μετανάστες

Βιβλιογραφία

Griva, E. & Zorbas, V. (2018). *Multicultural and Citizenship Awareness Through Language: Cross Thematic Practices in Language Pedagogy*. New York: Nova Science Publishers.

- Γρίβα, Ε. & Κωφού, Ι. (2020). *Στρατηγικές γλωσσικής ανάπτυξης και διαπολιτισμικής επικοινωνίας- Ερευνητικές και διδακτικές προσεγγίσεις στο σύγχρονο εκπαιδευτικό περιβάλλον*. Θεσσαλονίκη: Εκδ. Κυρακίδη.
- Deardorff, D. K. (2006). Identification and assessment of intercultural competence as a student outcome of internationalization. *Journal of studies in international education*, 10(3), 241-266.
- Liddicoat, A. (2004). Intercultural language teaching: Principles for practice. *New Zealand Language Teacher* 30,17-24
- Rader, D. (2018). *Teaching and Learning for Intercultural Understanding: Engaging Young Hearts and Minds*. London: Routledge.
- Ιακώβου, Μ., Καραβά Ε. & Μιτσικοπούλου, Β. (2021). *Γλωσσική Εκπαίδευση Ενηλίκων Προσφύγων, Εγχειρίδιο για Εκπαιδευτικούς*. ΚΕΘΕΑ Σχήμα+Χρώμα.

Introducing a linguistically-informed sentiment classification of restaurant customer reviews and university student reviews

Pinelopi Kikilintza

Aristotle University of Thessaloniki

pkikilin@lit.auth.gr

During the last decade sentiment classification systems in the area of Natural Language Processing (Pang and Lee, 2008, Liu and Zhang, 2012, Patel et al., 2015, Romanov et al., 2019) have been using corpora with linguistically shallow annotation to assign a polarity or a strength to subjective expressions (words and phrases that express opinions, emotions, sentiments, etc.). The aim of this talk is twofold: a) to remedy this lack of linguistic features in sentiment analysis by presenting two annotated corpora that incorporate deeper linguistically-inspired features: the first corpus has been compiled out of Restaurant Customer Reviews (RCR) whereas the second out of University Students' Reviews (USR) provided by the Quality Assurance Unit of the Aristotle University of Thessaloniki; b) to present the basic differentiating features between the two sources of evaluative discourse when it comes to identifying patterns of positive or negative polarity.

More specifically, the two corpora are large-sized (i.e. both corpora consist of around 20.000 comments-reviews each of them) have been variously-annotated in different levels: at the lexical level reviews' content has been lemmatized and then tagged with parts of speech through the automatic lemmatizer and POS tagger provided by the ILSP web services (<http://nlp.ilsp.gr/>). Moreover, for determining term orientation (i.e. lexical contribution to the overall sentiment of a text passage) the two corpora have also been annotated with a) the sentiment polarity assigned to lexical items following the annotation scheme of the Greek Sentiment Lexicon (<https://github.com/MKLab-ITI/greek-sentiment-lexicon>) as well as b) semantic information related to verbs (focusing on emotion stative verbs), adjectives (focusing on adjectives with non-intersective and non-subjective interpretation) and adverbs (focusing on adverbs of degree).

Lastly and most importantly, the annotation scheme of both two corpora include subjectivity and inter-subjectivity markers (Traugott, 2010), as these seem to play a critical role in the successful sentiment classification of the reviews; more precisely, markers such as deixis (Benveniste, 1973), evidentiality (Aikhenvald, 2004) and imperatives (Benamara, et al., 2012), as indices of subjectivity (Halliday, 2002).

Some first results suggest that the speakers' utterances in the two corpora make use of different types of subjectivity markers and in different intensity. For instance, in the USR corpus, speakers make heavier use of subjectivity markers than in the RCR corpus. Moreover, in (1), taken from the USR corpus, the impersonal deontic expression *kalo' tha i'tan* is used for the student to keep a distance from a clearly negative review, whereas in the RCR corpus different types of modality, as in (2), whereby an evidentiality marker *le'i* is used to moderate reviews of negative polarity.¹

(1) Καλό θα ήταν να γινόταν απαλλακτικές πρόοδοι, επειδή η ύλη του μαθήματος είναι αρκετά μεγάλη.

It is advisable to have exemption middle exams, since the curriculum is too large.

(2) Πρέπει λέει να... τον κερδίσεις για να σε εξυπηρετήσει σαν πελάτη! Γιατί; Μήπως μου μαγειρεύει τζάμπα?

---

¹ Although Modern Greek (MG) does not appear to have a "pure" evidential markers *le'i* seems to be on its way to grammaticalization (Stathi, 2007).

You are *supposed to* win him over so that he serves you as a customer! Why? Is he cooking for free?

The two corpora express two different types of speakers and addressees (i.e. students in the RCR corpus and customers in the USR corpus). Considering the patterns in expressing subjectivity and inter-subjectivity in both corpora illustrates the two different types of evaluative discourse and could potentially influence considerably the efficiency of sentiment classification systems.

Key words: sentiment analysis, classification, subjectivity, customer reviews

References

- Aikhenvald, AY (2004). *Evidentiality*. Oxford: Oxford University Press.
- Benamara, F, Chardon, B, Mathieu, Y, Popescu, V and Asher, N (2012), 'How do Negation and Modality Impact on Opinions?', *Proceedings of the ACL-2012 Workshop on Extra-Propositional Aspects of Meaning in Computational Linguistics*.
- Benveniste, E (1973), *Problems in Linguistics*, Subjectivity in Language, Press of Miami University.
- Halliday, MAK (2002) 'Modes of meaning and modes of expression: Types of grammatical structure and their determination by different semantic functions' (1979). in Webster, J (ed.), *On Grammar*, Continuum, London, 196-218.
- Liu, B and Zhang, L (2012), 'A survey of opinion mining and sentiment analysis' in Aggarwal, CC and. Zhai, CX (eds.), *Mining Text Data*, Springer Science+Business Media.
- Pang, B and Lee, L (2008) 'Opinion mining and sentiment analysis', *Foundations and Trends in Information Retrieval*, 2, (1-2), 1–135.
- Patel, V Prabhu, G and [Bhowmick](#), K (2015), 'A Survey of Opinion Mining and Sentiment Analysis', *International Journal of Computer Applications*, 131(1),24-27.
- Rentoumi, V (2012), *Sentiment Analysis of Metaphorical Language*, PhD thesis presented for the University of the Aegean in Athens.
- Romanov, A, Lomotin, K and Kozlova, E (2019), 'Application of Natural Language Processing Algorithms to the Task of Automatic Classification of Russian Scientific Texts', *Data Science Journal*, 18 (37), 1–17.
- Stathi, K (2007), 'The rise of evidential markers in Modern Greek', *DGfS AG 4 : The linguistic realization of evidentiality in European Languages*.
- Traugott EC (2010), '(Inter)subjectivity and (inter)subjectification: A reassessment.' in Davidse, K, Vandelandotte, L, and Cuyckens, H (eds), *Subjectification, Intersubjectification and Grammaticalization*, De Gruyter, Berlin, 29-71.

Regularities and Oddities in Greek Binomials

Athina Kikiopoulou & Nina Topintzi

Aristotle University of Thessaloniki

athina.kikiop@gmail.com, topintzi@enl.auth.gr

The phenomenon of Prosodic End-Weight (Ryan 2019) predicts that phonologically heavier constituents are preferred closer to the right edge, so as to coincide with prominent loci of phrasal stress. According to Ryan (2019), the following are categorized as heavier: longer or lower vowels, onsets of numerous or less sonorous segments, codas of fewer or more sonorous segments, and, finally, greater syllable number. End-Weight has long been associated with weight-sensitive systems, but its status in weight-insensitive systems, such as Standard Modern Greek (SMG) (Kappa 2002), is ambivalent. On the basis of new data from binomial word-ordering experiments (Kikiopoulou 2020), the present paper argues that some aspects of End-Weight are indeed observed in SMG and are in accord with patterns expected for weight sensitive languages. Other patterns however are unexpected, as they contradict Ryan (2019) or go against previous findings on the language's syllable and metrical structure. We discuss these patterns in some detail and consider their implications for the study of Greek phonology.

Binomials involve strings of the type *A and B* and their internal word-ordering, e.g., 'νερό και αλάτι' vs. 'αλάτι και νερό' (water and salt vs. salt and water). Following previous studies on binomial ordering and their manifestations of End-Weight (Cooper and Ross 1975, Benor and Levy 2006, Ryan 2019), Kikiopoulou (2020) designed two forced choice experiments to target the potential effects of vowel quality, coda status (null versus singleton), and syllable number in binomial ordering in SMG; participants with no formal linguistic experience were asked to indicate their preferred order within binomials (*A and B* or *B and A*) presented within a carrier sentence. The tasks were completed online through Google forms, and statistically significant tendencies were calculated using binomial distribution tests. The first involved random pairings of actual words and the second pairings of nonce words. The emerging patterns are largely compatible with Ryan's (2019) predictions for binomials; constituents with more syllables or syllables bearing word-final codas are deemed heavier and are preferred in the second position of a binomial, that is, closer to the right edge. With regard to vowel quality, significant results were obtained for the parameter of *backness*—back vowels were more likely in position B in the binomial. Unlike Ryan (2019), who accepts vowel height but not backness as a factor in End-Weight, we claim that backness too is relevant, thus confirming earlier research, such as Benor and Levy (2006), among others.

Kikiopoulou's (2020) experimental work reveals further interesting findings, which we presently claim pose challenges for, so far, generally accepted patterns in SMG in relation to syllabification and metrical structure. Even though the language is considered to only admit [s, n, r] as word-final codas (Kappa 2002), items carrying both legal and illegal segments were found to have a uniform tendency to appear in the second position of a binomial. We take this as an additional indication that Greek demonstrates a greater tolerance for codas than previously believed (cf. Gratsouni and Topintzi 2020). Another interesting finding is that lapses (Elenbaas and Kager 1999: 282) are optimized in a statistically significant manner in syllabically asymmetrical binomials, all of which were critically stressed in the penultima, e.g., the nonce binomial *φικορέτι και φέκι* was preferred over *φέκι και φικορέτι* with a long lapse, although the latter places a longer, i.e., apparently heavier, word at the right edge. These metrical findings go against Arvaniti (1994), who maintains that the language only optimizes clashes and tolerates

long stretches of lapse, but render themselves good candidates for an Emergence-of-the-Unmarked effect (TETU; McCarthy and Prince 1994), where a marked structure that is generally admitted (here, lapses) is not tolerated in a particular domain (here, binomials).

Our work on binomials adds to the recent, still limited, literature on the interface between theoretical and experimental phonology in SMG (cf. Gratsouni & Topintzi 2020, etc.) and highlights the importance of peripheral structures in the lexicon, such as acronyms and binomials, as well as of nonce forms for a deeper and more insightful understanding of Greek phonology.

Key words: End-weight, binomials, word order, codas, metrics

References

- Arvaniti, Amalia (1994), Acoustic features of Greek rhythmic structure. *Journal of phonetics* 22(3): 239-268.
- Benor, Sarah Bunin and Levy, Roger (2006) The chicken or the egg? A probabilistic analysis of English binomials. *Language* 82(2): 233–278.
- Bolinger, Dwight L. (1962), Binomials and pitch accent. *Lingua* 11: 34–44.
- Cooper, William E., and Ross, John R., (1975). Word order. In R. Grossman, L. J. San, and T. Vance (eds.), *Papers from the parasession on functionalism*, pp. 63–111. Chicago: Chicago Linguistic Society.
- Elenbaas, Nine, & Kager, Rene (1999). Ternary rhythm and the lapse constraint. *Phonology* 1(3): 273-329.
- Gratsouni, Dimitra and Topintzi, Nina (2020), On the syllabification of ON (Obstruent-Nasal) Clusters in Greek. *Studies in Greek Linguistics* 40: 105-113
- Kappa, Ioanna (2002), Συλλαβική δομή [Syllabic structure]. Ms. <https://student.cc.uoc.gr/uploadFiles/177%CE%93%CE%9B%CE%A9%CE%A6153/3%CE%A3%CE%A5%CE%9B%CE%9B%CE%91%CE%92%CE%99%CE%9A%CE%97%20%CE%94%CE%9F%CE%9C%CE%97.pdf>
- Kikiopoulou, Athina (2020), *End-weight manifestations in Greek binomials* (Master's thesis). Aristotle University of Thessaloniki.
- McCarthy, John J., and Prince, Alan (1994), The emergence of the unmarked: Optimality in prosodic morphology. *Papers from the Annual Meeting of the North East Linguistic Society* 24. 333–379
- Ryan, Kevin M. (2019), Prosodic end-weight reflects phrasal stress. *Natural Language & Linguistic Theory* 37(1): 315-35.

Greek L1 attrition in Germany: Evidence from narratives in a corpus study

Giacomo Klein¹, Eleni Agathopoulou¹, Despina Papadopoulou¹ & Christiane Bongartz²

¹Aristotle University of Thessaloniki, ²University of Cologne
giacomok@enl.auth.gr, agatho@enl.auth.gr, depapa@lit.auth.gr

First language (L1) attrition is “the nonpathological deterioration of a previously acquired native language” (Köpke and Schmid, 2004). The present study aims at identifying possible characteristics of attrition in oral L1 Greek produced by Greek residents in Germany. Our participants are 66 Greeks (41 female and 25 male) with an average age of 42.41 years (SD = 9.50) and an average length of residence in Germany 16.23 years (SD = 9.70). They have all left Greece after the age of 17 (average age at migration= 26.18 years; SD=7,76). The participants were administered a re-telling task based on a 13 minute film clip and had to answer some general questions about their life in Germany, their job and their hobbies.

Earlier studies have assessed L1 attrition-related phenomena in elicited narratives. As far as the lexicon is concerned, L1 influence in semantics and morphosyntax (tense and aspect) as well as in the lexicon (lexical borrowing and loan translation) have been detected (Pavlenko, 2003). Differences between L1 attriters and a control group were pointed out in lexical diversity and distribution, lexical sophistication, and verbal fluency (Schmid et al., 2014). Moreover, cognitive disfluency markers such as unfilled pauses, retractions, and repetitions seem to be more frequent in L1 attriters (Schmid et al., 2010).

The recorded narratives of our participants were transcribed and normalized before being analyzed as a corpus. The results were then compared with a comparable corpus of data from L1 Greek speakers who live in Greece and are matched in age and level of education to our experimental group. The data collection took place during online interviews due to the ongoing COVID-19 pandemic.

Our study takes into consideration both macrostructure (story grammar) and microstructure as far as lexis and morphosyntax are concerned (Gagarina et al., 2012). While the macrostructure is based on the general goals and outcomes of the interview and the film retelling task, the microstructure regards some attrition-related features such as lexical variety through type/token ratio measurements (Schmid, 2011) and frequency lists which were compiled and then compared between the two corpora. Moreover, we will focus on other attrition-related measurements, such as fluency, errors and code-switching (Schmid, 2002).

We will present the results originating from our quantitative analysis of narratives by L1 Greek attriters and we will discuss some insights for future analysis in this field.

Key words: First language attrition, Greek immigrants in Germany, oral narratives, corpus analysis

References

- Gagarina, N., Klop, D., Bohnacker, U., Kunnari, S., Tantele, K., Välimaa, T., Balčiūnienė, I., & Walters, J. (2012). Multilingual Assessment Instrument for Narratives (MAIN). ZAS Papers in Linguistics 56. Berlin: Zentrum für Allgemeine Sprachwissenschaft.
- Köpke, B., & Schmid, M. S. (2004). Language attrition: The next phase. In M. S. Schmid, B. Köpke, M. Keijzer & L. Weilemar (Eds.), *First language attrition: Interdisciplinary perspectives on methodological issues* (pp. 1-45). Amsterdam: John Benjamins.

- Pavlenko, A. (2003). I feel clumsy speaking Russian': L2 influence on L1 in narratives of Russian L2 users of English. In V. Cook (Ed.), *Effects of the second language on the first* (pp. 32-61). Clevedon: Multilingual Matters Publishing.
- Schmid, M. S., & Jarvis, S. (2014). Lexical access and lexical diversity in first language attrition. *Bilingualism: Language and Cognition*, 17(04), 729-748.
- Schmid, M. (2011). *Language attrition*. Cambridge University Press.
- Schmid, M. S., & Fägersten, K. B. (2010). Disfluency markers in L1 attrition. *Language learning*, 60(4), 753-791.
- Schmid, M. S. (2002). *First language attrition, use and maintenance: The case of German Jews in Anglophone countries*. Amsterdam /Philadelphia: John Benjamins.

Η μέθοδος της εθνογλωσσολογικής γεωγραφίας στην μελέτη των βαλκανικών πολιτισμών: η περίπτωση της Λάμιας

Ksenia Klimova

Lomonosov Moscow State University

kaklimova@gmail.com

Μία σύγχρονη μεθοδολογική προσέγγιση στη μελέτη του λαϊκού πολιτισμού είναι η «πολιτισμική γεωγραφία», όπου ο παραδοσιακός πολιτισμός εξετάζεται ως μια ποικιλία τοπικών παραδόσεων, οι οποίες μπορούν να συντάξουν μια «πολιτισμική διάλεκτο», όπως την ορίζει ο Ν. Τολστόι (Tolstoi 1995: 20).

Η παρούσα εισήγηση είναι αφιερωμένη στην εθνογλωσσολογική μελέτη των στοιχείων του λεκτικού, του δραστικού και του αντικειμενικού κώδικα της νεοελληνικής λαϊκής μυθολογίας στο Βαλκανικό πολιτισμικό πλαίσιο με βάση την μεθοδολογία του Ν. Τολστόι και της Α. Πλότνικοβα (Plontikova 2009, 2014). Τα βασικότερα αντικείμενα της εθνογλωσσικής χαρτογράφησης στο πεδίο της λαϊκής μυθολογίας είναι: 1) οι αντιλήψεις για το συγκεκριμένο μυθολογικό πρόσωπο (ή η απουσία τους), 2) το όνομα ή η ονομασία του μυθολογικού προσώπου, 3) τα χαρακτηριστικά του και 4) τα σχετικά μοτίβα, 5) οι λεκτικές αποτρεπτικές φόρμουλες κ.α.

Οι αρχές της εθνογλωσσικής χαρτογράφησης θα παρουσιαστούν με παράδειγμα ένα διαδεδομένο διαβαλκανικό μυθολογικό πρόσωπο, που ανάγεται στην αρχαία ελληνική μυθολογία, την Λάμια. Παρατηρείται μεγάλη ποικιλία τοπικών παραλλαγών των μυθολογικών προσώπων που στις γλώσσες της Βαλκανικής Γλωσσικής Ενότητας (Sprachbund) αποκαλούνται με το όνομα **lamia*, ακόμα και στον ελληνικό παραδοσιακό κόσμο η Λάμια έχει ποικίλα χαρακτηριστικά και λειτουργίες: από κακοποιό δαίμονα που παρουσιάζεται σε μορφή φιδιού ή δράκου μέχρι ωραία γυναίκα που ζει κοντά σε πηγές με γλυκό νερό.

Το πρόσωπο της σύγχρονης Λάμιας αποτελεί συνέχεια του αρχαίου ελληνικού μύθου για τη Λάμια, το τέρας που άρπαζε και καταβρόχθιζε παιδιά. Οι κύριες γνωστές υποστάσεις αυτού του μυθολογικού προσώπου στην νεοελληνική λαϊκή μυθολογία είναι: ένα τέρας που καταβροχθίζει τους ανθρώπους, μία από τις Νεράιδες είναι ένα όμορφο κορίτσι με μακριά μαλλιά, ένας ατμοσφαιρικός δαίμονας που έχει την ικανότητα να κινείται ελεύθερα στον αέρα και να διευθύνει καταιγίδες, να χαλάει καλλιέργειες, να ρίχνει χαλάζι, κλπ. Η αρχική - μυθολογική - έννοια της Λάμιας ως μυθολογικού όντος σε μερικές περιοχές έχει ήδη χαθεί και ορισμένα χαρακτηριστικά της διατηρούνται στη γλώσσα μόνο περιφερειακά, σε μορφή μεταφορικών στερεότυπων εκφράσεων, έτσι ώστε το λέξημα *λάμια* να σημαίνει διαφορετικά πράγματα ανά περιοχή: 'μαύρο σύννεφο με χαλάζι' (Δαρνακοχώρια Σερρών), 'βαθύ πηγάδι' (Διλινάτα Κεφαλονιάς), 'λάκκος με νερό στον κάμπο' (Βαλσαμάτα Κεφαλονιάς), 'λαίμαργος, άπληστος άνθρωπος' (Κολίνδρος, Πιερίας κ.λπ.).

Πηγές της παρούσας μελέτης υπήρξαν οι λαϊκές προφορικές παραδόσεις μυθολογικού χαρακτήρα (δεν συμπεριλαμβάνουμε στην μελέτη στοιχεία από άλλα είδη όπως παραμύθια ή δημοτικά τραγούδια), οι οποίες καταγράφηκαν στις επιτόπιες έρευνές μας είτε δημοσιεύτηκαν από άλλους ερευνητές.

Στους ελληνικούς εθνογλωσσικούς χάρτες που έχουμε συντάξει ξεχωρίζουν μερικές ειδικές σημασιολογικές περιοχές, οι οποίες συνεχίζονται μετά και στον ευρύτερο βαλκανικό χώρο. Έτσι, π.χ., διακρίνουμε την περιοχή της Μακεδονίας και της Θράκης, η οποία χαρακτηρίζεται από σχεδόν ολοκληρωτική απώλεια αντιλήψεων για τον προσωποποιημένο δαίμονα με το όνομα Λαμία, αλλά σχετίζεται κυρίως με τα σημασιολογικά πεδία «κακός καιρός» και «λαίμαργο ον». Αυτά τα χαρακτηριστικά συμπίπτουν με τα αντίστοιχα του νοτιοσλαβικού μυθολογικού προσώπου *+lamja*, καθώς καθορίζονται από την σχέση του με την κατηγορία των δαιμόνων του αέρα και

του νερού, όπου η *ламя* (*λαμја* (*ламѣ*), *аждаја*) είναι ένα τέρας που πίνει νερό από τη λίμνη, ζει στα σύννεφα και κλέβει τη σοδειά, ζει στα βαθιά νερά και τρώει ανθρώπους και ζώα κλπ.

Λέξεις-κλειδιά: ethnolinguistics, Greek folklore, folk mythology, traditional culture, Balkan studies

Βιβλιογραφία

Tolstoi N. I. (1995). *Iazyk i narodnaia kultura*. Moscow: Indrik.

Plotnikova A. A. (2009). *Materialy dlia etnolingvisticheskogo izucheniia balkanoslavianskogo areala*. Moscow: Indrik..

Plotnikova A. A. (2014). *Etnolingvisticheskaia georgafia Iuzhnoi Slavii*. Moscow: Indrik..

Πολίτης Ν. Γ. (1904). *Παραδόσεις. Μελέται περί του βίου και της γλώσσης του ελληνικού λαού*. Τόμος Α΄. Αθήνα: Τύποις Π.Δ. Σακελλαρίου.

**ΚΝΩΣΟΣ: Διαδραστική απόδραση από τον αρχαιολογικό χώρο της Κνωσού με
χρήση κινητού, λάπτοπ και προγράμματος επαυξημένης πραγματικότητας.
εργαλείο διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ ξένης γλώσσας**

Βασιλική Κολλάτου
Πανεπιστήμιο Λευκωσίας
basilikikollatou@yahoo.gr

Τις τελευταίες δεκαετίες, παρατηρείται μια στροφή προς την ενσωμάτωση και χρήση των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών στην εκπαίδευση (Σχορετσανίτου & Βεκύρη, 2010). Η εισαγωγή των ΤΠΕ στα ελληνικά σχολεία, έχει δημιουργήσει την ανάγκη για δημιουργία λογισμικών, εφαρμογών, αλλά και εργαλείων που θα κάνουν τη χρήση υπολογιστών στην τάξη όλο και πιο διαδραστική διαδικασία. Στις παραπάνω καινοτομίες, ανήκουν και τα περιβάλλοντα επαυξημένης πραγματικότητας, τα οποία βασίζονται σε μια κατάσταση άμεσης ή έμμεσης προβολής του πραγματικού φυσικού περιβάλλοντος σε πραγματικό χρόνο και η οποία προβολή ενισχύεται με την προσθήκη εικονικών πληροφοριών που δημιουργούνται από υπολογιστή (Carmigniani & Furht, 2011). Παράλληλα, φαίνεται να κερδίζει έδαφος, στον τομέα της εκπαίδευσης, η χρήση εφαρμογών με παιγνιώδη χαρακτήρα που απαιτούν από τους μαθητές να βρουν λύσεις σε προβλήματα. Στο πλαίσιο αυτό φαίνεται πως σταδιακά η πρακτική της χρήσης δωματίων απόδρασης ως εκπαιδευτικών περιβαλλόντων μάθησης κερδίζει οπαδούς στους διδάσκοντες όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης (van de Grint *et al.*, 2020). Τα παιχνίδια αυτά προωθούν τη μαθητοκεντρική προσέγγιση διδασκαλίας αλλά και τη διεπιστημονική και συνεργατική μάθηση καθώς και την επίλυση προβλημάτων (Brown, Darby, & Coronel, 2019; Cain, 2019; Gómez-Urquiza *et al.*, 2019; Kinio, Dufresne, Brandys, & Jetty, 2019 *οπ. αναφ. στο* Huang, Kuo *et. al.*, 2020). Η παρούσα έρευνα, στοχεύει στη δημιουργία μιας εκπαιδευτικής δραστηριότητας που θα αποτελείται από 4 δωμάτια απόδρασης με εκπαιδευτικό σκοπό. Το παιχνίδι απευθύνεται σε μαθητές ηλικιών 11-15 ετών που μαθαίνουν την ελληνική ως δεύτερη/ ξένη γλώσσα, και έχει ως στόχο καλλιέργεια του λεξιλογίου και των βασικών γλωσσικών δεξιοτήτων μέσα από την συνακόλουθη εξοικείωση των μαθητών με τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό. Το παιχνίδι ενέχει στοιχεία επαυξημένης πραγματικότητας, τα οποία μέσω μη λεκτικής πραγμάτωσης, καλούν τους μαθητές να ανακαλύψουν τα κρυμμένα στοιχεία που θα τους οδηγήσουν στη λύση γρίφων και την απόδραση από το εκάστοτε δωμάτιο. Βασική διδακτική μέθοδος είναι η συνεργατική μάθηση, χρησιμοποιούνται ωστόσο και κάποια στοιχεία ανακαλυπτικής μάθησης, με την έννοια της μάθησης που χτίζεται μέσα από τη διερεύνηση, την διατύπωση υποθέσεων και την επαλήθευση ή απόρριψη τους (van Joolingen, de Jong & Dimitrakopoulou, 2007). Στη δραστηριότητα περιλαμβάνονται 4 αρχαιολογικοί χώροι: η Κνωσός, οι Μυκήνες, η αρχαία Ολυμπία και ο λόφος της Ακρόπολης. Έτσι ο μαθητής έρχεται σε επαφή με πολιτισμικά στοιχεία τριών από τις σπουδαιότερες φάσεις του ελληνικού πολιτισμού- την Μινωική, τη Μυκηναϊκή και την Κλασική αρχαιότητα. Τα δωμάτια απόδρασης έχουν δημιουργηθεί με τη χρήση του Discovery tour του παιχνιδιού Assassin's Creed Odyssey. Στην προσπάθεια να «αποδράσουν» από κάθε ένα από τους 4 προαναφερθέντες αρχαιολογικούς χώρους, οι μαθητές θα μάθουν μέσα από τη μεταξύ τους συνεργασία, ανακαλύπτοντας σημαντικά πολιτιστικά μνημεία της Ελλάδας χωρίς να χρειαστεί να τα επισκεφθούν. Επιπλέον, με το συγκεκριμένο παιχνίδι αυξάνεται η κατανόηση καθώς και η παραγωγή προφορικού λόγου μέσω της συνομιλίας μεταξύ των μαθητών. Τα συγκεκριμένα διαδικτυακά escape rooms κατάφεραν να κινήσουν το ενδιαφέρον των μαθητών, οι οποίοι μέσω των πρακτικών της συνεργατικής και της ανακαλυπτικής μάθησης αλλά και την τεχνική της επίλυσης προβλημάτων, εμπλούτισαν το λεξιλόγιό τους και τις δεξιότητες παραγωγής

προφορικού και κατανόησης γραπτού λόγου, δρώντας έξω από τα στενά όρια της πραγματικότητας.

Λέξεις-κλειδιά: ηλεκτρονικά δωμάτια απόδρασης, επαυξημένη πραγματικότητα, CLIL

Ξενογλώσση βιβλιογραφία:

- Carmigniani, J., & Furht, B. (2011). Augmented reality: An overview. In B. Furht (Ed.), Handbook of augmented reality (pp. 3–46). New York, NY: Springer
- Huang, S., Kuo, Y., Chen, H. (2020) Applying digital escape rooms infused with science teaching in elementary school: Learning performance, learning motivation, and problem-solving ability. Thinking Skills and Creativity, Vol 37 (100681).
- Van Joolingen, W.R., De Jong, T., & Dimitrakopoulou, A. (2007) Issues in computer supported inquiry learning in science. Ανακτήθηκε 9 Οκτωβρίου 2021, από: https://www.researchgate.net/publication/220663655_Issues_in_computer_supported_inquiry_learning_in_science
- Veldkamp, A., Van de Grint, L., Knippels, M., Van Joolingen, W. (2020) Escape Education: A Systematic Review on Escape Rooms in Education. Ανακτήθηκε 9 Οκτωβρίου 2021 από: <https://www.preprints.org/manuscript/202003.0182/v1>

Ελληνική βιβλιογραφία:

- Σχορετσανίτου, Π., Βεκύρη, Ι., (2010), Τζιμογιάννης, Α.(επιμ.) ‘Ένταξη των ΤΠΕ στην εκπαίδευση: παράγοντες πρόβλεψης της εκπαιδευτικής χρήσης στο Πρακτικά Εργασιών 7^{ου} Πανελλήνιου Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή «Οι ΤΠΕ στην Εκπαίδευση», τόμος ΙΙ, σ. 617-624 Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Κόρινθος, 23-26 Σεπτεμβρίου 2010

Word order in Greek Sign Language

Marianthi Koraka

University of Göttingen

marianthi.koraka@uni-goettingen.de

This study explores word order (WO) in Greek Sign Language (GSL), a fundamental aspect of the syntax of GSL, which has thus far not been examined. I investigate the relative order of Subject (S), Object (O) and Verb (V) in simple declarative sentences and in wh-questions. WO in Sign Languages (SLs) may either differ (e.g. Italian SL (Geraci 2006)) or not (e.g. Russian SL (Kimmelman 2012)) from the respective spoken languages. Several studies have shown that morphosyntactic factors (such as verb class), semantic factors (e.g. argument reversibility), and pragmatic considerations (e.g. topicalization) may lead to WO variations in SLs (Milković et al. 2007; Johnston et al. 2007). As for wh-questions, wh-signs may either appear in sentence-initial or final position, or else remain in-situ, coarticulated with Non Manual Markers (NMMs) (Zeshan 2004).

Methodology: 9 native signers of GSL (6 women, 3 men, Mean Age=40,5 years) participated in a picture description task. 23 pictures were manipulated according to transitivity (intransitive, transitive, ditransitive), verb class (plain affective and effective, regular agreement, agreement spatial, agreement backward, regular locative) and argument reversibility. The same pictures were used for wh-questions elicitation with a question mark added above the target argument. Informants were asked to first describe the pictures that aimed to elicit the declarative sentence (Fig.1, Pic. 1) and then produce a wh-question, in which the wh-sign should correspond to one of the verb's arguments indicated in the picture with a question mark (that bared either the position of the grammatical subject (Fig.1, Pic. 2) or object (Fig.1, Pic. 3)). The pictures were presented once in a pseudorandomized order. The responses were videotaped, annotated with ELAN and analyzed using the χ^2 (chi-square) statistical test.

Figure 1. Pictures used to elicit declarative (Pic. 1) and interrogative (Pic. 2 and 3) sentences

Results and Discussion: In my data, subjects systematically occupy sentence-initial position. The statistical analysis indicated that verb class affects WO ($\chi^2= 50,782$, $p<0.000$). Regarding the relative order between O and V, I claim that the basic WO is OV. SOV is systematically preferred for sentences containing plain affective verbs (1), regular agreement verbs with both reversible and irreversible arguments and agreement backward verbs. Argument reversibility does not influence WO in GSL, contrary to other SLs (such as Croatian SL (Milković et al. 2007)). With ditransitive verbs, both objects precede the verb (and follow the S), i.e. $SO^{IND}O^DV$, a WO found in most SLs with SOV as their basic WO (e.g. Italian SL (Cecchetto et al. 2009)).

(1) BOY BOX BUY

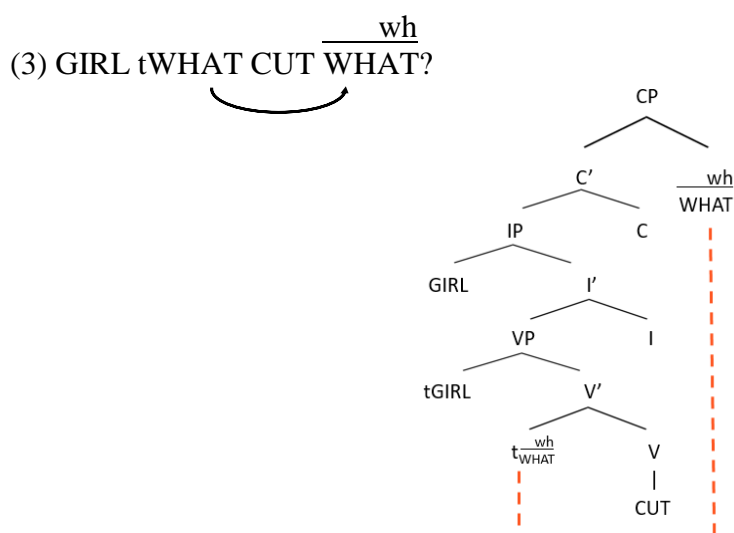
‘(A) boy buys (a) box’

As for locative sentences, OSV is the only preferred order for sentences with regular locative verbs, a finding that agrees with the literature regarding locative sentences cross-linguistically (Kimmelman 2012), since figure-ground configurations seem to play a significant role in SLs' WO. Sentences with agreement spatial verbs allow for both SOV and SVO order in our data. Finally, sentences with plain effective verbs in GSL, like in other SLs (e.g. British SL (Sutton-Spence & Woll 1999)), systematically exhibit an SVO pattern due to the verb's semantic properties:

(2) BUILDER BUILD WALL

'(A) builder builds (a) wall'

Regarding wh-questions, wh-signs appear consistently in sentence-final position and are marked with NMMs, namely brow furrow and left-rightward head movement. I tentatively adopt Cecchetto et al.'s (2009) analysis, in which wh-signs move from their argumental position to a right Specifier/CP, creating a dependency between these two positions:

Key words: word order, Greek Sign Language, wh-questions, verb class

References

- Cecchetto, C., C. Geraci & S. Zucchi. (2009). Another way to mark syntactic dependencies. The case for right peripheral specifiers in sign languages. *Language* 85(2). 278–320.
- Geraci, C. (2006). Negation in LIS (Italian Sign Language). In L. Bateman, & C Ussery (Eds.), *Proceedings of NELS 35* (pp. 217-229). Amherst, MA: GLSA.
- Johnston, T. & Schembri, A. (2007). *Australian Sign Language (Auslan): An introduction to sign language linguistics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Kimmelman, V. (2012). Word order in Russian Sign Language: an extended report. *Linguistics in Amsterdam*, 5(1), 1-56.
- Milković, M., Bradarić-Jončić, S., & Wilbur, R. B. (2007). Information status and word order in Croatian Sign Language. *Clinical linguistics & phonetics*, 21(11-12), 1007-1017.
- Sutton-Spence, R., & Woll, B. (1999). *The linguistics of British Sign Language: an introduction*. Cambridge University Press.

Developing Intercultural Communication Skills: Implementing a project in a Multi-lingual/cultural Primary Education Setting

Eleni Korosidou

University of Western Macedonia

ekorosidou@uowm.gr

During the last decade modern European societies have become multicultural and, hence, plurilingual making the need for the development of both language and intercultural communication competence more evident than ever. The contemporary language speaker should be an “intercultural mediator” (Porto, Houghton & Byram, 2017) that tries to resolve conflicts or misunderstandings arising during interaction among people from diverse linguistic and cultural backgrounds.

In this paper, an attempt was made to develop intercultural communication skills through the adoption of certain teaching practices in the multicultural setting of a primary school classroom, consisted of twenty-four 6th graders in Northern Greece. Focus was placed on both multi-lingual/cultural skills, while opportunities were created for modeling and practicing strategies in a multilingual/cultural context. Translanguaging was employed as an approach in learning, enabling multilingual learners to use their language as an integrated and effective communication system (Canagarajah, 2011), to mediate, to make meaning and develop their experience and identity (Creese & Blackledge, 2015).

Five stages constituted the framework introduced for the development of communication strategies (Griva & Kofou, 2020): a) Preparation: warm up activities to elicit students’ prior knowledge and make them value their own prior linguistic and cultural experiences, b) Presentation: selection and modeling of intercultural communication strategies, c) Coordinated training: to experiment with a range of strategies in a multimodal environment by using scenarios and interactive activities, d) Expanding newly acquired skills and strategies: students extend their understanding of strategy use to other tasks and contexts, e) Evaluation: The following alternative assessment methods were used: a) a researcher’s journal, b) the external participant’s field notes, c) pre- and post rubrics/ checklists for intercultural communication skills/ strategies.

Parental involvement was also of utmost importance in the present project. Home literacy environment has been recorded as one of the most significant predictors regarding early literacy skills (Niklas, Tayler & Schneider, 2015). Tracey and Morrow (2002) emphasized the importance of the family environment in the development of children's literacy, while a positive correlation is reported between parental involvement and reading and writing ability (Sénéchal & Young, 2008) or the oral skills’ development (Korosidou, Griva & Pavlenko, 2021). The involvement of parents in the program was operationalized through a) parents’ attendance to and participation into classroom events, b) time spent using the educational material at home to enhance students’ FL literacy. Special emphasis was placed on strengthening bounds between school and parents.

Results reported the dual impact of the implicit teaching practices on learners’ language and intercultural skills/ strategies. Research results are also in accordance with existing literature, where parental involvement is associated with significant benefits for children's school success and their overall development (Wang & Sheikh-Khalil, 2014).

Key words: intercultural communication, communication skills and strategies, parental involvement

References

- Canagarajah, S. (2011). Codemeshing in Academic Writing: Identifying Teachable Strategies of Translanguaging. *The Modern Language Journal*, 95(3), 401–417.
- Creese, A., & Blackledge, A. (2015). Translanguaging and identity in educational settings. *Annual Review of Applied Linguistics*, 35, 20–35.
- Griva, E., & Kofou, I. (2020). *Linguistic development and intercultural communication strategies: Research and teaching approaches in the modern educational environment*. Thessaloniki: Kyriakidis Publications. ISBN: 978-960-599-327-6 (in Greek).
- Korosidou, E., Griva, E., & Pavlenko, O. (2021). Parental Involvement in a Program for Preschoolers Learning a Foreign Language. *International Journal of Research in Education and Sciences*, (IJRES), 7(1), 112-124. <https://doi.org/10.46328/ijres.1219>.
- Niklas, F., Tayler, C., & Schneider, W. (2015). Home-based literacy activities and children's cognitive outcomes: A comparison between Australia and Germany. *International Journal of Educational Research*, 71, 75-85.
- Porto, M., Houghton, S. A., & Byram, M. (2017). Intercultural citizenship in the (foreign) language classroom. *Language Teaching Research*, 22(5), 484–498. doi:10.1177/1362168817718580.
- Sénéchal, M., & Young, L. (2008). The effect of family literacy interventions on children's acquisition of reading from kindergarten to grade 3: A meta-analytic review. *Review of Educational Research*, 78(4), 880-907.
- Tracey, D. H., & Morrow, L. M. (2002). Preparing young learners for successful reading comprehension. Laying the foundation. In C. C. Block & M. Pressley (Eds.), *Comprehension Instruction: Research-based best practices* (pp. 219-233). New York: Guilford.
- Wang, M. T., & Sheikh-Khalil, S. (2014). Does parental involvement matter for student achievement and mental health in high school? *Child Development*, 85(2), 610-625.

“When all said and done” Examining gender performance in Greek CMD

Konstantina Kotsovou & Nikoletta Tsitsanoudis-Mallidis

University of Ioannina

ninukotsovou@gmail.com, nitsi@uoi.gr

This study aims to examine the overall linguistic style of Greek native speakers in online conversations in terms of gender performance. Language gender studies have been an appealing topic of debate among humanitarian researchers such as sociologists, psychologists and linguists since 1975 when Lakoff¹ argued that gender-specific features in language use, are inseparably aligned with social class. Gender performance is without a doubt a performance of social roles in different contexts and eras, an extremely significant argument that might fairly explain similar findings in gender linguistic behaviors across decades². The fundamental differences between men's and women's roles in society have importantly altered in the 21st century, necessitating conducting innovative research in more contemporary contexts³. It is also widely known in the literature⁴ that genre is a stronger predictor than gender. That is to say, the manifestation of certain stylistic features which may seem triggered by gender differences is influenced by the genre. Therefore, the genre being chosen was purposefully the contemporary as well as less-restricted and less-conventional genre of informal CMD (online messages) in order to establish a flourishing ground for more spontaneous, thus distinctive and idiosyncratic stylistic manifestations⁵, capable of marking gender performance. It is of paramount significance to determine a holistic methodological approach to systematically detect the stylistic markers of gender at every linguistic level for two important reasons. First, previous research indicates correlations of stylistic manifestations from the lowest level of punctuation to the highest level of pragmatic Speech Acts and conversational style⁶ which makes the holistic examination in order to gain an overall picture of an individual's linguistic style to fully capture the markers of diagnostic power in terms of gender, more than essential. It is also vital to further investigate Greek CMD⁷ for determination purposes of systematic stylistic manifestations, especially in homogenous corpora where the online genre will enable not only variations but also deviations from the norm that will allow us to capture consistent gender markers⁸. A final note with regards to the methodological approach is the complement of both qualitative and quantitative approaches to identify, describe and measure the frequency of occurrence of style markers which according to Wright⁹ produces optimal results. Form, function and frequency will allow an in-depth exploration of the characteristic gender features which will subsequently ensure the validity, reliability and possibly the replicability of the markers. Finally, the robust results attributed from a novel complementary methodology of both qualitative and quantitative analyses move towards the advancement of the scientific perception of gender in modern online genres which can undoubtedly function as highly beneficial for future gender studies.

Key words: Gender Performance, Stylistics, CMD

---

¹ Lakoff, 1975

² Tannen, 1990, Newman et al, 2008

³ Herring and Paollilo, 2006, Tannen, 1990, Newman et al, 2008

⁴ Newman et al, 2008

⁵ Crystal, 2008

⁶ Tannnen, 2005

⁷ Juola, Mikros, Vinsick, 2019

⁸ McMenamin, 2002

⁹ Wright, 2014

References

- Crystal, D. (2008), *The Gr8 Db8*, Oxford, ISBN 01915626X, 9780191562679
- Herring, S., Paollilo, J. (2006), Gender and Genre Variations in weblogs, *Journal of Sociolinguistics*, Oxford, Blackwell Publishing Ltd. 439-459
- Juola, P., Mikros, G., Vinsick, S. (2019) 'A Comparative Assessment of the Difficulty of Authorship Attribution in Greek and English', *Journal of the Association for Information Science and Technology*, 70(1), pp. 61-70.
- Lakoff, R. (1975) *Language and Woman's Place*. New York: Harper McMenamin G. (2002), *Advance in Forensic Linguistics*, CRC press, New York
- Newman, L. M., Groom, J. G., Handelman D. L., Pennebaker W. J. (2008) *Gender Differences in Language Use: An Analysis of 14,000 Text Samples*, and Discourse Processes, 45:3, 211-236, DOI: 10.1080/01638530802073712
- Tannen D. (2005) *Conversational Style: Analyzing Talk among Friends*, New York Oxford University Press
- Tannen, D. (1990). *Gender differences in conversational coherence: Physical alignment and topical cohesion*. In B. Dorval (Ed.), *Conversational organization and its development* (pp. 167–206). Ablex Publishing.
- Wright, D. (2014) *Stylistics versus Statistics: A corpus linguistic approach to combining techniques in forensic authorship analysis using Enron emails*. Ph.D. thesis. The University of Leeds

**Κοινωνιογλωσσολογική προσέγγιση της γλωσσικής ποικιλίας της Αγιάσου Λέσβου.
Μελετώντας τις γλωσσικές στάσεις των ηλικιακών ομάδων 20 έως 40 ετών**

Ειρήνη Κουνιαρέλλη
Πανεπιστήμιο Αιγαίου
kouniarelli@sa.aegean.gr

Η παρούσα ανακοίνωση εστιάζει στη μελέτη των γλωσσικών στάσεων των νεότερων ηλικιακών ομάδων (20-40 ετών) απέναντι στη γλωσσική ποικιλία της Αγιάσου Λέσβου παρουσιάζοντας ερευνητικά δεδομένα της διδακτορικής διατριβής¹ που βρίσκεται σε εξέλιξη. Η σύγχρονη κοινωνιογλωσσολογία επιδιώκει τη διερεύνηση και την ερμηνεία του τρόπου παραγωγής και κατανόησης του κοινωνικού νοήματος που ενέχουν συγκεκριμένες γλωσσικές επιλογές και τις ενδεχόμενες συνέπειές τους. Ένα κεφαλαιώδες ζήτημα της κοινωνιογλωσσολογίας είναι η μελέτη των γλωσσικών στάσεων (βλ. μεταξύ άλλων, Baker 1992, Τσιτσιπής 2001, Agha 1998, 2004, 2007, Κακριδή-Φερράρι 2007α, Garrett 2010). Η σπουδαιότητα της μελέτης των γλωσσικών στάσεων ειδικά απέναντι στις μη πρότυπες γλωσσικές ποικιλίες έγκειται στο γεγονός ότι οι στάσεις επηρεάζουν πολλούς τομείς των γλωσσικών εκφάνσεων και ουσιαστικά επηρεάζουν την κοινωνική ζωή των ομιλητών. Η ίδια η στάση των ομιλητών συνδέεται άρρηκτα με τη βιωσιμότητα των γλωσσικών ποικιλιών, καθώς καμία γλώσσα δεν «χάνεται» αν δεν σταματήσει να χρησιμοποιείται από τους ομιλητές της. Η χρήση των γεωγραφικών γλωσσικών ποικιλιών παρουσιάζει μια φθίνουσα πορεία και είναι συνδεδεμένη με ομιλητές αγροτικών περιοχών ή μη μορφωμένων κοινωνικών ομάδων (βλ. μεταξύ άλλων Καραντζόλα 2001, Κακριδή-Φερράρι 2007β, Κουρδής 2007). Η έρευνά μου θα επιχειρήσει να παρουσιάσει μια διαφορετική, μη συνηθισμένη κοινωνιογλωσσολογική πραγματικότητα με έντονη παρουσία και χρήση της γεωγραφικής γλωσσικής ποικιλίας από νεότερα άτομα. Ακολουθώντας μικτή μεθοδολογία και εθνογραφικές πρακτικές, η επιτόπια έρευνα περιλάμβανε ημιδομημένες συνεντεύξεις και συμμετοχική παρατήρηση σε ποικίλους χώρους για τη διερεύνηση όλων των δυνατών περιστάσεων επικοινωνίας των ομιλητών της γλωσσικής ποικιλίας της Αγιάσου Λέσβου. Τα βασικότερα ζητήματα που θα συζητηθούν αφορούν τις αξιολογικές αντιδράσεις και τα συναισθήματα των πληροφορητών, τη συχνότητα χρήσης της γλωσσικής ποικιλίας σε συγκεκριμένες κοινωνικές περιστάσεις επικοινωνίας, τη γραπτή χρήση της, την επιθυμία διατήρησής της, την ανταλλακτική αξία της γλωσσικής ποικιλίας, καθώς και ευρήματα από το γλωσσικό τοπίο της περιοχής.

Λέξεις-κλειδιά: κοινωνιογλωσσολογία, γλωσσικές στάσεις, γλωσσική ποικιλία, νεότερες γενιές

Βιβλιογραφία

- Agha, A. (1998). Stereotypes and registers of honorific language. *Language in Society*, 27, 151-193.
- Agha, A. (2004). Registers of language. In A. Duranti (eds), *A companion to linguistic anthropology*. United Kingdom: Blackwell Publishing. 23-45.

¹ «Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», στο πλαίσιο της Πράξης «Ενίσχυση του ανθρώπινου ερευνητικού δυναμικού μέσω της υλοποίησης διδακτορικής έρευνας» (MIS-5000432), που υλοποιεί το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών

- Agha, A. (2007). *Language and Social Relations*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Baker, C. (1992). *Attitudes and Language*. Clevedon, Bristol and Adelaide: Multilingual Matters.
- Garrett, P. (2010). *Attitudes to language*. Cambridge, U.K.: Cambridge University Press.
- Κακριδή-Φερράρι, Μ. (2007α). Στάσεις απέναντι στη γλώσσα. Στο Α.-Φ. Χριστίδης & Μ. Θεοδωροπούλου (επιμ.), *Θέματα ιστορίας της Ελληνικής γλώσσας*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. *Στην Πύλη για την ελληνική γλώσσα*. Ανακτήθηκε 20 Ιανουαρίου, 2021, από: <http://www.greek-language.gr>
- Κακριδή-Φερράρι, Μ. (2007β). Διάλεκτος. Στο Α.-Φ. Χριστίδης & Μ. Θεοδωροπούλου (επιμ.), *Θέματα ιστορίας της Ελληνικής γλώσσας*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. *Στην Πύλη για την ελληνική γλώσσα*. Ανακτήθηκε 20 Ιανουαρίου, 2021, από: <http://www.greek-language.gr>
- Καραντζόλα, Ε. (2001). Γλώσσα και τυποποίηση. Στο Α.-Φ. Χριστίδης & Μ. Θεοδωροπούλου (επιμ.), *Εγκυκλοπαιδικός οδηγός για τη γλώσσα*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. 84-88.
- Κουρδής, Ε. (2007). *Θεσσαλικό Ιδίωμα: Από τα Κοινωνικά Σημεία στην Γλωσσική Ιδεολογία*. Βόλος: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας.
- Τσιτσιπής, Α. (2001). Στάσεις απέναντι στη γλώσσα. Στο Α.-Φ. Χριστίδης & Μ. Θεοδωροπούλου (επιμ.), *Εγκυκλοπαιδικός οδηγός για τη γλώσσα*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, 78-80.

Λεξικό της Βορειοανατολικής Αρκαδίας

Φωτεινή Κουτσούγερα

University of Toronto

photini.coutsougera@utoronto.ca

Η παρούσα ανακοίνωση αφορά τη συγγραφή ιδιωματικού λεξικού με τον τίτλο *Λεξικό της Βορειοανατολικής Αρκαδίας*. Το λεξικό στηρίζεται αποκλειστικά σε πρωτογενή έρευνα βασισμένη σε ομάδα φυσικών ομιλητών του ιδιώματος της Βορειοανατολικής Αρκαδίας. Το λημματολόγιο του λεξικού καθώς και όλα τα χρηστικά παραδείγματα που περιλαμβάνει αποτελούν αυθεντικό υλικό που συγκεντρώθηκε τα τελευταία δώδεκα και πλέον χρόνια. Το λημματολόγιό του αποτελείται από περίπου 4.050 λέξεις, ενώ οι καταγεγραμμένες σημασίες του είναι γύρω στις 5.510 χιλιάδες.

Το βασικό κριτήριο για την επιλογή των λημμάτων του λεξικού είναι η απουσία τους από λεξικά της Κοινής Νέας Ελληνικής (ΚΝΕ), εκτός αν το εν λόγω λήμμα έχει διαφορετική ή διαφορετικές (ή επιπλέον) σημασίες, διαφορετική (και μη προβλέψιμη) μορφολογία ή φωνολογία από το αντίστοιχο της ΚΝΕ. Ωστόσο, το παραπάνω κριτήριο χρειάστηκε να παραβιαστεί (α) για να συμπεριληφθεί αριθμός λημμάτων τα οποία είναι κοινά με την ΚΝΕ αλλά αποτελούν βασικά λεξήματα του ιδιώματος (π.χ. *κοτάω* εφόσον απουσιάζει το λήμμα *τολμώ* από το ιδίωμα κτλ.), (β) για να καταγραφούν ιδιωματικοί τύποι που εμφανίζουν διτυπία στην ΚΝΕ (π.χ. *πεδικλώνω* και όχι *πεδικλώνω/περδικλώνω*), (γ) για να καταγραφούν ιδιωματικοί τύποι (όπως π.χ. ιδιωματικός αόριστος, συγκριτικός βαθμός κτλ.) λημμάτων των οποίων η κεφαλή δεν είναι ιδιωματική (π.χ. *έδωκα*, *μπροστύτερα* κτλ.). Επιπλέον, συμπεριελήφθησαν λήμματα που βρίσκονται σε ενδιαφέρουσες ιδιωματικές εκφράσεις (π.χ. *κουρούνα*, *ασκί*, *κούτσουρο* κτλ.). Με τον τρόπο αυτό προσπαθήσαμε επιμελώς από τη μία να μην αποκλείσουμε ιδιωματικό υλικό και από την άλλη να αποφύγουμε παρεμβολές λημμάτων από την ΚΝΕ.

Η μικροδομή του λεξικού περιέχει έναν πλούτο πληροφοριών για το κάθε λήμμα του. Εκτός από τη σημασιολογική επεξεργασία, το κάθε λήμμα συνοδεύεται από φωνολογικές, μορφολογικές, συντακτικές και υφολογικές πληροφορίες, συνώνυμα, αντώνυμα, και πληθώρα χρηστικών παραδειγμάτων (συνάψεις, προτάσεις και φράσεις, παροιμίες, γνωμικά, καθώς και στίχους από δημοτικά τραγούδια της περιοχής). Κεντρική πληροφορία του λεξικού είναι η φωνητική μεταγραφή των λημμάτων του με τη βοήθεια του διεθνούς φωνητικού αλφαβήτου.

Σημαντικός αριθμός των λημμάτων του λεξικού απαντάται στο *Λεξικό της Μεσαιωνικής Ελληνικής Δημόδους Γραμματείας* του Εμμανουήλ Κριαρά με την ίδια ή διαφορετική σημασία, ή με διαφορετικά φωνολογικά, μορφολογικά ή συντακτικά χαρακτηριστικά. Η πληροφορία αυτή επίσης περιλαμβάνεται στα σχετικά λήμματα προς όφελος του αναγνώστη.

Το λεξικό στοχεύει να καταδείξει τον γλωσσικό πλούτο του ιδιώματος και να αποτελέσει σημείο αναφοράς στη μελέτη της Αρκαδικής στο πλαίσιο της διαλεκτικής λεξικογραφίας της Ελληνικής. Δευτερευόντως, στοχεύει να φέρει στο προσκήνιο τα πελοποννησιακά ιδιώματα, όπου η απουσία μελετών είναι αισθητή, κατά πάσα πιθανότητα λόγω της επικρατούσας άποψης ότι η Πελοποννησιακή είναι η βάση της ΚΝΕ (άποψης που επανεξετάζεται τα τελευταία χρόνια, βλ. Παντελίδης 2001, 2007; Mackridge 2014).

Λέξεις-κλειδιά: Arcadian Greek, Peloponnesian dialects, dialectal dictionary, lexicography

Βιβλιογραφία

- Κριαράς, Ε. (1969-2016). *Λεξικό της Μεσαιωνικής Ελληνικής Δημόδους Γραμματείας 1100-1669*, 22 τ. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
- Mackridge, P. (2014). The Greek language since 1750. In *Storia e storie e delle lingua greca*, ed. Caterina Carpinato, and Olga Tribulato, 133–164. Venice: Edizioni Ca' Foscari.
- Παντελίδης, Ν. (2001). Πελοποννησιακός ιδιωματικός λόγος και Κοινή Νεοελληνική. *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα* 21: 550–561.
- Παντελίδης, Ν. (2007). Κοινή δημοτική: παρατηρήσεις στη διαδικασία διαμόρφωσής της. *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα* 27: 337–347.

The development of recursive NP modification in child L1 Greek

Vasiliki Kyriakou & Eleni Agathopoulou

Aristotle University of Thessaloniki

kyriakva@enl.auth.gr, agatho@enl.auth.gr

The development of some language structures may be delayed by various factors. This seems to occur also with recursion, a fundamental property of human language, as shown by previous studies with L1 English, L1 German and L1 Japanese children (Roeper 2011) as well as with L1 French children (Roberge, Pérez-Leroux & Frolova 2018). Two of the factors that are attested to affect the development of recursion is age (Pérez-Leroux, Castilla-Earls, Bejar & Massam 2012) and aspects of working memory (Arslan, Hohenberger & Rineke, 2017). Moreover, recursion appearing in different structures in each language is intensifying the deceleration of the process; for instance, the Saxon genitive marker ('s/s) exists in both German and English but is recursive only in English (Roeper & Snyder 2005; Limbach & Adone 2010). Also, English has recursive prenominal adjectives and non-recursive post-nominal ones, while French has non-recursive prenominal adjectives and recursive post-nominal ones (Roeper, 2011).

In this presentation, the acquisition of recursion in Noun Phrase modification and more specifically, in prepositional phrases and genitives, will be explored. This area, tested in L1 Greek children, is not previously studied. We also examine whether recursion depends on working memory or is a sheer linguistic process that remains intact even with memory decline.

We will discuss results from a specific task administered to three groups of Greek children, 4-, 6- and 8-year-old, recruited from state and private schools in Athens. The pre-tests were a Greek expressive vocabulary task, as a measure of their general language development in Greek (Vogindroukas, Protopapas & Sideridis, 2009), a digit backwards task measuring verbal working memory and an N-back task measuring updating. Regarding recursion, we employed a picture-based elicitation task requesting production of recursive PP modification as in 2 Level 1 type, e.g. "Which vase is broken?" "The vase on the table with the flowers." and Level 2 type, e.g. "Which flower started withering?" "The flower in the vase on the table." and of recursive genitives, e.g. "This is Peter and this is Peter's father. This is Aris and this is Aris' father. Each of them has a bike. Their fathers have bikes too. But look! Oh no! What fell and broke down?" "Aris' father's bike".

The data of the main task were analysed in two ways: according to their syntactic structure (target genitive, target PP, relative clause, bare/(in)definite NP etc.) as in Perez Leroux et al. (2012) and according to semantic (target, incomplete, alternative, sequential) and syntactic (Level 2, 2 Level 1, Level 1, single NP) coding as in Peterson et al. (2014). All age groups favoured relative clauses over recursive PPs or recursive genitive in NP modification. More specifically, the 4-year-old group used non-embedded structures like single NPs or nouns with one possessive genitive, resulting in incomplete sentences. As the age increased (6-year-olds), so did the use of the target recursive structures and of the relative clauses. 8-year-olds made more use of target structures than the 6-year-olds but less use of relative clauses and other non-embedded structures. It seems that recursion emerges around the age of 6 but it is after the age of 7 that is fully acquired.

Key words: recursion, L1 acquisition, working memory, Noun Phrase modification

References

- Arslan, B., Hohenberger, A., Rineke, V. (2017). Syntactic Recursion Facilitates and Working Memory Predicts Recursive Theory of Mind. *PLoS ONE*, 12(1): e0169510. DOI: 10.1371/journal.pone.0169510
- Limbach, M. & Adone, D. (2010). Language Acquisition of Recursive Possessives in English. In K. Franich, K. M. Iserman & L. L. Keil (Eds.). *Proceedings of the 34th Annual Boston University Conference on Language Development [BUCLD 34]* (pp. 281-290). Somerville, MA: Cascadilla Press.
- Pérez-Leroux, A. T., Castilla-Earls, A. P., Bejar, S., & Massam, D. (2012). Elmo's Sister's Ball: The Problem of Acquiring Nominal Recursion. *Language Acquisition*, 19(4), 301-311.
- Peterson, T., Perez Leroux, A. T., Castilla-Earls, A. P., Massam, D. & Bejar, S. (2014). Structural Complexity and the Acquisition of Recursive Locative PPs. *Proceedings of the 45th Meeting of the North East Linguistic Society*. Amherst, MA: GLSA.
- Roberge, Y., Perez-Leroux, A. T., Frolova, A. (2018). On Recursive Modification in Child L1 French. *Languages*, 3(1), 6. <https://doi.org/10.3390/languages3010006>
- Roeper, T. (2011). The Acquisition of Recursion: How Formalism Articulates the Child's Path. *Biolinguistics*, 5(1-2), 57-86.
- Roeper, T. & Snyder, W. (2005). Language Learnability and the Forms of Recursion. In Anne Marie DiSciullo (Ed.). *UG and External Systems: Language, Brain and Computation* (pp. 155-169). Amsterdam: John Benjamins.
- Vogindroukas, I., Protopapas, A. & Sideridis, G. (2009). *Expressive vocabulary assessment (Δοκιμασία εκφραστικού λεξιλογίου)* (Greek version of Renfrew Word Finding Vocabulary Test). Chania, Crete: Glafki.

Multiword expressions of Greek language: a case study of clitics without reference in MWEs

Panagiota Kyriazi¹ & Aggeliki Fotopoulou²

¹University of Essex, ²Athena RC

pennykrz98@gmail.com, afotop@athenarc.gr

The aim of this research is to study the morpho-syntactical, both structural and semantic, characteristics of verbal multi word expressions in Greek youth language, as at least they are listed via virtual social networks.

In this paper we will present particular cases of verbal multiword expressions of Greek youth language, extracted from modern means of virtual communication, such as Facebook, Instagram and Messenger. These multiword expressions bear significant amount of characteristics of the called “youth language”, which are orality, vernacular, local idioms, loan words from foreign languages, coinages, slang and so on (Androutsopoulos, J., Kakridi, M., 2010: 86-89).

The term “youth language” constitutes a sociolect with lexical, contextual, and structural characteristics used under specific communicative circumstances; it is a crucial component of linguistic consciousness of youth which characterizes the interaction among them, either virtually or face to face (Androutsopoulos, J., 2001: 1).

Multiword expressions are traditionally defined as prefabricated sequences of words which constitute semantic units in general language or in scientific and technical discourse (Anastassiadis-Symeonidis et al. 2020: 2). This, does not occur in all cases and the aforesaid definition covers mainly the stereotyped idiomatic expressions. However, concerning the subject of multiword expressions we discern several types of lexicalizations, i.e., there is a continuum concerning fixedness from ultimately fixed and semantically opaque to analyzable and transparent expressions.

At the beginning, two hundred verbal compound words were selected from online apps (posts, quotes, chats) and then some of them were classified at tables based upon the typical structure of Verbal Multiword Expressions; the aim was to examine whether there are certain types of structures, apart from vocabulary, that fit more into this kind of sociolect.

So, we observed that the structure {N0 Ppv V¹ with **Clitics lacking of reference**} (e.g. **την** άκουσα, **tin** akousa, ‘lit. I heard **it**’, ‘mean. to be loaded’) seemed to be one of the categories that mostly appeared as a syntactic mechanism to produce alternative meanings via some particular structural schemas. This linguistic phenomenon of expressions with clitics lacking of reference is frequent in oral speech and it constitutes a trait of crucial importance found in youngsters' phraseology, as at least traced in the cyberspace where occurs the intense impact of *social network*, vital components of whom are *density* and *multiplexity* (J.Milroy, 1980).

The result of this analysis was the typology of these expressions into five categories. Main criterion of this typology was whether the clitic's reference was salient or not. Consequently, we came up with the “spectrum of analyzability”, in proportion to the term “spectrum of fixedness” (Anastassiadis-Symeonidis et al., 2020: 8-11);

Thus, there will be presented the morpho-syntactical and semantic traits of these particular structures, as well as those characteristics that are associated with their analyzability via their communicative meaning and usage.

Key words: MWEs, Greek youth language, spectrum of analyzability, clitics, reference

---

¹ We use the symbols of our classification, from the classification of multi word expressions (M.Gross, 1982) N0 = subject, V=verb, Ppv = particular preverbal=clitic)

References

- Anastassiadis-Symeonidis, A., Fotopoulou, A., Kyriacopoulou, T. (2020). “Multiword expressions in Modern Greek: synthetic review on their nature”. *Bulletin of Scientific Terminology and Neologisms*, Special Issue: «MWEs in Greek and other languages: from theory to implementation».
- Ανδρουτσόπουλος, Γ. & Κακριδή, Μ. (2010). Γλώσσα των νέων. Στο Βασίλης Βαμβακάς & Παναγής Παναγιωτόπουλος (επιμ.) *Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ '80*, Κοινωνικό, πολιτικό και πολιτισμικό λεξικό. Το πέρασμα. 86-89.
- Ανδρουτσόπουλος, Γ. (2001). Γλώσσα των νέων. Στο Χριστίδης, Α.-Φ. (επιμ.), *Εγκυκλοπαιδικός οδηγός για τη γλώσσα*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, 108-113.
- Gross, M. (1982). Une classification des phrases figées du français. *Revue Québécoise de Linguistique*, 11 (2), 151–185.

Κοινοβουλευτικός αντι(;)ρατσισμός: Μια κριτική προσέγγιση

Νίκη Λαμπίρη

Πανεπιστήμιο Πατρών

nikilampiri20@gmail.com

Στις μέρες μας ο ρατσισμός δεν επιτελείται μονάχα μέσω κατάφορων ρατσιστικών δηλώσεων και λόγου μίσους, αλλά και έμμεσα, ακόμα και στο πλαίσιο του αντιρατσιστικού λόγου. Στόχος μου με την παρούσα έρευνα είναι να εξετάσω τον ελληνικό κοινοβουλευτικό λόγο, που διακηρυκτικά είναι αντιρατσιστικός, τόσο λόγω της ισχύουσας αντιρατσιστικής νομοθεσίας (Ν 927/1979, Ν 4285/2014) όσο και λόγω των ανθρωπιστικών αξιών, που υποδεικνύουν την ανεκτικότητα, την αποδοχή της διαφορετικότητας και την ισότητα ευκαιριών και δικαιωμάτων. Συγκεκριμένα, εξετάζω τις ομιλίες του Κ. Μητσοτάκη και του Α. Τσίπρα από τη συνεδρίαση της Ολομέλειας της Βουλής, που έλαβε χώρα την 31η Οκτωβρίου του 2019, και αφορά σε: «Συζήτηση και ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων, των τροπολογιών και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη με τίτλο: Περί διεθνούς προστασίας και άλλες διατάξεις».

Μεθοδολογικά, η έρευνα εντάσσεται στο πλαίσιο της Κριτικής Ανάλυσης Λόγου. Συγκεκριμένα, χρησιμοποιώ το τριμερές μοντέλο ανάλυσης των εγκιβωτισμένων επιπέδων του Fairclough (1992) και για κάθε επιμέρους επίπεδο - με εξαίρεση το μακρο-επίπεδο - αξιοποιώ επιπλέον εργαλεία ανάλυσης. Στο μικρο-επίπεδο, εφαρμόζοντας κάποιες από τις στρατηγικές λόγου που προτείνουν οι Reisigl & Wodak (2001), εξετάζω τον τρόπο με τον οποίο παρουσιάζονται οι πρόσφυγες και το προσφυγικό από τους δύο πολιτικούς αρχηγούς. Στο μεσο-επίπεδο, χρησιμοποιώ τον όρο *προσαρμογή στο ακροατήριο* (audience design) (Bell 1997), για να μελετήσω το πώς σχεδιάζουν την ομιλία τους οι δύο πολιτικοί αρχηγοί, προκειμένου να γίνουν αρεστοί στο *φανταστικό κοινό* τους (imagined audience) (boyd 2007) και να κατασκευάσουν με αυτό μια κοινή εσω-ομάδα. Το μικρο-επίπεδο και το μεσο-επίπεδο, διεπιδρώντας, με οδηγούν στον προσδιορισμό του μακρο-επιπέδου, στο οποίο αναδεικνύω τους *λόγους* (discourses) από τους οποίους αντλούν και τους οποίους κάνουν κυρίαρχους οι δύο πολιτικοί αρχηγοί.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της ανάλυσης, στις ομιλίες και των δύο πολιτικών αρχηγών ενυπάρχουν στοιχεία ρατσιστικής διάκρισης. Δεδομένης της αντιρατσιστικότητας που διέπει τη δημόσια σφαίρα, ο ρατσισμός που επιστρατεύεται εδώ αποτελεί ένα νέο είδος έμμεσου και αμφίσημου ρατσισμού, που ορίζεται από τον Weaver (2010, 2011, 2016) ως *ρευστός ρατσισμός* (liquid racism). Συγκεκριμένα, στην ομιλία του Κ. Μητσοτάκη, εντοπίζονται στοιχεία ρατσιστικής διάκρισης και εναρμόνισής του με τον εθνικό ομογενοποιητικό λόγο, μέσω των πολιτικών της έξωσης και της αφομοίωσης (Αρχάκης 2020· Χριστόπουλος 2004). Τα στοιχεία αυτά σε συνδυασμό με τη θεσμοθετημένη αντιρατσιστικότητα με οδηγούν στο να εντάξω την ομιλία του στα κείμενα του ρευστού ρατσισμού.

Στοιχεία ρατσιστικής διάκρισης εντοπίζω και στην ομιλία του Α. Τσίπρα. Ωστόσο, ο ίδιος πέρα από τον εθνικό λόγο αντλεί και από τον ανθρωπιστικό, κάτι που συσκοτίζει τον ρατσισμό που επιστρατεύει και κάνει ακόμα πιο δύσκολο τον προσδιορισμό του. Ακόμα, με δεδομένη τη ρητή εναντίωση της πολιτικής παράταξης του ΣΥΡΙΖΑ απέναντι στον ρατσισμό και την υιοθέτηση των ιδεών του σοσιαλισμού, ο ρατσισμός που επιστρατεύεται στην ομιλία του είναι αρκετά έμμεσος και καλυμμένος. Επομένως, και τις δύο ομιλίες τις εντάσσω στα κείμενα ρευστού ρατσισμού. Ωστόσο, αντιλαμβανόμενη τον ρευστό ρατσισμό σαν φάσμα, αλλάζει ο τρόπος πραγμάτωσής του στην καθεμία περίπτωση, με βάση την ιδεολογία που φέρει το κάθε κόμμα, τους λόγους από τους οποίους αντλεί και τις επιδιώξεις του.

Λέξεις-κλειδιά: κοινοβουλευτικός λόγος, ρατσισμός, αντιρατσισμός, ρευστός ρατσισμός, Κριτική Ανάλυση Λόγου.

Βιβλιογραφία

- Αρχάκης, Α. 2020. *Από τον εθνικό στον μετα-εθνικό λόγο. Μεταναστευτικές ταυτότητες και κριτική εκπαίδευση*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.
- Bell, A. 1997. Language style as audience design. In N. Coupland & A. Jaworski (Eds.), *Sociolinguistics: A Reader (Modern Linguistics)* (pp. 240-250). New York: Macmillan Education.
- Boyd, d. 2007. Why youth <3 social network sites: The role of networked publics in teenage social life. In D. Buckingham (Ed.), *Youth Identity and Digital Media* (pp. 119– 142). Cambridge MA: MIT Press
- Fairclough, N. 1992. *Discourse and Social Change*. Cambridge: Polity Press.
- Reisigl, M. & Wodak, R. 2001. *Discourse and Discrimination: Rhetoric of Racism and Antisemitism*. London: Routledge.
- Weaver, S. 2010. Liquid racism and the Danish Prophet Muhammad cartoons. *Current Sociology*, 58 (5): 675–692. <https://doi.org/10.1177%2F0011392110372728>
- Weaver, S. 2011. Liquid racism and the ambiguity of Ali G. *European Journal of Cultural Studies*, 14 (3): 249–264. <https://doi.org/10.1177%2F1367549410396004>
- Weaver, S. 2016. *The Rhetoric of Racist Humor: US, UK and Global Race Joking*. London: Routledge.
- Χριστόπουλος, Δ. 2004. Οι μετανάστες στην ελληνική πολιτική κοινότητα. Στο Μ. Παύλου & Δ. Χριστόπουλος (Επιμ.), *Η Ελλάδα της μετανάστευσης: Κοινωνική συμμετοχή, δικαιώματα και ιδιότητα του πολίτη* (σ. 338-366). Αθήνα: Κριτική ΑΕ & KEMO.

Translating the pandemic: The case of Covid-19 related notices in the translation landscape of Thessaloniki

Christopher Lees

Aristotle University of Thessaloniki

cjlees@auth.gr

The Covid-19 pandemic has brought about many changes to the lives of all of us. One notable change concerns the rules put in place which determine the number of people allowed in an indoor area at any one time and social/physical distancing. In public spaces, these (changing) rules are conveyed to us in various languages through notices on display in the windows or entrances of stores, public services, and tourist attractions. In Thessaloniki, they are usually translated from Greek into English with varying degrees of adherence to the norms of Standard English. Covid-19 notices form a significant part of the city's "translation landscape," a term I have modified (Lees 2021) from the linguistic field of enquiry known as "Linguistic Landscape Studies" (see Blommaert 2013 & Blommaert & Maly 2014) to refer to instances of public texts that have been purposefully translated from one language into another with the aim of conveying the same message to non-speakers of the original language, in this case Greek.

The purpose of this paper is to present and discuss key qualitative data examples of Covid-19 notices that have been translated from Greek into English from two key phases of data collection: the end of the initial lockdown in May 2020 and the end of the autumn lockdown of November 2020. In doing so, we will see how the translation landscape evolves to reflect the development of the pandemic. The data can be grouped into the two main categories: Notices advising customers and visitors of Covid-related safety precautions, and notices informing customers of how business has been affected by the pandemic or what the business in question can do to assist.

The paper argues for a cross-disciplinary approach to analysing translations of public notices and combines ethnographic methods from linguistic landscape research (cf. Blommaert 2013, Androutsopoulos 2014 Blommaert & Maly 2014, Canakis 2018) and approaches from the sociology of translation (cf. Pym 2006, Wolf & Fukari 2007, Angelelli 2014), in order to examine how business people and employees have translated Covid-19 notices from Greek into English with the aim of communicating information with non Greek-speaking visitors to the city. It will show how translators of Thessaloniki's translation landscape are typically non-professionals, who rely on the linguistic and sociolinguistic resources they possess, in order to achieve their communicative goals with native Greek speakers and speakers of other languages. Finally, we will see the ways in which translators linguistically construct their identity and strive for symbolic capital and status in the field in which they operate.

Key words: Covid-19 notices, Translation landscape, Sociolinguistics, Translation Studies, Ethnography.

References

- Androutsopoulos, J. (2014). Computer-mediated Communication and Linguistic Landscapes. In J. Holmes & K. Hazen (eds.). *Research Methods in Sociolinguistics: A Practical Guide*. Wiley-Blackwell. 74-90.
- Angelelli, C. (2014) (ed.). *The Sociological Turn in Translation and Interpreting Studies*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Blommaert, J. (2013). *Ethnography, Superdiversity and Linguistic Landscapes: Chronicles of Complexity*. Bristol, Buffalo, Toronto: Multilingual Matters.

- Blommaert, J. & I. Maly, I. (2014). Ethnographic linguistic landscape analysis and social change: A case study (Tilburg Papers in Culture Studies 100). Available online at: https://www.academia.edu/7560835/WP133_Blommaert_and_Maly_2014._Ethnographic_linguistic_landscape_analysis_and_social_change_A_case_study [accessed on 14th March 2020].
- Canakis, C. (2018). Contesting identity in the linguistic landscape of Belgrade: An ethnographic approach. *Belgrade Bells* 10 (11): 229-258.
- Lees, C. (2021). The translation landscape of Thessaloniki's Kastrá neighbourhood: Qualitative findings from a cross-disciplinary approach to translated texts in public spaces. *Target*. <https://doi.org/10.1075/target.20071.lee>
- Pym, A. (2006). On the social and cultural in translation studies. In A. Pym, M. Shlesinger & Z. Jettmarová (eds.). *Sociocultural Aspects of Translating and Interpreting*. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins. 1-25.
- Wolf, M. & Fukari, A. (2007) (eds.). *Constructing a Sociology of Translation*. Amsterdam and Philadelphia: John Benjamins.

Language attitudes towards the dialect of Crete: the effect of the dialect on sales management

Georgios Leivadiotakis

University of Crete

giorgosleiv@gmail.com

Various research studies have shown that speakers' language attitudes affect the employability of dialectal speakers. According to Adler (1987), speakers with non-standard accents or dialects may not be selected when applying for a job that requires high communication skills. However, other findings are controversial. Data from Rakic, Steffens & Mummendey (2011) research support Adler's view and are in line with previous studies (Hopper & Williams, 1973, Atkins, 1993) on job interviews. In their study, data showed that regional accent triggers negative impressions during a job interview, so speakers with a regional accent are less preferred to be hired. Mai & Hoffmann's (2011) work is in line with previous studies (cf. Cheng, 1999, Floccia et al., 2006) which oppose the view that dialect constrains sales effectiveness. Their findings reveal that a regional dialect does not affect customer satisfaction with the salesperson, as it was found that the sample did not downgrade dialects.

The present study investigates the language attitudes of speakers of standard Greek towards the dialect of Crete in the sales professional area. More specifically, this study explores speakers' attitudes towards speakers of the dialect of Crete who work as salesmen in Athens. In order to explore language attitudes, we conducted a quantitative study using a questionnaire. The sample of the study consisted of forty (40) employees, some of whom were, except from salesmen, the job recruiters.

The data indicate that although the participants' attitudes towards the use of dialects at work seem to be influenced by the metapragmatic stereotypes regarding dialects, we conclude that the sample in this research shows positive attitudes towards the Cretan dialect (82,5%). Regarding the use of the Cretan dialect in sales services, it is reported that the majority of the participants (52,5%) express that the use of the dialects does not affect the result of sales and service in a negative way, while many of them (42,5%) report that most customers react positively to the use of the Cretan dialect by a salesperson. Finally, further findings display that the Cretan dialect is not an obstacle for someone who wishes to work in sales, as the majority of the sample (65%) and half of the recruiters (50%) would be very likely to hire a Cretan dialect speaker as a salesperson. In conclusion, results reveal that Greek society accepts the use of dialects, not only in everyday life communication but also in a business context, contrary to previous studies which present that society has not assessed the value of dialect education in schools. Thus, we support that this view might have a positive effect on the use of dialects in education.

Key words: Cretan dialect, language attitudes, sales, recruitment

References

- Adler, S. (1987). Bidialectalism? Mandatory or elective? *Asha*, 29, 41-42.
- Atkins, C. P. (1993). Do employment recruiters discriminate on the basis of nonstandard dialect? *Journal of Employment Counseling*, 30, 108-118.
- Cheng, Li-Rong L. (1999). Moving beyond Accent: Social and Cultural Realities of Living with Many Tongues. *Topics in Language Disorders*, 19, 1-10.
- Floccia, C., Goslin, J., Girard, F. & Konopczynski, G. (2006). Does a Regional Accent Perturb Speech Processing? *Journal of Experimental Psychology: Human Perception and Performance*, 32 (October), 1276-1293.

- Hopper, R., & Williams, F. (1973). Speech characteristics and employability. *Speech Monographs*, 40, 296-302.
- Mai, R. & Hoffmann, S. (2011). Four Positive Effects of Salesperson's Regional Dialect in Services Selling. *Journal of Service Research*, 14 (4), 460-474.
- Rakic, T., Steffens, M. & Mummendey, A. (2011). When it matters how you pronounce it: The influence of regional accents on job interview outcome. *British journal of Psychology*, 102, 868-883.

On the imperative mood in the history of Greek and its dialects

Nikos Liosis

Aristotle University of Thessaloniki

nikoslios@ yahoo.gr

Imperative is not often the subject of linguistic analysis, because, as it is claimed, it possesses some defective features, e.g. reductive phonological length, restricted paradigmatic integration, atemporal origin, syntactic and semantic peculiarities, etc., that place it, together with the vocative, in the periphery of the morphological system (see Winter 1969:220–222, Chantraine 1990:315–6, Mastop 2005, Roberts 2015:353–5, among many others). There is a fundamental crosslinguistic distinction between imperative forms of zero morphological expression (Greenberg 1966:47), e.g. 2SG, which are considered prototypical in the sense that they do not arise from other categories or functions (Bybee 1994), and forms of overt (non-zero) expression, e.g. 2PL, which emerge, in order of frequency, from predictive futures, optative and hortative / prohibitive modalities, and perfective / imperfective aspects (Bybee, Perkins & Pagliuca, 1994: 210–2). Greek belongs, diachronically and diatopically, to the latter case, at least in terms of monolectic formations, but shows a wide variety of verb stems, endings, and ways of combining them (Setatos 1998: 190–5), which increase dramatically if the respective choices of Modern Greek dialects are taken into account.

My approach in this talk is historical and typological: I attempt (a) to shed light on some of the developments that led to the imperative systems of Standard Modern Greek and Modern Greek dialects with emphasis on the medieval period (cf. Holton et al. 2019:1647–81), (b) to set criteria for the typological classification of these systems and to delimit their distribution, and (c) to enrich the relevant discussion on research questions such as: What happened to the old third-person forms and perfect imperatives? What is the relation between the shortened forms (cf. Koutsoukos & Pantelidis 2019) and the partial collapse of aspectual distinctions (cf. Bakker 1965)? Is negative imperative in Tsakonian the exception to the rule (for which see Rivero & Terzi 1995)? In its historical context, what does the increased mobility of available grams between inflectional classes, voices, tenses, aspects, and moods teach us?

Key words: imperative, typological classification, clipping

References

- Bakker, W. 1965. The aspect of the imperative in Modern Greek. *Neophilologus* 49:89–103 & 203–210.
- Bybee, J. 1994. The grammaticization of zero: asymmetries in tense and aspect systems. In W. Pagliuca (ed.), *Perspectives on grammaticalization*, 235–254. Amsterdam/Philadelphia
- Koutsoukos, N. & N. Pantelidis. 2019. Subtractive Imperative Forms in Bithynian Greek. In A. Ralli (ed.), *The morphology of Asia Minor Greek*, 255–283. Leiden
- Mastop, R. 2005. *What can you do? Imperative mood in semantic theory*. Amsterdam
- Rivero, M. & A. Terzi. 1995. Imperatives, V-Movement and Logical Mood. *JL* 31.2:301–332.

On the (un)embeddability of Modern Greek imperatives and perspectival shift

Georgios Magionos

University of Patras

gmagionos@upatras.gr

The Issue: Modern Greek (MG) seems to ban embedded true imperatives as complements of command-type verbs (see Crnič and Trinh 2009a, b for embedded imperatives in English), as in (1); a subjunctive construction must be used instead (2):

1. *Sas δjatazo
          kliste tin porta!
you-ACC.PL command-1SG close-2PL.IMP the door-ACC
* ‘I command you(PL) close(PL) the door!’
2. Sas δjatazo
          na klisete tin porta!
you-ACC.PL command-1SG SUBJ close-2PL the door-ACC
‘I command you(PL) to close(PL) the door!’

Data: Even though (1) is ungrammatical, instances like (3) where the imperative is in quotation marks under command, speech or other non-command predicates are possible:

3. Sas δjatazo/
          leo/ simvulevo: “kliste
                  tin porta”!
you-ACC.PL command-1SG tell-1SG advise-1SG close-2PL.IMP
the door-ACC
‘I command/ tell/ advise you(PL): “close(PL) the door!”.

However, the distinction between direct quotation and indirect report can be slightly problematic in examples where indexical shift (change of the perspective center and the pronominal elements related to it) can take place within the reported utterance:

Scenario #1: A mafia boss orders one subordinate of his, Jack, to steal another subordinate’s gun (Jim’s) for a bank robbery, in order to incriminate him (=Jim). Jack tells Jim and Jim asks Jack to confirm that he heard correctly:

4. Su ipe klepse
          to oplo tu/ mu o
malakas?
to.you said-3SG steal-2SG.IMP the gun-ACC his/ mine the asshole-NOM
‘Did that asshole tell you “steal his/ my gun”!’

Scenario #2: Maria has forgotten to bring her jacket and Sotiris offers her his jacket. Ioanna knows Maria has a crush on Sotiris and asks Maria the next day:

5. Su ipe pare
          to bufan mu / tu?
Sovarevi to prama!
to.you said-3SG take-2SG.IMP the jacket-ACC mine/ his get.serious-3SG
the thing-ACC
‘Did he tell you take my/ his jacker? Things got serious!’

Analysis: As the data in (4) and (5) show us, using an imperative with a report verb seems to allow both a quotation reading that uses the original utterance verbatim and a semi-indirect strategy that uses the imperative as is but with switched person values according to the change of the perspective center (from the context of the original utterance to the context of report). A similar approach based on binding and person features was used in Crnić and Trinh (2009a, b) to show that English imperatives can be embedded without constituting quotations.

Using the analyses provided in both the semantic and syntactic literature concerning the properties and distribution of embedded imperatives (see Kaufmann 2019 for a semantic approach and Stegovec 2019 for an approach using obviation), I will show that indirect embedded imperatives involve an indexical shift via operators responsible for person features related to discourse participants hosted at the leftmost part of the C-layer (see Saito 2017, 2018 for an implementation using the monster operator, the overview in Akkuş & Hill 2017 for different syntactic approaches using left-peripheral positions as person licensers as well as Sundaresan 2021 for crosslinguistic examples of indexical shift).

Key words: embedded imperatives, person features, perspective shift, quotations, agreement

References

- Akkuş, F., & Hill, V. (2017). Speaker Visibility in Syntax. In M. Yoshitaka Erlewine (Ed.). *Proceedings of GLOW in Asia XI (Vol. 1)* (49-65). Cambridge, MA: MIT Working Papers in Linguistics.
- Crnić, L., & Trinh, T. (2009a). Embedding imperatives. In S. Lima, K. Mullin and B. Smith (Eds.). *Proceedings of NELS 39 (Vol. 1)* (227-238). Amherst: GSLA.
- Crnić, L., & Trinh, T. (2009b). Embedding imperatives in English. In A. Riester and T. Solstad (Eds.). *Proceedings of Sinn und Bedeutung 13* (109-123). Stuttgart: University of Stuttgart.
- Kaufmann, M. (2019). Who controls who (or what). In K. Blake, F. Davis, K. Lamp and J. Rhyne (Eds.). *Proceedings of SALT 29* (636-664).
- Saito, H. (2017). Toward the Parameter Hierarchy of Embedded Imperatives. *University of Pennsylvania Working Papers in Linguistics: Vol. 23 (1)* (211-220).
- Saito, H. (2018). The Monster Tells Where You Are. In W. G. Bennett, L. Hracs and D. R. Storoshenko (Eds.). *Proceedings of the 35th West Coast Conference on Formal Linguistics* (341-348).
- Stegovec, A. (2019). Perspectival control and obviation in directive clauses. *Natural Language Semantics* 27 (1), 47-94.
- Sundaresan, S. (2021). Shifty Attitudes: Indexical Shift Versus Perspectival Anaphora. *Annual Review of Linguistics Vol. 7*, 235-259.

Modern Greek repair loci

Marianthi Makri-Tsilipakou

Aristotle University of Thessaloniki

mmakrits@enl.auth.gr

This paper explores the sociolinguistic concerns of Modern Greek speakers as displayed in instances of self-/other-repair. Within ethnomethodological Conversation Analysis & Membership Categorization Analysis, repair has been defined as a mechanism that deals with problems in speaking, hearing and understanding talk, which are not necessarily ‘errors’ of grammar, syntax, etc., as some obvious instances of those might go unnoticed while normatively flawless utterances might be corrected by participants. Repair involves the phases of initiating the process, by locating the problematic item, and (occasionally) solving the problem, by replacing the culprit. It can be carried out by the same or different participants and in different positions within the sequence, self-initiated self-repair being preferred over other options, such as other-initiated self-repair and other-initiated other-repair. Repair organization is crucial to maintaining and restoring intersubjectivity or mutual understanding, besides serving as a linkage between micro and macro. The data for this study has been culled from various unscripted television programs as it has been mostly collected during the coronavirus quarantine periods, but also because television is a valuable source as it provides an informative window on, and contributes to, civic life. The assortment comprises numerous cases of repair in terms of phonology, morphology, syntax, misnaming, hedging, reformulation, register, category choice, politeness. Since anything can be treated as ‘repairable’, the particular choices point to the sociolinguistic awareness of speakers, who exercise their grammatical and social competence in talk in interaction. In the case of the speakers of Modern Greek, the relevant instances illustrate troubles pertaining to correct speech, semantic accuracy, prestigious variants, borrowing, normative interactional behavior. In short, the whole gamut of current sociolinguistic concerns of the community, which remains in the throes of its diglossic past while struggling with foreign influences and its own 21st century evolution.

Key words: self-/other-repair, Modern Greek, sociolinguistic awareness, Conversation Analysis, Membership Categorization Analysis

References

- Benjamin, T., Mazeland, H., & Fox, B. A. (2013). Conversation Analysis and repair organization: Overview. In C. A. Chapelle (Ed.), *The encyclopedia of applied linguistics* (pp. 1094–1097). Oxford: Wiley-Blackwell.
- Hayashi, M., Raymond, G., & Sidnell, J. (Eds.). (2013). *Conversational repair and human understanding*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Kitzinger, C. (2013). Repair. In J. Sidnell & T. Stivers (Eds.), *The handbook of Conversation Analysis* (pp. 229–256). Malden, MA: Wiley-Blackwell.
- Koivisto, A. (2019). Repair receipts: On their motivation and interactional import. *Discourse Studies*, 21(4), 398–420.
- Küttner, U.-A. (2019). At the intersection of stance-management and repair: Meta-pragmatic claims as a practice for disarming disaffiliative responses. *Gesprächsforschung: Online-Zeitschrift zur verbalen Interaktion*, 20, 115–156. <http://www.gespraechsforschung-online.de/fileadmin/daten/heft2019/ga-kuettner.pdf>
- Μακρή-Τσιλιπάκου, Μ. (2012). Λόγια βάσανα [Learned language troubles]. Στο Δ. Κουτσογιάννης, Α. Νάκας, Κ. Ντίνας, Γ. Παπαναστασίου & Σ. Χατζησαββίδης

(Επιμ.), *Πρακτικά πανελλήνιου συνεδρίου «35 χρόνια από τη γλωσσολογική μεταρρύθμιση»* (σ. 1-26). <http://ins.web.auth.gr/images/stories/Dion/%CE%9C%CE%91%CE%9A%CE%A1%CE%97.pdf>

Makri-Tsilipakou, M. (2015). The category (Greek) ‘woman’, or ‘lady’, or ‘girl’, or ‘lass’, or.... *Gender and Language*, 9(1), 33-58.

Meteyard, L. (2020). Commentary – other initiated repair: A window onto the challenges of real-world communication. *Clinical Linguistics & Phonetics*, 34(10-11), 1055–1059.

Sacks, H. (1992). *Lectures on Conversation*. Oxford: Blackwell.

Schegloff, E. A., Jefferson, G., & Sacks, H. (1977). The preference for self-correction in the organization of repair in conversation. *Language*, 53, 361–382.

Morphosyntactic data evincing neuter diffusion in Heptanesian Greek words borrowed from Italo-Romance

Vasiliki Makri

University of Patras

vasmakri@upatras.gr

This paper deals with gender assignment to nominal loanwords, that is, the process by which speakers are able to assign a gender value to a lexical item not bearing such a value yet. In this respect, it examines data touching on the morphosyntactic interface, which are drawn from Heptanesian, the Modern Greek dialect of the Ionian Islands that has been shaped in certain particulars under the influence of Italo-Romance (Italian and Venetian).

From a theoretical perspective, Corbett (1991) argues that the assignment of this property depends on semantic and formal factors and that borrowings of nouns into languages with gender systems can be viewed as an unceasingly conducted experiment, thus enabling us to validate the assignment system in the languages in question. Ralli (2002, 2003) maintains that gender constitutes a lexical feature actively involved in Greek word-formation processes.

In this paper, I examine the grammatical factors and the morphological strategies ordaining the assignment of gender value to loanwords (Clyne, 2003). More specifically, I probe into nominalizations (1), double-gender cases (2), grammatical category change from adjectives to nouns (3), gender change of masculine and feminine loanwords in the plural (4), all of which point to neuter diffusion in the system:

Heptanesian	Romance
(1) to sieđo. NEU ‘seat’ to amenti. NEU ‘attention’	siedo. 1st person sg ‘sit’ a mente ‘in mind’
(2) to adeti. NEU ‘custom, habit’	addetto. MASC ‘responsible, assigned’
(3) to spitserjó. NEU & i spitsería. FEM	spezieria. FEM ‘drugstore’
(4) i intrađa. FEM. SG ‘entrance, door’ ta intrađa. NEU. PL ‘income’	entrata. FEM ‘entry, admission’

The data can be summarized as follows:

- (a) The structural characteristics of the recipient language (i.e. Greek) act upon the formation of the end-product of borrowing (Ralli, 2014);
- (b) The choice of gender on the basis of a general traction to neuter is widely witnessed;
- (c) Prototypicality and unmarkedness impose the adaptation of the inanimate nouns to the default gender class of the recipient language;
- (d) Change in the gender value in the recipient language is occasioned by endogenous forces (Makri, 2016).

In light of gender assignment, it is shown that neuter predominance comes to notice as a generally attested phenomenon in the Heptanesian noun system, which is symptomatic of an orderly intralinguistic force that suffuses through the linguistic system altogether.

Key words: Heptanesian, Greek, Italo-Romance, language contact, borrowing, morphosyntactic data, grammatical gender, neuter diffusion

References

- Clyne, M. 2003. *Dynamics of Language Contact*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Corbett, G. 1991. *Gender*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Haugen, E. 1950. The Analysis of Linguistic Borrowing. *Language* 26 (2): 210-231
- Makri, V. 2016. Language contact at the service of endogenous forces: a case study on neuterisation in Heptanesian. In A. Ralli (ed.), *Contact Morphology in Modern Greek Dialects*, 109-144. Cambridge: Cambridge Scholars Publishing.
- Ralli, A. 2002. The role of morphology in gender determination: evidence from Modern Greek, *Linguistics* 40: 519-551.
- Ralli, A. 2003. The definition of the grammatical gender in nouns in Modern Greek. A theoretical proposal (in Greek). In A. Anastasiadi-Symeonidi, A. Ralli & D. Cheila-Markopoulou (eds.). *To genos [Gender]*, 57-99. Athens: Patakis.
- Ralli, A. 2014. On the Romance Influence on Modern Greek Dialects. In P. del Puente (ed.), *Atti del terzo convegno Parole per parlare e per parlarne*, 259-281. Potenza: University of Potenza.

Comprehension of complex sentences containing temporal conjunctions in child heritage Greek: Which factors affect performance?

Christos Makrodimitris & Petra Schulz

Institute for Psycholinguistics and Didactics of German, Goethe University Frankfurt
makrodimitris@em.uni-frankfurt.de, P.Schulz@em.uni-frankfurt.de

Complex sentences containing the temporal conjunctions *before* and *after* are challenging for children cross-linguistically. Several studies suggest an iconicity effect: children understand complex sentences better if the linear clause order follows the chronological sequence of events (*before* in (1); *after* in (2)) than if clause order and chronological order are incongruent (*before* in (2), *after* in (1)) (Natsopoulos & Abadzi 1986; Blything & Cain 2016; de Ruiter et al. 2018; but see Papakonstantinou 2015; Overweg, Hartman & Hendriks 2018).

(1) She closed the window **before/after** she put the plate on the table.

(2) **Before/after** she put the plate on the table, she closed the window.

Monolingual children's performance increases with age, possibly mediated by memory (Blything & Cain 2016). If iconicity is a universal principle guiding children's interpretation of complex sentences, an advantage for iconic compared to non-iconic sentences should be found independent of acquisition type. Taking heritage language (HL) acquisition as a test case, we examined (Q1) whether heritage children understand iconic sentences better than non-iconic ones and (Q2) which factors predict children's performance best. Besides 'age' and 'memory skills', we measured 'HL proficiency' and 'HL exposure', which have been found to predict HL development in other phenomena (Gagarina & Klassert 2018; Chondrogianni & Schwarz 2020).

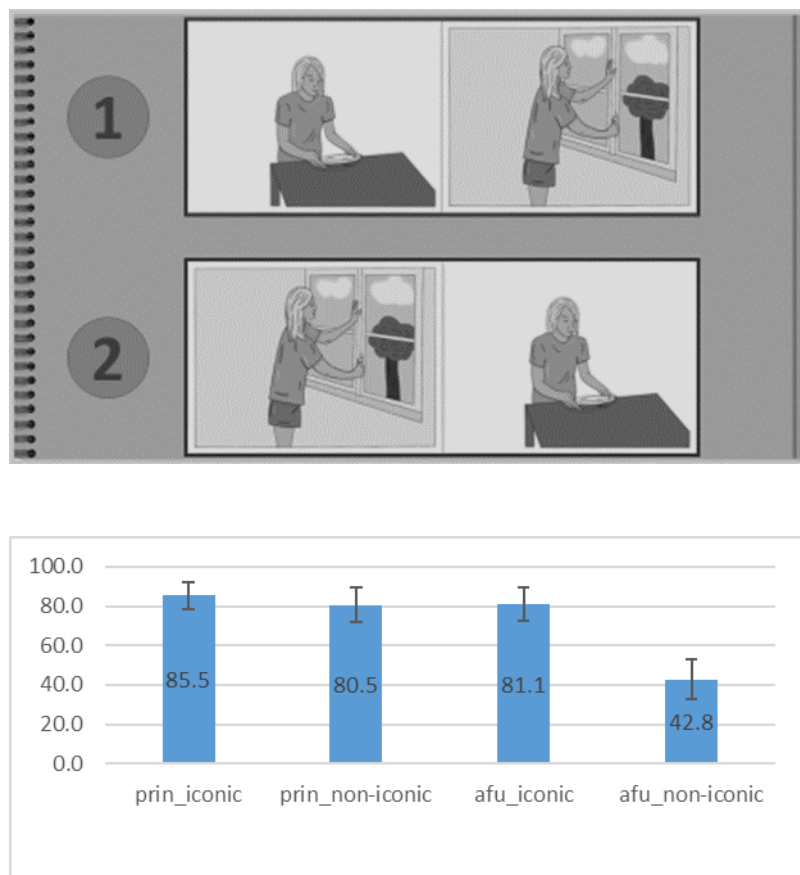
We tested 53 typically developing Greek heritage children (Age: 6;0-12;8; Mean=9;2), residing in Germany. All children had regular contact to Greek from birth (Age of Onset to German: 0-5;11 years, Mean=1;10). In a sentence-picture matching task, children listened to sentences like (1) and (2) and had to choose the correct picture sequence (Fig.1). 12 items tested *prin* ('before') and 12 *afu* ('after'); half iconic and half non-iconic. Children's short-term memory (STM) was measured via forward digit-recall. Proficiency in Greek was assessed via a sentence repetition task (SRT) (Chondrogianni et al. 2013); current exposure to Greek in and outside the family (Exposure-family, Exposure-outside) was assessed via a parental questionnaire (*Questionnaire for Parents of Bilingual Children*; Tuller 2015).

Effects of iconicity on comprehension were examined through a repeated-measures ANOVA with Conjunction (*prin*, *afu*) and Clause Order (iconic, non-iconic) as within-subjects factors. Iconic sentences were easier than non-iconic ones for *after* ($p < .001$), but not for *before* ($p = .335$) (Fig.2). Predictors of children's performance were examined through a linear regression analysis, with the overall scores in the sentence-picture matching task as the dependent variable. Age, SRT-scores, and STM, but not Exposure-family and Exposure-outside, correlated significantly with the dependent variable and were thus entered in the regression model as independent variables. SRT-scores ($\beta = .354$, $p = .007$) and STM ($\beta = .271$, $p = .053$), but not age, significantly predicted performance on *after* and *before*.

Heritage children exhibited iconicity effects on comprehension, as monolinguals, but only for *after* (Q1). We propose that iconicity is modulated by the position of the conjunction: non-iconic *after* (1) is more difficult than its iconic variant, because it signals non-iconic order in sentence-medial position, forcing the listener to revise the initially assumed event order. Non-iconic *before* (2) violates iconicity, but does not require revision, as it signals the non-iconic order sentence-initially. Like monolingual children, heritage children's comprehension of *before/after* profited from memory.

However, unlike in monolingual acquisition, the impact of overall language proficiency overrode age effects (Q2), suggesting that HL abilities in childhood can vary largely independent of age.

Key words: complex sentences, temporal conjunctions, iconicity, heritage language acquisition

Figure 2: Mean proportion of correct responses per condition. Error bars indicate standard errors.

References

- Blything, L. P., & Cain, K. (2016). Children's processing and comprehension of complex sentences containing temporal connectives: The influence of memory on the time course of accurate responses. *Developmental Psychology*, 52(10), 1517-1529.
- Chondrogianni, V., Andreou, M., Nerantzini, M., Varlokosta, S., & Tsimpli, I.-M. (2013). *The Greek Sentence Repetition Task*. COST Action IS0804.
- Chondrogianni, V., & Schwartz, R. G. (2020). Case marking and word order in Greek heritage children. *Journal of Child Language*, 47, 766-795.
- De Ruiter, L. E., Theakston, A. L., Brandt, S., & Lieven, E. V. M. (2018). Iconicity affects children's comprehension of complex sentences: The role of semantics, clause order, input and individual differences. *Cognition*, 171, 202-224.
- Gagarina, N., & Klassert, A. (2018). Input dominance and development of home language in Russian-German bilinguals. *Frontiers in Communication*, 3:40.
- Natsopoulos, D., & Abadzi, H. (1986). Understanding linguistic time sequence and simultaneity: A literature review and some new data. *Journal of Psycholinguistic Research*, 15(3), 243-273.

- Overweg, J., Hartman, C., & Hendriks, P. (2018). Temporarily out of order: Temporal perspective taking in language in children with autism spectrum disorder. *Frontiers in Psychology*, 9:1663.
- Papakonstantinou, M. (2015). *Temporal connectives in child language: A study of Greek*. PhD thesis. Aristotle University of Thessaloniki, Thessaloniki.
- Tuller, L. (2015). Clinical use of parental questionnaires in multilingual contexts. In S. Armon-Lotem, J. d. Jong, & N. Meir (Eds.), *Assessing multilingual children: Disentangling bilingualism from language impairment* (pp. 301-330). Bristol, Buffalo, Toronto: Multilingual Matters.

To be continued...: ο νέος τόμος του Ιστορικού Λεξικού της Νέας Ελληνικής

Ιώ Μανωλέσσου & Γεωργία Κατσούδα

Ακαδημία Αθηνών

manolessou@academyofathens.gr, katsouda@academyofathens.gr

Με αφορμή την πρόσφατη έκδοση του πρώτου τεύχους του 7ου τόμου του *Ιστορικού Λεξικού της Νέας Ελληνικής, της τε κοινῶς ὀμιλουμένης καὶ τῶν ἰδιωμάτων (ΙΑΝΕ)*, αλλά και με την επικείμενη έκδοση του 2^{ου} τεύχους του, θα συζητηθούν ορισμένα θεωρητικά, μεθοδολογικά και πρακτικά ζητήματα που ανακύπτουν από την διαδικασία συντάξεως. Ο νέος τόμος του ΙΑΝΕ εντάσσεται στην γενικότερη πορεία επανεκκίνησης και εκσυγχρονισμού του μεγαλύτερου λεξικογραφικού προγράμματος στην Ελλάδα. Και τα δύο τεύχη του τόμου περιλαμβάνουν περίπου 4.000 λήμματα και ολοκληρώνουν την επεξεργασία του γράμματος Δ. Τα θέματα που θα θιγούν είναι τα εξής:

α) το μεγάλο θεωρητικό και πρακτικό πρόβλημα της λημματογράφησης σε περίπτωση διαλεκτικών λημμάτων που άλλοτε απαντούν και άλλοτε όχι στην Κοινή Νέα Ελληνική, με παραλλαγμένη μορφή και σημασία (για παράδειγμα *δίκτυο-δίχτυ*, *διώκω-διώχνω*, *δουλεία-δουλειά*)

β) η χρονολόγηση της πρώτης εμφάνισης λέξεων, τύπων και σημασιών, κατά τα πρότυπα της διεθνούς ιστορικής λεξικογραφίας, η οποία δεν προσφέρεται, για τη Νέα Ελληνική, από κανένα άλλο λεξικογραφικό έργο, και η λειτουργία του ΙΑΝΕ ως «γλωσσικού ληξιαρχείου» της Νέας Ελληνικής (π.χ. πρώτη εμφάνιση νεολογισμών όπως *διαστημόπλοιο*, *δισκοθήκη*, *διφθερίτιδα*, *δισεκατομμύριο*)

γ) η μεγάλη σημασία της πρωτογενούς έρευνας (τόσο σε διαχρονικές όσο και σε συγχρονικές πηγές) για την επιτυχή ετυμολόγηση κοινών και διαλεκτικών λέξεων (π.χ. *διαρμίζω*, *διμικατόνι*, *διοξειδίο*)

δ) ο τρόπος λεξικογραφικής αντιμετώπισης παραγωγικών διαδικασιών της νέας ελληνικής (προθηματοποίηση, επιθηματοποίηση, σύνθεση) με γνώμονα την λεξικογραφική οικονομία αλλά και την πλήρη γλωσσογεωγραφική τεκμηρίωση (π.χ. *δια-*, *διπλο-*, *δυσ-*, *δολιο-*, *-δόρος*)

ε) η πρόκληση της αξιοποίησης νέων τεχνολογιών στην ιστορική και διαλεκτική λεξικογραφία (σώματα κειμένων, ψηφιοποίηση αρχείων, web-as corpus κλπ)

Καταδεικνύεται ότι τα ζητήματα αυτά μπορούν να αντιμετωπιστούν επιτυχώς όταν έχει αναπτυχθεί σαφής και αναλυτική μεθοδολογία, η οποία εφαρμόζεται με συνέπεια, και όταν λαμβάνεται συστηματικά υπόψη η σύγχρονη διεθνής λεξικογραφική πρακτική αντίστοιχων μεγάλων λεξικογραφικών προγραμμάτων.

Λέξεις-κλειδιά: διαλεκτολογία, ετυμολογία, Ιστορικό Λεξικό, ιστορική λεξικογραφία.

Βιβλιογραφία

ΙΑΝΕ = Ακαδημία Αθηνών. *Ιστορικὸν Λεξικὸν τῆς Νέας Ἑλληνικῆς τῆς τε κοινῶς ὀμιλουμένης καὶ τῶν ἰδιωμάτων*, τ. 1-7 τόμος, (α-δόγης). Αθήνα.

Μανωλέσσου, Ι. (2016). Ο νέος τόμος του Ιστορικού λεξικού της νέας ελληνικής της Ακαδημίας Αθηνών: διαχρονικές προοπτικές. *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα* 36, 239-349.

Manolessou, I. & G. Katsouda (2021). The making of the Historical Dictionary of Modern Greek: Problems and solutions in the domain of historical and dialectal lexicography. In Hans Van de Velde & Fredric Dolezal (eds.) 2021. *Broadening Perspectives in the History of Dictionaries and Word Studies*, 223-247. Cambridge Scholars Publishing.

- Κατσούδα, Γ. (2016). Ο νέος τόμος του Ιστορικού Λεξικού της Νέας Ελληνικής της Ακαδημίας Αθηνών: συγχρονικές προοπτικές. *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα* 36: 151-160.
- Reichmann, O. (2012). *Historische Lexikographie. Ideen, Verwirklichungen, Reflexionen an Beispielen des Deutschen, Niederlandischen und Englischen.* - *Studia Linguistica Germanica* 111. De Gruyter.

Intra-writer variation in early modern Greek notary acts

Theodore Markopoulos

University of Patras

theomark@upatras.gr

It has been observed (cf. e.g. Wagner, Outhwaite & Beinhoff, 2013) that medieval notarial acts can constitute an important source of linguistic information, mainly because of the ‘advantages’ they hold in comparison to literary texts: They typically are of a certain date and author, they are mostly autographs, and are usually found in large numbers. This is especially important in the case of the history of Greek, given the well-known ‘diglossic’ situation in Greek writing (cf. e.g. Horrocks, 2010), as well as the quite problematic metalinguistic information (or lack of) surrounding the literary texts of late medieval – early modern Greek period (cf. Manollessou, 2008). On the other hand, the often formulaic character of notary texts, usually accompanied by interference from archaizing constructions / registers, mitigates to an extent the authenticity of the early Modern Greek notary texts. This might explain the near total lack of linguistic studies into this rich linguistic source, with some exceptions (e.g. Manollessou & Lentari, 2003, Markopoulos, 2008) that have ascertained the lesser amount of variation observed in these texts, chiefly in comparison to contemporary literary ones.

Against this background, this paper seeks to address the issue of the intra-writer variation in early Modern Greek notary acts (ca. 15th-17th c.), mainly from Crete. On the basis of some preliminary observations in studies of the history of Greek (e.g. Markopoulos, 2008, 2015), it will examine the morphosyntactic variation attested for specific constructions (mainly analytic comparative constructions and periphrastic future-reference constructions), in an attempt to provide answers to the following questions:

- a) To what extent can we speak of ‘intra-writer’ variation in notary texts, at least with regard to the morphosyntactic level?
- b) How can we interpret instances of such variation in those texts?
- c) What is the relationship between ‘intra-writer’ and other types of variation?

Key words: notary acts, early modern Greek, intra-writer variation, morphosyntactic level

References

- Horrocks, G. (2010). *Greek: A history of the language and its speakers. 2nd edition.* Hoboken: Wiley-Blackwell.
- Manollessou, I. & Lentari, T. (2003). The expression of indirect object in Medieval Greek. Linguistic and editorial problems. *Studies in Greek Linguistics*, 23, 394-405.
- Manollessou, I. (2008). On historical linguistics, linguistic variation and Medieval Greek. *Byzantine and Modern Greek studies*, 32, 63-79.
- Markopoulos, T. (2008). *The Future in Greek: From Ancient to Medieval.* Oxford: Oxford University Press.
- Markopoulos, T. (2015). Contact-induced grammaticalization in older texts: The Medieval Greek analytic comparatives. In D.M. Smith, G. Trousdale & R. Waltereit (Eds.) *New Directions in Grammaticalization Research* (pp. 209-230). Amsterdam: Benjamins.
- Wagner, E.M., Outhwaite B. & Beinhoff B. (Eds.). (2013). *Scribes as agents of language change.* Berlin: Mouton deGruyter.

**Η απουσία μιας αίσθησης εντείνει την ισχύ μιας άλλης;
Δεδομένα από την ικανότητα ακουστικής επεξεργασίας ενηλίκων με τύφλωση**

Μαρία Μαρτζούκου & Θωμάς Καναβός

Τμήμα Λογοθεραπείας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
martzoukoumaria@yahoo.gr, tomaskan59@gmail.com

Συχνά στις ταινίες και τις ιστορίες με πρωταγωνιστές άτομα με τύφλωση, τα άτομα αυτά παρουσιάζονται να αντισταθμίζουν την έλλειψη όρασης με τη βελτιωμένη ακοή τους. Η πεποίθηση της αυξημένης αίσθησης όταν μία άλλη απουσιάζει είναι ευρέως διαδεδομένη και από πολύ νωρίς κίνησε το ενδιαφέρον πολλών ερευνητών. Αρκετές έρευνες έδειξαν ότι οι ενήλικοι με προβλήματα όρασης είναι καλύτεροι από ό,τι οι ενήλικοι με όραση στην ακουστική διάκριση των συλλαβών (Hugdahl et al., 2004) και των φωνηέντων (Ménard et al., 2009), στην αντίληψη των λέξεων σε συνθήκες θορύβου καθώς και στην ικανότητά τους να εντοπίζουν τους ήχους και να πλοηγούνται στον χώρο χρησιμοποιώντας ηχητικές πληροφορίες (Teng et al., 2012; Voss et al., 2011). Αντιθέτως, άλλες έρευνες έδειξαν να μην υπάρχει διαφορά ανάμεσα στις δύο ομάδες σε πιο σύνθετες διεργασίες όπως είναι η αναγνώριση της ειρωνείας, των υπαινιγμών και των μεταφορών (Sak-Wernicka, 2017) ή η αναγνώριση των συναισθημάτων χαράς και λύπης (Gamond et al., 2017).

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να δώσει τη δυνατότητα να σχηματιστεί μία πιο ολοκληρωμένη εικόνα σχετικά με την ακουστική ικανότητα και επεξεργασία των ενηλίκων με τύφλωση εξετάζοντας την ικανότητα διάκρισης μουσικών και προσωδιακών στοιχείων.

Πιο αναλυτικά, 20 ενήλικοι με τύφλωση και 20 με κανονική όραση, με ίδιο φύλο και παρόμοια ηλικία και έτη εκπαίδευσης με την πειραματική ομάδα πήραν μέρος στην παρούσα έρευνα. Οι δύο ομάδες εξετάστηκαν στην κατανόηση των μουσικών χαρακτηριστικών της έντασης, του ηχοχρώματος, του ρυθμού και της συχνότητας (νοτών) καθώς και στην συναισθηματική (χαρά, λύπη, έκπληξη, ουδετερότητα, θυμό, φόβο) και τη συντακτική προσωδία (αμφισημία αντικειμένου-υποκειμένου).

Πιο αναλυτικά, στην εξέταση των μουσικών χαρακτηριστικών κάθε συμμετέχουσα/συμμετέχων έπρεπε να κρίνει εάν τα ζεύγη ηχητικών αρχείων που άκουγε είχαν την ίδια ένταση ή το ίδιο ηχοχρώμα ή τον ίδιο ρυθμό ή την ίδια συχνότητα ή όχι. Η κωδικοποίηση των απαντήσεων έγινε με 0 για κάθε λανθασμένη απάντηση και 1 για κάθε σωστή. Στη συναισθηματική προσωδία οι συμμετέχουσες/συμμετέχοντες έπρεπε να βρουν ποιο συναίσθημα εκδήλωνε ο ομιλητής κάθε φορά, ο οποίος παρήγαγε σημασιολογικά ουδέτερες προτάσεις (π.χ. «τα έπιπλα είναι ξύλινα») με προσωδία που δήλωνε ένα από τα παραπάνω έξι συναισθήματα. Τέλος, στη συντακτική προσωδία οι συμμετέχουσες/συμμετέχοντες κλήθηκαν να συνεχίσουν συντακτικά αμφίσημες ενάρξεις προτάσεων στις οποίες η αμφισημία λυνόταν μόνο μέσω της προσωδίας. Από τις συνέχειές τους μπορούσαμε να κρίνουμε εάν κατανόησαν σωστά την συντακτική προσωδία ή όχι. Και στα δύο είδη προσωδίας η κωδικοποίηση έγινε με 0 και 1 για τις λανθασμένες και τις σωστές απαντήσεις αντίστοιχα.

Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι στα μουσικά χαρακτηριστικά οι δύο ομάδες είχαν ίδια επίδοση στην αναγνώριση της έντασης (100%), παρόμοια στην κατανόηση του ηχοχρώματος ($p = 0,477$), του ρυθμού ($p = 0,203$), αλλά στατιστικά σημαντική διαφορά στην αναγνώριση της συχνότητας ($p = 0,017$). Όσον αφορά στην κατανόηση των συναισθημάτων, δεν υπήρξε στατιστική διαφορά σε κανένα από τα συναισθήματα [χαρά: $p = 0,490$, λύπη: $p = 0,129$, έκπληξη: $p = 0,738$, ουδετερότητα: $p = 0,554$, θυμό: $p = 0,570$, φόβο: $p = 0,270$]. Τέλος, δε βρέθηκε στατιστικά σημαντική διαφορά στην επίδοση των δύο ομάδων ως προς την κατανόηση της συντακτικής προσωδίας [δομή αντικειμένου: $p = 0,279$, δομή υποκειμένου: $p = 0,362$]. Όταν όμως μετρήθηκε ο χρόνος

αντίδρασης στη συγκεκριμένη δοκιμασία, τότε φάνηκε ότι συνολικά η ομάδα των ενηλίκων με τύφλωση απάντησε στατιστικά σημαντικά πιο γρήγορα από ό,τι η ομάδα με κανονική όραση ($p = 0,032$).

Επομένως, φαίνεται ότι υπάρχει ένα πλεονέκτημα των ατόμων με τύφλωση, το οποίο όμως εντοπίζεται σε πιο απαιτητικά στοιχεία της μουσικής, όπως είναι η εναλλαγή της συχνότητας, καθώς και στην ταχύτητα επεξεργασίας των ακουστικών ερεθισμάτων. Μελλοντικές μετρήσεις οι οποίες θα γίνουν, θα χωρίζουν την πειραματική ομάδα σε ενηλίκους που έχασαν την όρασή τους εκ γενετής και σε αυτούς που έχασαν την όρασή τους μετά την ηλικία των 8 ετών, ώστε να φανεί εάν οι δύο υποομάδες έχουν διαφορετική επίδοση στις παραπάνω δοκιμασίες.

Λέξεις-κλειδιά: ακουστική κατανόηση, ενήλικες με τύφλωση, μουσικά και προσωπικά στοιχεία

Βιβλιογραφία

- Gamond, L., Vecchi, T., Ferrari, C., Merabet, L. B., & Cattaneo, Z. (2017). Emotion processing in early blind and sighted individuals. *Neuropsychology*, 31(5), 516.
- Hugdahl, K., Ek, M., Takio, F., Rintee, T., Tuomainen, J., Haarala, C., & Hämäläinen, H. (2004). Blind individuals show enhanced perceptual and attentional sensitivity for identification of speech sounds. *Cognitive brain research*, 19(1), 28-32.
- Ménard, L., Dupont, S., Baum, S. R., & Aubin, J. (2009). Production and perception of French vowels by congenitally blind adults and sighted adults. *The Journal of the Acoustical Society of America*, 126(3), 1406-1414.
- Sak-Wernicka, J. (2017). *Blind People's Pragmatic Abilities*. Cambridge Scholars Publishing.
- Teng, S., Puri, A., & Whitney, D. (2012). Ultrafine spatial acuity of blind expert human echolocators. *Experimental Brain Research*, 216(4), 483-488.
- Voss, P., Lepore, F., Gougoux, F., & Zatorre, R. J. (2011). Relevance of spectral cues for auditory spatial processing in the occipital cortex of the blind. *Frontiers in psychology*, 2, 48.

Υφομετρικές αναλύσεις στη λογοτεχνία: η περίπτωση του Κυριάκου Χαραλαμπίδη

Νίκος Μαθιουδάκης
Universidad de Granada
nikosmathioudakis@gmail.com

Η παρούσα εργασία ασχολείται με την υφολογική προσέγγιση της ποίησης του Κυριάκου Χαραλαμπίδη, διαμέσου της χρήσης νέων τεχνολογιών (Μαθιουδάκης 2020), και ειδικότερα υπό το πρίσμα της θεωρίας των σωμάτων κειμένων (corpora). Με τα σώματα κειμένων δύναται να προκύψουν πληροφορίες για τη γλώσσα από εκτεταμένα γλωσσικά δεδομένα που διακρίνονται ως εμπειρικά, αυθεντικά, συστηματικά και κειμενικά (Γούτσος 2012, Γούτσος & Φραγκάκη 2015). Επομένως, η έρευνα βασίζεται στην επεξεργασία των ποιημάτων του Χαραλαμπίδη σε διαφορετικές λογοτεχνικές περιόδους με υποσώματα κειμένων (sub-corpora), φανερώνοντας διαφορές ύφους – σε λεξιλογικό, σημασιολογικό αλλά και γενικότερα πραγματολογικό επίπεδο.

Στόχος είναι να διερευνηθούν αφενός τα άγνωστα στοιχεία των δεδομένων μέσα από την ανάλυση των γλωσσικών σχημάτων (linguistic patterns) και αφετέρου να στηριχθεί η ερμηνεία των ποιημάτων σε αντικειμενικά κριτήρια (Fisher-Starcke 2009), βασιζόμενοι σε μαθηματικοποιημένα υφολογικά και υφομετρικά χαρακτηριστικά (Μικρός 2015). Ειδικότερα, αντικείμενο της έρευνας αποτελούν: (α) η λεξιλογική ανάλυση των ποιημάτων προκειμένου να αναδειχθούν εξέχοντα λεξικά στοιχεία με βάση τη συχνότητα εμφάνισης (κυρίως ουσιαστικών και ρημάτων) και (β) οι κυρίαρχες λεξικές συνάψεις στην ποίηση του κύριου λογοτέχνη.

Η προσέγγιση της νεοελληνικής λογοτεχνίας μέσα από τέτοιου είδους υφολογικές αναλύσεις ως μια σύγχρονη μέθοδος μελέτης του ύφους και των παραμέτρων του έχει ευρύτερες προεκτάσεις για την ερμηνεία των έργων και διαμορφώνει ένα νέο πεδίο ανάλυσης στο οποίο συναντώνται η γλωσσολογία με τη λογοτεχνική θεωρία και κριτική.

Λέξεις-κλειδιά: Σώματα κειμένων, υφομετρία, συχνότητα λέξεων, κυρίαρχες λεξικές συνάψεις, υφολογία, κυπριακή λογοτεχνία, Κυριάκος Χαραλαμπίδης

Βιβλιογραφία

- Γούτσος, Δ. 2012. *Γλώσσα. Κείμενο, ποικιλία, σύστημα*. Αθήνα: Κριτική.
- Γούτσος, Δ. & Φραγκάκη, Γ. 2015. Μεθοδολογικά εργαλεία των σωμάτων κειμένων. [Κεφάλαιο 3]. Στο Δ. Γούτσος & Γ. Φραγκάκη, *Εισαγωγή στη γλωσσολογία σωμάτων κειμένων* [Ηλεκτρονικό βιβλίο]. Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών [Διαθέσιμο στο <http://hdl.handle.net/11419/1933>]
- Fisher-Starcke, B. 2009. Keywords and frequent phrases of Jane Austen's *Pride and Prejudice*: A corpus-stylistic analysis. *International Journal of Corpus Linguistics*, 14 (2009): 492-523.
- Μαθιουδάκης, Ν. 2020. Ποιητική ταυτότητα και υφολογική προσέγγιση στην ποίηση του Κυριάκου Χαραλαμπίδη, περ. *Το Κοράλλι [Γράμματα – Τέχνες – Επιστήμες – Ζωή]*, τχ. 25-26 (Απρίλιος-Σεπτέμβριος 2020), Αφιέρωμα στον Κυριάκο Χαραλαμπίδη, 39-51.
- Μικρός, Γ. Κ. 2015. *Υπολογιστική υφολογία* [Ηλεκτρονικό βιβλίο]. Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών [Διαθέσιμο στο <http://hdl.handle.net/11419/4860>].

Requests in academic settings: questioning hearer's ability

Elisavet Mavromati & Evgenia Vassilaki

University of Thessaly

elsa.mavromati@gmail.com, evasilaki@uth.gr

Research on request performance in academic settings has primarily focused on written interactions among university students and faculty members, mainly via emails and/or other forms of written communication (Bella & Sifianou 2012; Economidou-Kogetsidis 2011; Farhang-Ju 2020; Savić 2018). Moreover, single aspects of everyday academic life have been included in DCT instruments -such as the well-known “extension scenario”- in order to elicit power asymmetrical, formal requests in both first and second language settings. Academic contexts, however, provide for a variety of interactional situations among students, faculty members and administrative staff which put various demands on interactants in terms of politeness requirements and manipulation of imposition in request performance. Thus, in the present study we discuss oral request production of undergraduate students in the context of Greek universities.

The research is part of a wider doctoral research project on the production and the perception of students' oral requests in the Greek academic setting. Data were gathered via a Discourse Completion Test (DCT) specifically designed to elicit requests of variable degree of imposition which are addressed either to faculty members or to administrative staff. DCTs were administered to four groups of undergraduate students (N=378), at the beginning and towards the end of their studies, in both central and regional universities in Greece. Request utterances were codified after the classification schema of Blum-Kulka et al. (1989), which was further modified for level of transparency of the requested actions (explicit vs. implicit requests) and elaborated in order to accommodate language-specific constructions which emerged from the dataset (see also Bella 2012; Biesenbach-Lucas 2007; Economidou-Kogetsidis 2011; Phaisansitthikarn 2020; Sifianou 1992; Trosborg 1995).

Within the scope of the presentation, we focus on request patterns which, at first sight, fall under the conventionally indirect strategy of the query preparatory which specifically refers to the Hearer's ability to perform the requested action (e.g., *Μπορείτε να μου δείξετε το γραπτό μου*; [Can you show me my test?]). However, speakers often tend to manipulate the politeness demands of the situation by further exploiting an interplay between the impersonal and the inclusive request perspective (e.g., *Γίνεται να δούμε το γραπτό μου*; [Is it possible for us to have a look at my test?]), and/or the level of transparency of the request (*Γίνεται να κάνουμε κάτι*; [Is it possible for us we do something?]). The widespread use of such patterns in the dataset may be attributed to students' negotiating the traditionally assumed power hierarchies in the academy and point to a perception of politeness as more context-bounded and dynamic.

Statistical analysis of the data -which is still in progress- can further provide insights on the distribution of such patterns and the degree of their conventionalization in the expression of requests in the Greek academic setting.

Key words: Greek, perspective, politeness, requests, university

References

- Bella, S. (2012). Pragmatic development in a foreign language: A study of Greek FL requests. *Journal of Pragmatics* 44: 1917-1947.
- Bella, S., & Sifianou, M. (2012). Greek Student e-mail requests to faculty members. In L. R. de Zarobe, and Y. R. de Zarobe (Eds), *Speech Acts and Politeness across Languages and Cultures*, (89–113). Bern: Peter Lang.

- Biesenbach-Lucas, S. (2007). Students writing e-mails to faculty: an examination of e-politeness among native and non-native speakers of English. *Language Learning and Technology* 11(2): 59–81.
- Blum-Kulka, S., House, J. & Kasper, G. (1989). Investigating cross-cultural pragmatics: An introductory overview. In S. Blum-Kulka, J. House & G. Kasper (Eds.), *Cross-Cultural Pragmatics: Requests and Apologies*. New Jersey: Ablex, 1-34.
- Economidou-Kogetsidis, M. (2011). “Please Answer Me as Soon as Possible”: Pragmatic Failure in Non-Native Speakers’ E-mail Requests to Faculty. *Journal of Pragmatics* 43: 3193-3215.
- Farhang-Ju, M. (2020). A Window to L2 Learners' Requests to Faculty in Instant Text-Based Communication. *CALL-EJ*, 21(1): 29-41.
- Phaisarnsittthikarn, J. (2020). *The Development of Pragmatic Competence in Request Speech Acts of Thai Learners of English in Study Abroad Contexts*. PhD thesis, University of Toronto <http://hdl.handle.net/1807/100911>
- Savić, M. (2018). Lecturer perceptions of im/politeness and in/appropriateness in student e-mail requests: A Norwegian perspective. *Journal of Pragmatics* 124: 52-72.
- Sifianou, M. (1992). *Politeness Phenomena in England and Greece. A Cross-Cultural Perspective*. Oxford: Oxford University Press.
- Trosborg, A. (1995). *Interlanguage Pragmatics: Requests, Complaints and Apologies*. Berlin: Mouton de Gruyter.

On the nature of syncretism

Michalis Marinis

University of Patras

marinis@uoi.gr

In this paper, I investigate the nature of syncretism, the phenomenon where two or more cells of a paradigm synchronically share the same realization. Contrary to analyses which claim that syncretism appears because of the internal structure or the morphosyntactic features (i.e., Baunaz & Lander 2018), the aim of this paper is twofold: (a) on the one hand, to identify if syncretism is triggered by syntactic, phonological, or purely morphological causes. (b) On the other hand, to examine if the leading causes triggering the phenomenon are extra-linguistic (language contact) or intra-linguistic (analogy, inter- and intra-paradigmatic leveling, reanalysis).

To address these questions, the paper is based on a comparison of the nominal inflectional paradigms between Modern Greek Dialects, some of which are in intensive language contact with Italian (i.e., Griko), some with Turkish (i.e., Lesbian), and some are in long-term isolation (i.e., Tsakonian). Unlike *Standard Modern Greek* (S.M.G.), in all these dialects, one can find extensive syncretisms, that have not been systematically studied in the literature. The data of this paper is based on (a) the available grammatical descriptions of Modern Greek Dialects, (b) the 60-hour oral data available in the database of the Laboratory of Modern Greek Dialects of the University of Patras. (c) They have been complemented by the data I collected personally during fieldwork, the summer of 2016, and 2018.

	S.M.G.		GRI.		LESB.	TSAK.
	<i>xo 'ros</i> 'dance'	<i>'minas</i> 'month'	<i>'tripi</i> 'whole'	Suffixes for masculine (IC1)	<i>'ðaskalus</i> 'teacher'	<i>'pua</i> 'leg'
NOM.SG.	<i>xo 'ros</i>	<i>'minas</i>	<i>'tripi</i>	-Ø	<i>'ðaskalus</i>	<i>'pua</i>
ACC.SG.	<i>xo 'ro</i>	<i>'mina</i>			<i>'ðaskalu</i>	
GEN.SG.	<i>xo 'ru</i>			<i>ða 'skal</i>		
ACC.PL.	<i>xo 'rus</i>	<i>'mines</i>	<i>'tripe</i>	-u	<i>ða 'skał</i>	<i>'pue</i>
NOM.PL.	<i>xo 'ri</i>		-i			
GEN.PL.	<i>xo 'ron</i>		<i>mi 'non</i>	<i>'tripo</i>	-o	

Table 1: Some cases of nominal inflectional paradigms in Modern Greek linguistic variation.

In my data, syncretism often takes place exclusively between (the) core cases (see NOM.PL. & ACC.PL. in Griko and Tsakonian; Table 1; see also Baerman, Brown & Corbett 2005). In some cases, syncretism is possible to affect also a non-core case (see GEN.SG. & ACC.SG. in S.M.G.; table 1). Moreover, syncretism is possible to be expanded in all the cells of a sub-paradigm (see the plural cells in Lesbian, and both the singular and the plural cells in Tsakonian, table 1), sometimes leading the system to a situation where morphologically it can only distinguish between the values of the singular and the plural (see Tsakonian, table 1).

The proposed analysis is suggesting that the causes that trigger syncretism are not the same for all the studied cases. In particular, it is shown that syncretism is often triggered by previous phonological changes on the axis of diachrony (i.e., *'tripi* in GRI., table 1). Other examples are triggered by morphosyntax, as one or more features identifying each cell have the same value for all the cells affected by syncretism (i.e., *'pua* in TSAK., table 1). Finally, it will be argued that the causes of some cases of syncretism cannot be sought in either phonology or morphology (i.e., inflectional suffixes of a class of

masculine nouns in GRI., table 1). Hence their nature is morphomic. They are crucial, as they confirm the autonomous role of morphology as a level of linguistic analysis.

Key words: Modern Greek Dialects, syncretism, inflectional classes, inflectional paradigms, paradigmatic uniformity

References

- Baerman, Matthew, Dunstan Brown, and Greville G. Corbett. (2005). *The syntax-morphology interface: A study of syncretism* (Vol. 109). Cambridge University Press.
- Baunaz, Lena & Eric Lander. (2018). Deconstructing categories syncretic with the nominal complementizer. *Glossa: a journal of general linguistics* 3(1): 31. 1–27.

Μεταφράζοντας διαλέκτους - Πρόβλημα ή δημιουργική πρόκληση;

Aleksandra Milanović

Πανεπιστήμιο Βελιγραδίου

milanovic.aleksandra89@gmail.com

Στην εργασία αυτή θα παρουσιαστούν τα προβλήματα που αντιμετώπισαν δύο μεταφραστές του έργου *Ένα Αλπούμ ιστορίες*, του Κύπριου συγγραφέα Αντώνη Γεωργίου, μεταφράζοντάς το μαζί στα σερβικά. Θα δείξουμε την έκδηλη επιθυμία και προσπάθειά τους να μεταφραστούν όλα τα γλωσσικά, υφολογικά και αφηγηματολογικά επίπεδα του μυθιστορήματος. Στο πλαίσιο αυτό η εργασία διερευνά ορισμένες μεταφραστικές θεωρίες και τάσεις.

Σύμφωνα με τον Venuti (1995:1) μια καλή μετάφραση θεωρείται εκείνη που διαβάζεται εύκολα και δεν παρουσιάζει γλωσσολογικές και υφολογικές ιδιορρυθμίες, ενώ αντανακλά την ουσιαστική έννοια του ξένου κειμένου. Εν ολίγοις, μοιάζει να μην είναι μετάφραση, γεννώντας το ερώτημα ποια παραμένει τότε η λειτουργία του μεταφραστή εκτός του να είναι άφαντος. Οι μεταφραστικές θεωρίες υποφέρουν από διάφορες διχογνωμίες, αφενός ως προς τη δυνατότητα της «απολύτως σωστής» μετάφρασης και, αφετέρου, ως προς την κλίμακα της «ελευθερίας» μιας μετάφρασης. Σύμφωνα με τον Benjamin (1923), η συμφιλίωση μπορεί να έγκειται σε εκείνο το «ποιητικό σημείο» του κειμένου το οποίο πρέπει να συλλάβει ο μεταφραστής και να βρει τρόπο να το μεταφέρει σε μια άλλη γλώσσα, χωρίς να σκέφτεται τον αναγνώστη όμως, πρακτική από την οποία πηγάζουν οι κακές μεταφράσεις. Υπάρχει όμως και το ζήτημα της μεταφρασιμότητας – κατά πόσο είναι δύσκολη ή δυνατή η αποστολή του μεταφραστή; Ειδικά εκείνου που αποφασίζει να μεταφράζει κείμενα γραμμένα σε διαλέκτους, και ειδικότερα εκείνου που μεταφράζει κείμενο εμπλουτισμένο από μια διάλεκτο. Πιο συγκεκριμένα, τα ζητήματα που θα εξετασθούν σχετίζονται με το πώς μεταφέρονται τα διαφορετικά επίπεδα αφήγησης και, αν μεταφέρονται. Σε περίπτωση που δεν μεταφέρονται, τότε ίσως ο μεταφραστής αναρωτηθεί αν έκανε τη δουλειά του ως μεταφραστής για να «μεταφέρει» έναν συγγραφέα σε μια άλλη κοινωνία; κοινωνικό φανερώνεται το πρόβλημα, όχι μόνο μεταφραστικό. Εν τέλει, θα συζητηθούν λύσεις, όπως η τυποποίηση του μεταφρασμένου κειμένου που προσφέρεται ως μια πρώτη λύση, η οποία θεωρείται και ως μια μορφή κλοπής από την πηγή.

Λέξεις-κλειδιά: μετάφραση, μεταφραστής, μεταφρασιμότητα, κείμενο-πηγή, κείμενο-σκοπός, ελληνική γλώσσα, κυπριακή διάλεκτος

Βιβλιογραφία

- Benjamin, Walter (1923/2000) «The Task of the Translator». Μετάφραση Harry Zohn, στο: Lawrence Venuti, *The Translation Studies Reader*, London & New York: Routledge, σσ. 15-25.
- Venuti, Lawrence (1995) *The Translator's Invisibility: A History of Translation*, London & New York: Routledge
- Bonaffini, Luigi (1997) «Translating dialect literature». *World Literature Today* 71(2): 279-288.

Σημασιολογική και εννοιολογική ανάλυση ελληνικών και σερβικών ιδιωτισμών με θέμα το άγχος, τη νευρικότητα και την ανησυχία

Ivana Milojević

Πανεπιστήμιο Βελιγραδίου

ivmilojevic@yahoo.gr

Σκοπός της εργασίας αυτής είναι να εξετάσει την εννοιοποίηση της αγάπης, καθώς και των στενά συνδεδεμένων τομέων της στοργής και της συμπάθειας, στο σερβικό και στο ελληνικό φρασεολογικό σύστημα. Η εργασία στοχεύει να συγκεκριμενοποιήσει το πεδίο της αγάπης και να εξετάσει τις εννοιακές μεταφορές ως μηχανισμούς σκέψης, καθώς μέσα από αυτές μπορούμε να το κατανοήσουμε. Η εργασία μας ωστόσο αποτελεί μια προσπάθεια παρουσίασης ενός πρωτότυπου σεναρίου, με το οποίο επιδιώκουμε να ρίξουμε φως στην τυπική κατάσταση, την οποία συνδέουμε με την αγάπη, αλλά και «στους τύπους καταστάσεων, στους οποίους εμφανίζεται η ίδια» (Драгићевић, 2006). Επομένως, προκειμένου να εξυπηρετηθούν οι σκοποί της έρευνάς μας θα συσχετίσουμε τη μέθοδο της γνωστικής γλωσσολογίας με τη συνειρμική μέθοδο.

Περιορίσαμε το σώμα (corpus) της έρευνας σε καθιερωμένες, ιδιοματικές εκφράσεις, τις οποίες έχουμε ομαδοποιήσει σύμφωνα με τις έννοιες: ΥΛΗ, ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ και ΔΡΑΣΗ. Το εμπειρικό μέρος της έρευνας περιλαμβάνει: α) την εξέταση των ορισμών σε λεξικά των λεξημάτων *љубав*, *αγάπη*; β) τη διεξαγωγή συνειρμικού τεστ από τους φυσικούς ομιλητές της Σερβικής και της Ελληνικής γλώσσας και γ) την καταγραφή του σώματος από μονόγλωσσα λεξικά γενικού σκοπού, από μονόγλωσσα φρασεολογικά λεξικά της ελληνικής (Κριαράς 1995; Σαραντάκος 1997; Τριανταφυλλίδης 1999; Βλαχόπουλος 2007; Μπαμπινιώτης 2011) και της σερβικής (PCJ; PMC; PCANU; Matešić 1982; Marković 2001; Балаћ, Стојановић 2002) και συμπληρώθηκε και με ιδιοματικές εκφράσεις που εντοπίστηκαν σε πηγές του διαδικτύου. Παρά την καθολικότητα της σωματικής εμπειρίας, στην οποία βασίζονται πολλές συναισθηματικές μεταφορές, καθώς και οι εννοιακές μεταφορές της αγάπης (όπως η ΑΓΑΠΗ ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΕΜΟΣ, Η ΑΓΑΠΗ ΕΙΝΑΙ ΑΠΩΛΕΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ, Η ΑΓΑΠΗ ΕΙΝΑΙ ΦΥΣΙΚΗ ΔΥΝΑΜΗ (ΒΑΡΥΤΗΤΑ)...) παρατηρούμε ότι υπάρχει μια ορισμένη ποσότητα μη καθολικότητας στη μεταφορική εννοιοποίηση της αγάπης «λόγω της παραλλαγής της βιωματικής εστίασης των τομέων της πηγής από πολιτισμό σε πολιτισμό» (Kövecses 2004). Αν και βρίσκουμε πολλά κοινά στις έννοιες και τις εννοιακές μεταφορές της αγάπης στην αντιπαραθετική ανάλυση που διεξαγάγαμε, γινόμαστε μάρτυρες και ορισμένων παραλλαγών (*κερδίζω (κατακτώ) την καρδιά (κάποιου) / освојити нечије срце*). Στην βάση του φρασεολογικού ζεύγους παρατηρούμε διαφορετικές εννοιακές μεταφορές. Η ΚΑΡΔΙΑ γίνεται αντιληπτή και στις δύο γλώσσες ως ΦΡΟΥΡΙΟ και η ΑΓΑΠΗ ως ΠΟΛΕΜΟΣ. Την ίδια στιγμή στο παράδειγμα της ελληνικής φρασεολογικής μονάδας *κερδίζω την καρδιά (κάποιου)* ο σωματισμός (somatism) ΚΑΡΔΙΑ γίνεται αντιληπτός και ως ΕΝΕΧΥΡΟ στα ΖΑΡΙΑ και στα ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ και η ΑΓΑΠΗ γίνεται αντιληπτή ως ΖΑΡΙΑ (Lakoff, Johnson 2003).

Λέξεις-κλειδιά: γνωστική γλωσσολογία, αντιπαραθετική φρασεολογία, συνειρμικό τεστ, σερβικά, ελληνικά.

Βιβλιογραφία

- Драгићевић, Р. (2010). *Вербалне асоцијације кроз српски језик и културу*. Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије –Чигоја штампа.
- Мршевић-Радовић, Д. (1987). *Фразеолошке глаголско-именичке синтагме у савременом српскохрватском језику*. Београд: Филолошки факултет.

- Athanasiadou, A., Tabakowska, E. (1998). *Speaking of emotions. Conceptualisation and Expression*. Berlin – New York: Mouton de Gruyter.
- Kövecses, Z. (2004). *Metaphor and emotion: Language, Culture, and Body in Human Feeling*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Kövecses, Z., Palmer, G., Dirven, R. (2003). Language and emotion: The interplay of conceptualisation with physiology and culture. In R. Dirven & R. Pörings (Ed.). *Metaphor and metonymy in comparison and contrast* (pp. 133–159). Berlin: Mouton de Gruyter.
- Lakoff, G., M. Johnson. (1980). *Metaphors we live by*. Chicago: University of Chicago Press.
- Γαβριηλίδου, Ζ. (2002). Τάξεις αντικειμένων: τα <συναισθήματα> στη νέα ελληνική. *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα*, 22, 90–101.
- Θεοδωροπούλου, Μ. (2005). Γλώσσα και συναίσθημα: αρνητικοί και θετικοί όροι. *Μελέτες για την Ελληνική γλώσσα*, 25, 230–240.

“Lockdown”, “delivery”, and “click away”: an English virus threatening Greek?

Evgenia Mouresioti & Marina Terkourafi

Leiden University

e.mouresioti@umail.leidenuniv.nl, m.terkourafi@hum.leidenuniv.nl

The influence of English on other languages is frequently discussed in terms of a linguistic imperialism threatening the sovereignty and self-same survival of those languages. Discussions about the influence of English on Greek over the past 20 years have centered around two phenomena: Greeklish, the use of the Roman alphabet to write Greek in Digitally Mediated Communication (DMC), and the use of unassimilated English loanwords in Greek. Originally associated with youth language, the latter have (re)gained heightened visibility since the outbreak of the global coronavirus pandemic, which has propelled the use of English pandemic-related terms, such as “lockdown”, “click away” and “delivery”, to new heights, drawing criticism from experts and lay people alike (Smith 2021). Rather than focusing on expert views, we are interested in what Greek native speakers think about these phenomena: to what extent are they annoyed by them and do they find them alarming for the future of Greek? In an attempt to shed light on Greek native speakers’ attitudes to what is often discussed as the ‘threat’ posed by English, we contrast two phenomena related to the influence of English on Greek at the level of writing, Roman-alphabetized Greek (or Greeklish) and its (less commonly studied) reverse counterpart, Greek-alphabetized English (e.g., writing lockdown as λοκνταουν, and click away as κλικ αγουει). Contrary to previous studies that have investigated such attitudes directly by eliciting them through interviews and questionnaires or by focusing on explicitly expressed attitudes in the press, we use an indirect measures methodology that probes participants’ attitudes to scriptal variation (Spitzmüller 2012) with minimal interference by their metalinguistic awareness of what it is they are judging. To this end, we adapted the Matched Guise Technique (Lambert et al. 1960) for use with written stimuli: rather than listening to the same extract spoken in different language varieties or accents, participants in our study saw the same text in different spellings, and were asked to evaluate the author of the text on various dimensions. Data were collected from participants of different ages, genders, and educational backgrounds by means of online surveys combining indirect (matched guise) and direct (questionnaire) tasks. Our findings reveal a complex picture, where native speaker attitudes are tempered by context, including textual genre, and the participant’s own socio-demographic profile. We propose that technological, demographic, and ideological factors must be considered in tandem to account for these attitudes.

Key words: Roman-alphabetized Greek, Greek-alphabetized English, Digitally Mediated Communication, attitudes, coronavirus pandemic

References

- Lambert, W. E., Hodgson, R. C., Gardner, R. C., & Fillenbaum, S. (1960). Evaluational Reactions to spoken languages. *The Journal of Abnormal and Social Psychology*, 60, 44-51.
- Smith, H. (2021, January 31). The Greeks had a word for it ... until now, as language is deluged by English terms. *The Guardian*. Retrieved January 31, 2021, from: <https://www.theguardian.com/world/2021/jan/31/the-greeks-had-a-word-for-it-until-now-as-language-is-deluged-by-english-terms>
- Spitzmüller, J. (2012). Floating Ideologies: Metamorphoses of Graphic “Germanness”.

In A. Jaffe, J. Androutsopoulos, M. Sebba, & S. Johnson (Ed.). *Orthography as Social Action: Scripts, Spelling, Identity and Power* (pp. 255-288). Berlin/Boston: De Gruyter Mouton.

Περιγραφή, ρύθμιση και οι παραλλαγές του ‘κορονοϊού’

Σπύρος Μοσχονάς, Κώστας Μουρλάς & Θοδωρής Παρασκευάς

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

smoschon@media.uoa.gr, mourlas@media.uoa.gr, trionima@gmail.com

Η παρούσα εργασία συνδυάζει μεταγλωσσικά με γλωσσικά σώματα κειμένων θέλοντας να συμβάλει στη διογκούμενη βιβλιογραφία για την επίδραση της ρυθμιστικής μεταγλώσσας στη γλώσσα (για βιβλιογραφική επισκόπηση, βλ. Auer, 2006· Moschonas, υπό δημοσίευση).

Ήδη από την αρχή της πανδημίας συζητήθηκε το ζήτημα ποιος τύπος για τη δάνεια λέξη ‘coronavirus’ είναι ο «σωστός». Συμβουλευτήκαμε 74 μεταγλωσσικά κείμενα για το ζήτημα αυτό, όλα δημοσιευμένα online την περίοδο 22 Ιαν. – 3 Απρ. 2020. Τέσσερις είναι οι προτεινόμενες παραλλαγές: ‘κορον-ο-ϊός’, ‘κορων-ο-ϊός’ [koronoioís], ‘κορον-α-ϊός’ και ‘κορων-α-ϊός’ [koronaioís], που ποικίλλουν ως προς 1. την ορθογραφία του 1^{ου} συνθετικού (<ο> ή <ω>) και 2. το «θεματικό φωνήεν» (-ο- ή -α-).

Ιχνηλατήσαμε τις παραλλαγές αυτές του ‘κορονοϊού’ σε περιοδολογημένα σώματα κειμένων (monitor corona). Τα κείμενα αντλήθηκαν από ενημερωτικούς ιστότοπους χρησιμοποιώντας τεχνικές web scraping και αναλύθηκαν στο περιβάλλον προγραμματισμού της γλώσσας Python με χρήση συναφών NLP libraries. Η περιοδολόγηση των κειμένων επέτρεψε τη διάγνωση της επίδρασης των ρυθμίσεων σε πραγματικό χρόνο.

Το σώμα κειμένων χωρίζεται σε τρεις φάσεις. Στην πρώτη περιλαμβάνονται 71.343 κείμενα (21.807.666 λέξεις) που αντλήθηκαν από 6 ειδησεογραφικούς ιστότοπους σε δύο διαφορετικές περιόδους (Μάιος 2013 και Απρ.-Μάιος 2014) οι οποίες επιλέχθηκαν λόγω των αυξημένων αναφορών σε κορονοϊούς όπως ο MERS-CoV και ο SARS-CoV, αλλά και επειδή η γλωσσική ποικιλότητα σ’ αυτήν την πρώτη φάση διέλαθε την προσοχή των ρυθμιστών. Η δεύτερη φάση (Δεκ. 2019 - Απρίλ. 2020) περιλαμβάνει 123.250 κείμενα (42.204.247 λέξεις), αντλημένα από τους ίδιους ιστότοπους. Στην τρίτη φάση περιλαμβάνονται 20.706 κείμενα (7.037.279 λέξεις) αντλημένα από 18 ιστότοπους, δημοσιευμένα σε μεταγενέστερη περίοδο (26 Μαΐου – 1 Ιούν. 2020). Επίσης, μεταγράψαμε και αναλύσαμε 36 ενημερωτικές ραδιοφωνικές εκπομπές (συνολικής διάρκειας 19ω και 21λ.), προκειμένου να ελέγξουμε πώς προφοροποιείται η μορφολογική ποικιλότητα. Αναλύσαμε επίσης ένα σώμα αποτελούμενο από 12.039 tweets, αντλημένων κατά την τρίτη φάση.

Η στατιστική ανάλυση έδειξε:

1. Ραγδαίες αλλαγές στη χρήση, οι οποίες υποδεικνύουν ισχυρή επίδραση των ρυθμίσεων (σε ποσοστά %):

	Φάση 1	Φάση 2	Φάση 3	tweets
κορονοϊός	22,18	37,31	44,90	52,86
κοροναϊός	69,63	41,50	11,91	10,90
κορωνοϊός	4,66	20,72	43,01	33,04
κορωναιός	3,53	0,39	0,16	2,97

2. Η ποικιλότητα στις Φάσεις 2 και 3 δείχνει μια αυξανόμενη τάση στεγανοποίησης (η συνέπεια στη χρήση ποικίλλει ανά ιστότοπο μεταξύ 68,18% και 88,84% στη Φάση 2 και μεταξύ 73,76% και 98,44% στη Φάση 3).

3. Υπάρχει σαφής προτίμηση του θεματικού -ο- έναντι του θεματικού -α- (87,91% έναντι 12,07% στη Φάση 3). Το θεματικό -ο- κυριαρχεί επίσης στις ραδιοφωνικές εκπομπές (97,8%).

Η ανάλυσή μας τεκμηριώνει τους ακόλουθους ισχυρισμούς:

α. Ο ρυθμιστικός λόγος «μασκαρεύεται» (κατά την έκφραση του φιλοσόφου J.L. Austin) ως περιγραφικός. Όλα τα μεταγλωσσικά κείμενα που εξετάσαμε είναι ρυθμιστικά, παρόλο που αρκετά, ιδιαίτερα τα προερχόμενα από γλωσσολόγους, παρουσιάζονται ως «περιγραφικά».

β. Μεταβλητότητα παρατηρείται τόσο στη γλώσσα όσο και στη μεταγλώσσα. Οι σχετικές ρυθμίσεις ευθύνονται για τη δημιουργία ποικιλότητας, παρόλο που αποσκοπούν στην εξάλειψή της. Πάντως, στη συγκεκριμένη περίπτωση, η ρυθμισμένη ποικιλότητα είναι αρκετά στεγανοποιημένη.

γ. Πιο αποτελεσματικές μοιάζουν να είναι οι ρυθμίσεις που συμβαδίζουν με κάποια ήδη κυρίαρχη τάση (θεματικό -ο-): αλλά για τον ίδιο ακριβώς λόγο θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι η επιρροή αυτών ειδικά των ρυθμίσεων δεν είναι αποφασιστική.

Λέξεις-κλειδιά: prescriptivism, standardization, sociolinguistics, ‘coronavirus’

Βιβλιογραφία

- Auer, A. (2006). Precept and practice: The influence of prescriptivism on the English subjunctive. In C. Dalton-Puffer *et al.* (Eds), *Syntax, Style and Grammatical Norms: English from 1500-2000* (pp. 33-53). Frankfurt & Bern: Peter Lang.
- Moschonas, S. (υπό δημοσίευση). Detecting prescriptivism's effects on language change: The corpus-linguistic approach. In N. Lavidas & K. Nikiforidou (Eds) *Language change: Theory and methodologies in the 21st century*. Leiden: Brill.

Literacy Profiles and Greek as an L2: the case of non-literate or low-literate adult refugees and migrants

Anna Mouti¹ & Christina Maligkoudi^{1,2}

¹*Aristotle University of Thessaloniki*, ²*Hellenic Open University*
mouti@itl.auth.gr, maligkoudi@smg.auth.gr

Non-literate and low-literate migrant and refugee adults are a particularly vulnerable group on personal, social, economic, and educational level. This particular group faces a dual challenge: to be able to write and understand written texts in a L2, while in some cases they may have not developed these skills in their L1. Adult migrants are a heterogeneous group in which different literacy profiles can be identified, taking account of migrants' educational background. Four main groups of migrant learners are proposed by the Council of Europe and the LIAM (Linguistic Integration of Adult Migrants) project (<https://www.coe.int/en/web/lang-migrants/literacy-profiles>), namely A, B, C, D with the aim of providing teachers' awareness on students' limited literacy issues but also guidelines and ideas for tailormade and learner-oriented courses. Syllabus and descriptors for illiterate, semi-literate and literate users have already been designed and implemented in the Italian context (Borri et al, 2014). However, the underlying principles and criteria could be implemented for any language and any other European context, like Greek as an L2 in the Greek context, covering language performance on specific themes and specific tasks in specific domains.

In this study we focus on Greek as L2 to non-literate and low-literate refugees and migrants in Greece. The paper draws on qualitative data provided by language teachers with some teaching experience to non-literate and/ or low-literate immigrant and refugee adults through an online survey, in order to study their profiles, their students' literacy profiles, related challenges and teaching practices. Findings of this study reveal interesting and detailed students' profiles considering the four literacy groups. Need to teach literacy as a fundamental part of the integration pathway was also raised and interesting techniques and practices were presented by the teachers. Challenges raised in the heterogeneous multilingual classroom and further research as far as the CoE LASLLIAM (Literacy And Second Language Learning for the Linguistic Integration of Adult Migrants) Project is concerned, will be also discussed.

Key words: Literacy Profiles, L2, non-literate or/and low-literate adults, refugees and migrants, language education.

References

Borri, A., Minuz, F., Rocca, L., Sola, C. (2014). Italiano L2 in contesti migratori. Sillabo e descrittori dall'alfabetizzazione all'A1. Loescher.

Αλβανικές εκφράσεις με το λέξιμα *qen* (= σκύλος) και η μεταφρασσιμότητά τους στη Νεοελληνική και τη Σερβική

Predrag Mutavdžić & Merima Krijezi

University of Belgrade

predrag.mutavdzic@fil.bg.ac.rs, merima.krijezi@fil.bg.ac.rs

Στην ανακοίνωσή μας θα παρουσιάσουμε τα αποτελέσματα μιας έρευνας όπου εξετάζονται οι ιδιοματικές (στερεότυπες) εκφράσεις και παροιμίες της Αλβανικής (οι οποίες είναι η γλώσσα αφίξεως) που εμπεριέχουν το κύριο λεκτικό στοιχείο *qen* (= σκύλος) τις οποίες αντιπαραλάβουμε και συγκρίνουμε με δύο άλλες βαλκανικές και μη συναφείς γλώσσες – τα Νεοελληνικά και τα Σέρβικα, ήτοι γλώσσες αφετηρίας. Στα σύγχρονα Αλβανικά το εν λόγω λέξιμα είναι πάρα πολύ παραγωγικό και σχετίζεται με μια ομάδα διάφορων φρασεολογικών και παροιμιακών παραδειγμάτων που συναντούνται σε ποικίλες ιδιοματικές δομές. Αυτό σημαίνει ότι σε πολλές περιπτώσεις υπάρχει μεγάλη δυσκολία να αποδοθεί η σημασία τους στη Νεοελληνική και τη Σερβική, επειδή είναι απολύτως ιδιοτυπικές και φέρουν την αλβανική κοσμοθεωρία και συγκεκριμένα πολιτιστικά στοιχεία.

Η έρευνά μας στηρίζεται:

A') σε όλα τα καταγεγραμμένα παραδείγματα από τα διαθέσιμα μονόγλωσσα και δίγλωσσα λεξικά (γενικά, φρασεολογικά, ηλεκτρονικά), από τις συλλογές λαϊκών παροιμιών των τριών γλωσσών καθώς και από έρευνα στο διαδίκτυο / στο παγκόσμιο ιστό,

B') στο θεωρητικό πρότυπο της σύγχρονης θεωρίας της σημασιολογίας και της σύνταξης των φρασεολογικών μονάδων σύμφωνα με την προσέγγιση των Σέρβων και των Ρώσων επιστημόνων.

Όσο για τις ερευνητικές μεθόδους, πέρα από τη συγκριτική αξιοποιούμε και την αντιπαραβολική και τη στατιστική μέθοδο. Ταυτόχρονα και σκόπιμα θα προσπαθήσουμε να ασχοληθούμε με την μεταφραστική και τη σημασιολογική ισοδυναμία των φρασεολογισμών και των παροιμιών στις τρεις υπό εξέταση γλώσσες, ήτοι να δώσουμε τις πιο κατάλληλες μεταφραστικές αντιστοιχίες στα Νεοελληνικά και τα Σέρβικα. Επιπροσθέτως, θα μας ιδιαίτερα απασχολήσουν όλες οι περιπτώσεις αναντιστοιχίας ανάμεσα στις τρεις γλώσσες ως προς τη αδύνατη/δυνατή τους ταύτιση στο πλαίσιο της δομής και της σημασιολογίας. Στην εργασία αφιερώνουμε προσοχή και στην εξέταση σημασιολογικών πεδίων που οι φρασεολογισμοί και οι παροιμίες σχηματίζουν. Η μελέτη αυτών των ειδικών μονάδων μέσα από τέτοιου είδους υφολογικής, μεταφορικής, σημασιολογικής και γλωσσοπολιτισμικής ανάλυσης έχει ευρύτερες προεκτάσεις για την γενική και συγκριτική έρευνα των εκφράσεων στις σύγχρονες βαλκανικές γλώσσες που ανήκουν στο ζωνυμικό λεξιλόγιο.

Λέξεις-κλειδιά: στερεότυπες εκφράσεις, Αλβανικά, Νεοελληνικά, Σέρβικα, σημασιολογικά πεδία, (αν)αντιστοιχία.

Βιβλιογραφία

- Budny, R. (2017). Phraseological Units with Zoomyms in Bilingual School Dictionaries (Portuguese-English) and the Issue of Equivalences. *Alfa*, 61/2, 495–509.
- Chrissou, M. (2001). Deutsche und neugriechische Phraseologismen mit animalistischer Lexik. Eine kontrastive Analyse auf der Wörterbuch- und der Textebene. *Essener Linguistische Skripte*, 1/1, 89–121.
- Desporte, A. & F. Martin-Berthet. (1995). Stéréotypes comparés: Noms d' animaux en français et en espagnol. *Cahiers de Lexicologie*, 66, 115–135.

- Dobrovol'skij, D. & E. Piirainen. (2006). Cultural knowledge and idioms. *International Journal of English Studies*, 6 (1), 27–41.
- Мршевић-Радовић, Д. (2014). *Фразеологија и национална култура*. Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије.
- Мутавцић, П. & Кријежи, М. (2020). О зоонимима увредљивог садржаја у албанском, грчком и српском језику. *Славистика*, XXIV-1, 225–244.
- Новокмет, С. (2019). Негативни стереотипи о животињама у српској језичкој слици света. In доц. д-р Цветанка Аврамова (отг. ред.), *Стереотипът в славянските езици, литератури и култури*. Сборник с доклади от Четиринадесетите меѓународни славистични четения (pp. 155–163). Софија: Универзитетско издателство „Св. Климент Охридски“.
- Σετάτος, Μ. (1994). Φρασεολογήματα και φρασεολογισμοί στην κοινή νεοελληνική. «Γλωσσολογικές μελέτες». Επιστημονική επετηρίδα της φιλοσοφικής σχολής. Περίοδος Β΄-Τεύχος Τμήματος Φιλολογίας Α.Π.Θ., Παράρτημα 4, 167–184.
- Tournier, J. (1986). Symbolique animale et traduction. *Meta*, 31/3, 332–349.
- Halupka-Rešetar, S. & Radić, B. (2003). Animal names used in addressing people in Serbian. *Journal of Pragmatics*, 35, 1891–1902.

On Verbal Suppletion and (A)telicity in Homeric Greek: Insights from Lexical Typology

Castrenze Nigrelli

Università degli Studi di Palermo

castrenze.nigrelli@unipa.it

The paper aims at investigating verbal suppletion in Homeric Greek focusing on the role of (a)telicity as an inherent actional feature of the verbal root, from the perspective of lexical typology of motion verbs. The study takes into account the analysis of the Homeric distribution and contexts of use of motion verbs belonging to defective paradigms and configuring actional oppositions with reference to the [$\pm$ telic] feature.

As far as the strategy of motion-event encoding is concerned, Homeric Greek is classified as a *S(atellite)-Framed* language (see, among others, Talmy 2000; Baldi 2006; Nikitina 2013), as it tends to convey *Path*, i.e. the core semantic component, through *satellites*, i.e. spatial elements such as adverbs (e.g. *Il.* 23.763 ὥς Ὀδυσσεὺς θέεν ἐγγύθεν), nominal case markers (e.g. *Il.* 4.244 πολέος πεδί-οιο θέουσai), or particles, the latter functioning as both adpositions and preverbs, due to their own particular morphosyntactic behavior (e.g. *Il.* 17.691 θέων ἐπὶ νῆας; *Il.* 16.254 κλισίην εἰς-ῆλθε). Particles were originally polysemous adverbial forms that underwent a diachronic grammaticalization process, losing their syntactic autonomy and semantic transparency through successive stages, whose traces are shown in Homeric Greek simultaneously, due to its own linguistic stratification (see, among others, Meillet 1912; Chantraine 1953; Pompei 2014). Homeric Path-satellites can be prototypically both goal-oriented (directional), e.g. ἐπὶ ‘to’, and non-goal-oriented (non-directional), e.g. περί ‘around’.

The present analysis of the Homeric poems involves two different classes of motion verbs along with their co-occurring Path-satellites, namely verbs for ‘run’, i.e. [-telic] θέω, [-telic] τρέχω, [+telic] ἔδραμον, which belong to class of the so-called *manner-of-motion verbs*, and verbs for ‘go’, i.e. [-telic] ἔρχομαι and [+telic] ἦλθον, which belong to class of *self-propelled motion verbs*.

Telicity relates to those actions or events entailing a natural or intended endpoint (Vendler 1967). Despite telicity has mostly been conceived as a compositional feature, i.e. as resulting from the entire phrase or event context, verb-root inherent telicity has been reevaluated as a crucial feature for ancient Indo-European languages and for Indo-European itself. Within the Indo-European verbal system, the aspectual (i.e. *Grammatical Aspect*) opposition between aorist stem (perfective system) and present stem (imperfective system) seems to be successive and consequent to an originally actional (i.e. *Lexical Aspect*) opposition based on the [$\pm$ telic] feature (see, among others, García Ramón 2002; Napoli 2006; Bartolotta 2016). This is reflected on the Homeric state of Greek, which shows residual traces of the early Indo-European verbal system, i.e. in lexical suppletion characterizing the paradigms of defective verbs, in which telic or atelic root-stems go with actionally complementary ones. Furthermore, Homeric (as well as Vedic) residual traces show that the particular distribution of tense inflectional markers was directly depending on the inherent (a)telicity of verbal roots (see Bartolotta 2016 and the references therein).

The textual analysis shows that inherent (a)telicity seems to be responsible for a significant variation of the semantic value of the co-occurring Path-satellites. Moreover, it seems to be crucial for the actual arrival of the moving object to the endpoint. Finally, it seems to determine a non-random distribution of spatial particles, showing a higher morphosyntactic cohesion between certain particles and certain verbs, which corresponds to a more advanced stage of the grammaticalization process undergone by Homeric particles.

Key words: suppletion, grammaticalization, telicity, motion verbs, Homeric Greek

References

- Baldi, P. (2006). Towards a history of the manner of motion parameter in Greek and Indo-European. In P. Cuzzolin & M. Napoli (Eds). *Fonologia e Tipologia lessicale nella storia della lingua greca* (pp. 13-31). Milano: FrancoAngeli.
- Bartolotta, A. (2016). Inherent telicity and Proto-Indo-European verbal paradigms. *Rivista Italiana di Linguistica e Dialettologia*, 18, 9-50.
- Chantraine, P. (1953). *Grammaire homérique, I-II*. Paris: Klincksieck.
- García Ramón, J. L. (2002). Zu Verbalcharakter, morphologischer Aktionsart und Aspekt in der indogermanischen Rekonstruktion. In H. Hettrich & K. Jeong-Soo (Eds). *Indogermanische Syntax. Fragen und Perspektiven. Akten der Arbeitstagung der Indogermanischen Gesellschaft (Würzburg, 29 September-3 Oktober 1999)* (pp. 105-136). Wiesbaden: Reichert.
- Meillet, A. (1912). L'évolution des formes grammaticales. *Scientia*, 12, 26, 6, 130-148.
- Napoli, M. (2006). *Aspect and Actionality in Homeric Greek: A Contrastive Analysis*. Milano: FrancoAngeli.
- Nikitina, T. (2013). Lexical splits in the encoding of motion events from Archaic to Classical Greek. In J. Goschler & A. Stefanowitsch (Eds). *Variation and change in the encoding of motion events* (pp. 185-201). Amsterdam-Philadelphia: Benjamins.
- Talmy, L. (2000). *Toward a cognitive semantics: typology and process in concept structuring, II*. Cambridge, Massachusetts: MIT Press.
- Pompei, A. (2014). Verb-particle constructions and preverbs in Homeric Greek between telicization, incorporation and valency change. In A. Bartolotta (Ed.). *The Greek Verb. Morphology, Syntax and Semantics. Proceedings of the 8th International Meeting on Greek Linguistics (Agrigento, October 1-3, 2009)* (pp. 253-276). Louvain-La-Neuve/Walpole, Massachusetts: Peters.
- Vendler, Z. (1967). *Linguistics in philosophy*. Ithaca, New York: Cornell University Press.

Compound formation in Rhodian Greek: a data-based study

Kalomoira Nikolou¹ & Theodoros Lyriotakis²

¹University of the Aegean, ²University of Crete

nikolou@aegean.gr, theolyri@gmail.com

Compounding is a highly productive word formation process in Standard Modern Greek (SMG, Holton *et al.* 2012, Ralli 2007, 2013) as well as in its dialectal varieties, especially in the southern group (e.g., Cypriot, Cretan, etc.), as shown by recent studies (Giannouloupoulou 2006, Andreou & Koliopoulou 2011, Ralli & Andreou 2012, Nikolou *et al.* 2014, Nikolou, Xeferi & Paracheraki 2017). In this paper, we seek to expand this line of enquiry by examining compound formation in a south-eastern variety (Kontossopoulos 2001, Trudgill 2003), namely Rhodian Greek (RhoGr), which is spoken in the island of Rhodes, Dodecanese. Although compound structures are very common in RhoGr, they have not been previously explored in depth regarding their main characteristics as well as their similarities and dissimilarities to SMG. Therefore, the present study provides a detailed description and classification of the compounds attested in RhoGr on the basis of the structural, phonological and semantic properties they display.

For the purpose of our study, a dialectal corpus of 2000 one-word compounds has been constructed. The collected material comes from both written (dialectal dictionaries and glossaries) and oral sources (fieldwork recordings). More specifically, the main types of dialectal compounds are presented here with observations on their (a) internal structure, (b) morphosyntactic and semantic relations between their constituents, (c) prosodic structure, (d) headedness (e) semantic transparency and (f) grammatical category (of the compound formation as a whole as well as according to the grammatical categories of their internal parts).

The examination of our corpus revealed a variety of dialectal compound patterns, some of which are not common in SMG. For example, with respect to headedness, RhoGr appears to be rich in exocentric compounding, especially in combinations of either an adjective and a noun (1b) or two nouns (1a), a pattern which is frequent in the majority of Modern Greek dialects but is less productive in SMG (Ralli 2013). Moreover, an interesting aspect of compound words is that they serve as a domain where dialect specific phenomena, such as the deletion of intervocalic voiced fricatives (2a), the retention of the final /-n/ in noun forms (2b), etc. are detected.

(1)	a. petinókal: ^{dos}	<	petin(ós)	kál(eon)
	‘amarantus candatus’		‘rooster’	‘comb’
	b. kakostrátis	<	kak(ós)	strát(a)
	‘sly’		‘bad’	‘road’
(2)	a. kromiótopos	<	kromí((ð)i)	tópos
	‘onion field’		‘onion’	‘place’
	b. vasilikóxorton	<	vasilik(ós)	xórton
	‘wild basil used		‘basil’	‘grass’
	for pharmaceutical purposes’			

In addition to its descriptive and typological objectives, this study also offers a discussion of novel data from a Dodecanese dialect, hence enriching the cross-dialectal Modern Greek database with valuable new material.

Key words: Rhodian Greek, compounding, morphology, Modern Greek dialects

References

- Andreou M. & Koliopoulou, M. (2011). Compounding in Cypriot and Kalymniot Greek: a first comparative approach [Η σύνθεση στην κυπριακή και καλύμνικη διάλεκτο: μια πρώτη συγκριτική προσέγγιση]. *Νεοελληνική Διαλεκτολογία*, 6, 7-29. Athens: Research Centre for Modern Greek Dialects.
- Giannouloupoulou, G. (2006). Dialectological research and linguistic theory: the case of compounding. In M. Janse, B. J. Joseph & A. Ralli (Ed.). *Proceedings of the 2nd International Conference of Modern Greek Dialects and Linguistic Theory* (pp. 68-82). Patras: University of Patras.
- Holton, D., Mackridge, P., Philippaki-Warbuton, I. & Spyropoulos, V. (2012). *Greek: A Comprehensive Grammar of the Modern Language*. London, New York: Routledge.
- Kontossopoulos, N. (2001). *Dialects and Varieties of Modern Greek* [Διάλεκτοι και ιδιώματα της νέας ελληνικής]. Athens: Grigoris Publications.
- Nikolou, K., Xefteri, M., Goutzigianni, P. & Papoutsaki, M. (2014). Compounding in Cycladic dialectal varieties: a first approach. [Η σύνθεση στα κυκλαδικά ιδιώματα: μια πρώτη προσέγγιση]. In G. Kotzoglou *et al.* (Ed.). *Selected Papers of the 11th International Conference on Greek Linguistics* (pp. 1208-1225). Rhodes: University of the Aegean.
- Nikolou, K., Xefteri, M. & Paracheraki, N. (2017). Compounding in Cretan-Cycladic dialectal group [Το φαινόμενο της σύνθεσης λέξεων στην κυκλαδοκρητική διαλεκτική ομάδα]. In Th. Georgakopoulos *et al.* (Ed.). *Proceedings of the 12th International Conference on Greek Linguistics* (pp. 789-806). Berlin: Edition Romiosini/CeMoG, Freie Universität Berlin.
- Ralli, A. (2007). *Compounding: A crosslinguistic morphological approach* [Η σύνθεση λέξεων: Διαγλωσσική μορφολογική προσέγγιση]. Athens: Patakis Publishers.
- Ralli, A. (2013). *Compounding in Modern Greek*. Dordrecht, Heidelberg, New York, London: Springer.
- Ralli, A. & Andreou, M. (2012). Revisiting Exocentricity in Compounding: Evidence from Greek and Cypriot Greek. In F. Kiefer, M. Ladani & P. Siptar (Ed). *Current Issues in Morphological Theory* (pp. 65–82). Amsterdam: John Benjamins.
- Trudgill, P. (2003). Modern Greek dialects: A preliminary classification. *Journal of Greek Linguistics*, 4, 45-64.

Σημασιολογική διαφάνεια και αναπαράσταση των παράγωγων λέξεων στην κοινή νεοελληνική: Ένα πείραμα άμεσης διατροφικής προτεραιοποίησης

Νικόλαος Ντάγκας

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

nntagkas@sch.gr

Ένα σημαντικό κομμάτι της ψυχολinguιστικής έρευνας στο πεδίο της μορφολογικής επεξεργασίας αφορά τον ρόλο της σημασιολογικής διαφάνειας (ΣΔ) για την αναπαράσταση των μορφολογικά περίπλοκων λέξεων. Η προσέγγιση της πλήρους αποσύνθεσης (Smolka et al., 2019) προτείνει μορφολογικά δομημένες αναπαραστάσεις για όλες τις μορφολογικά περίπλοκες λέξεις, ανεξάρτητα από τη ΣΔ. Αντίθετα, η προσέγγιση της διπλής διαδρομής (Marslen-Wilson et al., 1994) δέχεται μορφολογικά δομημένες αναπαραστάσεις μόνο για τις σημασιολογικά διαφανείς, αλλά όχι για τις σημασιολογικά αδιαφανείς λέξεις. Από την άλλη, η κατανεμημένη συνδετιστική προσέγγιση (Gonnerman et al., 2007) υποστηρίζει τη διαβαθμισμένη επίδραση της ΣΔ στη μορφολογική δομή, η οποία δεν αναπαρίσταται ρητά αλλά αναδύεται βαθμιδόν από τη σύγκλιση ορθογραφίας-φωνολογίας-σημασίας. Το ζήτημα παρουσιάζει ενδιαφέρον και από διαγλωσσική σκοπιά (Boudelaa & Marslen-Wilson, 2015· Smolka et al., 2009), καθώς η ΣΔ φαίνεται ότι επηρεάζει καθοριστικά τη μορφολογική αναπαράσταση σε γλώσσες με φτωχή, γραμμική μορφολογία (λ.χ. αγγλική), όχι όμως σε γλώσσες με πλούσια, μη γραμμική μορφολογία (λ.χ. αραβική, εβραϊκή).

Στην παρούσα ανακοίνωση ασχολούμαστε με τη ΣΔ στα μετονοματικά παράγωγα της κοινής νεοελληνικής. Τα ερευνητικά μας ερωτήματα είναι (α) εάν η ΣΔ επηρεάζει τη λεξική αναπαράσταση και (β) εάν τυχόν επίδραση της ΣΔ είναι διχοτομική ή διαβαθμισμένη. Γι' αυτό, πραγματοποιήσαμε ένα χρονομετρικό πείραμα λεξικής απόφασης με άμεση διατροφική προτεραιοποίηση (Marslen-Wilson et al., 1994), που θεωρείται ότι συλλαμβάνει ένα αφηρημένο, κεντρικό και τροπικά ανεξάρτητο επίπεδο λεξικής αναπαράστασης. Στο πείραμα συμμετείχαν 48 τυπικοί φυσικοί ομιλητές, φοιτητές του ΑΠΘ. Ενενήντα ζεύγη προτεραιοποιητών-στόχων κατανεμήθηκαν ισάριθμα σε τρεις πειραματικές συνθήκες ΣΔ (αδιαφανής συνθήκη π.χ. *τσιγαρίζω-τσιγάρο*· ημιδιαφανής συνθήκη π.χ. *πιθηκίζω-πίθηκος*· διαφανής συνθήκη π.χ. *ψιθυρίζω-ψίθυρος*). Κάθε ζεύγος αποτελείται από έναν ακουστικό προτεραιοποιητή (επιθηματοποιημένο/ψευδο-επιθηματοποιημένο ρήμα/επίθετο) και έναν οπτικό στόχο (πραγματικό/υποτιθέμενο ουσιαστικό-βάση). Προτεραιοποιητές και στόχοι ταιριάστηκαν κατά ομάδες ανάμεσα στις τρεις πειραματικές συνθήκες ως προς αρκετές εξωγενείς μεταβλητές (λ.χ. γραμματική κατηγορία, μορφολογική δομή, μήκος λέξης, λημματική/λεξική/συλλαβική/διγραμματική συχνότητα, μορφική ομοιότητα προτεραιοποιητή-στόχου, μέγεθος ορθογραφικής/φωνολογικής γειτονιάς, μέγεθος μορφολογικής οικογένειας). Για κάθε στόχο επιλέχθηκε ένας κατάλληλος προτεραιοποιητής ελέγχου (μορφολογικά, ορθογραφικά και σημασιολογικά άσχετος με τον στόχο π.χ. *γονατίζω-πίθηκος*). Οι κρίσιμοι προτεραιοποιητές και οι προτεραιοποιητές ελέγχου διαμοιράστηκαν σε δύο αντισταθμιστικούς πειραματικούς καταλόγους (*Latin square design*). Επιπλέον, κάθε πειραματικός κατάλογος περιλαμβάνει 90 αντίστοιχα ζεύγη λέξεων-μη λέξεων (π.χ. *θωρακίζω-θώρακας*, *τηγανίζω-πακέρο*) και 180 ζεύγη διασπαστών προσοχής (π.χ. *πουκάμισο-κίνδυνος*, *ωκεανός-πιλέφι*), ώστε να αποφεύγονται τυχόν στρατηγικές πρόβλεψης των αποκρίσεων.

Οι αναλύσεις των χρονομετρικών δεδομένων αποκάλυψαν στατιστικά σημαντική και ισομεγέθη προτεραιοποίηση στη διαφανή και ημιδιαφανή συνθήκη, αλλά απουσία προτεραιοποίησης στην αδιαφανή συνθήκη. Δηλαδή, φαίνεται ότι η αναπαράσταση των παράγωγων λέξεων επηρεάζεται αποφασιστικά από τη ΣΔ στην κοινή νεοελληνική,

όπως συμβαίνει και σε πολλές άλλες ινδοευρωπαϊκές γλώσσες (λ.χ. αγγλική, γαλλική, ρωσική, πολωνική, σερβική). Ειδικότερα, το παρατηρούμενο μοτίβο προτεραιοποίησης ερμηνεύεται με μορφολογικά δομημένες αναπαραστάσεις για τα διαφανή και ημιδιαφανή παράγωγα, αλλά ολιστικές αναπαραστάσεις για τα αδιαφανή (ψευδο-)παράγωγα. Μάλιστα, η απουσία περαιτέρω διαβάθμισης μεταξύ της διαφανούς και ημιδιαφανούς συνθήκης υποδεικνύει έναν κοινό μορφο-σημασιολογικό πυρήνα (Corbin, 1987/1991· Lieber, 2004) για τα διαφανή και ημιδιαφανή παράγωγα. Κατά συνέπεια, προκρίνεται η προσέγγιση της διπλής διαδρομής, όπου η ΣΔ επιδρά διχοτομικά στη λεξική αναπαράσταση των μορφολογικά περίπλοκων λέξεων.

Λέξεις-κλειδιά: μορφολογική επεξεργασία, διατροφική προτεραιοποίηση, σημασιολογική διαφάνεια, μετονοματικά παράγωγα, κοινή νεοελληνική

Βιβλιογραφία

- Boudelaa, S., & Marslen-Wilson, W. D. (2015). Structure, form, and meaning in the mental lexicon: Evidence from Arabic. *Language, Cognition, and Neuroscience*, 30(8), 955-992.
- Corbin, D. (1987/1991). *Morphologie dérivationnelle et structuration du lexique* (2 vols.). Tübingen / Villeneuve d'Ascq: Max Niemeyer Verlag / Presses Universitaires de Lille.
- Gonnerman, L. M., Seidenberg, M. S., & Andersen, E. S. (2007). Graded semantic and phonological similarity effects in priming: Evidence for a distributed connectionist approach to morphology. *Journal of Experimental Psychology: General*, 136(2), 323-345.
- Lieber, R. (2004). *Morphology and lexical semantics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Marslen-Wilson, W. D., Tyler, L. K., Waksler, R., & Older, L. (1994). Morphology and meaning in the English mental lexicon. *Psychological Review*, 101(1), 3-33.
- Smolka, E., Komlósi, S., & Rösler, F. (2009). When semantics means less than morphology: Processing German prefixed verbs. *Language and Cognitive Processes*, 24(3), 337-375.
- Smolka, E., Libben, G., & Dressler, W. U. (2019). When morphological structure overrides meaning: Evidence from German prefix and particle verbs. *Language, Cognition, and Neuroscience*, 34(5), 599-614.

Απεικόνιση του πρώτου κύματος της πανδημίας του COVID-19 στον σερβικό και στον ελληνικό Τύπο και χρήση μεταφορικού λόγου

Ντίνα Ντμίτροβιτς, Μάρθα Λαμπροπούλου & Βόικαν Στόιτσιτς

Πανεπιστήμιο Βελιγραδίου

dina_dotlic@hotmail.com, marthalamp@gmail.com, vojkans@hotmail.com

Η εργασία αυτή επιχειρεί να διερευνήσει την απεικόνιση του πρώτου κύματος της πανδημίας του COVID-19 στον σερβικό και στον ελληνικό Τύπο. Πιο συγκεκριμένα, επίκεντρο αποτελεί το βίωμα της νόσου, όπως αυτό βρήκε έκφραση μέσα από μεταφορές και μετωνυμίες οι οποίες θα καταγραφούν, σκιαγραφώντας έτσι έναν χάρτη με το πώς αρχικά έγινε αντιληπτή μεταφορικά η πανδημία στην σερβική και στην ελληνική κοινότητα, αντίστοιχα. Αναλυτικότερα το εμπειρικό μέρος συμπεριλαμβάνει την καταγραφή και συγκριτική ανάλυση μεταφορών και μετωνυμιών που χρησιμοποιήθηκαν σε άρθρα σερβικών και ελληνικών εφημερίδων το διάστημα Μαρτίου – Ιουλίου 2020. Ενδεικτικά, θα εξετασθεί εάν εννοιολογικές μεταφορές όπως ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΩΣ ΑΝΤΙΠΑΛΟΣ (DISEASE AS AN OPPONENT), ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΩΣ ΜΑΣΤΙΓΑ (DISEASE AS PLAGUE), ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΩΣ ΣΚΟΤΑΔΙ (DISEASE AS DARKNESS), (ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΟΣ ΙΟΣ (THE KILLER VIRUS), Η ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΕΙΝΑΙ ΚΤΗΜΑ (DISEASE IS A POSSESSION), ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ (Semino, Demjén & Demmen 2018; Wallis & Nerlich 2005) χρησιμοποιούνται στον δημοσιογραφικό λόγο για να προσδώσουν την εκδήλωση της πανδημικής νόσου του κορωνοϊού. Με βάση το θεωρητικό πλαίσιο της Γνωσιακής Γλωσσολογίας και της σημασιολογίας, πρωταρχικός στόχος είναι να διαπιστωθεί εάν η πανδημία αποδόθηκε μέσω συγκεκριμένων πλαισίων (frames, Fillmore 2006), όπως προαναφέρθηκε, και, μετέπειτα στόχος να εξετασθεί ο βαθμός που η απεικόνιση της νόσου συνοδεύεται από μια συγκεκριμένη πολιτισμική έκφραση και αν η έκφραση αυτή διαφέρει αισθητά στις δύο κοινότητες. Εφάμιλλης σπουδαιότητας είναι ο εντοπισμός εννοιακών πεδίων (conceptual domains) τα οποία συνδέονται με την έννοια της «νόσου» όπως αυτό των συμπτωμάτων, σημείο στο οποίο γίνεται συχνά χρήση μετωνυμιών. Για παράδειγμα, το αίσθημα της θερμότητας (κρύο, ζέστη) ή του φωτός (σκοτάδι/φως) π.χ. μεγαλώνει η «μαύρη λίστα» των νεκρών (εφημερίδα Έθνος), παράδειγμα στο οποίο οι συνέπειες και ο θάνατος που επιφέρει συνδέεται με το σκοτάδι και το μαύρο χρώμα. Ιδιαίτερη σημασία θα δοθεί στην επέκταση της σημασίας των λεξιλογικών μονάδων ανάλογα με την κατάσταση (Fauconnier και Turner 2002: 25–7) αλλά και στο συγκεκριμένο (context dependency), καθώς και στην πραγματική γλωσσική χρήση (Geeraerts 2006: 2-20). Τα ευρήματα της μελέτης θα συνεισφέρουν στην αποκωδικοποίηση του βιώματος του κορωνοϊού μέσω της γλωσσικών μονάδων που χρησιμοποιούνται για την έκφραση και την εννοιοποίησή του, κυρίως μέσω του μεταφορικού λόγου.

Λέξεις-κλειδιά: πανδημία COVID-19, δημοσιογραφικός λόγος, σερβικός και ελληνικός Τύπος, μεταφορές, μετωνυμίες, εννοιοποίηση

Βιβλιογραφία

- Fillmore, C. J. (2006). Frame Semantics, In Dirk Geeraerts (ed.), *Cognitive Linguistics: Basic Readings*, 373-400. Berlin: Mouton de Gruyter.
- Fauconnier, G. and M., Turner. (2002). *The way we think. Conceptual blending and the mind's hidden complexities*. New York: Basic Books.
- Geeraerts, D. (2006). *Cognitive Linguistics: Basic Readings*. Berlin/ New York: Mouton De Gruyter.

- Lakoff, G. and M. Johnson. (1980). *Metaphors we live by*. Chicago: University of Chicago Press.
- Semino E., Demjén Z. & J. Demmen, (2018). An Integrated Approach to Metaphor and Framing in Cognition, Discourse, and Practice, with an Application to Metaphors for Cancer, *Applied Linguistics*, Volume 39 (5), 625–645.
- Wallis, P. & B. Nerlich. (2005). Disease metaphors in new epidemics: the UK media framing of the 2003 SARS epidemic, *Social Science & Medicine*, Volume 60, Issue 11, pp. 2629- 2639.

How to describe what didn't happen: Heritage and monolingual strategies converge

Despina Oikonomou¹, Vasiliki Rizou¹, Nikolaos Tsokanos¹ & Artemis Alexiadou^{1,2}

Humboldt Universität zu Berlin¹, Leibniz-ZAS²

despina.oikonomou@hu-berlin.de, vasiliki.rizou@hu-berlin.de,
tsokanos.nikolas@gmail.com, artemis.alexiadou@hu-berlin.de

Introduction Across languages different constructions are used to describe events that came close to happen but eventually did not take place (e.g. *negation*, *approximatives*, *counterfactuals*). In this paper, we report the strategies used by US Heritage and Monolingual Speakers of Greek (henceforth, **US-HSs** and **Gr-MSs**) in a narration task. The data distinguish four different strategies: i) *Negation* ii) *Counterfactuals*, iii) *Approximative adverbials* iv) *Light-V(erb)s*. Our analysis focuses on the last two strategies which are absent from the dominant language (American English, AE) presenting interest for Heritage Language processing. **Task** Speakers narrated a fictional event of a car accident (N=32 adult Gr-MSs, N=32 adolescent Gr-MSs, N=31 adult HSs-US and N=32 adolescent HSs-US) in two different modalities (oral and written) and in two communicative situations (to a close friend, informal, and to the police, formal) (Wiese 2017), number of tokens collected 71.000.

Main Findings The table presents the raw numbers per strategy and in parentheses the number of speakers using it. Both groups, aside from negation, use a substantial number of *Approximative* and *Light-V* constructions. They only differ in that HSs stick to a particular strategy, across modalities and situations (Rothman 2009, Polinsky 2018, Romano 2021).

Strategy	Gr-MSs Adults	Gr-MSs Adol.	SUM	HSs-US Adults	HSs-US Adol.	SUM
<i>i.Emb.negation (ja/oste na min)</i>	19	29	48 (28)	22	18	40 (16)
<i>ii.Counterfactuals</i>	1	-	1 (1)	1	1	2 (2)
<i>iii.Approximatives (παρά λίγο /παράτρίχα)</i>	8	2	10 (7)	17	6	23 (8)
<i>iv-a.πήγε να</i>	9	-	9 (8)	13	-	13 (8)
<i>iv-b. έκανε να</i>	2	-	2 (2)	-	2	2 (2)
SUM [total instances]	39	31	70	53	27	80

Strategies (iii) and (iv) Constructions with *paraligo* and *Light-Vs* are particularly interesting as they are absent in the dominant AE. **Paraligo-constructions** differ from approximative constructions with *almost* (*shedhon* in Greek). In the entire corpus only 1 HS-US used *shedhon*, whereas, in the AE-narration, *almost*-constructions were used by 8 HSs-US (only 2 of which used *paraligo* in the Greek-narration). This suggests that HSs correctly do not collapse the two constructions. We show that the two exhibit different syntactic and semantic properties: *Paraligo* is obligatorily followed by a subjunctive or counterfactual proposition (1a) while *almost*-sentences in AE and Greek can combine with episodic sentences (1b,c). Semantically, both encode a closeness to a state which did not occur, but whereas *paraligo* contributes a counterfactual inference, *almost/shedhon* operates on scales resulting in a non-culminating interpretation (Rapp & von Stechow 1999, Morzycki 2001, Horn 2002, Amaral 2010) (cf. *shedon pethamenos* ‘almost dead’ vs. *paraligo pethamenos* ‘could have been dead’).

(1) a. Παρά λίγο {√να πατήσει}/{√θα πατούσε}/{*πάτησε} το σκυλάκι.

- b. Σχεδόν {*να πατήσει}/{?θα πατούσε}/{\πάτησε} το σκυλάκι.
c. A dog got almost hit by a car.

Light verbs (i.e. *Πήγε/Έκανε να πιάσει τη μπάλα*) encode an event initiation (i.e. *catch the ball*) with an inference that the event was not realized (Stavrakaki 1999). Our data show that HSs and MSs pattern similarly in the two constructions providing further evidence that HSs acquire constructions which are absent from the dominant language.

Key words: Approximative adverbials; counterfactuality; scalarity; light verbs; heritage speakers; Greek

References

- Amaral, P. (2010). Entailment, assertion, and textual coherence: the case of almost and barely. *Linguistics*, 48(3):525–545.
- Horn, L. R. (2002). Assertoric inertia and NPI licensing. *Proceedings of the 38th Annual Meeting of the Chicago Linguistics Society: Parasession on Negation and Polarity* 38(2). 55–82.
- Morzycki, M. (2001). Almost and Its Kin, Across Categories. *Proceedings from Semantics and Linguistic Theory XI*, 306-325. Ithaca: CLC Publications.
- Polinsky, M. (2018). *Heritage Languages and their Speakers* (Cambridge Studies in Linguistics). Cambridge: Cambridge University Press.
- Rapp, I. and A. von Stechow. (1999). Fast "Almost" and the Visibility Parameter for D-Adverbs. *Journal of Semantics* 16.
- Romano, F. (2021). L1 versus Dominant Language Transfer Effects in L2 and Heritage Speakers of Italian: A Structural Priming Study. *Applied Linguistics*, 1:25
- Rothman, J. (2009). Understanding the nature and outcomes of early bilingualism: Romance languages as heritage languages. *International Journal of bilingualism* 13 (2), 155-163
- Stavrakaki, S. (1999). KANO: The case of a light verb in Modern Greek. *Proceedings of the 12th International Symposium of Theoretical and Applied Linguistics* (pp. 171-185). Aristotle University of Thessaloniki.

Linguistic and cognitive skills in primary education children with a refugee background

Konstantina Olioumtsevit¹, Despina Papadopoulou¹ & Theodoros Marinis^{2,3}

¹Aristotle University of Thessaloniki, ²University of Konstanz, ³University of Reading
ogkonsta@lit.auth.gr, depapa@lit.auth.gr, theodoros.marinis@uni-konstanz.de

The refugee crisis beginning in 2015 brought with it a large proportion of children under the age of 12 among the arrivals to Greece. This has naturally led to a great number of refugee children entering formal Greek education during the last years – the largest proportion of which enrolled in primary education (Cholezas, 2018; UNHCR, 2020). In the past, Albania, Bulgaria and other neighbouring countries were some of the most common origins for migrant students enrolled in Greek formal education, and they had basic to intermediate Greek language skills while enrolled (Tzevelekou et al., 2013b). In contrast, the size and background of the post 2015 refugee population has changed the characteristics of the enrolling immigrant student population, and their linguistic profile in the L2 Greek language remains rather unmapped. Therefore, the objective of the present study is to systematically present the linguistic and cognitive skills of children with a refugee background that are enrolled in Greek formal education.

Fifty-three pupils from eight school units of primary education in the region of Thessaloniki (Greece) participated in the study. The pupils were between the ages of 7 and 13 years and all attended Reception Classes during the school year 2019-2020. They completed a series of cognitive and linguistic tasks: An extensive literacy and language background questionnaire (adapted from Dosi, 2016), the Raven's Coloured Progressive Matrices (Raven, 1995) to assess their general intelligence, a Digit Backwards Task (Chrysochoou, 2006) to examine their verbal working memory, the Diapolis Placement test (Tzevelekou et al., 2013a) to evaluate their L2 proficiency level, and a story retelling task (MAIN; Gagarina et al., 2012) to explore their L2 oral narrative skills.

The results revealed Kurdish as the most frequent L1. The majority of the children had attended schooling prior to their arrival to Greece, however, they self-estimated better writing and reading abilities in their L2, which is contrasted by a self-estimated greater speaking ability in their L1. The questionnaire also showed that the children currently used their L1 more frequently than their L2, but reported an almost equal involvement in literacy activities together with family members in both languages. Their proficiency level in Greek was found to be considerably low, as the students were classified into the lowest language proficiency levels, A0 and A1. However, their performance was not consistent across all language subskills. In the narrative task, the pupils seemed to poorly comprehend the stories and produce rather short and incoherent narrations. Their narratives revealed a significantly lower diversity in nouns compared to verbs as well as a markedly scarce use of subordinate clauses. Based on regression analyses, Greek language proficiency was a significant predictor of narrative abilities in Greek. More specific significant predicting relationships were also uncovered within micro- and macro-level variables of narrative abilities, like story comprehension predicting the structural cohesion of the produced narrative. The findings will be discussed in relation to relevant studies in the field, their educational implications, as well as in comparison to findings from a group of age matched L1 Greek children.

Key words: refugee children, L2 Greek, linguistic skills, cognitive skills

References

- Cholezas, I. (2018). The education of refugee children in Greece. *Greek Economic Outlook*, 35, 38-43.

- Chrysochoou, E. P. (2006). *Working memory contributions to young children's listening comprehension* (Publication No 14127) [Doctoral dissertation, Aristotle University of Thessaloniki]. National Archive of PhD Theses.
- Dosi, I. (2016). *Verbal aspect in bilingual children: linguistic, cognitive and environmental effects* (Publication No 38009) [Doctoral dissertation, Aristotle University of Thessaloniki]. National Archive of PhD Theses.
- Gagarina, N., Klop, D., Kunnari, S., Tantele, K., Välimaa, T., Balčiūnienė, I., Bohacker, U., & Walters, J. (2012). MAIN: Multilingual Assessment Instrument for Narratives. *ZAS Papers in Linguistics*, 56.
- Raven, J. C. (1995). *Coloured Progressive Matrices*. Oxford: Oxford Psychologists Press.
- Tzevelekou, M., Giagkou, M., Kantzou, V., Stamouli, S., Papadopoulou, D., & Anastasiadi-Symeonidi, A. (2013a). *Μιλάς ελληνικά I & II* [Do you speak Greek I & II]. Aristotle University of Thessaloniki.
- Tzevelekou, M., Giagkou, M., Kantzou, V., Stamouli, S., Varlokosta, S., Mitziias, I., & Papadopoulou, D. (2013b). Second language assessment in the Greek educational system: The case of Reception Classes. *Glossologia*, 21, 75-89.
- United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR). (2020, May 28). Greece sea arrivals dashboard. *Operational Data Portal*. Retrieved from <https://data2.unhcr.org/en/documents/details/76674>

Τύπος της απόκρισης στην ΝΕ: επικοινωνιακή προσέγγιση στο θέμα

Elizaveta Onufrieva & Irina Tresorukova

Lomonosov Moscow State University

lisa.onufrieva@gmail.com, itresir@mail.ru

Οι φόρμουλες απάντησης (ΦΑ) είναι ένας ειδικός τύπος ιδιοτισμών, οι οποίοι λειτουργούν ως το δεύτερο σκέλος ενός γειτνιαστικού ζεύγους γλωσσικών πράξεων (ερωταποκρίσεων), ενώ αποτελούν αντίδραση στο πρώτο σκέλος του ζεύγους αυτού και συνήθως αναπαράγουν κάποιες από τις φωνητικές του ιδιαιτερότητες [Баранов, Добровольский 2008: 92· Ройзензон 1973: 173· Σετάτος 1998: 170].

Χαρακτηριστικό γνώρισμα των ΦΑ αποτελεί το στοιχειώδες σημασιακό περιεχόμενό τους με έντονη την παραστατικότητα τους, καθώς και ο μη σημασιολογικά αιτιολογημένος χαρακτήρας τους, που συνίσταται στην απουσία κάποιας λογικής σχέσης με το προηγούμενο εκφώνημα του συνομιλητή πέρα από τη φωνητική ομοιότητα μ' αυτό (π.χ. «[- Τι γίνεται;] – Βράζει και χύνεται!», «[- Τι;] – Τυρί και ψωμί!» κ.ά.).

Στην παρούσα μελέτη επιχειρείται η εξέταση της χρήσης των ΦΑ ως τρόπου ρητής παραβίασης από τον συμμετέχοντα στο διάλογο της Αρχής της συνεργασίας του Grice και της Αρχής της ευγένειας του Leech [Grice 1975· Leech 1983: 79].

Βασιζόμενη σε υλικό από νεοελληνικά λογοτεχνικά κείμενα και τηλεοπτικές σειρές, η μελέτη αποδεικνύει ότι σε πολλές περιπτώσεις τον ρόλο της εναρκτήριας γλωσσικής πράξης, η οποία λειτουργεί ως έναυσμα για τη χρήση των ΦΑ, παίζουν οι ερωτήσεις που στοχεύουν στην απόσπαση πληροφοριών για τον αντικειμενικό κόσμο (τον τύπο του υποκειμένου ή του αντικειμένου, την κατάσταση πραγμάτων, τον τόπο, τον σκοπό ή την αιτία κ.τ.λ.).

Η χρήση των ΦΑ ως αποκρίσεων που δεν παρέχουν πληροφορίες για τον αντικειμενικό κόσμο και, επομένως, είναι επικοινωνιακά άτοπες, σχετίζεται με την επιθυμία του ομιλητή να παραβιάσει ανοιχτά και σκόπιμα τις αναφερθείσες αρχές για να δείξει ότι η εναρκτήρια ερώτηση είναι ακατάλληλη ή ανεπιθύμητη.

Εκτός από τις ΟΦΑ στην εργασία εξετάζονται οι φόρμουλες που αποτελούν αντιδράσεις σε άλλου είδους γλωσσικές πράξεις του συνομιλητή – στην έκφραση συμφωνίας, διαφωνίας ή άρνησης, τις φράσεις χαιρετισμού, αποχαιρετισμού ή ευχαρίστησης, καθώς και εκφωνήματα αξιολογικού ή emphaticού χαρακτήρα – και επίσης αντικατοπτρίζουν τον βαθμό συνεργασιμότητας του ομιλητή για την επιτυχή επιτέλεση της επικοινωνιακής πράξης.

Λέξεις-κλειδιά: φόρμουλες απάντησης, γλωσσικές πράξεις, επικοινωνία, φρασεολογία

Βιβλιογραφία

- Culpeper, J. (2011). *Impoliteness: using language to cause offence*. New York: CUP.
- Grice, P. (1975). Logic and conversation. In P. Cole, J. Morgan (Eds.). *Syntax and semantics 3: Speech acts* (pp. 41-58). New York: Academic Press.
- Leech, G. (1983). *Principles of Pragmatics*. London / New York: Longman.
- Σετάτος, Μ. (1998). Αξιολογικές και εκτιμητικές τροπικότητες της κοινής νεοελληνικής. *Σημειολογικές και γλωσσολογικές μελέτες. Τιμητικός τόμος Μ. Σετάτου. ΕΕΦΣΠΘ. Περίοδος Β'–Τεύχος Τμήματος Φιλολογίας. Παράρτημα*, 163-173.
- Баранов, А. Н., & Добровольский, Д. О. (2008). *Аспекты теории фразеологии*. Москва: Флинта.
- Ройзензон, Л. И. (1973). *Лекции по общей и русской фразеологии*. Самарканд: СГУ.

**Τοποθετήσεις μεταναστών/τριών μαθητών/τριών ως προς τους
προσφυγικούς πληθυσμούς: Αμφισβήτηση ή αναπαραγωγή του εθνικού λόγου;**

Νικολέττα Παναγάκη
Πανεπιστήμιο Πατρών
nikoletta.pan@gmail.com

Η παγκόσμια πληθυσμιακή κινητικότητα, η οποία συνεχώς αυξάνεται είτε για λόγους οικονομικούς είτε για λόγους ασφάλειας και παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, έχει συμβάλει στη διαμόρφωση πολυπολιτισμικών κοινωνιών. Η Ελλάδα ήδη από τη δεκαετία του 1990 αποτελεί χώρα υποδοχής μεταναστών/τριών, ενώ την τελευταία δεκαετία έχει αυξηθεί η προσέλευση σε αυτήν ατόμων προσφυγικής προέλευσης (Αρχάκης 2020, Μαλιγκούδη & Τσαουσίδης 2020). Σε αυτές τις συνθήκες, παγιωμένες αντιλήψεις και στερεότυπα σχετικά με τους «άλλους» τροφοδοτούν τον ρατσισμό τόσο απέναντι στα άτομα μεταναστευτικής καταγωγής όσο και απέναντι στους/στις πρόσφυγες. Ο ρατσισμός αποτελεί ένα από τα εργαλεία του *εθνικού λόγου* (national discourse) για τη διατήρηση της σταθερότητας του έθνους-κράτους και της πολιτισμικής και γλωσσικής ομοιογένειας της πλειονοτικής ομάδας. Στο πλαίσιο του εθνικού λόγου, υιοθετούνται αφομοιωτικές πολιτικές ή πρακτικές αποκλεισμού που επιβάλλονται συχνά μέσω του ρατσιστικού λόγου. Έτσι, ο εθνικός λόγος αναπαράγει ανισότητες σε διάφορα πεδία, περιθωριοποιώντας ή αποκλείοντας οτιδήποτε αποκλίνει από το κυρίαρχο και παγιωμένο (Archakis 2016). Οι παραπάνω αντιλήψεις αντανακλώνται και στο εκπαιδευτικό περιβάλλον το οποίο καλείται να διαχειριστεί πλέον πολυγλωσσικές και πολυπολιτισμικές τάξεις στις οποίες συνυπάρχουν, μαζί με τους/τις πλειονοτικούς/ές μαθητές/τριες και μαθητές/τριες μεταναστευτικής και προσφυγικής προέλευσης (Lynch & Lodge 2002).

Λαμβάνοντας υπόψη τις πολιτικές έξωσης ή αφομοίωσης που βίωσαν οι μετανάστες/τριες και οι οικογένειές τους όταν έφτασαν στην Ελλάδα (βλ. Αρχάκης 2020: 111 κ.εξ.), θα μελετήσω τις δικές τους τοποθετήσεις απέναντι στους/στις νεοεισερχόμενους/ες πρόσφυγες που βρίσκονται σε αντίστοιχη θέση. Πιο συγκεκριμένα, πρόκειται να μελετήσω τις τοποθετήσεις των μεταναστών/τριών μαθητών/τριών Ε' και ΣΤ' τάξεων ενός πολυπολιτισμικού δημοτικού σχολείου απέναντι στους/στις πρόσφυγες, τις ευρύτερες κοινωνικές/ιδεολογικές παραδοχές από τις οποίες αντλούν και ειδικότερα τον βαθμό συντονισμού ή απόκλισής τους από τον εθνικό λόγο που προωθείται από τους θεσμούς του ελληνικού κράτους.

Για τη συλλογή των δεδομένων σχεδίασα ένα ερωτηματολόγιο αποτελούμενο από ερωτήσεις ανοικτού τύπου στο οποίο αξιοποίησα ως ερεθίσματα απομαγνητοφωνημένα αποσπάσματα ειδησεογραφικών εκπομπών που προβάλλουν απόψεις υπέρ και κατά των προσφύγων και εικόνες, το περιεχόμενο των οποίων καλούνται να σχολιάσουν οι μαθητές/τριες. Για την επεξεργασία των δεδομένων αξιοποίησα την Κριτική Ανάλυση Λόγου (Critical Discourse Analysis, στο εξής ΚΑΛ), η οποία διερευνά τον τρόπο με τον οποίο η κοινωνική ισχύς και κυριαρχία επιβάλλονται, φυσικοποιούνται ή/και γίνονται αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε κοινωνικά και πολιτικά συμφραζόμενα. Η ΚΑΛ επιδιώκει τη σύνδεση του μικροεπιπέδου, το οποίο αποτελείται από τις γλωσσικές στρατηγικές, δηλαδή τις τοποθετήσεις των ομιλητών/τριών μέσω του λόγου τους, και του μακρο-επιπέδου, το οποίο εμπεριέχει τους κυρίαρχους λόγους (Dijk 2008). Ειδικότερα, αξιοποιώντας τη λογοϊστορική προσέγγιση, επιχειρώ να εντοπίσω τις στρατηγικές λόγου (discursive strategies, Reisigl & Wodak 2001) που χρησιμοποιούν οι μετανάστες/τριες μαθητές/τριες με σκοπό να περιγράψω και να ερμηνεύσω τις τοποθετήσεις τους αναφορικά με τους πρόσφυγες.

Μέσα από την ανάλυση διαπίστωσα ότι, αν και οι μετανάστες/τριες μαθητές/τριες φαινομενικά δείχνουν να αποδέχονται τους/τις πρόσφυγες, ωστόσο τάσσονται υπέρ της

αφομοίωσης ή του αποκλεισμού τους, δίνοντας έμφαση στην υιοθέτηση των ελληνικών πολιτισμικών χαρακτηριστικών. Προωθώντας, έτσι, τον εθνικό λόγο ενδεχομένως επιδιώκουν τον διαχωρισμό τους από την ομάδα των προσφύγων που εισέρχεται τα τελευταία χρόνια στη χώρα και την κατασκευή μιας αποδεκτής για τους/τις πλειονοτικούς/ές ταυτότητας.

Λέξεις-κλειδιά: μετανάστες/τριες, πρόσφυγες, μαθητές/τριες, εθνικός λόγος, ρατσισμός, αφομοίωση, αποκλεισμός.

Βιβλιογραφία

- Βιβλιογραφία Archakis, A. (2016). National and post-national discourses and the construction of linguistic identities by students of Albanian origin in Greece. *Multilingua: Journal of Cross-Cultural and Interlanguage Communication*, 35(1): 57-83.
- Αρχάκης, Α. (2020). Από τον εθνικό στον μετα-εθνικό λόγο: *Μεταναστευτικές ταυτότητες και κριτική εκπαίδευση*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.
- Lynch, K. & A. Lodge (2002). *Equality and Power in Schools: Redistribution, Recognition and Representation*. London, New York: RoutledgeFarmer.
- Μαλιγκούδη, Χ. & Α. Τσαουσίδη. (2020). Στάσεις εκπαιδευτικών που διδάσκουν σε Δομές Υποδοχής και Εκπαίδευσης Προσφύγων (ΔΥΕΠ) απέναντι στην εκπαίδευση προσφύγων μαθητών. *Έρευνα στην Εκπαίδευση*, 9 (1), 22-34.
- Reisigl, M., & R. Wodak. (2001). *Discourse and Discrimination. Rhetoric of Racism and Antisemitism*. London: Routledge.
- van Dijk, T. A. (2008). *Discourse and Power*. New York: Palgrave Macmillan.

Ακουστική ανάλυση του «έκτου» φωνήεντος της Νέας Ελληνικής

Νικόλαος Παντελίδης & Άγγελος Λεγγέρης
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
npantel@phil.uoa.gr, a.lengeris@phil.uoa.gr

Το φωνολογικό σύστημα της Αρχαίας Ελληνικής περιλάμβανε τα στρογγυλά υψηλά πρόσθια φωνήεντα /y/ και /y:/ (γραφή:) και τη δίφθογγο /oi/ (γραφή). Από την ελληνιστική περίοδο επέρχεται μονοφθογγισμός της δίφθογγου σε μακρό υψηλό πρόσθιο στρογγυλό φωνήεν /y:/ (πρβλ. γραφές όπως *τῷς ἄλλοις* = *τοῖς ἄλλοις*). Μέχρι το τέλος της περιόδου της Κοινής, και, μετά και την άρση της διάκρισης ποσότητας στα φωνήεντα, έχουμε πλήρη ταύτιση των αρχικών /y/ βραχέος, /y:/ μακρού και δίφθογγου /oi/ σε /y/. Κατά τον 10ο -11ο αι. το /y/ αποστρογγυλοποιείται σε /i/ και έτσι ολοκληρώνεται ο λεγόμενος *ιωτακισμός*, ενώ κατά τόπους και ανάλογα με το φθογγικό περιβάλλον ή/και το λεξικό στοιχείο το /y/ εξελίχθηκε και σε /u/ ή /ju/ (Newton, 1972:19-23; απαδάμου, 00 ετάτος, 1967; Shipp, 1965; Newton, 1972:19- 23).

Την ίδια στιγμή, πλήθος γραπτών πηγών μαρτυρά την διατήρηση του φωνήεντος /y/ σε νεοελληνικές γλωσσικές ποικιλίες (κυρίως της ομάδας Εύβοιας- αλαιάς Αθήνας-ΜεγάρωνΑίγινας) μέχρι τουλάχιστον την δεκαετία του 1 30 (αντελίδης 016, 01 α, 01 β, 2021, υπό έκδ.). Εκτός από τις γραπτές πηγές, το φωνήεν φαίνεται να συναντάται και σε ηχητικά αρχεία που χρονολογούνται από την δεκαετία του 1 60 και εξής. Η πραγμάτωση [y] μάλιστα δεν περιορίζεται μόνο σε θέσεις όπου είναι ετυμολογικό (π.χ. [para'θyri] 'παραθύρι'), αλλά συναντάται και σε θέσεις που δεν είναι ετυμολογικό, ως πραγμάτωση δηλαδή του /i/ (π.χ. [a'ɛyli] 'χείλι').

Στόχος της παρούσας ανακοίνωσης είναι η ακουστική διερεύνηση της ποιότητας του φωνήεντος προκειμένου να τεκμηριωθεί η επιβίωσή του στις προαναφερθείσες γλωσσικές ποικιλίες (ή σε ορισμένες από αυτές). Το ηχητικό υλικό (αφηγήσεις, διάλογοι και συνεντεύξεις) προέρχεται από ομιλητές/-τριες από περιοχές όπως η Αίγινα, η Λακωνία, το Μεγανήσι Λευκάδας, η Εύβοια κτλ., ηλικίας 60 ετών και άνω. Οι ακουστικές μετρήσεις πραγματοποιήθηκαν με την χρήση του προγράμματος Praat (Boersma & Weenink, 2021) στο μέσο των φωνηέντων και περιλαμβάνουν τις τιμές του δεύτερου και του τρίτου διαμορφωτή (F2 και F3).

Τα αποτελέσματα της ακουστικής ανάλυσης δείχνουν ότι το φωνήεν αρθρώνεται σε κεντρική θέση στον φωνηεντικό χώρο (χαμηλότερες τιμές του δεύτερου διαμορφωτή σε σχέση με αυτές του πρόσθιου, υψηλού /i/), γεγονός που, συνδυασμένο με τις επίσης χαμηλότερες τιμές του τρίτου διαμορφωτή, φαίνεται να επιβεβαιώνει την ύπαρξη της στρογγυλής πραγμάτωσης [y] σε νεοελληνικές γλωσσικές ποικιλίες, τουλάχιστον έως την περίοδο που καλύπτει το διαθέσιμο ηχητικό υλικό. Εκτός των ακουστικών αναλύσεων, στην ανακοίνωση θα συζητηθούν επίσης η συχνότητα και τα περιβάλλοντα εμφάνισης του [y].

Όλα τα παραπάνω αναδεικνύουν και θεμελιώνουν πειραματικά μια ενδιαφέρουσα και σχετικά άγνωστη πτυχή της εξέλιξης του ελληνικού φωνηεντισμού, επιπλέον της διατήρησης ενός φωνολογικού αρχαϊσμού μέχρι σήμερα.

Λέξεις-κλειδιά: φωνηεντισμός, στρογγυλότητα, ακουστική ανάλυση, νεοελληνικές γλωσσικές ποικιλίες

Βιβλιογραφία

Boersma, Paul & Weenink, David (2021). Praat: doing phonetics by computer [πρόγραμμα υπολογιστή]. Έκδοση 6.1.38, ανακτήθηκε στις 2 Ιανουαρίου 2021 από το <http://www.praat.org/>.

- Newton, B. (1972). *The generative interpretation of dialect: A study of Modern Greek phonology*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Παπαδάμου, Ε. (2009). ιαχρονική και διατοπική εξέταση της εξέλιξης του υ. εσσαλονίκη: Αριστοτέλειο ανεπιστήμιο εσσαλονίκης.
- Παντελίδης, Ν. (2016). Το παλαιοαθηναϊκό ιδίωμα: ηγές, μαρτυρίες, χαρακτηριστικά. *Γλωσσολογία*, 24, 103-146.
- Παντελίδης, Ν. (2019α). Νέα στοιχεία για το παλαιοαθηναϊκό ιδίωμα. *Γλωσσολογία* 27:89-104.
- Παντελίδης, Ν. (01 β). Συμβολή στη γλωσσική ιστορία της νότιας Ελλάδας: Αίγινα. το Γραμματική Α.Κάρλα, Ιώ Μανωλέσσου και Νικόλαος αντελίδης (επιμ.), *Λέξεις*, 379-414. Αθήνα: Καρδαμίτσα.
- Παντελίδης, Ν. (υπό έκδ.). Από την ιστορία του ελληνικού φωνηεντισμού: Το «έκτο» φωνήεν. Στα πρακτικά του 14ου ICGL, Πάτρα, 5-8 Σεπτεμβρίου 2019.
- Pantelidis, N. (2021). Aspects of the history of Ancient Greek /u/ /u:/ (U) and /oi/ (OI): Evidence from Medieval and Modern Greek. In Matthias Fritz, Tomoki Kitazumi & Marina Veksina (eds.), *Maiores Philologiae Pontes (Festschrift für Michael Meier-Brügger zum 70.Geburtstag)*. AnnArbor/New York: Beech Stave Press.
- Σετάτος, Μ. (1967). Το πρόβλημα της εξέλιξης του αρχαίου ελληνικού Υ ως τα νέα ελληνικά. *Ελληνικά*, 20, 338-348. Shipp, G.P. (1965). IOY=Y in Modern Greek. *Glotta*, 43, 302-316.

Η συντακτική πολυπλοκότητα στη γραπτή παραγωγή της Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας. Ο ρόλος του επιπέδου γλωσσομάθειας

Παναγιώτης Παναγόπουλος & Γιώργος Μικρός

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Hamad Bin Khalifa University

P.Panagopoulos@phil.uoa.gr, gmikros@isll.uoa.gr

Η ανάπτυξη της γραπτής παραγωγής, ως μία από τις βασικές δεξιότητες της γλώσσας-στόχου, αποτελεί κατεξοχήν αντικείμενο μελέτης της έρευνας για την Κατάκτηση της Δεύτερης Γλώσσας (στο εξής: Γ2) (Polio, 2017). Έρευνες έχουν υποστηρίξει ότι η γραπτή παραγωγή αποτελεί μία πολύπλοκη γνωστική διεργασία και σχετίζεται άμεσα με τη γλωσσική ανάπτυξη και εκμάθηση της Γ2 (Manchón & Cerezo, 2018).

Μία σημαντική μεταβλητή μέτρησης της γραπτής παραγωγής αποτελεί η συντακτική πολυπλοκότητα, ο βαθμός δηλαδή πολυπλοκότητας των συντακτικών δομών (Bulté & Housen, 2012). Η συντακτική πολυπλοκότητα έχει απασχολήσει κατά πολύ την έρευνα της Γ2, καθώς θεωρείται ως ενδείκτης του γλωσσικού επιπέδου (Ortega, 2003· Wolfe-Quintero, Inagaki & Kim, 1998). Υποστηρίζεται ότι όσο αυξάνεται το επίπεδο γλωσσομάθειας τόσο αυξάνεται και βαθμός συντακτικής πολυπλοκότητας. Συγκεκριμένα, παραγωγές μικρής έκτασης και υψηλή χρήση παρατακτικής σύνδεσης χαρακτηρίζουν το αρχάριο επίπεδο (χαμηλός βαθμός συντακτικής πολυπλοκότητας), ενώ παραγωγές μεγαλύτερης έκτασης και υψηλή χρήση υποτακτικής σύνδεσης αποτελούν χαρακτηριστικά του μεσαίου και προχωρημένου επιπέδου (υψηλός βαθμός συντακτικής πολυπλοκότητας) (Norris & Ortega, 2009).

Παρόλο που υπάρχει ικανοποιητικός αριθμός ερευνών που εξετάζει τη συντακτική πολυπλοκότητα σε σχέση με το γλωσσικό επίπεδο (Lu, 2011· Kuiken & Vedder, 2019), ο αριθμός αντίστοιχων ερευνών για την Ελληνική είναι περιορισμένος (Kantzou, 2019). Στόχος της παρούσας έρευνας είναι να καλύψει το συγκεκριμένο ερευνητικό κενό, εξετάζοντας τη γραπτή παραγωγή μαθητών της Ελληνικής ως Γ2 και εντοπίζοντας πιθανές διαφοροποιήσεις μεταξύ των επιπέδων γλωσσομάθειας, μέσα από μία ευρεία ποικιλία δεικτών συντακτικής πολυπλοκότητας.

Για τις ανάγκες της έρευνας αναλύθηκαν γραπτές παραγωγές 55 μαθητών, οι οποίοι διδάσκονταν την Ελληνική σε περιβάλλον δεύτερης γλώσσας, σε ένα κέντρο γλωσσών της Αθήνας, και είχαν διαφορετικές μητρικές γλώσσες και διαφορετικό επίπεδο ελληνομάθειας (A2-Γ2). Η δραστηριότητα παραγωγής γραπτού λόγου βασίστηκε στην αφήγηση ιστορίας μέσω περιγραφής εικόνων. Οι γραπτές παραγωγές αναλύθηκαν βάσει τριών επιπέδων συντακτικής πολυπλοκότητας: α) τη γενική συντακτική πολυπλοκότητα (μέσο μήκος περιόδων και προτάσεων), β) την παρατακτική σύνδεση (αριθμός Ελάχιστων Δυνατών Ενοτήτων, στο εξής ΕΔΕ (T- Unit: Hunt, 1965), ανά σύνολο περιόδων) και γ) την υποτακτική σύνδεση (αριθμός δευτερευουσών προτάσεων ανά σύνολο προτάσεων και ανά ΕΔΕ).

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας σημειώθηκαν διαφοροποιήσεις ως προς τα επίπεδα γλωσσομάθειας και τη συντακτική πολυπλοκότητα και συγκεκριμένα σε σχέση με τους δείκτες γενικής συντακτικής πολυπλοκότητας και τους επιμέρους δείκτες που αφορούν την παρατακτική και υποτακτική σύνδεση. Βάσει των συγκεκριμένων αποτελεσμάτων η συντακτική πολυπλοκότητα φαίνεται να χαρακτηρίζει το γλωσσικό επίπεδο του μαθητή και να αποτελεί εργαλείο μέτρησής του. Η συγκεκριμένη μελέτη, τέλος, παρουσιάζει ορισμένες παιδαγωγικές εφαρμογές των αποτελεσμάτων με στόχο τη βελτίωση των διδακτικών πρακτικών που αφορούν την παραγωγή γραπτού λόγου.

Λέξεις-κλειδιά: Κατάκτηση Δεύτερης Γλώσσας, Ελληνική ως δεύτερη γλώσσα, συντακτική πολυπλοκότητα, επίπεδα γλωσσομάθειας, παραγωγή γραπτού λόγου.

Βιβλιογραφία

- Bulté, B., & Housen, A. (2012). Defining and operationalizing L2 complexity. In A. Housen, F. Kuiken, & I. Vedder (Eds.), *Dimensions of L2 performance and proficiency. Complexity, accuracy and fluency in SLA* (pp. 21–46). Amsterdam: John Benjamins.
- Hunt, K. (1965). *Grammatical structures written at three grade levels*. NCTE Research report No. 3. Champaign, IL: NCTE.
- Kantzou, V. (2019). The Development of Productivity and Syntactic Complexity in Modern Greek Expository and Narrative Texts. *International Journal of Literacies*, 26(2):1-18.
- Kuiken F, Vedder I. (2019). Syntactic complexity across proficiency and languages: L2 and L1 writing in Dutch, Italian and Spanish. *Int J Appl Linguist*, 29, 192–210.
- Lu, X. (2011). A corpus-based evaluation of syntactic complexity measures as indices of college-level ESL writers' language development. *TESOL Quarterly*, 45(1), 36–62.
- Manchón, R. M., & Cerezo, L. (2018). Writing as Language Learning. In J. I. Liontas (Ed.), *The TESOL Encyclopedia of English Language Teaching*. (pp. 1-6). Hoboken, NJ: John Wiley.
- Norris, J. M., & Ortega, L. (2009). Towards an organic approach to investigating CAF in instructed SLA: The case of complexity. *Applied Linguistics*, 30(4), 555–578.
- Ortega, L. (2003). Syntactic complexity measures and their relationship to L2 proficiency: A research synthesis of college-level L2 writing. *Applied Linguistics*, 24(4), 492–518.
- Polio, C. (2017). Second language writing development: A research agenda. *Language Teaching*, 50(2), 261-275
- Wolfe-Quintero, K., Inagaki, S., & Kim, H.-Y. (1998). *Second language development in writing: Measures of fluency, accuracy, and complexity*. Honolulu, HI: University of Hawai'i Press.

**Το βιογραφικό σημείωμα ως κόμβος ανασημείωσης και υβριδοποίησης:
διαπλατφορμικές προσεγγίσεις και γλωσσική εκπαίδευση.**

Νικόλαος Παπαδόπουλος & Αναστασία Τοπαλίδου Λασκαρίδου

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

nikospap59@gmail.com, anas.top-lask@outlook.com

Το κειμενικό είδος (genre) αποτελεί σημαντική εννοιολογική οντότητα γύρω από την οποία δομείται η επιστημονική αναζήτηση στη γλωσσική διδασκαλία κατά τις τελευταίες δεκαετίες. Ωστόσο, στο νέο επικοινωνιακό περιβάλλον, όπου πρωταγωνιστικό ρόλο διαδραματίζουν πλέον οι πλατφόρμες κοινωνικών μέσων (social media platforms) (π.χ. Facebook, Instagram, LinkedIn), τα κειμενικά είδη αναπροσαρμόζονται και κατανοούνται ως πολυσημειωτικές οντότητες, στη διαμόρφωση των οποίων ο ρόλος των ψηφιακών μέσων δεν μπορεί να αγνοηθεί, όπως συχνά συμβαίνει στη σχολική πραγματικότητα.

Σκοπός της παρούσας ανακοίνωσης είναι να συνεισφέρει στον σχετικό επιστημονικό διάλογο, εστιάζοντας ενδεικτικά στο βιογραφικό σημείωμα, προς μια κατεύθυνση ανάδειξης των αλλαγών στη δομή, το περιεχόμενο και τη λειτουργία του συγκεκριμένου κειμενικού είδους στις πλατφόρμες, σε σχέση με τις ισχύουσες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις. Συγκεκριμένα, χρησιμοποιώντας τρία παράδειγμα από το βιβλίο για τη διδασκαλία της νέας ελληνικής Γλώσσας της Β' (ελληνικού) Λυκείου, το LinkedIn και το Instagram αντίστοιχα, επιχειρείται η διερεύνηση της νέας κειμενικότητας βάσει ενός διεπιστημονικού πλαισίου διαστρωματικής ανάλυσης (nexus analysis) (Scollon & Scollon 2004). Στο πλαίσιο αυτό συνδυάζονται επιστημονικές παραδόσεις μεταξύ των οποίων οι σπουδές στα κειμενικά είδη (Bhatia 2004), η κοινωνική σημειωτική (Bezemer & Kress 2016), η κριτική κοινωνιογλωσσολογία (Maly & Blommaert 2019) και οι σπουδές στις πλατφόρμες (Bucher & Helmond 2018).

Η ανάλυση αναδεικνύει την ανασημειωμένη, υβριδική και πολυφωνική φύση του βιογραφικού σημειώματος στα ηλεκτρονικά περιβάλλοντα, με δράστες μη ανθρώπινους πρωταγωνιστές, όπως το λογισμικό και τους αλγόριθμους. Οι παρατηρούμενες αλλαγές έχουν σημαντικές συνέπειες για τη γλωσσική διδασκαλία, καθώς οι παιδαγωγικοί πρωταγωνιστές καλούνται να διαπραγματευτούν τόσο τη νέα πολυτροπική και υβριδική φύση των κειμενικών ειδών όσο και τον δυναμικό ρόλο μη ανθρώπινων παραγόντων στην επικοινωνία και την κοινωνική δράση.

Λέξεις-κλειδιά: γλωσσική διδασκαλία, κειμενικά είδη, διαστρωματική ανάλυση, πλατφόρμες κοινωνικών μέσων

Βιβλιογραφία

- Bezemer, J., & Kress, G. 2016. *Multimodality, Learning and Communication: A Social Semiotic Frame*. Routledge.
- Bhatia, V., K. 2004. *Worlds of Written Discourse: A Genre-Based View*. Continuum.
- Bucher, T., & Helmond, A. 2018. The Affordances of Social Media Platforms. Στο J. Burgess, A. Marwick, & T. Poell (επιμ.), *The SAGE Handbook of Social Media* (σσ. 233-253). Sage Publications.
- Maly, I., & Blommaert, I. 2019. Digital Ethnographic Linguistic Landscape Analysis (ELLA 2.0). [Working paper].
- Scollon, R., & Scollon, S. 2004. *Nexus analysis: Discourse and the emerging internet*. Routledge.

Ανάλυση Εκπαιδευτικού Λόγου: ένα μεθοδολογικό εργαλείο για τη μετανεωτεριστική εθνογραφική εκπαιδευτική έρευνα στο γλωσσικό μάθημα

Ανθή Παπαδοπούλου

*Ειδικός Επιστήμονας Διδασκαλίας, Πανεπιστήμιο Κύπρου
Μεταδιδακτορική ερευνήτρια, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης-
Υπότροφος Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών
anthi.pap@windowslive.com*

Η θεώρηση των πτυχών της κοινωνικής πραγματικότητας ως μεσολαβούμενων από τον Λόγο (Discourse) κατασκευών οδηγεί στη διεξαγωγή εθνογραφικών ερευνών και στην αξιοποίηση μεθοδολογικών εργαλείων που αναλύουν και μελετούν τη χρήση της γλώσσας και άλλων σημειωτικών κωδίκων εντός συγκεκριμένου (context). Αντίστοιχα στον χώρο της εκπαίδευσης κάθε διδασκαλία αποτελεί μία μεσολαβούμενη από τον Λόγο κατασκευή ποικίλων και ισότιμων εκδοχών της πραγματικότητας (Δαφέρμος 2008), τις οποίες τα ιστορικά και πολιτισμικά προσδιοριζόμενα παιδαγωγικά υποκείμενα διαμορφώνουν και νοηματοδοτούν με τρόπο μοναδικό και διαφορετικό (Gergen 1985, Burr 1995). Οι Λόγοι, όπως αυτοί ορίζονται από τον κοινωνικό κονστρουξιονισμό (social constructionism), αναδεικνύουν τη μοναδικότητα της κάθε διδασκαλίας και αναγνωρίζουν τις/τους εκπαιδευτικούς, τις μαθήτριες και τους μαθητές ως κύριους δράστες (agents) συγκρότησής της. Το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας αποτελεί ένα τέτοιο πεδίο, όπου τα παιδαγωγικά υποκείμενα μοιραζόμενα ένα κοινής, αν όχι αποδοχής τουλάχιστον γνώσης, «αντικειμενοποιημένο» σύνολο Λόγων λειτουργούν ως μία κοινότητα πρακτικής (community of practice), ως μία κοινότητα λόγου (community of speech) συγκροτώντας το μικρο-συγκεκριμένο της διδασκαλίας. Δεδομένων των παραπάνω παραδοχών έχω σχεδιάσει και έχω εφαρμόσει στο πλαίσιο διεξαγωγής της διδακτορικής μου διατριβής –από την οποία προέρχονται τα παραδείγματα που παρουσιάζω– το μεθοδολογικό εργαλείο της *Ανάλυσης Εκπαιδευτικού Λόγου*. Πρόκειται για ένα εκλεκτικιστικό σύνολο θεωρητικών και μεθοδολογικών προσεγγίσεων για τη συστηματική μελέτη και ανάλυση του λόγου, της γλώσσας σε χρήση, και των σύνθετων οικολογιών που διαμορφώνουν το εκπαιδευτικό συγκεκριμένο της γλωσσικής διδασκαλίας (Warriner & Anderson 2017). Το μεθοδολογικό εργαλείο της *Ανάλυσης Εκπαιδευτικού Λόγου* περιλαμβάνει την ανάλυση του λόγου που αρθρώνουν οι εκπαιδευτικοί, οι μαθήτριες και οι μαθητές και του λόγου που αρθρώνουν οι μαθησιακοί πόροι σε μικρο-επίπεδο, προκειμένου να κατασκευάσουν το γλωσσικό μάθημα. Για τη συγκρότηση του εν λόγω μεθοδολογικού εργαλείου αντλώ από το θεωρητικό πλαίσιο και τη μεθοδολογία της Συστημικής Λειτουργικής Γλωσσολογίας, την οποία εμπλουτίζω με έννοιες και εργαλεία, όπως η έννοια της *διαλογικότητας* (dialogicality) (Bakhtin 1981) και της *διακειμενικότητας* (intertextuality) (Kristeva 1986), ενώ από την Κριτική Ανάλυση Λόγου αντλώ από το «παράδειγμα» του Fairclough (2003) –την έννοια της κατανάλωσης του λόγου και ιδιαίτερα τις έννοιες της *ισχύος* (force) και της *συνεκτικότητας* (coherence)– και από το «παράδειγμα» του Gee (2014) –ερευνητικά εργαλεία, όπως η *σπουδαιότητα* (significance), η *τοποθετημένη σημασία* (situated meaning) και οι *κοινωνικές γλώσσες* (social languages) (Παπαδοπούλου 2019). Το εργαλείο αυτό υβριδοποιώ, επιπλέον, με το μεθοδολογικό εργαλείο της Κοινωνικής Σημειωτικής, για να επιτύχω την ολιστική «ανάγνωση» του γλωσσικού μαθήματος. Αξιοποιώ την Κοινωνική Σημειωτική στην ανάλυση των γλωσσικών ανταλλαγών των παιδαγωγικών υποκειμένων δίνοντας προσοχή σε σημειωτικούς πόρους, όπως το βλέμμα, η χειρονομία, ο τόνος της φωνής και το ύφος (Kress et al. 2005), προκειμένου να εμβαθύνω στη μελέτη της κατασκευής του μαθήματος και στην ανάδειξη των Λόγων που το συγκροτούν. Το μεθοδολογικό εργαλείο της *Ανάλυσης Εκπαιδευτικού Λόγου* είναι ευέλικτο και «ανοιχτό», καθώς δε

διέπεται από κάποιου είδους γραμμικότητα, ενώ επιδέχεται εμπλουτισμού και προσαρμογής στις εκάστοτε ανάγκες των ερευνητριών και των ερευνητών για τη μελέτη ποικίλων πτυχών της εκπαιδευτικής έρευνας.

Λέξεις-κλειδιά: εθνογραφική εκπαιδευτική έρευνα, γλωσσικό μάθημα, Λόγοι

Βιβλιογραφία

- Bakhtin, M. (1981). *The Dialogic Imagination. Four Essays*. Austin: University of Texas Press.
- Burr, V. (1995). *An Introduction to Social Constructionism*. London & New York: Routledge.
- Δαφέρμος, Μ. (2008). Κοινωνικός κονστρουκτιονισμός και ανάλυση λόγου. *Ελεύθερα*, 4, σσ. 79-90.
- Fairclough, N. (2003). *Analysing Discourse. Textual analysis for social research*. London & New York: Routledge.
- Gee, J. P. (2014). *How to do Discourse Analysis. A Toolkit* (2nd edition). London & New York: Routledge.
- Gergen, K. (1985). The Social Constructionist Movement in Modern Psychology. *American Psychologist*, Vol. 40, No 3, pp. 266-275.
- Kress, G., Jewitt, C., Bourne, J., Franks, A., Hardcastle, J., Jones, K. & Reid, E. (2005). *English in Urban Classrooms. A multimodal perspective on teaching and learning*. London & New York: Routledge Falmer.
- Kristeva, J. (1986). *The Kristeva Reader*. New York: Columbia University Press.
- Παπαδοπούλου, Α. (2019). *Το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας στο σύγχρονο Γυμνάσιο: Λόγοι και πρακτικές*. (Μη εκδοθείσα διδακτορική διατριβή). Α.Π.Θ.: Θεσσαλονίκη. Διαθέσιμη στο www.lib.auth.gr και www.didaktorika.gr.
- Warriner, D. & Anderson, K.T. (2017). Discourse Analysis in Educational Research. In K. King, Y.-J. Lai & S. May (Eds). *Research Methods in Language and Education* (3rd edition) (pp. 297-309). Vol. 10. Cham: Springer.

Language skills in Greek-English bilingual children attending Greek supplementary schools in England

Athanasia Papastergiou & Eirini Sanoudaki

School of Arts, Culture and Language, Department of Linguistics, English Language and Bilingualism, Bangor University, U.K.

a.papastergiou@bangor.ac.uk, e.sanoudaki@bangor.ac.uk

Many parents in the U.K. see benefits of Greek supplementary schools in providing their children the opportunity to learn and maintain the Greek language and culture in parallel with English mainstream education. However, studies on these somewhat hidden schools tend to be qualitative, focusing on teachers' and parents' views and teaching strategies. The current study is the first quantitative study which examines the effect of attending a Greek supplementary school on the language skills of Greek-English bilingual children. Our aim is to investigate if this exposure to a supplementary school affects the receptive grammar and vocabulary scores as well as the expressive vocabulary scores in the majority language (English) and the heritage language (Greek). We also explore if language use throughout the lifetime affects these scores. We administered a battery of language tests in both languages to 31 Greek-English bilingual children, aged 5–13 years, and closely looked at the participants' language history using parental questionnaires. Using multiple regression analyses we examine the relationship between relevant variables, such as language use and years in supplementary school and we find that the higher the use of Greek, the higher the scores in the Greek vocabulary and grammar tasks. Crucially, the use of Greek does not negatively predict scores in the English vocabulary and grammar tasks. Finally, no significant relationship was detected between attending a supplementary school and the development of vocabulary and grammar skills in both languages.

Key words: heritage language, supplementary school, Greek, bilingualism

References

- Aravossitas, T., & Sugiman, M. (2019). From Brain Drain to Brain Gain: New Greek Migration to Canada and Implications for the Community. In J. A. Panagiotopoulou, L. Rosen, C. Kirsch & A. Chatzidaki (Eds.), *"New" Migration of Families from Greece to Europe and Canada: A "New" Challenge for Education?* Wiesbaden: Springer VS.
- Baros W., Sailer M., Moutsisis T. (2019). The Financial Crisis in Greece Pushing Families Towards Emigration to Germany and Austria. In: Panagiotopoulou J., Rosen L., Kirsch C., Chatzidaki A. (eds) *'New' Migration of Families from Greece to Europe and Canada. Inklusion und Bildung in Migrationsgesellschaften*. Springer VS, Wiesbaden. https://doi.org/10.1007/978-3-658-25521-3_5
- Cushing, P., Georgiou, A., & Karatsareas, P. (2021). Where two worlds meet: language policing in mainstream and complementary schools in England. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*. <https://doi.org/10.1080/13670050.2021.1933894>
- Karatsareas, P. (2020). From village talk to slang: the re-enregisterment of a non-standardised variety in an urban diaspora. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 1–13. <https://doi.org/10.1080/01434632.2020.1767115>

- Karatsareas, P. (2021). The UK's shifting diasporic landscape: negotiating ethnolinguistic heterogeneity in Greek complementary schools post 2010. *International Journal of the Sociology of Language*, 270.
- Kirsch, C. (2019). Teachers', Parents' and Children's Perspectives of Teaching and Learning Greek in a Complementary School in Luxembourg. In J. A. Panagiotopoulou, L. Rosen, C. Kirsch, & A. Chatzidaki (Eds.), *"New" Migration of Families from Greece to Europe and Canada: A "New" Challenge for Education?* (pp. 199–220). Springer Fachmedien Wiesbaden. https://doi.org/10.1007/978-3-658-25521-3_11
- Lytra, V. (2019). Conclusion. In Panagiotopoulou, Julie A. & Rosen, Lisa & Kirsch, Claudine & Chatzidaki, Aspasia (eds.), In J. A. Panagiotopoulou, L. Rosen, C. Kirsch & A. Chatzidaki (Eds.), *"New" Migration of Families from Greece to Europe and Canada: A "New" Challenge for Education?* 237–252. Wiesbaden: Springer.
- Papastefanou, T., Powell, D., & Marinis, T. (2019). Language and Decoding Skills in Greek-English Primary School Bilingual Children: Effects of Language Dominance, Contextual Factors and Cross-Language Relationships Between the Heritage and the Majority Language. *Frontiers in Communication*, 4, 65. <https://doi.org/10.3389/fcomm.2019.00065>
- Pratsinakis, M., Kafe, A., & Serôdio, P. (2021). *Η ελληνική διασπορά στο Ηνωμένο Βασίλειο στα χρόνια της κρίσης: μετανάστευση, ενσωμάτωση, σχέσεις με την Ελλάδα και προοπτική επιστροφής*. Athens: diaNEOsis. https://eur01.safelinks.protection.outlook.com/?url=https%3A%2F%2Fwww.dianeosis.org%2Fwp-content%2Fuploads%2F2021%2F03%2Fgreek_diaspora_report_A.pdf&data=04%7C01%7Ca.papastergiou%40bangor.ac.uk%7C2fe6c9acf04444d1e0cb08d90566bf3c%7Cc6474c55a9234d2a9bd4ece37148dbb2%7C0%7C1%7C637546761129106070%7CUnknown%7CTWFpbGZsb3d8eyJWlIjojMC4wLjAwMDAiLCJQIjoiV2luMzIiLCJBTiI6IklhaWwiLCJXVCI6Mn0%3D%7C1000&sd=ata=74HKYK1UoGa7pMsgkkBo7lxuYpW%2BgZ1nT0NDa3rC5dE%3D&reserved=0
- Voskou, A. (2021). History pedagogic practices in Greek supplementary schools in England, past and present, *Paedagogica Historica*, 1-20. <https://doi.org/10.1080/00309230.2021.1881131>

The culinary code of Greek culture: its literary refraction in Andreas Staikos' "Les Liaisons Culinaires", and problems of translation into English and Russian

Svitlana Pereplotchykova

National Taras Shevchenko University of Kyiv (Ukraine)

s.pereplotchykova@knu.ua

As translation involves different languages and differing cultural traditions [Toury 2000, 200], it is the reflection of culture in language that comprises "the main barrier to effective and accurate translation" [Newmark 2010, 173]. "Cultural references ... are recognized as ... the most troublesome elements of a translation", and the choice of a particular lexical unit is governed by translator's cultural competence [Blažyte & Liubiniene 2016, 42]. Cultures "are composed of numerous codes, that govern the use of, give meaning to ... such things as the food we eat and the way we dress" [Westerfelhaus 2004, 107]. A culinary culture code is a system of symbolic senses and images, of standards, symbols and stereotypes, regarding food that are shared by a cultural community and used "to generate and circulate meanings in and for that culture" [Fiske 1987, 2; Markova 2017, 165].

Andreas Staikos' "Les Liaisons Culinaires" is a romantic novel imitating the famous epistolary novel "Les Liaisons Dangereuses" (Pierre Choderlos de Laclos, 1782), not only in name, but also in structure. The role of letters is partly transferred to recipes given after the chapters, but is also worked into the narrative. The plot involves two neighbours dating the same girl. Perhaps because of the common view that "Greek food ... is related to ... proximity between bodies" [Mentinis 2016, 66], the author chooses the competitive cooking and tasting of exquisite dishes as the surest means of tempting her. The immediate aims of the present study are threefold: to examine the novel's use of features of the Greek culinary code through componential, contextual and distributive analysis of the relevant semantic/lexical fields; to consider English and Russian translations of the novel and identify the strategies adopted by the translators; and to comment on the renditions of culture-specific features in the two versions.

By way of illustration, the cooking, serving and tasting of dishes are presented as inextricably linked to the worship of the woman as if of a deity. Thus a sensuous (human) but simultaneously spiritual (divine) atmosphere is created through the side-by-side deployment of everyday and religious/bookish words, as in *το εμβαπτιζουμε στο κοχλάζον νερό, εκχυθέντα ζουμιά*, etc. At the same time, the author's ironic perception of events is presented *inter alia* through wordplay within idiomatic expressions in the chapter titles, e.g. *Ο μαϊντανός που χορεύει στο ταψί*, which becomes *Perfidious Parsley* in the English version; or *Σφαιρίδια αρακά που αφήνουν στον τόπο*, rendered as *Killer Peas* and *Умопомрачительный горошек* ('mind-blowing peas').

Since different cultural codes presuppose differing perceptions of phenomena among ethnic groups, many translations fail to preserve the essence of Greek culinary culture intact and introduce 'alien' elements. The present study is therefore also intended as a contribution to the development of the theory of translation of culture-specific items. The recent sharp increase in the number of translations from Modern Greek into Russian lends a special interest here to the Russian version.

Key words: culinary code of Greek culture, verbalisation, Greek culture specific items, idiomatic expressions, translation from Modern Greek into English/Russian

References

- Blažyte, D., & Liubiniene, V. (2016). Culture-Specific items and their translation strategies in Martin Lindstrom's *Brand Sense*. *Studies about languages*, No 29, 42-57.
- Fiske, J. (1987). *Television culture*. London & New York: Routledge.
- Levi-Strauss, C. (1983). *The Raw and the Cooked: Mythologiques. Volume 1*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Markova, E. (2017). Culinary culture code in the secondary naming of the Russian and Czech languages: linguistic and methodological aspects. *RUDN Journal of Russian and Foreign Languages Research and Teaching*, V. 15, #2, 152-174.
- Mentinis, M. (2016). *The psychopolitics of food*. London & New York: Routledge.
- Newmark, P. (2010). Translation and culture. In B. Lewandowska-Tomaszczyk & M. Thelen (Eds.), *Meaning in Translation, Vol. 19 (Series: Lodz. Studies in language)* (pp. 171-182). Frankfurt am Main: Peter Lang GmbH.
- Toury, G. (2000). The nature and role of norms in translation. In L. Venuti (Ed.), *The Translation Studies Reader* (pp. 198-212). London & New York: Routledge.
- Westerfelhaus, R. (2004). She speaks to Us, for Us and of Us: Our Lady of Guadalupe as a semiotic site of struggle and identity. In M. Fong & R. Chuang (Eds.), *Communicating ethnic and cultural identity* (pp. 105-121). Rowman & Littlefield Publishers, Inc.
- Σταϊκός, Α. (1997). *Επικίνδυνες μαγειρικές*. Αθήνα: Αγρα.
- Staikos, A. (2000). *Les Liaisons Culinaires*. London: The Harvill Press.
- Стайкос, А. (2004). *Уроки кулинарии*. Амфора, Издательство Ольги Морозовой.

Greek words and terms of Greek origin in the 1st book of the Djordje Branković's "Slavonic-Serbian chronicles"

Dušan Popović

University of Belgrade, Faculty of Philosophy

dusanpo@verat.net

Taking as a starting point the forms of the Greek words as well as the terms of Greek origin, included in the critical edition of the 1st book of the chronicler-historiographical work written by one of the earliest Serbian secular authors in the Early Modern epoch, the author of the present paper attempts, albeit summarily, to survey and explain the basic characteristics of the Branković's acquaintance with and application of the subject under discussion. The goal of this analysis, at least in part, shall be obtained by taking into consideration, on the one hand, the Branković's contemporary philological-antiquarian procedures, and on the other, the entire cultural-historical background standing behind the emergence of his "Chronicles".

It is important to note that the author of this work (Djordje Branković, count of the Holy Roman Empire, l. 1645-1711), descending from a highly regarded family of Serbian Orthodox notables residing in the Hungarian principality of Erdely, spent a lot of time at various court centres throughout South-Eastern and Central Europe (e.g. Bucharest, Constantinople, Vienna), mostly engaged in diplomatic service. That enabled him to receive a thorough education, primarily in humanities, and to learn several European languages, including the Classical ones: he fully made use of such a training in the process of composing the text of his „Chronicles“. Specifically, the point at issue is a piece of writing written in a peculiar version of Serbian medieval literary language, the so-called Serbian-Slavonic. Inasmuch as the „Slavonic-Serbian chronicles“, in the manner of common medieval chronicles, have the intention, at least allegedly, to narrate the entire world history, from the Creation on, it has to be taken into account that the „Chronicles“ consist of 5 books altogether, while the 1st book, being the subject of present investigation, expounds the main events and figures of the world- (primarily Bible-) history to the rule of the Byzantine emperor Theodosius II inclusive.

For the present research it is of primary importance to analyze the use of certain Greek words and terms – mostly, but not exclusively – transcribed into (Serbian) Cyrillic characters. Namely, when mentioning unavoidably numerous scholarly expressions of Greek and, in somewhat smaller amount, Latin origin, the writer mostly strives to explain them to the contemporary (Serbian) reader. In doing so he seldom goes deeper into minute details; in other words, he sometimes indulges in very extensive periphrases, and at others substitutes a Greek word with a single Serbian one. Likewise, a very idiosyncratic way for this writer to translate the Greek terms is to join them mechanically with their synonyms, taken either from Latin or Serbian (-Slavonic) languages. Taking the principles of the comparative-historical methodology applied at the textual material in question as a starting point, the author of the present contribution expects that the findings of his presentation will clearly demonstrate the main morphological, phonetic and semantic characteristics of Greek words and terms of Greek origin within the framework of a piece of writing, almost altogether not dealt with previously from this point of view.

Key words: Greek morphology, Greek etymology, historic linguistics, lexicography

References

Kretschmer, A. (Hrsg.). (2015). *Mehrheiten - Minderheiten: sprachliche und kulturelle Identitäten der Slavia im Wandel der Zeit*. Frankfurt am Main: Peter Lang.

- Morabito, R. (2001). *Tradizione e innovazione linguistica nella cultura serba del XVIII secolo*. Cassino: Dipartimento di Linguistica e Letterature comparate, Laboratorio di comparatistica.
- Morabito, R. (Red.). (2003). *Studi in onore di Riccardo Picchio: offerti per il suo ottantesimo compleanno*. Napoli: M. D'Auria.
- Бранковић, Ђ. (2008). *Хронике славеносрпске*. Београд: Српска академија наука и уметности. [Branković, Dj. (2008). *Slavonic-Serbian chronicles*. Belgrade: Serbian Academy of Sciences and Arts.]
- Кречмер, А. (2002). Уочи стандардизације српског језика: језик "Хроника" Ђ. Бранковића. *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 30/1, 11-19. [Kretschmer, A. (2002). Before the standardization of Serbian language: the language of the Dj. Branković's "Chronicles". *Scientific meeting of the Slavists in the days of Vuk*, 30/1, 11-19.]
- Кречмер, А. (2005). Српски језик између старог и новог доба: о језику "Хроника" Ђ. Бранковића. *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 34/1, 43-53. [Kretschmer, A. (2005). Serbian language between old and new ages: on the language of the Dj. Branković's "Chronicles". *Scientific meeting of the Slavists in the days of Vuk*, 34/1, 43-53.]
- Кречмер, А. (2007). Порекло Срба према Хроникама Ђ. Бранковића. *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, 50, 397-412. [Kretschmer, A. (2007). The origin of Serbs according to the "Chronicles" by Dj. Branković. *Miscellany of Matica srpska for philology and linguistics*, 50, 397-412.]

Acquisition of Modern Greek Tense-Aspect Morphology by Serbian Students

Anka Radenović

University of Belgrade

anka_radjenovic@yahoo.com

The present study investigates the acquisition of Modern Greek perfective and imperfective past tense markers by Serbian students learning Modern Greek as a foreign language in the classroom context. It addresses 2 questions: (i) how the uses of perfective and imperfective past tense morphology change as students become more proficient in their target language; (ii) to what extent lexical aspectual class influences the uses of perfective and imperfective past tense morphology. Using a cloze test as an elicitation task, this study analyzes data from 2 groups of Serbian learners of Modern Greek as a Foreign Language at different proficiency levels. The study aims to investigate whether the students' uses of tense-aspect markers are influenced by the lexical aspect as supported by the Aspect Hypothesis (Andersen 1991, Andersen and Shirai 1994).

Key words: lexical aspect, past tense morphology, the Aspect Hypothesis, Serbian instructed students, Modern Greek as L2

Ψυχομηχανική προσέγγιση της πολυσημίας του ρήματος *φέρω*

Ανθούλα Ροντογιάννη
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
arontogianni@uth.gr

Ο Gustave Guillaume, αν και εμπνεύστηκε από τη δομική γλωσσολογία του Ferdinand de Saussure, διαφοροποιείται από αυτή, όχι μόνο ως προς την ορολογία που επιλέγει για να εκφράσει τις έννοιες που εξετάζει, αλλά και ως προς τον προβληματισμό που χαρακτηρίζει το σύνολο των θεωριών που συνθέτουν την Ψυχομηχανική / Ψυχοσυστηματική ανάλυση του λόγου. Τα δύο συνθετικά του όρου δηλώνουν τον συνδυασμό των ψυχικών (*ψυχο-*) συστημάτων της νοητικής αναπαράστασης των γλωσσικών συστημάτων και τη δυναμική

(-μηχανική) της γλώσσας σε συνάρτηση με αυτή της σκέψης. Η γλώσσα, από στατικό σύνολο δυαδικών αντιθέσεων, αποκτά μια δυναμική προοπτική μέσα από νοητικές διεργασίες όπου οι αντιθέσεις (*oppositions*) μελετώνται ως διαδοχικότητες, και ταξινομούνται σε πρώιμες και όψιμες θέσεις (*positions*) στον άξονα της κίνησης της σκέψης. Στην παρούσα μελέτη θα εξετάσουμε, σε πρώτο χρόνο, πιο αναλυτικά κεντρικές έννοιες της Ψυχομηχανικής, όπως αυτές της κίνησης / του κινητισμού (*cinétisme*), της πρόσπτωσης (*incidence*) και του λειτουργικού χρόνου (*temps opératif*). Το ρήμα ως κατηγορηματικό μέρος του λόγου (*partie du discours prédicative*) και η έννοιά του που είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με αυτή του χρόνου, αποτελούν τον πυρήνα του δεύτερου μέρους της εργασίας. Σύμφωνα με την Ψυχομηχανική, η πρόσβαση στα διάφορα στάδια κατασκευής της λέξης που την διαφοροποιούν από την πρωταρχική βασική της σημασία επιτυγχάνεται μέσω των τομών που πραγματοποιούνται από τη γλώσσα στον λόγο και τη σκέψη. Αν και η Ψυχομηχανική ερευνά εξ ορισμού τη σημασία των μονάδων που συνθέτουν τη γλώσσα δεν εξαντλείται με το έργο του Guillaume (1929), αλλά εφαρμόζεται σε σημασιολογικό και λεξικολογικό επίπεδο από τους Pottier (1976/1992), Martin (1976) και Picoche (1992). Στο τρίτο μέρος της εργασίας μας θα επιχειρήσουμε την εφαρμογή των θεωριών αυτών προκειμένου να μελετήσουμε ειδικότερα την πολυσημία του ρήματος *φέρω*. Θα εστιάσουμε όχι μόνο στα περιβάλλοντα μέσα από τα οποία διακρίνουμε τις διαφορετικές σημασίες του, αλλά - κυρίως- στα διάφορα στάδια κινητισμού του ρήματος, διερευνώντας κατά πόσο μπορούν να λειτουργήσουν ως μηχανισμοί άρσης της ασυμμετρίας που χαρακτηρίζει τη σχέση μορφής – περιεχομένου της πολύσημης λέξης.

Λέξεις-κλειδιά: ψυχομηχανική, σημασιολογία, λεξικογραφία, λεξικολογία, μετάφραση

Βιβλιογραφία

- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. (1978). Ψυχοσυστηματική της μετοχής στην κοινή νεοελληνική, *Φιλολόγος* 13, Θεσσαλονίκη, σσ. 311-319.
- Boone, A., Joly, A. (1996). *Dictionnaire terminologique de la systématique du langage*. Paris: L'Harmattan, coll. « Sémantiques ».
- Guillaume, G. (1970). *Temps et Verbe. Théorie des aspects, des modes et des temps*. Paris : Librairie Honoré Champion.
- Guillaume, G. (1994). *Langage et science du langage*. Paris-Québec : A.-G. Nizet, Presses de l'Université Laval.
- Martin, R. (1976). *Inférence, antonymie et paraphrase, éléments pour une théorie sémantique*. Paris : Librairie C. Klincksieck, Bibliothèque française et romane.
- Μότσιου, Β. (1994). *Στοιχεία Λεξικολογίας, Εισαγωγή στη νεοελληνική λεξικολογία*. Αθήνα: Νεφέλη / Γλωσσολογία, 9.

- Ξυδόπουλος, Γ. (2017). *Λεξικολογία, Εισαγωγή στην ανάλυση της λέξης και του λεξικού*, Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.
- Picoche, J. (1992-β). *Structures sémantiques du lexique français*. Paris : Nathan - Recherche, Linguistique Française.
- Pottier, B.(1992). *Sémantique générale*. Paris : P.U.F., coll. Linguistique Nouvelle.
- Ροντογιάννη, Α. (2020). Ενδογλωσσική και διαγλωσσική προσέγγιση της συνωνυμίας. Συγκριτική μελέτη λογοτεχνικών μεταφράσεων με δίγλωσσα και μονόγλωσσα λεξικά. In : Gavrilidou, Z, Mitsiaki, M, Fliatouras, A., 2020, *Proceedings of XIX EURALEX Congress: Lexicography for Inclusion*, Vol. I, Democritus University of Thrace, pp. 203-213.

The acceptance of literature by the students of Modern Greek as a foreign language over the instructive practice

Nikos Roubis

Greek Language Center, University of Athens

rouniko@gmail.com

Few studies have focused on the attitude adopted by the foreign language students towards literature and its use in the instructive-teaching process. Based on these studies this presentation discusses the findings of an indicative survey using as a sample students of Modern Greek as a foreign language, who attended the Modern Greek Language Centre at the University of Athens, the Greek Language School at the University of Cyprus and the Department of Greek Philology at the University of Oxford. The main research question raised by the survey is whether and to what extent the teaching of the literature text has, in the view of the specific students, beneficial effects on the learning of Modern Greek as a foreign language, as well as on the aspects of language learning covered by these effects (vocabulary, reading skills, interpretive ability and writing). From the second question arises a series of individual investigations that concern whether the contact of students with literature texts offers wider benefits pertaining to the understanding of Greek culture, the achievement of intercultural communication and the acquisition of a sense of familiarity with the target-language. It is also investigated whether the teaching of literature offers pleasure, whether the taught literature texts contained in the textbooks contribute to the cultivation of a wide range of sought-after skills in relation to the Greek language. Finally, the wider thoughts of the students are examined relating to the contribution of the literature texts (that have been taught or have been read by the students themselves, that is, outside the classroom context) to their overall familiarity and contact with the Greek language.

Key words: greek language, greek literature, students of Modern Greek as a foreign language

References

- Akyel, A. & Yalcin, E. (1990). "Literature in the EFL class: A study of goal-achievement incongruence". *ELT Journal* 44 (3), 174-180.
- Βάμβουκας, Μ. (2007). *Εισαγωγή στην Ψυχοπαιδαγωγική Έρευνα και Μεθοδολογία*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.
- Cohen, L., Manion, L. & Morrison, K. (2005): *Research Methods in Education* [fifth edition]. London & New York: Routledge Falmer.
- Davis, J. N., Gorell, L. C., Kline, R. R., & Hsieh, G. (1992). "Readers and foreign languages: A survey of Undergraduate attitudes toward the study of literature". *The Modern Language Journal* 76 (3), 320-332.
- Flick, U. (2017). *Εισαγωγή στην Ποιοτική Έρευνα*. (Επιμ.: Ν. Ναγόπουλος, Μτφρ.: Ν. Ζιώγας). Αθήνα: Εκδόσεις Προπομπός.
- Hirvela, A., & Boyle, J. (1988). "Literature courses and student attitudes". *ELT Journal* 42 (3), 179-184.
- Κουβέλη, Α. (1984). «Το στοιχείο της παραμόρφωσης στην εμπειρική κοινωνική έρευνα». *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών* 54, 21-47.
- Κυριαζή, Ν. (2011): *Η Κοινωνιολογική Έρευνα: Κριτική Επισκόπηση των Μεθόδων και των Τεχνικών*, Αθήνα: Πεδίο.
- Morse, J. M. (1998): "Designing Funded Qualitative Research". Στο Denzin, N. & Lincoln, Y. S. (ed.) *Strategies of Qualitative Research*. London: Sage, pp. 56-85.

Τζαζμπερντεπουρότσαρδα, ματσομπερντεδόκουτα, τζιναβοστουντότσαρδα: Η σύνθεση στα Καλιαρντά

Ανδρέας Ρούβαλης & Αγγελική Ράλλη

Πανεπιστήμιο Πατρών

androuvalis@outlook.com, ralli@upatras.gr

Η ανακοίνωση έχει ως αντικείμενο την παρουσίαση της σύνθεσης στα Καλιαρντά, τη γλώσσα των ομοφυλόφιλων στην Ελλάδα καθ' όλη τη διάρκεια του 20ου αιώνα, στην οποία το μεγαλύτερο μέρος του λεξιλογίου αποτελείται από σύνθετες λέξεις (Πετρόπουλος 2016, Ρούβαλης 2020). Βασικός στόχος είναι η καταγραφή των ομοιοτήτων και των σημείων απόκλισης μεταξύ της σύνθεσης των Καλιαρντών και αυτής της Κοινής Νέας Ελληνικής (ΚΝΕ). Με τη βοήθεια ενός υλικού 1258 συνθέτων, υποστηρίζεται ότι οι ομιλητές έχουν πλήρη γνώση της μορφολογίας του νεοελληνικού συστήματος (Ράλλη 2005). Αυτό τους επιτρέπει να αξιοποιούν τις δυνατότητες που τους παρέχει, αλλά και να τις υπερβαίνουν για την επίτευξη των επικοινωνιακών τους στόχων (Dal & Namer 2017).

Το σύνολο των συνθέτων παρουσιάζεται αξιοποιώντας την κατηγοριοποίηση της Ralli (2013, και Ράλλη 2007) ως προς τη γραμματική κατηγορία συστατικών και συνθέτων, τη σχέση των συστατικών μεταξύ τους, τη δομή και τη θέση της κεφαλής. Θα δείξουμε ότι τα Καλιαρντά, όπως και η ΚΝΕ, χρησιμοποιούν θέματα και λέξεις για το σχηματισμό συνθέτων, ο συνδυασμός των οποίων βασίζεται σε τέσσερα δομικά σχήματα με διαφορετικό βαθμό παραγωγικότητας: Θέμα + Θέμα (π.χ. *πηχτόσουκρο* 'μέλι'), Θέμα + Λέξη (π.χ. *καροσούκρα* 'βενζίνη'), Λέξη + Θέμα (π.χ. *ζώτσαρδο* 'μπαλκόνι') και Λέξη + Λέξη (π.χ. *χαραμόλιο* 'καφές'). Τα σύνθετα που προκύπτουν ανήκουν, όπως και τα συστατικά τους, στις κατηγορίες του ρήματος (π.χ. *γουλφομπενάβω* 'γαβγίζω'), του ουσιαστικού (π.χ. *ντουλοχαρατσότσαρδο* 'εφορία') και του επιθέτου (π.χ. *ρουνοτζασμένος* 'καταδιωκόμενος'). Επίσης, είναι κυρίως δεξιόστροφα ενδοκεντρικά (π.χ. *τσαρδοντανιά* 'σεισμός'), αλλά υπάρχουν και εξωκεντρικά (π.χ. *ντουλακουμπού* 'τράπεζα'), βλ. Ανδρέου (2010) και Ralli & Andreou (2012). Αντίθετα όμως με ό,τι παρατηρείται στην ΚΝΕ, στα Καλιαρντά υπάρχει σχεδόν ολική απουσία παρατακτικών συνθέτων (2.4% επί του συνόλου των συνθέτων), και γενικότερα ρηματικών (Ralli 2009), η μη πραγμάτωση των οποίων μπορεί να ερμηνευτεί λόγω της ανάγκης να σχηματίζονται λέξεις που αποκλείουν την επικοινωνία σε όσους δεν ανήκουν στην εσω-ομάδα (ingroup) των χρηστών. Αυτό δεν συμβαίνει με τα σύνθετα που εμφανίζουν σχέση εξάρτησης δεδομένου ότι η ποικιλία στις πιθανές γραμματικές σχέσεις μεταξύ των συστατικών (Booij 2009· Haspelmath & Sims 2010· Jackendoff 2009) καθιστά δύσκολη την ερμηνεία τους. Επιπλέον, πολλά σύνθετα αποτελούνται από τρία ή τέσσερα συστατικά, φαινόμενο που - αν και πιθανό στην ΚΝΕ - δεν εντοπίζεται εξίσου συχνά. Σε αυτά, διαφαίνεται η τάση των χρηστών για τη δημιουργία απροσδόκητων, και συχνά σκωπτικών σχηματισμών (π.χ. *τζαζμπερντεπουρότσαρδο* 'εθνικό ίδρυμα').

Λέξεις-κλειδιά: καλιαρντά, σύνθεση, αντιγλώσσα

Βιβλιογραφία Ελληνόγλωσσα

- Ανδρέου, Μ. 2010. *Εξωκεντρικότητα στη Σύνθεση της Κυπριακής*. Μεταπτυχιακή εργασία. Πάτρα: Πανεπιστήμιο Πατρών.
Πετρόπουλος, Η. 2016. *Καλιαρντά*. Αθήνα: Νεφέλη.
Ράλλη, Α. 2005. *Μορφολογία* Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη (6η εκδ. 2014).

- Ράλλη, Α. 2007. *Η Σύνθεση Λέξεων: Διαγλωσσική μορφολογική προσέγγιση*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.
- Ρούβαλης, Α. 2020. «Ματσομπερντεδόκουτα, τζίναβοστουντότσαρδα και κουλουμπουριάσματα»: Οι διαδικασίες σχηματισμού λέξεων στα καλιαρντά (Αδημοσίευτη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία). Πανεπιστήμιο Πατρών, Πάτρα, Ελλάδα.

Ξενογλώσση

- Booij, G. 2009. Compounding and construction morphology. R. Lieber & P. Štekauer (επιμ.), *The Oxford Handbook of Compounding*. Oxford: Oxford University Press, 322- 347.
- Dal, G. & Namer, F. 2017. Playful nonce-formations in French: Creativity and productivity. S. Arndt-Lappe, A. Braun, C. Moulin & E. Winter-Froemel (επιμ.), *Expanding the Lexicon: Linguistic Innovation, Morphological Productivity, and Ludicity*. Berlin: De Gruyter, 203-229.
- Haspelmath, M. & Sims, A. D. 2010. *Understanding morphology*. London: Hodder Education.
- Jackendoff, R. 2009. Compounding in the Parallel Architecture and Conceptual Semantics. R. Lieber & P. Štekauer (επιμ.), *The Oxford Handbook of Compounding*. Oxford: Oxford University Press, 162-203.
- Ralli, A. 2009. Modern Greek V V Dvandva Compounds: A Linguistic Innovation in the History of the Indo-European Languages. *Word Structure* 2(1): 48-67.
- Ralli, A. & Andreou, M. 2012. Revisiting exocentricity in compounding: Evidence from Greek and Cypriot. F. Kiefer, M. Ladányi, & P. Siptár (επιμ.), *Current Issues in Morphological Theory: (Ir)regularity, analogy and frequency*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, 65-82.
- Ralli, A. 2013. *Compounding in Modern Greek*. Dordrecht/ Heidelberg/ New York/ London: Springer.

Wh-clauses as DP-complements to antirrogative predicates

Anna Roussou¹ & Christos Vlachos^{1,2}

¹University of Patras, ²Hellenic Open University

aroussou@upatras.gr, cvlachos@upatras.gr

§1. Claim. Ross (2009) distinguishes between two types of *wh*-clauses: *Disjunctive* (DWH) and *Conjunctive* (CWH). The denotation of DWHs is a set of propositions that implicate the operator “or”; their answer is neither known nor fixed, as in typical *wh*-questions (Hamblin 1976, Karttunen 1977). On the other hand, the denotation of CWHs is a set of propositions that implicate the operator “and”; their answer is both known and fixed. In this paper we consider CWHs and show that, under certain licensing environments, CWHs are selected by a proper subclass of antirrogative predicates that typically select *propositions* but not *questions*. These predicates may also select a D(eterminer) P(hrase) and/or a F(ree) R(elative) clause. On these grounds, we argue that the CWH is a DP complement of the antirrogative predicate. This DP is headed by the *wh*-phrase, which projects on top of the clausal left periphery (Manzini & Roussou 2020). Semantically, the *wh*-phrase has an indefinite/polar reading (it is not a question) that binds a variable in its argument position. We further show that CWHs are directly comparable to Adger & Quer’s (2001) *Unselected Embedded Questions*, and Agouraki’s (2005) *Future wh-clauses*.

§2. Data. Under typical patterns of clausal complementation (e.g., Karttunen 1977, Lahiri 2002, Dayal 2016), the predicate *pistevo* ‘believe’ in (1) is *antirrogative*, in that it c(ategorially)- and s(emantically)-selects propositions (*that*-clauses; (1a)) and not questions (1b).

- (1) a. *Pistevo oti o Tsitsipas kerdhise to kipelo*
believe.1SG that the Tsitsipas won.3SG the cup
‘I believe that Tsitsipas won the cup.’
b. **Pistevo pjos kerdhise to kipelo*
believe.1SG who win.3SG the cup
‘*I believe who won the cup.’

However, if *pistevo* is in the scope of certain operators, a *wh*-clausal complement becomes possible, as in (2) (based on (1)):

- (2) a. *Dhen tha pistepsis pjos kerdhise to kipelo*
‘You won’t believe who won the cup’
b. *Mono i Maria pistepse pjos kerdhise to kipelo*
‘Only Mary believed who won the cup’
c. *Kanenas dhen pistepse pjos kerdhise to kipelo*
‘None believed who won the cup’

In (2a), *pistevo* is embedded under a negative quantifier *dhen* (not) (and future modality), in (2b), under the focus operator *mono* ‘only’ (mono), and in (2c), under the negative polarity item *kanenas* ‘nobody’. In all cases, the *wh*-clauses has a ‘conjunctive’ reading in that there is total information over ‘George’s origin’.

§3. Analysis. We argue on the basis of (2) (further elaborated) for the structure in (3) where the complement of the matrix predicate is a DP headed by *pjos*:

- (1) [CP *dhen tha* [TP *pro* *pistepsis* [v/VP *pistepsis* [DP *pjos* [CP [TP *kerdhise to kipelo*]]]]]

Notice that *pjos* (internally) merges above the CP. This is because C is not interrogative (it is a CWH) and cannot Agree with the *wh*-phrase. In the semantics, *pjos* translates to an indefinite that binds its variable inside the C-clause (via lambda-abstraction; see

Heim and Kratzer 1998). In short, (3) predicts that CWHs can serve as complements only to proposition-selecting predicates that may also select DPs (and/or FRs, which typically have been analyzed as DPs).

Key words: wh-questions, wh-movement, clausal complementation, antirrogative, selection

References

- Adger, D., & Quer, J. (2001). The syntax and semantics of unselected embedded questions. *Language*, 107-133.
- Dayal, Veneeta. 2016. *Questions*, volume 4 of *Oxford Surveys in Semantics and Pragmatics*. Oxford: Oxford University Press.
- Hamblin, C. L. (1976). Questions in montague english. In *Montague grammar* (pp. 247-259). Academic Press.
- Kratzer, A., & I. Heim. (1998). *Semantics in generative grammar* (Vol. 1185). Oxford: Blackwell.
- Karttunen, L. (1977). Syntax and semantics of questions. *Linguistics and philosophy*, 1(1), 3-44.
- Lahiri, U. (2002). *Questions and answers in embedded contexts*. Oxford University Press on Demand.
- Ross, H. (2009). Wh-clauses. Talk delivered at the *International Conference on Clause Types*. Goethe University, Frankfurt, Germany.

Η καταστροφή της Σμύρνης μέσα από τη βενιζελική εφημερίδα «Ελεύθερος Τύπος»: συνδυασμός Κριτικής Ανάλυσης Λόγου και Γλωσσολογίας Σωμάτων Κειμένων

Αγγελική Σακελλαρίου & Αντώνης Μανδήλας

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

asakellariou@uowm.gr, mandilas@hotmail.gr

Στο άρθρο αυτό εξετάζουμε ένα ιστορικό γεγονός μεγάλης εθνικής σημασίας μέσα από τον λόγο μιας εφημερίδας της εποχής. Συγκεκριμένα μελετούμε πώς παρουσιάζεται η Μικρασιατική καταστροφή του 1922 μέσα από την εφημερίδα «Ελεύθερος Τύπος», η οποία είναι ιδεολογικά προσκείμενη στον Βενιζέλο (πρώην πρωθυπουργό και βασικό συντελεστή της εδαφικής επέκτασης του ελληνικού κράτους). Επίσης μελετούμε πώς διαμορφώνονται οι διάφορες ταυτότητες μέσω του λόγου της εφημερίδας στα άρθρα της περιόδου από τις 26/08/1922 έως και τις 07/09/1922. Κατά το διάστημα αυτό, η Σμύρνη καταστρέφεται από πυρκαγιά, ενώ ο ελληνικός πληθυσμός της τρέπεται σε άτακτη φυγή και γνωρίζει την προσφυγιά ή θανατώνεται από τους Τούρκους του Κεμάλ.

Για την ανάλυση των δεδομένων μας χρησιμοποιούμε τα εργαλεία της κριτικής ανάλυσης λόγου και συγκεκριμένα την πιο πρόσφορη εκδοχή της, σε σχέση με το ερευνητικό αντικείμενό μας, την λογοϊστορική (Discourse Historical Approach) κριτική ανάλυση λόγου της Wodak και των συνεργατών της (βλ. ενδεικτικά Meyer & Wodak 2009) που εντάσσει τον λόγο στο ιστορικό και κοινωνικό του συγκεκριμένο. Στο πλαίσιο αυτής της προσέγγισης, η έννοια της ταυτότητας ορίζεται από την αίσθηση του ανήκειν σε μία ομάδα (στην περίπτωση μας στους Έλληνες) και, ακόμη, μέσω της ομοιότητας των μελών της ομάδας μεταξύ τους και της διαφοράς τους με μέλη της εξω-ομάδας (τους Τούρκους) (Wodak & Boukala 2015). Το «εμείς» ταυτίζεται με το καλό ή το καλύτερο, ενώ οι «άλλοι» με το κακό ή το χειρότερο (van Dijk 1998).

Τα ερευνητικά μας ερωτήματα είναι:

- Πώς αναπαρίσταται η καταστροφή της Σμύρνης του 1922 μέσα από την εφημερίδα;
  - Πώς παρουσιάζεται το εθνικό «εμείς» (Έλληνες);
  - Πώς παρουσιάζεται ο εθνικός «άλλος» (Τούρκοι);
  - Πώς παρουσιάζεται ο εσωτερικός «άλλος» (οι αντιβενιζελικοί – φιλοβασιλικοί);
- Δεδομένου ότι αναλύουμε μεγάλο όγκο κειμένων, συνδυάζουμε την παραπάνω προσέγγιση με εργαλεία της γλωσσολογίας σωμάτων κειμένων (corpus linguistics). (Για τη συνέργεια των δύο μεθόδων, βλ. Baker κ.ά. 2008). Έτσι, τα δεδομένα μας εξετάζονται ποιοτικά και ποσοτικά. Πιο συγκεκριμένα, μελετούμε τις λεξιλογικές συνάψεις, δηλαδή τη «συνεμφάνιση δύο ή περισσότερων λέξεων σε ένα μικρό διάστημα μέσα στο κείμενο» (Sinclair: 1991) μέσω συμφραστικών πινάκων. Οι λέξεις-κλειδιά αναδύονται από το ιστορικό συγκεκριμένο αλλά και από τα ίδια τα κείμενα ως κεντρικά θέματα, κι είναι οι ακόλουθες: *Έθνος, Έλληνας, Τούρκος, Οθωμανός, Χριστιανός, Σμύρνη, Μ. Ασία, Ιωνία, Βενιζέλος, Βασιλιάς, Στεργιάδης, σφαγή, εκκένωση, συμφορά, καταστροφή, πρόσφυγας, πυρκαγιά, τραγωδία, Γαλλία, Αγγλία, Ιταλία, Αμερική*.
Λέξεις-κλειδιά: Τύπος, Έλληνες, Τούρκοι, Μικρασιατική καταστροφή, Βενιζέλος.

Βιβλιογραφία

Πολίτης, Π. (2001). Μέσα μαζικής ενημέρωσης: Το επικοινωνιακό πλαίσιο και η γλώσσα τους.

http://www.komvos.edu.gr/glwssa/odigos/thema_b_10/thema_pdf.pdf

- Baker Paul, Costas Gabrielatos, Majid Khosravinik, Michal Krzyżanowski, Tony Mcenery & Ruth Wodak. (2008). A useful methodological synergy? Combining critical discourse analysis and corpus linguistics to examine discourses of refugees and asylum seekers in the UK press. *Discourse & Society* 19 (3): 273–306.
- Wodak, R., (2009). Critical discourse analysis: History, agenda, theory and methodology. Στο *Methods for critical discourse analysis*, Ruth Wodak, Michael Meyer (επιμ.). London : Sage (2^η έκδ. αναθεωρημένη), 1-33.
- Wodak, Ruth & Boukala, Salomi. (2015). (Supra)National identity and language: Rethinking national and european migration policies and the linguistic integration of migrants. *Annual Review of Applied Linguistics*. 35: 253-273.
- Sinclair, J. (1991). *Corpus, concordance, collocation*. Oxford: Oxford University Press.
- Van Dijk, T. A. (1998). *Ideology: A multidisciplinary approach*. Sage.

Lexicological and linguistic remarks on an unpublished Vita Aesopi manuscript

Konstantinos Sampanis¹, Amalia Makatsori & Asimakis Fliatouras²

¹Boğaziçi University, ²Democritus University of Thrace

konstantinos.sampanis@yahoo.com, amalia.makatsori@gmail.com,
afliatouras@yahoo.com

Editions of Aesop's fables as well as Aesop's Biography (known as “Βίος Αἰσώπου” or “Vita Aesopi” in a Western context) have a long tradition since they served not only literary but also pedagogical purposes (cf. Perry 1952). The numerous editions of works attributed or related to Aesop do not only illustrate the didactic significance of the text but also capture changes in language per se. Hence, on the one hand, we encounter the Maximos Planoudes' edition of Aesop's texts composed in Archaic Greek (Horrocks (2010: 268) describes Planoudes' style as “Academic Greek”, cf. Eberhard 1872: 225 - 305) and, on the other hand, there are several vernacular editions (cf. Papat homopoulos 1999) which feature a linguistic register which Eideneier (1999: 133) designated as ‘Schriftkoine’ (“Writing Koine” namely a form of common written/literary Greek).

Along with this dichotomy between archaic versus vernacular registers in the transmission of Aesop's Vita and Fables, there is a 18th c. manuscript in which Aesop's Vita and Fables are provided not merely in plain text but in a peculiar accumulation of learned and vernacular synonyms. According to Eideneier (ibidem: 151) the manuscript, which now lies in Athos, originates from Peloponnese and constitutes an ἐξήγησις, an interpretation (exegesis) of Planoudes' “classical” edition. As Eideneier remarks, Planoudes text is omnipresent “through its absence” since the manuscript does not include Planoudes' expressions, yet the former seems to constantly interpret the latter. For instance, as illustrated below, Planoudes' formulation of a simple sentence in the first row corresponds to up to three different expressions in the manuscript we examine:

Planoudes' Text	Αἰσωπος	παραχρήμα	ἀνέκραγεν
1 st Variation	ὁ Αἰσωπος	πάραιτα	ἔκραξεν
2 nd Variation		εὐθύς	ἐφώναξεν
3 rd Variation			εἶπεν

Thus, Planoudes' Αἰσωπος παραχρήμα ἀνέκραγεν “Aesop shouted immediately” is rendered ὁ Αἰσωπος (‘Aesop’ with the addition of the definite article as in Modern Greek) πάραιτα/ εὐθύς (‘immediately’/ ‘at once’ corresponding to archaic παραχρήμα and ἔκραξεν/ ἐφώναξεν/ εἶπεν (‘shouted’ (learned)/ ‘shouted’ (vernacular)/ ‘said’, all 3Sg.Aor.Ind. corresponding to archaic ἀνέκραγεν (‘he) shouted’). In other cases, the manuscript provides even more synonyms as well as syntactic alternatives. It is postulated that the text was used for didactic purposes.

In this paper we present a newly started project that aims at:

- transcribing and annotating the manuscript's text so that this is readily accessible for further analysis.
- categorizing and tagging the synonyms with respect to lexical categories such as +archaic, +learned, +vernacular so that we better understand the pattern behind the compilation of the synonym bundles. In doing so, we intend to make use of mark-up annotation tools.
- offering a comprehensive analysis about the function of this text.
- eventually preparing a critical edition of the text.

Key words: Early Modern Greek, Aesop, Manuscript tradition, Diglossia, Lexicological Variation.

References

- Eberhard, Alfredi. 1872. *Fabulae Romanenses Graece Conscripatae*. Leipzig: B.G Teubner.
- Eideneier, Hans. 1999. *Von Rhapsodie zu Rap. Aspekte der griechischen Sprachgeschichte von Homer bis heute*. Tübingen: Gunter Narr Verlag.
- Horrocks, Geoffrey (2010): *Greek, A History of the Language and its Speakers*. Malden, MA: Wiley-Blackwell.
- Papathomopoulos, Manolis, (ed.). 1999. *Five Vernacular Translation of Vita Aesopi* (In Modern Greek: Πέντε Δημώδεις Μεταφράσεις του Βίου του Αισώπου). Athens: Papadimas.
- Perry, Ben Edwin. 1952. *Aesopica. A series of texts relating to Aesop or ascribed to him or closely connected with the literary tradition that bears his name, collected and critically edited with a commentary and historical essay. Volume I: Greek and Latin Texts*. Urbana: University of Illinois Press.

AMGiC: An annotated Dependency Treebank for Language Contact Phenomena attested in Asia Minor Greek

Konstantinos Sampanis¹ & Prokopis Prokopidis²

¹Boğaziçi University, ²Institute for Language and Speech Processing / Athena RC
konstantinos.sampanis@yahoo.com, prokopis@athenarc.gr

The “Asia Minor Greek in Contact” (AMGiC) Corpus is an annotated dependency Treebank that follows the Universal Dependencies (UD) annotation scheme (Nivre et al. 2020). The Corpus is being compiled on the basis of available texts on Asia Minor Greek (AMG) such as textbooks, grammars, recorded testimonies and other sources (for instance: Dawkins 1916, Kessissoglou, 1951, Kostakis 1968, Anastasiadis 1976).

AMGiC’s originality lies in the fact that the Corpus aims at collecting all instances of contact-induced morphosyntactic phenomena (CIMSP) which are traced in Asia Minor Greek (AMG) dialectal sources (namely in Silliot, Cappadocian and Pharasiot varieties) as a result of the contact between Greek and Turkish varieties in Anatolia. CIMSP involve cases in which the Turkish influence is either straightforward, as in ex. (1), in which the Turkish question particle (Q.PRT.) is attested, or indirect, as in ex. (2.a.), in which the Turkish influence is not conspicuous through a particular morphological or lexical element but refers to a probable pattern reduplication in AMG calqued after relevant Turkish relative clauses constructions as in (2.b.):

(1)

as to bíko mi?

M.PRT. *it*.ACC. *do*.1SG. Q.PRT.

“Should I do it?”

(Mavrochalyvidis & Kessissoglou 1960: 84)

(2.a.)

tu puliðjú t’ óimat axsen don tópo

the-bird.GEN. *the-blood*.=POSS.3SG. *flow*.AOR.3SG. *the-place*.ACC.

(2.b.)

kuşun kanı aktığı yerde

the-bird.GEN. *the-blood*.=POSS.3SG. *flow*.PART.=POSS.3SG. *the-place*.LOC.

“...at the place where the bird’s blood flowed” (Dawkins 1916: 201-202, apud Kappler 2011: 108, cf also Janse 2009: 46)

The AMGiC Corpus aims at collecting all instantiations of related CIMSP phenomena and categorizing them so that these are available to any scholar who is interested in AMG or language contact in general. Moreover, and in addition to the UD analysis, AMGiC provides information concerning the sociolinguistic context within which

morphosyntactic phenomena arise in conjunction with the concept of Language Contact Intensity (cf. Thomason & Kaufman 1988: 65ff, Thomason 2001: 66) as well as sociolinguistic factors specifically defined for AMG (Theodoridi 2017).

AMGiC largely aligns with the annotation of the existing Greek UD treebank (UD_GreekGDT) (cf. <http://gdt.ilsp.gr/>) and, whenever necessary, of UD Turkish BOUN (https://github.com/UniversalDependencies/UD_Turkish-BOUN). AMGiC is the second UD Corpus based on specific structural phenomena (along with the “Turkish-German CodeSwitching Corpus”. cf. Çetinoğlu Çöltekin 2019) yet the first one exclusively dealing with contact phenomena.

In our paper we aim at:

- a) presenting the corpus architecture as well as the procedure of collecting, annotating and analyzing the AMG material with respect to the UD scheme.
- b) indicating contact phenomena found in our Corpus that are of interest from a morphosyntactic perspective.
- c) illustrating the methodology whereby we incorporate sociolinguistic factors into each annotated example.
- d) showing the significance of UD analysis for cross-linguistic comparison via a set of dependency relations defined for all UD treebanks.

Key words: Language Contact, Universal Dependencies, Contact-Induced Change, Asia Minor Greek

References

- Anastasiadis, Vasilios. 1976. *I sintaksi sto Farasiotiko idhioma tis Kappadokias* [The syntax of the dialect of Pharasa in Cappadocia]. Doctoral Dissertation, University of Ioannina.
- Dawkins, R. M. 1916. *Modern Greek in Asia Minor. A Study of the Dialects of Silli, Cappadocia and Pharasa with Grammar, Texts, Translations and Glossary*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Janse, Mark. 2009. “Greek-Turkish Language Contact in Asia Minor”. *Etudes Helleniques - Hellenic Studies* 17 (1): 37–54.
- Kappler, Matthias (2011): “A Tale of two Languages: Tracing the History of Turkish-Greek Language Contacts”. *Türk Dilleri Araştırmaları*, 21.1: 95-130.
- Kessissoglou, I. I. 1951. *To ghlosiko idhioma tu Ulaghatsh*. [The dialect of Ulaghatsh]. Athens: Center of Asia Minor Studies.
- Kostakis, Thanasis. 1968. *To ghlosiko idhioma tis Silis* [The dialect of Silli]. Athens: Center of Asia Minor Studies and French Institute of Athens.
- Mavrochalyvidis, G. & I. I. Kessissoglou. 1960. *To ghlosiko idhioma tis Axu*. [The Dialect of Axos]. Athens: Center of Asia Minor Studies and French Institute of Athens.
- Nivre, J., de Marneffe, M.-C., Ginter, F., Hajič J., Manning, C. D., Pyysalo, S., Schuster, S., Tyers, F. & Zeman, D. 2020. “Universal Dependencies v2: An Evergrowing Multilingual Treebank Collection”. In *Proceedings of the 12th Language Resources and Evaluation Conference*. Marseille, France.
- Özlem Çetinoğlu and Çağrı Çöltekin. 2019. “Challenges of Annotating a Code-Switching Treebank”. In *Proceedings of the 18th International Workshop on Treebanks and Linguistic Theories (TLT, SyntaxFest 2019)*. Paris, France.
- Prokopidis, Prokopis and Haris Papageorgiou. 2017. “Universal Dependencies for Greek”. *Proceedings of the NoDaLiDa 2017 Workshop on Universal Dependencies* (UDW 2017), pp. 102 – 106.

- Theodoridi, Anatoli. 2017. *Cappadocians dialects and Pharasiotika : sociolinguistic and structural aspects of their contact with Turkish* (in Greek). Unpublished doctoral dissertation, University of the Aegean.
- Thomason, Sarah Grey & Terrence Kaufman. 1988. *Language Contact, Creolization, and Genetic Linguistics*. Berkeley: University of California Press.
- Thomason, Sarah G. 2001. *Language Contact. An Introduction*. Edinburgh: Edinburgh University Press.

The Greek Synthetic Perfect Tense-form in Subordinate Clauses: A Diachronic Analysis of Verbal Aspect and Lexical Variety

James E. Sedlacek
University of Manchester
sedlacekj@hotmail.com

This paper establishes the criteria for selection of examples for analysis, from a corpus-based study, where a Perfect tense-form is in a clause headed by *ἵνα*, *ὅτι*, *ὥσπερ*, or other forms of *ὥς*. Next, the paper categorises the examples drawn from the corpus, in order to highlight developmental differences. Next the results are shown with reference to both frequency of syntactical constructions and lexical selection. The phenomena observed over the diachronic spectrum of the corpus are then connected to the stages of grammaticalisation. The data shows that the earlier and later segments of the corpus show a lower frequency of usage of the Perfect tense-form in subordinate clauses, while the central segment shows a much higher frequency of this usage. Also, the central segment shows a much higher number of lexemes used in these constructions with a greater selection from active lexemes. All of this is shown to be consistent with the stages of grammaticalisation of the Perfect, where the earlier stages frequently selected for states, and the later stages frequently selected for events. The middle stage selects for both events and states, since the Perfect tense-form is in transition. Next, the verbal aspect properties are mapped onto the examples showing how the Perfect tense-form changes its focus from state to event as it undergoes transition in its grammaticalisation process. The three examples below represent three types of lexemes selected using a Perfect tense after a relative clause marker; active, stative, and cognitive.

ὥσπερ Ὅμηρος περὶ <τοῦ> Ἑκτορος πεποίηκε λέγοντα τὸν Πρίαμον, *Aris. Nic Eth*
just as Homer has represented Priam as saying of Hector,

ὅτι πόρωσις ἀπὸ μέρους τῷ Ἰσραὴλ γέγονεν ἄχρι οὗ τὸ πλήρωμα τῶν ἐθνῶν εἰσέλθῃ
Paulos Ep. ad Rom.
that a hardening of parts has come to exist for Israel until which time the fulness of Gentiles has entered

ὥσπερ αὖ τοῦναντίον, Ἀρταξέρξης αἰσθόμενος ὦχον τὸν υἱὸν ἐπιβεβουλευκότα τοῖς ἀδελφοῖς ἀθυμήσας ἀπέθανε. *Plut. Mor.*
So again, on the contrary, when Artaxerxes perceived that his son Ochus had plotted against his brothers, he despaired and died.

Key words: Perfect tense-form, Lexical selection, Grammaticalisation, Diachrony, Supplemental clauses.

References

- Adrados, Francisco Rodriguez. *A History of the Greek Language: From Its Origins to the Present*. Leiden: Brill, 2005.
- Allen, Rutger J. "Tense and Aspect in Classical Greek: Two Historical Developments; Augment and Perfect," 81-121 in *The Greek Verb Revisited: A Fresh Approach for Biblical Exegesis*, edited by Runge and Fresch. Bellingham, WA: Lexham, 2016.

- Bybee, Joan, Revere Perkins, and William Pagliuca. (1994) *The Evolution of Grammar: Tense, Aspect, and Modality in the Languages of the World*. Chicago: University of Chicago Press.
- Haspelmath, Martin. "From Resultative to Perfect in Ancient Greek." 187-224 In *Nuevos estudios sobre construcciones resultativas. Funcion* 11-12. edited by José Luis Iturrioz Leza. Universidad de Guadalajara: Centro de Investigación de Lenguas Indígenas, 1992.
- Hopper, Paul J., and Elizabeth Closs Traugott. *Grammaticalization*. 2nd edition. Cambridge Textbooks in Linguistics. Cambridge: Cambridge University Press, 2003.
- Horrocks, Geoffrey. *Greek: A History of the Language and its Speakers*. 2nd edition. West Sussex: Wiley-Blackwell, 2010.
- Lehmann, Christian. *Thoughts on Grammaticalization*. 3rd edition. Classics in Linguistics:1. Edited by Martin Haspelmath and Stefan Muller. Berlin: Language Science, 2015.
- McKay, Kenneth L. "The Use of the Ancient Greek Perfect Down to the Second Century A.D." *BICS* (1965) 1-21.
- Rothmayr, Antonia. *The Structure of Stative Verbs*. *Lingusitik Aktuell*:143. Amsterdam: John Benjamins, 2009.
- Sedlacek, James E. "A Diachronic Analysis of The Form of the Greek Perfect and its Associated Uses: Arguing for a Complex Verbal Aspect." *Proceedings of the 13th International Conference on Greek Linguistics (7-9/9/2017, London): Selected Papers* (London: University of Westminster, 2019: online at <http://icgl13.westminster.ac.uk/>) 235-247.

Static spatial information in descriptive discourse in Greek: age and language-specific effects

Stathis Selimis¹ & Demetra Katis²

¹*University of Peloponnese*, ²*National and Kapodistrian University of Athens*
e.selimis@go.uop.gr, dimkati@ecd.uoa.gr

The coding of a conceptual domain in speech, more particularly the frequency and types of concepts produced, differs across languages, discourses and speakers (see, e.g., Carroll & von Stutterheim 2011; Slobin, 2003). After all, languages differ lexico-grammatically and by extension in how they preferably structure information in discourse (even if in typological patterns), discourses differ in terms of communicative goal and internal structure, and speakers differ in terms of cognitive, linguistic and discourse skills. Here we focus upon the domain of static space and differences across languages and ages. Previous research has shown that even in the same type of discourse, i.e. monologues describing the same spatial arrangements, speakers of German and Chinese as opposed to English code more locative information moreover of a somewhat different type (e.g., Carroll et al., 2000; Carroll & von Stutterheim, 1993; Ji, 2007). Such differences are ascribed to lexico-grammatical features and their repercussions on discourse patterns, e.g. English syntax favoring entities as topics/subjects in utterance-initial position and cohesion on the basis of entities, while the less strict syntax of German and its anaphoric adverbs favor spatial information in utterance-initial position and cohesion on the basis of spaces which entities share. Moreover, children have been shown to move from simply listing entities to localizing them relative to other entities via utterance-final locatives, finally to cohesive discourse which focuses on spaces that entities share via utterance-initial locatives. However, such developments take place at a different pace, manner and degree across languages, e.g. more and earlier in French relative to English (e.g., Hendriks, 2005; Hendriks & Watorek, 2012; Watorek, 2004, 2018).

The current study investigates how production of locatives in descriptive discourse in Greek may be affected by age and structural traits of the language. We analyze monologues describing a poster experimentally elicited from 4-, 7- and 10-year old children as well as adults (10 participants at each age group). It depicted a complex scene of a town center to an interlocutor who cannot see it but must draw it. We report on the density and types of locative information, but primarily aim at relating them to how such information is structured on the level of the utterance and the discourse (e.g., pre- or post-verbally, cohesion on the basis of spaces or entities, transitive or intransitive locatives, types of predicates). For this we also exploit comparisons with findings on other languages, drawn from data identically-collected to ours. They show, as expected, a developmental trajectory similar across languages, i.e. increasing tokens and types of spatial information, moreover placed pre-verbally in more cohesive discourse. However, they also point to a slower pace of development in Greek, where even at 10 years locative information remains more restricted, vague and post-verbally positioned, while cohesion is achieved more implicitly moreover on the basis of entities rather than their spatial grounds. Explanations for such differences are sought in lexico-grammatical factors, above all the more restricted grammaticalizing of specific locative concepts in Greek relative e.g. to French, also its highly inflectional nature and freer word order which favor dropping of elements (including spatial grounds/relatums) and more implicit cohesion of utterances (also apparent in notable use of anaphoric deictics).

Key words: spatial language; locatives; cross-linguistic differences; language acquisition; descriptive discourse

References

- Carroll, M., Murcia-Serra, J., Watorek, M., Bendiscioli, A. (2000). The relevance of information organization to second language acquisition studies: The descriptive discourse of advanced learners of German. *Studies in Second Language Acquisition*, 22(3), 441–466.
- Carroll, M., & von Stutterheim, C. (1993). The representation of spatial configurations in English and German and the grammatical structure of locative and anaphoric expressions. *Linguistics*, 31(6), 1011–1041.
- Carroll, M., & von Stutterheim, C. (2011). Event representation, time event relations, and clause structure: A crosslinguistic study of English and German. In E. Pederson & J. Bohnemeyer (Eds.), *Event representation in language and cognition* (pp. 68–83). Cambridge University Press.
- Hendriks, H. (2005). Structuring space in discourse: A comparison of Chinese, English, French and German L1 and English, French and German L2 acquisition. In H. Hendriks (Ed.), *The structure of learner and varieties* (pp. 111–156). Mouton de Gruyter.
- Hendriks, H., & Watorek, M. (2012). The role of conceptual development in the acquisition of the spatial domain by L1 and L2 learners of French, English and Polish. In M. Watorek, S. Benazzo, & M. Hickmann (Eds.), *Comparative perspectives on language acquisition: A tribute to Clive Perdue* (pp. 401–419). Multilingual Matters.
- Ji, Y. (2007). Reference to space in Chinese and English poster descriptions. In N. Hilton, R. Arscott, K. Barden, A. Krishna, S. Shah, & M. Zellers (Eds.), *Proceedings of the 5th University of Cambridge Postgraduate Conference in Language Research* (pp. 104–111). Cambridge Institute of Language Research.
- Slobin, D. I. (2003). Language and thought online: Cognitive consequences of linguistic relativity. In D. Gentner & S. Goldin-Meadow (Eds.), *Language in mind: Advances in the investigation of language and thought* (pp. 157–191). MIT Press.
- Watorek, M. (2004). Construction du discours par des apprenants des langues, enfants et adultes. *Acquisition et Interaction en Langue Étrangère*, 20, 129–171.
- Watorek, M. (2018). Development of discourse competence: Spatial descriptions and narratives in L1 French. In M. Hickmann, E. Veneziano, & H. Jisa (Eds.), *Sources of variation in first language acquisition: Languages, contexts, and learners* (pp. 243–264). John Benjamins.

The argumentative potential of soft hate speech: Examining Greek news portals during the 'refugee crisis'

Dimitris Serafis & Stavros Assimakopoulos

University of Malta

serafisdimitris@gmail.com, stavros.assimakopoulos@um.edu.mt

Since summer 2015, the mobilization of refugee and migrant populations towards the Mediterranean has thrown the EU public debate in turmoil (Bevelander & Wodak 2019). In this context, EU institutions report an alarming increase of hatred discourses and aggression, which can easily be taken to constitute one of the most hazardous effects of extensively disseminated discriminatory attitudes in the Union (see e.g. Assimakopoulos, Baider & Millar 2017). Under these premises, and zooming on in Greece, as one of the EU countries most affected by the 'refugee crisis', this talk will examine manifestations of implicit, soft hate speech (see Baider, Assimakopoulos & Millar 2017: 4) in the comment sections of two mainstream news portals of different political orientations, that is, <https://www.protothema.gr/> (centre-right) and <https://www.efsyn.gr/> (centre-left). To this end, we have compiled and annotated a balanced corpus of comments (approximately 100,000 words) posted in reaction to articles pertaining to the so called 'refugee crisis' during its peak (2015-2017).

Recent research has shown that subtle hatred discursive manifestations can be more dangerous than explicit hate speech that openly incites to violence against the perceived 'Other', not only because they remain untraceable by the legislation and thus cannot be legally regulated, but also because, by remaining opaque, they naturalize and, by extension, propagate exclusionary behaviors in society (see Waldron 2012: 16-17; Soral, Bilewicz & Winiewski 2017). Drawing on the principles of Social Media Critical Discourse Studies (see e.g. KhosraviNik 2017), we outline a micro-textual analysis that scrutinizes meaning constructions on the basis of representations of social actors/action and metaphors (see Hart 2014) before turning to illustrate their argumentative dynamics with a focus on the argumentative inferences they trigger (see Rigotti & Greco 2019; see also Serafis et al. in press).

Despite the flourishing interdisciplinary scholarly debate on hate speech (see e.g. Assimakopoulos, Baider & Millar 2017; Ging & Siapera 2019), tracing the reasoning that lies behind implicit hatred discursive representations is still largely overlooked. Against this background, our study aims to deepen the relevant scholarly debate by providing solid analytical tools that enable us to uncover xenophobic hatred aggression by showcasing how it may become naturalized through the underlined argumentation of media discourses in one of the epicenters of the 'refugee crisis' in the crisis-ridden EU.

Key words: soft hate speech, hatred argumentation, Greek news portals, 'refugee crisis', social media critical discourse studies

References

- Assimakopoulos, S., Baider, F.H. & Millar, S. (Eds.). (2017). *Online hate speech in the European Union: A discourse-analytic perspective*. Cham: Springer.
- Baider, F.H., Assimakopoulos, S. & Millar, S. (2017). Hate speech in the EU and the C.O.N.T.A.C.T. project. In S. Assimakopoulos, F.H. Baider & S. Millar (Eds.), *Online hate speech in the European Union: A discourse-analytic perspective* (pp. 1-6). Cham: Springer.
- Bevelander, P. & Wodak, R. (Eds.). (2019). *Europe at the crossroads: Confronting populist, nationalist, and global challenges*. Lund: Nordic Academic Press.

- Ging, D. & Siapera, E. (Eds.). (2019). *Gender hate online: Understanding the new anti-feminism*. Cham: Palgrave Macmillan.
- Hart, C. (2014). *Discourse, grammar and ideology: Functional and cognitive perspectives*. London: Bloomsbury.
- KhosraviNik, M. (2017). Social media critical discourse studies (SM-CDS). In J. Flowerdew & J. E. Richardson (Eds.), *Handbook of Critical Discourse Analysis* (pp. 583–596). London: Routledge.
- Rigotti, E. & Greco, S. (2019). *Inference in argumentation: A topics-based approach to argument schemes*. Cham: Springer.
- Serafis, D., Raimondo, C., Assimakopoulos, S., Greco, S. & Rocci, A. (in press). Argumentative dynamics in representations of migrants and refugees: Evidence from the Italian press during the ‘refugee crisis’. *Discourse & Communication*.
- Soral, W., Bilewicz, M. & Winiewski, M. (2017). Exposure to hate speech increases prejudice through desensitization. *Aggressive Behavior*, 44, 136-146.
- Waldron, J. (2012). *The harm in hate speech*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Between aspects and grammaticalization of tenses in early Greek

Andrea Sesoldi

Roma Tre University/ Sapienza University of Rome

andrea.sesoldi@uniroma3.it

It is normally assumed that Indo-European was a tenseless language. On one hand early Hittite and Vedic are of fundamental importance in determining the original meaning of so-called primary endings as markers of progressive aspect (Kloekhorst, 2017). On the other hand, Homeric Greek retains, partially at list, a peculiar distribution of augment that permits us to give also to it an original aspectual meaning (probably a perfect-like meaning, s. Bakker, 2005, ch. 6).

Perfective aspect was not incompatible with present meaning, at an early stage at least. Like Czech, but unlike Russian (s. Dickey, 2000), Homeric language has a full aspectual opposition in context of generic present (especially in similes), where we find about one indicative aorist each two indicative presents. We cannot label all these cases as *gnomic*. In narrative past the figure is a bit more than one aorist each imperfect, but this is not sufficient for giving aorist primary past function. Slavic languages of the West group again offer us an explanation. Like Czech again, Homeric Greek also has a full aspectual opposition in past habitual context (marked by iterative -σκε, s. Sesoldi, forthcoming): here we find a bit less than one aorist each two imperfects. This happens probably because accomplishments tend more to behave like achievements in narrative but like activities in particular contexts (generic present and habitual in Homer, *generic-factual* for Slavic, s. Dickey, 2000: 90-ff. and 2015).

So, the fundamental questions that arise are the following: *Why has Greek never had a present aorist? Why indicative aorist behaves as a tenseless form?*

In future-like contexts indicative aorists are extremely rare (4 times in Iliad and 2 times in Odyssey). The explanation for this is obvious: unlike Czech, Greek has a future covering both imperfective and perfective meanings. With some verbs, and especially in performative context (εἶπω), we find subjunctive aorists where a future should rather be expected. On the contrary, presents with future-like meaning behave as future primarily in the indicative.

It is well known that in many cases subjunctive aorists are identical with future. According to Willi (2018) future is nothing more than a subjunctive aorist. I should formulate a bit different hypothesis. The grammaticalization of tenses going on, important differences in imperfective and perfective stems arise. At a stage a bit earlier than Homer, while imperfective stems had an opposition between past (imperfect) and not-past (present), perfective stems oppose not-future and future (covered by subjunctive aorist). Only later desiderative stems would have merged with the older (short-voweled) subjunctive of the sigmatic aorist, giving rise to the new future. So, the older full-aspectual system was broken up by the creation of an aspect-less tense. Only in Medieval Greek aspect will spread again to periphrastic future, but at this stage we have probably to do with a different kind of aspect, more resembling Spanish than Czech (s. Moser, 2017).

Key words: aspect, tense, grammaticalization

References

- Bakker, E. (2005). *Pointing at the Past. From Formula to Performance in Homeric Poetics*. Washington DC, Center for Hellenic Studies. Retrieved September 20, 2021, from <https://chs.harvard.edu>

- Björn, R. H. (2015). *Aspects of Proto-Indo-European*. Copenhagen, University of Copenhagen. Retrieved September 20, 2021, from <https://www.academia.edu>
- Dickey, S. McC. (2000). *Parameters of Slavic Aspect*. Chicago, University of Chicago Press.
- Dickey S. McC. 2015, Outline of a comparative analysis of the imperfective General-Factual in Slavic. *Die Welt der Slaven*, 56, 179-195.
- Kloekhorst, A. (2017). The Old Hittite and the Proto-Indo-European tense-aspect system. *Indogermanische Forschungen*, 122, 295-307.
- Moser, A. (2008). The changing relationship of tense and aspect in the history of Greek. *STUF*, 61, 5-18.
- Moser, A. (2017). Aktionsart, Aspect and Category Change in the History of Greek. In K. Bantein, M. Janse & J. Soltic (Edd.). *Variation and change in Ancient Greek tense, aspect and modality* (pp.131-157). Leiden and Boston, Brill.
- Napoli, M. (2007). Telicity as a parameter of aspect in Homeric Greek. Activity and accomplishment verbs. *Indogermanische Forschungen*, 112, 124-169.
- Sesoldi, A. (forthcoming) *Toward a new approach to the Homeric Greek verbal system*. JIES.
- Willi, A. (2018). *Origins of the Greek verb*. Cambridge, Cambridge University Press.

How Global English influences Modern Greek Journalistic Discourse? The Case of Fixed Multiword Expressions as a Cultural Influence implied in the Greek Online Press

Elpida Sklika

University of Strasbourg (France), Group of Oriental, Slavic and Modern Greek Studies (UR 1340), Department of Modern Greek Studies, Postdoctoral Researcher

esklika@unistra.fr

This study focuses on how English as a global language affects the Modern Greek through the online journalistic discourse. Our data consist of 126 Greek texts published on the Internet in 14 newspapers, 4 magazines (that have both paper and digital versions) and 6 digital newspapers (without a paper version), i.e., pure players. These texts are retrieved from three journalistic genres: news articles, opinion articles and interviews, and five semantic fields: art/fashion, finance/politics, world/environment, science/technology, and health/sports. Our purpose is to identify the traces of the contact between “global English” and Modern Greek realized through the borrowing of fixed phraseological units (fixed multiword expressions, MWes) and if these fixed MWes reflect a direct or implied cultural influence on the Greek media discourse. Our method requires a double analysis based on the theory of linguistic borrowing in order to identify the manifestations of this contact (Winford, 2010), as well as on the theory of discourse analysis by using the notions of intertextuality and discourse strategies in order to trace all possible citations, idioms and fixed expressions (c.f. Sarfati, 2005; Fairclough, 2010; Charaudeau, 2011).

A “global language” is used for international communication between people who do not share a common mother tongue (Mauranen, 2012) and English is nowadays broadly used in international communication, academic research, the film and music industry and the Internet (Crystal, 2003). In this study, we examine how this change reflects the personal choices of the journalists or if there is a cultural change in the perception of the Greek society. In fact, fixed MWes or famous film or song references are not only a part of a national paremiological discourse, but also an influence that can affect what people read and what often remains memorized, since it becomes a type of widespread common knowledge (Androutsopoulos, 2013).

According to our results the majority of English fixed MWes is found in headlines and headings on the Greek journalistic discourse. However, bracketed citations and quotes hold a lot of English loans, and many fixed expressions are inserted without translation in Greek too. We traced different types of MWes like collocations, idioms, proverbs, literary allusions and quotes from movies and songs. This strategy shows the journalists’ intended “effect of credibility” in order to make their discourse more persuasive and make the message clearer to a wider public -an indexicality effect which gives a rather formal register that increases the text’s prestige-. Moreover, longer MWes serve as a “captivation strategy” of the public’s attention that aims to get them sentimental to persuade them -called the dramatization of the speech according Charaudeau- (2011: 73). Finally, even if these occurrences in our corpus are not so numerous, it is worth to underline that these discourse strategies not only depend on the power of English as a dominant language, but also on the personal choices of these texts’ authors in order to give them their proper tone together with all the cultural and social representations implied.

Key words: English as a global language, Modern Greek, online press, linguistic borrowing, discourse analysis, fixed multiword expressions

References

- Androutsopoulos, J. (2013). "English 'on top': discourse functions of English resources in the German mediascape." *Sociolinguistic Studies* 6(2).
- Charaudeau. P. (2011). *Les médias et l'information, l'impossible transparence du discours*. Belgium: Editions De Boeck Université.
- Crystal, D. (2003). *English as a Global Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Fairclough, N. (2010). *Critical Discourse Analysis: The Critical Study of Language*. London: Routledge, Taylor & Francis Group.
- Mauranen, A. (2012). *Exploring ELF: academic English shaped by non-native speakers*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Sarfati, G. E. (2005). *Éléments d'Analyse du Discours*, 2ème Édition. Paris: Armand Colin.
- Winford, D. (2010). Contact and Borrowing. In "*The Handbook of Language Contact*". Oxford: Blackwell Publishing Ltd., John Wiley & Sons, Ltd.

Λειτουργική Γραμματική: Δοκιμές σε Τάξεις Δημοτικών Σχολείων της Κύπρου

Σπύρος Σοφοκλέους
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου
spysofo@gmail.com

Την τελευταία εικοσαετία, στο κυπριακό εκπαιδευτικό συγκείμενο, αναδεικνύεται, ως σημείο εστίασης και συζήτησης, η διδασκαλία της γραμματικής της Νέας Ελληνικής Γλώσσας. Στο πλαίσιο αυτό, επιχειρείται συχνά προσπάθεια για μετατοπίσεις από τις παραδοσιακές προσεγγίσεις, που ασχολούνται πρωτίστως με τυπικές και αποπλαισιωμένες γλωσσικές γνώσεις και δομές. Πλέον, το ενδιαφέρον στρέφεται προς τις προσεγγίσεις που εστιάζουν στη λειτουργία της γλώσσας, αξιολογώντας το τι ακριβώς κάνουν τα γλωσσικά στοιχεία, αλλά και πώς τα γλωσσικά αυτά στοιχεία το κάνουν κάθε φορά, σε συγκεκριμένο πλαίσιο (Thompson, 2013; Young & Ferguson, 2020).

Η σχετική εκπαιδευτική έρευνα και πρακτική, διαχρονικά και συγχρονικά, ανέδειξε βασικές προσεγγίσεις διδασκαλίας της γραμματικής: την παραδοσιακή, τη δομιστική, την επικοινωνιακή, την κειμενοκεντρική και την κριτική (Κουτσογιάννης, 2017; Μήτσης, 2019; Τεντολούρης & Χατζησαββίδης, 2014). Αντλώντας και συνθέτοντας από τις εν λόγω προσεγγίσεις, αναπτύξαμε στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου το διδακτικό υλικό: *Ελληνικά: Κείμενα και Δραστηριότητες (Β'-Στ' τάξεις)*. Το υλικό αυτό αναπτύχθηκε και διαχύθηκε στα σχολεία, ώστε να γίνει προσπάθεια για κάλυψη πιθανών μαθησιακών κενών στο γλωσσικό μάθημα, που παρατηρήθηκαν μετά το κλείσιμο των σχολείων, λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού (COVID-19).

Σκοπός της εισήγησης είναι, εξετάζοντας τις εννοιολογήσεις μαθητών/μαθητριών, να συζητήσει τη διδασκαλία της γραμματικής, στη δημοτική εκπαίδευση της Κύπρου, υπό μία περισσότερο λειτουργική προοπτική.

Η εισήγηση θα εστιάσει στην ανάλυση δεδομένων, που έχουν συλλεχθεί με βολική δειγματοληψία για σκοπούς αναστοχασμού με εκπαιδευτικούς. Τα δεδομένα αφορούν τεκμήρια από δραστηριότητες μαθητών/μαθητριών, στο νέο αυτό διδακτικό υλικό. Κατά την ανάλυση των δεδομένων, έχει διαφανεί ότι οι μαθητές και οι μαθήτριες επέκτειναν τις αναφορές τους σε όψεις λειτουργικής γραμματικής και ανέπτυξαν δεξιότητες κριτικής γλωσσικής επίγνωσης. Από την αναπλαισίωση της συναφούς αξιολόγησης γνώσης, όσον αφορά στα γλωσσικά στοιχεία, τις γλωσσικές δομές και τη διδασκαλία της γραμματικής, ενεργοποιήθηκαν νέες ταυτοτικές πραγματώσεις μαθητών/μαθητριών. Η σύστοιχη με την εισήγηση εργασία μπορεί να συμβάλει στη μελέτη της διδασκαλίας της γραμματικής της ελληνικής γλώσσας, αλλά και στην ευρύτερη μελέτη της συγκρότησης του εγγράμματος υποκειμένου στο σχολείο, ενισχύοντας, έτσι, την πρόκληση για εστιασμένη μελέτη του θέματος από ειδικούς στη διδακτική και τη διδασκαλία της (ελληνικής) γλώσσας.

Λέξεις-κλειδιά: ελληνική γλώσσα, γλωσσική διδασκαλία, λειτουργική γραμματική, κείμενα

Βιβλιογραφία

- Κουτσογιάννης, Δ. (2017). *Γλωσσική διδασκαλία: Χθες, σήμερα, αύριο. Μια πολιτική προσέγγιση*. Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ιδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη).
- Μήτσης, Ν. (2019). *Γλώσσα, γλωσσολογία και γλωσσική διδασκαλία*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- Τεντολούρης, Φ., & Χατζησαββίδης, Σ. (2014). *Διδασκαλία της γλώσσας: Ιστορία-Επιστημολογία-Αναστοχαστικότητα*. Αθήνα: Νεφέλη
- Thompson, G. (2013). *Introducing functional grammar*. Routledge.

Young, R., & Ferguson, F. (2020). *Real-World Writers: A Handbook for Teaching Writing with 7–11 Year Olds*. Routledge.

Expressions of obligation during the pandemic: a comparable-corpus based approach

Angelina Sophiadi & Anastasios Tsangalidis

Aristotle University of Thessaloniki

asophiadi@gmail.com, atsangal@enl.auth.gr

Employing corpora within a framework of linguistic analysis has become the norm, rather than the exception, and justifiably so, as corpora constitute a valuable tool, offering straightforward results that are readily and objectively verifiable (McEnery & Wilson 2001:15).

The Covid-19 pandemic spread not only throughout the whole world, but has also affected language globally; this is mainly because news on the virus has been dominating the media as well as the social media. Nation leaders have been regularly addressing the public for ten months now, in order to describe the – mostly grim – situation, to announce new measures and, of course, to persuade people to abide by these measures.

Within this context, examining instances of modality in the language employed by political leaders, and more particularly, Boris Johnson of the UK and Konstantinos Mitsotakis of Greece, when publicly addressing their people on television definitely has a pragmatic/semantic interest. And this is so for two main reasons; by carefully compiling a comparable¹ corpus –one whose components are gathered using the same "proportion of the texts of the *same genres* in the *same domains* (...) in the *same sampling period*" (McEnery & Xiao 2007: 3), one can contrast the discourses employed in English and Greek, and, subsequently make assumptions of a socio-pragmatic as well as sociocultural persuasion pertaining to the status of the politicians and their face pragmatics-wise.

The second point of interest of this contrastive analysis lies exclusively in the expression of obligation employed by the speakers, in order to persuade the public to conform to the safety measures. The comparable corpus reveals various ways this non-epistemic modality is expressed across the two languages within the pandemic context; these relate primarily to the use of modal verbs and expressions in each language, such as *must/need/should/have to* in English and *prepi* in Greek.

As expected, this constitutes an ongoing investigation, while the pandemic still rages on. However, what is evident is that the gravity of the situation as well as its media dominance will definitely affect the frequency of use of modal verbs and all expressions of obligation, necessity and prohibition. More generally, the situation seems to affect the balance between epistemic and non-epistemic modality expressed by individual markers.

Key words: covid19, corpus linguistics, modality, political discourse

References

- Brown, P., and S. C. Levinson. 1987. *Politeness: Some Universals in language usage*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Chilton P. 2004. *Analysing Political Discourse: Theory and Practice*. Routledge.
- Leech, G. 2003. "Modality on the Move: The English Modal Auxiliaries 1961-1992." In *Modality in Contemporary English*, edited by R. Facchinetti, M. Krug and F. Palmer, 223-240. Berlin, New York: Mouton de Gruyter.

---

¹ Our comparable corpus consists of a set of two separate corpora, one in Greek and one in English is approximately around 25.000-word tokens and spans from the outbreak of the pandemic –March 2020- and to early 2021. AntConc is the concordancing software employed for the data analysis.

- McEnery, A.M. & Wilson, A. (2001). *Corpus Linguistics (second edition)*, Edinburgh University Press, Edinburgh.
- McEnery, A., & Xiao, R. (2007). Parallel and comparable corpora: What are they up to? in G James & G Anderman (eds), *Incorporating Corpora: Translation and the Linguist*. Translating Europe, Multilingual Matters, Clevedon, UK.
- Palmer, F. 1986/2001. *Mood and Modality*. Cambridge University Press.

Παραγωγική εξέλιξη των ελληνικών δάνειων λέξεων σε τρεις βαλκανικές γλώσσες

Nataliya Sotirova

South-West University "Neophit Rilski"

natalia.sotirova@abv.bg

Τα ελληνικά δάνεια στις άλλες βαλκανικές γλώσσες συνθέτουν ένα ιδιαίτερο λεξιλογικό στρώμα το οποίο διαμορφώθηκε στη διάρκεια των άμεσων ή έμμεσων γλωσσικών επαφών στα Βαλκάνια. Οι γλώσσες οι οποίες δέχτηκαν τις πλέον έντονες επιδράσεις από την ελληνική στην περιοχή των Βαλκανίων είναι η βουλγαρική, η αλβανική και η ρουμανική. Εκπλήσσει το πλήθος των ελληνικών λεξικών μονάδων οι οποίες, αφού έχουν προσαρμοστεί φωνολογικά και μορφολογικά, δεν παραμένουν στάσιμα, αλλά συνεχίζουν την πορεία τους και συμμετέχουν σε παραγωγικές διαδικασίες στο νέο περιβάλλον τους. Τα γλωσσικά αυτά ίχνη αφθονούν ακόμη και σήμερα.

Η παρούσα εργασία αποτελεί μέρος μιας ευρύτερης μελέτης που στοχεύει να αναδείξει το βαθμό παραγωγικότητας των πλήρως ενταγμένων ελληνικών δάνειων λέξεων στις εν λόγω βαλκανικές γλώσσες μέσω απεικόνισης και ανάλυσης των παραγώγων τους. Λειτουργώντας πια ως βάσεις στις οποίες προσκολλώνται ιθαγενή παραγωγικά προσφύματα, πολλές από αυτές τις λέξεις σχηματίζουν γύρω τους μεγάλους κύκλους παραγώγων και συνθέτων τα οποία αναδεικνύουν την παραγωγική τους δύναμη. Ο βαθμός παραγωγικότητάς τους είναι και γραφιστικά εμφανής στα διαγράμματα των παραγώγων.

Εδώ θα παρουσιαστεί η παραγωγική εξέλιξη ελληνικών δανείων τα οποία συναντώνται από κοινού και στις τρεις εν λόγω γλώσσες. Τα παράγωγα που σχηματίστηκαν με συνδυασμό δάνειων και γηγενών στοιχείων αφορούν διαφορετικές πλευρές της καθημερινής ζωής των άλλων βαλκανικών λαών και δεν προδίδουν πλέον την ξενική προέλευσή τους. Κάποια από αυτά έχουν λαϊκό χαρακτήρα και χρησιμοποιούνται σε συγκεκριμένες διαλέκτους, άλλα είναι ευρέως γνωστά, όλα όμως συμβάλλουν στη γλωσσική ποικιλία.

Η συλλογή υλικού βασίζεται σε λεξικογραφικές πηγές και έργα, αφιερωμένα στο θέμα των ελληνικών λεξικών στοιχείων στις επιμέρους βαλκανικές γλώσσες. Συγκεκριμένα για τη βουλγαρική υλικό αντλήθηκε από τους τυπωμένους τόμους του Ετυμολογικού Λεξικού της Βουλγαρικής Γλώσσας (BER) και από τα έργα του Ανδριώτη (1952), της Philipova-Bairona (1969) και του Τζίτζιλή (1990). Κύρια πηγή για τα ελληνικά δάνεια και τα παράγωγά τους στην αλβανική υπήρξαν το έργο του Κυριαζή (2001) και η εργασία της Deliorgi (2011). Για τη ρουμανική οι μελέτες του Mihăescu (1966) και του Rosetti (1978) αποτέλεσαν έργα αναφοράς, ενώ συμπληρωματικά μελετήθηκαν τα λήμματα των online λεξικών στην ιστοσελίδα <https://dexonline.ro/>.

Η συμμετοχή των ενσωματωμένων ελληνικών δανείων στις διαδικασίες σχηματισμού λέξεων των άλλων βαλκανικών γλωσσών έπαιξε σημαντικό ρόλο στον εμπλουτισμό των εκφραστικών τους δυνατοτήτων και αποτελεί απόδειξη για την πλήρη αφομοίωσή τους.

Λέξεις-κλειδιά: βαλκανικές γλώσσες, ελληνικές δάνειες λέξεις, εξέλιξη της παραγωγικότητας

Βιβλιογραφία

- Ανδριώτης, Ν.Π. (1952). Τα ελληνικά στοιχεία της βουλγαρικής γλώσσας. *Αρχαίον του Θρακικού Λαογραφικού και Γλωσσικού Θησαυρού* 17:34-100.
- BER (1971–2017). *Български етимологичен речник*. Том 1–8. София: АИ “Проф. Марин Дринов”.
- Deliorgi, S. (2011). *Rreth interferencave leksiko-semantike të Greqishtes në Shqipe*. Doctoral dissertation, University of Tirana. Διαθέσιμο:

<http://www.doktoratura.unitir.edu.al/wp-content/uploads/2012/09/Sofia-Deliorgji-Fakulteti-i-Gjuheve-te-Huaja.pdf>

DLR. Dicționare ale limbii române. Διαθέσιμο: <https://dexonline.ro>

Fjalor i gjuhës së sotme shqipe. Διαθέσιμο: <http://www.fjalori.shkenca.org>

Κυριαζής, Δ. (2001). *Ελληνικές επιδράσεις στην αλβανική*. Διδακτορική διατριβή. ΑΠΘ.

Mihăescu, H. (1966). *Influența grecească asupra limbii române pîna în secolul al XV-lea*. București: Academiei Republicii Socialiste Romania.

Philipova-Bairova, M. (1969). *Гръцки заемки в съвременния български език*. София: БАН.

Rosetti, A. (1978). *Istoria limbii române. I. De la origini pînă în secolul al XVII-lea*. București: Editura Științifică și Enciclopedică.

Τζιτζιλής, Χ. (1990). *Фонетични проблеми при етимологизуване на гръцките заемки в българския език*. София: БАН.

Inflectional morphology in Greek child language: Evidence from a cross-modal priming study

Maria Soukalopoulou

Aristotle University of Thessaloniki

msoukalo@lit.auth.gr

Research exploring the mental representations and processing of inflectional morphology in adults has bloomed within the last two decades (Tsapkini et al., 2002; 2004; Agathopoulou & Papadopoulou, 2009; Stavrakaki & Clahsen, 2009). Yet, studies addressing how young speakers process inflected forms in Greek are scarce. This study reports the results of a cross-modal priming experiment on the processing of the Greek Past Perfective (PastP) in children. The participants of the study were (a) 54 young speakers of Greek (age range: 9;3–12;2 years old) and (b) a control group of 51 Greek adults (age range: 20;4–25;6). The technique used was a cross-modal priming task in which participants listened to a prime word immediately followed by a visually presented target word on which they had to perform a lexical decision.

The two groups were tested in three Past Perfective (PastP) morphological conditions: (a) the ‘regular’ +*s* condition consisting of verbs with the default perfective affix -*s* that lack stem alternation, (e.g. prime PastP: *árx-is-a*, target present: *arx-íz-o* ‘I begin’), (b) the ‘regular’ +*s*/+*stem alternation* condition consisting of verbs with the default perfective affix -*s* and stem alternation, (e.g. prime PastP: *trávik-s-a*, target present: *travá-o* ‘I pull’), and (c) the ‘irregular’ +*stem alternation* condition consisting of verbs with stem alternation which lack the suffix -*s*, (e.g. prime PastP: *zést-an-a*, target present: *zest-én-o* ‘I heat up’). Priming effects were determined by comparing target lexical decision times in the morphological condition: (a) to a control condition with unrelated primes that were neither morphologically, semantically or orthographically related to the targets and (b) to an identity condition with identical primes and targets.

The adult data showed full priming effects for all forms irrespective regularity, whereas children showed reduced priming effects for the ‘irregular’ +*stem alternation* condition. In conclusion, we propose that children rely on the same processing mechanisms as adults, but lag behind in the processing of forms that seem to be more dependent on their developing Lexicon.

Key words: child morphological processing, cross modal priming, Greek Past Perfective

References

- Agathopoulou, E., & Papadopoulou, D. (2009). Regularity patterns of the Greek past perfective: A psycholinguistic study. In M. Baltazani, K. G. Giannakis & A. Tsangalidis (Eds.), *Proceedings from the 8th International Conference on Greek Linguistics* (pp. 1-13). Ioannina.
- Stavrakaki, S., & Clahsen, H. (2009). The perfective past tense in Greek child language. *Journal of Child Language*, 36, 113-142.
- Tsapkini, K., Jarema, G., & Kehayia, E. (2002). Regularity revisited: Evidence from lexical access of verbs and nouns in Greek. *Brain and Language*, 81, 103-119.
- Tsapkini, K., Jarema, G., & Kehayia, E. (2004). Regularity re-revisited: Modality matters. *Brain and Language*, 89, 611-616.
- Yang, C. (2002). *Knowledge and learning in Natural Language*. Oxford: Oxford University Press.
- Yang, C. (2016). *The price of linguistic productivity*. Cambridge, MA: The MIT Press.

Η πολιτική ορθότητα ως παράγοντας μεταβολής της χρήσης του όρου *λαθρομετανάστης* κατά την προσφυγική κρίση του 2015

Νίκος Σταματίνης¹, Αργύρης Αρχάκης¹, Βίλλυ Τσάκωνα²

¹Πανεπιστήμιο Πατρών, ²Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
laonikos90@gmail.com, archakis@upatras.gr, villytsa@otenet.gr

Σε αυτή την έρευνα, ακολουθώντας την προσέγγιση της Κριτικής Ανάλυσης Λόγου, θα επικεντρωθούμε στη σημασιολογική διαδρομή του όρου *λαθρομετανάστης* ως ιδεολογικά στιγματισμένου τρόπου αναφοράς στους προσφυγικούς και μεταναστευτικούς πληθυσμούς που υποδέχτηκε η Ελλάδα το 2015. Ειδικότερα, θα μας απασχολήσει η δημόσια συζήτηση για την καταλληλότητα ή μη του όρου. Αντιλαμβανόμαστε τη συζήτηση αυτή ως το μικρο-επίπεδο των ατομικών γλωσσικών επιλογών των εμπλεκόμενων δραστών, το οποίο βρίσκεται σε διαλεκτική σχέση με το μακρο-επίπεδο των *λόγων* (discourses) σχετικά με την προσφυγική κρίση και τη διαχείρισή της (Blommaert 2005).

Πιο συγκεκριμένα, εξετάζουμε τη συχνότητα και τον τρόπο χρήσης του όρου μέσα σε 49 κείμενα κοινοβουλευτικών συνεδριάσεων, όπως αυτές έχουν αρχειοθετηθεί στα Πρακτικά της Βουλής. Καταγράφουμε τις χρήσεις του όρου και τις κατανέμουμε ανά πολιτικό κόμμα, ενώ μελετάμε κοινοβουλευτικές ομιλίες υπέρ ή κατά της χρήσης του. Επιπλέον, συγκρίνουμε τα δεδομένα μας με αυτά που παρατίθενται στην ήδη υπάρχουσα βιβλιογραφία για τη χρήση του όρου τις προηγούμενες δεκαετίες επισημαίνοντας τις όποιες μεταβολές.

Βασικό παράγοντα αυτών των μεταβολών θεωρούμε την πολιτική ορθότητα που προσεγγίζεται ως *διορθωτική πρακτική* (Μοσχονάς 2005) αλλά και ως μια εκδοχή της *γλωσσικής υγιεινής* (Cameron 1995). Ορίζουμε την πολιτική ορθότητα ως τη συστηματική πρακτική στιγματισμού φυσικοποιημένων γλωσσικών στοιχείων που αναπαράγουν στερεότυπα και εξουσιαστικές σχέσεις, και τελικά ως πρακτική αντικατάστασης των στοιχείων αυτών από νέους «πολιτικά ορθούς» τύπους.

Ο όρος *λαθρομετανάστης* αποτελεί έναν από αυτούς που στιγματίζονται από την πολιτική ορθότητα, καθώς χρησιμοποιήθηκε κυρίως τη δεκαετία του 1990 ως ένα γλωσσικό όχημα προκειμένου να γίνει η αναπαραστατική σύνδεση του μετανάστη με την εγκληματικότητα. Ως προς αυτόν, η διορθωτική οδηγία μπορεί να παραφραστεί περίπου ως εξής: «Δεν πρέπει να χρησιμοποιείται ο όρος *λαθρομετανάστης* αλλά ο όρος *παράτυπος μετανάστης*, γιατί ο πρώτος αναπαριστά αρνητικά τους μεταναστευτικούς πληθυσμούς». Κατά τη διάρκεια της προσφυγικής κρίσης του 2015, ο διάλογος για την καταλληλότητα του όρου μεταβάλλεται και συνδέεται πλέον με ένα ευρύτερο πεδίο ιδεολογικής σύγκρουσης για τη διαχείριση της προσφυγικής κρίσης που αποτυπώνεται με τους αντικρουόμενους λόγους *ηθική υποχρέωση/αλληλεγγύη* εναντίον της *απειλής/αποκλεισμού* (Triandafyllidou 2018: 14-15).

Η ανάλυση των δεδομένων μας δείχνει πως ο όρος πράγματι έχει, το 2015, στιγματιστεί ιδεολογικά καθώς χρησιμοποιείται από συγκεκριμένα πολιτικά κόμματα και δεν έχει τη γενικευμένη και μη στιγματισμένη χρήση της δεκαετίας του 1990, όπως αυτή έχει ήδη καταγραφεί στη βιβλιογραφία (Βαμβακάς 1997, Παύλου 2001, Κουντούρη 2008). Από την άλλη, δεν είναι λίγες οι εμφανίσεις διορθωτικών οδηγιών που καλούν σε αποφυγή της χρήσης του όρου στις συνεδριάσεις ούτε όμως και οι αντιστάσεις στη διορθωτική οδηγία.

Ο όρος φαίνεται να χρησιμοποιείται εκ νέου προκειμένου να ταυτοποιηθούν οι προσφυγικοί πληθυσμοί ως απειλή, να εξοβελιστεί η εκδοχή του ανθρώπινου βιώματος της προσφυγιάς και να προωθηθεί ο αποκλεισμός τους. Ο *λαθρομετανάστης* πλέον συνδέεται περισσότερο με την απειλή που έρχεται έξω από τα σύνορα και όχι τόσο με την εγκληματικότητα, όπως συνέβαινε τη δεκαετία του 1990. Αυτό που τελικά

εντοπίζουμε είναι ότι η πολιτική ορθότητα στιγματίσει αλλά δεν απάλειψε συνολικά τη χρήση του όρου, ο οποίος συνεχίζει να εντοπίζεται στα δεδομένα μας αναπλαισιωμένος και χωρίς να είναι πια φορέας ενός ηγεμονικού λόγου αλλά μάλλον αντίσταση σε μια διορθωτική οδηγία.

Λέξεις-κλειδιά: migrants, refugees, political correctness, critical discourse analysis, parliamentary discourse

Βιβλιογραφία

- Βαμβακάς, Β. (1997). Αλβανοί μετανάστες στον ημερήσιο τύπο: Αναπαραστάσεις της λαθραίας ύπαρξης. *Δοκίμες*, 6, 7-40.
- Blommaert, J. (2005). *Discourse: A critical introduction*. New York: Cambridge University Press.
- Cameron, D. (1995). *Verbal hygiene*. London: Routledge.
- Κουντούρη, Φ. (2008). *Ο μετανάστης στον ελληνικό Τύπο: 1950-2005. Η περίπτωση της εφημερίδας Τα Νέα*. Αθήνα: ΕΚΚΕ.
- Μοσχονάς, Σ. (2005). Διορθωτικές πρακτικές. Στο Επιστημονικό συνέδριο *Χρήσεις της γλώσσας* (3-5 Δεκεμβρίου 2004). Αθήνα: Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας, 151-174.
- Παύλου, Μ. (2001). Οι μετανάστες «σαν και εμάς»: Όψεις της απόκρισης στο μεταναστευτικό φαινόμενο στην Ελλάδα και την Ευρώπη. Στο Μ. Παύλου & Δ. Χριστόπουλος (επιμ.), *Η Ελλάδα της μετανάστευσης: Κοινωνική συμμετοχή και δικαιώματα του πολίτη*. Αθήνα: Κριτική/ΚΕΜΟ, 39-87.
- Triandafyllidou, A. (2018). A “refugee crisis” unfolding: “Real” events and their interpretation in media and political debates. *Journal of Immigrant and Refugee Studies* 16 (1-2), 198-216.

Στην ερωτική γλώσσα της μεταμυθικής υφαντικής του Κυριάκου Χαραλαμπίδη

Πηνελόπη Στράτη

Πανεπιστήμιο Βελιγραδίου, Υπ. Διδάκτωρ Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου

penstrati@gmail.com

Κατά την εξηντάχρονη θητεία του στην ποίηση, ο Κυριάκος Χαραλαμπίδης αντλεί από όλες τις ιστορικές περιόδους της ελληνικής γλώσσας και από όλα τα υφολογικά της επίπεδα. Ανάλογα με την ποιητική του στόχευση κάθε φορά, επιχειρώντας να αναδείξει την ιδιαίτερη ποιότητα και τον ρυθμό της κάθε λέξης, συνδυάζει λέξεις λόγιες και λαϊκές, λέξεις αρχαιοελληνικές, λατινικές ή από ξένες γλώσσες, της βυζαντινής υμνογραφίας ή των ευαγγελικών κειμένων, του δημοτικού τραγουδιού, της σύγχρονης αργκό ή της κυπριακής γλωσσικής ποικιλίας στην ίδια συλλογή, στο ίδιο ποίημα, κάποτε και στον ίδιο στίχο. Αυτή η ιδιότυπη εναλλαγή γλωσσικών κωδίκων σε συνδυασμό με την τολμηρή επιλογή των λέξεων και τον προσεκτικό ενοφθαλμισμό τους σε κάθε στίχο, καθώς και η τολμηρή αξιοποίηση των διακειμένων δημιουργούν ένα αναγνωρίσιμο προσωπικό γλωσσικό ιδίωμα, το οποίο αποπνέει άνεση και φυσικότητα στο χειρισμό της γλώσσας ακόμη και στους πιο παράδοξους γλωσσικούς συνδυασμούς, ώστε αυτοί εν τέλει να ηχούν ως οι καταλληλότεροι για την παραγωγή κάθε φορά του επιδιωκόμενου νοήματος.

Ανάλογα στοιχεία του γλωσσικού ιδιώματος του Χαραλαμπίδη απαντώνται και στα μυθογενή του ποιήματα, στο ερωτικό στοιχείο των οποίων εστιάζεται η παρούσα εργασία, μελετώντας τις γλωσσικές δομές και τα υφολογικά στοιχεία που χρησιμοποιεί ο ποιητής για να αναδείξει τις ποικίλες εκφάνσεις του έρωτα. Η πολυσημία της ερωτικής γλώσσας των ποιημάτων του, οι αλληγορικές συνδηλώσεις και τα απροσδόκητα λεκτικά σύνολα, οι ευφάνταστες γλωσσικές κατασκευές, το υπαινικτικό, δηκτικό ή και σκωπτικό ύφος, οι φαντασιακές εικόνες και οι απροσδόκητες μεταφορές, το παιγνιώδες χιούμορ και οι ειρωνικοί υπαινιγμοί μαρτυρούν πως ο ποιητής επιζητά διαρκώς τόσο τη γλωσσική και αισθητική αρτιότητα του στίχου όσο και μια ανανεωτική, ανατρεπτική συνήθως, επανερμηνεία του ίδιου του μύθου.

Με αναφορές σε συγκεκριμένα μυθογενή ποιήματα της όψιμης κυρίως ποιητικής περιόδου του Χαραλαμπίδη, μελετάται ο ιδιαίτερος τρόπος αξιοποίησης της διαχρονίας της ελληνικής γλώσσας: αρχαίοι ή αρχαίζοντες τύποι, λαϊκές ή λαϊκότερες λέξεις, στοιχεία του κυπριακού ιδιώματος, αλλά και ένα ευρύ φάσμα διακειμενικών λεκτικών αναφορών συνδυάζονται αρμονικά στο πλαίσιο ερωτικών αφηγήσεων, περιγραφών ή σκηνών. Από τη συναρμογή τους προκύπτει η προσωπική μυθική ιδιόλεκτος του ποιητή, δομικό στοιχείο της μυθογενούς ποίησής του, η οποία εν τέλει αποδεικνύεται αριστοτεχνικά προσαρμοστική, δεξιοτεχνικά ευέλικτη και ιδιαιτέρως αποτελεσματική για την αναθεωρητική ερμηνεία του μύθου, για την κατασκευή δηλαδή του χαραλαμπίδειου μεταμύθου.

Λέξεις-κλειδιά: Κυριάκος Χαραλαμπίδης, μεταμύθος, ερωτική γλώσσα/ύφος, μυθική ιδιόλεκτος

Βιβλιογραφία

- Βαγενάς, Ν. (2004). *Η ειρωνική γλώσσα: Κριτικές μελέτες για τη νεοελληνική γραμματεία*. Αθήνα: Στιγμή.
- Παπαλεοντίου, Λ. (2007). Στοιχεία της ειρωνείας στην ποίηση του Κ. Χαραλαμπίδη. *Πόρφυρας*, 124, 212-226.
- . (2010). Ιδιωματικές στιγμές στην ποίηση του Κυριάκου Χαραλαμπίδη. *Πάροδος*, 37, 4403-4410.

- Πετρίδης, Α. Κ. (2019). Χαραλαμπίδης σκώπτων: Νέες χρήσεις της μεθιστορικής μεθόδου προς σχολιασμό της άμεσης επικαιρότητας στις όψιμες συλλογές του Κυριάκου Χαραλαμπίδη. *Θέματα Λογοτεχνίας*, 59, 66-79.
- Petrides, A. K. (2014). Kyriakos Charalambides and the House of Atreus: Four Poems. *Λογείον*, 4, 279-320.
- . (2017). Dialogising Aeschylus in the poetry of Kyriakos Charalambides. Στο V. Liapis, M. Pavlou & A. K. Petrides (επιμ.), *Debating with the Eumenides: Aspects of the Reception of Greek Tragedy in Modern Greece* (pp. 83–99). Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing.
- Πυλαρινός, Θ. (2007). «Μεθιστορία»: Μύθος και ιστορία στην ποίηση του Κυριάκου Χαραλαμπίδη. Αθήνα: Ηρόδοτος.
- . (2010). Παρά δόξαν: Τεχνικές της παραδοξολογίας και της παραδοξογραφίας στο έργο του Κυριάκου Χαραλαμπίδη». *Πάροδος*, 37, 4411-4423.
- Solti, D. (2021). Η εναλλαγή γλωσσικού κώδικα στο ποιητικό έργο του Κυριάκου Χαραλαμπίδη. Στο Α. Κ. Πετρίδης και Δ. Δημητρίου (επιμ.) *Γλώσσας Ήμερος: Η ποίηση του Κυριάκου Χαραλαμπίδη* (υπό έκδοση).
- Χαραλαμπάκης, Χ. (2010). Ο λόγος και η μνήμη: Το ήθος και η δύναμη των λέξεων στην ποίηση του Κυριάκου Χαραλαμπίδη. *Πάροδος*, 37, 4453-4457.
- Χαραλαμπίδης, Κ. (2019). *Ποιήματα (1961-2017)*. Αθήνα: Ίκαρος.

Χαρακτηριστικά και διαδικασίες της νέας ελληνικής και το χαρακτηριστικό [±λόγιο]

Anna Symeonidou
Aristotle University of Thessaloniki
ansym@lit.auth.gr

Στο πλαίσιο ονομασιοκεντρικής προσέγγισης μελετήθηκαν ζεύγη λέξεων με ίδια αναφορική σημασία και με διαφορά στο πραγματολογικό χαρακτηριστικό [±λόγιο], λ.χ. αστυνομικός – μπάτσος, οστό – κόκαλο, χρυσός – χρυσάφι, ημιθανής – μισοπεθαμένος. Επιλέξαμε το ζεύγος αφενός με τη μεγαλύτερη μορφολογική οικογένεια λέξεων και αφετέρου με τον μεγαλύτερο αριθμό συνωνύμων που διαφοροποιούνται ως προς τον βαθμό λογιότητας. Πρόκειται για το ζεύγος πόρνη – πουτάνα. Το πρώτο περιλαμβάνει 39 λέξεις στη μορφολογική οικογένειά του, ενώ το δεύτερο 29. Επίσης το πρώτο καταλαμβάνει τη [+λόγια ζώνη], την οποία μοιράζεται με το πολυλεκτικό σύνθετο γυναίκα ελευθέρων/ελευθερίων ηθών, ενώ το δεύτερο τη [-λόγια] ζώνη, την οποία μοιράζεται με τα τσούλα, κοκότα, του δρόμου, του πεζοδρομίου, (ν)τάνα, λακισσού, καλντεριμτζού κ.ά.

Το υλικό αντλήθηκε από το διαδίκτυο και από τις εξής μεταγλωσσικές πηγές: τα λεξικά ΑΛΝΕ, ΑΚΝ, ΛΝΕΓ και ΧΛΝΕΓ, τη δ.δ. της Χριστοπούλου (2016) και τη μελέτη των Καμηλάκη et al. (2015).

Η μελέτη του ζεύγους αυτού αναδεικνύει με ανάγλυφο τρόπο σημαντικά χαρακτηριστικά και διαδικασίες της ΝΕ που συνδέονται με το χαρακτηριστικό [±λόγιο]: α) ο εξωτερικός δανεισμός, β) ιδιαίτερα φωνολογικά χαρακτηριστικά, γ) η κατανομή των πολυλεκτικών συνθέτων, δ) η κατανομή των προθημάτων, επιθημάτων και λεξικών μορφημάτων, ε) η κατανομή σε κειμενικά είδη, στ) η κατανομή γλωσσικών διαδικασιών όπως η περικοπή και η μετάθεση, ζ) η λεξικογραφική μεταγλώσσα, και τέλος η) η παραγωγικότητα της γλώσσας.

Α) Εξωτερικός δανεισμός

Ο εξωτερικός δανεισμός με τη μορφή των άμεσων δανείων συνδέεται με τη [-λόγια] ζώνη.

Πβ.

κοκότα, μπουρδέλο, τσούλα, κερχανάς, кара-, -τζής.

Β) Ιδιαίτερα φωνολογικά χαρακτηριστικά

Η [+λόγια] ζώνη χαρακτηρίζεται από ειδικά συμφωνικά συμπλέγματα, λ.χ. πτ, χθ, φθ, από πτώση του τόνου κατά την κλίση κ.ά., ενώ η [-λόγια] ζώνη από άλλα συμφωνικά συμπλέγματα λ.χ. φτ, χτ, φτ, από συνίζηση, σταθερότητα του τόνου κατά την κλίση κ.ά.

Γ) Κατανομή πολυλεκτικών συνθέτων

Η κατανομασία με μονολεκτικές μονάδες παρατηρείται στη [-λόγια] ζώνη πουτάνα, μπουρδέλο, ενώ στη [+λόγια] ζώνη υπάρχει προτίμηση για χρήση πολυλεκτικών μονάδων που συνδέονται με την πολιτική ορθότητα, λ.χ. γυναίκα ελευθέρων/ελευθερίων ηθών, οίκος ανοχής, πόρνη πολυτελείας.

Δ) Κατανομή προθημάτων, επιθημάτων και λεξικών μορφημάτων

Παρατηρείται διαφορετική κατανομή των προθημάτων, λ.χ. στη [+λόγια] ζώνη εκ-, π.χ. εκπορνεύω, ενώ στη [-λόγια] ζώνη ξε-, кара-, π.χ. ξεβγαλμένη, карапoutάνα. Παρόμοια παρατηρείται διαφορετική κατανομή στα επιθήματα: Στη [+λόγια] ζώνη παρατηρούνται επιθήματα όπως -ία, λ.χ. πορνεία, -ίδιο, λ.χ. πορνίδιο, -ικός, λ.χ. πορνικός, -ώς, λ.χ. πορνογραφικώς. Στη [-λόγια] ζώνη παρατηρούνται επιθήματα όπως -άρα, -ίτσα, -αριό, -ιά, -ιάρης, -τζής/-ού, -ίστικος. Επίσης παρατηρείται διαφορετική

κατανομή των λεξικών μορφημάτων, λ.χ. οφθαλμοπορνεία, πορνογραφικώς στη [+λόγια] ζώνη και πουτανοκαβγάς στη [-λόγια] ζώνη. Δηλ. διαπιστώνεται συμβατότητα ως προς το χαρακτηριστικό [±λόγιο] ανάμεσα στα εμπλεκόμενα στοιχεία.

Ε) Κατανομή σε κειμενικά είδη

Λ.χ. στα θεολογικά κείμενα και στην εκκλησιαστική γλώσσα χρησιμοποιείται το α' σκέλος του ζεύγους.

Στ) Κατανομή γλωσσικών διαδικασιών περικοπής και μετάθεσης

Στη [-λόγια] ζώνη παρατηρούνται οι διαδικασίες περικοπής συλλαβών λ.χ. (ν)τάνα < πουτάνα και μετάθεσης συλλαβών λ.χ. λακितσού < τσουλάκι.

Ζ) Λεξικογραφική μεταγλώσσα

Η λεξικογραφική μεταγλώσσα επιλέγει μονάδες από τη [+λόγια] ζώνη.

Η) Παραγωγικότητα της γλώσσας

Όσο προχωρούμε προς το [-λόγιο] άκρο τόσο πληθαίνει ο αριθμός των ειδικών λεξιλογίων με κοινωνιογλωσσικά κριτήρια, λ.χ. των νέων, της πιάτσας, των ομοφυλοφίλων, των φυλακισμένων, των τοξικομανών κτλ. Αναλογικά πληθαίνει ο αριθμός των εκφραστικών μέσων (μεγεθυντικά/επιτατικά, υποκοριστικά) και ιδιαίτερα των συνωνύμων, λ.χ. πορνείο – οίκος ανοχής στη [+λόγια] ζώνη, ενώ πουταναριό – μπουρδέλο, κερχανάς (λεξιλόγιο πιάτσας), κωλαντερί (λεξιλόγιο νέων) στη [-λόγια] ζώνη.

Η έρευνα αυτή καταλήγει σε συμπεράσματα που απορρέουν από τις παραπάνω παρατηρήσεις και αφορούν το γλωσσικό σύστημα και τη χρήση του και ιδιαίτερα την αρμονία του λεξιλογικού συστήματος.

Λέξεις-κλειδιά: ονομασιοκεντρική προσέγγιση, δανεισμός, κατανομή γλωσσικών στοιχείων, περικοπή και μετάθεση συλλαβών.

Βιβλιογραφία

- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη Α. 2002. Αντίστροφο λεξικό της νέας ελληνικής (ΑΛΝΕ). Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ.
- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη Α. & Α. Φλιάτουρας 2019. «Το λόγιο επίπεδο της σύγχρονης Νέας Ελληνικής: Συγχρονικές και διαχρονικές τάσεις». Στο Α. Φλιάτουρας & Α. Αναστασιάδη-Συμεωνίδη (επιμ.), Από τον οίκο στο σπίτι και τανάπαλιν...Το λόγιο επίπεδο στη σύγχρονη νέα ελληνική: Θεωρία, ιστορία, εφαρμογή. Αθήνα, εκδόσεις Πατάκη.
- Καμηλάκη Μ., Γ. Κατσούδα & Μ. Βραχιονίδου 2015. «Πιπέρι στο στόμα!» Όψεις των λέξεων-ταμπού στη Νέα Ελληνική, Αθήνα, Καλλιγράφος.
- Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής (ΛΚΝ). 1998. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών. Ηλεκτρονικά διαθέσιμο στο http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/index.html
- Μπαμπινιώτης Γ. 2002. Λεξικό της νέας ελληνικής γλώσσας (ΛΝΕΓ). Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας.
- Τριανταφυλλίδης, Μ. 1978 [1941]. Νεοελληνική γραμματική (της Δημοτικής). Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ιδρυμα Μ. Τριανταφυλλίδη).
- Χριστοπούλου Κ. 2016. Μια λεξικολογική προσέγγιση στο περιθωριακό λεξιλόγιο της Νέας Ελληνικής, Τμήμα Φιλολογίας Παν/μίου Πατρών, <http://hdl.handle.net/10889/10328>

The diachronic development of linguistic complexity: Evidence from the diachrony of anticausatives in Greek

Vasilis Symeonidis & Nikolaos Lavidas

University of Athens

vasilis.simeonidis1992@gmail.com

Linguistic complexity has been approached from many different perspectives in the last decades. Some researchers have suggested, for instance, that complexity should be measured in absolute, language-internal terms; others have proposed a definition of complexity based on language-external factors related to processing difficulty (Miestamo 2008, Dahl 2017). Absolute measures often predict diachronic complexification as a result of the emergence of increasingly more elaborate structures (McWhorter 2011, among others); other types of measures, however, suggest that complexity reduces proportionally to frequency and processing ease (Hawkins 2004, among others). Recent analyses have assumed a split-complexity stance (Di Sciullo 2012), distinguishing between structural complexity and complexity related to frequency of usage, in order to cope with this contradiction.

In the present study, our aim is to investigate how different approaches to morphosyntactic complexity lead to different conclusions on the diachronic development of complexity. We propose a solution to the above problem by introducing two distinct types of complexity: *structural* and *dynamic* complexity. Structural complexity is defined as the form-meaning correspondence ratio of a construction in a particular period, and *dynamic complexity* is defined as the ratio of structural complexity to frequency of the particular construction per time unit. We examine the diachrony of voice morphology in Greek, focusing particularly on anticausative verbs, i.e., unaccusatives that can have a causative counterpart. Anticausatives, which are attested in Ancient Greek only with non-active (middle- passive) morphology (1), can be found in Modern Greek with either active (2) or non-active morphology or with both.

(1) εἰ ἡ πόλις ἐρημωθείη
if ART.NOM.SG city.NOM.SG
desolate.PASS(NACT).AOR.OPT.3SG
'If the city becomes desolate.' (Th. 1.10.2; 5th cent. BC)

(2) ἀν ἡ πόλη ἐρημώσει
if ART.NOM.SG city.NOM.SG
desolate.ACT.PRS.PFV.3SG
'If the city becomes desolate.'

We further devise simple metrics to estimate structural and dynamic complexity in relation to the development of Greek anticausatives. We argue that the two types of complexity demonstrate a different type of diachronic development, albeit rather predictably. Structural complexity of anticausatives increased by the time this class of verbs could be found with both active and non-active morphology (Koine Greek) but decreased monotonously from that period onwards as a by-product of the simplification voice morphology underwent (cf., for instance, the loss of distinction between middle and passive voice morphology). Conversely, although dynamic complexity followed a similar path in the early periods, it further increased when non-active anticausatives ceased to be a productive class. In this respect, we test the hypothesis that a balancing mechanism may exist between structural and dynamic complexity in particular periods: a balancing mechanism may maintain overall complexity somewhat stable in some periods, an idea reminiscent of the much-discussed *equi-complexity* hypothesis (cf. Shosted

2006) although quite different in conception.

Key words: complexity, diachrony, anticausatives

References

- Dahl, Ö. 2017. *Polysynthesis and complexity*. In: M. D. Fortescue, M. Mithun & N. Evans (eds), *The Oxford Handbook of Polysynthesis*, 19-29. Oxford: Oxford University Press.
- Di Sciullo, A. M. 2012. Perspectives on morphological complexity. In F. Kiefer, M. Ladányi & P. Siptár (eds.), *Morphology. (Ir)regularity, Frequency, Typology*, 105-135. Amsterdam: John Benjamins.
- Hawkins, J. A. 2004. *Efficiency and Complexity in Grammars*. Oxford: Oxford University Press.
- McWhorter, J. H. 2011. *Linguistic Simplicity and Complexity: Why do Languages Undress?* Boston: Mouton de Gruyter.
- Miestamo, M. 2008. Grammatical complexity in a cross-linguistic perspective. In: M. Miestamo, K. Sinnemäki & F. Karlsson (eds), *Language Complexity: Typology, Contact, Change*, 23-41. Amsterdam: John Benjamins.
- Shosted, R. K., 2006. Correlating complexity: A typological approach. *Linguistic Typology* 10(1), 1-40.

Μεταφορά και κοινωνιόλεκτος: Η μηχανή ως σημαντικός άλλος

Άγγελος Σώμογλου & Μαρία Θεοδοροπούλου

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

asomoglou@lit.auth.gr, mtheod@lit.auth.gr

Η παρούσα μελέτη αποτελεί μέρος μιας ευρύτερης εργασίας που υιοθετεί τη Θεωρία της Εννοιακής Μεταφοράς (Lakoff & Johnson 1980, 1999) προκειμένου να διερευνήσει τη σχέση μη κυριολεξίας και κοινωνιολέκτου. Πιο συγκεκριμένα, αντλώντας δεδομένα από ένα σώμα κειμένων που κατασκευάστηκε για τις ανάγκες της έρευνας από σχόλια ελληνικού μοτοσικλετιστικού forum, εξετάζει τη μη κυριολεξία στη γλώσσα των μηχανόβιων – μιας κοινότητας που συγκροτείται με άξονα τη μοτοσικλέτα και την εμπλοκή σε πρακτικές που σχετίζονται με αυτήν, τα οποία προβάλλονται από τους μηχανόβιους ως το κεντρικό στοιχείο της ταυτότητάς τους. Η συγκεκριμένη παρουσίαση εστιάζει ειδικότερα στη μεταφορά Η ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΜΗΧΑΝΗ (μετωνυμία της μοτοσικλέτας) ΕΙΝΑΙ ΕΡΩΤΙΚΗ ΣΧΕΣΗ, η οποία έχει ως βάση την προσωποποίηση της μοτοσικλέτας ως γυναίκας –μεταφορά που πραγματώνεται και εξωγλωσσικά: π.χ. *το κορίτσι μου, το μωρό μου, σε απάτησα αλλά και γυναικάρα, καλονή, μανεκέν*. Λαμβάνοντας υπόψη την εκφραστική λειτουργία αυτών των μεταφορικών πραγματώσεων, αναζητώνται οι όροι που κινητοποιούν την ανάδυση της συγκεκριμένης εννοιακής μεταφοράς, μέσα από μια οπτική που διαλέγεται με το σύνολο του «μηχανόβιου» μεταφορικού λόγου και αναδεικνύει τη βιωματική διάστασή της. **Λέξεις-κλειδιά:** μεταφορά, κοινωνιόλεκτος, συναίσθημα, εκφραστικότητα

Βιβλιογραφία

- Bierwiazzonek, B. 2002. *A Cognitive Study of the Concept of Love in English*. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Slaskiego.
- Kövecses, Z. 1986. *Metaphors of anger, pride and love. A lexical approach to the structure of concepts*. Amsterdam & Φιλαδέλφεια: John Benjamins.
- Lakoff, G. & M. Johnson 1980. *Metaphors We Live by*. Σικάγο: University of Chicago Press.
- Lakoff, G. & M. Johnson. 1999. *Philosophy in the Flesh: The Embodied Mind and Its Challenge to Western Thought*. Νέα Υόρκη: Basic Books.
- Dancygier, B. & E. Sweetser 2014. *Figurative Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Lewandowski, M. 2010. Sociolects and Registers – a Contrastive Analysis of Two Kinds of Linguistic Variation. *Investigationes Linguisticae* 20 (4): 60-79.
- Wardhaugh, R. & J. Fuller 2014. *An Introduction to Sociolinguistics*. Οξφόρδη: WileyBlackwell.

Εξ αποστάσεως διδασκαλία του επιπέδου Γ2 στην ελληνική ως δεύτερη/ξένη γλώσσα

Χριστίνα Τακούδα

Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας ΑΠΘ

christak@smg.auth.gr

Το επίπεδο ελληνομάθειας Γ2 (*Άριστη Χρήση* σύμφωνα με το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς) περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την ακαδημαϊκή υφολογική ποικιλία συνιστώντας πρόκληση για τη διδασκαλία του λόγιου επιπέδου της Νέας Ελληνικής (Φλιάτουρας και Αναστασιάδη 2019) σε μη φυσικούς ομιλητές. Η περιορισμένη προσφορά προγραμμάτων συστηματικής διδασκαλίας για το συγκεκριμένο επίπεδο οφείλεται τόσο στη δυσκολία κατάκτησης του λόγιου επιπέδου ακόμα και από τους φυσικούς ομιλητές όσο και στην εξειδικευμένη αξιοποίηση του επιπέδου Γ2 για ακαδημαϊκούς ή επαγγελματικούς σκοπούς. Οι τελευταίοι αφορούν, για παράδειγμα, τους αλλοδαπούς φοιτητές του ΑΠΘ, οι οποίοι έχοντας διδαχθεί εντατικά την ελληνική ως δεύτερη/ξένη γλώσσα για δύο τουλάχιστον έτη, στο τρίτο και τέταρτο έτος των σπουδών τους βρίσκονται πλέον σε επίπεδο ελληνομάθειας Γ2, η πλήρης κατάκτηση του οποίου αποτελεί ζητούμενο μέχρι την ολοκλήρωση των προπτυχιακών σπουδών (Γαβριηλίδου κ.ά. 2014).

Υπάρχει επίσης ένα διαφορετικό κοινό μη φυσικών ομιλητών που έχουν κατακτήσει το μέσο ή και μέρος του προχωρημένου επιπέδου ελληνομάθειας με συστηματική διδασκαλία και που επιθυμούν να βελτιώσουν περαιτέρω τις επικοινωνιακές τους δεξιότητες στην ελληνική γλώσσα, να διαβάζουν λογοτεχνικά, επιστημονικά και δοκιμιακά κείμενα από το πρωτότυπο και γενικότερα να διατηρήσουν επαφή με τη σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα και διανόηση. Οι άνθρωποι αυτοί ζουν κυρίως εκτός Ελλάδας και δυσκολεύονται να παρακολουθήσουν ένα πρόγραμμα διδασκαλίας με φυσική παρουσία, ιδίως όσον αφορά το πλέον απαιτητικό επίπεδο γλωσσομάθειας σε ατομική μελέτη για την κατανόηση και παραγωγή εκτενών δειγμάτων ακαδημαϊκού λόγου (Ιακώβου & Μπέλλα, 2003· 2006).

Σε όλους τους παραπάνω ανθρώπους, φοιτητές και μη, απευθύνονται τα εξ αποστάσεως μαθήματα επιπέδου Γ2 που ξεκίνησαν να παρέχονται διαδικτυακά από το Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας λόγω των αναγκαστικών συνθηκών της πανδημίας τον Μάρτιο του 2019, και στη διάρκεια της πρόσφατης διετίας εξελίχθηκαν σε ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα σύγχρονης και ασύγχρονης εκπαίδευσης που προσφέρθηκε και από το Κέντρο Δια Βίου Μάθησης του ΑΠΘ κατά το ακαδημαϊκό έτος 2021-2022.

Καινοτομία του προγράμματος αποτελεί η παραγωγή ψηφιακού διαδραστικού υλικού γλωσσικής διδασκαλίας για το επίπεδο Γ2, κατόπιν αξιοποίησης της εμπειρίας από ανάλογα προγράμματα του Σχολείου Νέας Ελληνικής Γλώσσας για χαμηλότερα επίπεδα ελληνομάθειας (Sechidou et al. 2020), σε συνδυασμό με μία διεπιστημονική θεματική προσέγγιση.

Στην παρούσα ανακοίνωση παρουσιάζονται οι αρχές σχεδιασμού ενός γλωσσικού προγράμματος εξ αποστάσεως διδασκαλίας (Abuhassna et al. 2021· Ευθυμιάδου & Σανσονίου 2015· Σοφός, Κώστας & Παράσχου 2015), οι πρακτικές δυσκολίες στην κατάκτηση του λόγιου επιπέδου στην ελληνική ως ξένη/δεύτερη γλώσσα καθώς και αξιολογικές παρατηρήσεις από τους πρώτους κύκλους εφαρμογής του προγράμματος.

Λέξεις-κλειδιά: εξ αποστάσεως διδασκαλία, ελληνική ως ξένη/δεύτερη γλώσσα, λόγιο επίπεδο, ακαδημαϊκός λόγος, σύστημα διαχείρισης μάθησης Moodle.

Βιβλιογραφία

- Abuhassna, H., Yahya, N., Zakaria, M. A., Al-Maatouk, Q., & Awae, F. (2021). Guidelines for designing distance learning courses via Moodle to enhance students satisfaction and achievements. *International Journal of Information and Education Technology*, vol. 11, no. 12, 574-582. Ανακτήθηκε στις 12 Οκτωβρίου 2021, από <http://www.ijiet.org/show-163-1924-1.html>
- Γαβρηλίδου Γ., Κοκκινίδου, Μ., Σεχίδου, Ε., Τακούδα, Χ. & Τριανταφυλλίδου, Λ. (2014). *Νέο αναλυτικό πρόγραμμα (syllabus) για τη διδασκαλία ελληνικής γλώσσας για ακαδημαϊκούς σκοπούς σε αλλοδαπούς προπτυχιακούς φοιτητές του ΑΠΘ*. Θεσσαλονίκη, Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας ΑΠΘ.
- Ανακτήθηκε στις 12 Οκτωβρίου 2021, από <http://smg.web.auth.gr/may2019b/wp-content/uploads/2011/12/syllabus-akadimaikous-skopous.pdf>
- Ευθυμιάδου, Ε., & Σανσονίου, Β. (2015). Η πλατφόρμα συνεργατικής μάθησης Moodle στη διδασκαλία/εκμάθηση ξένων γλωσσών: Ποιες παιδαγωγικές εφαρμογές θα μπορούσαν να εξασφαλίσουν την ψυχολογική εμπλοκή της ομάδας-τάξης; *Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*, τομ. 8, αρ. 2Α, 216-229. Ανακτήθηκε στις 12 Οκτωβρίου 2021, από <https://eproceedings.epublishing.ekt.gr/index.php/openedu/article/view/46>
- Ιακώβου, Μ., & Μπέλλα, Σ. (2003). Η κατανόηση γραπτού λόγου στο προχωρημένο επίπεδο: Γενικές αρχές και ενδεικτικές εφαρμογές στην ελληνική ως ξένη γλώσσα. *Γλωσσολογία*, 15, 55-72.
- Ιακώβου, Μ., & Μπέλλα, Σ. (2006). Η παραγωγή γραπτού λόγου στο προχωρημένο επίπεδο: Στοιχεία ακαδημαϊκής και πολιτισμική έκφρασης. Στο Α. Χατζηπαναγιωτίδη & Ε. Σεχίδου (Επιμ.). *Διδακτική της ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης/ ξένης: νέες τάσεις. Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου, Απρίλιος 2005, Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας ΑΠΘ* (σσ. 172-185). Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Sechidou, I., Kokkinidou, M., Mikrouli, S., Takouda, C., & Triantafillidou, L. (2020). The Online Greek Course: Learning objectives and e-learning tools. In E. Agathopoulou, O. Tsaknaki & F. Valetopoulos (Eds.). *Journal of Applied Linguistics*, 33, 160-181. Ανακτήθηκε στις 12 Οκτωβρίου 2021, από <http://ejournals.lib.auth.gr/jal/article/view/8060>
- Σοφός, Α., Κώστας, Α., & Παράσχου, Β. (2015). *Online εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Από τη θεωρία στην πράξη*. Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Ανακτήθηκε στις 12 Οκτωβρίου 2021, από <https://www.openbook.gr/online-ex-apostasews-ekpaideysi/>
- Φλιάτουρας, Α., & Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. (Επιμ.). (2019). *Το λόγιο επίπεδο στη σύγχρονη νέα ελληνική: Θεωρία, ιστορία, εφαρμογή*. Αθήνα: Πατάκη.

Greek Learner Corpus II: Design, Annotation and Novelties

Alexandros Tantos, Nikolaos Amvrazis, Elena Drakonaki, Despina Papadopoulou, Chrysanthi Develaska, Gerakini Douka, Pinelopi Kikilintza & Iliia Papafilippou

Aristotle University of Thessaloniki

alexantos@lit.auth.gr, amvrazis@lit.auth.gr, chrysiel@lit.auth.gr, depapa@lit.auth.gr,
develaska@lit.auth.gr, dgerakini@lit.auth.gr, pkikilin@lit.auth.gr,
iliaki_pap@windowslive.com

The aim of this paper is to present the design considerations, the multi-layered annotation scheme and the implemented novelties while compiling the second version of the Greek Learner Corpus, GLCII. GLCII is implemented within the framework of the research project Latent Aspects of L2 Acquisition (LAL2A), funded by the Hellenic Foundation for Research and Innovation and extends GLC (Tantos and Papadopoulou, 2014), an earlier learner corpus compiled with written productions of students of primary and secondary education.

Granger (2009) laid out the perspective and the resulting impact of employing learner corpora for Second Language Acquisition. However, more than ten years later, as McEnery et al (2019), Gries (2015) and Myles (2015) among others also point out, the expected synergy did not follow through. Still, SLA research is dominated by experimental studies and learner corpora are only marginally used for answering research questions in SLA. One of the main premises for compiling the GLCII has been to facilitate in filling in this gap by coupling an error-annotated learner corpus with existing and new SLA experiments, designed and implemented within LAL2A. This way we suggest an “area of convergence” (Mendikoetxea and Lozano, 2018, p.873) where the complementarity of corpus data and experimental evidence will “generate cutting edge insights about the nature of L2 capacities” (Ortega and Byrnes, 2008, p.3). GLCII includes written and oral productions from adult L2 Greek speakers with a wide range of L1s and a rich inventory of metadata, including the L1, proficiency level and other variables related to teaching intervention and to extralinguistic context. Currently, the written part of GLCII consists of >100000 words and is continually and swiftly growing. Productions are collected within a pre-specified time-windowed task of filling in a google form under the supervision of the speakers’ teacher, while detailed metadata regarding the task profile are registered.

There are a number of novelties implemented, while compiling GLCII. The first two are language-specific; firstly, GLCII is the first learner corpus of Greek that includes a speech subcorpus of considerable size that is also steadily growing and will be transcribed and annotated in the next phase of the project. Secondly, GLCII is POS- and chunk-tagged using the state-of-the-art web-services of the Institute for Language and Speech Processing in Athens.

The third novelty is associated to the above-mentioned premise; precisely to represent the learner’s interlanguage by developing a multi-layered error annotation scheme that devises tags for a selected set of nodal grammatical domains designated by the findings of numerous experimental studies on SLA, namely agreement, aspect, voice, case, gender, information structure, word order and formulaic speech.

Key words: Learner Corpus, Greek Learner Corpus, Second Language Acquisition, Annotation.

References

- Granger, S. 2009. The contribution of learner corpora to second language acquisition and foreign language teaching: A critical evaluation. In K. Aijmer (ed.), *Corpora and Language Teaching*. Benjamins: Amsterdam and Philadelphia 2009. 13-32.
- Gries, S. T. 2015. Statistics for learner corpus research. In S. Granger, G. Gilquin, & F. Meunier (eds.), *The Cambridge handbook of learner corpus research*. Cambridge, UK: Cambridge University Press. 160-181
- McEnery, T., V. Brezina, D. Gablasova & J. Banerjee. 2019. Corpus Linguistics, Learner Corpora, and SLA: Employing Technology to Analyze Language Use. *Annual Review of Applied Linguistics*, 39. 74-92.
- Mendikoetxea, A. & C. Lozano. 2018. From corpora to experiments: methodological triangulation in the study of word order at the interfaces in adult late bilinguals (L2 learners). *Journal of Psycholinguistic Research*, 47(4). 871-898.
- Myles, F. 2015. Second language acquisition theory and learner corpus research. In *The Cambridge Handbook of Learner Corpus Research*. Cambridge University Press. 309- 332.
- Ortega, L. & H. Byrnes. 2008. *The Longitudinal Study of Advanced L2 Capacities*. New York & London: Routledge.
- Tantos, A & D. Papadopoulou. 2014. Stand-off Annotation in Learner Corpora: Compiling the Greek Learner Corpus (GLC). In A. D. Negrillo & F. J. D. Pérez (eds.), *Specialisation and Variation in Language Corpora*. Peter Lang – International Academic Publishers, 15-40.

“Have a ‘tasty’ day!”: Wishes in Greek food blogs

Angeliki Tzanne & Maria Sifianou

National and Kapodistrian University of Athens

atzanne@enl.uoa.gr, msifian@enl.uoa.gr

Wishes are utterances which “a speaker addresses to his/her interlocutor in order to convey his/her desire that a positive state of affairs come about for the hearer” (Dumitrescu 2006: 23 drawing from Katsiki 2001). Wishes in Greek remain a largely unexplored area with exceptions including two studies comparing Greek and French wishes (Katsiki 2000, 2001), one comparing Greek and Turkish formulaic expressions including wishes (Tannen and Öztekin 1981) and one focusing on the reciprocation of birthday wishes on Facebook (Theodoropoulou 2015). Aiming to contribute towards filling this void, and, at the same time, purporting to further the study of im/politeness in online communication, the present study intends to examine the forms and functions of wishes in the digital environment of Greek food blogs.

Drawing upon the relational work framework (Locher and Watts 2005) and work on the discursive construction of identity in Greek online discourse (Garcés-Conejos Blitvich and Sifianou 2017; Tzanne 2019), the study analyses 697 wishes occurring in the comment section of ten Greek food blogs in order to identify their triggering events and trajectories in the specific context and to consider possible explanations for the fact that some of these wishes have not received any response from the participants to whom they have been addressed.

Following Katsiki’s (2001 in Dumitrescu 2006: 27) categorization of wishes, the study has identified ‘interactional’ wishes (e.g. *καλή επιτυχία* ‘good success’, which relates to the execution of a recipe), but also ‘situational’ wishes that may concern Greek Orthodox festive days/periods (e.g. *Καλό Πάσχα* ‘Good Easter’ or *Καλή Σαρακοστή* ‘Good Lent’) or other time periods (e.g. *Καλό φθινόπωρο* ‘Good autumn’). Additionally, we have found a large number of wishes that relate to ‘happy events’ (Tannen and Öztekin 1981: 41), that is, wishes concerning ‘occasions’ such as bloggers’ namedays or ‘gain’ such as the arrival of relatives whom bloggers have not seen for a long time. These findings suggest that food bloggers view their participation in these blogs as a way not only of communicating online with people with shared interests (cooking, in this case), but also of constructing in-group identities and friendly relationships with other bloggers, through such “discursive acts of solidarity” (Kampf 2016).

Our analysis also indicates that, contrary to what other studies (Dumitrescu 2006; Theodoropoulou 2015) suggest, lack of response to a wish in the specific context of Greek food blogs does not seem to be considered offensive or impolite behaviour. A possible explanation for this could be that unacknowledged wishes are instances of unmarked politic behaviour (Locher and Watts 2005) in this context, which means that they are simply the expected appropriate behaviour and do not necessitate a response/reaction. This has important implications for the discourse organisation of wishes in online contexts as it makes manifest the need to reconsider the expected structure of wishes as three-part exchanges (triggering event – wish – response).

Key words: wishes, im/politeness, relational work, food blogs

References

- Dumitrescu, D. (2006). *Noroc!; Merci; ¡Qué Lindo!; Sorry*: Some polite speech acts across cultures. *Southwest Journal of Linguistics*, 25(2), 1-37.

- Garcés-Conejos Blitvich, P. & Sifianou, M. (2017). Im/politeness and identity. In J. Culpeper, M. Haugh and D. Kádár (Eds.). *The Palgrave Handbook of Linguistic Im/politeness* (pp. 227-256). London: Palgrave Macmillan.
- Kampf, Z. (2016). All the Best! Performing solidarity in political discourse. *Journal of Pragmatics*, 93, 47-60.
- Katsiki, S. (2000). L'échange votif en français et en grec: l'exemple de la fête du nom. *Perspectives interculturelles sur l'interaction*, ed. by V. Traverso (pp. 93-112). Lyon: Presses Universitaires de Lyon.
- Katsiki, S. (2001). Les actes de langage dans une perspective interculturelle: l'exemple du vœu en français et en grec. Lyon, France: Université Lumière Lyon2 dissertation.
- Locher, M. A. & Watts, R. J. (2005). Politeness theory and relational work. *Journal of Politeness Research*, 1, 9-33.
- Theodoropoulou, I. (2015). Politeness of Facebook: The case of Greek birthday wishes. *Pragmatics*, 25(1), 23-45.
- Tzanne, A. (2019). Politeness, praising, and identity construction in a Greek food blog. In E. Ogiermann and P. Garcés-Conejos Blitvich (Eds.). *From Speech Acts to Lay Understandings of Politeness* (pp. 48-67). Cambridge: Cambridge University Press.

Μαθαίνοντας τη σερβική γλώσσα: αναζήτηση στοιχείων σύγκλισης και απόκλισης από την ελληνική

Ιωάννα Τζίμα
University of Belgrade
jtzima@gmail.com

Η παρούσα εργασία στοχεύει στην επισήμανση σημείων σύγκλισης και απόκλισης ανάμεσα στη σερβική και στην ελληνική γλώσσα μέσω της εξέτασης βασικών στοιχείων σε γραφημικό, φωνολογικό, μορφοσυντακτικό και λεξιλογικό επίπεδο. Με τη χρήση των ερευνητικών εργαλείων του ερωτηματολογίου και της συνέντευξης θα καταδειχθούν οι αρχικές δυσκολίες που συναντούν φυσικοί ομιλητές της ελληνικής στην κατάκτηση της σερβικής, τα χαρακτηριστικά της διαγλώσσας που χρησιμοποιούν, τα είδη των λαθών τους λόγω αρνητικής παρεμβολής, αλλά και τυχόν υποβοήθηση – θετική παρεμβολή- από την μητρική τους γλώσσα.

Στη σερβική γλώσσα χρησιμοποιούνται δύο ισοδύναμα αλφάβητα και αντίστοιχα δύο συστήματα γραφής, λατινικό και κυριλλικό. Αν και το κυριλλικό αλφάβητο δανείζεται αρκετά γράμματα από το ελληνικό, η εξοικείωση με αυτό δεν είναι εύκολη, όπως εύλογα θα πιστεύαμε (για παράδειγμα, το ελληνικό Η αποδίδει στα κυριλλικά το γράμμα Н). Επιπλέον, οι φυσικοί ομιλητές της ελληνικής δυσκολεύονται να προφέρουν σύμφωνα που δεν υπάρχουν στο ελληνικό αλφάβητο, όπως τα «τς», «σ», «ζ», τα «λј» και «νј» (ч, h, ш, ж, h, љ, h) και να ξεχωρίσουν τις φωνητικές διαφορές μεταξύ δασέων και ψιλών φθόγγων, όπως τα σ/ςς, τςς/τς, ζ/ζζ (с/ш, ч/h з/ж). Άλλη μία δυσκολία αποτελεί η διαφορά στην τονικότητα των δύο γλωσσών, εφόσον η ελληνική έχει δυναμικό τονισμό, ενώ στη σερβική ο τονισμός είναι μουσικός.

Σε μορφολογικό επίπεδο, οι ποικίλες φωνολογικές μεταβολές και το πλούσιο πτωτικό σύστημα της σερβικής, αποτελούμενο από επτά πτώσεις, δεν διευκολύνουν στη σωστή χρήση της γλώσσας. Εδώ, θα μπορούσε να συμβάλει η γνώση της αρχαίας ελληνικής, η οποία διέθετε σε πρώιμο στάδιο 8 πτώσεις (τρεις από αυτές επιρρηματικές) και στη συνέχεια 5 πτώσεις. Για παράδειγμα, η σύνταξη των δίπτωτων ρημάτων στην αρχαία ελληνική ομοιάζει με την αντίστοιχη στη σερβική γλώσσα.

Αναφορικά με το λεξιλόγιο, οι δύο γλώσσες μοιράζονται πολλές λέξεις –κοινό βαλκανικό λεξιλόγιο, με πολλές δάνειες τουρκικές λέξεις. Εκτός από τις λέξεις, πολλές εκφράσεις της καθημερινής γλώσσας είναι κοινές ή μοιάζουν πολύ και αυτό οφείλεται στο κοινό ιστορικό παρελθόν και την επικοινωνία των βαλκανικών λαών στο πέρασμα των αιώνων (π.χ. «κάθομαι με σταυρωμένα χέρια», «сeдим скрштених руку», «με άδεια χέρια», «празних руку»). Συμπερασματικά, η εργασία αναδεικνύει κομβικά προβληματικά σημεία κατά την εκμάθηση της σερβικής γλώσσας.

Λέξεις-κλειδιά: σερβική γλώσσα, δυσκολίες εκμάθησης σερβικής, ελληνική γλώσσα, σύγκλιση-απόκλιση

Βιβλιογραφία

- Johnson, K. (2001). *An introduction to foreign language learning and teaching*. London: Longman.
- Klajn, I., Šipka, M. (2007). *Veliki rečnik stranih reči i izraza*. Novi Sad: Prometeji Novi Sad.
- Κριμπάς, Π. (2007). *Επιδράσεις της νεότερης Ελληνικής στις βαλκανικές γλώσσες*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- Lyons, J. (2002). *Εισαγωγή στη Θεωρητική Γλωσσολογία*, μτφρ. Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. Αθήνα: Μεταίχμιο.

- McMahon, A. M. S. (2005). *Ιστορική Γλωσσολογία: Η θεωρία της γλωσσικής μεταβολής*, μτφρ. Μητσιακή, Μ. & Φλιάτουρας, Α. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Μήτσης, Ν. (2004). *Η Διδασκαλία της γλώσσας υπό το πρίσμα της επικοινωνιακής προσέγγισης – Εισαγωγή στη θεωρία και τις τεχνικές του επικοινωνιακού μοντέλου*. Αθήνα: Gutenberg.
- Μπέλλα, Σ. (2011). *Η δεύτερη γλώσσα. Κατάκτηση και διδασκαλία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Piper, P., Klajn, I. (2017). *Normativna gramatika srpskog jezika*. Drugo, izmenjeno i dopunjeno izdanje. Novi Sad: Matica srpska.
- Stojicic V., Mutavdzic P., Gkoranis P. (2013). «Περί ελληνικών φρασεολογισμών και των αντίστοιχών τους σερβικών», *Selected Papers of 11th International Conference on Greek Linguistics*, University of Aegean, Rhodes 26-29th September 2013, 1621-1630.

Ανιχνεύοντας τα μεταπραγματολογικά στερεότυπα εκπαιδευτικών δημοτικού για την εθνική ορθογραφία

Κυριακούλα Τζωρτζάτου

Πανεπιστήμιο Πατρών

kurtzortzatou@gmail.com

Στην παρούσα ανακοίνωση διερευνώ πώς μια ομάδα εκπαιδευτικών δημοτικού προσλαμβάνει την ορθογραφία της Κοινής Νέας Ελληνικής (ΚΝΕ) και υιοθετώ την ιδεολογική θεώρηση της ορθογραφίας (Sebba 2007). Προσεγγίζω την ορθογραφία ως λειτουργική ποικιλία γραφής (register, Agha 2007), ως έναν κοινωνικοπολιτισμικά προσδιορισμένο τρόπο γραφής, ο οποίος, μέσω μεταπραγματολογικών στερεοτύπων (metapragmatic stereotypes), δηλαδή «εσωτερικευμένων πολιτισμικών μοντέλων γλωσσικής χρήσης» (Agha 2007: 148), συνδέεται στην πρόσληψη των ατόμων με πρακτικές και ταυτότητες.

Σύγχρονες κοινωνιογλωσσολογικές έρευνες αναδεικνύουν τη σχέση της ορθογραφίας με την κατασκευή της εθνικής ταυτότητας (Sebba 2012). Η οικοδόμηση των δυτικών εθνών-κρατών έχει βασιστεί σε έναν εθνικό λόγο (national discourse), ο οποίος επιχειρεί να αναπαραστήσει το έθνος-κράτος ως μια ομοιογενή οντότητα που μιλάει μία τυποποιημένη γλώσσα και γράφει με μια τυποποιημένη ορθογραφία (Johnson 2002). Στο πλαίσιο αυτό, προωθείται άνωθεν ένα εύρος μεταπραγματολογικών στερεοτύπων, τα οποία ορίζουν ως «σωστά» συγκεκριμένα πρότυπα γραφής και επιχειρούν να προσδιορίσουν τι είναι ορθογραφία στην πρόσληψη των ατόμων.

Η ρύθμιση της ορθογραφίας του νεοελληνικού έθνους-κράτους έχει βασιστεί στο κριτήριο του εξορθολογισμού της γραφής, το οποίο επιδιώκει να συμβιβάσει την ιστορική αρχή με την αρχή της απλούστερης γραφής. Εντούτοις, τις τελευταίες δύο δεκαετίες η έκδοση ενός λεξικού προωθεί στη ρύθμιση της ορθογραφίας το αρχαϊστικό κριτήριο, το οποίο υποστηρίζει την κυριαρχία της ιστορικής αρχής και την αυστηρή διατήρηση του ετύμου (βλ. Κακριδή-Φερράρι 2008). Και τα δύο κριτήρια σκοπεύουν στη ρύθμιση μιας ορθογραφίας, η οποία θα συμβολίζει την ελληνική εθνική ταυτότητα και η γνώση της θα συνιστά δείκτη του γραμματισμού στην πρότυπη εθνική γλώσσα. Ωστόσο, τα δύο αυτά κριτήρια φαίνεται ότι τροφοδοτούνται από δύο διαφορετικούς υπό-λόγους με αναφορά στον εθνικό λόγο. Το κριτήριο του εξορθολογισμού της γραφής τροφοδοτείται από έναν υπό-λόγο που δίνει έμφαση στη συγχρονία της γραφής με τα αφομοιωμένα γλωσσικά του παρελθόντος, ενώ το αρχαϊστικό κριτήριο τροφοδοτείται από έναν υπό-λόγο με έμφαση στη διαχρονία της γραφής. Στη βάση των δύο αυτών υπο-λόγων επιχειρείται η διαμόρφωση δύο διαφορετικών λειτουργικών ποικιλιών γραφής, η χρήση των οποίων θα προβάλλει διαφορετικές πτυχές της εθνικής ταυτότητας (Xydopoulos κ.ά. 2019).

Στη μελέτη αυτή, στόχος μου είναι να διερευνήσω την αξία που αποδίδουν οι πληροφορητές/τριες στην ορθογραφία ως στοιχείο του γραμματισμού στην πρότυπη εθνική γλώσσα. Ειδικότερα, διερευνώ με ποιο από τα δύο ορθογραφικά κριτήρια συντονίζονται οι πληροφορητές/τριες και, επομένως, ποια λειτουργική ποικιλία γραφής συνδέεται στην πρόσληψή τους με τον εθνικό λόγο για την ορθογραφία και τον γραμματισμό στην πρότυπη εθνική γλώσσα. Η έρευνά μου πραγματοποιήθηκε με τη συμπλήρωση ερωτηματολογίου σε 8 δημοτικά σχολεία της Δυτικής Ελλάδας και το δείγμα μου περιλαμβάνει 71 εκπαιδευτικούς.

Σύμφωνα με τα ευρήματά μου, η πλειονότητα των εκπαιδευτικών αντλεί από μεταπραγματολογικά στερεότυπα που συνδέουν την ορθογραφία με την ταυτότητα εγγράμματος ατόμου, το οποίο έχει πρόσβαση σε υψηλού κύρους κοινωνικούς και επαγγελματικούς τομείς δράσης. Στο πλαίσιο αυτό, οι περισσότεροι/ες εκπαιδευτικοί του δείγματος θεωρούν ότι πρέπει να δίνεται μεγάλη έμφαση στη διδασκαλία της

ορθογραφίας κατά το γλωσσικό μάθημα, ενώ πιστεύουν ότι η ορθογραφία πρέπει να διδάσκεται και να ελέγχεται σε όλα τα μαθήματα του σχολικού προγράμματος. Ειδικότερα, οι εκπαιδευτικοί συντονίζονται με το κριτήριο του εξορθολογισμού της γραφής, και ως εκ τούτου, φαίνεται να ευθυγραμμίζονται με στερεότυπα στη βάση των οποίων η λειτουργική ποικιλία του εξορθολογιστικού κριτηρίου συνδέεται με την έννοια της εθνικής ορθογραφίας και τον γραμματισμό στην πρότυπη εθνική γλώσσα.

Λέξεις-κλειδιά: ορθογραφία, πρόσληψη, εκπαιδευτικοί δημοτικού, μεταπραματολογικά στερεότυπα, εθνική ταυτότητα

Βιβλιογραφία

- Agha, A. (2007). *Language and social relations*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Johnson, S. (2002). On the origin of linguistic norms: Orthography, ideology and the first constitutional challenge to the 1996 reform of German. *Language in Society*, 31(4), 549–576.
- Κακριδή-Φερράρι, Μ. (2008). Ορθογραφικές μεταρρυθμίσεις: Στάσεις και αντιστάσεις. Στο Μ. Θεοδωροπούλου (Επιμ.). *Θέρμη και φως. Licht und warme. Αφιερωματικός τόμος στη μνήμη του Α.-Φ. Χριστίδη* (σσ. 365–383). Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
- Sebba, M. (2007). *Spelling and society: The culture and politics of orthography around the world*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Sebba, M. (2012). Orthography as social action: Scripts, spelling, identity and power. Στο A. Jaffe, J. Androutsopoulos, M. Sebba, & S. Johnson (Επιμ.). *Orthography as social action: Scripts, spelling, identity and power* (σσ. 1–20). Boston/Berlin: De Gruyter Mouton.
- Xydopoulos, G. J., Tzortzatou, K., & Archakis, A. (2019). The perception of Greek national orthography and greeklish at the threshold of the post-modern era: Investigating attitudes towards orthography in Greek education. *Journal of Modern Greek Studies*, 37(2), 397–424.

Coordination and Subordination in typical and SLI child language: Evidence from Cypriot Greek

Elena Thodorou¹ & Vina Tsakali²

¹Cyprus University of Technology, ²University of Crete
eleni.theodorou@cut.ac.cy, vtsakali@gmail.com, tsakali@uoc.gr

Background: Previous research findings on typical language development (hence: TD) have shown that coordinate structures emerge earlier than the subordinated ones (Lust et al. 1980, Lust et al. 1999). However, it remains an open question why children often deviate from the target language in either misinterpreting the type of coordination or by avoiding using it. Moreover, it remains an open question what are the exact mechanisms the child uses in interpreting the semantic and syntactic properties of the coordinator (Lust et al. 1980). With respect to subordination, previous studies indicate that complement clauses precede the development of adverbial and relative clauses (Bloom et al. 1980, Dromi & Breman 1986 a.o.).

Our study: To the best of our knowledge, no direct comparison has been reported regarding the development of coordination in comparison to subordination by examination of the same group of children. We thus focused on structures (1)-(4) relying on data from 22 Cypriot Greek TD-children and 16 children with SLI in a story retelling task (*BUS-story*; Renfrew 1997). Both TD- and SLI-children are divided into two age groups (see Table (1)).

- 1) Simple coordination with *ke* ('and'),
- 2) Contrasting coordinators with *ala*, *omos* ('but')
- 3) *Na* ('to') and *oti* ('that') subordinating clauses
- 4) Adverbial clauses

The **main question** raised in our study is twofold, namely, a) whether the development of subordination and coordination emerge independently and, b) whether there are certain linguistic properties/principles and grammatical constraints, the development of which affect both subordination and coordination, preventing children from performing adult-like with respect to both.

According to **our findings** (Table 1), Young-SLI children show significantly lower use on contrastive coordinating and in all subordinating structures, while these significances disappear in the comparison between Old-SLI and Old-TD children. Moreover, the use of both coordinating and subordinating structures exhibits an age effect for both population, which we argue that it goes beyond the level of MLU and is linked to the development of referential properties in coordination with dependencies without crossing (Friedmann & Costa 2010), as in subject-drop availability, and the development of the semantic properties of the coordinators (i.e. *and* versus *but*). We argue that the structural and/or the feature complexity (Mastropavlou & Tsimpli 2011) in subordination show comparable patterns in the development of coordination. Most importantly our findings suggest that the development of coordination can attribute considerable implications for both theoretical and language clinical studies. The integration of research findings helps in developing a more informed and evidence-based intervention planning in language therapy.

Table 1: Overall findings and significances between groups

	Young SLI (N=9;mean5; 6) 7Male+2Fem	Young TD (N=10;mean5; 8) 6Male+4Fem	P- values	Old SLI (N=7;mean7 ;8) 3Male+4Fem	Old TD (N=12;mean7; 10) 6Male+6Fem	P- values
--	--	--	--------------	--	---	--------------

<i>MLU</i>	3.39 (0.70)	4.70 (1.24)	0.013*	4.64 (1.14)	5.24 (1.31)	0.479
	<i>Mean occurrence</i>	<i>Mean occurrence</i>		<i>Mean occurrence</i>	<i>Mean occurrence</i>	
Coordinator-(<i>and</i>)	1,7 (SD 1,567021)	3,7 (SD 1,828782)	0.5	4 (SD 2)	5,083333 (SD 1,729862)	0,12823
Coordinator-(<i>but</i>)	0,4 (SD 0,843274)	1,5 (SD 1,840894)	0.0318*	0,428571 (SD 0,786796)	1,666667 (SD 0,778499)	0,06260
<i>na/oti</i> -clauses	1,6 (SD 1,349897115)	3,6 (SD 1,173787791)	0.0009*	3 (SD 1,63299316)	3,583333333 (SD 1,083624669)	0,21191
Adverbial clauses	0,2 (SD 0,421637)	0,7 (SD 0,948683)	0.0459*	1,285714 (SD 1,253566)	1,416667 (SD 1,240112)	0,41450

Key words: subordination, coordination, complementizers, typical development, SLI

References

- Armon-Lotem, S., 2005. The acquisition of subordination: from preconjunctivals to later use. In: Ravid, D.D., Bat-Zeev Shyldkrot, H. (Eds.), *Perspectives on Language and Language Development: Essays in Honor of Ruth A. Berman*. Kluwer, Dordrecht, pp. 191–202.
- Bloom, L., Lifter, K., Hafitz, J., 1980. Semantics of verbs and the development of verb inflection in child language. *Language* 56, 386–412.
- Friedmann, N. & J. Costa. 2010. The child heard a coordinated sentence and wondered: On children's difficulty in understanding coordination and relative clauses with crossing dependencies. *Lingua* 120: 1502-1515.
- Lust, B. Flynn, S. Chien Y-C. & Clifford, T. 1980. Coordination: the role of syntactic, pragmatic and processing factors in first language acquisition. *Papers and Reports on Child Language Development* 19: 79–87.
- Lust, B., Flynn, S. & Foley, C. 1996. What children know about what they say: Elicited imitation as a research method. In *Methods for Assessing Children's Syntax*, D. McDaniel, C. McKee & H. Cairns, 55–76. Cambridge MA: MIT Press.
- Lust, B., Flynn, S., Foley, C. & Chien, Y-C. 1999. How do we know what children know? Establishing scientific methods for the study of first language acquisition. In *Handbook of Child Language Acquisition*, W. Ritchie & T. Bhatia, 427–56. New York NY: Academic Press.
- Lust, B., Pinhas, J. & Flynn, S. 1980. Gapped coordinate sentences. *Language of Young Children: A Psycholinguistic Study of the Interaction of Syntax and Processing*. Paper presented at 5th Annual Boston University Conference on Child Language, Boston University.
- Mastropavlou, M. & I. M. Tsimpli. 2011. Complementizers and subordination in typical language acquisition and SLI. *Lingua* 121: 442-462.
- Renfrew, C. E. (1997). *Bus Story Test: A test of narrative speech*. Speechmark.

Ο μεταφορικός λόγος στα κείμενα σύγχρονης ελληνικής λογοτεχνίας του 20ου αιώνα – δυσκολίες στην κατανόηση από τους σερβόφωνους φοιτητές

Dragana Tkalac
University of Belgrade
dragana.tkalac.92@gmail.com

Η παρούσα ανακοίνωση εξετάζει τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι σερβόφωνοι φοιτητές ελληνικών κατά το διάβασμα κειμένων σύγχρονης ελληνικής λογοτεχνίας. Η διδασκαλία του σχηματικού λόγου είναι ουσιαστική για την πληρέστερη επικοινωνία στη δεύτερη γλώσσα (Rasulić, 2010). Πολύ συχνά οι ερευνητές επισημαίνουν τη δυσκολία που αντιμετωπίζουν όσοι μαθαίνουν μια ξένη γλώσσα στο να αντιληφθούν τις διαδικασίες του μεταφορικού λόγου σε αυτήν. Στην ανακοίνωσή μας θα αναδειχτεί η σπουδαιότητα του μεταφορικού και του σχηματικού λόγου στην εκμάθηση ελληνικής ως ξένης γλώσσας από τους σερβόφωνους φοιτητές. Μία από τις πιο σημαντικές ερωτήσεις, τις οποίες εξετάζει αυτή η ανακοίνωση, αφορά τη μετωνυμική φύση ορισμένων εννοιολογικών μεταφορών, δηλαδή τη διάκριση μιας εννοιολογικής μεταφοράς από μια εννοιολογική μετωνυμία. Στόχος της παρούσας μελέτης είναι να διερευνηθεί ο τρόπος παρουσίασης του μεταφορικού λόγου (μεταφοράς, μετωνυμίας) στα κείμενα σύγχρονης ελληνικής λογοτεχνίας του 20ου αιώνα που μελετώνται στο τρίτο και τέταρτο έτος πτυχιακών σπουδών στο Τμήμα Νεοελληνικών Σπουδών Πανεπιστημίου του Βελιγραδίου και να εξεταστούν οι δυσκολίες στην κατανόηση που οι φοιτητές του Τμήματος αντιμετωπίζουν κατά τη διάρκεια του διαβάσματος. Επίσης, στην ανακοίνωση θα παρουσιαστούν τα αποτελέσματα ενός πειράματος στο οποίο ως βασική τέθηκε η ερώτηση αν και κατά πόσο τα λογοτεχνικά κείμενα που μελετώνται στο τρίτο και τέταρτο έτος σπουδών είναι σωστή και καλή επιλογή όσον αφορά την παρουσία του μεταφορικού λόγου σ' αυτά, κατά πόσο τα λογοτεχνικά κείμενα συμβαδίζουν με τις ανάγκες φοιτητών και με το επίπεδο ελληνομάθειάς τους και πόσο βοηθάνε τους φοιτητές στην εκμάθηση και κατανόηση ελληνικής ως ξένης. Τελικά, θα παρουσιαστούν ορισμένες προτάσεις για τη διδασκαλία του μεταφορικού λεξιλογίου στους σερβόφωνους φοιτητές.

Λέξεις-κλειδιά: λογοτεχνία, μεταφορά, μετωνυμία, σερβική γλώσσα, δυσκολίες

Βιβλιογραφία

- Barcelona, A. (Ed.). (2000). *Metaphor and Metonymy at the Crossroads*. Berlin / New York: Mouton de Gruyter.
- Cienki, A., & Müller, C. (Eds.). (2008). *Metaphor and gesture* (Vol. 3). Amsterdam / Philadelphia: John Benjamins Publishing.
- Klikovac, D. (2004). *Metafore u mišljenju i jeziku*. Beograd: Biblioteka XX vek / Knjižara Krug.
- Kövecses, Z. (1988). *The Language of Love: The Semantics of Passion in Conversational English*. Lewisburg: Bucknell University Press.
- Rasulić, K. (2010). Aspekti metonimije u jeziku i mišljenju. *Theoria*, 53(3), 49–70.

**«Έπεα πτερόεντα» και οι μεταβολές τους στη σύγχρονη ΝΕ:
περίπτωση του ρητού «ήλθα, είδα και ...»**

Irina V. Tresorukova

Moscow State Lomonosov University

Department of Byzantine and Modern Greek Studies

itresir@mail.ru

Η φράση «έπεα πτερόεντα» (ΕΠ) αποτελεί, αδιαμφισβήτητα, μέρος του ιστορικού ή/και λογοτεχνικού παρελθόντος (πρβλ. Μυτουλά 2006 και σε άλλους). Με αφορμή τη φράση αυτή, στην παρούσα ανακοίνωση πρόκειται να γίνει ανάλυση του αρχαίου ρητού «ήλθες, είδες και απήλθες» και η λειτουργία του στη σύγχρονη ΝΕ γλώσσα.

Η έρευνα βασίζεται στην προσέγγιση στα ΕΠ, όπως αναπτύσσονται κυρίως από τους Kostomarov (1994), Krasnykh (1997), σε σχέση με τα *precedent statements* (PS). Η διπλή σημασία των PS, εξωτερική και εσωτερική, δημιουργεί πολυεπίπεδη ερμηνεία, που χρήζει ενδελεχή έρευνα, ιδίως στην αρχική μορφή των ΕΠ για μια ολοκληρωμένη περιγραφή ή/και ορθότερη αντίληψή τους. Σημειωτέον, πως τα ΕΠ, ως PS, έχουν τρεις βασικές πτυχές σημασίας: την επιφανειακή, την εσωτερική και τη συστημική.

Το υπό ανάλυση ΕΠ «ήλθα, είδα και...» υπάρχει στην ελληνική γλώσσα και διατηρεί τη δυναμική του και στη σύγχρονη ΝΕ, παρουσιάζοντας μεταβολές στη δομή και περνώντας στην κατηγορία των φρασεολογικών κατασκευών, οι οποίες συνήθως έχουν τόσο σταθερά όσο και μεταβλητά στοιχεία: το σταθερό στοιχείο αναπαράγεται από τον ομιλητή ως έτοιμος ιδιωτισμός και καθορίζει την τυπική σημασία της δομής, ενώ το μεταβλητό στοιχείο της φραστικής δομής συμπληρώνεται ανάλογα με το περιεχόμενο και την πρόθεση του ομιλητή, εξασφαλίζοντας έτσι τη δυνατότητα πολλαπλών χρήσεων του συγκεκριμένου PS (Dobrovol'skij 2013).

Στην περίπτωση του συγκεκριμένου ΕΠ, παρατηρείται έντονο το φαινόμενο της μεταβολής των συστατικών στοιχείων μέσω αλλαγής της μορφής ή/και λεξικού τύπου. Οπότε, η παρούσα μελέτη πρόκειται να αναδείξει τα αποτελέσματα των αλλαγών τόσο σε μορφολογικό όσο και λεξιλογικό επίπεδο, όπως προκύπτουν από επισταμένη διερεύνηση αφενός σε σώματα κειμένων και αφετέρου σε ελληνικά ΜΜΕ και το διαδίκτυο.

Λέξεις-κλειδιά: έπεα πτερόεντα, precedent statements, φρασεολογικές κατασκευές.

Βιβλιογραφία

- Μυτουλά Α. (2006) *Η Νεοελληνική Παροιμία, συγχρονική και διαχρονική προσέγγιση*. Αφοι Κυριακίδη
- Baranov A., Dobrovol'skij D. (2013) *Osnovy fraseologii*. Moscow: Flinta – Nauka.
- Kostomarov V., Burvikova N. (1994) *Kak texty stanovyatsja precedentnymi*. RYAZR, №1.
- Krasnykh V.V. (1997) System of precedent phenomena in the context of current research // *Language, consciousness, communication: coll. of art*. Moscow: Dialog-MGU. Iss.2, p.5-12.

Morphological specialization in the verbal domain as a result of grammaticalization in Modern Greek and Romance: the case of *πηγαίνω/πάω*

Aglaia Trigka¹, Giorgos Vardakis² & Theodore Markopoulos³

¹University of Patras / Sorbonne Université, ²University of Padua, ³University of Patras
aglaia trigka@gmail.com, giovardakis@gmail.com, theomark@upatras.gr

Cross-linguistically, motion verbs, apart from their purely lexical semantic property of motion from or towards a goal, may grammaticalize as auxiliary verbs or as other markers, such as future – reference markers (Hopper & Traugott 1997). In various languages, such as Romance (Ledgeway 2017), grammaticalization has led to the morphological specialization and ultimately to the emergence of two parallel forms of the same verb – a full form which preserves the prototypical and lexical meaning and a phonologically reduced form which acquires more grammatical properties – that coexist and are juxtaposed (Hopper 1991). With regard to Modern Greek, the verb *pigaino* and its parallel form *pao* display respectively these properties, the former retaining its proper lexical meaning ‘go’ and the latter serving also to encode functional (grammatical) properties. While the diachrony of the verbs *pigaino* and *pao* has been treated in previous studies (Jannaris 1897, Horrocks 2010), analyses from a synchronic point of view (Grammenidis 1993, Konta 2002) remain limited. Today, a higher level of grammaticalization of the verb form *pao* compared to that of Standard Modern Greek can be argued to be present in specific contexts within the linguistic repertoire of Greek speakers of Corfu.

Morphological specialization of motion verbs leading to the emergence of a similar dual paradigmatic system is present in various Romance languages e.g. (Catalan) *anar* ‘go’ lexical *aig* and auxiliary *và(re)ig* (Pérez Saldanya & Hualde 2003, Juge 2006), as well as in several dialects of western and central Sicily e.g. (Marsalese) *vaju* and *va* (see Cardinaletti & Giusti 2001). This paper aims at analyzing the morphosyntactic and semantic properties of these parallel verbal forms compared to those of the Greek lexical verb *pigaino* and its short form *pao*, some of which are illustrated in the following examples:

(1) marking proximate future e.g. *Η κατάσταση πάει να ξεφύγει, πρέπει να παρέμβεις*. (‘The situation is almost out of control, you should intervene’).

(2) or even obtaining a particle-like status expressing concession e.g. *Δεν πα να λες, εγώ θα κάνω αυτό που θέλω*. (‘No matter what you are saying, I will do what I want’). Based on the cases studied, conclusions are to be drawn on the possible different levels of grammaticalization of motion verbs in Greek and Romance.

Finally, today, a higher level of grammaticalization of the reduced form *pao* compared to that of Standard Modern Greek can be argued to be present in specific contexts within the linguistic repertoire of the Heptanesian dialect speakers. This triggers a progressive reading of the verb, as illustrated in the following example:

(3) *Πα να φύγω* (‘I am leaving’).

Results and findings regarding the behaviour and the semantic values of the verb *pao* based on the analysis of oral data from Greek speakers of Corfu data will be presented to support our hypothesis of a greater level of grammaticalization of the form *pao* marking aspectual values.

Key words: grammaticalization, Romance, Greek, motion verbs, verbal periphrasis

References

Cardinaletti, A. & G. Giusti. (2001). Semi-lexical motion verbs in Romance and Germanic. In N. Corver & H.C.van Riemsdijk (Eds.), *Semi-lexical Categories*.

- On the Function of Content Words and the Content of Function Words* (pp. 371-414). Berlin: Mouton de Gruyter.
- Grammenidis, S. (1993). The verbs ‘πηγαίνω’ and ‘έρχομαι’ in Modern Greek. In I. Philippaki-Warbuton, K. Nicolaidis & M. Sifianou (Eds.), *Themes in Greek in Linguistics. Papers from the 1st International Conference on Greek Linguistics*, (Reading, 9/1993), (pp. 193-200). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Hopper, P. (1991). On some principles of grammaticization. In E.C.Traugott & B. Heine (Eds.), *Approaches to grammaticalization, vol.1* (pp.17-35). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Hopper, P. & E. C. Traugott. (1997). *Grammaticalization*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Horrocks, G. (2010). *Greek: A history of the language and its speakers. Second edition*. Oxford: Wiley-Blackwell.
- Jannaris, A. N. (1897). *An Historical Greek Grammar, chiefly of the Attic dialect*. London: Macmillan.
- Juge, M. (2006). Morphological Factors in the Grammaticalisation of the Catalan “Go” Past. *Diachronica*, 23, 313–39.
- Ledgeway, A. (2017). Syntheticity and Analyticity. In A. Dufter & E. Stark (Eds.), *Manual of Romance Morphosyntax and Syntax* (pp. 839–86). Boston/Berlin: Mouton de Gruyter.
- Pérez Saldanya, M., & I. J. Hualde. (2003). On the Origin and Evolution of the Catalan Periphrastic Preterit. In C.Pusch & A. Wesch (Eds.), *Verbal periphrasen in den (ibero-)romanischen Sprachen* (pp. 47–60). Hamburg: Buske.
- Κόντα, Ε. (2002). Η δομή ‘πάω να’ ως δείκτης μελλοντικής αναφοράς. *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα*, 22, 353-364.

Logical inferences in child Greek language

Vina Tsakali & Marina Mastrokosta

University of Crete

tsakali@uoc.gr, vtsakali@gmail.com, marinamast13@hotmail.com

The puzzle: The research on development of logical operators has revealed problems mostly with disjunctive operators OR and EITHER-OR while conjunctive AND and NEITHER-NOR have received limited attention crosslinguistically. A number of studies have reported that children often assign an inclusive meaning to OR in main clauses (Paris 1973, Noveck 2001, Chierchia et al. 2004, i.a.) and that they seem to interpret disjunction conjunctively in contexts in which only one of the parts is true. These two findings have been suggested to derive from children's *strengthening* (STR) of disjunction ($A \vee B$) triggering a conjunctive meaning, as a result of children's inaccessibility to the conjunctive alternative ($A \wedge B$) (Singh et al. 2016, Tieu et al. 2017, Notley et al. 2012, a.o.). The findings regarding the development of AND and NEITHER-NOR is restricted (Paris 1973, Goro 2004, 2005, Tsakali 2020), pointing towards a significantly better performance compare to OR and EITHER-OR, but with non-adult knowledge until at least until the age of six.

The study: Building on previous work, the primary objectives of our study are to shed light on the development of logical forms AND, OR, EITHER-OR and NEITHER-NOR in Greek and to examine if there are any interdependencies in their development.

We thus ran a picture selection task (still in progress) on 27 children and 33 adults (mean age 33). Children were divided into two age groups (Group1: N=17, mean age 4;2 and Group2: N=10, mean age 7;6). The task involved picture matching to a sentence uttered in guessing mode by Pepa. Participants were tested on six conditions (4 items/condition), namely, 2conjunctAND (1), 3conjunctAND (2), plain OR (3), EITHER-OR (4), NEITHER-NOR (5) and NEGATION (6) as a control condition, in order to make sure that children interpret negation of main sentences adequately (cf. Crain et al. 2002).

(1) 2conjunctAND: e.g. *The boy is feeding the cat and the dog*

(2) 3conjunct AND: e.g. *The bunny is holding the apple, the strawberry and the banana*

(3) OR: e.g. *The girl is petting the dog or the penguin*

(4) EITHER-OR: e.g. *The bear is holding either the book or the flower*

(5) NEITHER-NOR: e.g. *Daddy is petting neither the cow nor the sheep*

(6) CONTROL-NEG: e.g. *The boy is not pulling the bicycle*

Results: Young children (Group1) perform significantly worse across all conditions compared to adults, while comparison between the two child groups shows that there is an age effect for AND and NEITHER-NOR conditions. The preference for the inclusive interpretation of OR is comparable to previous studies (Braine et al. 1981, Chierchia et al. 2004, Tieu et al. 2017, i.a.), although it seems higher in Greek for Group2. An unexpected finding is that both child-groups and adults exhibit high rates for inclusivity on EITHER-OR condition, suggesting that at least in Greek the interpretation of EITHER-OR ('ite-ite' in our task) is not perceived as exclusive as typically assumed. Finally, our findings show a correlation between AND and OR conditions for Group1 ($p < 0,038$) and a correlation between CONTROL-NEG and NEITHER-NOR ($p < 0,029$) as expected.

Key words: simple and complex disjunction, conjunction, typical development of logical operators

References

- Braine, Martin D. S. & Barbara Romain (1981), 'Children's comprehension of 'or': evidence for a sequence of competencies'. *Journal of Experimental Child Psychology* 31:46–70.
- Chierchia, Gennaro, Maria Teresa Guasti, Andrea Gualmini, Luisa Meroni, Stephen Crain & Francesca Foppolo (2004), 'Semantic and pragmatic competence in children and adults' comprehension of or'. In Noveck Ira & Dan Sperber (eds.), *Experimental Pragmatics*, London: Palgrave Macmillan. 283–300.
- Goro, Takuya, Utako Minai & Stephen Crain (2005), 'Bringing out the logic in child language'. In Leah Bateman & Cherlon Ussery (eds.), *Proceedings of the 35th Annual Meeting of the North East Linguistic Society*, GLSA Publications. Amherst, MA. 245–56.
- Gualmini, Andrea, Stephen Crain, Luisa Meroni, Gennaro Chierchia & Maria Teresa Guasti (2001), 'At the semantics=pragmatics interface in child language'. In Hastings Rachel, Brendan Jackson & Zsolt Zvolenszky (eds.), *Semantics and Linguistic Theory (SALT)* 11, CLC Publications. Cornell University, Ithaca, NY.
- Notley, Anna, Peng Zhou, Britta Jensen & Stephen Crain (2012), 'Children's interpretation of disjunction in the scope of "before": a comparison of English and Mandarin'. *Journal of Child Language* 39:482–522.
- Noveck, Ira (2001), 'When children are more logical than adults: experimental investigations of scalar implicatures'. *Cognition* 78:165–88.
- Paris, Scott G. (1973), 'Comprehension of language connectives and propositional logical relationships'. *Journal of Experimental Child Psychology* 16:278–91.
- Singh, Raj, Wexler, Ken, Astle-Rahim, Andrea, Kamawar, Deepthi & Fox, Danny (2016). 'Children interpret disjunction as conjunction: Consequences for theories of implicature and child development' *Natural Language Semantics* 24 (4):305–352.
- Tieu, L., K. Yatsushiro, A. Cremers, J. Romoli, U. Sauerland, E. Chemla (2017) On the Role of Alternatives in the Acquisition of Simple and Complex Disjunctions in French and Japanese, *Journal of Semantics*, Volume 34, Issue 1, pp.127–152.
- Szabolcsi, Anna (2004). "Positive Polarity – Negative Polarity," *Natural Language and Linguistic Theory* 22. 2: 409-452.

Μεταπραγματολογικά στερεότυπα και χιουμοριστική αναπαράσταση της γλωσσικής ποικιλότητας: Η περίπτωση του *Master Chef*

Βίλλυ Τσάκωνα¹ & Βάσια Τσάμη²

¹Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, ²Πανεπιστήμιο Πατρών
villytsa@otenet.gr, tsamibasil@gmail.com

Τις τελευταίες δεκαετίες το ενδιαφέρον της κοινωνιογλωσσολογίας και της ανάλυσης λόγου έχει στραφεί στη μελέτη της χιουμοριστικής αναπαράστασης της γλωσσικής ποικιλότητας. Αυτού του είδους το χιούμορ αντανakλά αξιολογικές αντιδράσεις και απόψεις απέναντι σε διάφορες γλωσσικές ποικιλίες και τους/τις ομιλητές/τριές τους (Arampatzis 2012, Στάμου 2012, Archakis κ.ά. 2014, Τσάμη 2018). Συγκεκριμένα, έρχονται στην επιφάνεια οι ιδεολογίες των ομιλητών/τριών για την εκάστοτε γλωσσική συμπεριφορά. Αξιοποιώντας τον όρο του Agha (2007: 148), μπορούμε να πούμε ότι, σε αυτές τις περιπτώσεις, το χιούμορ αναδεικνύει *μεταπραγματολογικά στερεότυπα* (metapragmatic stereotypes) μέσω των οποίων οι ομιλητές/τριες επιχειρούν να οριοθετήσουν τη γλωσσική ποικιλότητα, περιορίζοντάς τη σε σταθερές και εύκολα αναγνωρίσιμες κατηγορίες. Στόχος της παρούσας ανακοίνωσης είναι να δείξουμε ότι το χιούμορ λειτουργεί ως ένα *μεταπραγματολογικό σχόλιο* (metapragmatic comment-Culpeper 2011: 74), δηλαδή ως ένας ενδείκτης που συμβάλλει στην αναπαραγωγή συγκεκριμένων μεταπραγματολογικών στερεοτύπων.

Για τον στόχο αυτό αναλύουμε τον τρόπο αναπαράστασης της γλωσσικής ποικιλότητας σε 107 μιμίδια (memes). Αφετηρία για τη δημιουργία και τη διαδικτυακή κυκλοφορία των μιμιδίων αυτών στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης στάθηκε ένα στιγμιότυπο από τον δημοφιλή τηλεοπτικό διαγωνισμό μαγειρικής *Master Chef*. Ένας από τους κριτές, κατά την αξιολόγηση ενός πιάτου, χρησιμοποιεί τον ονοματοποιητικό τύπο *κρατς*, αλλά ο διαλεκτόφωνος διαγωνιζόμενος το ερμηνεύει ως διαλεκτικό τύπο αντί του πρότυπου *κράτησες*.

Για την ανάλυσή μας, αξιοποιούμε το μοντέλο της *Κειμενικής Θεωρίας του Χιούμορ* (Discourse Theory of Humor, στο εξής ΚΘΧ· Tsakona 2020). Η συγκεκριμένη θεωρία ορίζει το χιούμορ ως ασυμβατότητα, ως αναντιστοιχία δηλαδή που παρατηρείται ανάμεσα στο πώς είναι τα πράγματα και το πώς θα περιμέναμε να είναι (Attardo 2001). Η ΚΘΧ δίνει ιδιαίτερη έμφαση στο κοινωνιοπολιτισμικό περικείμενο παραγωγής και πρόσληψης των χιουμοριστικών κειμένων, περιλαμβάνοντας τρεις *αναλυτικές εστιάσεις* (analytical foci): τις *κοινωνιοπολιτισμικές προϋποθέσεις* (sociocultural assumptions), το *κειμενικό είδος* (genre) και το *κείμενο* (text).

Η ανάλυση των δεδομένων με βάση την ΚΘΧ δείχνει ότι το χιούμορ λειτουργεί ως μεταπραγματολογικό σχόλιο για τη γλωσσική ποικιλότητα. Μέσω αυτού αναπαράγονται μεταπραγματολογικά στερεότυπα, δηλαδή κατηγοριοποιήσεις και ‘κανόνες’ χρήσης για τις διαλέκτους και αξιολογήσεις για τους/τις ομιλητές/τριές τους. Τα υπό εξέταση μιμίδια φαίνεται να στοχοποιούν ως ‘ακατάλληλες’, ‘ασύμβατες’ και ‘μη αναμενόμενες’ τις γλωσσικές επιλογές του υποψήφιου. Πιο συγκεκριμένα, στοχοποιείται η χρήση των διαλέκτων σε δημόσια και επίσημα επικοινωνιακά πλαίσια, ενώ σε αυτά αναμένεται (ή και συνίσταται) η χρήση της πρότυπης ποικιλίας ή εξειδικευμένων λειτουργικών ποικιλιών με υψηλό κύρος. Παράλληλα, οι διαλεκτόφωνοι/ες ομιλητές/τριες αναπαρίστανται ως μη ικανοί/ές να χρησιμοποιήσουν ή να κατανοήσουν την πρότυπη ποικιλία, τη γαστρονομική λειτουργική ποικιλία, τα αγγλικά ή να αναγνωρίσουν δημοφιλείς εμπορικές ονομασίες. Με αυτόν τον τρόπο, τόσο η διάλεκτος όσο και οι διαλεκτόφωνοι/ες αναπαρίστανται ως περιορισμένοι/ες σε συγκεκριμένα γεωγραφικά, κοινωνικά και επικοινωνιακά πλαίσια. Ειδικά οι τελευταίοι/ες παρουσιάζονται ως ακατάλληλοι/ες για επίσημα επικοινωνιακά πλαίσια, όπως είναι ένας διαγωνισμός μαγειρικής υψηλού κύρους.

Λέξεις-κλειδιά: μεταπραγματολογικά στερεότυπα, χιούμορ, γλωσσική ποικιλότητα, Κειμενική Θεωρία του Χιούμορ

Βιβλιογραφία

- Agha, A. (2007). *Language and social relations*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Arampatzis, C. (2012). Dialects at the service of humor within the American sitcom: A challenge for the dubbing translator. In J. Chovanec & I. Ermida (Eds.), *Language and humor in the media* (pp. 67-82). Cambridge: Cambridge Scholars Publishing.
- Archakis, A., Lampropoulou, S., Tsakona, V., & Tsami, V. (2014). Linguistic varieties in style: Humorous representation in Greek mass culture texts. *Discourse, Context & Media*, 3 (1), 46-55.
- Attardo, S. (2001). *Humorous texts: A semantic and pragmatic analysis*. Berlin: Mouton de Gruyter.
- Culpeper, J. (2011). *Impoliteness: Using language to cause offence*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Στάμου, Α. Γ. (2012). Αναπαραστάσεις της κοινωνιογλωσσικής πραγματικότητας στα κείμενα μαζικής κουλτούρας: Αναλυτικό πλαίσιο για την ανάπτυξη της κριτικής γλωσσικής επίγνωσης. *Γλωσσολογία/Glossologia*, 20, 19-38.
- Tsakona, V. (2020). *Recontextualizing humor: Rethinking the analysis and teaching of humor*. Berlin: Mouton De Gruyter.
- Τσάμη, Β. (2018). Κείμενα μαζικής κουλτούρας και γλωσσική ποικιλότητα: Κριτική ανάλυση και ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού. Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή, Πάτρα: Πανεπιστήμιο Πατρών.

Ανιχνεύοντας το ρατσισμό σε ένα σώμα αντιρατσιστικών κειμένων

Βάσια Τσάμη, Ράνια Καραχάλιου & Αργύρης Αρχάκης

Πανεπιστήμιο Πατρών

tsamibasil@gmail.com, karahaliou@upatras.gr, archakis@upatras.gr

Οι ρατσιστικές αντιλήψεις για τους προσφυγικούς και μεταναστευτικούς πληθυσμούς στον ευρωπαϊκό χώρο δεν εκφράζονται πάντα ρητά αλλά, συχνά πλέον, αναδύονται και στον αντιρατσιστικό λόγο, ο οποίος προγραμματικά τις καταδικάζει (Archakis et al. 2018, Tsakona et al. 2020). Η στέγαση ρατσιστικών αντιλήψεων σε αντιρατσιστικά κείμενα συνεπάγεται ένα «νέο» αμφίσημο και δύσκολα ανιχνεύσιμο είδος ρατσισμού, τον *ρευστό ρατσισμό* (liquid racism, Weaver 2016). Προκειμένου να ανιχνεύσουμε την ύπαρξη ή/και μορφές του ρευστού ρατσισμού στον ελληνικό δημόσιο λόγο, προχωρήσαμε στη σύσταση ενός σώματος ελληνικών αντιρατσιστικών κειμένων. Στόχος της ανακοίνωσης αυτής είναι να παρουσιάσει τον τρόπο διαμόρφωσης του αντιρατσιστικού σώματος κειμένων και να αναδείξει μέσω ποιοτικών αναλύσεων και ποσοτικών συσχετίσεων πώς εντοπίζονται στα κείμενα αυτά ρατσιστικές θέσεις.

Ειδικότερα, αναζητήσαμε κείμενα που αφορούν το διάστημα 2015-2020 και αναφέρονται σε ποικίλα μεταναστευτικά και προσφυγικά ζητήματα. Τα κείμενα προέρχονται από τρεις κύριους τομείς του ελληνικού δημόσιου λόγου: i) τις δραστηριότητες φορέων που προωθούν μεταναστευτικά/προσφυγικά θέματα, ii) την επικαιρότητα, και iii) τον πολιτικό λόγο γύρω από τα θέματα αυτά. Πρόκειται για κείμενα ποικίλων *κειμενικών ειδών* (π.χ. ειδησεογραφικά/ενημερωτικά άρθρα, ιστορίες, συνεντεύξεις, τηλεοπτικές εκπομπές, tweets κτλ.), *ρητορικών τρόπων* (π.χ. αφηγηματικά/μη αφηγηματικά, χιουμοριστικά/μη χιουμοριστικά) και *μέσων* (προφορικά, γραπτά, πολυτροπικά).

Για την ποιοτική ανάλυση, κινηθήκαμε στο πλαίσιο της Κριτικής Ανάλυσης Λόγου και αξιοποιήσαμε τη Συστημική Λειτουργική Γραμματική του Halliday (1994) στο μικροεπίπεδο. Διαπιστώσαμε ότι ο ρατσισμός εμφίλοχρεί στα αντιρατσιστικά κείμενα μέσω δύο βασικών οδών: της *διάκρισης* (discrimination) και της *αφομοίωσης* (assimilation). Ως προς τη διάκριση, εντοπίσαμε τις ακόλουθες υποκατηγορίες ρατσισμού: *αναφορές στους/στις ανώνυμους/ες 'άλλους/ες'*, *αναφορές στους/στις αδρανείς 'άλλους/ες'*, *αναφορές στους/στις παράνομους/ες ή νόμιμους/ες 'άλλους/ες'*, *αναφορές στους/στις προσωρινούς/ές 'άλλους/ες'*, *αναφορές στους/στις 'άλλους/ες' ως πρόβλημα*, *αναφορές στους/στις 'άλλους/ες' ως θύματα* και *αναφορές στους/στις 'άλλους/ες' ως αποδέκτες/τριες βοήθειας*. Στις περιπτώσεις αυτές, μέσω των αντιρατσιστικών κειμένων, αναδεικνύεται ή/και καλλιεργείται απόσταση ανάμεσα σε 'εμάς' και τους/τις 'άλλους/ες', με αποτέλεσμα να διαιωνίζεται η αποκλειστική, και όχι συμπεριληπτική, ματιά απέναντι στους/τις μετανάστες/τριες ή/και πρόσφυγες/ισσες.

Σε σχέση με την αφομοίωση, διακρίναμε τις εξής υποκατηγορίες ρατσισμού: *αναφορές (γενικευτικές) σε πρακτικές ένταξης/ενσωμάτωσης*, *αναφορές σε πρακτικές εκμάθησης ελληνικών*, *αναφορές σε μετριάσμενους τρόπους αντίκρουσης του ρατσισμού* και *αναφορές στη θετική στάση των μεταναστών/τριών ή/και προσφύγων/ισσών απέναντι σε αφομοιωτικές πρακτικές*. Μέσω των παραπάνω πρακτικών, τα αντιρατσιστικά κείμενα, λίγο ή πολύ, υπαγορεύουν στους/τις μετανάστες/τριες ή/και πρόσφυγες/ισσες την υιοθέτηση των αξιών, των πεποιθήσεων και των συμπεριφορών της πλειονοτικής ομάδας.

Η ποσοτική διερεύνηση αποκάλυψε τη συντριπτική παρουσία των ρατσιστικών κατηγοριών της διάκρισης και της αφομοίωσης στο αντιρατσιστικό σώμα. Συγκεκριμένα, οι συχνότερες υποκατηγορίες ρατσισμού είναι οι *αναφορές στους/τις ανώνυμους/ες 'άλλους/ες'*, *στους/τις αδρανείς 'άλλους/ες'*, *στους/τις 'άλλους/ες' ως θύματα*, οι *αναφορές (γενικευτικές) σε πρακτικές ένταξης/ενσωμάτωσης* και οι *αναφορές*

σε πρακτικές εκμάθησης ελληνικών. Θα λέγαμε ότι η έμφαση στην αντικειμενοποίηση, την παρασκηνιοποίηση και τη θυματοποίηση από τη μιά, και η έμφαση στην ένταξη και εκμάθηση ελληνικών, από την άλλη, συνθέτουν την εικόνα ενός μετανάστη-πρόσφυγα, απρόσωπου, άβουλου και ευάλωτου. Ως εκ τούτου, μη απειλητικού/επικίνδυνου, έτοιμου να δεχτεί τη δράση των πλειονοτικών για όσα τον αφορούν, έτοιμου να αφομοιωθεί. Στο μακρο-επίπεδο ανάλυσης, η εικόνα του αφομοιωμένου μετανάστη-πρόσφυγα συμβάλλει στη διείσδυση του ρατσιστικού λόγου στον αντιρατσιστικό λόγο και στην ενίσχυση εντέλει του ρατσιστικού λόγου.

Λέξεις-κλειδιά: (ρευστός) ρατσισμός, αντιρατσιστικά κείμενα, διάκριση, αφομοίωση

Βιβλιογραφία

- Archakis, A., Lampropoulou, S. & Tsakona, V. (2018). 'I'm not racist but I expect linguistic assimilation': The concealing power of humor in an anti-racist campaign. *Discourse, Context and Media*, 23, 53–61.
- Halliday, M. A. K. (1994). *An Introduction to Functional Grammar*. London: Edward Arnold.
- Tsakona, V., Karachaliou, R. & Archakis, A. (2020). Liquid racism in the Greek anti-racist campaign #StopMindBorders. *Journal of Language Aggression and Conflict*, 8(2), 232-261.
- Weaver, S. (2016). *The Rhetoric of Racist Humour: US, UK and Global Race Joking*. London: Routledge.

Effects of a face mask on the perception of English fricatives by native speakers of Greek

Aikaterini Tsaroucha, Tamara Rathcke & Massimiliano Canzi

University of Konstanz

aikaterini.tsaroucha@uni-konstanz.de, tamara.rathcke@uni-konstanz.de,
massimiliano.canzi@uni-konstanz.de

Background. The ongoing COVID-19 pandemic has made a daily use of face masks mandatory. This has greatly influenced the everyday communication since face masks interfere with both acoustic and visual cues that would otherwise be available to interlocutors in spoken interaction. The present study focuses on the effect of this interference for the perception of 4 voiceless English fricatives: dental /θ/, labiodental /f/, alveolar /s/, and postalveolar /ʃ/. It investigates Greek listeners' responses to these fricatives produced with and without a face mask to examine whether L2 perception suffers in face mask conditions. The Greek phonology does not include a fricative contrast between an alveolar and a postalveolar place of articulation, with the Greek /s/ being classified as a retracted alveolar (Arvaniti, 2007), i.e. located in-between the English alveolar and postalveolar fricatives (Panagopoulos, 1991). Previous research on the perception of English consonants by native listeners of Greek has demonstrated that the alveolar-postalveolar pair causes a great difficulty to these listeners since Greek lacks the contrast, while in the dental-labiodental pair, /f/ tends to be accurately identified.

Hypotheses. Following on from the work by Lengeris and Nicolaidis (2014; 2016), the present study hypothesized that the identification of /s/ and /ʃ/ would be greatly impaired in face mask conditions, while the dental-labiodental pair was expected to cause less difficulties to native Greek listeners. We further hypothesized an impaired fricative identification in coda positions (esp. for dentals and labiodentals) given that Greek phonotactics only allows for /s/ and /n/ to occur in syllable codas (Setatos, 1974). English proficiency was expected to increase the overall accuracy, esp. in the identification of /s/ and /ʃ/.

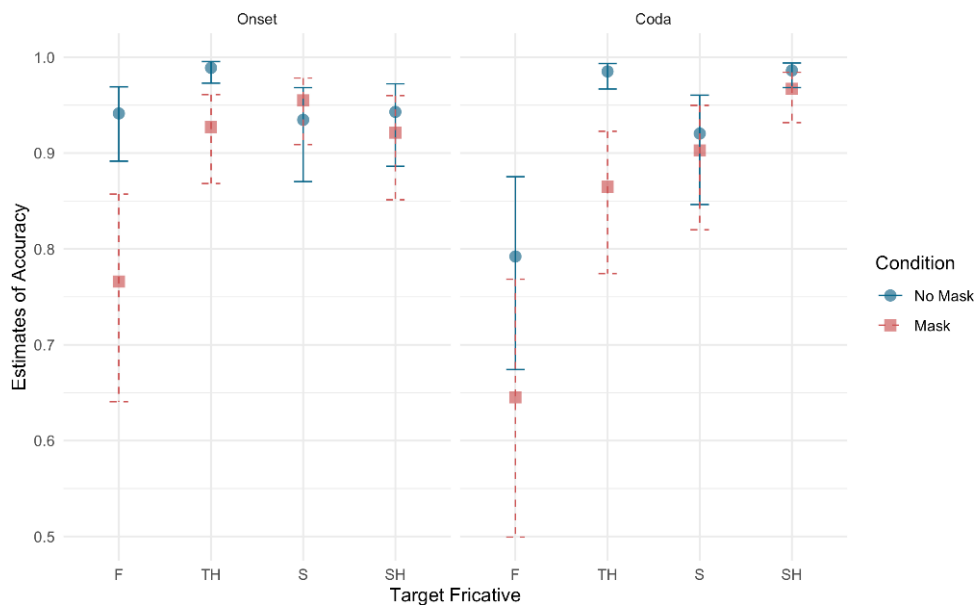
Method. Forty-five healthy Greek listeners aged 18-50 (36F) participated in an audio-visual phoneme monitoring task conducted online (Connine & Titone, 1996). Participants' level of L2-English was B1 or higher (CERF, 2001); their lexical L2-proficiency was 52.50% or above (Lemhöfer & Broersma, 2012).

Results. A series of mixed-effects models was fit to the data. Best-fit models of accuracy revealed an effect of the face mask condition, but for the dental-labiodental pair only, with higher error rates in the mask-on condition. A significant three-way interaction (Figure 1) indicated that the identification of masked /f/ and /θ/ was impaired particularly in the coda position. The presence of a face mask affected reaction times in response to the dental-labiodental pair but not to alveolar-postalveolar pair (Figure 2). Higher L2 proficiency improved the identification of /s/ only, regardless of the mask condition.

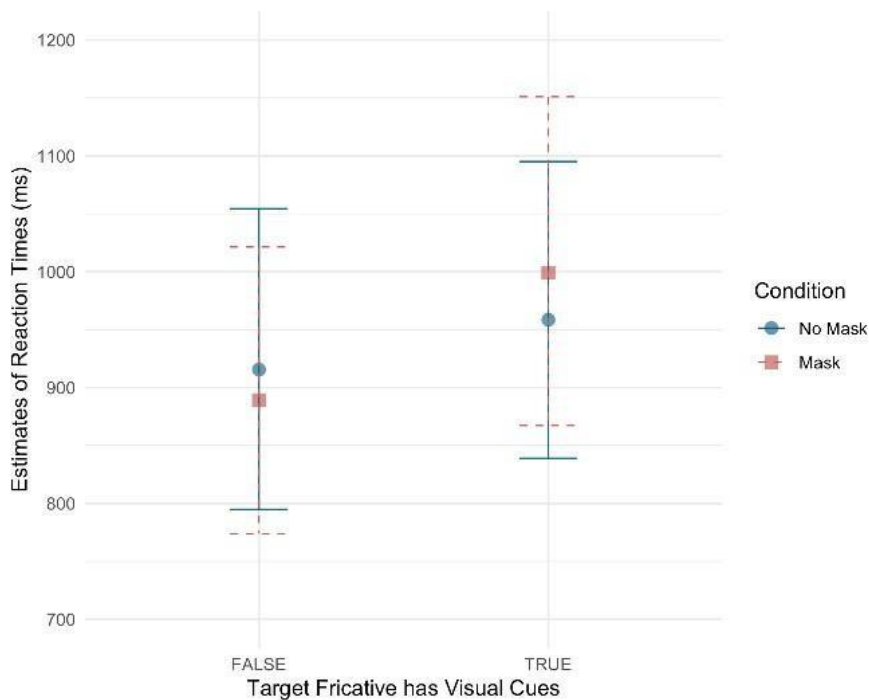
Conclusions. Overall, these results corroborate previous findings by Llamas et al. (2008), suggesting that speech with face coverings is less intelligible due to the lack of visual information. This finding further speaks to the idea that misperceptions of the dental-labiodental pair might result from the acoustic and articulatory similarities of the two English sounds rather than from L1-interference (Lengeris & Nicolaidis, 2014). Overall, the study

demonstrated that face coverings during speech poses challenges to L2-perception primarily due to the lack of visual cues which cannot be offset by a high L2-proficiency. **Key words:** speech perception, face mask, fricative, Greek, English

Figure 1. Model plot of the three-way interaction of condition*fricative*syllable structure displaying accuracy estimates for the perception of the target fricatives in no-mask (blue) vs. mask (red) condition in onset (left) vs. coda (right) position.

Figure 2. Reaction time estimates for the fricative perception in no-mask (blue) vs. mask (red) condition grouped by the presence of visual cues.

References

- Arvaniti, A. (2007). Greek Phonetics The State of the Art. *Journal of Greek linguistics*, 8(1), 97-208.
- CERF (2001). Common European Framework of Reference for Languages, URL: <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/level-descriptions>
- Connine, C. M. & Titone, D. (1996). Phoneme Monitoring. *Language and Cognitive Processes*, 11(6), 635-645.
- Lemhöfer, K., & Broersma, M. (2012). Introducing LexTALE: A quick and valid lexical test for advanced learners of English. *Behavior research methods*, 44(2), 325-343.
- Lengeris, A., & Nicolaidis, K. (2014). English consonant confusions by Greek listeners in quiet and noise and the role of phonological short-term memory. In *Fifteenth Annual Conference of the International Speech Communication Association*.
- Lengeris, A., & Nicolaidis, K. (2016). The identification and production of English consonants by Greek speakers. *Selected papers on theoretical and applied linguistics*, 21, 211-223.
- Llamas, C., Harrison, P., Donnelly, D. & Watt, D. (2008). Effects of different types of face coverings on speech acoustics and intelligibility. *York Papers in Linguistics (Series 2)* 9, 80–104.
- Panagopoulos, L. (1991). A comparison of English and Greek alveolar fricatives. In *Proceedings of the XIIth International Congress of Phonetic Sciences*, Vol. 2, pp. 326-328.
- Setatos, M. (1974). *Phonology of Modern Greek* [in Greek]. Athens: Papazisis Editions.

Is there an effect of partially overlapping script on cognate processing? Evidence from Greek heritage speakers living in Germany

Aikaterini Tsaroucha, Elisabeth Süß, Anna Czypionka & Theodoros Marinis

University of Konstanz

aikaterini.tsaroucha@uni-konstanz.de, elisabeth.suess@uni-konstanz.de,

anna.czypionka@uni-konstanz.de, t.marinis@uni-konstanz.de

Background. We present a study on how cross-linguistic similarity in languages with partially overlapping scripts (Greek vs. Latin) influences cognate processing in heritage speakers. Current research discusses cognate processing in heritage speakers but examines only language pairs that share script (Carrasco-Ortiz et al., 2019). Moreover, disconnecting from the binary differentiation of cognateness into cognate and noncognate words, research supports continuous measures of cross-linguistic similarity (phonological, orthographic, and semantic) as a means of demonstrating the mental organization and processing of such items in the bilingual brain (Tokowicz et al., 2002; Allen, 2013). However, it only refers to languages with completely identical or different scripts. The present study thus aims to answer two main research questions. Firstly, it focuses on the possible effect of partially overlapping scripts (Greek and Latin) on the processing of cognates and its possible interaction of script with the heritage speakers' proficiency in their languages. Secondly, it aims to examine the effect of continuous measures of cross-linguistic similarity (phonological, orthographic, and semantic) on heritage speakers' processing of cognates in cases of partially overlapping scripts.

Methodology. We will conduct a similarity rating study and a Greek lexical decision task. We will recruit native speakers of Greek with advanced or proficient knowledge of German are to rate word pairs in terms of phonological, orthographic, and semantic similarity. These ratings will then be used to match the stimuli in the main experimental task. A Greek lexical decision task performed by Greek heritage speakers living in Germany. Stimuli will include German words written in Latin script will be included and will require a "NO" (non-word) answer.

Hypotheses. We expect a cognate effect with response latencies and error rates varying according to the participants' proficiency in Greek (Voga & Grainger, 2007). Increased phonological similarity of cognates is expected to slow down reaction times, while the opposite tendency is expected for less phonologically similar items. The same trend is expected for orthographic similarity. Multiple and less related senses should create a facilitation effect in terms of semantics (Allen, 2013). If what accounts for different-script languages also accounts for languages with partially overlapping script, then less semantic similarity should speed up the participants' response times, since they would not have to choose one particular sense for successful performance.

Key words: heritage speakers, cognate processing, writing script, Greek, German

References

- Allen, D. B. (2013). *Cross-linguistic similarity in Japanese-English bilingual processing and representation* [Doctoral dissertation, University of Nottingham] <http://eprints.nottingham.ac.uk/13608/>
- Carrasco-Ortiz, H., Amengual, M., & Gries, S. T. (2021). Cross-language effects of phonological and orthographic similarity in cognate word recognition: The role of language dominance. *Linguistic Approaches to Bilingualism*, 11(3), 389-417.

- Tokowicz, N., Kroll, J. F., De Groot, A. M., & Van Hell, J. G. (2002). Number-of-translation norms for Dutch—English translation pairs: A new tool for examining language production. *Behavior Research Methods, Instruments, & Computers*, 34(3), 435-451.
- Voga, M., & Grainger, J. (2007). Cognate status and cross-script translation priming. *Memory & cognition*, 35(5), 938-952.

Η κατάκτηση του γένους στην Ελληνική ως δεύτερη γλώσσα

Konstantina Tsiousia

Aristotle University of Thessaloniki

tsiousia.konstantina@gmail.com

Η παρούσα έρευνα εξετάζει την κατάκτηση του γένους στη Νέα Ελληνική ως δεύτερη γλώσσα σε τρεις ομάδες ενηλίκων μη φυσικών ομιλητών. Η κάθε ομάδα διαθέτει διαφορετική μητρική γλώσσα και συγκεκριμένα την Αγγλική, τη Γαλλική και τη Ρωσική, με το γένος να αποδίδεται με διαφορετικό τρόπο σε καθεμία από αυτές. Ειδικότερα, εξετάζεται η *Υπόθεση της Ερμηνευσιμότητας*, όπως προτάθηκε από τις Tsimpli και Mastropavlou (2007).

Επηρεασμένες από τη Γενετική θεωρία του Chomsky (1957) και την Καθολική Γραμματική, ορισμένες θεωρίες κατάκτησης μιας δεύτερης γλώσσας διατυπώνουν προβληματισμούς σχετικά με την πρόσβαση στην Καθολική Γραμματική από τους ενήλικες μη φυσικούς ομιλητές, οι οποίοι έχουν περάσει την κρίσιμη περίοδο (Lenneberg, 1967· Penfield & Roberts, 1959). Από τις προτεινόμενες θεωρίες, εστίαση δίνεται στην *Υπόθεση της Ερμηνευσιμότητας* (Tsimpli & Mastropavlou, 2007), η οποία διατείνεται υπέρ της μερικής πρόσβασης στην Καθολική Γραμματική. Αναφέρεται στη διάκριση μεταξύ ερμηνεύσιμων και μη ερμηνεύσιμων χαρακτηριστικών υποστηρίζοντας ότι τα ερμηνεύσιμα χαρακτηριστικά μπορούν να κατακτηθούν στη δεύτερη γλώσσα, ενώ είναι πιο δύσκολη έως αδύνατη η κατάκτηση των μη ερμηνεύσιμων χαρακτηριστικών που απουσιάζουν από τη μητρική γλώσσα των μη φυσικών ομιλητών. Αρκετός προβληματισμός έχει υπάρξει γύρω από το ζήτημα της ερμηνευσιμότητας του γένους και με βάση νεότερες απόψεις, το γένος θεωρείται ερμηνεύσιμο στο ουσιαστικό και μη ερμηνεύσιμο όταν αποτελεί στόχος συμφωνίας.

Οι τρεις ομάδες μη φυσικών ομιλητών συμμετείχαν σε τρία μη χρονομετρικά πειραματικά έργα, τα οποία εξέτασαν τη συμφωνία και την απόδοση γένους. Ο λόγος που επιλέχθηκαν οι συγκεκριμένες γλώσσες οφείλεται στο γεγονός ότι το γένος παρουσιάζεται με διαφορετικό τρόπο σε καθεμία από αυτές. Σε γενικές γραμμές, η Αγγλική παρόλο που διαθέτει τριμερή διάκριση γένους (αρσενικό, θηλυκό, ουδέτερο), αυτό δεν αναγνωρίζεται με βάση τη μορφή (μορφολογία), αλλά με βάση την έννοια (σημασιολογία) του ονόματος, στη Γαλλική το γένος γραμματικοποιείται αλλά εμφανίζει διμερή διάκριση (αρσενικό, θηλυκό), ενώ στη Ρωσική το γένος επίσης γραμματικοποιείται και παρουσιάζει τριμερή διάκριση (αρσενικό, θηλυκό, ουδέτερο), όπως στη Νέα Ελληνική. Λόγω της διαφορετικής πραγμάτωσης του γένους στην κάθε γλώσσα, οι τρεις ομάδες των μη φυσικών ομιλητών προβλέπεται ότι θα παρουσιάσουν διαφορετικά αποτελέσματα ως προς την κατάκτησή του στη Νέα Ελληνική.

Τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν ότι το γένος μπορεί να κατακτηθεί και από τις τρεις ομάδες μη φυσικών ομιλητών, ανεξάρτητα αν το γραμματικοποιούν ή δεν το γραμματικοποιούν στη μητρική τους γλώσσα. Παράλληλα, η κάθε ομάδα παρουσιάζει διαφορετικό ποσοστό κατάκτησης, γεγονός που επιβεβαιώνει την ερευνητική υπόθεση της παρούσας έρευνας.

Λέξεις-κλειδιά: κατάκτηση, δεύτερη γλώσσα, γένος, ερμηνευσιμότητα.

Βιβλιογραφία

Anastasiadi-Simeonidi A., & Chila-Markopoulou, D. (2003). Synchronic and diachronic tendencies on gender in Greek: a theoretical proposal (in Greek). In A. Anastasiadi-Simeonidi et al. (Eds.), *Gender* (pp. 13-56). Athens: Ekdosis Pataki.

- Carstens, V. (2010). Implications of grammatical gender for the theory of uninterpretable features. In M. Putnam (Eds.), *Exploring Crash Proof Grammars* (pp. 31-57). Amsterdam: John Benjamins.
- Corbett, G. (1991). *Gender*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hawkins, R., & Chan, D. (1997). The partial availability of universal grammar in second language acquisition: the 'failed' functional features hypothesis. *Second Language Research*, 13, 187-226.
- Holton, D., Mackridge, R., & Philippaki-Warbuton, I. (1997). *Greek: A Comprehensive Grammar of the Modern Language*. Routledge, London.
- Kramer, R. (2015). *The Morphosyntax of Gender*. Oxford: Oxford University Press.
- Mastropavlou, M., & Tsimpli, I. (2011). The role of suffixes in grammatical gender assignment in Modern Greek: a psycholinguistic study. *Journal of Greek Linguistics*, 11, 27-55.
- Pesetsky, D., & Torrego, E. (2007). The syntax and the interpretability of features. In S. Karimi, V. Samiian, & W. Wilkins (Eds.), *The syntax of valuation and the interpretability of features Phrasal and Clausal Architecture* (pp. 262-294). Amsterdam: John Benjamin.
- Tsimpli, I. M., & Dimitrakopoulou, M. (2007). The interpretability hypothesis: evidence from wh-interrogatives in second language acquisition. *Second Language Research*, 23, 215-242.
- Tsimpli, I. M., & Mastropavlou, M. (2007). Feature interpretability in L2 acquisition and SLI: Greek clitics and determiners. In H. Good-luck, J. Liceras, & H. Zobl (Eds.), *The Role of Formal Features in Second Language Acquisition* (pp. 143-183). London: Routledge.
- White, L. (2003). *Second language acquisition and universal grammar*. Cambridge: Cambridge University Press.

Greek TV commercials as learning aids for vocabulary and grammar: A case study of adults L2 learners of Greek in Australia

Nikoletta Tsitsanoudis – Mallidis¹ & Patricia Koromvokis²

¹*University of Ioannina*, ²*Macquarie University*
nitsi@uoi.gr, patricia.koromvokis@mq.edu.au

The Program of Modern Greek Studies at Macquarie University in Sydney, Australia offers Greek language units in all three levels (beginners-intermediate-advanced). The majority of the students are 2nd and 3rd generation Greek–Australians. These generations, especially the 3rd generation, live in a dominant English linguistic environment with many *transferences* from English to Greek and vice-versa in the speech of their Greek Australian bilinguals relatives and friends (Tamis, 2009). Thus, there is a need of authentic examples of Greek language from NS (native speakers), which will underpin and enhance their learning process of Greek as L2. Greek TV commercials are short authentic examples of everyday Greek language. Although TV commercial researchers have been supporting commercials as a language-learning instrument in EFL (Smith & Rawley, 1997; Bieberly, 2013; Rasouli & Shoari, 2015; Norwahi, 2016; Fathiyousefabad & Farnoudkia, 2020) and in other languages as L2 like Korean (Strauss, 1999), French (Nah, Lim and Mah, & Yih, 2012), German (Mayr, 2013), the role of Greek TV advertisements has not yet been examined in the L2 Greek classroom. The present project examines the effective role of Greek TV commercials source of linguistic input for the building of vocabulary items – both for the teaching of new Greek words and for the recycling and reinforcing of previously introduced words from the textbook- as for the practice and reinforcement of commonly taught Greek grammatical patterns. The experiment is conducted during Semester 1. The students–participants are not aware of the special nature of the authentic teaching material. The class meets twice weekly for 4 hours totally. The students are taught vocabulary and grammar from the textbook in the first 2-hour weekly seminar. For the purpose of this project, in the second weekly seminar, they participate in specially designed viewing activities, which follow the same lexical and grammatical learning aim as the first weekly seminar, in order to examine the supplementary role of Greek TV commercials as learning aids for Greek vocabulary and Greek grammatical patterns. The activities have been designed on the platform H5P in order to have the following sequence:

- (1) Pre-viewing activities - Focus on the Topic: aim to foster students' interest and attention, set the stage, anticipate and pre-teach key words/themes used in the commercial,
- (2) Viewing activities – Focus on the use of Greek Language: aim to support comprehension, to engage learners in the task and help them interact actively with the language material (vocabulary and grammar) of the commercial (screenshots 1 and 2)
- (3) Post-viewing activities – Focus on the oral and written Production in L2: create a foundation for extension activities such as the vocabulary and grammar components (oral activity, written activity).

Due to the low number of participants/students, the analysis of data was based on the qualitative analysis of the students' performance to the post-viewing activities. The students performed well in the post-viewing language tasks using effectively the new acquired vocabulary. A preliminary analysis of the data shows that the use of authentic Greek TV commercials underpins the learning process of new vocabulary and the consolidation of familiar grammatical patterns in L2 Greek.

Key words: Greek Australian bilinguals, vocabulary, commercials, learning process

References

- Bieberly, C. (2013). Television advertisements as a window on culture for teaching English as a second language. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 106, 2588-2593.
- Fathiyousefabad, M., & Farnoudkia, H. (2020). The Effect of Using TV Advertisements on Iranian EFL Learners' Vocabulary Acquisition and Listening Comprehension. *ELT Research Journal*, 9 (1), 108-122.
- Mayr, W. B. (2013). An analysis of German TV commercials as a preliminary study for using television commercials as a tool for teaching culture. *International Journal of Arts & Sciences*, 6 (6), 1-33.
- Nah, E. A., Lim and Mah, T. H., & Yih, B. (2012). Enhancing Student-Centered Learning through Usage of Television Commercials via Wiki. *Procedia - Social Behavioral Sciences*, 67, 144-155.
- Norwahi, N. A. (2016). The integration of television commercials in higher learning institution ESL classrooms. *Journal of education and social sciences*, 5 (2), 275-278.
- Rasouli, G., & Shoari, E. (2015). The Effect of TV Commercials on Iranian EFL Learners' L2 Vocabulary Recall. *Journal of Applied Linguistics and Language Research*, 2 (7), 247-254.
- Smith, A., & Rawley, A. L. (1997). Using TV Commercials to Teach Listening and Critical Thinking. *The Journal of the Imagination in Language Learning and Teaching*, 4, 103-108.
- Strauss, S. (1999). Using Television Commercials as Aids for teaching Language, Grammar, and Culture. *The Korean Language in America*, 3, 235-252.
- Tamis, A. M. (2009). The Greek language in contact with English in Australia. *Études Helléniques*, 17 (1), 20-42.

Covid 19 και δημόσιος λόγος:
Ο μηχανισμός της γλωσσικής κατασκευής της συναίνεσης στο 1ο και 2ο
“lockdown” στην ελληνική δημόσια σφαίρα

Νικολέττα Τσιτσανούδη – Μαλλίδη¹ & Αναστάσιος Σταυρόπουλος²

¹Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, ²Πάντειο Πανεπιστήμιο

nitsi@uoi.gr, anastavropoulos@gmail.com

Στην εργασία παρουσιάζεται ο μηχανισμός της γλωσσικής κατασκευής της συναίνεσης κατά τη διάρκεια της πρώτης και της δεύτερης απαγόρευσης κυκλοφορίας (“lockdown”) στην Ελλάδα (άνοιξη και φθινόπωρο, 2020). Στο πλαίσιο μιας διαθεματικής μεθοδολογικής προσέγγισης εξετάζονται οι τρόποι συγκρότησης και δόμησης της αποδοχής των περιοριστικών μέτρων, σε γλωσσικό και κοινωνικοπολιτικό επίπεδο, στα οποία κλήθηκαν/πείστηκαν ή πειθαναναγκάστηκαν να προσαρμοστούν και να συμμορφωθούν οι πολίτες. Διαμορφώνεται και μελετάται δείγμα κειμενικών τεμαχίων από τον ηλεκτρονικό τύπο το οποίο χρονικά αφορά διάστημα τριάντα ημερών πριν την επιβολή των απαγορευτικών μέτρων και στις δύο περιπτώσεις, προκειμένου να αναδειχθούν οι επιλεγόμενοι τρόποι της σταδιακής κατασκευής συγκατάνευσης, αλλά και εξουδετέρωσης των πολύ πιθανών αντιδράσεων εκ μέρους των πολιτών. Παρά το γεγονός ότι τα μεθοδολογικά εργαλεία δεν προέρχονται μόνον από τον χώρο της γλωσσικής επιστήμης, αλλά και από αυτόν της κοινωνιοσημειωτικής προσέγγισης ή της ανάλυσης δείγματος, έμφαση δίδεται κυρίως στους αναπαραστατικούς και ιδεολογικούς μηχανισμούς της γλώσσας.

Ειδικότερα, από γλωσσολογικής άποψης διερευνώνται και αναλύονται τα σχήματα και η μορφή των γλωσσικών επιλογών που υιοθετήθηκαν, καθώς αποκαλύπτεται η σταδιακή κλιμάκωση της έντασης στις περιγραφές, με τη χρήση ενός αξιολογικού λόγου, που υποστηρίχθηκε με ανάλογες ονοματικές και ρηματικές δομές. Παρατηρείται ότι συχνά η επερχόμενη ανακοίνωση ενός περιοριστικού μέτρου δηλώνεται μέσα από την άρνηση της πιθανότητας αυτό να συμβεί. Ακολουθεί η κατάθεση του ενδεχόμενου της εξέτασης αυτού του μέτρου και στη συνέχεια η εκκωφαντική δήλωση του επιβεβλημένου της λήψης του. Πρόκειται για μία ενδιαφέρουσα κλίμακα, όχι όμως νεωτερική ως προς τη χρήση της. Μια άλλη παρατήρηση είναι ότι τα αντανάκλαστα των ακροατηρίων δεν είναι ανάλογα του στιγματισμένου σημασιολογικά εκπεμπόμενου λόγου, γεγονός που αποδίδεται (πέραν της κοινωνικής κόπωσης ή άλλων λόγων αντίδρασης) και στην πρότερη υπερ-χρήση ακραίων λεκτικών σχημάτων, στα οποία είναι εθισμένα τα ακροατήρια των καταναλωτών. Οι πολίτες εμφανίζονται να παρουσιάζουν πλημμελή συμπεριφορά απέναντι στον «αόρατο εχθρό», ενώ στιγματίζονται και διαιρούνται σε κατηγορίες («νέοι»/ «ηλικιωμένοι», «υπεύθυνοι/ανεύθυνοι»). Μία διχοτομική κατηγοριοποίηση, η οποία στην πορεία θα οδηγήσει σε ειδικότερες ή και πιο σοβαρές διαιρέσεις («εμβολιασμένοι»/ «αντιεμβολιαστές», «ορθολογιστές»/ «ψευδασμένοι» κ.λπ.). Ένα από τα ορατά κριτήρια των επιχειρημάτων της διαίρεσης σχετίζεται με τους βαθμούς της ευπιστίας και της διαθεσιμότητας των πολιτών/εξουσιαζόμενων ως προς τη διασπορά και υιοθέτηση επιβλαβών πληροφοριών (*fake news*) ή την άκριτη αποδοχή συνωμοσιολογικών θεωριών.

Το κύριο συμπέρασμα είναι ότι το διαμορφωνόμενο γλωσσικό ρεπερτόριο στα ΜΜΕ και στο πεδίο της πολιτικής, μέσα στην υγειονομική κρίση, το οποίο μπορεί σχηματικά να ονομαστεί «γλώσσα της πανδημίας» ή «στρώμα γλώσσας της πανδημίας» υπηρετεί την κατασκευή και συντήρηση ενός είδους κοινωνικής συναίνεσης ή εκβιασμένης αποδοχής. Παραπέμπει σε μια στρατηγική αντιμετώπισης της υγειονομικής κρίσης, η

οποία σε πολλά σημεία, εμπεριέχει κοινές πατέρνες με στρατηγικές διαχείρισης παλαιότερων κρίσεων, όπως η οικονομική/τραπεζική/μνημονιακή κρίση.
Λέξεις-κλειδιά: “lockdown”, Ελλάδα, γλώσσα, συναίνεση, κατασκευή, πολιτική, κοινωνία

Βιβλιογραφία

- Agamben, G. 2020. *Πού βρισκόμαστε; Η πανδημία ως πολιτική*, μτφρ. Π. Καλαμαράς & Τ. Θεοφιλογιαννάκος. Αθήνα: Εκδόσεις Αλήστου Μνήμης, 75-76.
- Benjamin, W. 1978 [1936]: «Το έργο της Τέχνης στην εποχή της αναπαραγωγιμότητάς του». Στο W. Benjamin, *Δοκίμια για την Τέχνη*, μτφρ. Δ. Κούρτοβικ. Αθήνα: Κάλβος.
- Πρεβελάκης, Ν. & Ν. Τσιτσανούδη – Μαλλίδη. *Φοβογλώσσα/Phoboglossa*. Αθήνα: Καστανιώτης (υπό έκδοση).
- Τσιτσανούδη-Μαλλίδη, Ν. 2013. «Χαρακτηριστικά του δημόσιου λόγου σε απεικονίσεις της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα». *Γλωσσολογία/ Glossologia*, 21: 39-55.
- Τσιτσανούδη-Μαλλίδη, Ν. 2020. *Ο δημοσιογραφικός λόγος. Από τη μεταπολίτευση έως τα «μνημόνια»*. Αθήνα: Gutenberg, Center for Hellenic Studies. Washington D.C. Harvard University.
- Ψύλλα, Μ. 1998. «Το μήνυμα ως αντικείμενο ερμηνείας και ανάλυσης στο πλαίσιο της επικοινωνιακής πράξης». Στο Γ. Παπαγεωργίου (επιμ.), *Μέθοδοι στην κοινωνιολογική έρευνα*. Αθήνα: Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός.
- Ψύλλα, Μ. 2010. *Μεθοδολογία της ανάλυσης ενός γεγονότος από τον έντυπο λόγο*. Αθήνα: Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός.

Οι μεταφορές στο Ημερολόγιο ενός αθέατου Απριλίου του Οδυσσέα Ελύτη: ο τύπος της γνωσιακής μεταφοράς

Alice Tsotsorou

National and Kapodistrian University of Athens

aliki_tsotsor@hotmail.co.uk

Η θεωρία της γνωσιακής μεταφοράς που αναπτύχθηκε στις τελευταίες δεκαετίες του 20ου αιώνα από τους Lakoff, Johnson, Kittay, Kovesces, έχει σημαντικές εφαρμογές στην ανάλυση δημοσιογραφικών και επιστημονικών κειμένων αλλά και στην ερμηνεία λογοτεχνικών κειμένων, όπως συμβαίνει στον σχολιασμό αποσπασμάτων από πεζά και ποιητικά κείμενα όπως, για παράδειγμα, τα μυθιστορήματα του Γκαμπριέλ Μαρσία Μάρκες ή τα ποιήματα της Έμιλυ Ντίκινσον.

Ειδικότερα, οι μελέτες που επικεντρώνονται σε ελληνικά κείμενα επικεντρώνονται στην ανάλυση κειμένων επιστημονικού χαρακτήρα (Αναστασιάδη). Οι μελέτες για τη λογοτεχνική μεταφορά σε ελληνικά κείμενα, κατά κύριο λόγο ποιητικά, εστιάζουν κυρίως σε ζητήματα της λειτουργίας της μεταφοράς, καθώς και στη σύγκριση της λειτουργίας στις ποικίλες κατηγορίες λογοτεχνικών και επιστημονικών ή δημοσιογραφικών κειμένων (Θώμου).

Ωστόσο, η μελέτη των ποιητικών κειμένων με βάση τη γνωσιακή ανάλυση της μεταφοράς παρέχει τη δυνατότητα συστηματικής ταξινόμησης των εικόνων του ποιητή και καταγράφει τη λειτουργία των εννοιολογικών μεταφορών εντός του κειμένου μέσω των σημασιακών στοιχείων τους (Σμαραγδή).

Η ανάλυση των μεταφορών της ποιητικής συλλογής του Οδυσσέα Ελύτη Το ημερολόγιο ενός αθέατου Απριλίου ως δόμηση του πεδίου-στόχος μέσω του πεδίου-πηγή, αποδίδει την πολύπτυχη ενασχόληση του ποιητή με τη γλωσσική πολυπλοκότητα και τη συνειδητή εμβάθυνσή του στο επίπεδο της σημασίας, αναδεικνύοντας έτσι τον εξέχοντα ρόλο της μεταφοράς στον κόσμο του ποιήματος.

Λέξεις-κλειδιά: εννοιολογική μεταφορά, Οδυσσέας Ελύτης, γνωσιακή μεταφορά.

Βιβλιογραφία

- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. (2005) «Πρόταση για τη διδασκαλία της μεταφοράς». Μελέτες για την ελληνική γλώσσα – Πρακτικά της 26ης ετήσιας συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής Α.Π.Θ., Θεσσαλονίκη, σσ. 45-56.
- Ελύτη, Οδυσσέα (1984) Ημερολόγιο ενός αθέατου Απριλίου, Αθήνα: Ύψιλον/Βιβλία
- Θώμου, Παρασκευή (2008), «Η μεταφορά (metaphor) στην Ονοματική Φράση (Επίθετο + Ουσιαστικό), Αριάδνη 14: 273-91
- Kittay, Eva F. (1987) Metaphor: Its Cognitive Force and Linguistic Structure. Oxford: Claredon Press, Oxford University Press.
- Kovecses, Zoltan (2002). Metaphor - A Practical Introduction. Oxford: Oxford University Press.
- Kovecses, Zoltan & Szabo, Peter (1995). The “Container” Metaphor of Anger in English, Chinese, Japanese and Hungarian in: Radman Zdravko (ed.). From a Metaphorical Point of View: A Multidisciplinary Approach to the Cognitive Content of Metaphor, Berlin: Mouton de Gruyter: 117-145.
- Lakoff, G. (1993) “The contemporary theory of metaphor”, στο: Ortony, A. (επιμ.), Metaphor and Thought. Cambridge: Cambridge University Press.

- Lakoff, George and Turner, Mark, (1989) *More than Cool Reason: A Field Guide to Poetic Metaphor*, Chicago: The University of Chicago Press
- Lakoff, George and Johnson, Mark, (1980) *Metaphors We live By*, Chicago: The University of Chicago Press
- Ortony, A. (επιμ.) (1993) *Metaphor and Thought*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Τσοτσορού, Αλίκη (1986), «Μεταφορές στο Ημερολόγιο ενός αθέατου Απριλίου», *Αφιέρωμα στον Οδυσσέα Ελύτη*, Χάρτης 21-23: 368-86

**Μορφολογικά και Συντακτικά Λάθη Παραγωγής Γραπτού Λόγου. Δεδομένα
Διαμήκους Μελέτης Περίπτωσης κατά την Κατάκτηση της Ελληνικής ως
Δεύτερης Γλώσσας**

Mirela Vassou¹ & Athanasios Karasimos²

¹Hellenic Open University, ²Centre for the Greek Language

mirela_vassou@yahoo.gr, akarasimos@gmail.com

This paper focuses on mapping the morphological and syntactic errors featuring in the interlanguage of a multilingual of late adulthood learner of Greek as a Second Language - L1s/ Mexican Spanish & American English. For our research purposes an error- tagged learner's corpus was composed consisted of the learner's written production during a four- year period of instructed language acquisition. The research questions pertain to the learner's most frequent errors per category and per year. Errors were classified upon the axons of verb (V) and noun (N) in order to better illustrate the emerging deviations in syntactic sequences in the verb phrase and noun phrase respectively. The data analysis bespeaks the learner's significant difficulty in noun phrase sequences and mainly in relation to article usage, whereas, the vast majority of morphological errors concerns the category Verb.

Key words: Error analysis, Greek as a second language, late adulthood learner, learner's corpus, morphosyntactic errors

Degree modification and adjectives of temporary and/or permanent property

Evangelia Vlachou

National and Kapodistrian University of Athens

evlachou@frl.uoa.gr

The High Degree Modifiers (HDMs) *très* and *beaucoup* in French express the degree in which a predicate holds for its subject. In (1), for example, *très* indicates that Paul is tall and that he is above the average, contextually defined. In (2), *beaucoup* signals the amount of John's love for the individual in question. Due to their nature, DMs combine with gradable predicates such as *aimer* and *grand* (Kennedy 1999 et Kennedy & McNally 2008). This predicts that *beaucoup* combines with *grand*. However, the data in (3-4) demonstrate that this DM is problematic with this adjective and combinable with an adjective like *malade*. The expression *très* combines with both predicates (1,5).

Faced with these differences in the distribution of *beaucoup* and *très*, one wonders why *beaucoup* combines with an adjective like *malade* (4) and incompatible with an adjective like *grand* (3). Moreover, which are the categories of adjectives with which combines *beaucoup* and which are the categories that raise problems for this item? In what sense are *très* and *beaucoup* different? The answer to these questions becomes even more imperative in view of data as in (6-7) that show that *poli* (Γαβριηλίδου 2013, Delveroudi & Vassilaki 1999, *inter alia*), the Greek translation of both French DMs, behaves like the MD *très*.

Vlachou (2020, submitted) supported the hypothesis that the above differences signal a difference in terms of the predicates the DMs combine with. *Beaucoup* combines with eventive predicates while *très* and *poli* with stative predicates. According to this hypothesis, *poli* is indifferent vis à vis the difference between stativity and eventivity. No one has ever covered the distributional paradigm of the DMs *beaucoup*, *très* and *poli* with adjectives that signals that the item *beaucoup* is grammatical in data as in (8) in which the predicate (*intelligent*) is not eventive in nature.

In this paper we support the hypothesis that *beaucoup* combines only with adjectives of either permanent or temporary property and is problematic with adjectives that specialize with either of these two facets (see Martin 2008). In doing so, *beaucoup* assumes the role of a disambiguator. It signals that an ambiguous adjective with a permanent and a temporary reading, is used under the second reading only. *Très* and *poli* combine with all types of adjectives.

This way of approaching the HDMs in question sheds light on the crosslinguistic comparison of degree modifiers and quantificational expressions and serves to explain interesting data. For instance, it explains why a modifier like *beaucoup* does not combine with an adjective like *grand* (3), while *très* and *poli* do (1,6). Moreover, it explains why the modifiers *très* and *poli* but not *beaucoup* can combine with predicative uses of nouns such as (9).

- (1) Paul est très grand.
Paul is very tall
- (2) Jean l'aime beaucoup.
John likes him a lot.
- (3) *Paul est beaucoup grand.
- (4) Beaucoup malade. (Doetjes 2008)
Very sick.
- (5) Très malade. (Doetjes 2008)
Very sick.

- (6) O Pavlos ine poli psilos.
Paul is very tall.
- (7) O Pavlos ine poli arostos.
Paul is very sick.
- (8) Il eut été beaucoup intelligent de ranger les cinq rubriques dans trois camemberts dans le même ordre [...]. (*Internet*)
It would have been very smart to range the five headings in three pie charts in the same order.
- (9) C'est une ville *beaucoup/ très sport.
Ine mia poli poli tu spor.
In this city, they are very much into sports.
- Key words:** degree modification, adjective, temporary and permanent property

References

- Γαβριηλίδου, Z. (2013). *Όψεις επίτασης στα ελληνικά*. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης.
- Delveroudi, R., & S. Vassilaki. (1999). Préfixes d'intensité en grec moderne : *para, kata, poly-* et *olo-*. In A. Deschamps, & J. Guillemin-Flescher (Eds.). *Les opérations de détermination : Quantification/ Qualification* (pp. 149–167). Paris : Ophrys.
- Doetjes, J. (2008). Adjectives and degree modification. In Chr. Kennedy & L. McNally (eds). *Adjectives and Adverbs: Syntax, Semantics and Discourse* (pp. 123-155). Oxford University Press.
- Kennedy, Chr. (1999). *Projecting the adjective: the syntax and semantics of gradability and comparison*. Garland Press, New York.
- Kennedy, Chr. & L. Mc Nally. (2008). *Adjectives and Adverbs: Syntax, Semantics and Discourse*. Oxford University Press.
- Martin, F. (2008). Deux types de stage level predicates. *Langages* 169, 111-128.
- Vlachou, E. (submitted). High degree modifiers and adjectives: evidence from French and Greek.
- Vlachou, E. (2020). High degree modification in French and Greek, *Studies in Greek Linguistics*, 40, 551-561.

Μια πρώτη έρευνα στα σώματα κειμένων για τον βαθμό χρήσης των δανείων στη σύγχρονη νέα ελληνική

Ασημάκης Φλιάτουρας¹, Γεώργιος Καζάκος², Αβραάμ Κλωναράς¹, Μαρία Δαούτη³, Παναγιώτα Δαζέλη¹, Ευγενία Καραδημούλα¹, Κλισίλντα Λουμπόνια¹

¹Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης/ΕΑΠ, ²Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, ³Πανεπιστήμιο Κύπρου

afliatouras@yahoo.com, georkaza9@gmail.com, akisdamianl@gmail.com,
maria.dat.98@gmail.com, pdazele@gmail.com, chrisa.loubonia@gmail.com

Ο στόχος της παρούσας ανακοίνωσης είναι να διερευνήσει τον βαθμό χρήσης των λεξιλογικών δανείων στην Κοινή Νέα Ελληνική. Η συγκεκριμένη εργασία ανήκει σε μια υπό εξέλιξη ευρύτερη έρευνα. Ο Φλιάτουρας (2020) σε σχετική προγραμματική εργασία υποστήριξε την ανάγκη ποσοτικοποίησης της ετυμολογικής έρευνας στην ελληνική γλώσσα με βάση τη στατιστική της τυπολογικής ταξινόμησης των ετυμολογιών, προκειμένου, μεταξύ άλλων, να διευκολυνθεί η πληρέστερη θεωρητική και ιστορική περιγραφή της διαχρονίας του λεξιλογίου, να προσεγγιστεί ακριβέστερα η επιστημολογική ορθότητα σε σχέση με τη λεξιλογική (α)συνέχεια και την κινδυνολογία για τον δανεισμό και, παράλληλα, να αποβούν τα αποτελέσματα της έρευνας χρήσιμα στην εφαρμογή, λ.χ. στη διδακτική. Στη συνέχεια, ο Φλιάτουρας (2021) κατέθεσε με περιγραφική στατιστική την ποσοτική κατανομή των ολικών και των μερικών δανείων στη σύγχρονη κοινή νεοελληνική, καθώς και τον βαθμό κλιτικής προσαρμογής των δανείων ανά γλώσσα με βάση την καταμέτρηση του συνόλου των δανείων από το Ηλεκτρονικό Λεξικό του Ιδρύματος Τριανταφυλλίδη. Τα βασικότερα συμπεράσματα ήταν ότι τα δάνεια -και ειδικά τα ολικά- δεν αποτελούν την πλειονότητα των λεξικών μονάδων της ΚΝΕ, ότι ο μερικός δανεισμός (σημασιολογικά, μεταφραστικά, αντιδάνεια, διεθνισμοί) είναι παραγωγικότερος του ολικού και ότι υπερτερούν τα παλαιότερα στρώματα γλωσσών από την ιταλική/βενετική και τη γαλλική.

Η παρούσα εργασία, αφού παρουσιάσει αδρομερώς τα αποτελέσματα των παραπάνω εργασιών αλλά και τους περιορισμούς και τις προοπτικές τους, θα επεκτείνει την έρευνα (α) στη χρήση στοιχείων από τα σώματα κειμένων (συχνότητα χρήσης κλπ.) και τη σύγκριση με άλλες και (β) στην περισσότερο ποιοτική ανάλυση του υλικού των δανείων, επιχειρώντας να δώσει φως στα παρακάτω εξειδικευμένα ερωτήματα:

- Πόσο περισσότερο ή λιγότερο έντονος είναι ο δανεισμός στην ελληνική σε σχέση με άλλες γλώσσες βάσει ανάλογων ερευνών;
- Ποια είναι η διαχρονική και συγχρονική συχνότητα χρήσης και η γραφηματική/μορφολογική ανταγωνιστικότητα των δανείων στη σύγχρονη ελληνική ανά ετυμολογική κατηγορία και γλώσσα δανεισμού, λ.χ. *aids/έιτζ*, *ταξί/ταξιά*;
- Υπάρχει συσχέτιση ποσότητας δανεισμού και βαθμού χρήσης;
- Τι είδους δάνεια προέρχονται από κάθε γλώσσα;

Επομένως, με βάση τα παραπάνω στοιχεία, θα δοθούν απαντήσεις για τον βαθμό χρήσης και τη μορφή των δανείων, καθώς και για την κωδικοποίησή τους ή μη στην ελληνική.

Λέξεις-κλειδιά: δανεισμός, χρήση, ιστορία ελληνικής

Βιβλιογραφία

- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. 1994. *Νεολογικός δανεισμός: άμεσα δάνεια από τη γαλλική και την αγγλοαμερικανική, μορφοφωνολογική ανάλυση*. Θεσσαλονίκη.
- Ξυδόπουλος, Γ. 2007. *Λεξικολογία*. Αθήνα: Πατάκης.
- Πετρούνιας, Ε. 2017. Το λεξιλόγιο της νέας ελληνικής: κατηγορίες προέλευσης. Στο Χ. Τζιτζιλής, Χ. & Γ. Παπαναστασίου (επιμ.). 2017. *Ελληνική ετυμολογία*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη), 240-259.
- Qershat, J. Y. The history of loan words in English and its impact on the English Lexicon. *Journal of critical reviews*, V. 6, I. 6, 185-193 (διαθέσιμο στο: <http://www.jcreview.com/fulltext/197-1577637305.pdf>).
- Φλιάτουρας, Α. (2020). *Προς την ανάγκη για ποσοτικοποίηση της λεξικολογικής έρευνας: Η ετυμολογική στατιστική κατανομή του λεξιλογίου της ΚΝΕ. Μελέτες για την ελληνική γλώσσα 40, ΙΝΣ, Θεσσαλονίκη, 525-535.*
http://ins.web.auth.gr/images/MEG_PLIRI/MEG_40_525_535.pdf
- Φλιάτουρας, Α. (2021). Πόσα και ποια δάνεια έχει η σύγχρονη κοινή νέα ελληνική; Μια πρώτη προσέγγιση. *Γλωσσολογία* 29, 21-44

Η προσβλητικότητα στο λεξιλόγιο ταμπού της ΝΕ: διεύρυνση της έρευνας

Γιώργος Ι. Ξυδόπουλος^{1,2}, Μαριλένα Μαντά¹ & Κατερίνα Χριστοπούλου³
¹Πανεπιστήμιο Πατρών, ²Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, ³Πανεπιστήμιο Αθηνών
gjxydo@upatras.gr, marimanta27@gmail.com, kxristopoulou@gmail.com

Στην εργασία αυτή ασχολούμαστε με τη μέτρηση του βαθμού προσβλητικότητας των λέξεων ταμπού της νέας ελληνικής (ΝΕ). Η εργασία αυτή αποτελεί εξέλιξη πιλοτικής έρευνας των Ξυδόπουλου & Χριστοπούλου (2019). Υιοθετούμε τον όρο προσβλητικότητα / offensiveness / tabooess ακολουθώντας το σκεπτικό προηγούμενων σχετικών ερευνών για το περιθωριακό λεξιλόγιο της αμερικανικής αγγλικής (βλ. π.χ. Jay 1978 και Janschewitz 2008 πρβλ. Fägersten 2007) αλλά και της ΝΕ (βλ. Ξυδόπουλος & Χριστοπούλου ό.π., Christopoulou et al. 2017, Ξυδόπουλος & Χριστοπούλου 2011). Στην έρευνά μας χρησιμοποιήσαμε κατάλογο 98 περιθωριακών λέξεων της ΝΕ, αποπλαισιωμένων από το περιεχόμενο, με τη μορφή ερωτηματολογίου κλίμακας Likert (1-9), με σκοπό να εξετάσουμε τον βαθμό προσβλητικότητάς τους. Οι υπό διερεύνηση λέξεις εντοπίστηκαν και αντλήθηκαν από τα τρία πιο διαδεδομένα μονόγλωσσα συγχρονικά λεξικά της ΝΕ και εντάσσονται εννοιολογικά σε πεδία όπως: τα μέρη του ανθρώπινου σώματος, το σεξ, η εθνότητα, το φύλο, οι πολιτικές πεποιθήσεις κλπ. με υφολογική ένδειξη «χυδαίο» ή «μειωτικό». Το ερωτηματολόγιο συμπληρώθηκε από διευρυμένο δείγμα 734 πληροφορητών με πρώτη γλώσσα τη ΝΕ (467 γυναικών και 263 ανδρών ηλικίας από 18 έως 78).

Από την επεξεργασία των αποτελεσμάτων της έρευνας προέκυψαν γενικοί και ειδικοί κατάλογοι των περιθωριακών λέξεων της ΝΕ σε φθίνοντα και αύξοντα βαθμό προσβλητικότητας με συνεκτίμηση ανεξάρτητων μεταβλητών π.χ. του φύλου, του θρησκευματος, της ηλικίας, της καταγωγής κλπ. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχουν τα ποιοτικά συμπεράσματα της έρευνας που δείχνουν τη στάση των πληροφορητών, ανάλογα με το φύλο και την ηλικία, απέναντι σε ζητήματα ταμπού που αφορούν το σεξ, τη θρησκεία, την πολιτική κλπ. στην Ελλάδα την του 21^{ου} αιώνα, σε σύγκριση και με τα αντίστοιχα ευρήματα των ερευνών για την προσβλητικότητα των λέξεων ταμπού της αγγλικής.

Λέξεις-κλειδιά: λεξιλόγιο ταμπού, προσβλητικότητα, νέα ελληνική, ποιοτική έρευνα

Βιβλιογραφία

- Andersson, L. & Trudgill, P. (1990). *Bad Language*. Oxford: Blackwell.
- Christopoulou, K., Xydopoulos, G. J. & Tsangalidis, A. (2017). Grammatical gender and offensiveness in MG slang vocabulary. In *Proceedings of the 12th International Conference on Greek Linguistics Vol. 1* (Berlin, Germany, September 2015), 291-305. October 21, 2020, from <http://bibliothek.edition-romiosini.de/catalog/category/icgl12>.
- Fägersten, K. (2007). A sociolinguistic analysis of swear word offensiveness. *Saarland Working Papers in Linguistics (SWPL)* 1, 14-37. October 16, 2020, from <http://scidok.sulb.uni-saarland.de/sulb/portal/swpl>.
- Janschewitz, K. (2008). Taboo, emotionally valenced, and emotionally neuter word norms. *Behavior Research Methods*, 40(4):1065-1074.
- Jay, T. (1992). *Cursing in America: A psycholinguistic study of dirty language in the courts, the movies, in the schoolyards, and on the streets*. Philadelphia: John Benjamins
- Ξυδόπουλος, Γ. Ι. & Χριστοπούλου, Κ. (2019). *Μέτρηση της προσβλητικότητας σε λέξεις του περιθωριακού λεξιλογίου της νέας ελληνικής: εκτιμώντας τα πρώτα*

αποτελέσματα. Ανακοίνωση στο 14ο Διεθνές Συνέδριο Ελληνικής Γλωσσολογίας Πανεπιστημίου Πατρών (ICGL14), 5-8 Σεπτεμβρίου 2019.

Χριστοπούλου, Κ. & Ξυδόπουλος, Γ. Ι. (2014). Η μεταφορά και η μετωνυμία στο περιθωριακό λεξιλόγιο της ΝΕ. In G. Kotzoglou et al. (eds), *Selected Papers of the 11th International Conference on Greek Linguistics*, p. 248-260. Rhodes: University of the Aegean.

**Οι γλωσσο-αντιληπτικοί χάρτες ως αναπαραστάσεις ενδοδιαλεκτικής
ποικιλότητας.
Η περίπτωση της Νάξου**

Μαρία Ξεφτέρη
Πανεπιστήμιο Αιγαίου
msd19001@aegean.gr

Με βάση τις διαλεκτολογικές μελέτες που αποτυπώνουν το γλωσσικό τοπίο της Νάξου από τις αρχές του 20ού αιώνα και εντεύθεν (ενδεικτικά Σιγάλας 1949· Οικονομίδης 1952· Ήμελλος 1963· Προμπονάς 1968· Μανωλέσσου 2014· Ξεφτέρη 2016), καταγράφεται η ύπαρξη χωριών ή ομάδων χωριών που συνιστούν διακριτές γλωσσικές κοινότητες. Οι ομιλούμενες τοπικές ποικιλίες παρουσιάζουν ομοιότητες οι οποίες επιτρέπουν την αμοιβαία κατανόηση, καθιστώντας τη *ναξιακή γλώσσα* μια ομάδα ποικιλιών με νότιου φωνηεντισμού χαρακτηριστικά. Παρουσιάζουν, ωστόσο, και αποκλίσεις οι οποίες συνθέτουν μια εικόνα ενδοδιαλεκτικής διαφοροποίησης. Η γλωσσική ποικιλία τ' Απεράθου Νάξου αποτελεί ένα τέτοιο ενδεικτικό παράδειγμα. Ο βαθμός απόκλισής της από τις υπόλοιπες ποικιλίες της Νάξου και την ΚΝΕ αφορά όλα τα επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης, ενώ το εύρος των κοινών στοιχείων που μοιράζεται με τις υπόλοιπες ποικιλίες της Νάξου και των Κυκλάδων ευρύτερα, αλλά και με την Κρητική είναι τέτοιο που ενισχύει την άποψη περί κυκλαδοκρητικής γλωσσικής ενότητας (πρβ. Newton 1972· Κοντοσόπουλος 2000).

Στόχος της ανακοίνωσης είναι η παρουσίαση μιας νέας ερευνητικής πρότασης σχετικά με την προσέγγιση της γλωσσικής ποικιλίας τ' Απεράθου Νάξου, η οποία δεν περιορίζεται στη διαλεκτολογική της μελέτη, αλλά επιχειρεί την αντιπαράθεση αυτής της ακαδημαϊκού τύπου γνώσης με τις στάσεις και τις αντιλήψεις των ίδιων των ομιλητών/-τριών αναφορικά με την ενδοδιαλεκτική ποικιλότητα. Η συγκεκριμένη προοπτική είναι άμεσα συνυφασμένη με τον κλάδο της κοινωνιογλωσσολογίας που μελετά τις στάσεις των ομιλητών/-τριών απέναντι στη γλώσσα (Baker 1992· Garrett et al. 2003· Garrett 2010), αλλά και με τον κλάδο της αντιληπτικής διαλεκτολογίας (perceptual dialectology) ο οποίος, ως υποκλάδος της λαϊκής γλωσσολογίας (folk linguistics), υιοθετεί μια ολιστική προσέγγιση του φαινομένου της γλωσσικής χρήσης μέσα από την οπτική του/της ομιλητή/-τριας, προσεγγίζοντας τις αντιλήψεις του/της σχετικά με την κατανομή και τον χαρακτήρα των γλωσσικών δεδομένων στον χώρο, λαμβάνοντας υπόψη κοινωνικές παραμέτρους, στάσεις και ιδεολογίες (Preston 1989, 1999, 2011, 2018· Niedzielski & Preston 2000).

Με βάση την παραπάνω προσέγγιση, θα παρουσιαστούν τα αποτελέσματα της διερευνητικής έρευνας που πραγματοποιήθηκε στ' Απεράθου της Νάξου στο πλαίσιο της ευρύτερης διδακτορικής έρευνας της γράφουσας. Στο επίκεντρό της ήταν η μελέτη της γλωσσικής επίγνωσης των ομιλητών/-τριών των *Απεραθίτικων* και η διερεύνηση των αντιλήψεών τους όσον αφορά τη γλωσσική ποικιλότητα της Νάξου, τη γεωγραφική κατανομή και τα όρια των τοπικών ποικιλιών και των κοινοτήτων που τις μιλούν και τον βαθμό ομοιότητας και διαφοροποίησής τους. Έμφαση δόθηκε στη μελέτη των γλωσσικών ενδείξεων που χρησιμοποιήθηκαν από τους/τις πληροφορητές/-τριες για την αναγνώριση των γλωσσικών ποικιλιών της Νάξου, στον καθορισμό αντιληπτικών ισογλώσσων (perceptual isoglosses) και στην αντιπαράθεση τους με τα ισόγλωσσα παραγωγής αλλά και με άλλους μη γλωσσικούς παράγοντες (διοικητικούς, πολιτισμικούς κ.ά.). Από μεθοδολογικής σκοπιάς αξιοποιήθηκε η τεχνική σχεδίασης γλωσσο-αντιληπτικών χαρτών (mental mapping), οι κλίμακες Likert, στόχος των οποίων ήταν η προσέγγιση των κρίσεων των ομιλητών/-τριών ως προς τον βαθμό ομοιότητας

των υπόλοιπων ποικιλιών της Νάξου με τη δική τους γλωσσική ποικιλία, και η συγκέντρωση ποιοτικών δεδομένων (μεταγλωσσικών σχολίων) στα πλαίσια διενέργειας κατευθυνόμενων συνεντεύξεων (Oppenheim 1992· Αρχάκης & Κονδύλη 2002· Preston 1999, 2011· Garrett et al. 2003· Garrett 2010).

Λέξεις-κλειδιά: Attitudes to Language, Perceptual Dialectology, Folk Linguistics, Modern Greek Dialects, Naxos Dialect

Βιβλιογραφία

- Baker, C. (1992). *Attitudes and Language*. Clevedon; Philadelphia; Adelaide: Multilingual Matters Ltd.
- Garrett, P. (2010). *Attitudes to Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Garrett, P., N. Coupland, & Williams, A. (2003). *Investigating Language Attitudes. Social Meanings of Dialect, Ethnicity and Performance*. Cardiff: University of Wales Press.
- Newton, B. (1972). *The generative interpretation of dialect. A study of Modern Greek phonology*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Niedzielski, N., & Preston, D. (2000). *Folk Linguistics*. Trends in Linguistics. Studies and Monographs 122. Berlin; New York: Mouton De Gruyter.
- Oppenheim, A.N. (1992). *Questionnaire Design, Interviewing and Attitude Measurement*. London; New York: Continuum.
- Preston, D. (1989). *Perceptual Dialectology: Nonlinguists' Views of Areal Linguistics*. Topics in Sociolinguistics 7. Dordrecht [etc.]: Foris.
- (1999). *Handbook of Perceptual Dialectology*. Volume 1. Amsterdam; Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- (2011). Methods in (applied) folk linguistics. Getting into the minds of the folk. *AILA Review*, 24, 15-39.
- (2018). What's Old and What's New in Perceptual Dialectology? In: M. Palander et al. (eds). *On the Border of Language and Dialect* (pp. 16-37). Studia Fennica Linguistica 21. Finnish Literature Society, SKS: Helsinki.
- Αρχάκης, Α., & Κονδύλη, Μ. (2002). *Εισαγωγή σε ζητήματα κοινωνιογλωσσολογίας*. Αθήνα: Νήσος.
- Ήμελλος, Στ. (1963). Γλωσσογεωγραφικά τινά εκ Νάξου. *Αθηνά*, 67, 33-46. Εν Αθήναις: Η εν Αθήναις Επιστημονική Εταιρεία.
- Κοντοσόπουλος, Ν. (2000). *Διάλεκτοι και ιδιώματα της Νέας Ελληνικής*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.
- Μανωλέσσου, Ι. (2014). Η ιστορική έρευνα των ιδιωμάτων της Νάξου. Στο: Ν. Βερνίκος κ.ά. (επιμ.). *Ναξιακά. Επετηρίδα της Ομοσπονδίας Ναξιακών Συλλόγων*, 3-4 (σσ. 313-325). Αθήνα: Ηρόδοτος.
- Ξεφτέρη, Μ. (2016). Τα αλλόφωνα του /l/ στα γλωσσικά ιδιώματα της Νάξου. Στο: Ε. Κορρέ κ.ά. (επιμ.). *Ναξιακά. Επετηρίδα Ομοσπονδίας Ναξιακών Συλλόγων*, 6 (σσ. 255-275). Αθήνα: Ομοσπονδία Ναξιακών Συλλόγων – Εκδόσεις Graphopress.
- Οικονομίδης, Δ. (1952). Περί του γλωσσικού ιδιώματος Απεράθου - Νάξου. *Αθηνά*, 56, 215-273. Εν Αθήναις: Η εν Αθήναις Επιστημονική Εταιρεία.
- Προμπονάς, Ι. (1968). Η γλώσσα των ναξιακών εγγράφων (1433-1837) και το παλαιότερον ναξιακόν ιδίωμα. *Επετηρίς της Εταιρείας Κυκλαδικών Μελετών*, Ζ' (σσ. 338-425). Εν Αθήναις: Τύποις Κ. Γ. Κυπραίου.
- Σιγάλας, Α. (1949). Γλωσσικά ιδιώματα και εποικισμοί της Νάξου. *Ναξιακόν Αρχείον*, 15, 192-216.